O ULUITOARE SAGA; BEST-SELLER 1991

Regina Piraților

Diana Norman

Diana Norman

Regina Piraților

VOLUMUL 2

Traducere
MIHNEA COLUMBEANU

SAVAS PRESS

1993

DIANA NORMAN

REGINA PIRAȚILOR

DESCRIEREA CIP A BIBLIOTECII NAȚIONALE
NORMAN, DIANA
Regina piraților : Roman / Diana Norman ;
Traducător : Mihnea Columbeanu — București :
Titlul original în lb. engleză : The private queen
VALDO, 1993
2 volume a 450 p. fiecare ; 20 cm. — (Thriller)
ISBN 973—9085—18—0
820—31 = 590
820—311.3 = 590
082.1.Thriller

Editor
SAVAS PRESS, 1993, București
Copyright

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin VALDO import export s.r.l. Reproducerea sau transmiterea, chiar și fragmentară, sub orice formă sau prin orice mijloace cunoscute sau viitoare sînt permise numai cu acordul scris al editorului.

Titlul original
THE PIRATE QUEEN
Copyright
© 1991 Diana Norman
prima publicare, 1991 de către
HEADLINE BOOK PUBLISHING PLC

Coperta
Riess Walter
Traducerea
Mihnea Columbeanu
Tipărit la :
CORESI S.A., 1993, București
Informații
VALDO, c.p. 76—161, București, 77450

ISBN 973—9085—18—0

16.

Pe harta Irlandei pe care O'Neill-ul i-o dăduse Barbaryei, coasta de vest arăta ca un steag zdrenţuit fluturînd peste Atlantic, cu bucăţele rupîndu-se din capătul sfîşiat sub suflul unui vînt răsăritean. În realitate, lucrurile stăteau invers. Peticele erau insule, zeci de pietroaie neospitaliere ce refuzaseră să dispară sub Atlantic, înfruntînd năvala acestuia spre a biciui pămîntul.

În ziua aceea, pluteau brune-verzui, pe o mare de safir. Oamenii de la ramele galerei cîntau *„Oro and Welcome Home"*, ca pentru siguranţă în caz că Barbary era cine pretindea ea că e ; dacă nu era, ar fi-nţeles-o şi oricum avea să moară curînd, aşa că nu era nici o pagubă să i-o cînte la înmormîntare. „Pleosc"-ul ramelor suna în ritm cu muzica.

Vîslitul le era în asemenea măsură o a doua natură, încît făceau să pară uşor împinsul unei galere în contra vîntului, deşi nu era deloc astfel. Dick Încornoratu şi Barbary stăteau cu faţa spre ei, la pupa. Nu erau plăcuţi la vedere. Fiecare dintre vîslaşi avea ceafa, umerii şi braţele unui căpcăun. În contrast, picioarele le păreau sfrijite cînd se ridicau, deşi erau la fel de muşculoase ca ale majorităţii bărbaţilor. Supra-abundenţa de cicatrici şi nasuri rupte îi făceau pe Dick Încornoratu să se simtă stingherit.

— Pui prinsoare că mamele lor fură politicoase cu ei, îi murmură el Barbaryei. Dac-au avut mame.

Barbary nu vedea ceea ce vedea el ; mai mult de zece ani i se spălaseră din ochi, îngăduind ca orice privea să fie atins de sclipirea neașteptată pe care i-o prezentaseră lucrurile văzute în copilărie. Acești oameni, sau alții foarte asemănători lor, nu păruseră brutali atunci și nu păreau nici acum. Fețele lor erau priveliști de-acasă, la fel cum Croagh Patrick și cele Douăsprezece Ace, în spatele ei, însemnau acasă, întocmai cum sarea din vîrful acela și din mare făcea parte din saramura propriilor ei vene. Se zbătea, ca Odiseu în frînghii, să nu le răspundă acelor sirene cu înfățișare rea, pescărușilor, naiadelor și delfinilor din regatul ei : „Sînt *eu* ! M-am întors acasă ! O, Doamne, sînt acasă !" N-ar fi crezut-o. Trebuia s-o dovedească.

I se îngăduise să se odihnească la Murrisk, unde Spenser, arțăgos și cu rău de mare, fusese debarcat și instalat împreună cu calul lui Dick pe o pajiște deluroasă mai conformă gusturilor sale. Apoi galera vîslise în Golful Clew unde fiecare dintre insulițe, încremenite în el ca un banc de balene pietrificate, deținea acea îndepărtată familiaritate pentru copilul dinlăuntrul ei care le căutase de creveți băltoacele de pe plaje. Acum, aici în largul mării, insulele mai mari își trimiteau numele și personalitatea pulsînd spre ea pe deasupra valurilor, ca niște implorări să vină și să acosteze. La tribord, Clare, nu Insula Clare, Clare și-atîta, stătea ghemuită ca o leoaică, în gura golfului. Un castel, un munte, un cînt într-o biserică. S-o ai pe Clare, tînără Barbary, și nici o navă nu mai intră sau trece dacă nu-i permiți trecerea. Clare înseamnă puterea.

Mai aproape de port se afla Caher, mică, în formă de ic, conținînd o copleșitoare sfințenie.

— Vîslele-n apă pentru Caher, șopti Barbary, o secundă înainte să strige și Cull :

— Vîslele-n apă pentru Caher !

Optsprezece perechi de rame se înălțară, șiroind de apă, și se cufundară reverențios. Inishturk, Insula Vierului, era zidită în faleze. Dincolo de Inishbofin, insula fantomaticei vaci albe, ascunzînd cu namila ei Strîmtoarea dintre sine și puiul său, Inishark — loc al calvarului Barbaryei.

Dick Încornoratu cîștiga încredere grație zilei strălucitoare.

— Ei Barb, nu-i o zi proastă pentru ce ne-așteaptă. Cam strîmtă gurița, da' nu-i nimica ce să nu putem rezolva.

Îl bătu pe genunchi. N-avea nici cea mai vagă idee. Strîmtă gurița, binecuvîntat să fie. Vîslitul lin și dibăcia lui Cull la cele două cîrme ale galerei făceau floare la ureche dintr-o maree considerabilă. Aici, la pupa, erau adăpostiți de șirurile vîslașilor, dar pavilionul navei se desfășura în linie dreaptă. Mai bine să-l știe în siguranță înainte ca Dick să vadă ce încercare îi aranjase Grace O 'Malley.

— O să-mi fac debarcarea singură, Dick. Una din condițiile ei.

Nu era, dar nu vedea nici nu motiv pentru ca amîndoi să sfîrșească la apă.

Dick se arătă bănuitor.

— Mă bagă sub perdea ?

— Nu.

Înviorarea îi masca frica.

Oamenii se opriseră din cîntat, și un vîslaș de rezervă bătea toba cea mare de la picioarele lui, accelerînd treptat ritmul. Nu te grăbi pentru mine.

În Strîmtoare se mai aflau și alte corăbii, trei galioane mici, cîteva hookere, și încă vreo două galere, parte din vasta flotă a Gracei O 'Malley ascunsă prin lagune ca niște crabi, așteptînd să se repeadă și să-nhațe vasele negustorești în trecere. Cîteva iole ieșiseră la pescuit. Strîmtoarea era virtualmente invulnerabilă în fața urmăririlor ; stîncile și recifele ei puteau sfîșia coca celor care nu le cunoșteau. Familiile ce trăiau în Bofin erau implicate toate în afacerile piratерești ale Gracei și majoritatea se înșiraseră în locurile mai înălțate să vadă cîte ceva din calvarul Barbaryei ; ceea ce o privea pe Dumneaei îi privea și pe dînșii.

Dacă trebuia să mori, ziua era minunată pentru așa ceva ; ba chiar mai bună ca să trăiești. Pe crestele cornișelor de piatră stăteau în pîlcuri dezordonate cormorani moțați, așteptîndu-și prilejul să se cufunde. Bancurile de nisip erau albe sub razele soarelui, stîncile deveniseră

cenușii-maron, verzi-cenușii, negre-verzui, orice culoare cîtă vreme era piatră. Strîmtoarea părea o dună de hulă pe care capete albe păsteau ca oile în jurul apei mici a jumătății de maree.

Dick deveni mai puțin nepăsător cînd dădu cu ochii de spuma întinsă în lungul țărmului.

— Unde-i debarcaderul ăla, Barb ?

— Acolo.

Tocmai apăruse, un recif ca o mandibulă cu dinți putrezi între cei doi pilaștri de stîncă de care se izbea Atlanticul, înfuriat pe necuviința lor de-a îndrăzni să-i stea în drum.

— Alea ? Trebuie să treci printre ăle două stînci ?

Cull o văzu arătînd cu degetul și se aplecă spre ea :

— Știai ? Va să zică tu ești tu ?

— Da.

O trata mai blînd de cînd cu ieșirea pe care-o avusese la Rockfleet. Îl auzise murmurîndu-i vîslașului toboșar : „M-a amenințat, zău că da. Și era bucățică ruptă Dumneaei cînd a făcut-o."

Dădu din cap :

— Mă gîndeam eu, cînd am văzut părul. Mi-am zis în sine-mi : „Nu de la vînt s-a ales cu *asta*." Da' Dumneaei n-o s-o-nghită, și proastă zi a mai ales ca s-o dovedească. Știi șmecheria chestiei ? Am jurat că n-o să spun nici să-mi bealească pielea după mine.

Barbary începea să se sufoce de frică.

— Sper naibii că da.

Ramele se opriseră, și cele două ancore fură aruncate peste bord.

— Dumneaei e-n liman, te-așteaptă.

Coborîră peste copastie o mică barcă și deschiseră portița de la pupa astfel ca să poată coborî în ea. Sălta pe valuri ca o frunză. Echipajul galerei o privea, cu interes dar fără să se implice, deși un om, doi, murmurară o rugăciune. Doar pe chipul lui Cull se citea îngrijorarea. Îi întinse vîslele :

— Fie ca Dumnezeu să-ți deschidă breșa.

În ultima clipă, ceva bufni în bărcuță și Dick Încornoratu se instală la pupa.

— Pleacă de-aici ! strigă Barbary.

— Ai nevoie de balast ! strigă și el.

Avea nevoie de multe lucruri, curaj, îndemînare, memorie ; lucrul de care n-avea nevoie era responsabilitatea înecării celui mai drag prieten al ei. Dar se bucura că venise ; barca era prea ușoară. Dick privi peste margine.

— Din ce-i făcută ?

— Piele.

Umerii începură să i se lase de parcă ar fi sondat adîncimile demenței irlandeze. Barbary începu să vîslească.

— Cînd... ajungem acolo... fii gata. Să te muți. Unde-ți zic.

Dick privea peste umărul ei la stîlpii de stîncă.

— Nu se poate face, Barb, spuse el, sonor și rațional. Hai să mergem acasă.

Barbary aruncă o privire în urmă. De aici, unghiul apropia atît de mult stîncile, ca pentru a nu lăsa să treacă nici măcar un țipar. Marea se ridica în fața breșei astfel că suprafața micului golf de dincolo de ea părea *mai jos*. Își amintea oare bine ? Eva era cea dreaptă, la tribord, Adam se apleca spre ea. Amîndouă aveau fuste de stropi pulverizați ce le împroșcau pînă la talie căzînd înapoi.

— E mai mare... decît pare, gîfîi ea. Da' nu tuși.

Nu mai puteau vorbi. Încleștarea dintre mare și piatră îneca toate sunetele. Un pescăruș zbură pe-alături cu ciocul căscat arătîndu-și roșul gurii dar țipătul i se pierdu în zgomot. Cursa care făcea ca locul acela să aducă moartea îi trăgea tot mai repede și mai repede spre coloane iar ea o lăsa să-i poarte, rugîndu-se să se poată smulge la momentul potrivit.

Ține-te aproape de Adam, departe de Eva. Aproape de Eva, departe de-Adam. Christoase, cum era ? Ce spusese Tibbot ? Mai făcuse asta și-nainte, dar atunci la pupa era bunica ei, iar vîntul fusese o briză ușoară. „Trage, tînără Barbary. Ia să vedem dacă ești o adevărată O'Malley în firea ta." Unde era acum hoașca bătrînă ? Stătea pe plajă dincolo de coloane așteptînd ca trupul nepoatei ei să vină la mal felii-felii ?

Trecură absorbiți cu viteză crescîndă pe lîngă o platformă înaltă de stîncă de pe care o focă enormă îi privea cu voluptuoasă nepăsare. Asta era Dumneaei ? O bunică femeie-focă ? Mai mult decît probabil.

Acum erau aproape. Bărcuța era prea ușoară, aruncată pe valuri ca un pinguin. „Departe de Adam, aproape de Eva," spusese Tibbot. Îi putea auzi șoapta în resac. Chiar că-i era recunoscătoare ; puteai paria pe Unchiul Tibbot c-o să te-nveţe pe dos. Încrederea ei stătea în glasul heruvimilor. „Aproape de Adam, departe de Eva." Își azvîrli din ochi părul ud ca să se uite-napoi. Erau înălțați Jos. Sus Doamne, erau *deasupra* stîncilor. *ACUM.*

Zvîcni din cap spre dreapta și Dick se aplecă adînc la babord. Își încordă brațele, trăgînd, simțind apa ca o piatră solidă în vîsla ei. Departe de Eva. Evo, căţea, cine ți-a dat numele ? Uite-l pe Adam, o lucrătură dințată, dar ceea ce-ai văzut mergea drept în jos pîn-la fund. Eva era aceea care, cu crinolina ei înveninată răspîndită sub suprafața în cioturi, zdrențuia fundul bărcilor. Eva te sugea la ea. Se ridicară pentru ultima dată. Abandonează speranța. Abandonează-ți mințile. Abandonează nava. Îl văzu pe Dick zbierînd. Departe. DEPARTE de rușinea Evei. Trage. TRAGE, tînără Barbary. Trase ascultătoare, disperată, și ajunse în curentul prietenos care-i purtă pe sub Adam cel aplecat pînă în apa calmă a golfului.

Tunetul încetă. Putea auzi un ploier-mare fluierînd și pe Dick căruia i se făcuse rău. Capul i se sprijinea pe genunchi, brațele i se duseseră ; n-avea să mai poată vîsli niciodată. Nu mai avea nevoie. Forța curentului îi împinsese pînă pe plajă, și cineva înalt tîra prova bărcii pe pietriș.

— De ce n-ai spus ? întrebă Grace O'Malley.

Navigară înapoi la Clare în nava amiral blasfematoriu numită „Mila Domnului". Vîntul cînta note înalte și fără șir în greement și, pe cînd lunecau în port, se potoli, ca și cum Grainne O'Malley îl convocase în scopul calvarului iar acum se putea lipsi de el. Locuitorii căsuțelor albe dimprejurul portului insulei Clare o primiră cu ovații, la fel cum o petrecuseră locuitorii din Bofin cînd plecase

de-acolo. Mîini se întinseră spre Barbary s-o tragă în susul treptelor, bătînd-o pe umeri.

— Gata acum, și bine-ai venit acasă, Barbary O'Malley !...

Va să zică era o O'Malley. Aveau de gînd și cei din clanul O'Flaherty s-o supună unui calvar ca să dea dovadă că era o O'Flaherty ? Ei bine, n-aveau decît să-și pună pofta-n cui ; nu mai trecea ea a doua oară prin așa ceva. Se împlinise. În viața ei nu se mai simțise așa de împlinită.

O femeie bătrînă îi arătă Gracei pumnul :

— Și nu ți-am zis eu ție, Granuaile ? Nu era ea în visu-mi ? Uită-te la păru' după dînsa. Și tu i-ai primejduit viața ei dragă !

— Ia mergi de te vinde ca carne la cîini, îi aruncă de sus Grace bătătiei și-și urmă cu pași mari urcușul pantei spre castelul ei. Abia dacă i se adresase vreo vorbă de bun-venit, și cu siguranță nici o scuză pentru că-și lăsase adevărata nepoată să moară într-o colibă din Wicklow.

Dick o atinse cu Barbary pe braț :

— Te-a răpus emoția, ai ?

— M-a frînt în două, îi rînji Barbary. S-ar fi simțit în nesiguranță dacă ar fi fost și Grace. Însufletită, o găsise pe bunica ei care era substanța acelor stînci golașe și deloc darnice. Femeia asta n-o hrănise cu nici un terci de adormit pruncii ; înoată sau te-neacă, vîslește sau te du la fund, înșfacă sau cazi la pămînt — tezele după care supraviețuise Barbary în toți acei ani de la Grace O'Malley veneau.

Dick Încornoratu clătină din cap cu admirație :

— Ce mai Preacinstit Om ar fi *ea !*

Castelul domina portul de pe o înălțime stîncoasă din latura lui sudică. Era un castel O'Malley tipic, în principal o fortăreață rectangulară înaltă de trei etaje, crenelată, armonioasă și inconfortabilă. Din nou, Barbary trecu printr-un schimb de familiarități, un cîine de pază vrînd să-și salute tînăra stăpînă dar neîndrăznind să n-asculte de cea bătrînă.

La ușă aștepta o delegație. Picioarele Barbaryei se desprinseseră de pămînt în timp ce era dată din îmbrățișare-n îmbrățișare.

— Oi fi ținînd-o minte pe Katty ? Ah, ce vremuri, cînd îmi făceai pipișor pe genunchi !

— Uite-l pe Manus ! Manus, care ți-a dat cățelușul și pojarul.

În mulțime era și un spaniol, un tînăr frumos, spaniol din calota pălăriei pînă-n pomponii pătați dar auriți de pe pantofi, a cărui barbă gîdilă mîna Barbaryei cînd i-o sărută și care-și suflă spre ea numele în suncte aspirate, grijuliu enunțate dar incomprehensibile.

Buimăcită, Barbary îl privi grăbindu-se pe scările castelului după Grace O'Malley.

— Ăsta-i Don Howsyourfather [1] spuse Manus, stewardul Gracei. Era pe o corabie gălească, *„Gran Grin"*, care s-a scufundat în golf.

Barbary se holbă la el. *„Gran Grin"* făcuse parte din flota Armada. Rob o pomenise în scrisorile lui.

— Doar el ?

— Ah, păi, era cel mai arătos și, înțelegi, Dowdarra Roe O'Malley, ruda Dumneaei, a ajuns mai întîi la restul echipajului și nici unul din ei nu i-a făcut cu ochiul.

— Și ce li s-a-ntîmplat ?

— Ah, păi, continuă Manus, nu vroiau să se predea, înțelegi...

Se lumină la față.

— Dar Dumneaei l-a salvat pe Don Howsyourfather.

După un moment de gîndire, adăugă :

— Și un cufăraș frumos cu aur înăuntru. Și cîteva pieptare pentru liturghie, niște galoane frumoase. Niște șipuri. Și un canar mic și grozav într-o colivie.

Păși la timp înapoi într-un regat de piatră și mare centrat în jurul său însuși. Burke, Clanrickard, O'Conor, O'Flaherty, alcătuiau lista aliaților și-a dușmanilor. Străinii erau oamenii din Ulster și Munster. Celelalte naționalități nu erau decît Gali, adică nu Gaeli, ființe amorfe ce nu prezentau nici un interes decît cel de-a fi jefuite sau ucise. Faptul că interesele spaniolilor și ale lor coincideau nu însemna nimic ; spaniolii erau gali și n-aveau mai mare valoare decît peștele. Don Howsyourfather fusese norocos.

[1] *How's your father ?* = „Ce-ți mai face tatăl ?" (N.T.)

Trebuia să stea de vorbă cu bunica ei despre faptele politice ale vieții.

Nu era nevoie de ferestrele Castelului Clare pentru a stăpîni marea ; acea parte a coastei din Connaught era acoperită de un sistem de semnale și vestitori atît de sofisticat, încît dacă pînă și numai o barcă cu vîsle necunoscută apărea în cele vreo cincizeci de mile ale trecerii între Blacksod Bay și Slyne Head, Grace prindea de veste în prea destul timp ca s-o someze, să ceară „pilotaj" — un eufemism pentru bani de protecție — sau s-o scufunde. În schimb, camera de sus a castelului, bine luminată, avea vedere spre port, peste Clew Bay, pînă la țărm și la munții din interior.

Nu avea nimic din stilul turnului lui Tibbot de la Rockfleet ; n-avea stil deloc. Era un talmeș-balmeș de mobilier. Un jilț de soi, sculptat, nu pat spaniol masiv cu draperii flamande, un scrin la fel de masiv, ferecat în alamă, mai multe oale pentru homari și colaci de frînghie, un rastel cu muschete, niște paloșuri, un *prie-Dieu* folosit ca suport pentru haine, un canar în colivie. Un lanț de fier uriaș și ruginit era prins de stîlpul patului, străbătînd podelele pînă la fereastră de unde se întindea peste ponton pînă-n apă, celălalt capăt fiindu-i legat de „Mila Domnului" armată în golf. Dacă cineva încerca să-i fure noaptea nava amiral, Grace avea s-o știe imediat.

Astăzi în odaie mai era și un călugăr spînzurat de glezne cu o funie legată de un cîrlig din tavan. Canarul cînta, călugărul înjura.

Grace O'Malley se instală în jilțul cel mare. Ceilalți își îndesară dosurile în colacii de frînghie. Manus rămase în picioare, nefericit :

— Acum îl putem da jos pe Părinte, Grainne Weale ?

— De cît timp e sus ?

— De azi dimineață, sărmanul.

Barbary îl studie pe călugăr, un cistercit, și trase concluzia că Manus mințea : dacă omul atîrna cu capul în jos de atîtea ore, ar fi prezentat și alte semne de nemulțumire decît furia. Cineva avusese grijă să pună cîrpe sub frînghii astfel ca să nu-i taie carnea ; un spirit de decență similar făcuse să-i fie legată sutana la genunchi

astfel ca sfinţenia să nu-i fie periclitată mai sus de picioarele desculţe.

Grace îl privi cu ostilitate :

— Acum o s-aduci aminte de mine ?

— Afurisit să fiu dac-o s-aduc ! strigă călugărul.

Barbary îşi văzu bunica ridicîndu-se, înşfăcîndu-l pe călugăr de ceafă şi înălţîndu-l astfel ca, dat pe spate, capul său să poată privi afară pe fereastră :

— Cine stăpîneşte tot ce vezi ?

— Am negat-o vreodată, muiere blestemată ?

Grace îl zgîlţîi :

— Cine stăpîneşte marea ? Cine a cucerit Doona Castle ? Cine a scăpat din ghearele saxonilor ? Cine-i consultată de toate căpeteniile din Clare pînă-n Donegal inclusiv O'Neill-u' ? Cine comandă cea mai mare flotă din cîte-a văzut vreodată lumea ? Cine-ţi plăteşte leafa aia împuţită ?

Călugărul se bosumflă.

— Dumneata.

— Atunci, adu aminte de mine ! îl zgîlţîi iarăşi Grace.

— N-o să aduc.

Dick Încornoratu stătea cu gura căscată :

— Cum ar putea-o uita ?

— Nu cred că de asta-i vorba, clătină din cap Barbary. Manus se alătură şoaptelor lor :

— E vorba de Analele Clarei. Nu vrea s-o scrie-n ele pe Dumneaei. Are-n ele istoria regiunii O'Malley cunoscută ca Două Mărturisiri, şi numele fiecărui O'Malley de cînd s-a dus St Patrick sus în Cruachan Aigli, da' nu vrea s-o treacă şi pe Granuaile.

— Cam ar lăsa ceva loc gol, nu-i aşa ? întrebă Dick, fascinat.

— Mda, dar nu prea are dreptul la ţinere de minte, femeie fiind.

Grace O'Malley smuci capul călugărului, răsucindu-l spre Barbary :

— Ai de gînd să vezi că nu se va sfîrşi cu mine ? Uite-o pe *tanaista* mea !

O declarase pe Barbary moştenitoare a imperiului ei piratăresc.

Barbary închise ochii, după care îi deschise iar pentru a-l vedea pe călugăr radiind spre ea :

— Va să zică, ai trecut proba ?

— Mă bucur de cunoștință, spuse ea.

— Încîntat, răspunse călugărul. Bun-venit cu felicitări. Și nici tu n-ai să fii amintită.

— De ce nu ?

Răspunsul călugărului era pe deplin rezonabil, deși acum Grace îi dăduse drumul așa că din nou capul i se bălăngănea la cîteva degete deasupura podelei.

— Vezi dumneata, e în contra firii. N-ar trebui să existe căpetenii femei. Dumnezeu n-ar vrea să se aducă aminte că Eva l-a putut întrece pe Adam.

Era un impas, și încă unul care, după felul cum Grace O'Malley tocmai apucase un cuțit, părea probabil să se sfîrșească în sînge. Barbary își făcu prima intervenție ca moștenitoare desemnată :

— Bunico, eu știu să citesc și să scriu. Am să scriu tot ce vrei. Am să te-amintesc.

Se auzi aerul tras adînc în toate piepturile. Alfabetizarea feminină era evident rară prin partea locului.

— Domnul să-i binecuvînteze pe cei ce-aud, spuse Manus. Femeia noastră-i o învățată.

O străfulgerare de oțel se zări cînd cuțitul reteză funia iar călugărul căzu de-a dura pe podea.

— Afară, îi porunci Grace. Mai enervează-mă o dată și-am să te fac să te scarpini unde nu te mănîncă.

Călugărul alergă în patru labe pînă la ușă și dispăru.

Ospățul de bun sosit pentru Barbary se dădu la mese lungi afară pe chei și fu ceea ce Manus descria ca un *„flahoolagh"*, adică așa cum se cuvine căpeteniilor. O ținu înainte și tot înainte vreme de două zile. De îndată ce fiecare oaie, căprioară sau bou era curățit de pe frigări, altele le luau locul ; mesele lungi erau ascunse sub tingiri cu *stirabour* — păsat de ovăz aromat cu miere și unt —, o duzină de soiuri de pește, boluri de creson, praz și alune, ce erau umplute la loc pe măsură ce se goleau.

Mîncarea era mai puțin ornamentată decît pe mesele engleze, și la Tibbot, dar proaspătă și bine gătită. Era

destul vin, mied și bere ca să umple tot portul, dar *usquebaugh*-ul, auriu pal și dulce afumat, fu cel ce se bucură de superlativele lui Dick Încornoratu în timp ce luneca sub masă pentru ultima oară, încă rugîndu-l pe Manus să-i spună secretul fabricației. Pînă și Barbary riscă un pahar sau două.

Sunetul trompeților peste ape anunță sosirea corăbiilor ce-i aduceau pe marii oameni din Connaught la petrecerea pentru nepoata Grainnei Weale. MacWilliam, Bourke, O'Flaherty, Joyce, MacJordan, MacEdmund, O'Connor, fiecare titlu complet era anunțat de poeții lor ereditari în acompaniamentul harfelor, în timp ce deținătorii lor cu mantii aurite păşeau pe mal. Era o impresionantă măsură a puterii lui Grace, își dădu seama Barbary, faptul că putea convoca oameni reprezentînd triburi și clanuri atît de străvechi și însemnate ca acestea, deși fără îndoială curiozitatea jucase un rol la fel de mare în venirea lor ca și promptitudinea diplomatică. Vroiau să vadă dacă această nouă femeie era destul de mare ca să umple pantofii bătrînei, sau dacă, la moartea Gracei O'Malley, se vor putea întinde și peste regatul pe care-l scobise pentru sine. Și cum naiba o *făcuse* ? Nu existau reguli de succesiune conform cărora o femeie să poată urma la tron sau conducere, așa cum se întîmpla în Anglia. Drumul Elizabethei spre tron nu fusese ușor, dar avusese un precedent ; pentru Grace nu existase nimic de acest fel. Elizabeth fusese susținută de grupuri puternice ; nimeni nu-i asigura spatele Gracei, care înfruntase opoziții, incredulitate și cea mai mare dintre obstrucțiile irlandeze, datina. Lucru recunoscut, imperiul ei fusese cucerit prin luptă, jaf și piraterie. Dar la fel se întîmplase și cu al Elizabethei.

În timp ce-și privea bunica salutînd și fiind salutată de către aceste mari căpetenii, Barbary căuta asemănarea pe care o găsise Philip Sidney între cele două uluitoare femei. Aveau cam aceeași vîrstă, deși Grace, care era mai înaltă și mai solidă, arăta mai bătrînă cu părul ei nevopsit, roșu și cărunt, și pielea neatinsă, brăzdată de intemperii. Era frumoasă într-un fel propriu celor șaizeci de ani ai ei, cîtă vreme Elizabeth putea arăta de patru-

zeci într-o lumină avantajoasă și ca o hîrcă boită într-una proastă.

Elizabeth avea farmec ; Grace, din cîte putea vedea Barbary, n-avea nici urmă, dar în vreme ce stearpa Elizabeth trebuia să insiste încontinuu că e feminină, Grace avea destui copii care s-o dovedească în locul ei.

Și totuși, Philip avusese dreptate. Era ceva... Erau *căpetenii de bandiți.* Asta era. Dick o văzuse de îndată. Dacă s-ar fi născut în sînul Ordinului, amîndouă ar fi urcat pînă-n vîrf ; dacă s-ar fi născut în lumea comerțului, ar fi ajuns negustorese aventuriere încununate de succes. Dacă Elizabeth ar fi fost o O'Malley, acum s-ar fi aflat acolo unde era Grace, iar Grace, născută din Anne Boleyn, ar fi ajuns Regina Angliei, căci credeau în propriul lor drept la putere și aveau darul mămularului de-a-i face și pe ceilalți s-o creadă alături de ele. Erau manipulatoare, prinzătoare-de-iepuri. Jucau singurul loc din oraș, jocul pe care-l inventaseră bărbații, și-i băteau pe bărbați la joc.

Căpeteniile de la masa bunicii ei o priveau pe Grace cu același ochi nervos-evaluator cu care o priveau curtenii pe Elizabeth, și din același motiv : nu știau ce va face în clipa următoare. Erau gata pentru tratate, alianțe, folosirea corăbiilor și oamenilor : clanul O'Connor vroia să pornească împotriva O'Donnellilor — avea să-i ajute ? Domnia MacWilliam de Jos ajunsese pe neașteptate vacantă — pe care dintre pretendenții la titlu îl va sprijini ? Iar Grace, spre încîntarea sufletului de prinzătoare-de-iepuri al nepoatei ei, se învîrtea și se tocmea în avantajul unei singure persoane, ea însăși.

Comunicau foarte puțin una cu alta. În afară de-a se asigura că toate căpeteniile o onorau pe Barbary, Grace abia dacă-i acorda ceva atenție, aplecîndu-se doar din cînd în cînd să-i latre chestiuni pe care considera că fata trebuie să le știe.

— Auzi-t-ai că englejii-l spînzurară pe Owen O'Flaherty ?

— Așa ?

De la locul său din spatele scaunului Barbaryei, Manus șopti :

— Fiul ăl mare al Dumneaei. Taică-tău.

— Așa.

Nu-și amintea de el. Undeva în umbrele minții ei se afla un om care cînta despre bravura lui în bătălie. Poate că acela era el. Nu știuse niciodată. Bună treabă făcuseră englezii lăsînd-o orfană.

Grace părea s-o fi suportat ușor. Dar, pe vremurile acelea, pierderile erau de așteptat în societatea Gaelică. Foarte puțini din conducătorii așezați în jurul mesei își atinseseră poziția fără să fi asasinat pe cineva cu mai multe drepturi pentru ea. Soțul Gracei, Donal-al-Bătăliilor O'Flaherty, îl ucisese pe Walter-cel-Înalt Bourke, candidat la tronul MacWilliam, pentru a o obliga pe sora lui, care era mama vitregă a lui Walter și vroia titlul pentru propriul ei fiu. Nimeni nu păruse să se supere prea tare.

Barbary îi șopti lui Manus :

— Ce s-a întîmplat cu bunicul meu ?

— Donal al Bătăliilor ? Păi, l-au omorît ai lui Joyce.

— Aha.

Cu toată desconsiderația lor față de viață, pe care o răpeau din credința fermă că-și trimit victima spre una mai bună, erau inocenți ca geana zorilor. Pentru ei, englezii nu erau decît un alt clan cu obiceiuri urîte. Ceea ce ei priveau ca pe o supunere pur rituală în fața Elizabethei o îndreptățise pe Regina Angliei să se considere Ard Rí a lor, dar Înalții Regi apăruseră și pieriseră în lunga lor istorie fără a schimba cu mult lucrurile. Nici Elizabeth nu le schimba cine știe ce. Trupele ei continuau să nu poată penetra în siguranță Connaughtul. Tatăl ei ordonase abolirea mănăstirilor, dar mănăstirile prosperau și acum. Călugărul pe care Grace îl spînzurase de picioare nu exista în ceea ce-i privea pe englezi ; titlul pămîntului său monastic era însemnat ca aparținînd unui anume James Garvey Esq.[1], un vrednic antreprenor englez. Dar James Garvey Esq. nu îndrăznise niciodată să-l viziteze, iar călugării săi continuau să-și cînte regula cistercitică între pereți, recunoscîndu-l numai

[1] *Esquire* = moșier, proprietar de pămînturi (N.T.)

pe Papă. O'Malleyii îi susțineau, și din cînd în cînd îi persecutau, așa cum făcuseră de cînd sfinții timpurii își clădiseră fagurii de chilii pe coasta colinei Knockmore cu o mie de ani în urmă.

Și, în pofida continuei lor războiri, sau poate tocmai din cauza ei, șefii aceștia și popoarele lor trăiau în echilibru. Nu vînau niciodată alte specii pînă la dispariție, plantau la loc lemnul pe care-l tăiau. Cuvîntul englezesc *„landowner"*[1] nu avea nici un corespondent în limba irlandeză pentru că nu înțelegeau conceptul. Pămîntul era împărțit pînă și cu cel mai meschin membru al clanului ; era un lucru pe care toată lumea îl ocupa temporar. Asasinarea era o întreprindere privată, dar mai era și un păcat pentru care făceau penitență, nu exista nimic de soiul execuțiilor legale. Ucigașul trebuia să aducă familiei victimei compensații conform unei legi care le acorda și femeilor drepturi considerabile. Societatea irlandeză, în propriul ei fel particular, era armonioasă.

Și erau mîndri de ea. În loc s-o chestioneze pe Barbary asupra cunoștințelor ei despre Anglia, planurile și dispoziția forțelor acesteia, conducătorii ignorau curtenitori faptul că fusese vreodată acolo, de parcă ar fi fost răpită de sălbatici și nu se cădea să-i pună în lumină rușinea.

Soarele apunea în mare și, preț de-o clipă, colora totul, însuflețit și neînsuflețit, în șofran. Oile și caii de pe deal, colina însăși, apa golfului și căsuțele de deasupra ei, bărbile și bijuteriile oamenilor, harpele poeților, părul și fața Gracei, strălucitoarele potire de pe masă, toate fură spălate într-un aur muribund. Barbary își dorea ca aerul să se solidifice astfel ca acei oameni să se poată păstra în chihlimbarul lui. Le rămăsese atît de puțin timp pînă ce ei și ciudata lor cultură să dispară pentru totdeauna. Gîndul și whiskyul, îi aduseră lacrimi în ochi. Își găsise căminul, iar acesta era osîndit.

— Auzi-t-ai de măritișu-mi și divorțu-mi de Richard-an-Iarainn ?

Își privi cu ochi împăienjeniți bunica :

— Tatăl lui Tibbot ?

[1] Proprietar de pămînt (N.T.)

— Dick-cel-de-Fier, dădu Grace din cap.

Barbary încercă să se concentreze. Întrebă :

— Şi îl avea de fier ? [1]

Grace O'Malley se holbă la ea după care, pentru prima oară, luă contact fizic cu nepoata ei ; o pocni pe spinare şi rîse pînă ce toată faţa îi şiroi de lacrimi.

Din acel moment relaţia lor se destinse. Stătură împreună pe chei, în întuneric, şi-i priviră pe conducători cum vîsleau nesiguri înapoi spre corăbiile lor la lumina făcliilor, cu strigătele şi muzica harpiştilor trimiţîndu-şi ecourile îndărăt peste ape.

— Tibbot-ne-Long n-a venit, spuse Grace în timp ce urcau spre odaia ei din turn să bea un păhărel la culcare. Era declararea unui fapt, nu o cerşeală de simpatie. S-o informeze pe femeia asta că fiul ei încercase să-i ucidă nepoata era prea mult ; Barbary nu era în stare să găsească în ea însăşi puterea de-a o face. Furia Gracei că el o răpise fusese îndeajuns de mare ; ca pedeapsă, trimisese un detaşament la Rockfleet să „aranjeze" cîteva vite şi cai de-ai lui Tibbot în turmele ei proprii. Barbary se cuibări într-un colac de frînghie şi spuse, cu sinceritate :

— E un ciudat.

— Crescut de engleji, răspunse Grace ca explicaţie. Fapta lu' ta-su. Eu fusei contra. Nimic bun n-a venit vreodată de la saxoni.

O privi pe Barbary meditativ.

— Şi pîn-la urmă nu-l folosiră ca ostatic ? C-a trebuit să mă duc şi să mă supun puşcăriei ?

Deci de-asta ajunsese Grace în Dublin Castle. Ca să-şi salveze fiul. Tibbot nu găsise de cuviinţă s-o menţioneze.

— Pentru toate astea, o să se-aleagă cu MacWilliamia de Jos, spuse Grace, ori o să ştiu eu de ce.

Oaspeţii la petrecere aduseseră vestea că MacOliverus, MacWilliamul de Jos, cel care o trimisese pe Barbary în mîinile lui Tibbot, răposase într-un accident de vînătoare. Se punea la bătaie una din cele mai mari conduceri din Connaught. Dacă Tibbot o dorea — iar maică-sa îl susţinea — Barbary simţea simpatie pentru oricine stătea în drum.

[1] „*Dick*" (argou) = cocoş-l. puţulică (N.T.)

Căscă. Era obosită dar nu-i venea să întrerupă această nouă intimitate pe care i-o arăta bunică-sa. De cînd trecuse proba, se desfătase în acceptarea Gracei, dar nu și în încrederea ei. Abia în seara asta se simțise un dezgheț ; poate pentru că o făcuse pe bătrîna fată să rîdă cu bancul ei porcos.

— Și pînă nu pot vedea ce se-ntîmplă cu MacWilliamia, spuse Grace, n-am să ridic ancora să-i aduc lui O'Neill tunurile-alea.

Aha. Deci asta era. Nu numai ambiția Gracei pentru fiul ei, dar se amesteca și neîncrederea în O'Neill, și în Barbary, și într-un război pe care nu ea îl alesese. „Nimic bun n-a venit vreodată de la saxoni." Era vremea s-o învețe pe bunică-sa cum stăteau lucrurile.

Dar, mai întîi...

— Ți-am adus niște daruri, spuse Barbary și-și scoase din lădița de călătorie o cutie cu tutun și pipa din ivoriu de balenă pe care i-o dăduse Raleigh.

Grace culese pipa și o studie.

— Și p-asta unde mi-o-nfig ?

Barbary rînji :

— Se zice un banc, în Anglia...

— Se zice un banc și-aicea, replică Grace.

Barbary umplu pipa, o aprinse, pufăi, tuși — nu putea deprinde obiceiul, deși încercase — și i-o întinse bunică-sii. Grace nu spuse mulțumesc :

— Na că-mi ard buruienile pe lăzi de gunoi...

Dar nici nu tuși. Se rezemă de spătarul jilțului, cu degetele încîrligate împrejurul pipei ca și cum ar fi nimerit în niște scobituri pe care le cunoșteau, trăgînd din ea la fel de natural ca un țînc sugînd de la mamă-sa. Domnea un sentiment de întîlnire ; Paris pusese ochii pe Elena, Hanibal pe un elefant. Era dragoste la prima pufăitură.

— Acuma, ascultă, spuse Barbary. Dacă englezii cuceresc Connaughtul și Ulsterul, n-o să mai fie nici o MacWilliamie.

Începu să schițeze tabloul politic. Folosea expresii ca „înhăitare împreună", „dușman comun", „patriotism". și le vedea plutind afară pe fereastră odată cu fumul de la pipa Gracei. Se emoționa despre o Irlandă unită sub

conducerea lui O'Neill, despre copiii Gaeli născuți pentru libertate.

— Și de-asta vrea O'Neill tunuri, încheie ea.

— Cîte ?

— Foarte multe, ți-am spus.

Grace scuipă.

— Cîte parale va plăti, vreau să zic.

— Să plătească ? Nu plătești cînd e vorba de propria-ți supraviețuire.

Și iar o luă de la-nceput. Grace fuma, asculta, și în cele din urmă spuse :

— Asta te-au învățat în Ordinu-ăla al tău ?

— Asta am învățat de-atunci încoace.

Bunică-sa dădu din cap.

— Balegă de cal. Dacă O'Neill vrea transport pentru arme, să-l plătească. Englezii mi-au plătit două sute de lire pentru că le-am făcut același serviciu. La fel de mult îmi trebuie și de la el.

Barbary clipi din ochi.

— I-ai servit pe englezi ?

— Chiar așa.

— Credeam că spui că nimic bun nu vine de la saxoni. Nu te-au băgat la-nchisoare ? Nu ți-au săltat în streang propriul fiu ?

— Nu-i un motiv să nu le iau banii.

— O'Neill e cel ce te-a scos din închisoare.

— Nu-i un motiv nici să nu i-l iau pe-ai lui.

Barbary se lăsă moale în scaun.

— Mă uimești.

— Abia acum ? Ei, ai să-nveți, își privi Grace pieziș nepoata. Zi-i lui O'Neill două sute de lire și-o să mă mai gîndesc. Da' nu pînă la strînsul recoltei.

Barbary tresări violent. Un glas, glasul lui Don Howsyourfather, răsunase somnoros de după perdelele marelui pat :

— Vii la culcare, merișorul meu ?

Zdruncinată în convingerea ei că sexul se ofilea la treizeci de ani, și chiar mai mult de gîndul că bunică-sa era merișorul cuiva, Barbary îi spuse noapte bună. Grace dădu din cap, încă sfîrșindu-și pipa.

— Ei bine, întrebă Barbary Luna în timp ce cobora panta din fața castelului spre casa cu vedere peste port pe care i-o dăduse Grace spre-a fi numai a ei, de ce să nu se mozolească bătrîna capodoperă la vîrsta ei dac-așa vrea ?

Dacă Regina Angliei încă-și mai putea trage amanți, de ce nu și Grace a Corăbiilor ? Puterea, acel afrodisiac care atrăgea femeile frumoase spre bărbații autoritari, oricît de bătrîni, acționa la fel de bine și cînd sexele erau inversate.

Și cum obținuse Grace acea putere ? Prin a fi supraviețuitoarea completă, ocolind patriotismul, sentimentul, principiile. Singura slăbiciune pe care-o avea, și cea care o aruncase în pușcărie, era iubirea pentru fiul ei.

Barbary i se adresă din nou Lunii :

— Blestemată iubire. La ce-i ajută ?

Portul care fusese galben cu-o oră, două, în urmă, acum se golise într-o lumină de lună cu luciul moale al cositorului. Marea mîngîia ademenitoare marginea nisipului. Scoțîndu-și pantofii și ciorapii, intră să-și bălăcească picioarele, din nevoia de-a se cufunda în noaptea minunată și de nepătruns. Valuri mititele îi spălau înainte și-napoi dorurile de-a fi fost în locul acesta dintotdeauna, de-a sta pentru totdeauna în acest loc, de-a-l avea pentru totdeauna. Pentru un alt pat cu un bărbat în el, în alt turn, în altă parte a Irlandei, în alt timp.

— O să ia ceva timp, îi spuse Barbary lui Dick Încornoratu. Chiar dacă O'Neill o plătește ca să-i care armele, Dumneaei n-o să plece din Connaught chiar acum, cu MacWilliamia la bătaie. Pînă la urmă o duc eu cu vorba. Da' pîn-atunci, Dick, scrumbie bătrînă, se pare c-am cam intrat în meseria de pirați.

Dick spuse nervos :

— Nu poate fi chiar atît de rău, nu-i așa, Barb ? Nu-i decît Ordinu' cu iarbă-de-mare.

Dar nu era așa.

17.

Caraca olandeză era echipată la fiecare bord cu cîte patru semi-culverine, în urma sacrificării artileriei pentru spațiul de marfă. Ceea ce-i lipsea în materie de tunuri recîștiga prin viteză, manevrabilitate și obrăznicie pură. Probabil pentru că patrulele engleze din Canal îi deviaseră traseul, sosise lîngă Galway în urmă cu o săptămînă, ologise două vase negustorești în drum spre Bristol, le ușurase de încărcătură și le trimisese la fund. Acum, după ce scăpase de mînia marinei engleze staționate la Galway, naviga spre nord să-și afle prăzi noi în alte ape. În apele Gracei O'Malley.

Barbary primi ordin să se îmbarce pe „*Grace of God*".

— O să fie o experiență măreață pentru tine, spuse bunică-sa. Am să-i toc pe olandezii ăia de-i fac borîtură de cîine.

„Măreață" nu era cuvîntul pe care l-ar fi ales Barbary. Apreciind teoria că încrederea în Grace O'Malley depindea de reducerea pirateriei străine de-a lungul litoralului ei propriu, bănuia că nu-i va face prea mare plăcere practica. Dar în stadiul acela se temea mai puțin de bătălie decît de-a-și ofensa bunica. Puntea se înălță ușor sub tălpile ei în timp ce „Mila Domnului" luneca afară din Strîmtoare cu toate pînzele sus, sub soarele unei zile frumoase și strălucitoare. O dată în viață, starea de spirit a Barbaryei nu reușea să se înalțe deopotrivă cu *joie de vivre*-ul corabiei.

Își dorea ca Dick Încornoratu să fi fost cu ea, dar cu două zile în urmă cariera lui piatorească se sfîrșise înainte de-a începe. Fuseseră la bordul galerei, la o oră distanță de Clare, repezindu-se asupra unui naiv văsuleț comercial scoțian al cărui căpitan nu găsise necesar să se-anunțe și să-i plătească „pilotajul" Gracei O'Malley. Dick îi explica lui Cull de ce el, Dick, nu se simțea prea bine :

— Doaaamne, Cull, da' azi-noapte m-am vulpit !

„Beat ca o vulpe" era o expresie a Ordinului, iar Dick o traducea literal. Grace, în picioare pe duneta galerei, îngheță. Cull scăpă o înjurătură. Vîslașii încetară să mai lopăteze, și o undă de șoc în zig-zag se propagă printre cei de pe bănci astfel că ramele se înălțară în toate unghiurile pe cînd galera o lua în derivă.

Grace O'Malley se întoarse încet spre Dick :

— Ce-a zis ?

Dick Încornoratu își căută scăparea în spatele Barbaryei :

— N-am zis decît că m-am îmbătat aseară, Barb.

— Omu' tău a zis cuvîntul, clătină Cull din cap.

— Care cuvînt ? Ce-a făcut ?

Grace scrîșni :

— Galera înapoi !

Ramele de la tribord se cufundară, întorcînd corabia pe drumul pe unde venise, echipajul arătînd tot timpul pe punctul să-l omoare pe Dick.

— Și-ntr-adevăr, îi spuse mai tîrziu Cull Barbaryei, dacă nu era un prieten de-al tău, zbura peste parapet. E norocu' Diavolului să pomenești de domnișoretu' roșu la bordul unei corăbii din Connaught.

— Vulpe, adică ?

Știa că marinarii sînt superstițioși, dar asta era ridicol. Cull își acoperi urechile.

Grace privi vasul negustoresc scoțian trecînd nemolestat de-a lungul coastelor ei cu aerul cuiva care-și vede copiii mîncați. Nimeni nu explică, probabil pentru că nu știau, de ce menționarea unei vulpi era fatală afacerilor marinărești în Connaught, dar Dick fu izgonit din flotă.

Şi bravo lui ! îşi spuse Barbary. Ce n-aş da să fiu şi eu. Omul de veghe din cuibul de vulturi tocmai ţipase „Inamic la vedere !" către o mică spărtură pe linia orizontului, iar Grace ordonase să se încarce tunurile. În cele trei ore cît dură să ajungă din urmă caraca, Barbary reflectă la selectivitatea curajului ; putea fi vitează, fusese vitează, în felurite împrejurări, dar nu credea că lupta pe mare avea să fie una dintre ele, mai ales că nu-i revenea nici un rol. Grace, pe puntea pupa, arăta toată frica unei femei pe cale să-şi urecheze băieţelul pentru necuviinţă : nerăbdarea echipajului la gîndul banilor cîştigaţi era vizibil mai mare decît aşteptarea morţii sau a rănilor.

Barbary coborî pe puntea tunurilor, acolo putea fi de folos. O inspecţie mai îndeaproape nu avu darul să-i sporească încrederea. Tunurile erau ceva de necrezut ; ce-ar fi spus Will despre acea selecţie aiurită de piese de artilerie, nu îndrăznea să-şi închipuie. Era acolo un semi-tun uriaş, posibil spaniol, două *saker*-e de calibre diferite, un culverin şi cîteva săcălușuri. O parte din muniţie era modernă, dar printre ghiulele se găseau şi cîteva din piatră. Butoiaşul cu pulbere era tratat fără pic de respect ; se afla prea aproape de tunuri şi pentru că, în timpul călătoriei, cei trei constituenţi ai săi, pucioasă, salpetru şi mangal, se stratificaseră, Fergal, meşterul tunar al Gracei, amesteca în el ca un brutar.

— Asta ar fi trebuit s-o bagi în cartuşe, îi spuse ea tăios, amintindu-şi de metodele lui Will. Împinge prea tare chestia aia-n astupuş şi poa' să-ţi crească barba pîn-aştepţi să ia foc.

Fergal era cu nervii pe muche şi nu-i plăceau femeile.

— Pe tine-o să te-mping, O'Flaherty, dacă nu te cari d-aciia !

Plecă, pentru a constata că se apropiau de caracă obscen de repede. Grace desfăcuse fiecare petic de pînză pe care-l putea purta galera. Ceea ce văzuse jos îi dădea de înţeles, în mod ameninţător, că Grace va trebui să se apropie la cel puţin o sută de iarzi de caracă dacă vroia ca propriile ei tunuri să aibă cît de cît precizie. Poate că olandezul se va preda. Poate se va preda Grace. Hai, să se predea unul din găozari. Acuma.

Putea vedea pavilionul negru al Diavolilor Mării fluturînd la pupa navei olandeze care gonea cu vîntul din spate, cafeniul murdar al velelor. Erau prea aproape, prea *aproape,* apa furioasă a celor două valuri aruncate de carenă explodînd pulverizată între cele două corăbii.

Caraca avu o șansă de-a deschide focul cînd „Mila Domnului" își repezi burta pe lîngă ea ca să cîștige vîntul. Și-o folosi. Barbary văzu flăcări prelingîndu-se la gura tunurilor olandeze, avu timp să vadă norii de fum, să vadă formele negre și rotunde crescînd în timp ce zburau spre ea, să audă șuieratul aerului sfîșiat, și avu timp fix cît să sară la adăpost în magazia pentru vele înainte ca ghiulelele să se zdrobească în greementul „*Grace*"-i, făcînd ca arborele trinchet să se prăbușească peste verga mare. Țăndările se înfipseră trosnind în punte, ca niște lănci.

Oamenii răcneau ordine, urlau surescitați, înfricoșați, loviți, iar pe deasupra bătăii zguduinde a tunurilor ambelor vase, trosnetele lemnului și fîlfîielile pînzelor zgîriau strident urechea iar și iar.

Barbary își îndesă capul în velele aspre ce miroseau a sare și a lanolină. Continua să audă, să simtă zgîlțiielile navei. Chiar și în acel ascunziș se simțea goală-pușcă, ca și cum ar fi atîrnat de vergă cu cuvintele „Împușcați-mă" tatuate pe piept.

Cineva o trăgea de picioare. Zbieră, lovi și se cuibări și mai adînc.

— Sigur, nu-i întotdeauna așa ! striga la ea cineva prin tot vacarmul. Îi dădu un șut nebunului oricine-o fi fost. Dumnezeule Atotputernic, ce mai moment își alesese ca să i-o spună ! De parc-o să se mai expună iar terorii ăleia, zgomotului albinelor ălora negre și monstruoase ce bîzîiau spre ea prin aer. Putea face față multor lucruri, dar niciodată unuia ca ăsta. Nu mai avea bărbăție, femeție, nimic ! Pirateria ? Să și-o țină pentru ei. Scapă-mă de-aici, Doamne, și-am să cred în tine. Scapă-mă, scapă-mă...

Nădăjduind împotriva oricărei nădejdi, se zbătu să-și scoată capul din magazie și strigă :

— VULPE !

N-o auzi nimeni.

Corabia sări prin aer, urmată de un sunet atît de masiv încît zbură din loc capacul magaziei. Barbary își croi drum sub mai multe pînze.

— Aruncați ancora !

Aruncați ancora ? Își iți capul în ceea ce se **redusese** la un haos mai calm. Straiuri încîlcite, sarturi încurcate, oameni amestecați. Un marinar își smulgea aşchii de lemn din braț. Barbary se tîrî afară, luînd în brațe o velă. Marinarul îi rînji :

— Asta o să-i învețe minte s-o mai facă pe piraţii în apele Dumneaei.

Îi răspunse dînd din cap indulgentă, ca unuia cu minţile rătăcite, şi privi în jur.

Corabia olandeză era într-o stare mai proastă decît „*Grace*". Explozia pe care o auzise fusese a unuia din butoaiele ei cu pulbere sărind în aer. O parte din bordaj şi toată pupa îi zburaseră în bucăţi. Oameni înnegriţi de fum zăceau nemişcaţi pe punte. Alţii erau aruncaţi peste copastie. Fuseseră întinse frînghii pentru transferul mărfurilor din cală la bordul „*Grace*"-i.

Mişcînd încet capul, de parcă i s-ar fi putut desprinde, îşi căută bunica şi o văzu îngenuncheată lîngă un trup de pe punte. O schijă mare cît un par de la parapet îi străpunsese pieptul. Trăia încă, iar Grace îi vorbea cu o voce pe care nepoata ei n-o mai auzise folosind-o înainte :

— ...Şi acolo ai s-aştepţi, Myles, şi cînd mi-o veni vremea o să vin lîngă tine şi vom pluti pe marea cerurilor... Ah, sigur că este bărci. Sfîntu' Petru nu-i pescar ? Şi nu s-a ocupat şi Christos un pic ?

Sîngele şiroia din gura lui Myles, care formă un cuvînt. Barbary avu impresia că era „*Deirdre*".

— Ştii că am s-o fac, spuse Grace. Ştii c-am s-o fac. Cum mă vezi. Acuma, hodine-te cu Dumnezeu.

Myles se hodini. Mîinile picurînd de sînge ale Gracei îi cuprinseră un moment faţa, înainte de-a-i trasa pe frunte semnul crucii cu degetul ei mare muiat în propriul lui sînge. Apoi se ridică, îi propti un picior în piept şi smulse schija.

Eoin, comandantul „*Grace*"-i, strigă de pe duneta caracăi :

— Acum o avem pe toată. Căpitanu-i mort, da' au mai rămas cîțiva pe picioare. Tragem după noi prada, Granuaile ?

Barbary își văzu bunica scuturînd din cap :

— Vine vijelia. Ai vii poa' să vină, ăi morți ducă-se-n Iad.

Eoin transmise prin pantomimă mesajul către ceea ce mai rămăsese din echipajul caracăi, indicîndu-le că erau liberi a-ncerca să-și ia epava acasă, dar că se anunța o furtună. Năuciți, olandezii priveau în jur la o mare cu nimic mai agitată sau mai calmă decît fusese toată ziua, și pantomimară la rîndul lor că ar prefera să se ducă șontîc-șontîc acasă, mulțumim foarte mult. Abia dacă le venea să-și creadă norocului.

— O să vă pară rău, îl auzi Barbary pe Eoin că le spune, ridicînd din umeri. Dumneaei cunoaște vremea.

Se reînstăpînea ordinea, greementul avariat era înlăturat cu lovituri de secure, fu înălțat un velastrai și ce mai rămăsese din celelalte. Grace reveni pe puntea pupa și-i aruncă nepoată-sii o singură privire, rece :

— Tu unde fuseși ?

— Acolo-năuntru.

Grace scuipă.

Pe drumul de înapoiere marea începu s-o plesnească pe „*Grace*" peste buci în chip familiar, apoi mai violent, pînă ajunseră să galopeze în fața furtunii prezise de Grace. Îndesată în spargeval lîngă timonă, Barbary strigă către Eoin :

— De unde a știut ?

Eoin ridică din umeri :

— Ea știe. Vreun aranjament cu sfinții, poate, odihni-i-ar Dumnezeu. Dac-am fi tractat vasul gal, acuma ne duceam la fund împreună cu el chiar în clipa asta.

Barbary se ridică să privească înapoi prin ploaie și vînt. Nici urmă de nava olandeză, doar marea neșlefuită și cenușie, în locul unde se aflase. Treaba lor, ei veniseră să pirateze în ape străine, deși știau riscul. Și ei trăseseră primii. Ceea ce nu împiedica întîlnirea să fi fost o

mizerie, o regală, borș-borîtă, piș-pișată, mizerie. Se simțea jignită.

Eoin o privi preț de-o secundă :

— Acuma, n-ai de ce să-ți fie rușine.

— Nu mi-e, răspunse Barbary. Olandezu-ăla nu culegea bureți.

Eoin își continuă consolările strigînd peste vuietul hulei :

— Dumneaei e așa de vitează că nici nu-și dă seama. Era pe mările de sus cînd l-a născut pe Tibbot. Un corsar turc, fugi-r-ar Dracu' cu el cu tot, i-a atacat corabia și treaba mergea rău, așa că au chemat-o pe Grace sus pe punte din patu' facerii. A urcat suduind, binecuvîntată să fie : „Dracu' să vă ia de șapte ori că nu vă descurcați o zi măcar fără mine !" Așa a zis, și a descărcat o espingolă-n sarazini, și oamenii ei s-au adunat și au învins.

— Minunat, spuse plat Barbary.

— Și să fii sigură că nu se-ntîmplă ades așa, continuă Eoin. De obicei se dau bătuți fără luptă. N-ai de ce să-ți fie rușine.

— Nu mi-e, repetă Barbary.

Și nici nu-i era. Putea pirateria irlandeză să depindă destul de jos pe lista calităților demne de admirație. Ordinul propovăduia viclenia, nu curajul, în faptele sale. Dacă trebuia să fii viteaz, însemna că greșiseși.

„Mila Domnului" fu lăsată în Blacksod Bay pentru reparații, iar marfa prădată se mută pe două vase pescărești ce le aduseră pe Grace și nepoata ei înapoi la Clare, separat. Grace o evita.

Aceasta o elibera pe Barbary de ultima restrîngere. În toate situațiile din viața ei fusese forțată să se prefacă a fi ceva ce nu era ; acum se găsea acasă, pe propriul ei teritoriu și în propriile ei drepturi, „și n-am de gînd să mă mai prefac". După ce cugetă îndelung, urcă în odaia de sus a castelului și intră, neinvitată. Grace stătea așezată la o masă, fumînd, bînd whisky și dîndu-i lui Manus ordine pentru funeraliile mărinarului mort. Don Howsyourfather se înclină și-i zîmbi dintr-un colț, ca o pisică de indiferent la modul cum nimeni nu-l băga-n seamă.

Fața lui Grace nu se schimbă.

— N-a existat pîn-acum nici un O'Malley care să fie laș, spuse.

Manus tresări.

— Ei bine, acum este, spuse Barbary. Vreau să-ți vorbesc.

— Ascunsă-ntr-o magazie.

Grace făcea caz de-a binelea de cele întîmplate.

— Da, mă rog, ghiulelele de tun nu-s o chestie la care să fiu prea bună. Și n-am venit aici ca să fiu curajoasă. Am venit să te-ntîlnesc pe tine. Dar nu-mi place felul cum englezii omoară copii mici, așa că am venit și să-i aduc lui O'Neill tunurile.

Trase un scaun la masă și se așeză față în față cu bunică-sa.

— Și cum tot e vorba de asta o să culegem cîteva și pentru tine și ceilalți. De unde ți-ai luat pocnitorile alea cu care trăgea ieri *„Grace"* ? De la fierarul local ?

Lezmajestatea din tonul ei îl făcea pe Manus să se agite mai să-și iasă din pepeni. Don Howsyourfather spuse :

— Nu se vorbește așa de grosolan cu Dddumneaei.

În ochii Gracei însă se citea un interes prudent.

— Și ce nu-i în regulă cu ele ? N-am învins corabia ?

— Ați învins-o fiindcă știți să navigați și fiindcă ați tras o ghiulea norocoasă. Dar într-una din zilele-astea, un vas englez de război o să vină să se fudulească prin apele de pe-aici, și cu tunurile pe care le ai poți să-ți înșiri băieții să tragă scuipați și-o să ai o putere de foc mai bună.

În furia ce-o cuprinsese, o amenința pe bunică-sa cu degetul. Îl coborî în praful de pe masă — se găsea din belșug — și începu să deseneze, arătîndu-i Gracei proiectul ultimului semi-culverin și ale sakerelor lui Will Clampett, mecansimul de igniție îmbunătățit și afetul pentru tunuri marinărești ce lăsa spațiu de recul și totodată permitea încărcarea ușoară.

Don Howsyourfather era jignit :

— Tț, țț ! Nu-i tun frumos. Vrei tun frumos.

Degetul său lung și distins schiță o piesă de artilerie lungă, elegantă și nedefinită montată pe un afet de cîmp, tractat.

— *Media culberina,* spuse el cu drag. Frumos.

— Adorabil, încuviinţă Barbary. Asta a şi dus Armada la pierzare.

Grace studie schiţele Barbaryei.

— Putem face tunuri ca astea ?

— Nu. Dar cunosc un om care poate.

La crăpatul zorilor, praful de pe masă era plin tot de desene. Manus se cărase de mult, convins în sinea sa că le putea lăsa liniştit pe cele două femei împreună, iar Don Howsyourfather, după ce-şi decorase tunul cu briz-brizuri, adormise.

Grace se rezemă de spătar.

— Şi-acuma ce facem ?

Barbary căzu pe gînduri. Putea înşira vorbe măreţe despre livrarea tunurilor, dar de fapt nu putea livra nimic fără Will Clampett, şi nu ştia dacă Will ar fi dispus s-o ajute a le face rost de artilerie duşmanilor ţării. După experienţele lui din războiul cu Irlanda, ura Coroana Engleză, dar aceasta era o problemă întru totul diferită de a îmbrăţişa cauza Irlandei. Era aproape sigură că dacă se ducea la el l-ar fi putut convinge, dar existau două sau trei obiecţii. În primul rînd, ar fi dorit foarte mult ca, dacă lua decizia majoră de-a trece de cealaltă parte, s-o facă din acelaşi motiv cu ea, adică pentru a îndrepta un copleşitor dezechilibru, mai degrabă decît de dragul ei. Apoi, nu-i venea să-şi părăsească pămînturile strămoşeşti acum că le găsise, şi cu atît mai puţin se îndemna să revină în Anglia. Poate că pirateria Graciei nu corespundea chiar cu ideea oricui despre ce înseamnă o viaţă cinstită, dar comparată cu pirateria comisă în numele Elizabethei era de-a dreptul sfîntă. Anglia însemna opresiune, însemna Burghley şi Spenser, şi Rob. Deja această coastă mărginită cu insule îi era mai dragă decît îi fusese Anglia vreodată. Şi, trebuia s-o admită, cîtă vreme se afla în Irlanda era în aceeaşi ţară cu O'Hagan...

Un lucru ştia : Will n-avea să fure de la cel ce-l angajase. Era posibil să treacă de partea duşmanilor lui Sir Henry, dar nu să-i fure lui Sir Henry tunurile cîtă vreme lucra în slujba lui. Putea prefera, dacă schimba

tabără, să vină în Irlanda și să facă tunurile aici. Ar fi durat mai mult...

— Ceva topitorii pe-aici pe-aproape, Bunico ?

Grace dădu din cap prin fumul pipei.

— Pe Dick-cel-de-Fier îl chema Dick-cel-de-Fier pentru că se lucrează fier pe pămîntul lui.

— Pămîntul tău, de-acum ?

— Pămîntul meu, de-acum.

Barbary se hotărî.

— Am să-l trimit pe Dick Încornoratu. Poate merge cu una din corăbiile tale de mărfuri la Bristol.

Ignorînd toate embargourile, Grace O'Malley și Bristolul întreținеau un comerț reciproc avantajos. Dick avea să-i expună lui Will situația în stilul său neimplicat, iar Will se putea decide fără ca afecțiunea lui pentru ea să-i reguleze judecata. Dar va fi Dick în siguranță ? Unde era siguranța ?

— N-am să sui halca aia scrofuloasă aducătoare de ghinion pe nici o corabie d-ale mele, spuse bunică-sa.

Barbary era obosită.

— Pe uscat e prea periculos. Sau merge el pe mare, sau plec eu de tot.

Știa că mai devreme sau mai tîrziu va fi pusă la încercare. Afecțiunea ei pentru îngrozitoarea bătrînă, bunica ei, era tot mai puternică, dar dacă prețul relației lor consta în a renunța la dreptul de-a hotărî singură pentru ea însăși, nu era pregătită să-l plătească. Aștepta să vadă la cît îl prețuia Grace.

Don Howsourfather sforăia strașnic. Umbrele gratiilor de la colivia canarului brăzdau pereții. Grace O'Malley își scoase pipa din gură.

— Grozavă încăpățînare ți-a mai rămas de la Gali.

Triumfătoare, Barbary era mărinimoasă.

— Nu de la Gali o am.

Dick Încornoratu o surprinse, deloc dornic să se ducă. Cu darul său de-a se simți ca acasă oriunde s-ar fi găsit, reușise să se absoarbă în frăția piraterească, chiar dacă — sau poate pentru că — îi era interzis să-i însoțească pe mare. Se instalase în căsuța de pe cheiul Clarei unde nevestele piraților, cu ospitalitate tipic irlandeză, îl îngrijeau ca pe unul de-ai lor. De fiecare dată cînd intra,

Barbary își amintea de vremurile ei la Mlaștinile Lambeth, cu Will Clampett. Precum coliba lui Will, aceasta fusese prefăcută de Dick într-un templu al cercetării științifice, și abia dacă mai era loc pentru pat printre retortele, tuburile și fierătaniile împrăștiate într-o îmbelșugată harababură. Will fusese în urmărirea tunului perfect ; Dick căuta cel mai bun *usquebaugh*, și o făcea cu entuziasmul unui alchimist pe urmele aurului de bucătărie. Folosea termeni misterioși, ca „dublări", „singurări", „să spetezești spălătura", „cap de alambic", „viermi și ierbi".

— Ar fi o rușine să plec acum, Barb, protestă el.

— Will te-ar putea ajuta să faci un alambic și mai bun.

Dick scutură din cap :

— Nu-i o socoteală, Barb. Trebuie să ai malț irlandez, și turf, și apă de turbă, ca să-i dai aroma.

Se lumină la față :

— L-aș putea trece pe șest în Anglia !

— Nu va fi nevoie. În Anglia nu se pune taxă pe whisky. Aia nu știu ce e. Ai putea fi „Dick Încornoratu". Importator de Whisky. Din Însărcinare Regală."

Ideea de a neguța legal era nouă și neliniștitoare. Dick o cumpăni, apoi clătină din cap :

— Or să-l taxeze. Sigur cum urăște Necuratul apa sfîntă, or să-l taxeze.

— Nu-i nevoie să rămîi, băi freacă-găleți. Am nevoie de tine aici.

Era nervoasă, căci nu vroia să-l piardă mai mult decît vroia el să plece.

— Doar atrage-l pe Will în joc și vezi dacă vrea să-l joace, adăugă ea, și-i puse mîna pe braț. O să te bucuri să-l vezi pe Will iar, să vezi dacă-i totul 'goslovi-te-ar cu el.

— S-a făcut, Barb.

Era convins, chiar dacă încă neliniștit s-o lase cu Grace O'Malley, despre care considera că ia prea ușor amenințarea engleză.

— E-a naibii de deșteaptă, Barb, da' are verde-n ochi. Pe-aici se vorbește de Gali de parc-ar vorbi de zîne. Abia dacă cred în ei. Da' or să vină după ea, Barb.

Prea-i pișcă de cur ca să nu vină. Și nu vreau să fii aici cînd vine englezii.

Barbary știa că are dreptate, și ăsta era un motiv mai mult să și-l dea la o parte din drum.

— N-ai grijă. Dacă pun ăia mîna pe mine, îi trimit vorbă lui Sir John Perrot. Și lui O'Neill. Ei amîndoi pot să-l oprească pe Bingham să nu ne întindă gîturile.

— Dacă n-a făcut-o pîn-atunci, replică Dick, posomorît. Puiu' ăla de burlac o să te lungească numa' ce se uită la tine.

— Ai grijă, Dick. Să-i spui lui Will că-l iubesc.

— Ai grijă, Barb. Pentru numele Dooomnului, ține-te departe de bătăile pe mare.

Nu mai avu loc nici una. Eoin avea dreptate, întîlnirea cu olandezii fusese neobișnuită. Lupta era inerentă în piraterie, iar cînd se vădea necesară Grace O'Malley o poruncea, dar irosea timp, oameni și muniție după părerea ei, și majoritatea navelor pe care le prăda erau covîrșite de amenințarea bătăliei, mai degrabă decît de lupta propriu-zisă. Motiv pentru care Barbary intră în acțiune. Oricît o fi fost de dezamăgită că sosirea ei n-o îmbogățise cu încă o eroină luptătoare, Grace ajunsese în cele din urmă să recunoască în ea un element pe care-l putea folosi pentru a învinge echipajele fără violență, odată ce abordase. Experiența Barbaryei o ajuta să-l depisteze pe cel numit de către Ordin „lătrătorul", membrul unui grup de potențiale victime cel mai probabil să creeze greutăți, conducătorul, omul cu inițiativă. Uneori era căpitanul navei, alteori nu era el, dar odată identificat putea fi smuls impulsului său de-a face pe viteazul, prin frică, sugestie sau pur și simplu vorbărie rapidă. Englezeasca Barbaryei reprezenta un alt avantaj, de vreme ce majoritatea corăbiilor pe care le abordau erau proprietatea englezilor. Vasele irlandeze, cunoscînd reputația Gracei, îi plăteau „pilotajul" fără să zică nici pîs.

Treptat, bunica și nepoata deveniră un dublu spectacol pirateresc ; Grace cu naturalețe, în rolul „înspăimîntătoarei" gata să se agațe de orice nimic, Barbary jucînd-o pe „cea blîndă". Nu mai muri nimeni.

La începutul lunii octombrie, nava „*Rose Tremayne*“ din Bristol cu destinația Galway purta o încărcătură aptă să-l consoleze pe Locotenentul Reginei Elizabeth în Connaught pentru domnia sa asupra unei provincii pe care o detesta și care-l detesta la rîndul ei. Sir Richard Bingham abia aștepta s-o primească. Problema era alta : căpitanul „*Rose Tremayne*“-i nu nimerise Galwayul ; nu atît că nu-l nimerise, cît începea să creadă că blestematul loc nici măcar nu exista. O furtună, și nu numai furtună ci însăși pedcapsa lui Dumnezeu pentru răutatea oamenilor îndreptată toată asupra acestei singure corăbii, o abătuse de la cursul ei și o lăsase în derivă lîngă un litoral necunoscut, cu căpitanul, tremurînd încă, mulțumind Cerului că scăpase și întrebîndu-se de ce nu se apucase de tăbăcărie așa cum vroise maică-sa.

Împreună cu nostromul, consultă harta marinărească, o piele de oaie pe care fusese trasată o scală de latitudini și puținul cunoscut clar din coasta vestică a Irlandei.

— Ei, nu-i Galway, spuse nostromul, care avea un dar deosebit pentru ceea ce era evident. Harta nu arată nici un munte caraghios ca ăla.

Abia puteau vedea muntele caraghios, un con pleșuv, prin ploaia torențială de după furtună. Ceea ce nu vedeau era galera propulsată cu rame ce se strecura spre ei de după una dintre insulele învecinate, iar pentru acest lucru nu puteau fi învinuiți. Galera n-avea catarg, care să iasă în evidență deasupra liniei mării, iar culoarea ei neutră se pierdea în încețoșarea pricinuită de picăturile de ploaie ce se ciocneau de suprafața apei. Luneca spre ei ca un buștean veninos.

La vremea cînd o zăriră, era prea tîrziu pentru marinarii obosiți de pe „*Rose*“ ca să-și mai încarce puștile, și chiar dacă nava lor avea două semi-culverine, le lipsea manevrabilitatea de a trage în jos, spre ambarcațiuni scunde. Galera însă, ca un cîine mic repezindu-se la rotulele cuiva, își putea trimite ghiulele virtualmente drept în linia de plutire a „*Rose*“-i.

Șeful de echipaj și cîțiva oameni de-ai săi își scoaseră pumnalele și se grăbiră să taie frînghiile ancorelor cu gheare ce zburau deja peste copastie. Nu fu o mișcare înțeleaptă. Descărcarea a patru archebuze — la fel de

străvechi, ridicole, și la fel de eficace, precum tunul galerei — îi împinse înapoi, făcînd loc unor persoane cu înfățișare neatractivă, ce purtau securi la cingători și cuțite în dinți, să roiască peste parapet. Cea mai neliniștitoare era femeia uriașă, căruntă, ce părea să fie în frunte. Căpitanul auzise de femei-piraţi ; auzise de sirene, de monștri marini și de Arhanghelul Gavriil, dar nu se așteptase să le întîlnească.

Femeia ajunse pe dunetă, strigînd într-o limbă străină, gesticulînd spre prizonieri să îngenuncheze pe puntea de jos.

— Ar fi mai sănătos să faceţi ce vă spune, spuse în engleză o voce lîngă brațul căpitanului. Coborînd privirea, acesta văzu că cel ce i se adresa era un tinerel costeliv, cu pistrui și bonetă cu clape pentru urechi. Ultimii pe care i-am întîlnit n-au făcut-o, continuă pe ton de conversație băiatul, și au fost tăiaţi ca momeală pentru pești.

Studiind-o pe femeie, căpitanul ajunse la concluzia că băiatul nu exagera. Spre deosebire de oamenii ei, ce erau oricum destul de înfricoșători, emana o senzație de greutate disproporționată chiar și față de făptura ei masivă, ca și cum ar fi fost făurită din granit, un monolit cu brațe și picioare.

— Îi vezi ăle farafastîcuri de la gît ? întrebă băiatul.

Căpitanul privi la colierul de mărgean al Gracei, de fapt primit în dar de la un șef de corsari.

— Oase, intonă îngrozitorul băiat, oase smulse din carnea încă vie a oamenilor ce i-au stat împotrivă.

Căpitanul îl crezu. Faptul că acest pirat era femeie, și era mai în vîrstă, îi sporea groaza. Parcă ar fi văzut moașele, precupețele, bunicuțele, toate femeile pe care le socotim lucru sigur, înșfăcînd securea și devenind ucigașe. Cea din fața lui era un coșmar domestic. Căpitanul își instrui oamenii să facă ce li se spunea.

— Ia să vedem, spuse băiatul, așezîndu-se picior peste picior pe cabestanul corabiei. Dumneaei vrea să știe cine sînteți, încotro vă îndreptați, ce căraţi și pentru cine.

Ordinele căpitanului nu excluseră răspunsul la întrebări, mai ales că pistolul mic și după cîte se părea

eficient al băiatului era ațintit spre stomacul său. Nu păru necesar să înșire încărcătura, de vreme ce unii dintre pirați erau deja jos în cală deschizînd lăzi, dar o înșiră totuși.

— Sir Richard Bingham, Lord Locotenent al Connaughtului, dădu din cap băiatul, și-i vorbi într-o irlandeză rapidă femeii masive și cărunte, care-i răspunse flegmatică. I-un om norocos zău că da, Sir Bingham. Oriunde altundeva v-ați fi rătăcit, orice se putea întîmpla. Naufragiați, vă atacau piraților, orice.

Părea că se-așteaptă ca navigatorul să-și exprime recunoștința, ceea ce căpitanul, fără entuziasm, și făcu. Băiatul încuviință din nou.

— Lucruri în locul cărora Dumneaei oferă un serviciu de pilotaj în apele acestea. De obicei e prețioasă, dar cum se vede că-i vorba de Sir Bingham, hai să zicem o sută de lire și cad eu de păcălici. Ai o sută la dumneata, nu ?

Limbajul căpitănului indica faptul că nu are. Băiatul țistui din buze.

— Atunci, Dumneaei va trebui să le ia în bunuri, spuse el trist.

Căpitanul privi baloturile de pînză, argintăria, cutiile cu mirodenii, mobila, draperiile — toate însumînd considerabil mai mult de 100 £ — coborîte în galeră. Se auziră strigăte dinspre doi pirați care desfăcuseră o lădiță. Căpitanul gemu.

— Nu tutunul.

— Fumează, zice-s-ar, Sir Bingham ?

— Nu știu, răspunse Căpitanul, da' eu să fiu al naibii că da.

Băiatul rînji și scoase niște sunete rugătoare în irlandeză. Femeia sugeră cu securea că decapitarea întregului echipaj încă mai era o opțiune în ce-o privea pe ea, dar la insistențele băiatului puțin tutun fu scuturat într-o cutie de tinichea, spre marea ușurare a căpitanului, ușurare care-i crescu văzîndu-i pe pirați că se pregăteau să plece, mai zăbovi doar cît să arunce peste bord ghiulele tunului, din magazia de muniție. Era posibil, la urma urmei, ca oasele lui să nu împodobească grumazul acelei femei cumplite.

— Acum, adăugă, dîndu-și seama că încă mai trebuia să găsească Galwayul, cum rămîne cu pilotajul ?

Băiatul îi vorbi femeii-șef, care luă harta marină din mîna căpitanului, o întoarse pe cealaltă parte și zgîrie pe ea cu vîrful jungherului o hartă rudimentară. Căpitanul nu-i mulțumi. Plătise pentru serviciile ei.

Cull și echipajul admirau eforturile Barbaryei.

— Îi poate vrăji pînă și pe calcanii de pe fundul mării, spunea Cull, și-n engleză pe deasupra.

Grace nu făcea decît să pufnească și să spună că englezii o învățaseră pe nepoata ei să fie *plámás,* de parcă arta de a inspira încredere ar fi fost o trăsătură saxonă clandestină, nedemnă de cinștiții O'Malley.

Rezistă tuturor încercărilor Barbaryei de-a o face să se îmbrace bărbătește. Barbary revenise la ținuta băiețească pentru că fustele erau incomode pe scările de abordaj și nu vedea nici un motiv să-și facă reclamă cine era.

— Și de ce, nu știe cine mi-s *eu* ? întrebă Grace.

— La ce bun, replică Barbary, obosită, la ce bun dracului să lăsăm echipajele-alea pe care le-am piratat, (bunică-sa o fulgeră cu privirea), pilotat, să se ducă și să-i spună Lordului Locotenent Bingham cum i-a jefuit iarăși Grace O'Malley ? Și mai e ceva. N-ar fi trebuit să luăm mărfuri de pe „*Rose*". Te-am implorat, atunci și acolo. Erau mărfurile lui Bingham. De ce să-l faci pe Bingham și mai furios pe tine decît e deja ?

Își irosea suflul. Pentru Grace, litoralul acesta era regatul ei, cu la fel de mare îndreptățire precum Anglia era a Elizabethei, și privea pilotajul navelor străine în apele sale ca pe o datorie față de ea la fel cum făcea Elizabeth cu taxele ei.

— Își plătește cotizația la fel ca restu', spuse ea, pufăind dintr-o pipă plină de tutunul lui Sir Richard Bingham.

Erau momente cînd o înnebunea pe Barbary cu îndărătnicia ei, și altele cînd Barbary rămînea cu gura căscată în fața geniului marinăresc al bătrînei. Instinctul ei față de condițiile meteorologice era de-a dreptul mistic. Iar sistemul de semnalizare pe care-l pusese la punct îi dădea Gracei timp să calculeze care navă din flota ei era cea mai

potrivită pentru a se folosi împotriva intrușilor în condiții optime. Avea întotdeauna dreptate. Uneori folosea două hookere de paisprezece tone la prova și la pupa navei atacate, alteori „Mila Domnului", cel mai mare galion al ei pe care-l putea cîrmi astfel ca să mănînce vîntul din velatura vasului advers, reținîndu-l totodată într-a ei proprie. Cîteodată folosea galerele iuți și manevrabile.

Motivul englezilor de-a nu fi pornit pînă acum împotriva ei era că nu îndrăzneau ; marina lor era deja răspîndită peste lîmită spre a proteja coastele Angliei contra altei posibile invazii. Bingham avea o mică flotă la Galway dar, cu toată vechimea tunurilor Gracei, numărul ei superior de nave ar fi putut-o covîrși cu ușurință. Singura cale de-a pune mîna pe ea cît de cît constase în a-i ține fiul ostatic.

Izolarea Gracei era ceva despre care Barbary trăsese concluzia că fusese o tactică vitală cînd începuse pentru prima oară să-și comande oamenii, devenind cu timpul o trăsătură pietrificată în firea sa. Pe uscat folosea vorbele ca și cum ar fi costat-o bani. În larg își încuraja echipajele împroșcîndu-le cu trivialități care-i deschideau Barbaryei noi orizonturi ale sudalmelor. Cea mai spurcată la gură era cu vîslașii de la galere.

— Vîsliți, ticăloși fătați de capre, mugea la ei. Încovoiați-vă spinările, băi lingători-de-căcat, cuiburi-de-păduchi-lați, sugaci-de-pește cu două pizde și carici de măgar !

Iar ei trăgeau la rame, închizînd încîntați ochii ca niște oameni îmbărbătați de trîmbițele îngerești.

— Nu, nu, e o mîngîiere să fii ocărît de ea, spuse Cull, care fusese avansat cîrmaci al flotei dar cel mai la largul său se simțea tot pe galeră, unde îl pusese Grace la început. Sîntem băieții ei, vezi dumneata. Noi am trecut alături de ea primii. După ce Donal-al-Bătăliilor fu ucis, O'Flaherții nu voiau să-i recunoască dreptul, bătu-i-ar Dumnezeu. (Văduva unei căpetenii irlandeze avea dreptul la o treime din moșia personală a scțului ei. Clanul O'Flaherty renegase o înțelegere tradițională.) De-asta a trebuit să se-apuce de pilotaj.

— Dar *de ce* v-ați alăturat ei ?

Saltul făcut de Grace de la văduvia înșelată dar respectabilă la căpitănia pirateresc traversa o prăpastie pe care Barbary continua să n-o poată concepe.

Cull privi cerul, își privi cizmele, își frecă bărbia și spuse :

— Păi, știi, cum să-ți spun, ne-a luat.

Și asta, pur și simplu, era orice explicație. Nimeni altcineva nu-i dorise. Numeroasele clanuri diferite din care proveneau îi dezmoșteniseră. Cîțiva comiseseră crime prea abjecte chiar și pentru tolerantul sistem social irlandez. Alții nu se adaptaseră, alții fuseseră cai de bătaie, țapi ispășitori, malformați sau pur și simplu antipatici. Toți purtau porecle peiorative ce conțineau indicii asupra proscrierii lor inițiale. Mooch, încet și ca boul. Gawk, stîngaciul. Keeroge, gîndac negru. Haverel, un mîrlan. Kitterdy se bîlbîia. Rap, însemnînd monedă rea, era un nume ce dădea de înțeles că posesorul său fusese un escroc. Scalder, „pasăre jumulită", avea o buză de iepure. Toboșarul vîslașilor de la babord care purta inele pe degete și-și azvîrlea cîrlionții lungi și blonzi în timp ce vîslea era cunoscut ca „Molly". Pînă și Cull, însuși Cull cel de nădejde, al cărui nume însemna cel mai slab dintr-o serie de pui abia fătați, făcuse ceva atît de cumplit încît Barbary nu descoperi niciodată ce anume.

Acești surghiuniți din clanuri își duseseră cu ei în exil poreclele și rușinea, neangajați și neangajabili pînă ce Grace O'Malley îi adunase angro. Faptul de-a accepta să se subordoneze unei femei era o indicație a cît de jos decăzuseră, precum și a cît de extraordinară era acea femeie. Sub conducerea ei, fuseseră transformați — cu biciul — în cea mai bună unitate de luptă pe mare din Irlanda.

Acum erau cu toții, după standardele coastei vestice, bogați. Mai mult de-atît, se fuduleau cu groaznicele lor porecle. Le strigau în gura mare cînd săreau la atac. „Granuaile Aboo !" răcneau, „Grace spre Victorie !" și apoi „Haverel Aboo !", „Keeroge Aboo !", „Molly Aboo !". Deveniseră titluri onorabile, vrednice de-a le fi trecute urmașilor. Bîlbîitul original fusese ucis, dar locul lui din șirul de la Tribord îl ocupase fiul său, un ne-bîlbîit care răspundea mîndru la numele de Kitterdy Doi.

Mooch o luă pe Barbary la pescuit de creveți. Keeroge o învăță noi jocuri de cărți, iar Molly îi tunse părul. Își regăsea copilăria, îngăduindu-i irlandezismului ei înnăscut să infiltreze ascuțimea celeilalte copilării de pe străzile Londrei, și găsind în această combinație o cale de-a-și lua vacanță de la amintirile Castelului Spenser.

Punctul ei de vedere deveni acela al unui amfibian, marea nemaifiind atît un obstacol între un loc și altul, cît un pod. În chip surprinzător, se duceau la biserică aproape în fiecare duminică, mergînd pe jos pînă la mica abație cistercită de pe Clare, sau pe apă pînă la Murrisk, pe țărmul Golfului Clew sub Croagh Patrick, să se alăture congregației din abația augustină unde fusese botezată Grace și care mirosea a tămîie și alge. În ambele locașuri se afla cîte o piatră gravată cu armoriile clanului O'Malley și motorul lor : *„Terra Mariq Potens"*, „Puternic pe pămînt și mare".

Imaginea Gracei O'Malley cu primul prilej cînd Barbary o însoți la biserică fu năucitoare. O gloată de pirați admiratori ieșiseră să fie martorii a ceea ce era evident un eveniment. În locul veșmintelor obișnuite de stambă și lînă, Grace operase o razie prin cuferele pe care le prădase de pe corăbiile străine în căutarea unei ținute mai femeiești. Nici un articol nu se asorta cu altul. Se pogorî spre nepoata ce-o aștepta, ca un galion cu toate multicolorele-i pînze sus. O fustă masivă și stacojie cu malacof stătea agățată de canafi aurii pentru a dezvălui un combinezon de tartan. Corsajul purpuriu avea o burtieră încrustată cu perle, mîneci episcop bufante și un guler încrețit, cît roata carului. Nimic din categoria accesoriilor nu fusese lăsat acasă. Sub lanțul cu care-și încinsese mijlocul atîrnau o carte-a-orelor mică, un pandantiv cu bulină aromată, o pungă, un evantai și o oglindă de cristal. Un pieptene spaniol îi ținea părul aspru și vîrstat într-o suciturâ de șase degete pe care și-o împodobise cu o mantilă de dantelă neagră umflată în vînt. Dacă briza se înteța, n-ar fi avut nici o șansă de scăpare.

Cît de mult o fi crezut Grace în doctrinele credinței catolice, Barbary nu știa sigur — nu era genul de lucru pe care să-l discute. Mai mult era vorba de cît credea credința catolică în Grace O'Malley.

Cînd ultimele fire de nisip din uriașa clepsidră de patru ore ce măsura timpul pe cea mai mare corabie a flotei se scurgeau, cartul era schimbat în murmurul unei scurte rugăciuni. Fiecare cart de veghe era cunoscut după primele cuvinte ale propriei sale rugăciuni anume : veghea „Doamne dă-ne", veghea „Dumnezeu să ne-audă", veghea „Veghează peste noi."

Cînd, după cîte un raid tîrziu, galera se întorcea pe întuneric la Clare, vocea lui Cull răsuna peste apele negre cu parola sa particulară : „Înaintea lumii a fost Dumnezeu", și primea răspunsul dinspre luminile portului : „Iar după Dumnezeu a venit Christos Fiul Său, născut din Maria."

Era un catolicism superstițios și acid, învecinat cu păgînismul, și avea frumusețea lui. Cînd se lăsa cîte o ceață peste mare, prin ea puteau fi auzite gemetele joase și lugubre ale focilor chemîndu-se una pe alta. „Mi-amintesc datoria-mi," spunea Kitterdy Doi și, într-o frumoasă zi de octombrie, o luă pe Barbary în vizită la mătușa lui ce se preschimbase în focă în urmă cu cîțiva ani. Vîsliră pînă la o grotă unde lumina reflectată de valurile verzi juca peste trupurile pline de osînză ale focilor întinse pe cornișele cavernei. Ecoul șoaptelor lui Kitterdy Doi se izbea de stînci :

— N-a fost niciodată de treabă cu unchiul, și într-o zi și-a pus pe ea *cohuleen-dru*-ul și s-a scufundat în valuri dincolo de Roonagh Point.

— Care din ele e ?

— Aia cu aripioara vătămată. Așa o cunoaștem, fiindcă acolo i-a aruncat unchiul cu apă fiartă pe mînă. *Go m-beannuighe Dia dhuit,* tușică, și Domnul să vă aibă-n pază pe toate de-aicea.

Mătușa lui Kitterdy Doi se uită la ei cu ochi migdalați și lăcrimoși înainte de-a sări în apă înotînd pe lîngă barca lor spre larg.

La sfîrșitul lui noiembrie, vremea frumoasă capitulă în sfîrșit în fața iernii. Hula închise mările iar sezonul pirateresc se încheie pînă la anul. Dacă mai era loc de-așa ceva, Grace O'Malley deveni și mai ocupată. Stăpînea la fel de multe pămînturi ca și ape și-și mîna turme uriașe de vite peste pășunile întinse. Erau de rezolvat dispute, bra-

conieri și hoți de pedepsit, castelani de sancționat sau răsplătit, reparații, judecăți, hotărîri de luat. Ca tanaistă a rolului conducător al Grainnei, Barbary era o observatoare a majorității acestor chestiuni. Învăță interesele domniei, multe despre plictiselile acesteia, și dobîndi încă mai multă admirație pentru agerimea bunică-sii.

Dar prin toate treburile răzbătea o jenă repetată, ca junghiurile anunțînd din timp boala.

— Ce-o fi-n capu' tău ? mugea Grace O'Malley la păstorul ei din Burrishoole. Patru sute de vaci ? Aveai șase sute de picioare, băi corditor-de-oi împuțit !

Văcarul se făcu mic, dar nu-și pierdu firea.

— A venit galii peste noi și le-a luat și a fost mai cuminte să le lăsăm, căci ei era mai mulți ca noi, și zău că era-narmați pînă-n dinți.

— Ce gali, fi-ți-ar sufletu' de rîs să-ți fie ! ?

Păstorul ridică din umeri.

— Gali din Galway. I-a făcut de petrecanie lu' Rory Conroy iar eu scăpai să fiu ucis ca pîn urechile acului.

Aceeași poveste o auziră și de la văcarul din Shurle, la răsărit, deși de astă dată galii din Galway, soldați englezi, furaseră opt sute de vite.

Ca să le pună capac la toate, insula Arran nu-și plăti tributul pe care i-l datora Gracei. De fapt insula era teritoriu al clanului O'Flaherty, dar găsise mai prudent să plătească pentru protecția Gracei de-a lungul anilor. Oricum, anul acesta nici O'Flaherty nici O'Malley nu primiră nimic ; insula fusese ocupată de forțele galilor, sub conducerea lui Sir Thomas-cel-Ciudat.

Furioasă, Grace își făcu socotelile pe baza unui imperiu ce se eroda pe margini ca o bucată de brînză roasă de șoareci. Veniturile îi scădeau ; erau considerabile încă, dar scădeau categoric.

— I-oi face pe galii ăia să miroasă Iadul pentru asta. spuse. Vine primăvara și am să le trag și eu niște raiduri ticăloșilor ălora. O să le dau boașele de mîncare la porci. Le-arăt eu să mai fure de la Grace O'Malley, zău că da.

Barbary o zgîlții :

— Ai de gînd s-asculți ce-ți spun ? De englezi vorbești. Englezii ! Nu cine știe ce clan nenorocit. E război ! Anglia contra Irlandei.

Dar Grace O'Malley nu înțelegea. Nu exista nici o Irlandă. Abia un Connaught exista pentru ea. Poporul acestuia trăise prea multă vreme ca triburi fără prejudecăți, intersectîndu-se, fiecare cu propria sa măreață istorie, ca să poată avea o concepție despre ei înșiși făcînd parte dintr-un întreg. Pentru ei era prea devreme ca să gîndească în termenii unei națiuni și în același timp, se temea Barbary, prea tîrziu.

Crăciunul fu petrecut la Westport, într-o uriașă adunare de O'Malleyi. Înainte de asta însă, Grace O'Malley se arătă dornică s-o ducă pe Barbary la comoara secretă, Kishta, înfăptuire ce presupunea un marș în interiorul uscatului, pînă la Lough Mask.

Poneiul Spenser petrecuse sezonul de piraterie în grija grăjdarilor Gracei, zburdînd pe pajiște cu herghelille de cai Connemara ai familiei O'Malley, și era mai în putere ca niciodată-n viața lui. A-i sta iarăși în spinare trezea amintiri despre Spenser Castle, bune și rele. Ucenicia într-ale pirateriei făcuse din ea în asemenea măsură un marinar, încît nemaivăzînd marea se simți la început apăsată de claustrofobie. Abruptii munți Partry le îngrădeau de jur-împrejur, tăind orice vedere la distanță cu versanți netezi de stîncă presărată cu iarbă rară. Apă era din belșug, prăvălindu-se în dosul crăpăturilor, astfel că de departe se părea că panglici albe atîrnau pe fețele muntelui, alimentînd riurile ce șerpuiau prin văi, formînd lacuri ca niște oglinzi de toate mărimile, unele dintre ele pătate cu insulițe împădurite. Era un teren de-o asemenea izolare și dificultate, încît aproape căpătă și ea ceva din convingerea Gracei că nici un dușman nu le-ar fi putut găsi acolo. Aproape.

Domnea un frig năucitor, deși fără zăpadă încă, un ger metalic ce refuza să cedeze în fața soarelui strălucitor și limpede, înghețînd ultimele capsule ale bumbacului de baltă și prefăcînd stivele de cărămizi din chirpici ale țăranilor în ziduri sfărîmicioase. Proprietarii chirpiciului nu se zăreau la vedere ; cîte o dîră de fum, verticală și moartă, se înălța din peisaj — acoperișurile de turbă erau atît de groase încît arătau mai curînd a protuberanțe na-

turale decît locuințe — indicînd că bordeiul de dedesubt era locuit, dar singurele ființe vii pe care le vedeau erau oile. De două ori auziră urlete melodioase din vîrful munților. Cull spuse că erau lupi.

— O salută pe Dumneaei provocînd-o. Dumneaei moare dup-o vînătoare bună de lupi.

Cred și eu, își spuse Barbary. Privi în față spre locul unde Grace se hurduca pe ceva ce părea să fie un cal de căruță ; avea capul înfășurat strîns într-o basma și ițindu-i-se din gulerul evazat al voluminoasei sale mantii astfel că din spate semăna cu un enorm vultur cocoșat. Probabil le-ar smulge capetele din grumaji. Unul dintre misterele Gracei O'Malley pe care încă nu-l rezolvase era secretul forței fizice a acestei femei.

— Nu obosește niciodată ? îl întrebă Barbary pe Cull.

— A, păi, înțelegi, răspunse Cull, oasele ei nu-s oase, îs vergi de corabie.

Dar nu chinuia nici o podagră încheieturile vergilor ? Nu tînjeau niciodată să zacă la pămînt ? Dacă viața de pirat avea vreo constantă, aceasta era incomoditatea ei stropită de valuri, bicîuită de ploaie, cu bănci tari și arsuri de parîme. Totuși Grace, cît era ea de bătrînă, nu numai că o îndura, dar îi mai și priia ! Iar acum, în zi de sărbătoare, mergea la trap prin mocirle, peste poduri lunecoase de gheață și hai-ho la vînătoare de lupi cînd totul va fi gata.

Călătoreau cu o escortă formată din majoritatea echipajului galerei, nu pentru protecție ci ca semn al importanței Gracei ; nici o căpetenie demnă de numele său nu era însoțită de mai puțin de douăzeci de însoțitori. Despărțiți de vîslele lor, partea de sus, musculoasă, a trupului și picioarele subdezvoltate îi făceau să arate ca niște crabi, dar se bucurau de excursie. Keeroge și Kitterdy Doi purtau la încheietura mîinii șoimi, iar pe Molly și Cull îi urmau cîini-lupi.

Ieșiră din munții Partry, pe malul vestic al Lacului Mask, într-un amurg ce-și așternea vraja pînă și pe tăul acela magic, făcîndu-i insulele pline de chiciură să capete culoarea piersicii, învăpăind trestiile ce-i desenau cu punctele suprafața și șlefuind apa însăși cu un luciu ce re-

flecta totul de deasupra, copaci, lebede, coline, pe ei înșiși, într-un aur străveziu.

Bărbați și femei în luntri așteptau lîngă un mic dig de piatră ca să-i ducă la destinație. Caii fură lăsați într-un ocol, cîinii la îngrijitorul de cîini, în așteptarea vînătorii. Doar dacă n-oi fi fost vreo pasăre, o vedere generală a Lacului Mask era imposibilă ; Barbary presupunea că tăul va reieși ca fiind una din miile de ramificații ale Lacului, despărțită de celelalte prin copaci, movile de lespezi stîncoase și insule. Chiar și de pe apă, cotiturile sale o împiedicau pe Barbary să vadă mai mult de-o fracțiune din cele zece mile lungime ale *Lough*-ului. Ceea ce văzu pe cînd se apropiau de țărmul răsăritean fu o cizmă gigantică, cel puțin ca o cizmă arăta din unghiul ei de vedere, o cizmă cu carîmbi pînă la jumătatea pulpei, din piatră, cu curba exterioară a căputelor în apă, ca și cum cine știe ce colos ar fi rămas prins în mîlul lacului, și-ar fi scos piciorul din cizmă și ar fi lăsat-o acolo. Mai de-aproape, se prefăcu într-un castel gras și estompat, clădit pe o insulă imediat lîngă mal. Cull arătă spre el cu capul :

— Castelul Ciumăfaiei.

— Cine-i ciumafaia ? Dumneaei ?

Cull o înghionti pe Barbary în coaste pentru obrăznicie.

— Ba deloc. Le-a aparținut femeilor războinice. Demult. Pe vremea lui Noe. Dintotdeauna a fost un loc de femei, un loc secret. I se potrivește Dumneaei.

La fel ca și Grace, castelul era bătrîn, sur și puternic. Fură debarcate pe niște trepte mici și purtătoare de moarte, ce duceau la o împrejmuire pietroasă, și urcară încă mai geu pe o scară de frînghie pînă la unica ușă, aflată la jumătate din înălțimea zidului. Scara fu ridicată în urma lor. Barbary era pe jumătate ușurată, pe jumătate alarmată de această măsură de prevedere.

— Ne așteptăm la vreun bucluc ?

— Cîtuși de puțin, o asigură Cull. Cîtuși de puțin. Dar Dumneaei a luat castelul de la tribul Joyce și nu știi niciodată dacă ticăloșii n-or să-ncerce să și-l ia înapoi.

Ținînd seama de faptul că era o reședință O'Malley, Castelul Ciumăfaiei se vădi surprinzător de confortabil. Centrul îi era un miez scobit ce sfîrșea la fund într-un

puț. Împrejurul acestuia se aflau galerii cu balustradă pe-o parte, dînd în camerele înconjurătoare. Grace îl mobilase cu unele din cele mai valoroase piese ale pirateriei ei, așa că la fiecare etaj se găseau surprize : o carpetă persană ascunzînd bolta unui alcov, statuia de gust îndoielnic a unei femei cu prea multe brațe, un pătrat de mozaic reprezentînd un păun, scaune, paturi și scrinuri spaniole.

Barbary s-ar fi simțit binevenită în pat, făcuse o călătorie lungă, dar urmă o cină cu echipajul și oamenii lacului, servită la lumina lumînărilor pe o masă uriașă și rotundă amplasată deasupra gurii puțului de la parter. În sfîrșit urca să se culce, cînd Grace o prinse :

— Hai cu mine.

— Pe-aici nimeni nu doarme niciodată ?

— Vrei să vezi comoara sau nu ?

Vroia. O mai văzuse și-nainte, foarte demult. Era una dintre cele mai limpezi imagini ce i se formaseră odată ce își recăpătase amintirile din copilărie, pentru că, din multe puncte de vedere, era cea mai ciudată ; fusese înconjurată de femei, eveniment neobișnuit nu în sine, ci datorită gravității lor. Mătușa ei Margaret, singura fiică a Gracei, fusese și ea acolo. Curios că și-o putea aminti atît de vie, căci Margaret nu prea avea personalitate, ca și cum abundența de care se bucurase mama ei ar fi consumat toată rezerva. Și propria sa mamă se afla acolo, retrasă și frumoasă ca întotdeauna, și soția unchiului și toate celelalte femei însemnate din clanul O'Malley, în cele mai bune pînzeturi și aurării ale lor. Ea fusese conștientă de ceremonie, de jurămintele de taină, de cîntece, de tăceri.

Ceea ce i se imprimase în minte era senzația ilegalității. Femeile acelea desfideau ceva. Nu era un ritual feminin de rînd, tolerat, ca dansurile lunii mai sau prezicerea soților în Noaptea Sfîntului Ioan. Orice-ar fi fost, erau îndrăznețe și rebele făcînd-o. Își aminti cicatricile de pe mîinile Gracei cînd, reverențioase o clipă, ridicaseră comoara din cutia ei sculptată...

Aceeași cutie se afla acum înaintea ei, în odaia Gracei, lumina lumînărilor și văpaia jăraticului punîndu-i în mișcare întortocheatele modele celtice, aceleași mîini aspre ridicîndu-i capacul cu același respect.

Barbary rînji. Regina Elizabeth trebuia să fi fost aici în acest moment, și Lordul Burghley. Și Walsingham. Și Raleigh. Și Rob. Și Tibbot. Toți acei oameni ale căror măruntaie se zgîrceau la auzul cuvîntului „comoară". Mirosul a ceea ce ținea acum Grace în mîini ajunsese la nasul de pe tronul Angliei și îl trimisese să adulmece străzile Londrei după băiatul care ar fi reprezentat calea de-a-l atinge. Obiectul acela neprețuit lucrase prin intermediul agenților mari și mici pentru a descoperi o copilă săracă și, găsind-o, îi schimbase caracterul și optica restituind-o poporului ei.

Și nu era decît o carte.

Nici măcar o carte impresionantă, ci niște file de vellum zdrențuit cusute între coperți de piele simple. Scrisul era străvechi, nu numai manuscrisul original în latină, ci și cele două traduceri, una în irlandeză și una, surprinzător, într-un amestec rudimentar de engleză și franceză normandă. Poate pentru că nu fuseseră scrise în stilul lizibil al scribilor profesioniști, Barbary le putea înțelege pe primele două.

Bunică-sa luă o lumînare și o puse aproape de taburetul Barbaryei, apoi se așeză pe pat, în așteptare. În ciuda alămarului cu jăratic din cameră, Barbary descoperi că-i tremurau mîinile. Aerul ce pătrundea printre obloane mirosea a vegetație înghețată, dar se mai simțea un parfum, provenind din carte, foarte vechi, foarte ciudat. Poate să fi fost cel al sanctității.

„Cunosc pe toți acei ce viețuiesc acum și ce vor fi," începea manuscrisul, „căci eu sînt Finola cea din clanul Partraigei, cîndva Cora Boniface de la Fontevrault, cîndva Stareța de la Kildare..." Și spunea povestea ei.[1]

Era o carte scrisă de femei, despre femei. Pentru membrele clanului ei devenise o comoară, cel mai prețios lucru din lume dat fiind că era unică în lume. Printre milioanele de volume ce fuseseră scrise spre a consemna faptele bărbaților pentru gloria bărbaților, exista doar una, chiar aici, în paginile acelea vrednice de milă, care conținea faptele femeilor pentru gloria lor, ca și cum într-o mănăstire

[1] Vezi *„The Daughter of Lîr"* („Fiica țării Lîr"), lucrare în pregătire pentru publicare. (N.R.)

universală a călugărilor cîntători vocea unei singure femei s-ar fi înălțat într-un neauzit imn feminin.

Finola, stareța dintr-o vreme, o începuse pentru că altfel ar fi fost ștearsă din filele istoriei. Fusese Stareța Abației Kildare în secolul doisprezece, ceea ce făcuse din ea cea mai puternică femeie în toată Irlanda acelor timpuri, și una dintre foarte puținele care știau să scrie. Se ridicase împotriva la fel de puternicului, și cu siguranță mai nemilosului, Rege din Leinster, Dermot Mac Murragh, care, ca să se descotorosească de ea, își pusese oamenii s-o siluiască. Mișcarea reușise. Mai mult chiar decît romano-catolicismul, biserica irlandeză a acelor vremi prețuia virginitatea. Întrucît, oricît de involuntar, Stareța de la Kildare și-o pierduse, printr-o neglijență care o întinase, nu putea fi pomenită. Istoria stătea în mîinile călugărilor tunși ce ședeau la pupitrele lor de scris în chilii răspîndite pe tot întinsul Irlandei, iar ei o lăsară pe stareța pîngărită și căzută în greșeală, la fel ca și pe atîtea alte femei, să scape printre ochiurile ei, în beznă. Era neconsemnată, invizibilă. Nu existase niciodată.

Ba existase. Își croise drum pînă aici, la Lough Mask, și cu ajutorul femeilor războinice care locuiau în Castelul Ciumăfaiei își revendicase răzbunarea împotriva lui Dermot din Leinster. Apoi își scrisese povestea.

Într-un fel sau altul, documentul se păstrase. Datorită tradiției feministe a Castelului Ciumăfaiei, alte femei îl citiseră și fuseseră inspirate să-și scrie propria lor istorie. Pana și cerneala Finolei deveniseră mai mult decît un mijloc de a face semne pe pergament ; se preschimbaseră într-o torță ce-și arunca slaba lumină peste generații de femei care altminteri ar fi trăit și ar fi murit necunoscute și necîntate.

Barbary ridică ochii spre bunica ei.

— De-asta vroiai să intri în Analele Clarei ?

— Altfel, cum ar ști de mine viitorul ?

Adevărat. Grace nu știa să scrie. Dacă bărbații nu-i treceau pe hîrtie existența, însemna că nu existase.

Pe alocuri șirul se întrerupea, cînd alfabetizarea femeiască se stinsese pentru un răstimp, așa cum se întîmplase și acum ; ici și colo cîte o cruciuliță însemna o pagină sau alta, după cum vreo femeie fără știință de carte arătase

totuși că înțelegea valoarea cărții. Castelul Ciumăfaiei își schimbase stăpînii de multe ori în timpul celor trei sute de ani de vrajbe între clanuri dar, miraculos, cîte o femeie reușise întotdeauna să-i predea în siguranță alteia cartea. Cuvîntul despre ceea ce Finola numea „Cuvîntul Femeii" ajunsese să devină o legendă cum că femeile din clanurile apusene dețineau o mare comoară știută doar de ele însele, dar chiar și-așa fusese apărată de furt sau distrugere. Suferise — unele pagini erau pîrlite pe margini ca și cum ar fi fost smulsă din foc — dar supraviețuise.

Nu toate povestirile erau la fel de interesante ca a Finolei. Un paragraf, într-o caligrafie înfiorătoare, spunea doar atît : „Brigit O'Conor coapse a mai bună pită din toate." Altele consemnau fapte de eroism ale femeilor ; unele luptaseră în bătălie, unele își conduseseră clanurile, una găsise un leac din buruieni pentru durerile de gît, alta adusese pe lume douăzeci de copii, o alta nu avusese copii, cîteva își scriseseră rugăciunile.

Pe toate le inspirase Finola, a cărei istorisire conținea o mare erezie. „Dumnezeu nu e bărbat," scrisese ea. „Dumnezeu e în același timp bărbat și femeie și mai mult decît amîndouă."

Barbary ridică privirea, covîrșită, spre a întîlni ochii bunicii ei.

— Fi-r-aș a dracu' !... exclamă ea. Grace O'Malley dădu din cap.

„...în aceea că Iisus a venit la noi nu în putere ci în slăbiciunea unui sărman prunc omenesc," scria Finola, „spre a nu cunoaște puterea lumii ci suferința ei, era părtaș cu șleahta femeilor de rînd... în aceea că iubea și ierta prostituatele și adulterele, și se desfăta în nunți precum cea din Cana, și frecventa compania femeilor, el reflecta natura femeiască a lui Dumnezeu precum și pe cea bărbătească. Nici să găsesc nu pot, în învățămintele lui, vreo condamnare a femeilor asemenea celor ce ni le îngrămădesc pe cap episcopii... Prin urmare, sfinții care au privit-o pe Eva și pe fiicele ei drept rele au comis violență față de Dumnezeu cel care le e atît tată, cît și mamă."

Barbary ridică din nou capul.

— Ce i s-a întîmplat ?

— Au ucis-o.

— Nu mă mir.

Era ca un dangăt de clopot, cartea aceea. Niciodată nu-i trecuse prin minte pînă atunci să pună la îndoială bărbăția lui Dumnezeu. El era autoritatea ultimă, care era masculină. Şi totuşi, de ce nu ? Pur şi simplu pentru că Burghleyii orînduiau lumea asta putredă, nu însemna că stăpîneau şi Cerurile. Oare Biserica, la urma urmei, stăruise în greşeală tot acel lung, lung răstimp ? Oare oamenii străbătuseră drumul istoriei cu capetele întoarse nepăsătoare într-o singură direcţie, asimilînd numai ceea ce se întîmpla pe partea dinspre ei a drumului ? Asta nu însemna că ajunseseră a crede cum că numai latura de lîngă ei a priveliştii avea importanţă, iar cealaltă deloc ?

Nu era de mirare că o omorîseră pe Finola, cu semnalul ei de trîmbiţă al egalităţii în faţa lui Dumnezeu. Şi nu era de mirare nici că femeile de la Lough Mask ţinuseră cartea ascunsă. În ochii Bisericii, aşa ceva era nu numai o erezie, era blasfemie şi sacrilegiu în acelaşi timp.

Şi totuşi, îşi făcuse efectul. Acest „atunci", aceste mîzgăleli de cerneală pe o bucată zdrenţuită de pergament subţire, erau ingredientul secret ce transmutase o văduvă irlandeză într-o căpetenie a piraţilor. Era un hrisov dîndu-i dreptul să încalce regulile pe care i le impuseseră bărbaţii pentru că nu erau ale acelui nevăzut şi mult mai vast Dumnezeu. Poate că nu pirateria era ceea ce avusese în minte Finola pentru cele de-acelaşi sex cu ea atunci cînd îşi scrisese erezia, dar Grace o interpretase ca pe o îndreptăţire a femeii la supravieţuire şi, cu un Dumnezeu-femeie zorind-o din urmă, reuşise să supravieţuiască.

Cu toate acestea, povestea Gracei nu se afla în carte.

— Pe cine-ai chemat să-ţi citească asta ? întrebă Barbary.

Nu pe un bărbat, cu siguranţă. Orice bărbat care să citească acea erezie ar fi luat foc, şi manuscrisul odată cu el.

— Am încercat să ţinem la Lough Mask o femeie cu ştiinţă de carte, care să transmită mai departe priceperea. Mama mea m-a adus cînd eram destul de mare, la fel cum

te-a adus și pe tine a ta. Dar ultima a murit înainte de-a mă putea aminti și pe mine.

Așadar, de aceea insistase Grace atîta ca scribul cistercit s-o „amintească". Femeile reprezentau jumătate din lume, spunea Finola. Și intenționau să fie astfel. *Intenționau.* Nu înghesuite în ultimul moment, potopite cu ocări, oropsite, mici cuptoare folositoare în care bărbații puneau la copt următoarea generație.

— Așa că acum, tu ai să-mi faci punerea în amintire, spuse Grace.

— Crezi ceea ce scrie aici ?

Ochii Gracei nu șovăiră.

— De ce nu ?

De ce nu ? Pentru că schimbă întreaga lume, de-asta, abătea planeta de pe traiectoria ei, împingînd-o să se-nvîrtă pe-o orbită nouă... Dar, de ce nu ?

În acel moment, se simți legată de Grace O'Malley așa cum niciodată n-o reușiseră legăturile de sînge. Împreună cu ea, și cu generații de femei ce pieriseră înaintea ei, împărtășea o chestiune cu mult mai măreață, o idee.

— De ce nu, repetă Barbary.

Grace dădu din cap :

— Du-te la culcare.

Barbary se duse. Dar pînă și în somn rămase conștientă de o schimbare ce modifica întreaga perspectivă. Auzea trompete care sunau pentru nerostitul eroism al nerostitelor femei. Și continuară să răsune pînă o treziră de-a binelea.

Pe malul lacului, sunau trompete adevărate. Prin dreptul ușii ei, bărbați alergau și strigau.

— Joyceii sînt ?

Putea auzi vocea bunicii ei înjurînd și răcnind comenzi.

— Aprindeți semnalul ! Am să-l scurtez pe Ruairi Joyce de carieră, zău că da !

Barbary sări din pat și alergă la fereastră. În ceața înghețată a dimineții putea să vadă siluete pe malul de la răsărit, mulțime de siluete, adunate în jurul unor forme prelungi și întunecate. Bărci. Unele fuseseră deja lansate la apă și înaintau pe lac spre castel. Cineva intră în camera ei, iar Barbary se întoarse pentru a-l vedea pe Molly, capul lopătașilor, privind peste umărul ei.

— Zi dacă asta nu-i în firea Joyceilor, să atace în postul Crăciunului ! spuse el. Ar sfîșia trupul lui Christos pentru un gologan de argint.

Barbary își dădu seama că era goală, și alergă la garderob să-și ia hainele.

— Nu blestemații de Joyce sînt ! strigă ea ; văzuse drapelul cu roza Tudorilor. Sînt englezii !

Molly își netezi spre înapoi părul lung și blond, ușurat.

— Și eu, care credam că-s Joyceii... !

Se duse la ușa dormitorului și strigă :

— Nu-s decît englejii !

Apoi reveni spre Barbary, întristat.

— Și cum de se găsesc aicea englejii ?

Nu era timp de discuții. Și nici timp ca să-și pună pe ea haine femeiești. Se vîrî într-o pereche de pantaloni și-o cămașă pe care le purta în rolul de pirat, își trînti pe cap pălăria, înhăță mantia irlandeză de lînă pe care i-o dăduse bunică-sa, și pistolul.

— Să mergem.

O nouă privire pe fereastră, însă, îi dădu de știre că era prea tîrziu. Sub ceața subțire, plutînd jos, locul era brăzdat de bărci, ca niște săgeți încete, toate îndreptîndu-se spre Castelul Ciumăfaiei.

De pe balconul interior al castelului, aflat deasupra golului spre puț, îi putu auzi pe bărbați spunîndu-și unul altuia :

— Nu-s decît englezii.

Și le simți îngrijorarea inițială degerînd în dezorientare. Asta era terenul lor de joacă. Pînă și primejdiile lui le erau familiare. Iar acum îi deranjase un dușman atît de străin încît nu mai puteau înțelege situația, nu mai mult decît dacă pe coline ar fi apărut elefanți și tigri s-ar fi repezit din stufărișurile lacului.

Barbary era foarte speriată, nu numai pentru ea, Grace, oamenii lor, ci și pentru Kishta. Nu trebuia să fie nimicită ; așa ceva ar fi fost un lucru intolerabil pentru culoarea aceea nouă pe care o descoperise noaptea trecută, retrasă din curcubeu. Finola rămăsese în viață ; ar fi fost foarte drăguț dacă puteau cu toții să rămînă în viață.

Bunica ei se apropia pe pasarelă cu pas greu. La vederea sa, toată lumea, inclusiv Barbary, se calmă. Înclinarea bătrînului cap putea să fi însemnat o urare de bună dimineața.

— Am aprins semnalul.

De deasupra, din vîrful acoperișului, se auzea vuietul adînc al unui foc. Mesajul fumului său avea să fie repetat de semnalul de pe colina Doon, transmis la Killary, apoi, din foc în foc peste culmile dealurilor pînă la Murrisk și, traversînd marea, la Clare.

— În cît timp or să vină ?

Grace cugetă, iar Barbary își aminti că toți O'Malleyii și aliații lor se dispersaseră, pentru sărbătoare. Nu le trecea prin cap că blestematii de englezi vor ataca de Crăciun.

— Curînd, fu singurul ei răspuns.

— Au cu ei art-il-erie, strigă un cercetaș. Barbary alergă la fereastră și privi afară. Două șiruri de mogîldețe puneau în poziție un tun pe mal.

— Se pare că tu ești experta, rosti vocea bunicii în spatele ei.

Barbary se frecă la ochi și privi iar.

— Un saker, cred.

Nu era la fel de mare ca altele, dar aici n-avea nevoie.

— De cinci livre. Poate să ne găurească, dacă are timp.

— Cît timp ?

— Depinde de precizie. Cu siguranță, înainte de-a ne veni ajutoarele.

— Am fost trădați, spuse plat Grace.

— Da.

Nu tîrîseră namila aia pe asemenea teren în douăsprezece ore. Fusese în apropiere, așteptîndu-i. Cine ? Un clan rival ? Sau vreun sărman labagiu capturat, scăpîndu-și viața lui și familiei ?

— Bătu-i-ar Dumnezeu de ticăloși, spuse Grace, dintr-o dată violentă. Ce cred, că-s *făcută* din plumb ?

Barbary privi în jur alarmată. I se clătina poziția ? Grace însă ieșea cu pași mari din încăpere, strigînd ordine :

— Eliberați acoperișul ! Aprindeți toate focurile ! Pregătiți bărcile !

Parapetul dimprejurul acoperișului era înalt doar pînă la talie, iar diametrul acoperișului propriu-zis atît de lat încît a te afla în centrul lui însemna să fii expus celor de pe pămîntul înălțat al malului și muschetelor soldaților ce mișunau ca furnicile. Aveau de partea lor doi factori : plumbul fusese înmuiat de căldura focului, stins de-acum, iar muschetele englezești erau cumplite. Haverel fu singura lor victimă, zgîriat doar de un proiectil. Își reveni din leșinul de-o clipă iar Rap îi spuse :

— Nu-i unde să conteze. Numa-n cap nu.

Cele mai grave răni erau mîinile sfîșiate de metalul rupt.

Afară, căputele cizmei *Hag's Castle*-ului erau pline de asediatori — soldați și ofițeri. Încercau iar și iar să ajungă la ușa din latura castelului cu scări și ancore de agățat. Deocamdată erau respinși de sus cu avalanșe de pietre ce fuseseră înșirate la diferitele etaje ale turnului tocmai pentru o asemenea urgență. Pentru a trage în ei cu pistolul trebuia să te apleci pe fereastră, devenind astfel țintă. Keeroge, care încercă, se alese cu o mică săgeată de oțel în gît, de la o arbaletă. O smulse.

— N-aveți tunuri ? țipă Barbary la Grace.

— Nu.

— Iisuse !

Așteptarea bombardamentului era lucru care o îngrozea cel mai mult. Luă un sul de plumb din mîinile însîngerate ce i-l întindeau prin trapa acoperișului și fugi cu el în camera Gracei, unde un cazan cu o pîrghie tocmai era instalat deasupra alămarului. Turnul începu să pută de fum de turbă în timp ce vasele de alamă se aprindeau pretutindeni unde se găsea cîte o fereastră sau ambrazură.

Alergă înapoi sub trapă pentru a mai primi plumb. Nu auzea zgomotul din jurul ei. Amplasaseră sakerul în poziție. Începeau pregătirile. Singurul sunet din capul ei era glasul lui Will intonînd cele paisprezece porunci pentru trăgerea cu tunul.

„Unu. Trage înapoi piesa. Doi. Ordonă încărcarea piesei."

Jos la etajul de dedesubt cu încă niște plumb, de astă dată la cazanul lui Haverel. Acesta îi spuse să coboare în beci și să-i mai aducă pietre...

— ...ca să-i descurajăm pe ticăloșii ăia de jos.

Trebui să-i spună de două ori.

Sus din pivniță, acum cărînd o plasă cu pietre din depozitul subteran. O lăsă pe primul palier. Kitterdy Doi, transpirat, o tîrî spre lucarna sa.

„Trei. Verifică-ți piesa. Patru. Dă cu buretele. Cinci. Umple lopata de-ncărcat."

Alte mîini, alt sînge, alte suluri de plumb. Jos pe nemiloasele trepte, în formă de pană, abrupte și golașe.

„Șase. Bagă înăuntru pulberea. Șapte. Golește lopata. Opt. Pune pulberea."

De aceste comenzi ascultau, acolo, pe malul acela îndrăgit. Bătu-i-ar Dumnezeu. Bătu-i-ar !

Plumb împins spre Mooch aflat lîngă cazanul său. Jos. Alte pietre-n plasă. Sus pe fututa aia de scară, întîlnire cu MacCaudle, singurul scoțian din echipaj, coborînd și cîntînd. Cîntînd ?

„Nouă. Împinge la loc astupușul. Zece. Ia-ți muniția."

Ce foloseau ? Piatră ? Fier ?

„Unsprezece. Pune ușurel pe țeavă muniția." Ușurel, ușurel.

Plasa tîrîtă pînă la catul al doilea. Molly, reușind încă să vorbească prețios, binecuvîntat să fie, trăgînd-o la fereastră. Cull pe balconul interior, supraveghind ridicarea luntrilor din beci. Dacă îi risipeau pe soldații de-afară — slabe speranțe — aveau să lanseze bărcile și să se urce-n ele, și să vîslească, să vîslească, pînă la Myles, pe marea sa aurie.

Acum, curînd. Dintr-o clipă-ntr-alta. Sus la trapa acoperișului. Încă niște plumb.

„Doisprezece. Împinge pe țeavă ultimul astupuș în trei lovituri. Treisprezece. Potrivește piesa."

Acum. „FOC !"

Turnul se clătină. Fire de praf secular și mortar se desprinseră din pereți rămînînd suspendate în fasciculele de lumină. Trăseseră primul foc.

— Ne-au găurit ? zbieră Barbary.

Strigăte de răspuns, că nu, răsunară de la toate etajele ; pereții aveau peste doi metri grosime, dar n-aveau să reziste prea multor lovituri ca aceea. Cel puțin ușa din latura sudică a turnului se afla într-un unghi unde tunul de pe mal n-o putea atinge.

Își auzi numele și se repezi în odaia Gracei, unde bunică-sa ținea în foc un vătrai. Keeroge, încă sîngerînd rău din grumaz, se prăbușise pe patul ei.

— Adu creuzetele, îi spuse Grace Barbaryei. Iar tu, Keeroge, în picioare : încă n-ai murit.

Bucuros s-o afle, Keeroge se ridică ținîndu-se de stîlpul patului. Pînă ca el să-și dea seama, Grace se răsuci și-i înfipse vîrful înroșit al reteveiului în rana de la gît.

— Acum o să-ți fie bine, spuse ea.

Barbary îl privi pe Keeroge, care căzuse înapoi pe pat, gemînd, recunoscător însă. Dacă Grace, după ce-i cauterizase rana, spunea că o să se facă bine, însemna că se va face bine. Grace îi aruncă o privire nepoată-sii :

— Ai de gînd s-aduci ăle creuzete ?

Indiferent ce creuzete erau, trebuiau să se găsească în pivniță — Grace arătă în direcția acesteia. Cull le scoase dintr-un colț, vase de fier, puțin adînci, pentru topit substanțe — seu de lumînări, rășină pentru făclii, plumb pentru groază. Îi zăngăniră în brațe cînd turnul se zgudui sub o nouă explozie. Cull o văzu intrînd în panică.

— Acu' n-ai de ce să-ți faci griji. A mers strașnic cînd l-am turnat peste ai lu' Joyce, la Corrib. La Castelu' Găinii, era.

O Atotputernice Doamne, mai făcuseră asta. Se împletici înapoi pe trepte, aruncînd creuzete în camerele pe lîngă care trecea, înjurînd, făgăduindu-i lui Dumnezeu, masculin sau feminin, că va abandona pirateria, se va apuca de munci cumsecade, de tapiserie...

Grace era la ușa ei.

— Gata, dragele de ele ?

Vocea ei profundă își aruncă ecoul înainte și-napoi prin turn cînd o nouă ghiulea îl lovi, dar nici chiar asta nu era la fel de șocant ca formula de alint pe care o folosise. Bunică-sa nu credea că vor scăpa de-acolo.

— Gata, Granuaile.

— Gata.
— Gata.
— Gata.
— Gata.
— Gata.
— Ține nemișcată drăcia, fato.

Lichid oribil, cenușiu, bolborosind, se scurse în creuzetul ei. Era atît de înfricoșată !

— Du-l la fereastră. Stai locului acum.

Abia îndrăznea să umble, și nici pomeneală să respire ; și-l imagina pste picioarele ei, devorîndu-i carnea, simțea durerea...

Fereastra îngustă avea un pervaz exterior de o formă aparte, îngust la îmbucătură și apoi lărgindu-se, ca un evantai. Pentru asta fusese fabricat. Propti pe el celălalt capăt al creuzetului. După ce își închipuise ce i-ar fi făcut ei, știa ce le va face oamenilor de jos. Era ea în stare de-așa ceva ?

— *Hullo,* turnul !

Irlandeza cu accent englezesc reverberă subțire peste lac, de unde îi striga cineva. Barbary își luă ochii de la bulbucii argintii, groși și moi, preț de-o secundă ; la cincizeci de metri depărtare, pe apă, un bărbat îmbrăcat strălucitor stătea în picioare într-o barcă.

— Sînteți sub bombardament, spunea el în caz că nu observaseră. Predați-vă, în numele Reginei Elizabeth ! Veți beneficia de o judecată cinstită !

— Ăla nu-i ticălosul care mi-a furat vacile ? auzi Barbary vocea Gracei din spatele său. Reuși să răspundă ;

— E Bingham.

O speriase cînd îl văzuse prima oară ; o speria și acum. Lordul Locotenent al Connaughtului venise personal.

— Ăsta-i omul tău.

Mîna Gracei se strecură sub creuzet și îl înclină. Barbary văzu plumbul topit scurgîndu-se în pervaz, șiroind afară răspîndit în formă de evantai, dispărînd. Auzi șuieratul și zbieretele. De sub ziduri, oamenii apărură la vedere, repezindu-se în bărci, aruncîndu-se-n apă. Nu folosea la nimic, aer rece, apă rece, nu făcea decît să răcească exteriorul metalului ; acolo unde acesta venea în

contact cu pielea, continua să ardă. Coifurile se sudau de ţesutul viu.

— Aşa mai merge ! exclamă veselă Grace. Îşi petrecu pe după gît braţul lui Keeroge şi porni spre scară.

— Unde-i Kishta ? strigă la ea Barbary.

— În cizmă la mine ! îi strigă drept răspuns Grace.

Clampettul Barbaryei se afla şi el în cizma acesteia.

Fu îngrozitor de greu să ajungă la bărci. Sakerul nu le putea ajunge, dar focul muschetelor putea, şi nu toţi englezii se retrăseseră pe ţărm ; unii erau în bărci, trăgînd spre ei. Toate laturile turnului erau perforate de plumbii muschetelor ce se ciocneau de piatră. Coborînd scara de frînghie după Grace — avea exerciţiu la aşa ceva— Barbary încă se mai gîndea cît ar fi dispreţuit Will stîngăcia ţintei soldaţilor, cînd îl văzu pe Haverel, deasupra ei, ducîndu-şi mîna la spate, rostogolindu-se din uşă şi căzînd pe stînci cu o bufnitură ce cuprindea şi trosnetul oaselor. Grace îl trase în barca ei cu încă un bufnet. Mooch stătea în picioare la pupa, şi se prăbuşi cu braţele şi picioarele desfăcute, încercînd încă să-şi mai apere căpitanul cu trupul său.

Cîţiva englezi zăceau pe plintă în jurul lor, unii ţipînd încă. Un cadavru ce bloca treptele spre bărci avea capul complet argintat. Gawk îl împinse din drum cu piciorul, iar leşul se rostogoli, lăsîndu-şi o parte din faţă lipită de piatră.

Alţi irlandezi coborau de la fereastra din partea opusă a turnului. Dădură ocol în fugă, pînă la bărci. Barbary se urcă într-o luntre mică împreună cu Molly, Gawk şi Kitterdy Doi. Vîsleau prin vacarmul focurilor, strigătelor, plescăiturilor. Vîslaşi cu toţii, se opinteau, şi bărcile se îndepărtară de turn, căutîndu-şi adăpost în păpurişul şi printre copacii de pe malul opus. Doar barca ei mergea încet ; văzu apa chiftindu-i în jurul picioarelor.

— Maică Precistă, avem o gaură ! strigă Molly. Al *dracu'* nu-mi place să-not !

Dar chiar asta făceau. Era rece, era ca o urmărire de coşmar, efort, gîfîit, fără să ajungă nicăieri. Împuşcăturile stîrneau explozii de apă în jurul lor, după care putură auzi scîrţîitul vîslelor apropiindu-se. O secundă, speră şi

se temu că era Grace, înapoindu-se după ei, dar auzi vorbă englezească :

— Puneți mîna pe ei !

O cange îi împunse spinarea și fu ridicată de cămașă spre copastia unei bărci. Cineva o apucă de mîini. Îl prinseseră pe Molly. Și pe Kitterdy Doi. Gawk scăpase, sau se înecase. Avu un moment de luciditate cînd văzu malul îndepărtat al lacului și flotila de luntri irlandeze apropiindu-se repede de el. Alte bărci, engleze, le urmăreau, dar dacă dușmanul nu-și amplasese pe-acolo ceva soldați, Grace și omenii ei reușiseră să scape. Slavă Domnului. Mîna cuiva i se puse pe cap și o împinse sub apă, o dată, de două ori :

— Înecă-te, fă pizdă proaspătă ! Tu l-ai omorît pe Tanner.

Greutatea mîinii fu înlăturată.

— Dacă cineva, spuse glasul lui Bingham, minunat de precis încă, dacă *cineva* omoră pe vreunul din acești oameni, îi va lua locul la capătul funiei. Intenționez să expun pe zidurile Galwayului cîte un hoit la fiecare iard, de Bobotează. Nu vor exista locuri goale.

Nu era o voce pe care s-o pui la îndoială. Barbary își pierdea treptat cunoștința. Auzi scrîșnetul provei bărcii atingînd prundișul lacului. Unii prizonieri fură loviți pe furiș în timp ce erau împinși pe mal și de-a lungul unei cărări. În spatele lui Bingham, Barbary se împiedică, și o cizmă precis țintită îi plesni două coaste.

Îi așteptau niște căruțe, deja pline de bărbați, femei și copii, cu mîinile și picioarele legate. Expediția lui Bingham avea prăzi bogate. Soldații îi legară Barbaryei mîinile și picioarele și o azvîrliră într-o căruță. Reuși să se rostogolească la o parte cînd Molly, apoi și Kitterdy Doi, fură aruncați după ea.

Ordine se auziră, bice pocniră, și căruțele se puseră în mișcare. Kitterdy Doi se adună într-o poziție comodă și scuipă cîțiva dinți.

— Nu-i grozav că acuma ne iau englezii ? spuse el. Blestemații de Joyce ne-ar fi pus să mergem pe jos.

18.

Pe buiandrugul de deasupra porții apusene a Galwayului erau înscrise cuvintele : „De furia clanului O'Flaherty, apără-ne Milostive Doamne."

Alți oameni, în alte vremuri, îi cerșiseră lui Dumnezeu izbăvirea de alte ciume — huni, goți, vikingi, ciumă propriu-zisă — dar clanul O'Flaherty era teroarea anume a Galwayului. Fără pirateria O'Flahertylor și a aliaților lor O' Malley, portul Galway, sau cel puțin așa socoteau localnicii, ar fi putut conduce lumea. Dar chiar și cu ei, nu se descurcaseră prea rău ; efectiv un polis, atît de mare succes comercial avea încît existaseră secole în timpul cărora rute întregi ale Europei crezuseră că Galway era numele țării, iar Irlanda unul din orașele acesteia.

Clătinîndu-se între Kitterdy Doi și Molly, Barbary era prea obosită ca să mai ridice capul și să vadă că orașul în care intra se vroia izbăvit de furia ei, deși, cu toată epuizarea, furie era ceea ce simțea. Nu exista nici un alt lucru care s-o împiedice să se prăbușească de frică. Galway avea să fie locul execuției ei, și al execuției a celor vreo sută de oameni împreună cu care făcuse cumplita călătorie de la Lough Mask. Cum zboară cioara, erau cam douăzeci și cinci de mile, dar cioara nu ocolise Lacul Mask alături de niște tovarăși răniți și extenuați, nici nu înconjurase Lacul Corrib, nici nu suferise hărțuielile cînd alte ciori încercaseră zadarnic s-o elibereze. Totul durase o

săptămînă înghețată, mai mult fără hrană, cel mai adesea fără apă.

Lordul Locotenent Bingham își mînase calul înainte spre oraș din prima zi, lăsînd prizonierii în grija unei escorte ce veghease cu strictețe să fie dați în primire la Galway vii, fără însă a se îngriji prea mult de ei. Nimeni nu fusese omorît în bătaie, dar unii oameni fuseseră loviți pînă la un pas de-a o păți. Mantalele lor, întotdeauna la mare preț pentru prost îmbrăcata soldățime engleză, fuseseră smulse în clipa cînd spinarea lui Binghem dispărea la orizont. La fel și cizmele. Căruțele fuseseră degajate spre a li se face loc răniților grav, femeilor și copiilor mai înceți în mișcări, cîtă vreme Molly și Kitterdy Doi parcurseră drumul desculți. Barbary își păstrase cizmele numai pentru că erau prea mici pentru oricare dintre soldați, dar își pierdu călduroasa bonetă de lînă. Un pripon legat la gît o unea printr-o frînghie de cei doi vîslași și alții șase, din care unul tot cădea la pămînt și aproape îi strangula pe ceilalți din jumătate în jumătate de milă. Prizonierii-copii rătăceau pe lîngă șir ca niște viței speriați urmîndu-și mamele spre abator. Unele femei fuseseră violate.

Existau și ciudate momente de compasiune. Un băiat căruia i se infectase piciorul de la un spin fu purtat în cîrcă de un soldat timp de aproape două zile la rînd. Cînd mințile unei femei mai vîrstnice din familia MacJordan începură s-o ia razna ca efect al frigului, un sergent își scoase propria manta de furat și o înveli cu ea :

— Iac-așa, Mamaie. Lacălduricăcalațîțicădemămică.

Cu excepția faptului că trupurile lor aveau să decoreze zidurile Galwayului, prizonierii aveau puține lucruri în comun. Ciulind urechile, Barbary află că expediția lui Bingham în Connaught fusese de fapt un raid punitiv împotriva clanului Bourke, care nu demult se ridicase împotriva lui. Cu o ineficiență ce nu-i stătea în fire, subestimase distanța din Galway pînă la teritoriul Bourkeilor. Probabil îl indusese în eroare faptul că oamenii din Connaught, cînd vorbeau despre „o milă", se refereau la o unitate de măsură dublă față de o milă engleză. La vremea cînd atinsese Lough Mask, linia sa de provizii și comunicații era primejdios de întinsă. Prinderea Gracei O'Malley în re-

ședință la Castelul Ciumăfaiei fusese o baftă neașteptată, cam singura pe care o avusese. Și de vreme ce Dumneaei reușise să-i scape, rămăsese cu ceea ce erau după părerea lui trei prelungiri neimportante ale clanului O'Malley — dintre care un simplu băiat —, o colecție de lepădături din felurite clanuri ce încercaseră să-i împiedice înaintarea, ciobani din coline, și familii pe care le luase prin surprindere.

O să ne-nalțe-n streang, își spunea mînioasă Barbary, pentru că trebuie să se-aleagă și cu ceva distracție din toată afacerea.

Singurul numitor comun al prizonierilor era curajul lor. Barbary era uimită, și se înfuria și mai mult pe opresorii lor. Săraci, buimăciți, speriați, se aflau cu toate acestea în mîinile galilor, specie față de care simțeau o silă tot atît de mare precum cea a lui Bingham pentru ei, și nu vroiau să le dea satisfacție arătîndu-și frica. Tații și mamele îi potoleau pe copiii care plîngeau, spunîndu-le să nu uite că erau un MacJordan, un Joyce, un O'Connor, și șonticăiau înainte prin tot coșmarul, cu puterea de-a îndura a unor oameni superiori care, murind, aveau să se-adune la sînul unui Dumnezeu superior.

Și, dacă erai nevoit să mărșăluiești cu coastele rupte, cu fiecare respirație dureroasă, tremurînd de frig și spaimă, nu existau prieteni mai buni să-ți stea alături decît cei doi marinari, Kitterdy Doi și Molly, chiar dacă uneori o înfuriau cu perpetuele lor pretenții cum că se desfătau.

— Nu-i grozav, acuma, că umblăm, în loc de-a trage de-o împuțită de vîslă ?

— Sigur, și eu am vrut dintotdeauna să văd Galwayul pe dinăuntru !

Întrucît asediul Castelului Ciumăfaiei se soldase cu atîtea victime în rîndul tovarășilor lor, soldații erau deosebit de ostili față de singurii trei prizonieri capturați din castel, dar Barbary scăpa în bună măsură atenției lor dat fiind că Molly și Kitterdy o atrăgeau asupră-le, punîndu-și propriile trupuri între ea și atacatori. Încerca să-și amîne necesitățile firești pentru cînd se întuneca, dar cum frînghia de legătură nu le era niciodată scoasă de la gît, toți cei din grupul ei își dădeau seama cînd trebuiau

satisfăcute. „Se ciucește unu', ne ciucim cu toții," spunea Molly, și toți bărbații se lăsau pe vine odată cu Barbary, privind în altă parte, în vreme ce Molly și Kitterdy Doi discutau cu glas sonor frumusețea nopții. Le era recunoscătoare, dar furia îi creștea simultan cu umilința.

Era un oraș impresionant, Galway, despărțit prin ziduri groase de interiorul țării, străbătut de poduri, parțial separat în insule de către brațele rîului. Clădirile sale cenușii, atribuite negustorilor, și bisericile, erau cruțate de o prea mare masivitate datorită luminii subțiri, spălată de mare, a uriașului golf, dincolo de care se întindea Atlanticul. Averea pe care o producea confirma buna intuiție a cetățenilor săi de-a-i fi rămas credincioși Coroanei Engleze în timpul Războaielor Desmondiene și al altor dificultăți locale. Majoritatea erau catolici, dar se bucurau să facă parte din Pale-ul Englez tot atît de mult ca rivalul lor, Dublin, de latura opusă a Irlandei. Galway știa pe care parte îi era unsă felia de pîine cu unt. Era un oraș cu capul bine înșurubat pe umeri. Cu excepția zilelor de Crăciun.

Nicăieri în Irlanda nu se sărbătorea Crăciunul ca la Galway. De Crăciun, galwegienii se transformau din oameni respectabili, muncind pe brînci, în desfrînați pe lîngă care Bacchus părea un bătrînel cumpătat. De Crăciun, iubeau pe toată lumea, cu excepția clanului O'Flaherty, și toată lumea îi iubea. Se auzise de străini ce-și părăsiseră propriile cămine în sărbătoare pentru a petrece Crăciunul la Galway, și mergeau clătinîndu-se din ușă deschisă-n ușă deschisă pînă ce nu mai puteau nici să se clatine. La vremea cînd cele Douăsprezece zile luau sfîrșit, Galwayul suferea de o mahmureală civică prin care umbre palide și suferinde își lingeau rănile, bunurile avariate, pivnițele golite, și jurau să n-o mai facă a doua oară. Pînă data viitoare.

Se emiseseră legi care să oprească ospitalitatea față de alți irlandezi : „De Crăciun, Paști, sau orice altă sărbătoare... pedepsindu-se cu amendă de £5 ; fie ca nici un O sau Mac să nu umble țanțoș sau fudul pe străzile Galwayului." Lordul Locotenent Bingham poruncise interdicții, împotriva acestei fapte. Legile și Bingham, mai ales puritanul Bingham, cel care mînjea mîndrele ziduri

cu cadavre, n-aveau nici un efect. Timp de trei sute cincizeci și trei de zile din an, Galwayul își plătea taxele față de Coroana Engleză și o ovaționa pe Regina Angliei, dar la Crăciun Anglia putea să se ducă-n mă-sa : Galwayul chefuia.

Un șir de dansatori beți se apropie în josul străzii, legănîndu-se pe sub și printre prizonierii legați cu funii ca și cum ar fi fost niște stîlpi sărbătorești. Simțul realității, care în orice caz îi devenise cam alunecos, o părăsi de-a binelea pe Barbary la vederea fețelor acestora : cam douăzeci de Lady Sidney din Penshurst valsau împrejurul ei. Apoi își dădu seama. Străvechea tradiție irlandeză de a se masca de sărbători trăia bine-mersi la Galway. Un chefliu întinse spre Barbary un burdușel cu whisky :

— Ia o dușcă, bărbătușule, și fute-l-am în cur pe Bingham !

Barbary îl înșfăcă, bău, și i-l trecu lui Kitterdy Doi.

— N-aveți ceva de mîncare ?

Petrecărețul, însă, se îndepărtă în pași de dans.

Străzile erau aproape calde de la făcliile fixate aproape pe pereții fiecărei case, luminînd decorațiuni de lauri, iederă și ilice pîntecoase ca niște tufișuri. Cîntări, muzică și sporovăială răsunau prin ferestre deopotrivă cu mirosul de mîncare. Nimeni nu se arăta surprins la vederea prizonierilor — Galwayul văzuse mii de rebeli aduși la zdup — dar exista un consens general că nu era momentul să se ocupe de ei.

— Ce păcat, tocmai de Crăciun ! Ia uitați-vă la cei mititei !

Și, de la fereastra unei case, se prăvăli o ploaie de pîinișoare și dulciuri asupra cărora copiii se prăvăliră ca lupii.

Cînd trecură prin intrarea curții dinapoia porții interioare, căldura rămase în urmă. Înăuntru se aflau cîțiva oameni, dar pentru Barbary și ceilalți torțele înfipte între pietrele de caldarîm nu luminau decît stivele de tărgi din lemn pe care erau duse leșurile la gropile comune, și laturile goale ale spînzurătorilor întinse pe toată lungimea zidurilor de răsărit și apus.

— Ah, și-au pus podoabele pentru noi, spuse Molly.

— Gura, șopti Barbary, gura, gura !

Groaza de a fi sugrumată în frînghie — văzuse o victimă din rîndul Ordinului avînd nevoie de minute întregi pentru a muri — amenința s-o consume toată. Și asta n-avea să semene cu măreţele execuţii despre care auzise în turnul Londrei, unde bărbaţi și femei elegante aveau îngăduința de a-și spune ultimele cuvinte alese unei mulțimi admiratoare, cu preoţi pentru spovedanie, ceremonie, ritual, o secure curată. Sfîrșitul acesta avea să fie urît și anonim, într-o curte mirosînd a urină, iar trupul ei, unul printre altele o mie, aruncat după aceea într-o groapă de var.

Sergentul lor mormăi în timp ce-i mîna într-un colț :

— Dacă el crede c-am să vă spînzur în noaptea asta cu spinarea mea, ar face bine să se mai gîndească. Am și eu dreptul la Crăciunul meu, la fel ca și el. Poa' să vă ordone săltaţi destul de uşor, a, da, da' nu el o să trebuiască să vă dea și jos.

„El", Lordul Locotenent Sir Richard Bingham, stătea pe o estradă în capătul îndepărtat al curții, înconjurat de demnitari cu care se certa sau, mai degrabă, care se certau ei cu el. Glasurile ridicate și acustica reverberată a locului aduceau la urechile Barbarei cîte o propoziție :

— ...Nu se poate îngădui... barbar... sînt prea tineri...

În centrul scenei, stînd izolaţi în picioare pe întinderea caldarîmului, se aflau trei băieți. Cel mai mare avea cam paisprezece ani, ceilalți doi nu depășiseră nouă și șapte.

— Doamne-ajută-ne, spuse Kitterdy Doi. I-a luat ostatici pe puștii lui Bourke. N-o să-i spînzure de fel.

Ulick Bourke, fiu al Abatelui Orb, Richard, fiu al Shanei Bourke, și William, fiul lui Meyler Oge Bourke, erau îmbrăcaţi ca niște tineri gentlemeni englezi. Cel mai mare se purta de-o manieră galantă, dar ceilalți doi mai mici se ţineau de mînă și unul dintre ei plîngea.

Molly urmărea disputa de pe platformă.

— Ei, da' ăla cu mantie albastră fină cine-i ? Nu cumva-l cunosc ?

Nimeni nu catadicsi să-i răspundă ; nimănui nu-i păsa. Molly îl strigă pe portar :

— Aţi avea amabilitatea să-mi spuneţi numele domnului cu mantie albastră ?

— V'un prieten d-al tău ?

Portarul era irlandez din Galway, foarte nefericit să se afle la datorie de Crăciun.

— Mare scofală-o face pentru tine. Ăla-i nou-creatul Baron de Waterford. Alt blestemat de munsterez ridicat mai presus de starea lui.

— Îl cunosc, se miră Molly ; o înghionti pe Barbary. Tu nu-l ştii de undeva ?

Oftînd iritată, Barbary se uită, şi încetă să mai ofteze. Îl cunoştea. Îl cunoştea foarte bine.

— Asta mă jigneşte, îi spunea energic Judecătorul Şef Wallop lui Bingham, auzi, moale cu irlandezii, pe ochii Domnului ! N-ai să mă confunzi dumneata pe mine cu Perrot. Am spînzurat mai mulţi găozari d-ăştia decît ai avut dumneata cine calde, da' n-am să te las să-i spînzuri pe picii ăia nevinovaţi de-acolo. Ai să pui pe foc toată provincia !

Wallop era gras, roşu şi, în acel moment, extrem de asudat.

Nou creatul Baron de Waterford privi la picii ce stăteau de unii singuri în centrul caldarîmului ; nevinovaţi, într-adevăr. Dar printre prizonierii tocmai aduşi înăuntru se număra o fetiţă nu mai mare de patru ani, ca să nu mai vorbim de bebeluşii ţinuţi în braţe, şi totuşi Wallop nu protesta şi împotriva osîndei lor. Era o chestiune de clasă. Copiii Bourke erau de sînge nobil, sau cît de nobil putea fi sîngele unor copii irlandezi, şi bine crescuţi ; vorbeau engleza, avînd dreptul la compasiunea Judecătorului Şef Wallop. Copiii înghesuiţi cu mamele şi taţii lor în turma prizonierilor erau irlandezi de rînd. Se putea renunţa la ei.

Episcopul de Kilmore, Primarul şi alţi demnitari din Galway îşi adăugară vocile la cea a lui Wallop, dar cu mai mult respect. Bingham stătea cufundat într-o tăcere care-l izola. Faţa sa slabă şi chipeşă era calmă, ţinîndu-şi ochii fixaţi într-un punct pe care ceilalţi nu-l puteau vedea. N-avea de gînd să se certe ; mai înainte, spusese : „Sînt ostatici, şi vieţile lor sînt sancţiunea pentru trăda-

rea taților lor." Nu era nevoie s-o mai repete. Știa că are dreptate.

Și, își spuse noul Lord Waterford, avea. De-asta există regulile, ca să fie reguli. Bingham își urma ordinele cu logica unui om care, convins că drumul din fața sa e drept, nu ia în seamă cotiturile și zboară peste marginea falezei, luîndu-i pe toți ceilalți cu el. „Anglicizează Connaughtul", îi spusese Regina lui, așa că Bingham aplica litera Legii Engleze a Comunelor față de un popor ce operase timp de o mie de ani după un alt sistem, nearătînd nici urmă din flexibilitatea de care erau capabili alți guvernatori, ba chiar și propria sa Regină. Acea ultimă răzmeriță a Bourkeilor fusese cauzată de abolirea de către Bingham a MacWilliamiei, titlul lor la conducere. Era un titlu irlandez, prin urmare nu exista ; faptul că existase în fapt din 1342, și că era nevoie de timp și persuasiune înainte ca neamul Bourke să-l abandoneze, n-avea nici o însemnătate pentru că regulile îl făceau să nu aibă.

Dacă Bingham ar fi fost un altfel de om, Lordul Waterford ar fi putut simți pentru el compasiune. Dorea cu adevărat propășirea Connaughtului ; regiunea pur și simplu nu se comporta așa cum ar fi trebuit. Cînd Bingham privea la băieții din mijlocul curții nu vedea trei copii vrednici de milă, ci numai o aberație a tiparului stabilit. Avea să-i spînzure ca să-și pună în ordine tiparul, și nimic nu-l putea opri.

Cel mai mic băiat se smulse de lîngă ceilalți doi și urcă poticnindu-se pe estradă.

— Nu mă spînzurați, *my lords,* spuse. Știu să citesc. Am auzit că nu-i spînzurați pe oamenii care știu că citească. Eu știu să citesc. Un pic.

Vărul său mai mare veni în fugă și îl trase înapoi.

— Nu te milogi.

Ochii Judecătorului Șef Wallop se umplură de lacrimi :

— Binecuvîntat fie copilul, își cere dreptul la judecată.

Se întoarse spre Lordul Waterford :

— Vorbeşte dumneata cu ticălosul, murmură. Nu putem admite aşa ceva.

Aş putea trece peste voinţa lui, cugetă Lordul Waterford, mi-aş putea ralia elementele neloiale din oraş, încercînd o salvare. Şi aş arunca pe fereastră poziţia pentru care am lucrat atît de greu în aceşti din urmă ani. Ridică din umeri.

— *My lord,* îi spuse el lui Bingham, ştiţi pentru ce servicii a găsit de cuviinţă Graţioasa Sa Maiestate să mă onoreze. Prin persuasiunea mea, trib după trib au fost aduse să-i jure credinţă. Lăsaţi-mă să încerc acelaşi lucru cu clanul Bourke. Cu timpul şi cu puţină funie vom ajunge la un deznodămînt fericit.

— N-avem timp, spuse amiabil Lordul Locotenent Bingham, dar funie este la discreţie. *My lords, gentlemen,* s-a făcut tîrziu. Haideţi să mergem la masă.

Wallop fu înduplecat. Venise la Galway pentru festivităţi şi vînătoare, nu ca să se certe, şi-i era foame. Avea să-l lucreze el pe Bingham în timpul cinei. Porni în fruntea tuturor spre poarta sudică a curţii, mîngîind blînd din mers creştetul celui mai mic Bourke. Lordul Waterford încercă să nu se uite la băieţi, dar ceva îi atrase atenţia spre prizonierii de rînd îngrămădiţi în colţul lor. Văpaia făcliei era reflectată înapoi de un cap cu părul atît de roşu încît el însuşi părea o torţă. Era de o roşeaţă cum rar întîlneşti. Cu vin într-însa. Picioarele i se opriră.

— După dumneata, Waterford.

Bingham era la poartă, aşteptîndu-l, atent şi suspicios.

— O să spînzuraţi norodul ăsta în astă-noapte, *my-lord ?*

Bingham avea ochi limpezi, definiţi tăios, ca ai unei păsări de pradă.

— Poate.

Nu trebuia să i se explice unui irlandez, nici chiar unuia înnobilat de Regină. Părăsiră împreună curtea.

Padraig, care în aceste călătorii juca rolul de valet personal al Lordului Waterford, aştepta la Lynch Castle, şi se grăbi alături de el pe scări în sus :

— Am primit o veste de la un prieten, *my lord*. Își face griji în legătură cu o rudă.

— Cu o nepoată, probabil, spuse Lordul Waterford.

— De unde știți ?

Ajuns în cameră, Lordul Waterford închise ușa cu piciorul.

— Unde-i Dumneaei ?

— Afară-n golf, cu trei corăbii. Mesajul spune, continuă Padraig și făcu o pauză nevenindu-i să creadă, că-i gata să atace dacă trimitem vorbă.

Să atace Galwayul. Fie grija Gracei O'Malley pentru Barbary îi tulbura judecata, fie își pierduse mințile. Chiar și de Crăciun, zidurile Galwayului erau invulnerabile din afară. Însă de Crăciun, poate, erau vulnerabile dinăuntru. Poate.

Lordul Waterford vorbi repede :

— Adună-i pe prietenii noștri din oraș cît timp iau eu cina. Vardistul de noapte ajunge la zidurile porții continentale o dată la fiecare jumătate de oră. Înlocuiește-l. Omoară-l și ia-i locul. Poate găsești pe cineva căruia să-i sune vocea ca a lui. Phelim O'Dowd — ăsta poate să imite pe oricine. Vreau oameni pe zidurile alea imediat. Orice încercare de-a fi spînzurați prizonierii trebuie oprită. Soldații nu au pușți. Doar sulițe. Trimite-i vorbă ,Dumneaei să aibă bărci mici lîngă Spanish Arch Quay la miezul nopții. Și mai vreau arme, cît de multe poți găsi. Și măști. Cam o sută.

— Măști ? Nu-i nici o mască liberă-n oraș în noaptea asta. Fiecare ticălos poartă cîte una.

Nou creatul Baron de Waterford își apucă vărul de coate și-l ridică de la podea ca să-l privească în ochi.

— Măști, repetă el.

— Maică Precistă, Conn, o s-aduc dacă pot. Mă doare !

O oarecare normalitate, deși nu prea multă, reveni pe chipul șefului său.

— Am s-o scot de-acolo, Padraig.

— Știu c-ai s-o faci, Conn. Știu. Pune-mă jos și fug în clipa asta.

În timp ce ieșea din odaie, Padraig adăugă, fără speranță :

— Şi Dumnezeu s-aibă milă de noi toţi.

În urma lui, Conn O'Hagan răsturnă o măsuţă de perete în şemineu, apucă un taburet şi dădu cu el de zid unde se făcu ţăndări cu zgomot, îşi potrivi mantia şi coborî la masă.

Barbary îşi privi iubitul plecînd, lăsînd-o întemniţată.

— A trecut Conn O'Hagan de partea galilor ? întrebă Molly.

Îi zîmbi cum nu mai zîmbise de-o săptămînă, de luni de zile.

— Conn O'Hagan a venit ca să ne scoată de-aici.

Dacă i-ar fi funcţionat creierul, ar fi strigat : „Să nu te mai întorci !" I-o văzuse pe faţă, o privise mişcîndu-se în timp ce şi el o vedea pe ea. Avea s-o scape. Avea s-o scape de-acolo înainte. Iar dacă nu va reuşi, călcîiele ei se vor zbate cel mai uşurel cu putinţă, pentru că-l văzuse iarăşi. „Să nu te mai întorci !"

Dintr-o dată îşi dădu seama cît de curajoasă fusese ; în tot acel timp îndelungat, atît de vitează, fără el. Chiar şi-n fericirea ei de a găsi ţinutul heruvimilor, muşchi emoţionali i se încleştaseră de dorul lui, simţindu-i atît de rău lipsa încît nu îndrăznise s-o recunoască. Murdară şi îndurerată, cu o frînghie legată de gît, se rezema cu voluptate de umărul lui Kitterdy şi se lăsa să-şi aducă aminte de o cameră aflată într-un turn de poartă, la Spenser Castle. Fuseseră nişte nătărăi să se despartă unul de altul. La fel de proastă ea ca şi el. Mai mult. Ceea ce avuseseră în odaia aceea fusese mai măreţ decît orice religie, orice cauză. Cauzele şi religia erau aici, în curtea asta puturoasă. Dumnezeu, Dumnezeul Finolei, fusese acolo. Dacă o ajuta să scape, dacă-l căpăta vreodată înapoi, nicicînd n-avea să-l mai lase să plece. Îi va fi penitenţă dacă aşa trebuia. Putea O'Neill să fluiere după tunurile lui, Irlanda însăşi se putea vinde ca hrană pentru cîini, dar ea niciodată nu se va mai despărţi de el.

De pe creasta zidului ce se înalţa deasupra lor răsunau paşii vardistului de noapte al Galwayului, ce-şi făcea rondul. Se opri pe meterezul Porţii de Nord, siluetă de-un negru mai profund profilată pe negrul cerului.

— Unsprezece ceasuri și totu-i bine.

Bingham reveni. Îi vorbi scurt sergentului și plecă iar. În timp ce se făcea nevăzut, soldații începură să lege mîinile și picioarele prizonierilor de sex bărbătesc. Izbucni panica. Unele femei, pierzîndu-se cu firea, începură să zbiere. Cîțiva bărbați rezistară, iar soldații își folosiră asupra lor sulițele. Copiii o luară la fugă și fură tîrîți de brațe înapoi în gloată.

— Acum e ?

Nu era deloc curajoasă. Mîna lui Molly o apucă strîns iar Barbary se agăță de ea.

— Nu va dura mult, spuse Molly.

Avea să dureze mult. O mai văzuse. Unul dintre soldați le smulse mîinile una de alta ca să le lege, și-l pocni pe Molly peste creștet în timp ce se zbătea.

Barbary aproape orbise de frică. Îi trebuiră cîteva minute pînă să-și dea seama că numai trei spînzurători erau gata de execuție. Trei scăunele amplasate sub trei ștreanguri. Doamne Sfinte, cu băieții începeau. Nu cu ea și cu ceilalți, nu încă. Cu copiii Bourke.

Irlandezii de rînd se potoliră. Sunete de benchetuială răsunau peste zidul de la miazăzi. Glasul celui mai mic se înălță ascuțit :

— Dar eu știu să citesc !

Se agăța de soldatul ce-l ducea pe platformă.

Te rog, Doamne, te rog, se rugă Barbary. Oricine-ai fi, oriunde ești, te rog, nu. Îl auziră pe cel mai mare spunînd :

— Fii bărbat !

Fură împinși și mai înapoi în colțul lor, cu zece soldați formîndu-le în față un unghi, coborîndu-și sulițele. Nu era nimic de făcut. Decît un singur lucru. Una dintre femei căzu în genunchi și-și înălță vocea într-un cîntec :

— Christoase fii cu mine, Christoase fii-naintea mea.

Era *Faeth Fiadha,* Plînsetul Cerbului, propria invocație a Sfîntului Patrick către Dumnezeul său la vreme de mare primejdie.

— Christoase fii-napoia mea, Christoase fii cu mine.

Lîngă Barbary, glasul adînc al lui Molly, apoi și al lui Kitterdy, se alăturară cîntării :

— Christoase fii-mi dedesubt, Christoase fii-mi deasupra, Christoase fii-mi de-a dreapta, Christoase fii-mi de-a stînga...

Cîntecul creştea pe măsură ce toţi prizonierii îngenuncheară pentru cei trei băieţi.

Soldaţii lucrau repede, din milostenie. Vocea băiatului mai mic strigă încă o dată :

— Dar eu ştiu să citesc !

După care fu gîtuită.

— Christoase fii în fiece ochi mă vede ; Christoase fii în fiece ureche m-aude.

Se sfîrşise. Cel puţin nu fuseseră singuri.

Soldaţii păşiră înapoi şi-şi ridicară lăncile. Sergentul şi echipa sa coborîră de pe platformă. Din cine ştie ce motiv, sergentul îl privi a scuză pe Kitterdy Doi.

— Ordin să-i lăsăm acolo sus, spuse. Şi tu, i se adresă el portarului, ieşi afară şi fă-ne rost de nişte whisky. În noaptea asta nu mai spînzurăm pe nimeni.

Deşi nimeni nu le privea, liniştea celor trei poveri din spînzurători pătrundea curtea. Copiii rămaşi în viaţă adormiră în poala părinţilor, ceilalţi prizonieri se îndesară unii-ntr-alţii şi încercară să aţipească, deşi frigul se înteţea foarte tare. În locul unde stătuseră băieţii, soldaţii făcură un foc şi se aşezară în jurul lui, mormăind din cînd în cînd, mai mult tăcînd. Portarul se înapoie rostogolind un butoiaş.

— Complimente de la un gentleman de seamă !

Rămase pe loc să-l deguste.

Stelele răsăriră şi se lăsă gerul ; Barbary aproape că-l putea vedea coborînd. Mai întîi pietrele din caldarîm căpătară un anume luciu, apoi o scînteiere blîndă.

— Atîta vă spun, le zise ea stelelor, dacă scap de-aici am să-l urmăresc pe Bingham pînă-n fundul Iadului.

Molly era treaz.

— Şi-o să fiu şi eu cu tine.

Silueta cu manta a vardistului de noapte îşi croi drum tropăind în lungul crestei zidului.

— Douăsprezece ceasuri şi totu-i bine !

Kitterdy Doi se foi.

— Ciudat, spuse.

Nimeni nu-l întrebă ce era, și se liniști la loc. Butoiașului i se dădea statornic cep împrejurul focului, stimulîndu-i pe soldați spre o mai bună stare de spirit.

O nouă gașcă de cheflii se apropia pe strada din fața porții, strigînd și rîzînd, zdrăngănind cu bețe pe grilaje, sunînd din talgere și cîntînd din toți rărunchii cîntecul despre uriașul întemeietor al Galwayului, bine înzestrat se pare, ce locuia pe o stîncă din golf.

— Era *lung* cît rîul, și *gras* precum orașul.

Molly tresări, și începu să-i zgîlțîie, trezindu-i, pe prizonierii atașați frînghiei de la gîtul lui. Barbary vroia să fie lăsată într-ale ei.

— Dă-mi pace !

Capul lui Molly zvîcni în sus. Pe metereze se aflau forme ca niște statui, care înainte nu fuseseră acolo. Alți prizonieri se agitau, desprinzîndu-se ușurel de copiii adormiți. Barbary avea greutăți cu respirația ; încercă înnebunită să-și flexeze mîinile amorțite de strînsoarea funiei.

— Și *biata* fecioară se cutremura cînd el *sălta* în sus și-n jos.

Kitterdy Doi le vorbea celorlalți :

— În ghereta portarului e un clopot de alarmă. Să trecem între el și ăla.

Un soldat de lîngă foc căzu cu fața în flăcări și rămase acolo. Încă doi se răsturnară pe-o parte. Dacă nu s-ar fi văzut că cel din flăcări ardea, puteai crede foarte bine că se preface. Sunetul a ceea ce-i lovise se pierdea în zgomotul din stradă. Barbary privi în sus și văzu o figură arhaică rotind o bucată de piele pe deasupra capului. Praștia se desfăcu. Un al patrulea soldat căzu înainte. Altuia îi încolți o mică săgeată în ochi. Restul însă erau în picioare. Umbre coborau zidurile pe frînghii. Un soldat o străpunse pe una cu sulița prin spinare înainte de-a ajunge jos.

Barbary simți o smucitură la gît în clipa cînd Molly începu să se tîrască spre gheretă. Se tîrî și ea după el împreună cu ceilalți, în paralel, neîndemînatic, astfel ca să nu se sugrume unii pe alții. Portarul, ales mai degrabă pentru gabaritul său decît datorită iuțelii de-a lua startul, își veni în fire și se repezi către gheretă și cordonul clopo-

tului, doar pentru a se pomeni împiedicat de un monstru insectil stîngaci, cu douăsprezece picioare, al cărui atac, precum cel al unei albine, îi amenința propria viață dar care, tot ca o albină, era pregătit să și-o rişte. Omul scoase un jungher și atacă. Barbary fu doborîtă la pămînt într-o masă de trupuri ce răcneau, muşcau, dădeau cu picioarele. Nu putea să vadă care al cui era. Durerea izbucni din cotul cuiva înfipt în coastele ei rupte, funia i se strîngea în jurul grumazului. Smuci de ea, cu gura căscată, rostogolindu-se în încîlceala de trupuri. Ultimul gînd, irascibil, strangulat, fu că-l scutea pe Bingham de osteneală...

Hodoronc-tronc, cineva îi punea o pălărie-n cap. Dădu vlăguită din mînă peste ea, și cineva o plesni.

— Las-o-acolo ! Scoală !

Mîinile îi erau despărțite, trebuie că-i scăpaseră din legături. Putea respira și își dori să n-o fi putut. Glasul iubitului ei era neiubitor :

— Ce naiba faci aici ?

— Eram doar în trecere.

O sfîșia durerea.

Porțile spre oraș erau deschise și tovarășii ei de suferință mînați prin ele, fiecăruia aplicîndu-i-se pe față cîte o mască, de către niște oameni ei înșiși mascați.

— Acum, nu uitați să vă veseliți ! li se spunea. Haideți, doar vă puteți veseli !

— De ce n-o luăm pe-acolo ? arătă ea cu capul spre poarta ce dădea în cîmp deschis.

— Cazărmile.

Curtea era așternută cu trupuri, mai multe trupuri decît fuseseră soldații. O'Hagan avusese pierderile lui. Un alt trup zăcea la picioarele Barbaryei.

— Molly. O, nu Molly !

Kitterdy Doi își petrecu pe după gît brațul drept al Barbaryei.

— E mort, Dumnezeu să-l odihnească. Și l-a luat și pe portar cu el.

O'Hagan o prinse de celălalt braț și aproape o tîrîră spre poartă. Un salvator voios îi legă șireturi de mască pe sub pălărie :

— Şi-acuma, nu uitaţi să fiţi veseli !

Se alăturară bandei ce făcea un atît de mare tărăboi în faţa porţii ; continuă să-l facă în timp ce-şi relua drumul şerpuit înapoi în josul străzii.

— Era *lung* cît rîul, şi *bras* precum oraşul.

Unii dintre bărbaţi şi femei erau îmbrăcaţi fantasmagoric, purtînd făclii, legănînd băşici. Vreo doi aveau tobe, unul un fluier. Dănţuiau în faţa, înapoia şi de pe marginile a ceea ce devenise acum un enorm şarpe de oameni, cei mai mulţi cu tot atîta chef de petrecere ca moartea. Barbary văzu ochii unei neveste de pescar ce fusese capturată la Lough Corrib holbîndu-se îngroziţi prin găurile măştii în timp ce încerca să jongleze cu bebeluşul precum cu o păpuşă de Crăciun.

Barbary nu era sigură dacă unele străzi erau puternic luminate iar altele întunecate sau dacă nu cumva îşi pierdea ea cunoştinţa iar şi iar. În locurile luminoase se ruga să fie întuneric. Nu arătau ca nişte petrecăreţi ; cu excepţia lui O'Hagan şi a celorlalţi salvatori, erau prea zdrenţuiţi şi radiau prea multă frică. Dealtfel, acum străzile erau mai liniştite. Galwayul se îmbătase pînă la amorţeală. Ce veselie mai rămăsese se încuiase în case, lăsînd străzile în seama celor morţi de beţi şi jefuitorilor nopţii care, la rîndul lor, atrăgeau patrulele primăriei. Şi pierdeau oameni. De fiecare dată cînd privea în urmă la restul şarpelui, acesta era mai mic ; unii nu puteau ţine pasul pe care-l fixase O'Hagan.

— Aşteaptă ! ii strigă ea.

— Nu.

Mîna cu care îl ţinea de spinarea mantalei îi era umedă. O'Hagan sîngera. Îi dădu drumul un moment Barbaryei, ca să îmboldească un cioban MacJordan :

— Veseleşte-te, ticălosule !

Omul încercă un salt, agită o băşică ce-i fusese dată în mînă, şi-şi reluă pasul de cîine hăituit.

Se apropiau de un scuar aflat lîngă o biserică ; dincolo de intrarea acestuia se afla un şirag de oameni cu blazonul Galwayului, o corabie întipărită pe tunici. Strigau ceva. Barbary căzu în genunchi cînd O'Hagan îi dădu drumul din nou şi-şi scoase spada. Kitterdy Doi şi alţi cîţiva evadaţi i se alăturară alergînd în faţă. Se auzi

scrîşnetul oţelului. Barbary se chinui să se ridice şi o luă la fugă peste trupuri căzute. Unii dintre oamenii primăriei scăpaseră. Kitterdy Doi şi O'Hagan erau vii. O apucară de mîini, gonind acum, în timp ce marele clopot al Bisericii Sf. Nicholas începu să sune alarma. Mulţimea dinapoia lor era mai împuţinată ca oricînd, iar la capătul ei îndepărtat se auzeau strigăte şi ceva agitaţie.

Barbary se depărtă, din cauză că se opriseră iarăşi. Erau lîngă un zid, nişte porţi. În faţa ei, un om vînjos, care ţinea un uriaş inel de chei ce zornăiau după cum ţopăia el în sus şi-n jos, era cel mai bine îmbrăcat din cîţi văzuse în noaptea aceea. Recunoscu înfăţişarea tipică funcţionarilor orăşeneşti.

— Ţi-ai pus în gînd să mă ruinezi, O'Hagan ?

— Deschide afurisita asta de poartă !

În jur se vedeau mai multe leşuri, probabil garda porţii. În timp ce omul cu înfăţişare de consilier municipal bîjbîia la lacăte, îl auzi pe O'Hagan spunînd :

— Este agenta lui O'Neill. E importantă.

— Să facă bine să fie.

Oraşul se legăna în dangătul clopotelor. Poarta se deschise scîrţîind, iar prin ea şiroiră bărbaţi şi femei în panică. Trecură ca într-o paradă, poarta li se trînti în urmă, cheile se răsuciră. O arcadă, mulţime de arcade, şi foarte puţini oameni. Cei ce nu ieşiseră acum n-aveau să mai iasă. Se simţea însă mirosul rîului, luna se oglindea în apă. Nu îndeajuns de multe bărci, şi încă drum lung, primejdios, de parcurs ; bărbaţi şi femei în apă agăţîndu-se de copastii în timp ce se îndepărtau. Cull era în barca ei. În următoarea, o figură masivă îi înjura pe vîslaşi :

— Încovoiaţi-vă spinarea, burţi-umflate, carici-de-măgari, sugaci-de-peşti !

Lîngă ea, Kitterdy Doi oftă adînc.

— I-ascult-o pe Dumneaei. Mai auzit-ai aşa o muzică ?

Barbary cugetă înainte să leşine. Nu mai auzise.

Un val de clăbuci muzicali o trezi pe Barbary. Cu un ochi — celălalt nu vroia să se deschidă — privi aprig la un canar în colivie triluind cu o forţă pe care ea o găsea inutilă. Ochiul nedeschis o durea, capul îi plesnea,

gîtlejul o ardea, respirația îi stîrnea chinuri, la încheieturile mîinilor avea arsuri de la frînghii, nasul îi degerase, iar restul făpturii-i era curată și caldă, într-un pat cald și curat. În colțul odăii luminate cenușiu se găseau oale pentru homari, un scrin spaniol, sunetul și mirosul mării, și un om întors cu spatele spre ea, pe umeri cu-o mantie, privind pe fereastră. Se afla pe Clare, și tot atît de aproape de Cer pe cît și-o dorise vreodată. O inunda recunoștința pentru el, Grace O'Malley, Cull, Kitterdy Doi. Și Molly, Molly mai presus de toți, bărbați și femei mascate pe care nu le cunoștea.

— Te doare rău ? întrebă ea în engleză.

— Nu prea tare.

Bărbatul se întoarse. Sub manta avea pieptul gol, cu excepția unui bandaj. Fața îi era mai îmbătrînită decît ar fi putut-o face să pară intervalul de absență scurs de la despărțirea la Spenser Castle, și n-avea să mai fie niciodată la fel de amuzată precum fusese odinioară. În acel moment nu era amuzată deloc.

— Deci, te-ai trezit.

— Cîți au ieșit ?

— Treizeci și cinci.

Șaizeci sau mai mulți de-a căror soartă nu se știa nimic. La care nu era bine să te gîndești.

— Ai făcut o treabă bună.

— Treabă bună ?

Enervarea lui o lua în derîdere. Se părea că greșise.

— Treabă bună ? Am aruncat pe fereastră ani de zile, *ani !* Ai mei și ai lui O'Neill. Să facem planuri, să liniștim clanurile pînă vom fi gata. Îi făcusem pe blestemații de englezi să-mi mănînce din palmă. La Londra, Elizabeth îmi arunca ocheade cu ochii ăia ai ei bulbucați.

Gura i se boți într-un rictus alarmant de asemănător cu al Reginei Angliei, iar vocea îi deveni ascuțită :

— „Te ridică, Baron de Waterford, și să fii băiat cuminte !" Mulțam. Cățeaua Voastră. N-aveți pentru ce.

— Altminteri, treizeci și cinci de oameni ar fi murit în streang.

O'Hagan reveni cu fața la fereastră.

— Dumnezeu să mă ierte, nici măcar n-am scuza de-a o fi făcut pentru ei.

N-o s-o punem la punct niciodată, își spuse Barbary. Bărbații sînt o pierdere de vreme. Se culcă la loc.

Cînd O'Hagan o deșteptă, afară era întuneric, obloanele închise, în odaie fusese aprins un vas cu jăratic iar el ținea în mînă o strachină cu porridge și o lingură.

Amețită, se săltă în capul oaselor și-și deschise supusă gura în fața lingurii.

— Doamne ferește, ce-i asta ?

— Terci de ovăz. Eu l-am făcut.

— Nu te gîndi să trăiești din îndeletnicirea asta. Unde-i Dumneaei ?

Dincolo de obloane, marea mugea și izbea, dar ecoul ce-i răspundea din turn indica goliciunea acestuia.

O'Hagan îi mai împinse puțin terci în gură și culese cu lingura surplusul, furios încă.

— Afurisita de femeie n-a vrut să lase nici un servitor, nici unul. A stat destul cît să-și vadă prețioasa nepoată c-o să supraviețuiască, și s-a dus pe țărmul mare să-și pregătească apărarea spre uscat. E o băbătie pe nume Katty în colibe care dă pîine și lapte și vede de rănile oamenilor. Și iscoada din latura cealaltă a insulei.

Iritarea conferea englezei lui un accent irlandez neobișnuit de greu. Lăsă jos terciul și se întoarse la blestemata lui de fereastră, deschizînd din nou obloanele.

— Ar fi trebuit să fiu cu O'Neill, să facem noi planuri, acum că mi-ai distrus poziția pe lîngă englezi.

— Eu ți-am distrus-o ? *Eu* ți-am distrus-o ? ! Asta-i bate și pe olandezi, pe cinstea mea. Nimeni nu ți-a cerut să te-amesteci. Scăpam eu, nu-ți fă tu griji. N-aveau s-o salte ei în streang pe Barbary Clampett. Și nu vreau să fiu aici cu nimic mai mult decît vrei și tu. Am și eu planurile mele, mulțumesc frumos.

O'Hagan se răsuci spre ea :

— Acum ai planuri, da ? Ce planuri ?

— Nu-ți rîde de mine, ticălos ce ești. Am în războiul ăsta un rol la fel de mare ca al tău.

Tăcu și se liniști ; era adevărat, avea un rol.

— Am de gînd să fac rost de tunurile lui O'Neill. Și-am să pun mîna pe Bingham chiar dacă ăsta o să fie ultimul lucru pe care-l mai fac.

— Bingham ? Tu ? Pe Bingham ? Nu conta pe mine să te mai salvez data viitoare.

— Băi...

Ducea lipsă de epitete.

— Dacă mai ții minte, ultima oară cînd am fost într-un turn *eu* te salvasem pe *tine*.

— Țin minte.

Tonul i se schimbase. Barbary ridică privirea.

— Țin minte toată beleaua. Am ținut minte fiecare secundă din ce s-a întîmplat, zi de zi de-atunci încoace. M-am dus la spovedanie să scap, și iarăși mi-am adus aminte totul. Și m-am gîndit : nu era nimic de femeia aia roșcovană și slăbănoagă, absolut nimic.

— A, bun !

— O femeie măritată care mă va fi uitat de mult. Și încercam să mă conving că nu eram decît recunoscător pentru că-mi salvaseși viața. Și pe urmă, iată-te printre prizonieri. Mai slăbănoagă ca oricînd și îmbrăcată ca o sperietoare de ciori.

Veni înapoi spre pat și, trecînd prin lumina focului, aceasta făcu să-i lucească pielea de peste mușchii pieptului.

— De ce mama dracului te-ai băgat în povestea asta ? De ce nu te-ai dus înapoi la soțul tău unde ți-e locul ?

Barbary fonfăi pe nas.

— Ia mai bine vezi-ți tu de treburile tale.

O'Hagan luă strachina cu păsat. Putea să vadă că suferea ; cît de mult era durere fizică și cît sufletească, n-avea de unde ști.

— Și iată-ne din nou.

Lacrimile șiroiau pe fața Barbaryei, și se mînji cu terci pe obraji cînd și le șterse.

— Iartă-mă, O'Hagan.

— Ei, asta-i.

Își trecu degetul peste gura ei și și-l vîrî într-a lui.

— Poate că Dumnezeu n-o să bage de seamă. Cu tot răul vechi și urît ce se-ntîmplă acolo, afară, poate-o să-nchidă ochii la stropul de timp pe care-l furăm pentru noi.

Plescăi din buze.

— Asta-i un porridge grozav şi tu eşti o saxonă ingrată, asta eşti. Ţi-ai amintit de mine cît de cît ?

— Nu.

Se aplecă înainte şi-i linse faţa şi după aceea o sărută, strîngînd-o atît de tare în braţe încît Barbary, fără voie, icni de durere. O'Hagan se aşeză la loc, gîfîind pe cont propriu. Îi curgea sînge prin bandaj.

— La dracu'. Acum, cum o să ne descurcăm cu ăsta ?

— Cu grijă, îşi frecă Barbary obrazul de al lui. Vedem noi.

Dimineaţă, odaia era îngheţată şi zăpada se troienise pe pervazul ferestrei şi forma un mic nămete dedesubt, pe podea. Continua să intre, cu fulgi deşi. O asemenea iarnă era rară în Irlanda vestică, şi s-ar fi putut desfăta cu complicitatea vremii în izolarea lor. El dormea încă, iar Barbary se săltă chinuit pe-o parte ca să-i studieze chipul. Nu era de mirare că dobîndise riduri de cînd părăsise Spenser Castle ; omul îşi pusese viaţa în echilibru pe un tăiş de cuţit, şi numai jocul de picioare elegant îl apărase de-o moarte urîtă în mîinile englezilor. Printre acte sexuale, îi povestise despre misiunea pe care-o avusese de dus la îndeplinire. Să-i înşele pe englezi cum că ar fi împăciuitorul lor printre clanuri fusese incomparabil mai uşor decît să convingă clanurile să coopereze.

— Unii vroiau să se răscoale mai repede ca ieri. Alţii nu vedeau nici un motiv de-a se răscula cît de cît. Alţii nu vroiau să se alăture armatei lui O'Neill, ci doar să-şi omoare moşierii.

Se ridică pentru a o privi.

— N-ai să te mai întorci în Munster, promite-mi. Nimeni n-o să-i oprească pe MacSheehy de la măcel, cînd o veni vremea.

— Şi cînd o să vină ?

O'Hagan ridică din umeri.

— Oricînd ar fi, nu-i nimic de cîştigat din asta. Chiar dacă-i batem, Irlanda Gaelică e pierdută.

Nu-l întrebă dacă, în acest caz, mai avea vreun rost războiul, căci văzuse destule ca să ştie că oamenii împinşi pînă pe buza prăpastiei, aşa cum erau împinşi irlande-

zii, trebuiau să lupte, fie și pentru a găsi un mod de-a pierde mai apt de supraviețuire.

O uluia. Organizarea de unul singur a evadării din Galway ceruse un asemenea sînge rece încît i se tăia respirația, și toate le făcuse numai pentru ea. A fi iubită de el era un lucru uimitor nu numai în sine, ci și fiindcă pentru prima oară în viața ei se putea lepăda de reținerile fizice și mintale. În noaptea ce trecuse nu se simțise prosteşte folosindu-și trupul, în limitele pe care i le impuneau vătămările, ca să-i arate cît de mult îl iubea, și spunîndu-i-o iar și iar. Își dorea să fi putut stăpîni limba irlandeză erotică la fel de bine cum o făcea el astfel ca să i-o poată spune mai bine. Sau engleza erotică, dacă tot veni vorba. Dorea să-și amintească poemul de dragoste pe care-l învățase de la Philip Sidney. Limbajul amoros al Ordinului era strict limitat, cea mai romantică expresie a sa pentru actul sexual fiind „danț de saltea". Pentru el nu existau cuvinte.

— Straşnic tip mai eşti, O'Hagan, spuse ea într-un tîrziu.

O'Hagan rămase cu ochii închiși.

— Fac rămășag că asta le-o spui tuturor băieților.

Îl sărută.

— Ia să vedem noi de rana aia.

— Am alte priorități.

Întinse brațele spre ea. Barbary se strîmbă de durere, iar el spuse :

— Au ! Doamne-ajută-ne, cum s-or descurca aricii de mare cu treburile-astea ?

— Ți-am spus... au... cu grijă.

Dar, din nou, de reușit reuși, iar după aceea Barbary îi desprinse cu apă caldă pansamentele. O'Hagan era și de data asta un copilaș în suferință fizică.

— Maică Precistă, femeie, ai de gînd să mă bălești ?

Rana nu era nici pe departe atît de gravă precum cea care aproape îl omorîse, în Munster ; nu împunsătură de astă dată, ci o tăietură ce smulsese o fîșie de carne din partea dinapoi a taliei.

— Nu-i bine, făcu Barbary. De ce n-oi putea să te ții departe de gîlceavă ?

— Femeile roșcovane mă tot bagă acolo.

În cele din urmă, foamea îi alungă din cameră. O'Hagan își pusese-n cap că trebuie să fie recompensat pentru Crăciunul pierdut — „Versiunea lui Bingham despre ce înseamnă să fie nesărbătoresc" — printr-o petrecere a lor proprie. Dar nu vroia s-o lase pe Barbary să trimită după Katty pentru a le găti mîncarea.

— Fără străini. Tu gătești.

Nu vru să dea crezare protestelor cum că nu știa.

— Toate femeile știu că gătească.

Șchiopătară pînă la parter — Barbary continua să-și descopere rănile, iar printre ele se număra și un genunchi scrîntit. Culeseră o gîscă din răcitorul Gracei și constatară că dulapurile bătrînei conțineau de toate, începînd cu fundamentalele făină, ovăz și fasole, și pînă la produse exotice durabile.

— Zahăr, Dumnezeule ! exclamă O'Hagan. De unde-a făcut rost de zahăr ?

— L-a pilotat, răspunse Barbary.

Incapacitatea ei de-a face carne tocată și felul cum împinse neapetisantul rezultat prin gaura de la capătul opus al păsării îl convinseră că exista cel puțin o femeie care habar n-avea de gătit, și preluă el problema, devenind țîfnos și preocupat cu greutățile și mărimile tigăilor, plin de o responsabilitate auto-impusă și încruntată care nu l-ar fi putut îngrijora mai mult dacă formula o constituție politică mai degrabă decît o cină pentru doi. Rămasă pe dinafară, Barbary cutreieră turnul, investigînd scrinurile și lăzile bunică-sii. Manus, stewardul, luase bunurile cele mai valoroase pentru ca Dumneaei să le aibă la îndemînă în interiorul insulei, dar Barbary reuși să împodobească masa cu niște splendide halbe olandeze din sticlă colorată în montură de argint, boluri de cositor, și aur, curățitoare pentru urechi, în formă de delfin, spaniole, pe care le puse întrucît credea că sînt linguri.

Șocul veni odată cu descoperirea oglinjoarei de mînă, ea în sine un obiect adorabil de oțel șlefuit, în piele cu arabescuri în relief, dar reflectînd o față ce văzuse prea multă uzură. Pielea îi era întinsă pe oase. Avea o tăietură peste șaua nasului, o vînătaie albastră-închis, în formă de lună, sub un ochi, și o cicatrice prin buza de sus. Cu

asta făcuse O'Hagan dragoste ? Văzuse la viața ei coburi de șa mai drăguți la înfățișare. Iar părul...

Încercă să care un cazan de fier pentru fiert rufe în odaia de sus, și trebui să se dea bătută. Înfășurîndu-se într-o manta, se grăbi în josul pantei spre chei pentru a-i cere Kattyei o baie. În timp ce se încălzea apa, reveni în turn și îl rase de toate cele, punîndu-și prada într-o roabă.

Ajunsă din nou în bucătăria lui Katty, care mirosea a pîine coaptă și leșie, turnă conținutul unguent al sticelor cu forme ciudate în polobocul de lemn, aburind, ce-i servea Kattyei drept cadă și albie de rufe. Amintindu-și vag că Philip Sidney cunoscuse pe cineva care se scălda în lapte de măgăriță, adăugă două litre din putineiul cu lapte. Se despuie, păși înăuntru și, folosindu-se de o lufă din cutia cu unguent, se așeză cufundată pînă la gît în apa fierbinte și aproape că-și răzui pistruii de pe ea. Își spălă părul, și-l uscă vîrîndu-și capul în cuptorul de pîine cald încă, și și-l șterse cu o pereche de izmene de mătase de-ale Gracei.

În cele din urmă, mirosind ca o lăptăreasă deochiată, făcu paradă prin fața Kattyei încălțată cu niște pantofi de satin, cu toc înalt și giuvaeruri, oarecum prea largi, și într-un corsaj și fustă de copil un pic cam strîmte, din pluș verde-marin bătut în perle. Avea smaralde columbiene în urechi și la gît, ascunzînd arsura funiei ; în mînă ținea un evantai din pene de păun.

— Tot așa de frumoasă ca Dumneaei duminica, aprecie Katty, deși mai micuță.

Urcînd înapoi colina spre turn, Barbary spuse adio pentru totdeauna ținutei sale băiețești. Era posibil să mai adopte îmbrăcămintea de bărbat, pentru comoditate, dar niciodată ca travesti ; oglinda spunea că n-o să-i mai meargă multă vreme. Trupul ei încă mai era nemulțumitor de băiețesc în subțirimea sa, dar fața își pierduse tinerețea ; nu ridată, nu mai tristă, dar fixată în maturitate. Întotdeauna fusese știutoare : acum cîștigase elementul bătrînesc al înțelepciunii. Nu-i plăcea, dar ce vîrstă să fi avut ea acum ? Douăzeci de ani ? Cam pe-acolo. O femeie matură ; era vremea să se îmbrace la fel.

Se opri pozînd în ușa pivniței turnului, cu evantaiul ținut cochet peste partea de jos a feței, așteptînd să fie observată. O'Hagan aruncă o privire de lîngă cuptorul lui și veni spre ea distrat.

— Ce să fac cu toată untura asta de gîscă ? o întrebă.

Barbary își închise brusc evantaiul și-i spuse.

Dacă nu spuse de douăzeci de ori că gîsca era cea mai perfect gătită pasăre care se lăfăise vreodată pe-o scîndură, se cheamă că n-o spuse nici măcar o dată. Crudă și cu pene să fi fost, și n-ar fi spus altfel. Masa, căldura, lumînările, mobila din cameră, oalele de homari și pînzele de păianjen, afurisitul de canar, marea și zăpada pe post de santinele afară, toate se cufundară în vrajă. O'Hagan purta una din cele mai fine cămăși de in ale lui Don Howsyourfather, cu manșete înfoiate și deschisă la gît, iar cînd încetă să se mai sclifosească pe tema perfecțiunilor gîștii, deveni conștient de ea. Dar nici chiar atunci nu păru să observe rochia sau smaraldele. Își puse jos halba cu cel mai bun Bordeaux al Gracei și se rezemă cu coatele pe masă, privind-o lung.

— Un păr ca ăsta ar trebui să aibă dispensă specială de la Papă.

Era nițeluș beat, dar la fel era și ea, și nici unul dintre ei din cauza vinului.

— Recunoaște, O'Hagan, că nu m-ai fi iubit dacă eram cheală.

— Nu te-aș fi iubit.

— Încetează să mă mai privești astfel !

— N-am ce face. Așa să-mi ajute Dumnezeu, n-am ce face.

Tîrfele nu spuseseră niciodată că poate exista o asemenea pasiune între bărbați și femei, atît de disperată formă a disperării era.

După o săptămînă sau două din acea viață intimă, bănuia că patima pe care-o simțea se va lăsa domesticită în ceva mai confortabil și mai cotidian.

Nu se întîmplă așa. Îi cunoștea fiecare părticică din trup, și tot se mai putea ca, revenind în odaie cu turbă sau apă, silueta lui longilină în ușă să-i tulbure respirația la fel de rău cum o pătise în casa porții de la Spenser Castle.

Oricum avea respirația tulburată. Nu se vindeca la fel de repede ca el. O'Hagan își revenise frumos iar Barbaryei îi trecuseră vînătăile, dar durerea din piept continua s-o sîcîie. La început boala pîndi, ca o iscoadă trăgînd cu urechea la ușă, așa că nu era decît stînjenit conștientă de ea. O aștepta să-i dea pace, dar treptat pîndarul apăru real și nebinevenit ca o a treia persoană. Îi era din ce în ce mai greu să se trezească dintr-un somn asemănător delirului. Nu i-o spuse, pentru că nu credea că fericirea ei n-o va vindeca. Cu violenta emoție și bucurie a acelei primăveri-în-toiul-iernii, nu putea să nu se facă mai bine. Se afla într-o Hy Brazil cu parfum de mirodenii plutind pe ape de azur, presărată cu flori care în ochii mai puțin fermecați erau cristale de gheață pe firele de iarbă moarte. Cînd ieșeau la plimbare, respirația înghețată li se prefăcea în nori coada-mielului.

— Ordinul ar zice că asta mi-i vremea presurii, îi spuse ea, gîfîind, lui O'Hagan, în timp ce-și scutura de pe ceafă urmările unui bulgăre de zăpadă.

— Vremea presurii ?

— Cînd iarba-i destul de-naltă ca să ascundă dragostea flăcăiandrului cu fătuca.

Dar la următoarea plimbare, căzu și nu se mai putu ridica. O'Hagan o duse în brațe înapoi la turn.

— De ce nu mi-ai spus ?

— N-am nimic.

Își dădea seama că o îngrijea, la fel cum îl îngrijise și ea pe el. Prin vise cumplite, glasul lui era singurul drum pietruit ce-o ducea înapoi pe teren solid. Din cînd în cînd îi zgîlțîia spatele, apoi își cerea scuze.

— Ai de gînd să-mi mori în circă ?

19.

Era cea mai geroasă iarnă din cîte-şi puteau aminti irlandezii. Foametea îi forţa pe irlandezii de rînd, care speraseră să se ţină la distanţă şi de una şi de alta, să se alăture fie rebelilor, fie armatei engleze. În nici o tabără nu găsiră mai mult în materie de hrană şi îmbrăcăminte călduroasă decît dacă ar fi stat la locul lor, deşi lucrurile stăteau oarecum mai bine printre rebelii care nu erau supuşi unei parcimonii regale ce-i silea pe administratorii irlandezi ai Reginei să se dedea la corupţie începînd la vîrf pentru a filtra pînă jos, unde soldaţii trebuiau să-şi vîndă armele ca să aibă ce mînca. Era o perioadă de inactivitate şi plîngeri — şi, prin urmare, de căutat un ţap ispăşitor. Printre depeşele din Irlanda ce aterizau constant pe biroul Lordului Burghley, cerînd provizii, uniforme, arme şi bani, începură să se observe referiri tot mai dese la O'Neill, Conte de Tyrone. Spionii aduceau informaţii, pentru care li se plătea, că O'Neill pertracta cu Spania, cu Scoţia, cu rebelii. Continua să protejeze spanioli naufragiaţi. Nu vroia să pornească împotriva clanurilor irlandeze vecine care refuzau să-şi plătească taxele. El se aflase în spatele evadărilor de la Dublin Castle, el era în cîrdăşie cu piratesa Grace O'Malley, în cîrdăşie cu O'Donnell ce se ascundea încă o dată în fortăreţele din Donegal, sfidînd-o pe Graţioasa Sa Maiestate Regina Elizabeth.

Cum irlandezii se înghesuiau în jurul focurilor lor de turbă, pe cît de inactivi pe-atît mai plini de reclamaţii,

era vremea să se caute un eliberator. Și acolo, de asemenea, bărbați și femei pomeneau cu frecvență crescîndă numele lui O'Neill. Își transmiteau între ei profeția strămoșească a celor Doi Hugh-i care, cînd aveau să ajungă împreună, după cum erau acum contemporani Hugh O'Donnell și Hugh O'Neill, aveau să aducă reînscăunarea Înaltului Rege al Irlandei, și să alunge apoi toți cuceritorii și națiile străine.

Iar în Ulster O'Neill însuși se încovoia și rezista, se făcea pe din două și eschiva, în încercarea de-a fi de toate pentru toți și a păstra în continuare Ulsterul liber. La est, avea un cumnat furios și potrivnic, Henry Bagenal, care încerca să-l aducă în fața curții cu forța, sub acuzația că se legase de Mabel Bagenal printr-o căsnicie bigamă. Primea comenzi, povețe, iscodeli și interdicții pe care i le aduceau zilnic de la Dublin mesageri acoperiți de zăpadă. Din sud-vest, tot zilnic, îi soseau cereri de ajutor din partea clanurilor ce se zbăteau sub opresiunea lui Bingham. Încerca să-și oprească vecinul apusean, Maguire, de a declara război total Angliei, și să-l controleze pe și mai vesticul, și mai înfierbîntatul la cap Hugh O'Donnell, tizul său. Luptîndu-se cu calomniile, profețiile și zăpada, O'Neill-ul se ducea la Dublin și plîngea răspunzînd acuzelor contra sa. Plîngea atît de amarnic încît acuzatorii erau jenați.

— Mă recunosc cum nu se poate mai legat de Maiestatea Sa pentru marea-i bunătate și mărinimie întinse asupră-mi, suspina el. Lăsați-mă să merg la Londra ca să-i pot săruta picioarele și să-i spun cît de hărțuit sînt din toate părțile.

Nu se ducea, n-avea deloc intenția să se ducă, dar juca o carte puternică, întrucît nici administratorii de la Dublin nu vroiau să-l știe acolo. Din cîte cunoșteau ei, era posibil ca dreptatea să se afle de partea lui O'Neill ; singura dovadă împotriva lui se baza pe cuvîntul unor spioni nu tocmai demni de încredere. Dacă în iarna aceea i-ar fi putut cere lui Dumnezeu un dar, acesta ar fi fost puterea sa a-i citi lui O'Neill gîndurile. Dar deși Dumnezeu ținea felinarul ce arunca lumină în labirintul acela întunecat, nu-l dădea nimănui altcuiva.

Nu era de așteptat ca un om precum Bingham să suporte să-i fie luați de sub nas prizonierii fără a trece la represalii, și nici n-o făcu. În timp ce Barbary se lupta să-și recapete respirația la Clare Castle, bunica ei sosi anunțînd că o flotă engleză era pe drum dinspre Galway și că însăși insula Clare trebuia evacuată.

— Bingham are cu el destule nave ca să înfunde Golful Clew, îi spuse ea lui O'Hagan. Poate c-o să-l învingem, poate nu. Oricum, fata trebuie dusă de-aici.

— O să moară ! intră O'Hagan în panică. Moare de pe-acum. N-am s-o urnesc din loc.

Grace O'Malley rămase neclintită.

— Ce vrei, să-l rugăm pe Bingham s-o lase să se facă bine înainte de-a o spînzura ?

— Atunci, unde ? Unde-o trimitem ?

— La O'Neill. Acum Ulsterul e singurul loc sigur. Marea-i calmă și am un vas negustoresc mic și drăguț care așteaptă s-o ia la bord. Katty și Kitterdy Doi vor merge cu ea. De tine am nevoie aici.

Cei doi evadați din Dublin Castle își aruncau priviri aprige. Grace avea dreptate, O'Hagan știa că avea dreptate. O înveli pe Barbary într-o manta largă și călduroasă și o purtă pînă la debarcader. Barbary simți frigul pe față, gustul aerului marin, și-și folosi toată energia pe care-o avea ca să i se agațe de gît.

— Nu mă trimite !

Doar alături de el se simțea în siguranță. A-l pierde însemna să-l piardă pentru totdeauna.

— Am să te iau înapoi. *Avourneen,* ascultă-mă. Poate să se pună însuși Iadul între noi, am să te iau înapoi.

Dar n-ar fi pariat nici un ban pe șansa ca oricare dintre ei să supraviețuiască următoarelor cîteva zile. Cu grijă, i-o dădu în primire lui Kitterdy Doi.

— O să răzbească, îi spuse Grace. Are-n vine sîngele O'Malleylor.

Castelul O'Neill-ului, de pe colina sa din Dungannon, domina partea de nord a Rîului Blackwater. Aduna în el atîtea perioade arhitecturale diferite încît, de la distanță, turlele și mansardele înclinate abrupt semănau cu o colecție de stalagmite. Pe Lordul Burghley l-ar fi mîhnit

să vadă că nici una dintre ele nu avea acoperișul căptușit cu plumbul pe care atît de amabil îi permisese lui O'Neill să-l importe din Anglia, același plumb fiind de mult turnat în formă de gloanțe.

Oricum, O'Neill se achitase față de patronul său prin complimentul de a clădi o aripă nouă ce pastișa locuința lui Burghley de la Theobalds, un ghiveci de stiluri cinquecento și Tudor. Avea o galerie lungă de-o sută de picioare, o scară magnifică urcînd dintr-un hol enorm, parapeți și porticuri sculptate în forme grotești, dușumele de piatră albă și neagră, alei lăturalnice în grădini, și statui pretutindeni. Dar cîtă vreme riscul unui asediu ținea de domeniul trecutului în Hertfordshire, Theobalds putînd face față lumii neprotejat, Dungannonul era perdeluit cu ziduri.

Odaia unde Barbary era doftoricită spre a se însănătoși, nu fără dificultate, se afla sus într-unul din turnulețele moderne, și avea vedere, peste fortificații, spre pădure și Lough Neagh. Nu era o cameră odihnitoare. Fiecare palmă de perete era tapetată cu scene vînătorești. Avea tavanul boltit într-un rondou înfățișînd o Artemis sumar înveșmîntată ce ținea cu arcul un la fel de gol Actaeon, întrucîtva fără rost, își spuse Barbary, de vreme ce oricum îl sfîșiau în bucăți niște cîini. Petrecea zile întregi trîndăvind cu capul pe pernă și ochii la frescă. Primul semnal că-i mergea mai bine fu cînd scena începu s-o calce pe nervi. Iar în ziua cînd fu auzită șuierîndu-i lui Artemis : „Of, dă-i bătaie și trage-n el odată !", Katty, îl informă pe O'Neill că pacienta sa dăduse colțul și putea fi vizitată.

Intră în camera ei pășind absurd pe vîrfuri, cu o mînă ținîndu-și la nas un pomander iar cu cealaltă oferindu-i un buchețel de flori de cîmp.

— Ți-e mai bine ?

Katty luă buchețelul și îl puse în apă.

— Sigur, aș putea s-o suflu din palmă, da' i-i mai bine, mulțumescu-i lui Dumnezeu.

— Grozav. Detest femeile bolnave.

Totul era exagerat la el, barba — și-o cănea —, hainele prea pestrițe, gesturile. Pînă și faptul că știa prea bine că frizează caricaturalul era exagerat : ochii săi prelungi

şi negri priviră pieziş să măsoare efectul. Odaia deveni de două ori mai neodihnitoare.

— Vreo veste ? întrebă Barbary.

— Nici una.

Se lăsă la loc pe pernă. Avusese loc o luptă navală de mîntuială între Grace O'Malley şi flota engleză, lîngă Clew Bay, dar copleşitoarea superioritate numerică şi a puterii de foc a lui Bingham fusese atît de mare încît Grace îşi folosise propria superioritate marinărească şi în a cunoaşte apele ca să fugă cu doar puţine pierderi. De-atunci, nu mai sosise nici o ştire de la ea sau de la O'Hagan. Numai pentru O'Hagan îşi făcea griji Barbary ; Grace O'Malley se întipărise în mintea nepoatei ei ca nemuritoare. N-aveau să-i vină ei de hac Gracei O'Malley. Pentru vulnerabilul O'Hagan, însă, şoptea rugăciuni barbare. „Ţine-l doar în siguranţă. N-am să-l mai văd niciodată, dacă asta vrei Tu, cîtă vreme îl ţii în siguranţă."

Restul ştirilor nu erau liniştitoare. Aşezămîntul Connaughtului, care n-avusese niciodată atîta succes ca Munsterul, era reînnoit. Armata lui Bingham îi izgonea pe irlandezi, aveau loc lupte şi domnea foametea.

O'Neill-ul se cocoţă pe scaunul de la fereastră şi deschise geamul spre ninsoarea de-afară. Katty îl închise la loc, promptă. O'Neill continuă să privească prin sticlă.

— Jumulesc gîştele în Connaught, spuse el. asta obişnuiam să spunem cînd ningea. Jumulit de gîşte în Connaught. Acum Bingham le jumuleşte.

Ochii îi lunecară spre pat.

— S-a dus, s-a zis cu Connaughtul, urmă el, de parcă Irlanda de vest ar fi alunecat în mare. Eu sînt omul din locul gol.

— Au murit, nu-i aşa ?

— A, deloc ! Am fi aflat. Or s-apară ei într-o zi, morţi sau vii sau de-a-n-călare.

Se apropie şi se aşeză pe pat.

— Mai vrei şi alte veşti ?

Barbary scutură din cap.

— Atunci am să-ncep eu. Ştiai că Sir Walter Raleigh e-nchis în Turn pentru că legase o căsnicie secretă cu una din domnişoarele de onoare ale Elizabethei ?

— Habar n-aveam. (Reușise să-i atragă atenția.) De ce să fi făcut una ca asta ?

— Presupun, tărăgănă O'Neill-ul, că se plictisise. Să torni pasiune pentru Regină și să rămîi burlac nu se poate decît dacă ești un Christopher Hatton, și ăla-i mort acuma, bietul ticălos. Oamenii inteligenți o găsesc un lucru obositor. Poate că Walter al nostru vroia o ieșire legitimă. Are patruzeci și unu de ani, la urma urmei.

Barbary medită la cele auzite, iar O'Neill-ul crezu că adormise, pînă ce spuse :

— Sărmanul Edmund. Ce mai prețuiește acum poemul lui ?

— Spenser s-a întors în Irlanda, replică O'Neill privind-o curios. Nu te interesează deloc soțul tău ?

Știuse că va sosi și momentul ăsta.

— Așa se pare.

Nu ca soț al ei și-l amintea ; mintea ei respînsese interludiul căsniciei și îl reinstalase pe Rob ca Rob cel adevărat, îndrăgostit de cărți și corăbii, Rob al copilăriei ei, singurul Rob pentru care putuse simți vreun soi de afecțiune, și pînă și acela era cineva foarte îndepărtat.

Dar O'Neill continua să insiste asupra legăturii lor.

— E în ascensiune, soțul tău. S-a întors cu bine din recenta campanie, singurul care-a reușit.

Expediția de urmărire a flotei spaniole spre porturile de reședință se dovedise dezastruoasă. Conducătorii ei, Sir Francis Drake și Sir John Norris, refuzaseră să-și riște vasele într-o traversare dificilă a porturilor din Biscaya și nesocotiseră ordinele Elizabethei navigînd spre Azore în căutare de prăzi printre flotele Lumii Noi, știind că nemulțumirea Reginei putea fi ostoită cu aur. Nu găsiseră. Unsprezece mii de oameni își pierduseră viața, iar starea corăbiilor la înapoiere era lamentabilă.

— Dar soțul tău a avut noroc. A pus mîna pe-o pradă doldora de mirodenii, în mare parte piper. Știi ce poți obține cu piperul în Anglia. Elizabeth a început să strănute de plăcere. Îi place un tînăr bine clădit și plin de noroc. Acum e la curte, subiect de gelozie pentru băiatul Essex din cîte mi se spune. Drake a căzut în dizgrație iar bietul Norris s-a întors în Irlanda.

Continua să se uite la ea în așteptarea unei reacții, dar parcă ar fi ascultat niște povești cu zîne, ceva întîmplat într-o altă lume.

— Bine, răspunse ea, și se culcă la loc.

Își petrecu o mare parte din convalescență pe scaunul de la fereastră, și o mare parte din acel timp încordîndu-și privirea spre Lough Neagh, în căutarea unei corăbii arborînd pavilionul O'Malley, care nu mai sosea. Cînd așteptarea devenea insuportabilă, își distrăgea atenția coborînd privirea spre grădina oficială aflată la șaizeci de picioare sub turla ei, unde bărbații și femeile erau reduși la mărimea unor piese de șah. Era o perspectivă a păsării asupra primejdiosului joc pe care-l juca O'Neill, atît de periculos încît, dacă unele dintre figurine le întîlneau pe altele, miza devenea propria lui viață.

Iată-l pe bărbosul Maguire, înfoindu-și mantia, figură coborîtă din mituri și cap al clanului ce-i ura pe englezi învecinat cu teritoriul lui O'Neill, agitîndu-și spre acesta pumnii și urlîndu-i reproșuri în irlandeză. Iată-i pe preoții catolici mustrîndu-l în latină, veniți de la Roma să-l zorească pe O'Neill spre Războiul Sfînt ce va restaura în Irlanda Adevărata Credință.

Odată, lucru care-o făcu să-i transpire palmele, un servitor sosi în fugă să-i dea afară în ultima clipă înainteă apariției unei delegații de oficialități engleze care intrară în grădină cu pași mari să-i dea lui O'Neill ordine pe un ton răstit, poruncitor, ce urcă pînă la ea ca un croncănit de ciori. Pălăriile englezilor trecură pe-o parte a unui gard viu, în vreme ce capetele tunse ale preoților, șir săltăreț de cepe de primăvară, se furișau pe partea cealaltă.

Privi mica figurină din mijlocul celorlalți agitîndu-se, vorbind, raționînd, certîndu-se, trecînd de la poruncă la rugăminte, de la irlandeză la engleză, de la engleză la latină și iarăși la irlandeză, stînd dreaptă, aplecîndu-se, aducînd și primind omagii, și se întrebă cînd își va ieși din minți. Erau momente cînd O'Neill venea în camera ei iar Barbary se întreba dacă nu înnebunise deja, atît de violent suduia, împotriva propriului său popor ca și într-a englezilor. Dar era nebunia unui vizionar care vede ceea ce alții sînt prea miopi ca să întrezărească.

— Tot ce pot pricepe e că Elizabeth le oferă înjosirea. Au să iasă la luptă cu o disperare individuală și eroică, mari idioți ce sînt, știind că vor cădea. Și tot timpul există o alternativă, alternativa *mea*. O confederație de clanuri gaelice care, lăsîndu-i timp, poate deveni atît de puternică încît Elizabeth va fi neputincioasă împotriva ei. Dar nu s-au mai unit niciodată pîn-acum, așa că n-o pot înțelege. Dracu' să-i ia. Să-i ia Dracu' !

Nici chiar în zilele fără hărțuială O'Neill nu stătea un moment locului, și se preumbla prin grădină dictîndu-le secretarilor săi englezi scrisori interminabile către Burghley și Regină și, în următoarea suflare, către Filip al Spaniei.

— De ce folosești scribi englezi ? îl întrebă Barbary odată. Nu te-a trădat odată unul din ei ?

Katty avea o mulțime de informații de la servitori.

O'Neill pocni din degete.

— N-am încredere decît în oamenii dubioși, Lady Betty, eu însumi fiind un om dubios. Cei cinstiți îmi dau bătaie de cap. Niciodată nu știu ce-au de gînd să facă bivoli ca Maguire și O'Donnell.

Într-o altă zi, văzu două fete frumoase ciorovăindu-se în timp ce trăgeau de el în două direcții diferite.

— Sigur, și trebuie să aibă țiitoare, îi spuse Katty. S-ar mai bucura de respectul alor lui dacă n-ar avea femei ?

— Dar unde-i Mabel ?

— Cine ? întrebă Katty.

Și mai era și fantoma. Barbary știa că-i o fantomă pentru că, deși ea putea s-o vadă din cuibul său de vultur, nimeni altul n-o vedea. Uneori era singură, plutind prin grădină în primăvara timpurie, alteori își făcea apariția cînd grădina era plină, înaintînd prin grupurile ce conversau și, fără s-o observe, își vedeau de sporovăială. Era vîrstnică, slabă și femelă. Nimeni nu i se adresa nici n-o privea. Barbary fu ușurată să vadă că făcea umbră pe pămînt.

În noaptea de după ce medicul lui O'Neill o declară vindecată, amfitrionul sosi s-o escorteze pe Barbary jos în marea sală, la cină. N-avea chef. Fereastra devenise

un loc de aşteptare, potrivit cu limbo-ul [1] în care exista ea.

— Nu-i decît familia, spuse O'Neill. Nimeni controversat, în seara asta. O mică serbare în cinstea ta.

Ideea lui de mică serbare consta în două sute de persoane ; întregul clan se simţea liber să răsară spre a culege mostre din ospitalitatea lui O'Neill indiferent cît timp trecea, adesea rămînînd luni de zile, uneori făcîndu-şi acolo reşedinţă permanentă. Barbaryei, obişnuită cu liniştea camerei ei, i se părea, şi-i suna-n urechi, de parcă jumătate din Ulster venise la cină, cu cîini cu tot.

— N-am să toastez pentru tine, spuse O'Neill, pentru că nu-i nici o nevoie să le dau de ştire secretarilor despre toată lumea care locuieşte aici.

Scaunul din partea cealaltă a lui O'Neill era gol.

— Vor crede că eşti o nouă ţiitoare şi că-s un bărbat norocos !

Zîmbea spunînd-o, dar ochii îi stăteau aţintiţi spre capătul îndepărtat al sălii, unde apăruse o siluetă ce plutea de-a lungul meselor. Era fantoma. Se aplecă spre un musafir, care păru că nu observă, şi culese un picior de pui pe care începu să-l ronţăie în timp ce-şi continua invizibila înaintare.

— Scuză-mă, draga mea.

O'Neill îşi părăsi locul şi merse spre fantomă, luînd-o curtenitor de mînă ca s-o conducă spre scaunul gol de lîngă al său, dar arătarea se desprinse de el şi ieşi.

Acum Barbary ştia cine era. Ieşi după ea în fugă şi o ajunse din urmă printre rondurile geometrice de flori din grădină unde o privise de-atîtea ori plimbîndu-se.

— Mabel ! Eu sînt. Barbary ! Ai venit să mă vizitezi odată. Acasă la Spenseri, în Dublin. Urma să mă mărit, iar tu...

Renunţă.

— Aşa... ?

Mabel nu-şi mai aducea aminte. Dădea dovadă de mult interes, dar nu mai mult decît pentru piciorul de pui, ceea ce nu însemna cine ştie ce. Cum se putea să arate aşa de bătrînă o femeie atît de tînără ? Nu, nu bătrînă. Vîrsta era un lucru pozitiv, şi tot ce era pozitiv o părăsise

[1] *limbo* = tărîm al nimănui, pe lumea cealaltă, separat de rai, iad sau purgatoriu. (N.T.)

pe Mabel O'Neill. Era îmbrăcată în haine irlandeze, dar nu le purta ; altcineva le pusese pe ea, iar cusătura de la umăr se lăsase moale pînă pe piept, ruloul-capișon îi fusese trîntit ridicol prea jos pe frunte. Tinerețe, sănătate, emoție, dispăruseră, dar nu exista destul înlăuntrul ei ca să poți spune că era bolnavă. Feței, cîndva atît de rotundă și roză-n obraji, pur și simplu îi lipsea definiția. Mai rămăsese un rest de bună-creștere.

— Ce plăcere-mi face c-ai putut să vii.

— O'Neill-ul a fost atît de drăguț ca să-mi ofere adăpost.

Mabel o bătu pe umăr.

— Trebuie să te asiguri că n-o să te-omoare, spuse. Ar fi putut-o povățui la fel de bine să nu consume creveți.

— Ce, omoară oameni ?

— Așa cred. Cred că l-a omorît pe frate-meu.

Aruncă osul, își privi mîinile ca pe niște obiecte ce nu-i aparțineau și și le șterse pe fustă.

— Mabel.

Barbary își puse mîinile sub bărbia femeii, astfel ca aceasta s-o privească.

— Mabel, Henry Bagenal e viu. O'Neill nu l-a omorît.

— Așa mă gîndeam și eu, dădu din cap Mabel și dădu să plece. Barbary se luă după ea.

— N-ai vrea să-ți vezi fratele ? Mabel, acum putem să plecăm. Am să te iau cu mine, acum, chiar în minutul ăsta !

Și ar fi făcut-o ; orice, numai să inverseze ofilirea aceea de moarte. Futu-l în cur pe O'Neill ! El și blestematele lui de șervețele de masă, ce-i făcuse fetei ăsteia ?

— Ce ți-a făcut, Mabel ?

Contesa de Tyrone ridică privirea spre lună ca o persoană care vrea să estimeze ce oră e și-și smulse mîna din strînsoarea Barbaryei.

— Omoară oameni.

Barbary privi fantoma Mabelei Bagenal îndepărtîndu-se, ștearsă. Îl găsi pe O'Neill lîngă ea și se răsuci spre el.

— Ce mama dracului i-ai făcut ?

O'Neill ridică din umeri.

— Nu i-a reușit transplantul.

— *Nu i-a reușit transplantul ? ! ?* exclamă Barbary, gata să-l lovească ; de parcă Mabel Bagenal ar fi fost o floare tăiată refuzînd să-și deschidă petalele. Cum ai putut crede c-o să reușească ?

Singurătatea fetei. Azvîrlită în ceea ce trebuia să fi văzut ca pe o societate de Ev Întunecat unde barbarii îi priveau manierele, limba, poporul și religia cu dispreț.

— Tu ai reușit, spuse O'Neill.

Asta era altceva. Fusese pregătită de propria formă de barbarism a Ordinului. În plus, pentru ea însemnase o întoarcere acasă iar ochii ei se deschiseseră spre frumusețea și camaraderia locului.

— Draga mea, spuse O'Neill, mi-ar plăcea să vii cu mine într-o mică plimbare cu barca. Sînt unii oameni pe Lough Neagh pe care vreau să-i întîlnești, și ar fi mai bine ca nimeni altcineva să nu le mai vadă fețele. Caii sînt gata pentru călătoria pînă pe malul lacului, dacă te simți îndeajuns de bine.

Barbary o dădu uitării pe Mabel și se agăță de el :

— O'Hagan e ?

— Mă tem că nu, deși am primit veste de la el.

— E-n siguranță ? Unde-i ?

În grădină era frig. Absent, O'Neill o luă de mînă și i-o ținu sus astfel că porniră în aceeași atitudine de dans pe care o avuseseră odinioară în grădina de la Pehshurst, cu mult timp în urmă.

— E bine, spuse, și-i în drum spre Spania.

În primul moment nu-l putut înțelege.

— Spania ? *Spania ?* Dar de ce se duce-n Spania ?

— Pentru că eu i-am ordonat să meargă acolo.

Se răsuci și, continuînd să se cabreze, o conduse înapoi pe drumul pe care veniseră.

— Draga mea Lady Betty, prietenul nostru comun O'Hagan este, probabil, cel mai abil locotenent pe care-l am. Acțiunea lui de-a te salva din Galway merită aplaudată, dar i-a pus capăt utilității lui aici. În poziția mea, nu-mi pot permite să irosesc talentele și, cum Regele Filip îl cunoaște și-l place, urmează să fie ambasadorul meu neoficial în anumite negocieri pe care le efectuez.

Privi în sus, spre lună.

— E timpul să plecăm.

— Nu te cred.

Barbary se împiedică încercînd să țină pasul cu el, în timp ce-o conduse pe sub o boltă spre grajduri. Cineva o înfășură într-o manta de călărie și o ajută să urce pe un cal.

— Nu te cred.

— Acum trebuie să tăcem. Așteaptă pînă ajungem în pădure.

Călăriră prin porți, curți, alte porți, o alee și de-a lungul unui drum verde prin pădure. Oricît era Barbary de conștientă că înaintează, ar fi putut la fel de bine să stea pe loc. Încă n-o ajunsese nefericirea, doar neîncrederea. Da, O'Neill. Din cap pînă-n picioare, O'Neill. Marș spre Spania de îndată, O'Neill. N-ar fi făcut-o el așa. Să abandoneze cel mai prețios lucru pe care-l cunoscuseră amîndoi fără a-i face măcar cu mîna ?

Strigă :

— De unde știi că s-a dus în Spania ?

O'Neill își struni calul mai încet și trecu alături de ea.

— I-am trimis ordinul săptămîna trecută. Azi dimineață am primit vorbă că nava a ridicat ancora din Donegal.

— Minți.

O apucă de căpăstrul calului.

— Îl cunoști, va să zică ? Două, trei întîlniri, și cunoști omul ? O'Hagan e fratele meu vitreg, și nu există nici o relație mai strînsă în cultura noastră. Știai că intenționa să se-apuce de preoție ? De ce crezi că nu s-a însurat niciodată ? A fost îngăduitor cu tine ?

Se opri într-o rază de lună și-i privi fața.

— Văd că n-a fost.

Deodată, se aplecă spre ea și o îmbrățișă.

— Lasă omul să se ducă să-și vadă de treburi și de conștiința lui. Ne pîndește anihilarea.

Îi dădu drumul și-și urmară calea, în liniște.

— A trecut vremea dragostei.

Terenul cobora în pantă spre un mic promontoriu de piatră unde îi aștepta o barjă, felinarul ei de navigație aruncînd pe apă o pată galbenă, unduitoare ; nu exista nici o altă lumină, cu excepția lunii care contura forma

elegantă a ambarcațiunii. O'Neill-ul o conduse în lungul schelei. Mintea amorțită a Barbaryei trebui să revină în trecut cu ani și ani pentru a recunoaște combinația de apă stătută în cală, gresie, lemn lustruit și mirosul metalic pe care-l emanau bridele aurite ale uniformelor oamenilor transpirați. Barja lui O'Neill era o copie poleită a barjei regale a Elizabethei pe care se întîlnise pentru prima oară cu Burghley și Walsingham, cînd un capitol al vieții ei se încheiase iar un altul se deschisese.

Duneta era acoperită cu o tendă sub care fusese instalată o masă. De-o parte a acesteia stăteau așezate patru siluete cu glugă. Tenda oprea lumina lunii, astfel că formele lor nu erau decît nuanțe de negru în întuneric. O'Neill dădu ordinul să se ridice ancora. Penele ramelor sfîrneau o fosforescență de culoarea brandyului ars. Barbary întinse mîna să atingă inconfundabila matahală de lîngă ea :

— Mulțumesc, Bunico.

Nu avusese ocazia să-și exprime recunoștința pentru salvarea ei din Galway de cînd se întîmplase.

— Capturată de gali, îi șuieră Grace O'Malley. Nu ești în stare nici măcar să vezi de șoareci la o răscruce.

Barbary nu avea stare pentru acest joc.

— E drept că O'Hagan s-a dus în Spania ?

— Ne-am despărțit în timp ce ne vînau, ridică din umeri Grace. Ultima oară cînd l-am văzut se îndrepta spre Donegal.

— Vă vînau ?!...

Bunică-sa spuse același lucru pe care-l spusese și O'Neill :

— Connaughtul s-a dus. Cea mai mare parte din flota mea s-a dus. Oamenii-s în ascunzișuri iar Bingham ucide tot ce mișcă.

Barbary se trezi. De cînd cu boala, plutise într-o nefericire personală pe care trădarea lui O'Hagan o prelungise dureros. Dar era viu, în vreme ce mii de oameni tocmai muriseră, în vreme ce o întreagă cultură dispăruse, în vreme ce femeia aceea de neîmblînzit de lîngă ea își pierduse căminul și imperiul.

Barbary devenise prea matură și acum era prea rănită ca să se mai prefacă, așa cum se prefăcuse odinioară,

că, lua-l-ar dracu', puțin îi păsa. Dar existau și alte lucruri și oameni care contau pentru ea și aceștia, așa cum subliniase O'Neil, erau pîndiți de anihilare, iar vremea dragostei trecuse. Se scutură și deveni conștientă de ciudățenia de-a se afla noaptea într-o barcă alături de niște figuri cu glugi în jurul unei mese.

— Ce facem aici ?

— Nu știu ce faci tu, da' eu am venit să-mi iau țara-napoi.

Barbary privi în jur. Se îndreptau spre centrul lacului. Abia putea zări forme argintii întunecate, fie foci, fie bărcuțe, zăcînd pe plăjile albe din urma lor. Briza ușoară purta mireasma bobocilor de pe mal și vălurea apa.

Un servitor aduse un tăciune aprins din căldarea cu jăratic și puse foc felinarelor agățate sub prelată.

— De-acum nu vom mai fi văzuți, doamnelor și domnilor, spuse O'Neill, dacă binevoiți să vă dezvăluiți. Unul cîte unul, eventual.

Îi plăceau teatralismele. Prima glugă lunecă înapoi de pe un cap roșu, și imediat o tensiune ca un foc St Elmo nevăzut se descărcă împrejurul mesei din inerenta energie a individului. Era O'Donnell. Cum reușise să stea nemișcat și liniștit atîta vreme, rămînea un miracol. Zîmbi și se înclină spre Barbary. Avea un nas cîrn plin de vino-ncoace.

— Este de nădăjduit că ai trecut cu vederea neplăcerile de după Dublin Castle, spuse el.

Al doilea ce se dezvălui era Dick Încornoratu. Barbary oftă bucuroasă, apoi își ieși din minți :

— Dick, nu cumva ai... ?

Putea să vadă că era plin de el.

— Am, Barb.

Și nu mințea. Al treilea om era Will Clampett.

Barbary se aruncă peste masă să-l cuprindă de gît și să-l sărute :

— Oh, Will, îngrozitor de dor mi-a fost de tine !

Mica lui bătaie pe spate drept răspuns îi aminti că trăise prea mult printre emotivii celți, și acesta nu era felul de-a se comporta al fiicelor vitrege ale meșterilor tunari.

— E-n regulă, fetiţo, rosti el. Barbary se dădu înapoi, spăşită şi fericită.

Grace O'Malley îşi aprinse pipa, pe masă fură puse sticle şi căni. O'Neill spuse :

— Aş fi preferat să nu-i cinstesc pe onoraţii oaspeţi în această manieră dar, între noi fie vorba, alcătuiţi o combinaţie care ne-ar trimite pe toţi drept în streang. Englezii, ca de obicei, şi-ar putea forma o impresie greşită. Căci acesta nu e un consiliu de război, este un consiliu de... ei bine, un consiliu de eventualităţi. Meştere Clampett, o întrebare. Eşti gata să-mi făureşti tunuri ?

— Am venit din două motive, răspunse Will, vocea sa familiară răsunînd apăsat pe lîngă vorbirea rapidă a lui O'Neill. Unu, fiindcă vroiam s-o revăd pe duduia de colo. Doi, fiindcă am greşit odată faţă de ţara voastră şi aş vrea s-o-ndrept. Şi pe urmă, n-am de lucru. Asta ar fi al treilea.

— Ce tot înşiră omu' tău ? întrebă Grace O'Malley, a cărei stăpînire cam smucită a limbii engleze avea de furcă să priceapă accentul devonian. Barbary n-o luă în seamă :

— De ce te-a lăsat pe drumuri Sir Henry Sidney, Will ?

— A murit, fetiţo. Acum la Penshurst e un domn nou, care nu m-a vrut.

— A murit ?

Will dădu din cap.

— Şi lady Sidney. S-ar părea că n-au mai vrut să trăiască după ce au aflat de Sir Philip. Credeam c-ai auzit. A fost ucis pe cînd se lupta cu spaniolii în Ţările de Jos.

Înaintea ochilor ei se afla un copac de care stătea rezemat un tînăr recitînd poezii. Soarele răzbătea printre ramuri. Îl auzi pe O'Donnell spunînd :

— Asta-nseamnă un blestemat de gal mai puţin de ucis.

Un moment domni tăcerea.

— O'Donnell, replică O'Neill, ţine-ţi spurcata aia de limbă pînă nu ţi-o smulg din gură.

Tînărul șef se grozăvea, Grace O'Malley turna vin și vorbea — îl întîlnise pe Philip. Doar O'Neill și Barbary tăceau. El știuse, desigur, dar poate că nu voise să îngrămădească prea multă tristețe, om ciudat ce era. Ședcau liniștiți, priveghind împreună un gentleman englez aurit dansînd în afara vederii lor, luînd cu el lumina.

— Nici măcar nu tre' să le turăm, îi spunea Will lui O'Donnell, e mai mult chestie de a pune argintul în calea palmelor potrivite. Wealdul a dat anu' trecut două mii de piese de artilerie. Aproape două sute n-au luat niciodată foc de la tunarii englezi. Au ieșit lipsă.

O'Neill se scuturâ.

— Poți să construiești aici o topitorie ?

— Dacă voi aveți fierul, eu am dibăcia, răspunse Will. E nevoie de timp, nu vă fie cu supărare.

— Auzi ce zice, O'Donnell ? întrebă O'Neill. Timp. Bătu în masă cu amîndoi pumnii.

— Ia să vedem. Englezii au cerut ca Maguire să vină să-și plătească rentele și să-și declare supunerea față de delegatul din Dublin al Grațioasei Sale Majestăți. Vor ca *eu* să-l aduc. Și *eu* vreau să-l aduc. Dar săptămîna trecută Maguire s-a sculat de la masa mea, scuipînd pucioasă, ca să-i declare război lui Bingham care-i hărțuia frontiera de sud. Englezii vor cere să mă alătur expediției lor de a-l suprima, și asta am să și fac, altfel s-a zis cu creditul meu. Iar după ce l-am șters de pe suprafața pămîntului pe Maguire, vom continua spre vest să-l ștergem pe O'Donnell.

— N-ai să mă ștergi, O'Neill !

O'Donnell era în picioare, cu capul în tendă și mîna pe garda spadei.

— Nu, dragul meu, n-am s-o fac. Pentru că tu vii cu mine la Dublin să-ți declari supunerea.

— Ba nu vin.

— *Ba vii !* zbieră O'Neill, aruncînd sticlele-n rîu, cu lacrimile țîșnindu-i din ochi. Era un spectacol copleșitor. Singura care nu fu mișcată rămase Grace O'Malley. Îi puse pe umăr o mînă masivă și îl sili să se așeze la loc, după care îl bătu ușurel.

— Ai nervii în pioneze, băiatu' meu.

O'Neill rămase tăcut. Totul a fost repetat dinainte, își spuse Barbary, și totuși e real. Nervii lui O'Neill erau în pioneze, prea bine, dar de furie ; furie pe un război de care se îngrozea să nu-i fie impus și, mai presus de orice, pe conivența spre conflict a propriului său popor de a refuza să se aplece sub vîntul englez.

Un servitor aduse alte sticle. O'Neill se ridică și le turnă tuturor vin.

— Vei veni cu mine la Dublin, îi spuse el lui O'Donell, și-ți vei pleca spinarea în fața Lordului Delegat, îți vei mărturisi faptele rele, în special insolența de-a fugi din temniță, vei promite să fii un supus iubitor al Maiestății Sale de-acum înainte, îi vei plăti taxele și-i vei găzdui noaptea soldații. Dacă-ți oferă o Biblie, vei jura pe ea. Vei face toate astea pentru că și eu am fost obligat să le fac timp de douăzeci de ani. Le vei face pentru că te vor ajuta să cîștigăm *timp*.

Sticlele de pe masă tresăriră iarăși nervos.

Capul mare și chipeș al lui O'Donnell se întoarse de la un comesean la altul. Avea ochii îngustați.

— Un fel de joc, vrei să zici ?

O'Neill lăsă să-i scape aerul din piept.

— Da, dragul meu, un joc.

— Ca să ne dea timp să formăm o armată.

— Da.

— Să-i păcălim.

— Da.

O'Donnell deveni radios.

— Asta pot s-o fac ! spuse. Băură în sănătatea lui.

O'Neill se întoarse spre Grace O'Malley :

— Cîte corăbii ți-au mai rămas, Granuaile ? Dac-o fi nevoie, poți să transporți tunuri și pifani ?

Pifanii erau mercenari scoțieni a căror participare în războaiele irlandeze data de secole.

— Dacă-mi obțin prețul, își lăsă Grace pipa jos. Acum știi ce-am să-ți spun. Poponarii de voi, îl aveți pe Bingham lătrîndu-vă la hotare; dar Connaughtul e cel pe care-l pustiiește ticălosul. Timp, ziceți. Dar oamenilor mei nu le-a mai rămas timp. Eu îmi fac separat pacea, și mi-o fac acum.

Era cel mai lung discurs pe care-l auzise Barbary de la bunica ei. O'Donnell șuieră :

— Faci pace cu Bingham ?

Grace clătină din cap :

— Cu Elizabeth a galilor.

— Cu Regina ?

— I-am scris, spuse Grace, luîndu-și din nou pipa. Gata cu mijlocitorii. Ca de la o femeie la alta. Nu i s-au supus O'Malleyii și O'Flanherții ? Și nu le-a promis ea în schimb protecția ei ? Ei bine, acu' poate să ne-o dăruiască și să mi-l ia pe ticălosul ăla din spinare.

Toți cei de la acea masă aveau motive să se considere îndrăzneți, fiecare în felul său anume ; numai pe Will Clampett nu-l uimea bătrîna aceea care îi dădea un nou înțeles cuvîntului, și asta pentru că vorbise în irlandeză. Se holbau la ea, Dick Încornoratu cu expresia sa ce-mai-Preacinstit-Om-ar-fi-fost, Barbary, o Jill Botezătoarea privind la jumătatea ce nu-i fusese spusă, O'Donnell în chip de Meduza, iar O'Neill ca un alchimist la elevul ce i-a venit cu formula aurului.

— I-ai scris Elizabethei să te apere de Bingham ? I-ai cerut lui Attila să te păzească de huni ? Cum rămîne cu piratarea corăbiilor ei, în toți acești patruzeci de ani ?

Grace pufăi un fuior lung de fum.

— Pilotajul, vrei să spui ? N-am avut încotro, eu. I-o scrisoare frumoasă, dulce. Manus știe englezește și a scris ce i-am zis eu. N-o să fiu surprinsă dacă mă cheamă să dau o fugă pînă-n Anglia și să facem pe din două o butelcă de vin.

O'Neill își trecu mîna pe dinaintea ochilor.

— Pe Dumnezeul meu, spuse el liniștit, cred că s-ar putea.

Erau atît de deprinși cu scrîșnetul ramelor în dame și cu mormăitul vîslașilor încît zgomotele nopții, lătratul neașteptat al unui cîine undeva departe, plescăitul unei lebede deranjate, răsunau într-o liniște aparentă.

— Lady Betty.

Barbary se foi stînjenită. Era rîndul ei.

— Ce-i ?

— Ultimul și cel mai important lucru.

Ochii întunecați ai lui O'Neill o priveau blînzi, în timp ce-i lua mîna.

— Ne cunoaștem unul pe altul de multă vreme.

O să fie ceva urît, își spuse ea, dar O'Neill schimbă vorba :

— Cum a murit Philip Sidney, Meștere Clampett ?

— Cangrenă, răspunse Will. Într-un loc numit Arnhem. O moarte grea, dar îndurată creștinește, așa se zice.

— Da, replică blînd O'Neill, revenind cu privirea la Barbary, așa ar fi.

Îl reînvia anume pe Philip Sidney ca pe o verigă ce-o împărtășeau numai ei doi.

— Ce vrei, O'Neill ?

— Pe tine, draga mea. Înapoi în Anglia. Aducîndu-mi tunurile. Punînd vorba potrivită la momentul potrivit. Distrugîndu-l pe Bingham. Ai jurat să-l distrugi pe Bingham, mi se pare ? Îndărăt în bunele grații ale Grațioasei Noastre Maiestăți.

Pretenția era atît de ultragioasă și de imposibilă încît se simți eliberată.

— Ale Reginei ? O'Neill, nici nu s-ar uita la mine. Sir John Perrot spunea că mă vrea descăpățînată. N-o să mă ierte niciodată.

— Indiferent că te iartă sau nu, draga mea, ai la curtea ei o legătură directă care ar putea fi de cel mai mare folos.

Se făcuse albă la față. Știa ce-i cere, știa că-și știe și el propria enormitate de a i-o cere. O vroia înapoi alături de Rob.

— Nu, spuse. N-am s-o fac.

— Nimeni altcineva n-o poate face.

— Nu.

O'Neill nu făcu nici o criză. Nici sticle nu mai aruncă. Conferința se sfîrșise. După o vreme însă, în animația generală, se pomeni stînd la pupa barjei cu O'Neill alături, deși nu era sigură cum îi reușise manevra. Cerul se lumina aproape imperceptibil în timp ce pluteau înapoi spre malul lacului, deși uscatul încă se mai afla la oarecare distanță, îngrămădire confuză de umbre întunecate. Făcuseră drum lung, în dorința lui O'Neill de discreție deplină. Nu-l puteai învinui, își spuse ea ; pe

barja asta se află un arhi-renegat în persoana lui O'Donnel, o arhi-piratesă în Grace O'Malley, și un meșter tunar englez. Simplul fapt de-a fi văzută într-asemenea companie ar fi osîndit-o la butuc.

O'Neill se rezemă colocvial pe volutele aurite.

— Și acum cum o să-ți umpli timpul ? întrebă. O cunoștea prea bine, întotdeauna o cunoscuse.

— Poți să-ți economisești aerul, O'Neill. Voi lupta. Voi spiona. Voi face tot ce vrei. Dar nu mă pot întoarce la Rob.

Mîinile i se desfăcură cu uimire la gîndul că ar fi putut-o sili s-o facă.

— Înțeleg. Iubești pe altul. Eu să nu mă pricep la iubire ? N-am fost destul de des îndrăgostit ? E pur și simplu, cum să spun, o chestiune de funcție. Pentru multe femei bărbatul e funcția lor, și nu pot decît să le urez noroc. Dar pentru Barbary O'Flaherty ? Crezusem că vei vrea să faci o treabă pe care numai tu o puteai face. Nu contează. Vom găsi altceva.

— Ești un ticălos, O'Neill.

— Așa zic toți, așa zic toți.

Priveau în jos, ca hipnotizați, la spuma din siajul barjei.

— Întotdeauna aveam speranță, pe cînd trăia Philip Sidney, spuse O'Neill.

Știa la ce se referă ; nu speranță pentru ceva anume, doar posibilitatea ca în lume să existe minuni. Și se dusese. Barbary întinse mîna spre degetele cu inele, care se încleștară de ale ei.

În urmă, apa se ridică într-o coloană albă, dezordonată. Barja dădu înapoi, apoi se legănă. Trupul Barbaryei știu că se aflau sub foc, și se aruncă jos înainte ca gîndul să ajungă la creier. O'Neill se prăvăli peste ea. Urmă o nouă explozie, de astă dată în față. Erau înconjurați. Unghiile Barbaryei zgîriară puntea, încercînd să scurme prin ea. Următoarea ghiulea avea să fie punct ochi, punct lovit.

Nu sosi. Un glas deprins să strige de la distanță porunci :

— Ramele sus și predați-vă, în numele suveranei noastre Regine Elizabeth !

Barbary se adună pe picioare și căță peste copastie. Îi era greu să vadă nava, deși știa că se află acolo ; se ascunsese, pîndind, în umbrele țărmului, pînă ce barja, la fel de vizibilă ca un gîndac pe un covor alb, ajunsese în mijlocul apei luminate de lună. Lui O'Neill nu-i păsa cine vede barja cîtă vreme nu-i vedea pasagerii. La fel ca și Grace O'Malley, se considerase inviolabil în propria lui țară. La fel ca Grace O'Malley, greșise. Și fusese trădat ; aceasta nu era o cursă întîmplătoare.

— Am informații că trădătorul O'Donnell e la bord. Vin la voi cu o barcă. O singură mișcare greșită, și sînteți spulberați de pe suprafața apei.

O'Neill era verde la față. Ochii săi de înșelător căutau o cale de ieșire. Creierul i-o luase la goană. Să încerce a scăpa cu fuga ? Să fie pulverizat curat și repede ? Să joace teatru ? Să spună că îi aduceau pe Grace și pe O'Donnell pentru a jura supunere ?

Lîngă Barbary, O'Neill spuse :

— Și eu, așa de plin de promisiuni... !

Încercase fiecare zăbrea și nu găsise nici o scăpare. Singurul lucru ce-i mai rămăsese era să dea dovadă de curaj.

— Ascunde-te, O'Neill, spuse Barbary.

Cum mintea îi stătea la altele, îl lovi în fluierul piciorului ca să-l trezească.

— Ia-i pe ceilalți, treceți în cală sau unde-oți ști, și nu ieșiți la vedere.

— Ziua Judecății trebuie întîmpinată cu demnitate, draga mea.

— Încă nu-i Ziua Judecății. Se mai poate să-l prindem pe iepuroiul ăla. Trimite-l jos pe Dick Încornoratu cu o boccea. Haine, orice-ar putea s-arate ca un bagaj.

O'Neill îi sărută mîna. După ce plecă, Barbary trecu la portița de la pupa și rămase în așteptare, dorindu-și să fi fost îmbrăcată ca o englezoaică, și nu după moda irlandeză. De bine de rău, își scoase din cap rolul gaelic. Asta avea să fie o pungășie bună, cea mai bună. Depindea de ea viața lui Will. Îl spînzurau cu siguranță, dacă-l prindeau complotînd cu irlandezii. Și pe Grace. Și pe O'Donnell.

O șalupă ieși din umbră, sub razele lunii. Glasul pe care-l recunoscuse spuse iarăși :

— O mișcare greșită, și vă scufund. Predați-l pe trădătorul O'Donnell.

Dick Încornoratu era lîngă ea.

— Ai un sac, ceva ?

— Da, Barb, răspunse el în șoaptă. Ce făceam pe teritoriul lui O'Neill ?

Ce făceau ? Nu se gîndise la asta. Iisuse, mintea-i era un loc gol. Putea auzi clănțănitul furcheților din barca ce se apropia și n-avea idee, nici cea mai vagă idee...

— Nu cumva am fost în vizită la vechea ta prietenă, Mabel Bagenal, Barb ?

— Dumnezeu să te țină ! Asta făceam. Uitasem.

Deschise portița în timp ce barcazul se ciocnea de bordaj, urîndu-i bun-venit comandantului în cea mai bună engleză a ei de curte :

— Cum nu se poate mai norocos prilej, Sir John ! Regula Ordinului : să vorbești primul.

— Auzisem că e un vas englez prin preajmă...

De ce nu ? Dacă O'Neill le fusese vîndut, de ce să nu-i fi putut fi vînduți și ei lui O'Neill ?

— ...și i-am spus lui *Mylord* de Tyrone : „Dacă reușesc s-ajung la bord, mă vor putea duce acasă," am zis. Și el așa de amabil, mi-a împrumutat barja lui personală. Ajută-mă să cobor, Dick. Acum, dă-mi bagajul, cu grijă.

— Stați pe loc.

Clipi din ochi, cînd omul aflat în barcă ridică o făclie.

— Identificați-vă.

— Oh, Sir John, spuse ea cu reproș, și cu, care v-am recunoscut vocea de îndată ! Mă știți. Și cu siguranță că-l știți și pe soțul meu. Nu vă mai aduceți aminte ? Ne-am întîlnit în Munster, chiar înainte de Armada. Eu sînt Lady Betty.

Văzu chipul brăzdat, blînd, și acum foarte trecut, al lui Sir John Norris luminîndu-se a recunoaștere.

— Domnul să ne păzească ! Lady Betty ! Ce faceți aici ?

— Vreau s-ajung acasă, își fîlfîi ea genele spre el. Nici nu pot să vă spun cît sînt de sătulă de Irlanda! Dar nu puteam s-o părăsesc pe săraca Mabel, nu-i așa? Contesa de Tyrone și cu mine sîntem prietene vechi.

Continuă să ciripească, instalîndu-se în șalupă, dîndu-le marinarilor sacul, făcîndu-i semn lui Dick Încoronatu s-o urmeze.

— Servitorul meu... Acuma, vreau s-aud despre Rob. Sper că scrisorile mele i-au parvenit mai regulat decît ale lui mie...

Îl ducea cu preșul, se vedea clar. Acum Dick era în barcă, iar portița de la pupa barjei se închise în urma lui, vîslașii rămînînd împietriți ca niște morți.

— Nu mai e nimeni la bordul barjei, Lady Betty?

Barbary ridică sprîncenele.

— Doar niște vîslași foarte proști. M-au dus pe lac, și bineînțeles că s-au rătăcit. Irlandezii ăștia...

Reușise. Era nevoit s-o creadă pe cuvînt pe femeia care-i era soție tovarășului său de expediție. Trebuia, pentru că era un gentleman de școală veche. Pe asta mizase Barbary. Le semnaliză propriilor lui vîslași să facă volta și să pornească.

Barbary continuă să vorbească, auzindu-și cuvintele cum străbăteau distanța pînă la barjă, pînă ce aceasta deveni prea mare ca s-o mai ajungă. N-avusese timp să analizeze consecințele a ceea ce făcea. Fusese necesar, în scopul de a salva viețile oamenilor care erau de-o importanță vitală pentru ea, dar pentru propria ei viață era un lucru dezastruos. O clipă, vocea i se stinse. Făcea ceea ce dorise O'Neill. Cuvînt cu cuvînt. Se surghiunise. Avea să fie dusă înapoi în Anglia, la Regină — și la Rob.

20.

Irlandezii de rînd nu-i făcură lui Sir John Perrot nici o favoare cînd fu chemat înapoi în Anglia. I se înşirară pe drumul spre port cu miile, plîngînd şi strigînd că singurul lor prieten îi părăsea. Stăteau pe chei, continuînd să lăcrimeze, spre a-i face cu mîna.

Sir John le arătă pumnul.

— Ticăloşilor ! le strigă. De plînsu' vostru ajung eu în Turn !

Îşi şterse ochii.

— Şi dumneata la fel, coniţă.

— Nu pentru mine plîng.

— Eşti prietena lor, din cîte se spune. Asta-i destul ca să-i slăbeşti cuiva capul de pe umeri, ei, ce părere ai ?

Barbary nu spuse nimic. Se întorcea în Anglia la fel cum venise : cu Sir John Perrot şi din porunca Lordului Burghley. Ordinul adresat lui Norris fusese tăios. Statul pretindea răspunsuri la multe întrebări privind-o pe Lady Betty, care trebuia să fie atent supravegheată şi trimisă la Londra cu următoarea navă disponibilă, care se întîmplase să fie aceeaşi care-l ducea şi pe Sir John Perrot, tot ca să răspundă „anumitor acuzaţii" împotriva lui.

Viitorul nici unuia dintre ei nu era prea promiţător. Barbary îşi evalua şansele de a scăpa pedepsei severe şi nu-şi făcea iluzii. O păcălise pe Regină cum că ar fi băiat, se măritase fără permisiunea Reginei, dezertase, şi — deşi, cu puţin noroc, asta n-aveau s-o

afle — trăise în compania unor rebeli notabili şi comisese acte de piraterie. Ajunseseră oameni pe butuc şi pentru mai puţin de-atît.

Nu se putea spune că nu-i pasă, mai mult că nu-i rămăsese cine ştie ce pentru care să-i pese. Bucăţica din ea care conta se întindea dincolo de dealurile verzi şi joase ale Dublinului, peste cîmpia centrală, pînă la o ţară a mării şi pietrei, unde navîga împreună cu piraţii, înota cu focile şi iubea un bărbat într-un turn. Devenise, îşi dădea seama cu ironie, tipic irlandeză în a iubi Irlanda nu în întregime, ca pe o ţară, ci o regiune din ea. Era în exil. N-avea iubit. N-avea copil. Tot ce putea face cu ceea ce-i mai rămăsese, dacă o lăsau, era să-şi apere regatul de la malul mării. Durerea confuză din piept era fie a inimii frînte, fie o revenire a bolii.

Dacă ar fi însoţit pe oricine altul în afara lui Sir John, s-ar fi ghemuit în cabină pe tot timpul călătoriei şi ar fi dormit, dar Sir John era bolnav şi, din cauza bunătăţii lui faţă de Irlanda şi de ea însăşi, simţea pentru el o datorie apăsătoare, şi-i ţinea companie în timpul cumplitelor accese pe care el le atribuia „pietrelor" ca şi al cumplitelor rînduri de băutură cu care şi le anestezia. Beat sau chinuit de durere, tuna şi fulgera contra „nevăstuicilor lătrătoare" din Dublin care îi zădărniciseră fiecare încercare de reformă şi-i obţinuseră înlăturarea trimiţînd vorbă în Anglia cum că ar fi un trădător, că încuraja rebeliunea, coresponda cu Filip al Spaniei şi vorbea dispreţuitor despre Regină.

Şi dintre toate aceste acuze, singura cu un sîmbure de adevăr în ea — şi cea mai serioasă, considera Barbary — era aceea de a fi vorbit împotriva Reginei. Era furios pe incapacitatea surorii sale de a se descurca cu Irlanda, iar cînd Sir John Perrot era furios, era şi zgomotos. Arătînd exact la fel cum trebuie să fi arătat şi un Henric VIII la mînie, păşea apăsat prin cabina corăbiei, spurcînd-o pe Elizabeth ca „ipocrită scîrboasă, mai mult la discreţia curtenilor ălora nebunatici decît a înţelepţilor ei."

— Pentru numele lui Dumnezeu, Sir John, îi spunea Barbary alarmată, cu limba dumitale nici nu mai ai nevoie de duşmani. Ia-o mai încet.

— Mai încet? În vreme ce Bingham spînzură de plăcere? În vreme ce nevăstuicile alea din Dublin își căptușesc buzunarele? În vreme ce Loftus denaturează cuvîntul Domnului? Ascultă ce-ți spun, coniță, cel mai meschin popă de șanț ar fi un arhiepiscop mai bun decît puiul ăla de curvă. N-am să tac. Pe rănile Domnului, ce am eu aici — își arătă el enormul prohab — e o spadă de stat mai bună ca mizeria pe care o vîntură soru-mea.

— Asta o să sune bine la judecată.

— N-o să fie nici o judecată. Nici chiar bucătăreasa aia josnică, bastardă și pișăcioasă n-o să-ndrăznească să-și dea în judecată propriul frate.

Barbary își dorea să poată fi și ea la fel de sigură. Dintre toate trădările, cea mai mare era, în ochii Reginei, lipsa de respect.

Sir John se apucă de șale și gemu. Barbary îl ajută să meargă la lavița sa și alergă să-i aducă și niște medicamente. Bolnavul refuză și una și alta.

— Unde-i pezevenghiul ăla cu mutră de cartof? El e singurul medic în stare să m-ajute.

Dick Încornoratu se folosise de scurta lor așteptare în Dublin ca să achiziționeze zece butoiașe de whisky pe care le trecea în Anglia ca să-și înceapă noua carieră de importator de băutură, deși nou-dobîndita slăbiciune a a lui Sir John redusese deja cele zece butoiașe la nouă și jumătate.

— Și e invitatul meu, Barb, spuse sincer Dick cînd ea îi mai ceru, dar dacă o să le sfîșie și vameșilor trupul Reginei așa cum face pe corabia asta, or să ne bage la răcoare, cu whisky cu tot.

Barbary se îngrijora pe aceeași temă.

— Cînd ajungem în Anglia, te strecori pe mal fără noi, cu whisky sau fără. Dacă pe mine m-așteaptă Turnul, nu te vreau acolo și pe tine. Și cineva trebuie să facă rost de tunurile alea.

Noul Meșter Artilerist al Elizabethei, omul răspunzător de fabricarea tunurilor pe plan național, era Contele de Essex. Tînărul favorit își revendicase zgomotos postul timp de luni întregi și pînă la urmă îl obținuse, spre ușurarea lui O'Neill.

— Mă tem că i-l va da lui Robert Cecil, fiul lui Burghley, îi spusese Barbaryei, căci e un om eficient. Essex e mai pe placul meu, capabil de sîrguinţă măreaţă, dar niciodată pentru multă vreme. O să şterpelim mai multe tunuri de sub nasul lui decît de sub al lui Cecil.

Şi Will îi spusese lui Dick Încornoratu că meşterul tunar care-i luase locul la topitoria Penshurst putea fi cumpărat.

— Dacă nu reuşim să-l ungem, Barb, putem încerca o pungăşie, spuse Dick.

Dar aveau să prindă ocazia ? Însuşi vasul la bordul căruia se aflau sugera ce urît miroseau ea şi Sir John pentru puternicii în vigoare. Era o insultă studiată la adresa lui Sir John ; vechi, găurit şi mult prea mic ca să convină uriaşului alai ce-l escorta. Acum, Sir John Perrot zăcea doborît în cabina sa nu tocmai curată, cu picioarele uriaşe şi umflate trecîndu-i de capătul laviţei, exhalînd sudalme şi aburi de whisky.

— Pe rănile Domnului, nici un alt prinţ al creştinătăţii nu s-ar purta cu mine aşa. Da' n-o să-l încovoaie ea pe fiul Bătrînului Harry, muiere tîmpită ce e !

Barbary îi umezi faţa mare şi turtită, congestionată.

— Culcă-te.

Nu putea dormi. Chiar şi cînd aţipea, furia îi erupea în puzderii de ocări.

— Muiere pişăcioasă. Ticălosul de Bingham. Plîngăciosul de Lofthouse [1].

Ochii săi spălăciţi, ieşiţi din cap, de neam Tudor, o fulgerau pe Barbary :

— Dacă eu mă prăbuşesc, au să vină şi ei după mine.

Barbary îşi potrivi perna. Îşi amintea de cele trei bocceluţe atîrnate în streang la Galway. Asta cel puţin o putea face.

— *My Lord,* întrebă ea, dacă ar fi să-l dai jos pe Bingham, cum ai face-o ?

Obişnuită cu contururile limpezi şi golaşe ale coastelor din Connaugth, Barbary găsi frumoasa primăvară tîr-

[1] „*Lofthouse*" = pod de casă (N.T.)

zie a Angliei aproape apăsătoare. Ca machiindu-se după însingurarea iernii, peisajul de pe maluri se cuibărise într-un prisos de verdeață, fărîmițînd razele soarelui într-un milion de cioburi luminoase, înflorind cu o asemenea energie încît pînă și gardurile de nuiele din jurul ocolurilor pentru oi și-al micilor plantații erau înmugurite. Depășea măsura. Impresia deformată, știa, se datora staturii ei de spirit, dar se simțea sufocată. Tamisa era ocupată de jos pînă sus, iar în apropierea Londrei gemea de-atîta circulație. Rămase uimită de dezvoltarea ce avusese loc în absența ei ; zone de-a lungul rîului care odinioară fuseseră doar presărate ici și colo cu cîte-un sat prezentau acum o fațadă aproape continuă pînă în jos spre Stepney.

Fură debarcați la Wapping ; de îndată ce schela fu coborîtă, un contingent de militari înarmați, cu platoșe, urcară la bord, conducînd pasagerii ca printr-o pîlnie, politicos dar ferm, pînă pe chei. Dick Încornoratu n-avu nici o ocazie de-a se face nevăzut ; alături de toți ceilalți, se pomeni escortat spre o caleașcă închisă, aurită, care aștepta alături de niște căruțe pentru bagaje. Ușa se deschise iar Sir John și Barbary fură ajutați să urce, Dick rămînînd afară.

O clipă, Barbary, încă acomodîndu-și ochii după strălucirea soarelui, crezu că trăsura e goală ; omul ce stătea de unul singur înăuntru era îmbrăcat în negru, la fel cu perdelele, și ședea în cel mai întunecos colț contopindu-se liniștit cu mediul înconjurător. Abia cînd caleașca încetă să se mai legene după așezarea greoaie a lui Sir John pe banchetă, un glas ușor dezvălui prezența cameleonului.

— *My Lord*, spuse, și Lady Betty, acesta e un mod nedmn de a vă ura bun venit acasă, dar s-a considerat, în împrejurările date, că discreția...

Sir John Perrot își miji ochii împăienjeniți spre colțul unde stătea omul, apoi oftă :

— Of, puștiule, pînă și lui taică-tu îi e frică să-l salute pe bătrînul paria ?

— Lordul Trezorier e bolnav, *my lord*, spuse vocea plăcută și imaterială, astfel ar fi fost aici, exprimîndu-și prietenia și sprijinul.

Va să zică, omul căruia Sir John i se adresa cu „puştiule" era noul Secretar al Reginei, căci Walsingham murise. Era Robert Cecil, fiul lui Burghley şi, acum, deţinător al celui de-al treilea mare sigiliu al Angliei. O'Neill, cînd o punea la curent cu problemele de curte, îl descrisese ca „puterea ce va să vină în ţară". Că venea, că pleca, nu prea arăta a putere. Arăta a păpuşă, nu neapărat una pe care s-o manipulezi, dar ireal, o păpuşă. La prima vedere, se înfăţişa un chip mic, strălucitor şi plin de interes, cu ochi mari, la a doua vedere prezenta aceeaşi expresie, cu ifosele întipărite la fel de permanent ca gravitatea dăltuită într-un cruciat de piatră. Elizabeth îl poreclise „Elful" ei, idee deşteaptă pînă la un punct, fără însă a reflecta prin nimic încremenirea dinapoia exteriorului său însufleţit. Capul se mişca, gura vorbea, ochii clipeau, dar masca arogantă era fixată pe o temelie într-adevăr foarte adîncă. Se întoarse spre Barbary :

— Dragă doamnă, Suverana noastră Doamnă l-a trimis pe soţul dumneavoastră într-o solie în Ţările de Jos acum cîteva săptămîni, şi deocamdată el nu ştie că aţi... reapărut. Va fi peste măsură de bucuros să afle că trăiţi, aşa cum sîntem cu toţii.

O crezuseră moartă, va să zică ? Probabil că da. Uşurarea de-a şti că nu trebuia să-l întîlnească imediat pe Rob atenuă întrucîtva oroarea care-o făcuse să se simtă rău. Putea să înfrunte pedeapsa, dar n-ar fi putut face faţă relaţiilor conjugale impuse din nou. Cu întîrziere, îi trecu prin minte că poate nici Rob nu le putea face faţă.

— Maiestatea Sa a avut graţioasa plăcere de-a-i acorda poziţia onorifică de Păstrător al Luminii din Tilsend, contină Elful, care aduce cu sine şi conacul de la Tilsend, Kent. Fără îndoială că acela e locul unde aţi dori să vă faceţi principala reşedinţă. Casa sa din Strand e încă neterminată. Aşa că, poate, cîtă vreme sînteţi aici, i-aţi face mătuşii mele, Lady Russel, cinstea de-a locui la ea.

Drăguţă nuanţă, aceasta din urmă, de parcă ar fi avut de ales. Barbary înclină cu graţie capul, întrebîndu-se dacă manechinul ăla îşi dădea seama că locul cel mai şic unde domiciliase vreodată în regiunea Londrei era coliba

lui Will Clampett din Mlaştinile Lambeth. Iar Rob fără îndoială că urcase în lumea bună. Avea acum un conac în Devon, altul în Kent — ăsta îi putea fi de folos — şi un altul în Strand. Strașnic pentru sănătate.

— Iar dumneavoastră, *my lord,* îi spuse Dl. Secretar Cecil lui Sir John Perrot, i-aţi face Lordului Trezorier onoarea de a locui la Burghley House ?

Sir John plesni invitaţia cu o mînă nepotolită.

— Merga la moşiile mele velşe, puştiule. Mă ţin departe din drumul căţelei.

Un nou clipit voios din ochi.

— Poate mai tîrziu, *my lord.* Pînă atunci, tatăl meu ar fi cum nu se poate mai fericit...

Dick făcea mutre prin fereastra caleştii.

— *My lord,* spuse repede Barbary, omul meu a importat cîteva butoaie dintr-o nouă băutură irlandeză care speră că se va bucura de favoruri în Anglia. Putem avea permisiunea ? Este distilată din malţ.

— *Usquebaugh ?* întrebă Cecil, cu o pronunţie perfectă. Am auzit de el. S-ar putea să ne intereseze...

Încîrligarea unui deget mic chemă un funcţionar, un cuvînt îl trimise înapoi. Omul descărcă butoaiele şi le urcă în căruţele de bagaje din urma trăsurii, cu Dick cocoţat în vîrful piramidei lui de whisky. Şi asta, îşi spuse Barbary, impresionată, asta este puterea.

Londra îşi schimba înfăţişarea şi înăuntrul zidurilor. Turnul se înălţa acelaşi dintotdeauna, dar aproape pretutîndeni, în ciuda gonacilor care-i deschideau drum, caleașca era împiedicată iar şi iar de către mulţimi, cotigi şi turme.

Nasul Barbaryei ieşea tot mai mult şi mai mult pe fereastra trăsurii, palpitînd la reîntîlnirea cu vechile mirosuri binecunoscute, cîtă vreme, în pofida voinţei ei, oraşul îi tocea simţurile pînă la ascuţimea îngustă care-o ţinuse în viaţă pe străzile lui. Fir-aş a naibii, de două ori pe-atîţia purtători de lectici pe cît erau atunci ! De două ori pe-atîţia coşari — probabil şi de două ori pe-atîtea hornuri — şi încă-şi mai maltratează băieţii, după cum arată micii bulangii, săracii de ei. Asta n-o fi Pinky Annie care şi-acum mai vinde jartiere la Paul's ? Ea e. „Jartiere tari stacojii, două părăluţe perechea !" Trebuie

să fie mai bătrînă ca Dumnezeu. Şi Harry Oaksey de la Lud, cu a sa „Cuişoriţă pentru păsărelele cîntătoare!"

Londra era un loc fără pereche-n lume. Zumzăia de propria-i veselie. Vechea regulă ca nevestele cetăţenilor să poarte bonete croşetate, albe şi turtite, dacă bărbaţii lor nu puteau dovedi că-s gentlemeni era şi-acum nesocotită. Soţii deloc gentile [1] bîntuiau străzile cu pălării de toate formele şi materialele, cu un aer dînd de înţeles că dacă legea încerca să le oprească, legii avea să-i pară rău. De ce le nega Elizabeth irlandezilor ei acea splendidă libertate englezească ?

O altă generaţie de slujnice bîrfeau cu sacagiii la toate cişmelele. Aceleaşi spălătorese bătrîne, cu umeri rotunzi şi strîmbi, se poticneau la tot pasul cu albiile lor. Aceiaşi nuielari bătrîni chirciţi lîngă Fleet, împletindu-şi coşurile pentru sticlele negustorilor de vinuri. Mirosurile de la lumînărarii şi curăţitorii de strune din Fenner Lane, de canale, de borş din picioare de viţel, de balegă de cal, de budincă fierbinte. Bătrînul Santander clătinîndu-se sub povara coşului său : „Scaune vechi reparăm..." Ia stai puţin. Bineînţeles, fiecare puştan din Fleet Street îi răspundea strigînd : „N-avem nici un scaun vechi de reparat !"

Privi în urmă, la căruţa cu Dick în vîrf. Arăta ca niciodată în Irlanda, într-un deplin acord jerpelit cu împrejurările. Se apropiau de Temple Bar. Iată consolele grotesc sculptate ale Capului Regelui, în colţul Aleii Chancery, iar mai spre nord, înapoia frontoanelor de prăvălii şi a caselor, se întindeau aleile pline de putreziciune ale Bermudelor. Le putea adulmeca. Dick Încornoratu îi făcu semn cu mîna, şi-şi îndrumă căruţaşul să cotească pe Alee. Apoi dispăru, înapoi la Budinca-ntr-o-Cîrpă şi acasă. S-ar fi dus şi ea cu el de-ar fi putut.

Cea mai bună parte a ei se găsea în Irlanda, cea mai de jos era aici, şi de vreme ce-o tîrîseră înapoi, pe cea mai josnică aveau s-o capete : Barbary Clampett, tăietoarea-de-pungi, amăgitoarea, extraordinara escroacă, o

[1] Joc de cuvinte intraductibil : *„gentle"* („gentil"), *„gentleman"* („domn"). (N.T.)

doamnă căreia n-aveau să-i ude-n veci baveţica. Să-i lase să facă ce ştiau mai rău, se va descurca ea cumva să scape.

Se rezemă de spătarul canapelei, cu bărbia înainte, pentru a întîlni privirea strălucitor-interesată a cameleonului. Iar ceea ce vedea cameleonul nu era palida cucoană irlandeză din ambarcaţiune, ci o luptătoare de stradă a Londrei.

Ieşiră din oraş, în Strand, unde-i aşteptau alte schimbări. Toţi lorzii vrednici de titlul lor îşi doreau cu disperare o adresă aici. Savoya era încă într-un pitoresc declin, iar între Savoya şi Casa Durham se afla un loc gol, dar în toate celelalte părţi cheiul era blocat cu vile mari, îmbrăcate încă în schelărie.

— Unde-i casa lui Rob ?

— Mult mai în jos. Vechiul loc Rounceval.

Fură ţinuţi în loc de o aglomeraţie în faţa Casei Leicester unde, lucru cum nu se poate mai neobişnuit, uriaşele porţi erau deschise în întîmpinarea lumii şi a soţiei sale, care acceptase invitaţia. Înăuntru, o orchestră cînta pentru petiţionarii la audienţă ce formau o coadă întinsă de jur împrejurul curţii. Sub stejarul din mijloc, cerşetori se hrăneau la o masă lungă aplecată sub greutatea tăvilor. Amatori de peisaje hoinăreau pretutindeni, culegînd drept amintire frunze din tufişuri, căscînd gura la ferestre în speranţa de-a-l vedea pe ofertantul acelei dărnicii.

— Ce se întîmplă la Leicester House ?

— Acum este Essex House, răspunse Elful.

Firește, Leicester murise iar mantia îi căzuse pe umerii fiului său vitreg, Contele de Essex, noul favorit regal, omul despre care O'Neill vorbise nerespectuos. Ei bine, putea O'Neill să n-aibă o părere prea grozavă despre el, dar cucerea inimile Londrei, asta era sigur.

Leicester mort. Sir Christopher Hatton mort. Phillip Sidney mort. Walsingham mort. Raleigh dizgraţiat. Burghley bolnav. O nouă generaţie păşise pe tabla de şah unde Regina era singura piesă invariabilă. Pentru prima oară, pe Barbary o izbi gîndul că pînă şi această constantă era muritoare. În pofida a tot ce ajunsese să urască în domnia Elizabethei, gîndul o făcu să se simtă dezorientată şi speriată ; Elizabeth exista acolo de cînd trăia ea şi aproape

toţi ceilalţi. Cum se va mai roti lumea fără Elizabeth ?

— Cum o mai duce Regina ?

Privirea D-lui Secretar Cecil era fixată spre latura nordică, mai puţin modernă, a Strandului.

— Se pare, domniţă, că veţi avea ocazia să vedeţi cu proprii ochi.

Barbary se răsuci pe canapea să privească încotro se uita el. O altă mulţime se adunase în faţa Casei Burghley, care avea porţile închise decent dar, în picioare lîngă ele, atrăgeau atenţia patru trompetişti cu tunici, avînd blazonul regal pe cîte un pătrat de pînză aurie agăţat sub trompete. Regina Angliei făcea o vizită la patul de suferinţă al Lordului ei Trezorier.

Barbary îi aruncă o privire lui Sir John Perrot, care adormise şi sforăia. O Doamne, dacă o vedea şi începea o gîlceavă...

— Cred, *my lord*...

— Şi eu cred. Scuzaţi-mă.

Se întinse să deschidă ferestruica din spatele vizitiului :

— Cecil House.

Dăduse ordinul pe un ton moderat, dar fură aruncaţi într-o parte cînd trăsura coti instantaneu la dreapta, pe sub o arcadă. Porţile se deschiseră pe dată şi ajunseră într-o curte din faţa unui mic palat, trepte, uşă împodobită şi bovindouri încastrate în piatră cenuşie nou tăiată, lucitoare. Cecil House : încă un adaos de cînd plecase Barbary. O fîntînă arteziană susura într-un rond de flori săditе recent. La stînga, dincolo de zidul grădinii, se înălţau hornurile şi acoperişul aripii estice a Casei Burghley. Nu avu timp să privească în jur, degetele Elfului fluturau porunci, servitorii îl ajutau pe Sir John Perrot să coboare din caleaşcă. Cecil se dădu jos şi-i întinse Barbaryei mîna, reuşind apoi să ajungă în capul scării înaintea oaspeţilor pentru a-i pofti cu o plecăciune înăuntru. Manevră dibace dar nu lipsită de dificultate, căci era inform. Mantia sa îmblănită nu-i putea ascunde cocoaşa de pe umeri, nici felul în care picioarele i se lăbărţau lateral cînd umbla. Era foarte scund, ceea ce-l făcea să semene mai presus de orice cu un gnom. Barbaryei nu-i făcea plăcere să se gîndească la emoţiile pe care copilul ce fusese omul din

fața ei trebuise să și le înfrîngă pentru a dezvolta acea neșovăitoare voioșie, sau ce brînciuri și sarcasme o făcuseră necesară.

Pradă din nou durerilor, Sir John fu convins să se culce în patul unui apartament temporar, dar Barbary a fost condusă în altă încăpere și lăsată acolo. Era o cameră frumoasă, camera unei minți ocupate și cultivate, iar Barbary, dornică să cunoască acea minte, nu-și făcu nici un scrupul s-o investigheze.

Toate lucrurile din odaie, cu excepția unui portret al Elizabethei, aveau rol funcțional. Cărțile înșirate pe pereți erau scrise în limbile cunoscute Barbaryei, inclusiv irlandeza, și în multe alte limbi, necunoscute. Hărți marinărești se găseau într-un sertar pe care-l deschise, diagrame ale scheletului omenesc în altul. Astrolabi, globuri, compase de măsurat, o hartă înrămată a cerului.

Un servitor apăru, aducîd o tavă cu vin, pateuri cu carne și fructe, iar prin ușa deschisă de acesta putu vedea o antecameră plină de funcționari ce scriau cu energia unor bursuci scurmînd.

După ce omul plecă, mușcă dintr-un pateu și trecu la ușa mai interesantă din cealaltă parte a camerei. Era foarte mică, pe măsura lui Cecil, și foarte rezistentă. Stătea încuiată — o încercă — iar din partea cealaltă ciocănea cineva. O bătaie codificată. Rap-rap. Tat-tat-ta. Rap-rap.

— Cine-i acolo ? întrebă Barbary, dar nu-i răspunse decît tăcerea.

Se duse la fereastră, o deschise și se aplecă afară. Camera se afla la capătul casei, iar ușița ducea spre o scară ieșind într-un culoar exterior. Străbătea toată lungimea grădinii, pînă la zidul din fund care — se orienta Barbary — trebuia s-o despartă de Covent Garden. I se păru că aude un scîrțîit de pietriș, persoana de la ușiță, probabil, plecînd dezamăgită.

Ei, ei. Ar fi fost nostim să presupună că Cecil întreținea în camera aceasta femei exotice ; nostim, pentru că omulețul o înspăimînta, și i-ar fi plăcut să-l știe ca avînd o slăbiciune omenească. Dar era puțin plauzibil ; odaia nu era mobilată pentru hîrjoană. Iar ciocănitul cel complicat o dusese cu gîndul în urmă, la noaptea de-atît

de demult cînd se ţinuse după scaietele ce-l urmărea pe Rob. Aleea îngrădită, casa scării, uşa, erau pentru informatorii secreţi ai Domnului Secretar.

Cînd Cecil se întoarse, fu iarăşi teribil de surprinsă văzînd cît de mic era. Deja cîştigase, în mintea ei, o statură mai înaltă. Se căţără pe un scaun dinapoia biroului său şi o privi radios :

— N-avem atît de mult timp pe cît am dori. Oamenii mei vor trimite vorbă cînd Maiestatea Sa va fi gata să se despartă de tatăl meu, astfel ca să-i putem întinde o cursă.

— *My lord*, spuse cu francheţe Barbary, nu cred deloc că-i o idee bună să mă duceţi în faţa Reginei.

— Nu încape nici o îndoială, replică Elful, continuînd să radieze, că Maiestatea Sa poartă pică bunei dumitale persoane şi lui Sir John Perrot, deşi nemulţumirile sînt mai mult personale, faţă de cît ar justifica serviciile politice ale amîndorura. Şi este de sperat că îi putem schimba gîndul în ambele cazuri.

— Hai ?

Ce servicii politice ?

— Poate că ar trebui spus, rosti Elful în culmea veseliei, că avem cunoştinţă de motivele pentru care Lordul Trezorier te-a trimis din capul locului în Irlanda. Adevărat este că la vremea aceea se înşela cu privire la... ăă, sexul dumitale. Cu toate acestea, rezultatele pe care le-ai înregistrat sînt cu nimic mai puţin strălucite decît ale oricărui bărbat şi vrednice de gratitudinea ţării dumitale.

— Aşa ? făcu prudentă Barbary.

— Într-adevăr.

Căută prin nişte hîrtii.

— Avem aici o agreabilă scrisoare de la ruda dumitale, Jupîneasa Grace O'Malley, oferind să se predea şi să jure deplină şi onestă supunere Coroanei. Mai avem şi o alta de la Contele de Tyrone punîndu-ne în cunoştinţă de intenţia sa de a-l aduce pe Lordul O'Donnell pentru acelaşi scop, în care menţionează că un rol convingător l-au avut sfaturile dumitale în această privinţă. Te-ai descurcat bine.

Barbary se rezemă de spetează, cugetînd. Grace, întîmplător, şi O'Neill, deliberat, reuşiseră s-o pună într-o

lumină favorabilă cu omulețul acesta puternic și cu tatăl lui. Vedea problema din perspectiva lui Burghley și dintr-a lui Cecil. O aruncaseră, ca pe un coltuc de pîine, în apă. Ea se cufundase în unde — era absolut sigură că n-aveau idee despre cele întîmplate în Connaught — și după mulți, mulți ani, pîinea se înapoiase, foarte frumos.

Elful o întrerupse, dintr-o dată tăios :

— Exista vreo comoară ?

Barbary clătină din cap.

— Se numește Comoara. Dar e o carte. O istorie a femeilor din Connaught.

Spre surprinderea ei, o crezu, deși cu regret.

— Cu toate acestea, fără îndoială că ai dobîndit o imagine rară, neobișnuită și *valabilă* a afacerilor irlandeze, care ne va fi de folos în administrarea țării aceleia nefericite. Într-adevăr, cu propriile dumitale... ăă, surse de-aici, atît de speciale, este de sperat că vei continua să servești statul.

— Ce surse sînt acestea ?

— Este cunoscut ca Ordinul, nu-i așa ? Prezumția că ai menținut, ăă, legătura a fost consolidată de faptul că încă îl mai ai în slujba dumitale pe omul acela, Dick Robertson.

Așadar, numele de familie al lui Dick era Robertson. Dl. Secretar Cecil știa un lucru pe care ea nu-l cunoscuse niciodată. Știa multe. Mai luă un pateu ca să cîștige timp. Avea de gînd să se folosească de ea, la fel cum se folosise și tatăl lui. Ceea ce însemna că și ea se putea folosi de el. Dar ăsta nu era un iepure de rînd. Iepurii ageri ca el îi prindeai spunînd adevărul, sau cel puțin o parte din adevăr.

Dl. Secretar se dădu jos de pe scaun pentru a-i turna vin, și în timp ce-o făcea Barbary spuse :

— Dar cît despre Regină, io mi-s tot în căcat.

Îi observă reacția. Puternicu-țării ăla mititel avea să aibă mai multă încredere în ea dacă nu-și dădea aere și grații prefăcîndu-se că e o doamnă. Tatăl trimisese o vrabie Cocnkey în Irlanda, fiul avea să se simtă mai în siguranță dacă aceeași vrabie Cockney venise înapoi. Mîna care turna șovăi o clipă, dar nu vărsă nici un strop.

— Există, cu siguranță, probleme, spuse el, dar i s-a oferit Maiestății Sale o reprezentare a activității dumitale în folosul dumneaei. Și dacă e să fie o reconciliere, aceasta trebuie să aibă loc acum, înainte ca soțul dumitale să se întoarcă din Țările de Jos, de vreme ce dumneaei va pretinde monopolul pe atențiile lui.

Barbary traduse mintal. Rob era un favorit. Reginei nu-i plăcea ca favoriții să aibă neveste. Dacă unul avea nevastă, aceasta trebuia să fie invizibilă. Dacă Regina era vorba s-o ierte, trebuia să se întîmple de-a fi forțată să devină invizibilă. Dar de ce era Cecil atît de nerăbdător s-o pună bine cu Regina ?

Dl. Secretar reveni la biroul lui și începu s-o interogheze despre Irlanda. Masca îi rămase inexorabil de țanțoșă în timp ce punea întrebările și scrijelea notițe după răspunsurile ei pe o tăbliță de ceară, în niște hieroglife pe care ea le bănuia ca fiind stenografia lui. Imediat își dădu seama de cel puțin un motiv pentru care era valoroasă ; deținea ceea ce virtualmente nici un alt suflet de om nu-i putea da, o vedere din ambele părți a situației irlandeze. Cecil spera că e destul de englezoaică pntru a fi loială, dar și destul de irlandeză ca să-i spună ce se petrece de fapt. Nu avea încredere în ea, Barbary se îndoia că avea încredere cît de cît în cineva, dar îi putea cîntări dovezile în comparație cu restul enormelor lui cunoștințe — o surprindea cît de multe știa despre Irlanda — pentru a ajunge la o apreciere echilibrată.

Cunoașterea este putere, își spuse Barbary.

Îi spuse adevărul, nu tot, dar oricum adevărul. Despre Munster spuse :

— Dacă antreprenorii nu încetează să-i mai trateze pe irlandezi așa cum o fac, o să iasă cu bucluc. E multă ură acolo.

Cecil o știa deja. Țț țț. După cîteva întrebări, trecu la ceea ce-l interesa mai mult, Connaughtul. Care era întinderea puterii clanului O'Malley ? Ce fel de femeie era bunica ei ? Propusa ei supunere era autentică ?

Din nou, Barbary fu sinceră.

— Grace O'Malley nu e o trădătoare. E o femeie în vîrstă luptînd pentru ea și poporul ei, n-a avut încotro.

Găsi dificil de comunicat și încapsulat forma de întreprindere privată, non-patriotică, localizată, interesată numai de sine, nesocotind legile, a Gracei, așa că spuse :

— Că tot veni vorba, persoana de care-mi amintește ea cel mai mult este Regina.

Preț de-o clipă, zîmbetul cioplit pe fața Elfului se transformă în ceva sincer uluit și amuzat. Apoi dădu din cap și mai încrustă o însemnare.

— Poate că ar fi mai bine să nu trasezi această paralelă cînd o vei întîlni pe Maiestatea Sa. Acum să vedem cum e cu flota Jupînesei O'Malley. Cît de mare spuneai că era ?

Barbary îi făcu o estimație considerabil inferioară adevăratelor proporții și adăugă :

— Acum oricum e mai mică decît înainte de-a o fi atacat împuțitul de Bingham.

Ah, Bingham. Acum chiar îi captase interesul.

— N-o să fie nici vorbă de pace cîtă vreme Bingham guvernează Connaughtul, continuă ea, și-i spuse despre spînzurarea celor trei băieți la Galway. Iar cel mai mic încă mai protesta că știe să citească, în timp ce-l spînzurau, încheie ea ștergîndu-și de la ochi lacrimi nesimulate.

Elful făcu încă o însemnare. Barbary adăugă :

— Și stăpînește castelele din Roscommon, Athlone și Carrick, toate trei fără mandat.

„Asta-i calea," îi spusese Sir John Perrot. „Bate în corupție. Connaughtul ar trebui să-i predea Coroanei patru mii de lire, și nu trimite decît o mie. Dacă tîrfa zgîriebrînză ajunge la concluzia că ăla reține ceea ce-i datorează, o să-i înfigă dinții-n beregată mai iute decît un dihor."

Fiecare pildă de măcelărie și lăcomie a lui Bingham de care auzise fu înscrisă în ceară. Prin ușa cea mare a antecamerei putea auzi scîrțiitul penelor, iar de la fereastra deschisă dinapoia Elfului răsuna la fel de insistentul susur al fîntînilor arteziene.

Cecil lăsă jos condeiul și bătu cu pumnii în sus și-n jos pe tăblia biroului, ca un băiețel politicos arătîndu-și entuziasmul pentru un dar pe care e pe cale să-l primească.

— Şi Contele de Tyrone ?

Ştiuse că va veni şi asta.

— Vrea să fie un bun englez şi mai vrea să fie şi un bun irlandez, şi nici o parte nu-l lasă să fie nici una nici alta.

Era foarte posibil ca şi Cecil să cunoască situaţia ; el era unul dintre puţinii oameni din lume care avea o oarecare influenţă asupra ei. Pe de altă parte, dacă era inteligent, ştia deja acest lucru.

— Te afli în acea poziţie, coniţă ?

Şiret, şiret tip mai era, mititelul. Trebuia să fie credibilă, iar dacă jura pe negîndite loialitate Coroanei avea să-şi dea seama că minte.

— Atîta numai că mi se pare că-i ceva în neregulă cînd un om ca Sir John Perrot e rechemat şi un Bingham lăsat să-şi facă de cap, răspunse Barbary. Dacă pacea-i scopul.

— Pacea *este* scopul, replică Cecil. Se simţise oare un moment de încredinţare, de liniştire ? Poate, dar nu putea fi sigură. Observase că în timpul chestionării spunea doar rareori, dacă nu chiar deloc, „eu". Mereu pasivul, „ne-am putea gîndi... s-ar putea spune că..." Ceea ce simţea şi gîndea Dl. Secretar Cecil era încuiat într-o cutie, aflată într-un interior păzit. Caracterul ordonat al întrebărilor lui, precum ordinea din cameră, denotau oroare faţă de haos. Pacea lui nu era şi pacea ei. El vroia pace pentru Irlanda întrucît alternativa era prea costisitoare, întrucît cruzimea exacerba o situaţie primejdioasă. Dar chiar şi asta îl făcea un aliat preferabil acelora pentru care masacrul era singura soluţie.

Deschidea un sertar al biroului :

— Eşti deprinsă cu slova lui Sir John Perrot, coniţă ?

Era. Primise mesaje de la el pe cînd locuia cu Spenserii, iar iscălitura lui fusese aplicată pe proclamaţii prin tot Dublinul.

— Atunci fii aşa de bună şi uită-te la asta.

Îi întinse o filă dintr-o scrisoare. Nu trebui să-i arunce decît o privire.

— E falsă.

— De unde ştii ? Seamănă cu scrisul lui.

— Am fost învățată să citesc și să scriu de cel mai bun scutier din Anglia, pe nimica.

— Scutier ?

— Falsificator.

Elful dădu din cap de parcă i-ar fi spus că învățase să coasă de la maică-sa.

— Ar trebui să știi, spuse el, că Arhiepiscopul Loftus a sosit în Anglia săptămîna trecută anume ca să-i dea această scrisoare Maiestății Sale. Dă impresia că ar fi scrisă de Sir John oferindu-i sprijin Regelui Spaniei.

— Atunci, categoric e un fals.

— Cu toate acestea, e de temut că va fi folosită împotriva lui la judecată.

— O să fie o judecată ?

— Maiestatea Sa e decisă în acest sens.

— Și nu vreți asta ?

Ia-ți obligația, poponar mic.

Fața mică și fericită a Elfului rămase fericită.

— S-ar putea ca politica irlandeză a lui Sir John, în pofida, ăă, indiscrețiilor sale, să fi fost mai puțin păgubitoare decît majoritatea celorlalte. Și ar fi util ca prietenii lui să știe exact originile acestei scrisori. Poate, cu relațiile dumitale...

— Vreți să aflu cine a plăsmuit-o ?

— Poți ?

— Am să-ncerc.

Un servitor ciocăni și intră pe ușa camerei scribilor.

— Maiestatea Sa se desparte de Lordul Trezorier, *my lord.*

Ieși.

Elful scoase la iveală un inel cu chei și coborî din spatele biroului. Se duse la ușa secretă și o descuie.

— Am să o iau eu înainte. Repede, coniță, dacă nu te superi.

Barbary îl urmă, fără tragere de inimă.

— Domnule Secretar, *chiar* nu-i o idee bună...

Dar, la piciorul scării, Elful o luă practic de mînă și o conduse șchiopătînd de-a lungul aleii acoperite și printr-o poartă aflată la jumătatea drumului spre incintele Casei Burghley, numai fîntîni, peluze și curți, apoi în casa propriu-zisă. Galeria era plină de heralzi,

doamne de onoare, însoțitori. Cecil șonticăi prin mulțime, trăgînd-o pe Barbary după el, pînă ce ajunseră într-o altă aripă, mai liniștită, gîfîind în fața unor uși duble.

Ușile se deschiseră. Cecil îngenunche. Barbary făcu o reverență adîncă și rămase astfel.

— Ah, piticule, rosti o voce, i-am administrat piftie din picioare de vițel lui taică-tău. I-am spus să se facă bine. Nici chiar Elful meu nu-mi poate înlocui Spiritul.

Vroia să fie magiciana care-i spunea toată lumea că era, să aducă sănătatea înapoi în singurul om pe care nu greșise niciodată bazîndu-se, cu o poruncă și un castron de piftie din picioare de vițel.

Cecil lăcrima și se bîțîia, numind-o „*Victrix orientis*", formula de adresare favorită a acelui an. Barbary, cu ochii aproape de pantoful prelung și îngust al Reginei, văzu că pielea de sub ciorapul de mătase era zbîrcită ca nisipul uscat și dungat. Se îngrozea de momentul recunoașterii, dacă acesta avea să sosească. În anii de cînd se întîlniseră, Elizabeth ajunsese să fie focarul a atîta rău făcut în numele ei, încît în mintea Barbaryei se diminuase la proporțiile unei monograme, așezată pe îndepărtatul ei tron ca o broască veninoasă pe un bolovan. Dar aici, acum, în prezența ei, femeia avea mai mult decît puterea politică absolută ; personalitatea ei era atît de atoatedominantă încît a-i cîștiga aprobarea era tot ce mai conta. Poate că uitase. Doamne, fă-o să fi uitat !

Nu uitase nimic.

— Fie-mi îngăduit să v-o prezint pe Lady Betty... începu Cecil.

— Ne-am pus fustulițe acum, nu-i așa, Domnișorico *Boggart ?*

Cuvîntul fu practic scupiat pe dușumea.

— Ne-am abandonat dezmățata ținută bărbătească ? Îndrăznești să reintri în prezența pe care ai spurcat-o cu necinstea ta ? Ia de-aici acest... acest lucru, Cecil. Ți se cuvine neplăcerea noastră pentru că l-ai adus.

Pantoful cel lung lovi într-o parte fusta Barbaryei în timp ce pleca, zgîriindu-i genunchiul. Ceva se întîmplă cu Barbary în urma acestei lovituri. Fiziceşte, înțepătura nu însemna nimic ; mintal, reacționă într-o

indignare atît de covîrșitoare încît rămase neajutorată în strînsoarea ei, nu pentru Irlanda, ci pentru copilul Barbary, și pentru toți copiii ce se zbăteau doar ca să-și țină nasul deasupra smîrcurilor întinse pe sub domnia aurită a Elizabethei. Spasmul de mînie fu atît de puternic încît Barbary se cutremură de groaza de-a nu fi în stare să înceteze a-și semna propria condamnare la moarte.

Se ridică.

— Știți cum e ? spuse ea clar spre spinarea ce se retrăgea. Aveți idee ce se întîmplă în aleile dosnice ale prețiosului dumneavoastră oraș ? Bărbați ca fiarele sălbatice după femei ? După fetițe ? Cinste ? Ascultați ce vă spun, cucoană, dacă nu mă-mbrăcam ca un băiat n-aș fi *avut* strop de cinste. Am supraviețuit cum m-am priceput mai bine.

Cecil închisese ochii într-o aparentă rugăciune fericită.

Regina făcu stînga-mprejur. Ținea în mîini un castron de argint și o lingură. Barbary rămase unde era. Și văzu o femeie care știa cum e. Coridoarele lambrisate cu stejar fuseseră străduțele dosnice ale tinerei Elizabeth, și fusese vînată prin ele la fel de vicios pentru puterea pe care o putea oferi precum orice fetiță rătăcită în Bermude. Ochii ei priviră, prin Barbary, la fiarele sălbatice care purtaseră catifele și mătăsuri, apoi își regăsiră limpezimea.

— Irlanda nu ți-a îmbunătățit manierele, spuse ea ponderat.

Atunci Barbary se prăbuși și se tîrî înainte să îmbrățișeze gleznele slăbănoage în adevărată supunere :

— Iertare, iertare, iertare... !

Și, în clipa aceea, chiar își cerea iertare.

Cecil țopăia în jurul lor. Referirea la Irlanda îi dăduse prilejul să intervină. Lady Betty făcuse treabă veritabilă în țara aceea... îndeplinise instrucțiunile pe care i le dăduse Burghley, literă cu literă... o aducea pe Grace O'Malley, astîmpăra pirații... reconciliere... loialitate față de Coroană...

— Şi nici nu mă-nşel dacă spun că-i văd influenţa în aducerea O'Donnell-ului de către Contele de Tyrone !

Regina o bătea pe Barbary-n cap cu lingura.

— Gata, gata. Avem oare, încă, un micuţ Boggart loial ? Ei bine, vom vedea. Aceste chestiuni vor aştepta pînă vii la curte.

Şi se duse, cu Elful şchiopătînd pe lîngă ea.

Barbary se tîrî pînă la lambriu şi se aşeză cu spatele rezemat de el, extenuată şi ruşinată de emoţia care o zguduise. Cum putea s-o iubească pe femeia aia ? După toate spînzurările, toate ororile ce se comiseseră în numele ei ? Dar o iubise, o iubea. Întocmai la fel cum dorise dragostea bunicii ei, în acel moment o dorea pe cea a Elizabethei.

Şi se părea c-o obţinuse ; urma să fie primită la curte. Nici să fi-ncercat, n-ar fi putut-o manevra mai bine.

După o vreme, Dl. Secretar Cecil reveni. Îi întinse o mînuţă pentru a o ajuta să se ridice în picioare.

— Se pare, Coniţă Barbary, spuse el, că, ăă, căcatul nu e atît de gros pe cît crezuserăm.

21.

— Da, Lady Russell, strigă peste umăr Barbary din ușa secretă în casa de la Blackfriars. Nu, Lady Russell. Așa am să fac. Nu departe, Lady Russell.

Lady Elizabeth Russell, mătușa lui Cecil, era bătrînă și ocupată, și primise instrucțiuni de la nepotul ei să-i îngăduie Ladyei Betty să vină și să plece fără a o lua la întrebări, dar de fiecare dată cînd ieșea, Barbary era supusă unui catehism : era îmbrăcată gros ? Era destul de însoțită cu numai un lacheu de pază ? Va avea grijă ? Unde se ducea ?

De vreme ce vara era caldă și odată ce, pînă una alta, incursiunile ei aveau loc doar de-a lungul cheiurilor aglomerate de la Blackfriars pînă la magazia de la Puddle Dock, pe malul Tamisei, a lui Dick Încornoratu aceste măsuri de prevedere i se păreau inutile Barbaryei, dar Lady Russell trăia cu convingerea că Londra era populată de tîlhari și ucigași cărora vremea le era un complice climateric, gata să ucidă sărind la pradă într-o aversă de ploaie sau o briză rece. Andrew, lacheul, împinse în lături o pereche de creditori din cei mai agresivi care așteptau în permanență la ușa Ladyei Russell, iar Barbary se văzu în sfîrșit pășind de-a lungul frumoasei colonade, peristilul vechii mănăstiri, care ducea la ieșirea din incintă. Nu că Lady Russell n-ar fi putut plăti, deși se plîngea de sărăcie, dar îi displăcea să achite orice poliță pe care o socotea prea mare, și de vreme

ce considera necinstite majoritatea polițelor, relațiile ei cu negustorii erau furtunoase.

La început, Barbary fusese surprinsă că Elful, dacă o dorea ca agent secret, o dăduse în grija unei femei ce atrăgea invariabil atenția. El însă spunea că are nevoie de ea instalată respectabil iar Lady Russell, cu toată excentricitatea ei necontrolată, era respectabilă și, cum nu se poate mai sigur, o adeptă entuziastă a instituției. Atribuia toate crucile pe care le avea de purtat faptului că al doilea soț al ei, John, Lord Russell, fusese îndeajuns de neglijent ca să moară, cîtă vreme tatăl lui era încă în viață și înainte de-a putea moșteni comitatul Bedford, îndeplinind astfel cea mai fierbinte dorință a soției lui, aceea de a fi contesă. „De-aș fi fost contesă, draga mea, aceasta nu s-ar fi întîmplat," îi spunea ea Barbaryei ori de cîte ori cîte un negustător îi prezenta o notă de plată scandaloasă. În ciuda vîrstei ei înaintate, încă mai era hotărîtă să ajungă, și pusese ochii pe Contele de Kent, „căci deși îi lipsesc patru din cele cinci simțuri, draga mea, am eu destule pentru amîndoi."

Oricît de obositoare, Lady Russell avea ceva cuceritor ; era la fel de excentrică și distractivă așa cum marele public englez, excentric el însuși, se aștepta de la aristocrație ; atrăgînd atenția asupra ei, făcea ca ieșirile și intrările oarecum dezordonate ale Barbaryei să fie scăpate din vedere. Acesta, își dădu seama Barbary, era exact lucrul pe care-l dorise Cecil : să fie cazată, și în același timp neobservată. Se ducea la biserică împreună cu Lady Russell, îndurînd lungile predici sforăitoare ale popularului pastor puritan Stephen Egerton. O însoțea pe Lady Russell la cele mai caviincioase manifestări de la curte care în zilele acelea constau în interminabile eulogii latinești adresate Reginei. Barbary era o persoană oficială și totuși neremarcată — cea mai excelentă situație de a culege informații și a i le pasa lui Cecil.

Mai era și un alt motiv, mai amenințător, pentru care Elful vroia ca rolul ei să fie acceptat pe scena curții.

— Poate ar trebui să știi, coniță, îi spuse el într-o zi, că acum cîteva luni Sir Rob a apelat la Curtea Arhi-

episcopală ca să ți se dovedească moartea.

— De ce ? exclamă Barbary, șocată pînă-n adîncul sufletului. Cecil ridică din umeri :

— Fără îndoială, credea sincer că ai murit. Poate că ar fi vrut să se însoare din nou. E un bărbat tînăr.

Și atunci își dădu seama că, în mintea întortocheată a lui Cecil, subzista bănuiala că, dacă existența ei n-ar fi fost binecunoscută, Rob ar fi putut încerca să se descotorosească de ea.

— Pe mine Rob nu m-ar Amy Robsart-a niciodată ! spuse, mai fermă decît se simțea. La urma urmei, era ciudat că bărbații în ascensiune care legaseră căsnicii dezavantajoase în tinerețe erau aproape întotdeauna liberi să se căsătorească avantajos mai tîrziu. Fără îndoială, unele dintre primele neveste erau plătite, sau mureau de moarte bună — dar ce se întîmpla cu celelalte ?

— Piară gîndu' ! replică Cecil. Ea însă știa că se gîndește la asta și o proteja, nu din prietenie, ci pentru că-i era de folos. Îi ceruse să-l pună pe Dick Încornoratu să facă anumite cercetări. Iar astăzi, printre altele, avea să afle rezultatul acestora.

Cînd ajunse afară din incintă, se întoarse spre valetul care pășea alături.

— Ia-ți ziua liberă, Andrew.

Omului nu-i prea venea.

— Ladyei Russell nu i-ar place.

— Mie da. Șterge-o.

Îl privi îndepărtîndu-se deznădăjduit, fiecare linie a spinării lui suspectînd o întîlnire cu un iubit. Mai bine așa decît adevărul. Nu trebuia să existe nici o legătură între Lady Betty și locul pe care avea de gînd să-l viziteze azi Barbary. La jumătatea Străzii Flotei, coti în Curtea Leului Roșu și printr-o binecunoscută strîmtoare între prăvălia unui cămătar și han, unde își scoase mantia de mătase și pălăria, le împături și le băgă în coș, scoțînd de-acolo alte articole.

Servitoarea care ieși mai tîrziu de pe o alee îngustă în Fetter Lane era îmbrăcată bine dar nu arătos, într-o pelerină simplă, galbenă ca pielea de căprioară, peste un caftan roșu. Părul îi era ascuns de o boneță albă pe sub o pălărie de fetru gri, iar pe umeri purta o broboadă

albă. Faptul că provenea dintr-o casă de rang înalt se vedea după mîinile înmănușate și basmaua care-i ascundea partea de jos a feței — slugile de înaltă clasă își luau măsuri de prevedere împotriva aerului rece la fel de serios ca și stăpînii și stăpînele lor.

Străbătu Long Acre pînă la Covent Garden, cu vederea sa peste păduri și cîmpii spre morile de vînt de pe Colina High Gate. Aici începu să umble hai-hui, întorcîndu-se în loc adesea. Convinși că o puteau mulțumi, negustorii strigau :

— Ce-ți lipsește, duduiță, ce-ți lipsește ?

Ofertele cuprindeau orice, de la anason la ecran ignifug, de la varză la brînzeturi. Servitoarea părea să ducă lipsa unui clapon, căci cumpără unul, după care își continuă hoinăreala.

— Ce-ți lipsește, duduiță ? Ce-ți lipsește ?

Se opri cu interes la o tarabă unde se vindeau instrumente ciudate. Tarabagiul expulza fum și palavre.

— Artilerie pentru noua modă, jupîniță. Polonicul pentru ajutat prizatul rece pe nări, cleștii, fierul de încărcat. Uite-aici capete de sitari din cele mai bune, și cutii de tutun. Uită-te la mine, jupîniță, nu mîncai altă carne de dooj' dă săptămîni decît fumul de la cel mai bun Trinidado. Ajută să te scapi de guturai, și de mutre acre, medicament contra la astmă, scabie, boli de sîn și balonare. Pot să te-nvăț șmecheria chestiei în două lecții ușoare la academia mea de fumat.

Tînăra clătină din cap și se îndepărtă.

Un zapciu trîndăvea la colțul cu Ship Lane, unde Hanul Ship era încă garnisit cu panglici negre de doliu după răposatul său proprietar, Sir Christopher Hatton. O opri :

— Nu te du acolo, coniță. N-au ce căuta tinerele respectabile în Bermude.

Tînăra respectabilă trecu pe lîngă el, cuvintele rostite blînd ce răzbătură prin năframă sunînd remarcabil de asemănător cu :

— Beș de-aici.

Buimăcit, perceptorul privi silueta țanțoșă dispărînd în umbra din capătul aleii. Acolo se opri și-și trase-n jos o clipă basmaua de peste gură pentru a fluiera trei note.

O umbră care aşteptase într-o uşă ca să-i smulgă coşul se retrase şi o lăsă să treacă nemolestată.

Într-un alt intrînd familiar se schimbă din nou, lepădîndu-şi încă un înveliş, oarecum înciudată. Dacă avusese cumva un scaiete, îl pierduse la Red Lion Court, dar Dl. Secretar Cecil insista asupra fiecărei precauţiuni. „Nu toţi duşmanii se află peste mări şi ţări, coniţă."

Înnebunit de spioni, îşi spuse ea. Pe toţi îi scosese din minţi blestemata de spionită. Se recunoscuse dintotdeauna că ambasadorii şi oamenii ca Walsingham, şi acum Cecil, trebuiau să aibă o reţea de agenţi, dar în Anglia, unde revenise Barbary, pînă şi cel mai insignifiant curtean folosea spionii. Era o industrie în curs de dezvoltare. Şi nu numai ca să se informeze despre afacerile internaţionale, dar şi unul despre altul. Rivalii geloşi încercau să găsească sau să fabrice probe pentru a dovedi că celălalt era papistaş sau, în vreun alt fel, necredincios.

Senilitatea crescîndă a Reginei aducea o complicaţie suplimentară pentru curtenii ce se îngrijeau de viitorul lor. Pe cine să susţină pentru succesiune ? Pe Regele James al Scoţiei ? Pe Infanta de Spania ? Pe Arabella Stuart ? Drumurile şi porturile Angliei erau înţesate de agenţi, unii ducînd mesaje secrete, iscoditoare, de bunăvoinţă, pentru cîte un prezumtiv moştenitor al tronului, alţii încercînd să le intercepteze pentru a afla cine pe cine ataca.

În acest labirint al neîncrederii, Barbary, cu antrenamentul său din cadrul Ordinului, se simţea în elementul ei. Campania sa de a determina rechemarea lui Bingham progresa cît se poate de drăguţ. Într-o zi, în faţa Reginei, Cecil îi dăduse ocazia să re-povestească întîmplarea cu cei trei ostatici spînzuraţi la Galway. Regina plînse, apoi se înfurie :

— Pe moartea lu' Dumnezeu, asta-i calea ca să cîştigăm inimile irlandeze ?

Devenise şi mai mînioasă auzind aluziile Barbaryei la corupţie, deşi în ceea ce-o privea pe Barbary nu corupţia lui Bingham era problema — Bingham nu era cu

nimic mai corupt decît oricare alt general al Elizabethei — ci brutalitatea ca fiind contra-productivă, îi era aliat. La rîndul ei, Barbary devenise supusa lui.

Ce altă alternativă avea ?

La curte funcţionau două principale grupări rivalizînd pentru putere. Era cea care se pronunţa în favoarea a tot ceea ce susţinea Contele de Essex, şi cea care n-o făcea. Contele de Essex însuşi conducea partida pro-Essex ; partida anti-Essex era mai difuzată, dar scormonind prin ea, dînd la o parte persoanele din faţă, ajungeai la nebănuitoarea siluetă măruntă şi cocoşată a Domnului Secretar Cecil.

Essex. Preţ de-o clipă, în uşa aceea jegoasă din Bermude, degetele Barbaryei zăboviră în lupta lor cu cîrligele şi şireturile. La fel ca oricine altcineva, rămăsese cu respiraţia tăiată cînd îl văzuse pentru prima oară. Se întîmpla în Sala Băcanilor. Primarul Londrei rostea un discurs plictisitor către Regină, iar Essex se năpustise sosind cu întîrziere, cerîndu-şi scuze şi purtînd cu sine un coş cu struguri dulci pe care-i adusese cît îl ţineau picioarele, din Franţa, astfel ca Regina să-i guste proaspeţi şi aromaţi. Imediat, Sala Băcanilor se prefăcuse într-o poiană de pădure, Regina într-o fecioară asaltată de spiriduşi, iar Essex cavalerul medieval salvator, făcînd din toată treaba un picnic sărbătoresc. Avea acea putere. Pînă şi Primarul fusese fermecat.

Înainte ca ochii să-i fi poposit asupra lui, şi după cîte se spuneau pretutindeni — iar ei părea să nu i se vorbească de mai nimic altceva — Barbary îşi imaginase un Philips Sidney chipeş dar submediocru. Essex, însă, era mai mult şi totodată mai puţin decît Philip. Frumos, Dumnezeule, era frumos, arzător, înalt, cap leonin, pometi, mandibulă asemenea, mîini fermecătoare — şi inconştient de toate astea. Aici era chestia, că nu-i păsa. Nu dădea nici o atenţie îmbrăcăminţii, avea adesea noroi pe cizme şi manta. Şi acest glorios, stihinic *lucru* mîngîia şi răsfăţa bătrînul trup mumificat al Elizabethei de parcă ar fi fost o tînără Cleopatra iar el un Antoniu.

Tîra după el admiraţie, a bărbaţilor mai mult chiar decît a femeilor, precum o cometă. Şi dacă s-ar fi mulţumit să fie ceea ce era, un eveniment, Barbary ar fi

simțit aceeași vrajă care o supusese pe Regină farmecului unei nopți de vară. Dar el vroia putere, asupra Elizabethei, asupra Angliei. Politica lui externă era la fel de lipsită de ifose precum îmbrăcămintea. Irlandezii, sălbatici tropăitori-prin-mlaștini, trebuiau să fie supuși prin sabie odată pentru totdeauna. Spaniolii, eretici papiștași, trebuiau să fie supuși prin sabie odată pentru totdeauna. Se uitase de la splendoarea irațională a Contelui de Essex la trupul jalnic al lui Cecil și trăsese concluzia că se găsea în tabără potrivită. Nu-l cunoștea pe Dl. Secretar Cecil cu nimic mai bine acum decît în ziua cînd îl văzuse pentru prima oară, în pofida frecventelor întîlniri avute de-atunci. Nu știa dacă el o plăcea, dacă n-o plăcea, dacă prefera cîinii în locul pisicilor. Dar nu conta. Pleda pentru pace în Irlanda. Și, luîndu-le comparativ mărimea creierilor, al lui Essex era un bob de mazăre iar al lui Cecil un dovlecel de soi ales.

Oricum, la curtea Elizabethei, creierii nu cîștigau întotdeauna în competiția cu frumusețea. Cecil putea da greș ; dăduse greș în privința lui Sir John Perrot care era trimis în judecată, în ciuda a tot ceea ce putuseră face prietenii lui.

Așa că iat-o, ultima speranță a lui Cecil, îmbrăcată acum într-un caftan roșu cu broboada legată ca un șal calic peste o la fel de sărăcăcioasă rochie și o pană înfiptă în păr. Un pion pe însîngerata tablă de șah a lui Cecil, asta-i tot ce ești, Barbary Campett O'Flaherty.

Înghesui îmbrăcămintea de servitoare în coș și păși afară din intrînd. Slobozi încă un fluierat, pornind spre Budinca-ntr-o-Cîrpă. „Fir-aș a naibii, ce s-a-ntîmplat cu Bermudele ?" Cum de se scoborîseră atît de jos ? Clădirile erau mai întunecoase, mai scîrboase, mai mici decît își aducea ea aminte. Putregaiul le rodea obloanele și ușile, lăturile curgeau leneșe prin rigole în care copii zdrențăroși se jucau cu bărcuțe făcute din nuiele. Femei cu ochi negri și ulcerații la gură ședeau apatice pe praguri, alăptînd prunci slabi la sîni slabi.

Iisuse, întotdeauna fusese astfel. Se așteptase s-o potopească sentimentele cînd va reveni aici, dar numai copilul care fusese era cel ce investise locul cu energie și romantism. Din punctul de vedere superior care-i oferea

o perspectivă atît de diferită, privea în jos la mica fantomă roşcovană şi neştiutoare galopînd prin aleile acelea cumplite, şi simţea compasiune.

O nouă emblemă atîrna de-un suport deasupra uşilor largi, degradate, frumoase cîndva, declarînd că bătrînul han era acum *„House of Pity“* [1], dar altminteri Budinca-ntr-o-Cîrpă nu se schimbase.

Strălucirea Budincii aparţinea nopţii timpurilor ; lumina zilei dezvăluia oasele afacerii. Un băiat de prăvălie lustruia oglinzile grijuliu amplasate care aveau să reflecte mai tîrziu cărţile neghiobilor. Un colportor — Wilkin era — îşi verifica zarurile. Damber Manglitoru freca de mînecă un inel frumos la înfăţişare şi îl examina cu aerul unuia care nu-l avea de multă vreme. Boarfele, firește, trebuie că erau încă în pat, conservîndu-şi puterile pentru noaptea ce va să vină. Locul mirosea a seu de lumînări, a parfum ieftin, bere veche, pui daţi cu untură şi rumeguş proaspăt. Iar pe estrada din capătul îndepărtat, o făptură enormă stivuia monezi în fişicuri şi făcea să clincănească mărgelele pe un abac.

La vederea Barbaryei, Wilkin, zarurile, inelul şi Damber dispărură ca prin farmec. Arătarea de pe estradă înălţă capul şi-i spuse unui băietan :

— Arunc-o pe şteoarfa aia afară. Nu-i una de-a noastră.

Barbary păşi într-o parte :

— Ba cum să nu, mi-s. Bună, Bet.

— Pă bucile Dooomnului, îi Barb !

Betty Armăsara se săltă greoi pe picioare şi coborî cu paşi masivi de pe estradă, eveniment atît de rar încît băieţii de prăvălie rămaseră cu gura căscată. Barbary se pomeni învăluită în carnea Armăsarei Betty, substanţă ce nu se împuţinase de-a lungul anilor, deşi respiraţia ei muncită se îngreuiase îngrijorător.

— Trebuia să fi recunoscut căpăţîna asta otrăvită orişiunde. Îi Barb, băieţi. Barbary, care fuse o găurică-n toţi anii ăia cîn' crezuserăm că-i un băieţoi !

O ridică pe Barbary de la podea şi o scutură :

[1] „Casa Milosteniei“ (N.T.)

— Purcică urîcioasă, de ce nu-i spuseși lu' bătrîna Betty ?

— Niciodată nu-mi plăcu de Preacinstitu' Om, spuse Barbary printre dinții ce-i clănțăneau.

— La nici una nu-i plăcu, scumpo. Și înc-o mai face, bătrînu' carici de cîine, chiar dacă nu mai are-n pistol pulberea pe care-o avuse, slavă Dooomnului.

Barbary fu lăsată la loc pe picioarele ei spre a fi îmbrățișată și bătută pe spinare de Wilkin și Damber, care reapăruseră de după pereții de lemn.

— Nu că vorbește mișto ?

— Sus în lumea bună-acum, nu-i așa ?

Din aleasă considerație față de eticheta Ordinului, nimeni n-o întrebă ce făcuse în anii scurși ; Dick Încornoratu îi va fi informat atît cît găsise el de cuviință.

Barbary îi oferi claponul cumpărat la Covent Garden Armăsarei Betty care spuse :

— Nu-i nevoie, purcica ! dar îl luă oricum și, pentru a însemna ocazia, porunci cel mai bun tămîios al ei. Toți patru se așezară în jurul unei mese să-l bea, Barbary fiindu-le arătată băieților de prăvălie ca exemplu pentru toți :

— Cea mai bună ajutoare de pungași din Anglia, pre legea mea !

Damber o apucă de mînă și i-o ridică :

— O vedeți p-asta ? Lăbuța asta albă se pricepea de minune să cînte roșiorii din punga oricărui scîrțan.

Faptul de-a fi încă vie și sănătoasă era un succes în sine. Atîția alți colegi nu erau...

— Foll ? Dete-n primire, draga de ea, își șterse Betty Armăsara o lacrimă de la ochi. De sifilis. Nu toți petitorii Venerelor mele purtau cîte-o Maică Phillips.

Maica Phillips locuia, așa cum se cuvine, în Cock Lane, și aproviziona Budinca-ntr-o-Cîrpă. Și Rafe Pușcașu, avînd ghinionul de a ucide un vardist de noapte și fiind arestat pentru asta. Iar Billy Șchiopu căzuse de pe acoperiș în vreme ce juca un renghi. Rostiră lista morților cu o satisfacție neguroasă și băură în cinstea fiecărui onorat nume. Se înregistraseră pierderi, dar alții umpluseră golurile. Armada venise și plecase, case se înălțaseră și se

prăbuşiseră, dar Londra Ordinului era tot ticăloasă şi în multe privinţe aceeaşi.

Într-un tîrziu, Betty Armăsara îşi mai turnă vin sieşi şi Barbaryei, indicînd că Wilkin şi Damber puteau să se care de-acolo.

— Îl văzuşi pe băiatu' meu, Barb ? întrebă ea alene.

Barbary nu se aşteptase la asta.

— Ştii că ne cununarăm, Bet ?

Betty dădu din cap, făcînd ca vreo cîţiva dintre cîrlionţii ei aurii, albi la rădăcină, să-i cadă-n stacană.

— Harry Irlandezu a adus vestea.

Reţeaua ei internaţională era mai întinsă ca a oricărui curtean.

— Aia ştiu c-a fost o noapte, Barb ! Cînd am auzit. Biciuirăm mîţa-n noaptea aia, pre legea mea ! Wilkin s-a-mbătat aşa de rău că s-a desfăcut la guler ca să se pişe.

— În toiul ceremoniei, Bet, a zis : „De-ar fi numai scumpa mea mamă aici, ca să sărbătorească alături de noi." Aşa a zis.

Betty Armăsara încuviinţă, apreciind minciuna. Pe peretele din spatele ei stătea o foaie volantă zdrenţuită ce-l menţiona pe Rob ca fiind unul dintre eroii Armadei.

— Doar că firește, continuă Betty, fiind aşa de cald cu Regina, de-atunci îi peste poate de ocupat.

Betty Armăsara lăcrămă pentru felul cum o neglija Rob, dar nu prea mult. Ajunsese la vîrsta cînd plăcerea şi pierderea, bunătatea şi răutatea aveau o aceeaşi fire. O apucă pe Barbary de mînă, iar ochii ei, cufundaţi adînc în carnea buhăită, îi scrutară pe ai Barbarey.

— Orice vrei, Barb, orice-ai nevoie, vii la bătrîna Bet. Io n-am uitat niciodată că-n ziua aia băiatu' meu era seek-we-it. Fuseşi o eroină. Cum stăteai tu acolo-n nădrăguţii tăi mici şi ziceai : „Ţi-l scap io, Bet." Şi scăpatu-mi-l-ai. Bătrîna Bet n-a uitat. Aşa că vii tu la bătrîna Bet.

Era o ofertă puternică din partea unei femei puternice.

— Ia să vedem acuma, Dick o să coboare scăricelele în cîteva minute. Stă la pat zilele-astea, zice că-şi fîţîi destul cotonoagele prin Irlanda.

— Mi l-a găsit pe Scutieru ?

După promisiunea față de Cecil de-a-l găsi pe plastograful scrisorii trădătoare cé se presupunea a fi fost scrisă de către Sir John Perrot, fusese cu atît mai alarmată să descopere că Scutieru nu-și mai frecventa locurile obișnuite.

Betty își arătă gingiile :

— Hylles l-a găsit. Dormea-ntr-un șanț pe drumu' de Hampstead. Așa de beat că nu mai putea să vadă o gaură-ntr-o scară. Dădea cu mîna după șerpi roz cînd s-a-mpiedicat de el Hylles. N-o s-o mai ducă mult, Barb. E de toată mila. Da' acu' ar trebui să fie treaz.

Ridică vocea :

— Hugh, adă-l pe Scutieru !

Un băiat de prăvălie deschise ușa unuia din multele dulapuri ale Budincii, pescui în el și tîrî afară un schelet îmbrăcat în cafeniu, pe care-l propti pe o bancă. Scheletul deschise ochii și ceru vin.

— Trebui să-l punem colo-șa, Barb, se scuză Betty, fincă cobora tonu' ceva de toată minunea, și nu l-ar fi îndurat nici o odaie. Da' am să-l țiu pe bătrînu' bobîrnac în fire cîte zile-o mai avea.

Barbary merse să se-așeze lîngă bătrînul care o învățase să citească. Mirosea a urină și vomă și n-avea să se mai poată impune multă vreme ospitalității Budincii ; pielea lui, pînă și globii ochilor, erau la fel de galbeni ca și părul gazdei. Ușurel, Barbary încercă să-l facă să-și amintească cine era, dar omul se holbă la ea, miorlăi și încercă s-o împrăștie ca pe o pînză de păianjen.

— N-o să scoți nimica cu șir de la el pînă nu-și capătă laptele, strigă Betty. Hugh !

O bărdacă plină cu vin fu pusă pe masă, Scutieru o înșfăcă și reuși să-și verse cea mai mare parte din băutură în gură înainte ca mîinile slăbite s-o lase să cadă la loc pe masă. Își arătă dinții :

— *Pax vobiscum.*

— Știi cine sînt ?

Capul bătrînului se clătină cu demnitate de bețiv.

— Cunoașterea e putere, spuse el în latină.

— Uită-te la astea, îi puse Barbary în față două foi de hîrtie ; una era o scrisoare autentică, treburi lumești pe

care i le scrisese Sir John Perrot Domnului Secretar Cecil. Asta-i de la un prieten de-al meu.

Îl lăsă s-o examineze, apoi ridică falsul :

— Iar asta-i alta, chipurile scrisă tot de el.

Scutieru abia-i aruncă o privire.

— E falsificată.

— Știu și eu că e. Dar cine-a falsificat-o ?

Sprijini mîinile tremurînde ale Scutierului în timp ce acesta și-o ridica spre ochi.

Rîgîi :

— Char... Charles Trevor. Asta n-ar duce de nas nici pe-un nătărău. Stă-n Cheapside. Dizgrație pentru-o meserie nobilă.

Barbary îi mîngîie părul țepos și-și luă rămas bun, după care Hugh îl ridică pe bătrîn și îl duse la etaj. Betty Armăsara se întorsese la socotelile ei cu banii pe estradă. Charles Trevor, ai ? Liber profesionist, din afara Ordinului. Spera, de hatîrul lui, că va răspunde prompt interogatoriului Domnului Secretar, altminteri se va pomeni dînd răspunsurile pe roata de tortură.

— Te bucuri că ești înapoi, Barb ?

Dick Încornoratu se prăbuși greoi pe un scaun lîngă ea.

— Da.

Și nu mințea.

— Cum merg afacerile cu whiskyul ?

— Mi-a făcut-o, Barb, oftă Dick. Domnul Secretar mi-a făcut-o.

Amîndoi fuseseră surprinși cînd Cecil, în schimbul ajutorului său de-a trece băutura prin vamă, se autointitulase partener senior, deși secret, al întreprinderii, și-l introdusese pe propriul lui om, un fost furnizor pe nume Rattray, să supravegheze vînzările și distribuirea. Surprinderea Barbaryei scăzuse descoperind că Cecil nu primea decît £800 pe an pentru întreținerea serviciului său de informații cînd, de fapt, acesta îl costa aproape £3000. La fel ca și tatălui său, îi lipsea averea moștenită și trebuia să-și finanțeze salariul și spionii prin alte mijloace.

Dick continua să păstreze controlul asupra transportului, care în ce-o privea pe Barbary era latura importantă, dar faptul că nu era singurul beneficiar al profiturilor îl făcuse să recadă într-o semi-inerție, care Bar-

bary bănuia că l-ar fi cuprins oricum. Asemeni celor mai mulți din Ordin, Dick se pricepea mai bine să viseze succesul decît să-l realizeze.

— Puteam să fiu un om bogat, spuse el cu satisfacția sumbră a omului care nu mai are răspunderea de-a se strădui, dar mi-a făcut-o.

— Nu ți-ar fi plăcut, îi spuse nerăbdătoare Barbary. Gîndește-te la toți tații ăia care încercau să-ți bage pe gît fetele. O'Neill a trimis mălaiu' ?

Nu se puteau mișca pe cont propriu pînă n-aveau și ei niște aur. Deocamdată, trăia și se îmbrăca dintr-o mică alocație de la Cecil.

Dick Încornoratu se lumină la față și-și puse un deget într-o latură a nasului.

— Așa cum o facem, Barb, spuse el încet, printre toate butoaiele de pe corabie e unul însemnat pentru mine personal. M-am înțeles cu Domnul Secretar să aprovizionez Budinca direct. Vine drept pe mal și în roaba lui Kate Murdara, și ea o împinge pîn-aici.

Dirty Kate era o plăcintăreasă ale cărei bube hidropice de pe față și năravuri personale îi afectaseră meseria pînă la a nu mai vinde niciodată nici o plăcintă. Ordinul o folosea la căratul mărfurilor pe care prefera să nu le vadă oficialitățile.

— Cît ?

Dick își desfăcu ambele mîini, cu trei degete îndoite dedesubt.

— Totu-n monezi de aur din regat, Barb, șopti Dick minunîndu-se. Muream de frică să nu-și dea seama de greutate docherii care descărcau.

Șapte sute de lire. Se așteptase ca O'Neill să fie generos, dar imensitatea sumei, și bunăvoința lui O'Neill de-a o plăti, o izbi făcînd-o să-și dea seama îngrozită ce anume făcea și, mai important, ce-l punea pe Dick Încornoratu să facă. Se văzu pe sine și pe Dick, călătorind într-un lung și întortocheat cerc închis care-i adusese înapoi la hanul de unde porniseră ; doi conspiratori. Numai că de astă dată nu mai complotau o pungășie, ci înaltă trădare.

Călătoria o schimbase atît de mult încît abia dacă mai rămăsese vreun punct de contact între Barbary cea

care părăsise Bermudele și Barbary care se reîntorsese. Dick însă era neatins, exact la fel cum fusese, vulnerabil și inocent.

— Vreau să ieși din povestea asta, Dick, spuse ea scurt. Ți-ai făcut felia. O parte din mălaiul ăla-i al tău. Ia-ți-l și șterge-o.

Dick se simți atins.

— De ce, Barb ?

— Dick, sînt o trădătoare.

Chiar era asta ? Putea mila și indignarea față de toată inechitatea, față de toți pruncii spînzurînd din mamele lor spînzurate, să se reducă la cuvîntul acesta simplu și cumplit ? Încuviințase dezechilibrul stării de fapt și se pusese în calea celor ce bîjbîiau, fără speranță poate, încercînd s-o îndrepte. Dick însă nu trecuse printr-un asemenea proces.

— Și tu nu ești, adăugă. Pentru contrabanda cu tunuri în Irlanda nu te biciuiesc la coada căruței. Îți smulg mațele.

Dick privi, gînditor, în gol. Barbary se ridică și luă ce mai rămăsese din tămîios. Cu blîndețe, îi turnă și lui un strop. Ce s-ar fi făcut fără el ?

Sorbi, îngîndurat.

— Vezi tu, Barb, spuse el, ca și cum ar fi și făcut deja o declarație, mi-s băgat de-acuma. Separat de tine, s-ar zice. O'Neill, zice : Dick, zice, mi-s ca un gropar, cufundat pîn-la cur în treburi și nu știu încotro s-o iau. Tu ești expertu', Dick, zice, și de-un expert am io nevoie. Barb e legătura, zice, da' tu ești ăl de bate. Am nevoie rău de ăle tunuri, zice, și tu ești Preacinstitu' Om a meu. Ești în afacere sau afară din ea, Dick ? zice. Și eu zic „În" și el zice „Păsat de ovăz" și batem laba pe chestia asta. Io nu-i zic trădare, îi zic afaceri.

Barbary fu redusă la tăcere. Chiar dacă nu se negociase în acești termeni, O'Neill și Dick Încornoratu ajunseseră la propria lor înțelegere. Inutil să-i spună lui Dick că O'Neill era un ticălos viclean și manipulator ; pentru prima oară în viața lui, cineva îi acordase lui Dick calitatea preacinstitei omenii pe care o admira atîta la alții și, cu mațele smulse sau nu, injecția de demnitate pe care i-o dăruise era ireversibilă. Și poate că O'Neill nu greșea

chiar atît de mult, la urma urmei. Ea îl patronase pe Dick în tot acel timp cînd puterea pe care-o avea, de la el îi venise. Trebuia să se mai gîndească.

— Fă cum vrei, murmură ; urmă o tăcere stingheră în timp ce se acomodau amîndoi cu noua independență a lui Dick. Unde-ai ascuns mălaiul ?

Dick zîmbi ușurat.

— Sub patul lu' Betty Armăsara.

Nu exista nici un loc mai sigur ca acela.

— Vreo veste de la somoñii-n mers ?

— Nan Nevet a venit ieri să dea raportul. Tunarul e o haimana destul de ca lumea.

Era un cuvînt pe care membrii Ordinului nu-l foloseau niciodată despre ei înșiși, și desemna un om necinstit din societatea obișnuită.

— Prietenii de prin Panningridge zice că la fiecare trei care cu boi care pleacă din tunărie e unu' de care Meșterul Artilerist n-ajunge niciodată să știe.

— Cui îi vinde ?

Dick ridică din umerii săi plini de mătreață.

— Cerșetorilor Mării, poate. Somonii încă nu știu. Vorba-i că carele cu boi pleacă din tunărie nainte de crăpatu' zorilor, da' unu' o șterge din convoi. Trebuie că-i vreo lagună undeva pe coastă unde încarcă tunurile la bordu' căruiva tîrîtor pe stînci. Se poate să negușeze cu spaniolii din Țările de Jos. Nu contează prea mult.

Barbary încuviință. Dacă meșterul tunar de la vechea turnătorie a lui Will era o haimana, asta avea să-i scutească misiunea cel puțin de-o parte din transpirație. La nevoie putea fi șantajat, dar era mai probabil să răspundă unei mituiri cinstite pe care, grație fondurilor vărsate de O'Neill, o puteau face irefuzabilă.

— Spune-i tu Nan să pună de-o-ntîlnire.

Dick Încornoratu îi puse mîna pe braț :

— Nu tu, Barb.

— Cum adică, nu eu ?

Brusca preacinste a lui Dick îi dădea idei mai presus de poziția lui. Întotdeauna se înțelesese că el trebuia să opereze negocierile pentru tunuri.

Dick își repezi degetul mare în aer :

— Unu. Nu sînt pentru ca doamnele care-s în termeni buni cu Regina Angliei să ungă meşterii tunari.

Arătătorul i se înălţă lîngă degetul mare :

— Doi. Somonii-n mers zic că s-o facă Bumboy.

— Nu-mi vine să cred... rămase Barbary cu gura căscată.

Bumboy era un butaş svelt, atrăgător şi, conform poveştii lui, bastard, dintr-o casă nobilă — făcea aluzii la Leicester — a cărui activitate în sînul Ordinului consta într-o formă înalt-specializată de pungăşie. Cercetările asupra etimologiei poreclei lui [1] confirmau tot ce sugera aceasta.

— Meşterii tunari nu-s aşa.

Meşterii tunari erau ca Will.

— Ăsta e, spuse Dick Încornoratu, aşa zic somonii.

Mă rog, somonii-n mers ştiau mai bine. Erau femelele peripatetice ale Ordinului care, mai degrabă decît să ducă o viaţă de boarfe — deşi erau pregătite să se giugiulească dacă situaţia o cerea — vagabondau pe şoselele şi drumurile lăturalnice ale Angliei folosindu-se de feluritele dibăcii ale Ordinului pentru a-şi cîştiga necinstit traiul : cerşind, scăpînd inele, milogindu-se, jefuind, păruind, împopoţonîndu-se, sclifosindu-se, ciupind şi luînd-o la sănătoasa. Unele erau însoţite de copiii lor, puţine de cîte un bărbat, dar numitorul lor comun era cunoaşterea provinciei ; se spunea, despre un somon-în-mers care atinsese vîrsta de cincizeci de ani, că nu exista în toată Anglia nici un tufiş îndărătul căruia să nu fi făcut pipi. Mai presus de orice, chiar mai mult decît restul Ordinului, aveau relaţii pretutindeni. Şi cunoşteau firea omenească. Dacă somonii-n mers spuneau că meşterul de la Panningridge era homosexual, atunci asta era.

— Bumboy o s-o facă ? Ştie care-s riscurile ?

— Barb.

Tonul lui Dick era încărcat de reproş.

— Însăşi viaţa lui Bumboy i-un risc. L-am descusut aseară. O s-o facă pentru-un leopard.

Cincizeci de lire. Merita pînă la ultimul bănuţ.

[1] *Bumboy* : *bum* = şezut, dos ; *boy* = băiat (N.T.)

— Spune-i ce vrei. O să intre și el mai tîrziu. Și, Barb, în vreme ce studiau problema, somonii au iscodit locu' lui Rob de la Tilsend. Ce i-a dat Regina. E ideal, Barb. Pe coastă. Are-un debarcader de piatră. Ne trebuie un debarcader de piatră. Ale tunuri îs grele.

— O să mă duc mîine dacă pot. Avem nevoie să trimitem cel puțin un transport înainte să se-ntoarcă Rob.

Dick Încornoratu tuși ușurel, în dosul mîinii.

— Ce este ?

— Ei bine, Barb, se foi stînjenit Dick pe banca lui, e o complicație.

Barbary oftă. În argoul Ordinului, „complicație" se referea la un anume sistem specific de circumstanțe.

— Mă gîndeam eu că s-ar putea s-apară.

La vremea cînd părăsi Budinca-ntr-o-Cîrpă în seara aceea, făcuse aranjamente cu mai mulți din clienții locului și-și reînnoise relațiile cu mulți alții. Fluierîndu-și ieșirea în siguranță din Bermude, șteoarfă cu coș transformîndu-se din mers în servitoare și apoi în Lady Betty, reflectă cu tristețe la ceea ce absența ei făcuse din ea și din ei. Ordinului îi făcuse plăcere s-o revadă, avea s-o ajute de dragul vremurilor de-altă dată — și de dragul banilor — dar știa, la fel cum știa și Barbary, că ea nu-i mai aparținea. Ceea ce-o excludea din Ordin era, în chip destul de curios, stima pentru el ; nu, ca odinioară, o dorință de-a-i emula membrii superiori, ci o admirație profundă și totuși distanțată pentru structura elaborată, întrepătrunsă, de neîmblînzit, pe care o făuriseră din propria lor supraviețuire.

Cisterciții se bucuraseră de-a binelea în a-și face viața grea. Nu erau de nasul lor mănăstirile orășenești și prietenoase ca Blackfriars ; tovărășia și corupția ce le însoțeau erau lucrul împotriva căruia reacționau ei. În loc de asta, călugării secolului doisprezece răspîndindu-se din abația-mamă de la Cisteaux din Franța căutau locuri retrase unde să se păstreze pentru ei înșiși.

Cum unul dintre locurile pe care-l aleseseră pentru cea mai mică din fundațiile lor era o înălțime pe întinderile pustii, mlăștinoase și neospitaliere ale litoralului Ken-

tului unde păsările de apă și pescărușul comun, care nu e comun deloc, erau singurii martori ai domniei lor.

Dar în timp ce călugării se rugau și lucrau, oamenii erau depuși de valuri pe plaja lor și tot trebuiau să se întrerupă, fie pentru a pompa apa de mare afară din plămînii cîte unui marinar pe jumătate înecat, fie, cel mai adesea, pentru a se ocupa de vreo înmormîntare. Aceste întreruperi erau atît de frecvente încît călugării instalară un far ca să pună capăt naufragiilor pe recifele ce le mărgineau țărmul.

Pe măsură ce secolele trecuseră, Lumina din Tilsend a devenit un ajutor de navigație important pentru liniile maritime cu intrare și ieșire din estuarul Tamisei, iar menținerea sa aprinsă ajunse *raison d'être*-ul abației.

Cînd Henric VIII a abolit mănăstirile, Abația din Tilsend și Lumina sa s-au stins, iar Înghițitorii-de-Corăbii, cum erau cunoscute bancurile de nisip, au început iarăși să-și reclame porția de morți. Că răspuns în fața protestelor, Edward, apoi Mary Tudor, oferiră abației oricui promitea să țină Lumina aprinsă, dar cum aceasta consuma ca la vreo opt tone de cărbuni pe an, chiriașii fie nu se osteneau, fie cereau o indemnizație pentru acoperirea costurilor.

Elizabeth convocă Trinity House [1] să rezolve problema. Marina comercială se pronunță în favoarea farului; localnicii erau împotriva lui, cîștigînd beneficii considerabile din activitatea de piloți. „Avem propriile noastre semne-ale-mării, mai demne de încredere decît orice lumini," spuneau ei. Oricum, argumentul decisiv împotriva farului rămase securitatea națională. Dacă navele negustorești reușeau să-și găsească atît de ușor drumul spre Tamisa, același lucru era valabil și pentru pirații Cerșetori ai Mării și pentru spanioli.

Lumina din Tilsend rămase stinsă dar, conform bunei logici engleze, titlul Păstrătorului ei rămase, fiindu-i atribuit din cînd în cînd oricui căruia Elizabeth vroia să-i facă favoarea dăruirii unui conac.

[1] „Casa Trinității" = asociație engleză pentru întreținerea farurilor, balizaj, recrutarea piloților etc. (N.T.)

Ceea ce se întîmpla și cu Rob. Ceea ce fu și motivul pentru care, într-o seară înnourată de iunie, mușcat de musculițe, înnoroiat de la mînatul cailor prin mlaștini, un grup format din Barbary, Dick Încornoratu, Nan Nevet, Walles haiducul apelor și unul dintre sperietorii Armăsarei Betty, Winchard, își blestemau și-și scărpinau drumul spre ce-a de-a o suta dună de nisip pe care-o întîlneau pe litoralul kentian.

— Credeam că știi fututu' de drum, îi spuse Dick Încornoratu lui Nan Nevet.

— Asta *e* fututu' de drum, replică Nan. Departe-i Tilsendu'.

— De ce nu luarăm o împuțită de barcă ? întrebă Barbary.

Walles, nu pentru prima oară, răspunse :

— Trebuitu-ne-ar-fi un pilot Barb. Ape primejdioase, ăstea-s.

— De-un afurisit de miracol avem nevoie, se răți Barbary, întorcîndu-se spre Dick Încornoratu. Și tu zicea' că locu-i ideal. Ideal la ce ?

Nan îi luă apărarea :

— *Este* ideal, Barb. E o șosea care duce la el, da' cum noi venim pe partea asta, nu-i de văzut.

— *Durr*, făcu Winchard, indicînd că era pe cale să facă o declarație ; i-o așteptară mai mult din curiozitate decît cu speranță. Nu-mi place mușteIe.

Spre deosebire de gabaritul său, contribuția lui Winchard la gîndirea intelectuală era mică.

Continuară să înainteze poticniți, trăgînd de căpestrele cailor în timp ce mlaștina sugea copite și cizme deopotrivă. Picioarele desculțe ale lui Nan, cu ciorapi de noroi pe ele, se mișcau la fel de ușor ca și cum ar fi avut copite despicate. Nan se trăgea dintr-o lungă genealogie de femei care fuseseră „născute la marginea drumului", cum spunea Ordinul, și-și folosea memoria seminției pe lîngă colegii crescuți în oraș pentru a povesti lucruri pe care numai străbunica ei le-ar fi putut ști.

— Călugării era de treabă, spuse ea, totdeauna un pat uscat și-o butelcă udă, cît' era aciia călugării. Buni oameni, ăi cisterciți.

— Ţi-e bine, Barb ? întrebă Dick Încornoratu.

— Da.

O clipă, aerul greu lăsase să răzbată o adiere dinspre o altă mare. Cisterciţii. Un călugăr atîrnat cu capul în jos, o scenă îndrăgită, ridicolă. Fum de turbă, oale de creveţi, văzduhul de chihlimbar al unei seri în Connaught. I se tot întîmpla. Cîte o vorbă aruncată la întîmplare, şi se încovoia de junghiurile surghiunului. Îi auzise deunăzi numele. Essex îl citise de pe o listă de trădători proscrişi, ca să-i arate Elizabethei cît de multe ştia despre Irlanda. „O'Hagan", spusese.

— Iacăt-o ! arătă Nan.

La stînga lor, mlaştina lăsa imperceptibil locul unui estuar cenuşiu şi plat care la rîndul său se pierdea spre un orizont străpuns ici şi colo de razele soarelui asfinţind dincolo de nori. În faţa lor se afla singura înălţime din peisaj, prima indicaţie a cretei ce urma să vină, iar în vîrful ei stătea abaţia de odinioară.

Eroziunea îi doborîse zidul dinspre mare, astfel că acum faţada ei se afla primejdios de aproape de prăpastia albă, dar ceea ce fusese cîndva refectoriul călugărilor şi dormitoarele se profilau cu graţie placidă pe cerul întunecat. În spatele acestora se aflau alte clădiri şi ruine, acoperite cu iederă. Mai departe, în cel mai înalt punct, o coloană de piatră avea în vîrf un grilaj mare, pătrat.

— Lumina, spuse Nan.

— Unde-i blestematul de dig ? întrebă Barbary. Era obosită şi nervoasă.

— În ailaltă parte, îi răspunse Nan. Acolo-i un lăculeţ. Li se zice „Porţile", pe-aicea. Apă bună, adîncă.

— Cum intrăm ?

În partea dinspre uscat se înălţau ziduri solide.

— Ca de-obicei. E un păstor care va fi lăsat porţile deschise cît îşi adună oile pentru noapte. Şi-şi ia şi cîinii cu el, slavă Dooomnului.

Toţi membrii Ordinului aveau motive serioase să le displacă cîinii.

— Atunci să urcăm.

Cu Nan pe crupă, calul Barbaryei escaladă povîrnişul pînă la drumul pietruit ce ducea spre porţi. Avusese de gînd să intre-n goană, dar nu-i ţinea calea nimeni, aşa că

se opri. Mlaștinile se liniștiseră odată cu coborîrea serii, și doar eternele musculițe dansau în ultimele raze de lumină. Acum că se afla mai aproape, văzu conacul că se năruia. O crăpătură prin buiandrugul inscripționat în latină de deasupra porților arăta destul de periculoasă, acoperișului casei îi lipseau mai multe țigle, un jgheab cu burlan cu tot se desprinseseră dintr-un perete stropit cu verde, mormane de balegă și rahați de cîine se zăreau printre buruienile ce năpădiseră dalele de piatră ale curții.

Barbary se înfurie pe socoteala lui Rob. Cecil îi spusese că Rob avusese puțin timp să pună conacul în ordine înaintea misiunii lui în Țările de Jos, dar lăsase un administrator însărcinat s-o facă pentru el. Nan, cu experiența ei de-o viață în a aprecia slugile, spusese că administratorul era „ca și un troll", un bivol leneș și corupt. Pe această bază, omul trebuie că plănuia să strîngă tabără înainte de întoarcerea lui Rob. Altminteri, Rob l-ar fi omorît cu siguranță.

Odată intrați, Winchard închise porțile ca să țină cîinii afară. Erau ruginite și scîrțîiau, dar chiar și-așa conacul rămase cufundat în tăcere, cu excepția unui băiețel care veni în fugă dîndu-i ocol din spate.

Babary rămase cu gura căscată. Copilul era îmbrăcat în catifea de calitate deși picioarele-i erau desculțe. Ducea într-o mînă o undiță și o sfoară cu scrumbii în cealaltă. Și era imaginea vie a lui Rob. Era Rob cel al copilăriei ei, reîncarnat, energic, mai sănătos, mai puțin posac poate, dar la fel de agresiv.

— Cine sînteți voi ?

Barbary trase aer în piept.

— Prieteni, *my lord*. E cineva acasă ?

Băiatul fugi la ușa boltită din față și se ridică pe vîrfuri ca să bată în ea cu inelul.

— Lambert se va ocupa de voi pînă mă pun la punct, spuse el plin de importanță ; ciocăni din nou. O fi cu chef, adăugă. De obicei așa e.

În sfîrșit, ușa se deschise. Băiatul spuse :

— Lambert, vezi de musafirii noștri.

Și o zbughi înăuntru printre picioarele omului care stătea în ușă.

— Voi cine sînteţi ?

Cea mai reuşită trăsătură a lui Lambert îi era încruntătura, restul plasîndu-se sub nivelul ei, cu excepţia hainelor ce includeau o cămaşă fină, fie şi murdară, de in, pantaloni de piele moale şi ciorapi de mătase peste pulpele umflate. Fie Rob îl plătea peste măsură, fie îi descompletase el lui Rob garderoba.

— Prieteni ai lui Sir Rob, o căutăm pe doamna casei, spuse Barbary.

— Mi-s în slujba lui Sir Rob de ani de zile, spuse Lambert, i-am fost şef de echipaj pe *„Speedswift"*, şi nu vă ştiu. Doamna căşii nu primeşte. Aşa că ia căraţi-vă.

Un alt bărbat apăru în spatele lui, în mînă cu-o suliţă. Barbary văzu încă doi ieşind ameninţători în curte.

Bietul Rob, încă nedeprins cu viaţa de gentleman al uscatului, folosea un marinar ca intendent. Probabil un nostrom bun, dar ca administrator îi lipsea fineţea. Şi era obosită.

— Lambert, spuse ea cu blîndeţe, am un pistol îndreptat spre stomacul tău. Ai de gînd să-ţi chemi stăpîna sau nu ?

Spre a-i întări argumentul, Winchard păşi înainte şi, la fel cu majoritatea celorlalţi, Lambert se retrase.

Barbary şi Dick Încornoratu descălecară şi, urmaţi de Winchard, intrară în casă. Walles şi Nan duseră caii la o troacă.

Refectoriul, acum pe post de hol, era frumos şi dezmintea exteriorul putrezit. Cineva îşi dăduse osteneală cu el, deşi predomina praful. Lumina muribundă pătrundea prin ferestre înalte, căzînd pe vazele cu trandafiri de pe o masă. Aruncînd o privire Clampettului, apoi lui Winchard, Lambert îşi scoase oamenii afară. Barbary îl putu auzi strigînd, undeva în spate :

— Cucoană, cucoană !

Walles şi Nan intrară în refectoriu. Barbary se aşeză pe o banchetă. Nimeni nu spuse nimic.

O femeie apăru în uşă şi se opri. Stătea într-o plecăciune graţioasă, cu Lambert privind ursuz din spatele ei. Era oacheşă, frumoasă şi mai înaltă decît toţi cei din cameră, în afară de Winchard, dar reuşea să dea impresia de-a-i privi în sus pe toţi pe sub genele lungi şi negre.

O victimă, își spuse Barbary pe dată. Lambert o bruschează, probabil că pînă și Rob o bruschează. Și în cap, însoțită de durerea aceea familiară și delicioasă, îi răsună glasul lui O'Hagan spunîndu-i ce gen de femei erau pe placul lui : „Femei moi, brunete, supuse, fragile, recunoscătoare mie. Nu femei cu părul ca un morcov fript." Ei bine, ăsta era și genul lui Rob. Reacționînd împotriva femeilor dure din Ordin, împotriva Armăsarei Betty, a ei însăși, alesese una complet vulnerabilă.

Femeia aștepta, apoi, cum nimeni nu vorbea, spuse sfioasă :

— Sînt Lady Betty.

Ea era „complicația" lui Rob. Barbary se ridică :

— Ia te uită ce coincidență !

Se numea Helen. Nu avu nici o obiecție ca Barbary să-l trimită pe Lambert să facă bagajele.

— Nu face nimic din ce-i spun, murmură ea moale.

Omul se bazase pe faptul că nu era decît țiitoarea lui Rob, bătînd àpropos-uri că Regina o să afle de legătura lor ori de cîte ori Helen încerca să-l oprească de-a mai face razii prin hainele și pivnița lui Rob.

— Dar Rob o să aprobe ? îi era singura grijă.

Lambert încercă s-o șantajeze chiar și pe Barbary :

— Și dacă-i zic la Regină cum iubitul ei Sir Rob are-o nevastă care-a ieșit la iveală ?

— Winchard, spuse Barbary, explică-i acestui domn că Regina și cu mine sîntem prietene bune.

O jumătate de oră mai tîrziu, cu bagajul în spinare și ochiul închis de explicația lui Winchard, Lambert părăsi Tilsend Manor.

Ceilalți servitori deveniră pe loc comunicativi, și o masă destul de decentă fu servită pentru toți, Helen jucînd rolul de gazdă iar fiul ei, Henry, pe cel de amfitrion.

Era devoniană, fiica unui hangiu prosper care îi asigurase educația de a deveni o lady, și — roșî ; roșea din belșug — se întîlnise cu Rob cînd acesta intrase în posesia Korswellului, conacul din Devon pe care i-l dăduse Elizabeth pentru participarea lui la bătălia Armadei.

Dacă Rob intenționase sau nu s-o ia de soție după ce va fi dovedit moartea Barbaryei, Barbary se abținu

să întrebe. I se părea plauzibil. Rob nu mai avea nevoie să se însoare cu averea și poziția socială, și le cîștigase pe cont propriu, iar după cît le văzuse ea pe femeile moderne, încăpățînate, din societatea Ladyei Russell, acestea nu i-ar fi convenit. Lui îi trebuia dependență. Iar Helen era cea mai dependentă femeie pe care-o întîlnise vreodată Barbary. Acceptase imediat autoritatea adevăratei Lady Betty ca soție legitimă a lui Rob ; era conștientă de faptul că el avea una și nu părea geloasă — n-avea nevoie să fie, își spuse Barbary, cu pizmă. Helen se adaptă imediat aranjamentelor Barbaryei, întrebînd doar din cînd în cînd :

— Dar Rob va aproba ?

— Va trebui, spuse Barbary. Regina dorește ca reședința mea să fie aici. Tu te duci înapoi la Kerswell. Acolo n-am să mă amestec, promit. Ți-a plăcut Kerswellul, nu-i așa ?

— A, da. Dar o să... ?

— Da, o *să* ! strigă Barbary. Înclinația de a o agresa. pe Helen era infecțioasă.

Singura rezistență o opuse micul Henry.

— De ce trebuie să plecăm ? E conacul nostru, Tata așa a zis.

Avea o buză de jos bătăioasă, la fel ca a tatălui său.

— Ei bine, nu-i al vostru, asta e, răspunse Barbary. Dar am să te las totuși să stai în vizită.

Henry reflectă.

— S-ar putea, spuse, dacă n-o să aibă Mama nevoie de mine.

Și acesta era un alt atribut al Helenei ; cînd bărbații nu o terorizau propriu-zis, o protejau. Walles tot împingea farfurii în partea ei de masă și-i cerea să mănînce, ca și cum el ar fi fost gazda. Dick, pînă și asexuatul Dick Încornoratu, dorea să știe dacă n-o trage curentul. Nan Nevet, cu coatele încotopenite pe masă, prinse privirea Barbaryei și o ridică pe-a ei proprie cu nerăbdarea unei femei care n-a fost în viața sa protejată, adresîndu-se alteia asemenea.

Helen nu arăta nici o surprindere față de curioasa colecție de musafiri cu care se alesese deodată. Pur și simplu i se întîmplau, la fel cum i se întîmplase și Rob, cum

i se întîmplase copilul, cum i se întîmplase Tilsendul care acum îi era luat înapoi.

A doua zi Barbary îi dădu bani, o ajută să-și împacheteze și o trimise pe ea și pe Henry, cu Walles și Winchard ca escortă, spre Deptford, de unde putea lua o corabie pînă-n Devon. Barbary rămase sub primejdiosul prag de sus al porților Tilsendului și le făcu semne cu mîna pînă nu-i mai văzu, descoperind că se simțea vinovată de-a o fi deposedat pe Helen. Și de ce naiba ? se întrebă ea furioasă. Femeia avea totul. Era frumoasă, avea iubirea lui Rob, și-l mai avea și pe micul Henry. Era binevenită să fie frumoasă, și să fie iubită de Rob, dar tare mult, tare mult o invidia Barbary pentru micul ei Henry.

22.

Corabia dezarmată ce urca pe Tamisa odată cu fluxul era mică, neavînd mai mult de-o sută de tone, şi de un tip necunoscut în apele acelea, încrucişare între o balingheră şi un hooker de Galway. Grace O'Malley o proiectase atît ca vas de transport cît şi negustoresc. Se putea sacrifica ; dacă aceasta era o călătorie fără întoarcere, Grace n-avea să-şi lipsească flota de-o navă de luptă. Nici n-ar fi putut, în calitate de vasal, să se semeţească în ceva atît de magnific ca *„Grace of God"*. Singur numele ar fi dus-o la spînzurătoare.

Bătaia brizanţilor Atlanticului pe dincolo de Land's End şi Isles of Scilly, de-a lungul Canalului Mînecii şi prin Strîmtoarea Dover, lăsaseră corabia pătată de sare şi neşlefuită. Briza uşoară flutura un pavilion cam zdrenţuit, înfăţişînd vierul cu colţi ascuţiţi şi armoriile clanului O'Malley.

Aruncă ancora în *Pool*-ul Londrei, unde zvonul că piratesa rebelă irlandeză venise în vizită la Regină atrăsese neîntîrziat mulţimea. Prima persoană ce puse piciorul pe mal fu Sir Murrough na dTuadh O'Flaherty, pe care Grace îl adusese cu ea pentru a stabili contactul iniţial cu Regina întrucît era una dintre puţinele rude proengleze pe care le-avea, şi fiindcă arăta impresionant. Era impunător, înalt, cu păr şi barbă albe ca zăpada. Dar îmbrăcămintea sa bogată, englezească şi prin nimic ieşită din comun, dezamăgi gloata care se aşteptase ca băştinaşii

irlandezi să poarte cîrpe pe șolduri și oase în nas. Porecla lui Murrough „na dTuadh", „al Bătăliei Topoarelor", fusese cîștigată înainte de-a se așeza să ducă o viață liniștită. Mulțimea se ținea de capul lor sperînd la ceva mai sălbatic.

Împingîndu-se prin gloată, Barbary auzi comentarii ostile : „Albia de rufe a lu' bătrîna-mi mamă îi mai vas de pirați ca asta. Trădători papiștași. Da' jegoși mai e, ăștia irlandezii !" Un contingent de băieței mărșăluiau în sus și-n jos pe chei ținîndu-se de nas ca să ilustreze adevărul universal că toți irlandezii miroseau. Dintr-o dană însă, un bărbat admira obrajii anteriori dolofani ca merele ai cocăi, ce se întindeau de la etrava curată, înșelător-ascuțită, pînă la oglinda înclinată a pupei.

— Se pricep să construiască, nici vorbă. Greu dai de-o scîndură dreaptă-n ea.

Dl. Secretar Cecil trimisese un mic detașament din garda sa personală ca să-i țină pe curioși la distanță de navă, iar căpitanul acestuia, recunoscînd-o pe Barbary, o lăsă să treacă. Nu înțelesese niciodată de ce lanolina cu care erau impregnate parîmele și velele vaselor irlandeze mirosea diferit de lanolina englezească, cu ce se deosebea rășina din vergile irlandeze de cea a lemnului englezesc, dar și oarbă să fi fost ar fi știut că se află la bordul unei corăbii din Connaught, iar efectul acestui soi de familiaritate, aici, în mijlocul celeilalte familiarități, era derutant. La fel și întîlnirea cu echipajul.

Omul acela de pe dunetă care încolăcea odgoane cu o preocupare ce-i asigura carantina în fața fluierăturilor engleze era Cull, cei trei marinari ce frecau cu gresie puntea pe care scuipa gloata erau Rap, Keeroge și Scalder, siluete cunoscute într-o altă lume și inserate acum în orizontul londonez. La fel de ciudat le veni și lor s-o vadă în haine de curte ; fură aproape zgîrciți cu saluturile pînă ce Cull, adorabilul Cull, o privi în față, la fel cum făcuse cîndva pe-o plajă din Connaught, și o cuprinse cu brațele :

— Nu-i nevoie să-ți fie dor de casă, de-acuma. Cum te văd și cum mă vezi, iacătă-ne-acilea !

— Oh, Cull !

Se agăţă de fiecare dintre ei, sub ploaia de fluierături şi huiduieli de pe chei, apoi se adună :

— Unde-i Dumneaei ?

— Dedesubt. Se face frumoasă.

Barbary coborî în cabina căpitanului. Din nou Irlanda. Oale de homari. Pipa Gracei, mirosul de tutun, de alge şi terci de ovăz, un crucifix. Şi Grace O'Malley în persoană, la fel de solidă precum Croagh Patrick, dar o Croagh Patrick înfăşurată în pînză de steag. Era în cele mai bune haine ale ei de duminică, toate pe care le-avea. Cu adaosuri. Malcofită, înciucurată, mantilată, accesorizată de să se cocoşeze, îmbalenată, scrobită, şliţuită, brodată, îmblănită, îndantelată, îmbijuterizată şi împopoţonată. Arăta ca o tejghea de ferometal. Zărind-o pe Barbary în uşă, culese un evantai din pene de struţ şi îl adăugă sfidătoare la deja greaua ei agăţătoare de accesorii.

— O s-apar în cea mai bună-mi ţinută în faţa reginei saxone, spuse ea cu înverşunare.

— Ce încerci să faci, să vă luaţi la-ntrecere-n *ranguri ?*

Fu nevoie de timp şi de vorbe mari, dar pînă la urmă Barbary o învinse pe Grace pînă înapoi la cămaşă şi o făcu s-o ia de la capăt.

— Irlandeză, asta-i ce trebuie să fii, pentru numele lui Dumnezeu. Demnă şi irlandeză.

Într-o excelentă robă de in galben ca şofranul şi doar cu mantaua pe deasupra, iar pe cap cu un frumos rulou irlandez, statura Gracei prezenta liniile maiestuoase ale unei culturi la fel de sigură pe sine ca şi cea a Elizabethei.

— Fără bijuterii, spuse fermă Barbary, n-ai să te arăţi în faţa Reginei gătită cu lucruri pe care i le-ai pilotat de sub nas.

— Oricum am să le vînd cît stau aici, replică Grace. Ticălosul ăla negru la inimă de Bingham a pus impozit pe Two Owels şi înfulecă mîncarea poporului meu ca nişte viermi.

O privi pe Barbary.

— Bîntuie foametea.

O, Doamne, nu Clare, nu Murrisk, nu toţi oamenii aceia neînfricaţi, împinşi în confuzie şi moarte.

— Să-i spui.

— Asta și am de gînd. Și am să port asta.

Grace culese un obiect de pe masa cabinei și și-l puse la gît. Frumoasa torcă barbară care aparținuse mamei Barbaryei, pe care Lordul Burghley o ținuse cîndva în mînă, cauza tuturor lucrurilor ce-i schimbaseră Barbaryei viața își arunca strălucirea triumfului gaelic dimprejurul tendoanelor de pe grumazul Gracei O'Malley. Barbary își șterse ochii și încuviință.

Ar fi fost mai rapid și, considera Barbary, mai potrivit ca Grace să fi fost condusă la Whitehall cu barca, dar Elful trimisese o caleașcă. Gloata de pe chei vui cînd amîndouă coborîră pe țărm, dar Grace parcurse cu pași mari culoarul ce i-l eliberă garda, nedîndu-le mai multă atenție decît dacă sunetul ar fi fost șuierul vîntului pe duneta ei. Se așează în trăsură cu spinarea dreaptă, refuzînd să întoarcă din cap pentru a privi pe ferestre, deși ochii îi lunecau în lături cînd și cînd.

E uimitoare, își spuse Barbary, niciodată n-a mai văzut un asemenea oraș. Văzuse cît de cît vreun oraș ? Cu voce tare, o întrebă :

— Cum ți se pare ?

Bunică-sa o puse la punct :

— Sevilla-i mai drăguță.

În timp ce ieșeau din oraș, Barbary începu să fie cuprinsă de panică.

— Trebuie s-o îndulcești. Fă-o pe bătrînica sărmană. De nu, va vedea în tine doar o barbară saxonă înfumurată iar în mine o urmașă de-a lui Noe. L-am pus pe Bingham pe listele ei negre, dar tu ești cea care-l poți termina dacă-ți joci cartea cum trebuie. Adu-ți aminte de Connaught.

— Nu-s pe cale să-l uit. Katty a murit. De foame.

— Katty ? Dar o lăsasem cu O'Neill !

Vocea Gracei era inexorabilă.

— S-a dus acasă, nesimțindu-se niciodată fericită în străini. Eu eram plecată la Rockfleet, iar soldații saxoni au tras un raid surpriză peste Clare. Au luat toată recolta și animalele și au distrus bărcile astfel ca oamenii să nu poată pescui. Katty le-a dat mîncarea ei nepoților, mult le-a mai folosit, căci erau morți alături de ea cînd m-am întors eu.

Femeia aceea blîndă şi mîngîietoare care o îngrijise la Dungannon, moartă. Comunitatea care fusese Clare, moartă şi ea ? Precum un vultur, realitatea a ceea ce sunase doar ca un cuvînt amorf îi bătu din aripi Barbaryei pe umăr. Foamete.

— Şi muierea ta-i aia de-o ucise.

O înclinare din cap a Gracei cită Londra şi pe Regina sa.

— Aşa că nu-ţi irosi suflarea că ştiu eu mai bine ce-am de făcut.

— Ce ?

Dar întrebările, poveţele şi rugăminţile ricoşară ca dintr-un zid de granit.

Nici nu-i trece prin minte cu cine are de-a face, îşi spuse Barbary. În Irlanda nu exista nici o paralelă la viaţa englezească de curte ce era dominată de capriciile unei singure persoane. Dacă Elizabeth ar fi fost permanent tiranică, cel puţin ştiau pe ce picior joacă, dar ea îşi putea amăgi oamenii făcîndu-i să se relaxeze, după care întorcea foaia. Una din femeile ei fusese azvîrlită la periferia curţii pentru că, în timp ce cînta melodia favorită a Reginei, la mijlocul unei fraze, Elizabethei îi pierise cheful de veselie. Curtea dansa, în această situaţie, după o măsură care n-avea ritm. Problema era vîrsta Reginei şi iubirea ei. Oricît de nenorociţi se simţeau cînd erau despărţiţi, Elizabeth şi Essex începuseră să se calce pe nervi cînd erau împreună, iar gîlcevile lor şi reconcilierile erau nişte erupţii care-i prindeau şi pe ceilalţi în torentul de lavă. Essex se uitase cu un ochi de curtezan la Lady Mary Howard ; Maiestatea Sa nu spusese nimic, dar pusese ca rochia cea mai bună a Ladyei Mary să-i fie luată din dulap şi se preumblase prin curte îmbrăcată cu ea. Efectul fusese groaznic ; Elizabeth era mai înaltă cu cîteva degete decît Mary Howard. „Dacă mie-mi vine prea scurtă, ţie-ţi vine prea bine aşa că nici uneia nu i se potriveşte !" ţipase ea la nefericita domnişoară de onoare.

Fără îndoială, Regina îşi pierdea minţile, dar Essex era şi mai nebun. Vroia să invadeze Spania, Indiile, să-i nimicească pe rebelii din Irlanda. De ce nu acoperea Regina cîrmuirea vacantă a Irlandei ? Cu problema asta se

ruinase, sau cel puțin așa se părea în acel moment. Consilierii ce fuseseră martori ai incidentului ieșiseră din Consiliu tremurînd. Essex își scoase spada în fața Reginei, sau cel puțin ar fi făcut-o dacă nu l-ar fi îmbrîncit Contele de Nottingham, ținîndu-l pe loc. Fusese insolent, Elizabeth își astupase urechile, iar el își încleștase mîna pe spadă : „Aceasta-i o insultă ! N-aș fi îndurat-o din mîinile tatălui dumitale !"

Așteptaseră ordinul de-a-l duce pe Essex în Turn. Nu sosise. Essex dispăruse în țară iar Elizabeth nu făcu nimic. Nimănui nu-i venea să creadă. Nu *putea* supraviețui după una ca asta. Dar supraviețuise, supraviețuia. După o lună hidoasă, apăru înapoi la curte la fel de fermecător și de prețuit în aparență, ca întotdeauna. Ca de obicei, spectatorii avuseseră de suferit, și printre aceștia se număra și Barbary. Asemeni atîtor alți oameni înaintea ei, crezuse că găsise măsura Reginei ; odată ce-i spusese acesteia adevărul, continua să vorbească, înșirînd atrocitățile lui Bingham, insistînd în privința unei mîini mai blînde pe cîrma Irlandei. Dar Regina se întorsese dintr-o dată spre ea :

— Pe sîngele Domnului, Boggart, sînt sătulă de pisălogelile tale cu Irlanda!

De-atunci nu mai fusese invitată la nici o ocazie de curte. Și acum iat-o, la insistențele Elfului, însoțind o piratesă irlandeză la curte pentru a traduce apelul piratesei la milă. O să sfîrșim amîndouă în lanțuri la Wapping, își spuse.

Un curtenitor și ciripitor Domn Secretar Civil le întîmpină în Whitehall Yard și, în caz că observă că pe Barbary o treceau toate sudorile, n-o pomeni nici cu o vorbă.

Masa eterogenă care era Whitehall Palace se întindea de la Scotland Yard la Cannon Row, teritoriu situat între rîu și adîncul țării. Oameni destul de nechibzuiți ca să refuze un ghid rătăciseră prin el, se zvonea, zile întregi. Elful țopăia pe lîngă Grace, trațînd-o, spre ușurarea Barbarey, ca pe un vizitator onorat și nu ca pe un comandant militar capturat, indicîndu-i punctele de interes arhitecturale și istorice. Grace se comporta bine ; nu prea impresionată, dar înclinînd din cap grațios.

Trebuiră să aştepte la intrarea sălii unde primea Elizabeth. Sala în sine era atît de vastă încît, din locul unde stăteau ei în uşă, grupul de oameni dimprejurul jilţului Reginei din celălalt capăt arătau de parcă ar fi fost construiţi la o scară mai mică decît cea omenească. O unică voce monotonă, care ar fi putut să fie claritatea întruchipată, îşi pierdea registrul jos în timp ce călătorea de-a lungul tapiseriilor pînă la uşă, astfel încît la ei ajungea sub formă de cip-ciripuri.

— Ambasadorul veneţian, explică Cecil. Nervoasă, Barbary se întrebă dacă omul conferenţia despre păsările veneţiene.

Într-un tîrziu, ciripitul încetă şi înaltul Intendent al Reginei străbătu sala pentru a-i escorta pînă în prezenţa regală, legănîndu-şi cîrja de fildeş astfel că vîrful îi ticăia pe marmură la fiecare pas. Îl urmară, părînd micşoraţi ca nişte pitici pe lîngă imensitatea drumului printre tapiseriile de aur şi argint. Îi mai despărţeau zece iarzi de Regină cînd se produse o întrerupere. Essex. Le ieşi val-vîrtej în cale, întovărăşit de doi acoliţi de-ai săi, şi le tăie drumul.

— Nici un sălbatic de irlandez nu se va apropia de Graţioasa Sa Maiestate fără ca eu să mă conving de siguranţa ei strigă. Percheziţionaţi-o pe piratesă !

Se dădea în spectacol pentru Regină. Asta era drăguţ la Essex, îşi spuse Barbary, cînd făcea pe nebunul n-avea nici o prejudecată faţă de sex sau rang. Apoi se întrebă : O Iisuse, *este* Grace înarmată ?

— Percheziţionaţi-o strigă iarăşi Essex, şi unul dintre acoliţii lui, Sir Gilly Merrick, se apropie de Grace cu mîinile întinse. Imediat se frînse din mijloc, icnind, apucîndu-se de zona testiculelor unde Grace îi plasase un genunchi cu o mişcare atît de rapidă încît Barbary nici n-o văzu. Cînd Barbary îşi reveni şi-şi mută privirea de la Sir Gilly, care se sufoca, la Grace, bunica ei îşi netezea partea din faţă a rochiei.

— Spune-i tînărului Ţafandache aci de faţă, arătă ea cu capul spre Essex, că dacă vrea să-ncerce am să-l vindec şi pe el de sughiţuri.

Barbary nu spuse nimic. Omul își pierduse stăpînirea de sine, ducînd mîna la spadă așa cum făcuse și în fața Reginei.

— *My lord !*

Glasuri strigau avertismente, cel mai tare răsunînd al Reginei. Barbary îl văzu pe celălalt acolit, secretarul lui Essex, Henry Cuffe, agățîndu-se de brațul înarmat al stăpînului său și șoptindu-i ceva. Existau momente cînd nebunia ce pîndea în cavernele dindărătul frumuseții Contelui ieșea cabrată la lumina zilei, și acesta era un asemenea prilej. Dacă ar fi avut la ea Clampettul, l-ar fi scos. Singurul lucru ce-l putea opri pe monstrul acela era un glonț. Dar mai era și un altul : vocea ascuțită, insistentă, a Elizabethei :

— Rușine, *my lord !* Rușine !

O clipă Essex rămase arțăgos și alb la față, după care permise să fie dus de-acolo. Avea de-acum să se retragă pentru cîteva zile, bolnav.

Tremurînd, Barbary privi în jur. Curtenii erau îngroziți ; groază veritabilă din partea aderenților lui Essex, groază plină de plăcere dacă aparțineau partidei anti-Essex. Contele o făcuse iarăși latră.

Se uită la Regină, și aproape că se prăbuși de ușurare. Elizabeth rîdea. Asta era de preferat luptei cu ursul. Umorul regal favoriza darea peste nas, iar dacă nasul îi aparținea unui tînăr care-o magnetiza pînă la punctul în care ajungea să-și resimtă propria înrobire, cu atît mai amuzant. Regina se șterse la ochi.

— Spuneți-i bătrînei că dacă nu intenționează să mă ucidă, se poate apropia.

Elizabeth ședea într-un jilț lîngă colțul unui cămin masiv de marmură, înconjurată de doamnele ei și mai mulți bărbați. Barbary văzu că printre aceștia era și Contele de Ormond, fără îndoială ca să verifice traducerea ei după vorbele Gracei. Regina purta o rochie a cărei croire trebuie că luase ani de zile unei armate de cusătorese, satin negru bătut cruciș și curmeziș în perle mici. Gulerul încrețit era împodobit cu diamante, și tot diamante îi erau prinse și în peruca portocalie. Ca de obicei cînd se afla Essex prin preajmă, corsajul îi era deschis aproape pînă la talie, lăsînd să i se vadă curburile sînilor.

Plecăciunea Gracei nu fu mai adîncă decît în faţa unei căpetenii vecine de-a ei pe malul Connaughtului, dar Elizabeth era atît de amuzată încît nu băgă în seamă lipsa de supunere. Hotărîse s-o trateze pe Grace ca pe-o pescăriţă bătrînă şi ignorantă, iar Barbary se ruga ca Grace să nu compromită această indulgenţă.

— Mi-ai rănit un curtean, ca să nu mai vorbim de uciderea unora dintre corăbiile mele, bătrîno. Ce vrei acum, să mă ucizi pe mine ?

Barbary traduse.

— Nu.

— Pentru Dumnezeu, zi altceva, o imploră Barbary. Aşteaptă complimente.

— Băbătia e copleşită, spuse Elizabeth peste umăr. Haide, Boggart, întreab-o ce crede acum că-şi întîlneşte Ard Rí-ul faţă-n faţă.

— Vrea să afle ce părere ai de ea.

Grace cugetă.

— Rochia-i ca lumea, spuse, dar trebuie să-şi biciuiască croitoreasa fiindcă i-o taie prea mică ca să-i acopere ţîţele.

Barbary se uită la Black Tom Ormond, singurul alt vorbitor de limbă irlandeză din sală. Acele femei erau amîndouă, rudele lui. Avea s-o trădeze pe Grace intervenind cu o traducere exactă, sau o va trăda pe Elizabeth păstrînd tăcerea ? În momentul acela gura îi era stîmbă, dar închisă. Barbary înghiţi în sec, se rugă să-i vină inspiraţia şi o găsi în amintirea unui cîntec pe care uneori îl cîntau vîslaşii în timp ce lopătau.

— Fie ca de nu-n durere pentru-ai mei 'nainte-aş merge, spuse ea. Pe binecuvîntatul soare, regaliceşte cînta-ţi-aş oda, Măreaţă Regină.

Grace înţelese cîte ceva şi smîrcîi pe nas. Lady Mary Howard, care tocmai revenise în favorurile Reginei şi-şi veghea şansa de-a rămîne acolo, înaintă şi-i oferi Gracei batista ei.

— Spuneţi-i că oamenii civilizaţi îşi suflă nasul în aşa ceva. Noi nu fîrnîim.

Grace îşi suflă nasul în chembrica dantelată, apoi o aruncă în foc.

— Nu, nu ! exclamă Lady Mary, palpitînd de plăcere. Spuneţi-i, după aceea o punem în buzunar.

— Zi-i că acolo de unde viu eu nu ținem pînze murdare asupră-ne, spuse Grace.

Regina zîmbea din nou, iar Lady Mary se retrase, lezată. Oare din instinct, se întrebă Barbary, sau din noroc pur și simplu, Grace îi ofensa azi pe toți oamenii potriviți ?

— Și cu corăbiile mele cum rămîne, bătrîno ?

— A, păi, vezi matale, răspunse Grace, zi-i la Dumneai că și io mi-s întocmai una ca ea. Ticăloșii de O'Flaherty nu vroiau să-mi dea ce mi se cuvenea. Fui azvîrlită-n mare cu ce-aveam pe mine. Sau mă-necam, sau înotam, așa că-notai. Dacă ale ei erau corăbiile ăle de le scufundai, nu fu nimic personal, și poți să-i zici scuzele mele. Niciodat' nu trăsei într-una care nu trase ea-n mine prima. Zi-i c-am scufundat și spaniolești alături de-ale ei, și dacă mi-l ia din cîrcă pe Bingham numa' cu dușmanii ei o să mă mai lupt pe viitor. Zi-i Dumneaei asta.

Barbary îi spuse. Cuvînt cu cuvînt.

Elizabeth încetă s-o mai ia de sus. Se rezemă de spătarul jilțului bătînd cu degetele în brațele acestuia, dintr-o dată posomorîtă.

— Piratesa asta se pune la egalitate cu maiestatea noastră ?

— Sfere diferite, spuse Grace, și fiecare supraviețuirăm în a noastră, deși bărbații încercară să ne-mpiedice.

— *Omnia venalia Roma,* cită Elizabeth.

— *Quis nisi mentis inips oblatum respuit aurum ?* replică Grace.

Capul Elizabethei se repezi înainte ca un vîrf de spadă.

— *Nascimur pro patria.*

Grace dădu din cap.

— *Mallem non esse quam non prodesse patria.*

Barbary era în plus. Cele două femei se adînciseră în conversație, înșirîndu-și platitudini latinești una alteia. Grace cu mai puțină fluență decît Regina, dar fără nevoia vreunui interpret. Barbary se îndepărtă, trecînd lîngă Contele de Ormond.

— Cum mama dracului a învățat Granuaile latinește ?

— Nu sîntem ignoranți, Domnișoară Boggart, în pofida unei generale păreri opuse.

Noi. Ridică ochii spre el. Black Tom o privea pe Grace cu ceva ca mîndria obosită. Întotdeauna își atacase neamul

alături de englezi, luptase în mai multe bătălii de-ale Elizabethei împotriva propriilor lui compatrioți decît oricare dintre oamenii pe care-i însărcinase ea cu problema Irlandei, și totuși un singur cuvînt în apărarea acestor compatrioți, o singură faptă milostivă, și fusese înfierat ca trădător. Iar și iar fusese degradat numai pentru a fi chemat înapoi să pună rînduială în încurcăturile pe care le cauzaseră superiorii lui și nu le mai puteau rezolva. Aici la curte auzea glume anti-irlandeze și rasism șiroind din partea celor ce nu puseseră niciodată piciorul în acea țară, la fel de pe negîndite precum le ieșea aerul din plămîni.

— Ei bine, să-l pună pe Essex în locul lui.

— L-a pus, Domnișoară Boggart, deși Essex era mai puțin preocupat să-i arate Maiestății Sale cum poate el să se descurce cu barbarii irlandezi decît să-i arate că Cecil nu poate. Acel mic exercițiu era dirijat împotriva Domnului Secretar.

— Pentru ce vrea el numirea în Irlanda ?

— N-o vrea. Nici chiar Essex nu-i atît de lunatic. Pur și simplu nu vrea s-o obțină nici unul din oamenii lui Cecil.

Acum Regina se ridicase în picioare și în cele două femei se plimbau împreună, Elizabeth sclipind, Grace mată ca o focă.

— Ce se întîmplă ?

Black Tom ascultă.

— Deduc că Granuaile îi propune să plece amîndouă în Lumea Nouă, unde vor subjuga băștinașii și vor ciopli un imperiu dualist, Anglia și Irlanda fiind prea mici pentru talentele lor combinate. Scapă din vedere faptul că Glorioasa noastră Maiestate Maritimă n-a călătorit niciodată propriu-zis pe mare.

În capătul îndepărtat al sălii, unde alți petiționari și soli blocau nerăbdători ușa, cele două femei se întoarseră, Elizabeth ascultînd cum nu mai ascultase de ani de zile. Una dintre miile de fațete din care era ea alcătuită se vedea în acele momente pe sine însăși conducînd o invazie maritimă a noului continent. Nu avea intenția s-o facă, dar o încînta ideea, și faptul că femeia de lîngă ea o socotea capabilă de-a o face. Amîndouă-s piratese, își

spuse Barbary. Au puncte de vedere pe care nimeni altul nu-i îndeajuns de nemilos ca să le adopte.

— Oare Grace are s-o convingă să-l cheme înapoi pe Bingham ?

— N-are importanță, ridică din umeri Ormond. Nu Bingham e problema.

— E o problemă pentru noi, în Connaught.

Ormond coborî privirea spre ea :

— Nu știu dacă ești conștientă de asta, Domnișoară Boggart, dar eu am fost indirect răspunzător pentru trimiterea dumitale în Irlanda.

— Dumneata ? ! exclamă Barbary.

— Iar răspunderea mea în această privință mă obligă să-ți dau un mic sfat. Nu te mai întoarce acolo. Uită acea țară. Renunță la ea. Trăiește în pace cu soțul dumitale, fă copii. Și nu te mai întoarce niciodată.

Elizabeth și Grace trecură pe lîngă ei, continuînd să discute. Elizabeth nu-l luă în seamă pe curteanul ce-i ținea speteaza jilțului și păși pe estradă, lăsînd-o pe Grace singură la picioarele acesteia. Trecu în fața tronului, în picioare, și ridică glasul :

— Fie știut că Jupîneasa Grace O'Malley ne-a convins că ceea ce a făcut împotriva noastră a fost prin forța împrejurărilor și nu din rea voință.

Momentul aventuros trecuse și era din nou Regină, acordîndu-i mila ei unei femei bătrîne care avea, de fapt, exact aceeași vîrstă cu ea.

— Lordul Locotenent Bingham va fi rechemat și închis în Turn pentru a răspunde de numeroasele nedreptăți făptuite împotriva Jupînesei O'Malley și a poporului ei.

Privi cu măreție în jos spre Grace :

— Du-te, buna mea bătrînă, și folosește-ți anii rămași pentru a-mi urmări dușmanii așa cum ai promis.

Grace se înclină și, spre ușurarea Barbarey, se îndepărtă de tron de-a-ndaratelea. Elizabeth le petrecu cu un surîs ieșirea din sală.

— Nu mi-s io aia deșteaptă ? făcu Grace O'Malley.

La Deptford avu loc un incident neplăcut, cînd Meșterul cu Balastul urcă la bord în timp ce așteptau fluxul, vrînd să știe de ce o corabie care urcase în amonte les-

tată — Grace adusese pici ca să le vîndă pe cont propriu şi încă nişte whisky pentru Dick Încornoratu — se întorcea în aval goală şi fără balast, de vreme ce făcînd aceasta devenea periculos de uşoară, ca să nu mai menţionăm lipsirea Oficiului de Balast de o taxă. Rămase neimpresionat de paşaportul Gracei pe care-l semnase Regina însăşi.

— Tot aveţi nevoie de balast.

— Spunei ticălosului că încărcăm nişte tunuri mai în jos, strigă Grace în irlandeză.

— O, mulţumesc, răspuse Barbary. Meşterului cu Balastul îi spuse :

— Ridicăm o încărcătură de porumb la Tilbury, oferită de Maiestatea Sa poporului înfometat din Connaught.

Porumbul avea să acopere tunurile. După un moment de gîndire, Barbary adăugă :

— Şi whisky.

— Ce-i aia whisky ? întrebă Meşterul cu Balastul.

Fu ajutat să coboare pe mal după o oră şi-şi urmară drumul.

— Eşti prea al dracului de plină de tine, îi spuse Barbary bunicii ei. Numai pentru că ai făcut-o pe Regina Angliei să-ţi mănînce din palmă.

— Chiar dacă n-o făceam, croncăni Grace. Am dat de-o muiere care pricepe tocmeala pilotajului.

— Ba nu-l înţelege deloc. Şi nu te-ar înţelege nici pe tine că iei tunurile. Crede că urmează să te lupţi cu spaniolii pentru ea.

— Şi pentru asta n-am nevoie de tunuri ? Nu toată art-il-aria aia o să se ducă la O'Neill. Ea mi-l ia pe Bingham de pe cap şi pentru asta am să-i scufund pe toţi spaniolii care-i vrea, şi pe olandezi, şi pe...

— Olandezii sînt de partea ei, îi atrase atenţia Barbary.

— A, mă rog, nu le poţi avea pe toate.

Grace era într-o formă grozavă.

Soarele dogorea şi, în afara unei brize capricioase în pînzele molatice, înaintarea navei depindea numai de reflux. Circulaţia în amonte se oprise, dar cele două femei rezemate de copastie ca s-o privească aveau iluzia că o friză pictată spre a reprezenta navigaţia în lume

— exista chiar și o baghla arabă — luneca ușurel pe lîngă ele.

— Ei bine, spuse Grace, e vremea să-ți dau scrisoarea.

— Ce scrisoare ?

— Ia vino jos în cabină.

— De la O'Hagan, nu-i așa ?

— Ține-o pe centru, Cull, strigă Grace.

— Io am urcat-o, io o cobor ! răspunse Cull.

— E de la O'Hagan ?

În cabină era cald iar fereastra deschisă lăsa înăuntru lumina soarelui reflectată de apă unduindu-se pe bulmea. Grace deschise o cutie familiară și-i dădu Barbaryei un mic sul. Sigiliul era de nerecunoscut ; inelul îl pecetluise atît de apăsat încît răzbise pînă la pergament, împroșcînd cu ceară. Aceeași furie deformase mîzgăleala frazelor scurte.

„O'Neillul zice că te-ai întors la soțul tău ca să-ți mîntui sufletul și pe-al meu. Nu putea mîntuirea asta să mai fi așteptat două zile ? Ți-era teamă că n-o să te las să pleci ?

Așa cum stau lucrurile, ia-ți tu sufletul tău englez. Eu mi-l iau pe-al meu în Spania, și Dumnezeu să aibă milă de ele amîndouă."

Era expediată de la palatul lui O'Neill din Dungannon, două zile după ce ea îl părăsise. Chiar în timp ce O'Neill îi spunea că O'Hagan e pe mare în drum spre Spania, el de fapt venea s-o întîlnească.

Brațul Gracei o opri înainte de-a ajunge la treptele cabinei.

— Un-te duci ?

— Nu știu.

Să-l prind, asta era tot ce-avea-n minte. Să-l prind înainte de-a pleca. Dar el plecase. Era deja în Spania de-acum. Scrisoarea avea aproape trei luni vechime. Furia și durerea din ea erau acum răcite, pentru el. Nu și pentru ea.

Își privi cu ochi mari bunica :

— Ne-a înşelat. O'Neill ne-a înşelat. M-a minţit pe mine şi l-a minţit şi pe el. De ce nu i-ai spus lui O'Hagan de ce-am plecat ? Te salvam pe tine. Pe tine, nu sufletul meu. Nu dau o para chioară pe sufletul meu. Numai el.

Grace îi prinse mîinile într-un pumn.

— Încetează.

O aşeză cu forţa pe laviţă.

— Încetează acum. Am plecat din Dungannon înainte de-a sosi O'Hagan. I-a dat scrisoarea Kattyei. Am găsit-o printre lucrurile ei.

Barbary continuă s-o privească, de parcă Grace ar fi avut alinarea pentru nefericirea ei.

— Ne-a înşelat.

Nu-i conveniseră pentru scopurile lui. Iubirea nu se potrivise cu scopul lui.

— O'Neill ne-a minţit.

— Sigur, aşa cum minte pe toată lumea, spuse consolator Grace. Mie mi-a făgăduit mai multe parale decît a plătit vreodată în bani peşin. Şterge-ţi ochii, pentru numele lui Dumnezeu. Nu-i decît un bărbat.

— Ne-a înşelat.

Ar fi vrut să urle ca să-şi aline durerea, să se trîntească pe podeaua cabinei, să bată din călcîie şi să zbiere ca un viţel.

— Eu i-am salvat ticălosului viaţa şi el m-a înşelat.

— Îi bunicu' tuturor înşelăciunilor, spuse Grace. Credeam că ştii asta.

Lucrul acela minunat pe care-l aveau împreună ! Se chinuia cumplit la gîndul că O'Hagan crezuse că ea se întorsese în Anglia de bună voie. Desconsideraţia mincinoasă a lui O'Neill faţă de amîndoi...

— Am să-l văd pe ticălosul ăsta mort înainte să-i dau fututele lui de tunuri !

— Dacă pentru el faci rost de ele, spuse calmă Grace, aşa zic şi eu.

Undele reflectate dansau fără folos pe lemnul cloasonului. Barbary, în neajutorarea ei, bătu cu pumnii în marginea priciului. Bătu-i-ar Dumnezeu pe toţi, ce putea face ? Sigur că tunurile nu erau pentru O'Neill. Nici nu fuseseră vreodată. Bunica ei avea dreptate. Erau pentru formele spînzurînd în zorii unei păduri din Munster.

Iar ea le va da unui om ce-o dusese de nas cu o iscusință ce-l așeza pe rolul de onoare al Ordinului. Minciuna lui adresată ei fusese deșteaptă, dar cea la adresa lui O'Hagan, că plecase înapoi ca să-și izbăvească sufletul ei și pe-al lui de păcatul adulterului — ce adulter ? care suflet ? — fusese o perfecțiune a artei de amăgitor, străpungînd drept în afurisita și blestemata de conștiință a iubitului ei. Dar O'Neill avea să-și obțină tunurile pentru că numai el stătea pe poziție să-și salveze poporul, poporul lui O'Hagan, poporul *ei*, de la nimicire.

Spuse, obosită :

— Ce i s-a întîmplat lui Don Howsyourfather ?

— Dragostea lui m-ar fi tras înapoi, cu războiul în curs, spuse Grace, așa că l-am trimis înapoi în Spania unde n-o să-l vatăme nimeni. Poate că mi-l iau înapoi cînd totul va fi gata. Sau poate-mi iau altul mai drăguț.

Bunica și nepoata se priviră atente una pe cealaltă. Grace îl salvase pe Don Howsyourfather de-a fi prins în iadul în care se prefăcuse Irlanda. Poate că, își spuse Barbary, la urma urmei, era mai bine așa. O'Hagan va fi la adăpost în Spania.

— Nu ești proastă, nu-i așa, Granuaile ?

— Proștii se duc la fund. Acuma mergem și luăm tunurile ?

O capcană într-o capcană-ntr-altă capcană.

— Ce altceva putem face ?

Cînd discutaseră problema, în timpul convalescenței Barbaryei la Dungannon, strategia lui O'Neill în caz că i se impunea războiul ar fi fost, spunea el, asemenea tuturor tratativelor lui cu englezii.

— Nici o bătălie decisivă. Nu vom învinge. Lovește și fugi, rămîi nevăzut, astfel încît să creadă că-i ucid copacii. Atrage-i ca un felinar de mlaștină, în mocirlă, și privește-o cum îi suge-n adînc.

Ani de zile aprovizionase clanurile din toată Irlanda cu arme mici, și le obținuse instructori, majoritatea învățați de către englezi înșiși, nu numai să nimerească precis dar chiar s-o facă din fugă. Cea mai mare armă a lui era disprețul englezesc față de soldatul irlandez care, după cum afirma propaganda, era un laș ineficient. Unde avea

dreptate propaganda, era în aceea că irlandezii cedau invariabil o poziţie ocupată, nu pentru că ar fi fost laşi aşa cum credeau englezii, ci fiindcă le lipseau tunurile sau, dacă aveau tunuri, nu le puteau folosi. Propriile cunoştinţe de artilerie ale lui O'Neill erau schematice. „Consultă-l pe Will Clampett", spunea. „Vreau tunuri îndeajuns de puternice ca să spargă un zid gros de zece picioare, destul de uşoare ca să plutească peste mlaştini şi apte să treacă munţii."

Dar Barbary nu avusese timp să-l consulte pe Will. Ştia că O'Neill intenţiona să se folosească de Will spre a-şi instala propria lui topitorie pentru tunuri mai mari, prin urmare slujba ei era de-a furniza piese manevrabile. Îl îndopase pe Bumboy să negocieze cu meşterul tunar de la Panningridge în mod corespunzător. Fusese o acţiune inutilă. Meşterul tunar se amorezase într-adevăr de Bumboy şi de banii lui, dar nu putea satisface o comandă specială în timpul pe care i-l dăduse ea. Trebuia să se mulţumească numai cu caimacul luat de pe comenzile legale, din partea guvernului. În fond, n-avea încotro decît să ia ce apuca. Iar asta reieşi ca fiind patru robinete care, deşi cu afeturi, erau uşoare, doisprezece şoimi cu ghiulele de la două livre şi jumătate pînă la trei — ideali pentru scopurile lui O'Neill — şi un saker, de şase livre, avînd nevoie de un atelaj de boi ca să-l tracteze.

Cînd căruţele ce aduceau marfa la Tilsend ieşiseră scîrţîind din ceaţa zorilor pe drumul pietruit, Barbary aruncase o privire la forma monstruoasă legată cu frînghii de una dintre ele şi spusese :

— Luaţi-l înapoi.

În ciuda imperietrabilului accent wealdez al căruţaşului şef, dedusese din numărul de cuvinte cu patru litere exprimate în acesta că nu era pregătit să facă aşa ceva. Căratul acelui calabalîc prin pădurea necartografiată din Kent părea să nu fi fost prea plăcut. Astfel stînd lucrurile, tot ce dorea el acum să facă era să-i descarce tunurile în curte, să-şi ia banii şi să se-ntoarcă de unde venise. Fu nevoie de nişte cuvinte ale ei proprii din patru litere[1] ca să-l convingă să meargă înainte cu convoiul său pînă la

[1] Aluzie la cuvintele *„fuck"* („fut), *„damn"* („al dracu"), etc. (N.T.)

clădirile ce fuseseră odinioară grajdul și hambarul cu saivanele de oi ale mănăstirii. Stăteau în vîrful colinei deasupra treptelor de cretă ce coborau la promontoriul lagunei de unde mirenii mănăstirii își trimiseseră porumbul și lîna, pe calea apei, spre pieţele Londrei.

Ideea ei fusese să le ascundă sub baloţii de paie ce umpleau pe jumătate hambarul. Dar nu se putea găsi nici o ascunzătoare pentru saker. Reușiră să-l bage înăuntru și îl lăsară acolo în grija lui Walles, Dick Încornoratu și Winchard pînă la întoarcerea ei de la Londra cu Grace O'Malley. Teama ei constantă era că Rob se va înapoia la Tilsend înainte ca tunurile să poată fi duse de-acolo. Cecil spusese că nu-l aşteptau înainte de două săptămîni, dar o săptămînă din două trecuse deja.

Simpla manevrare a sakerului prin marile uși duble ale hambarului prefigurase unele dintre dificultăţile antrenate de ducerea drăcoveniei în cala balingherei lui Grace O'Malley. Pe drumul de înapoiere în josul Tamisei mintea Barbaryei, deja rănită de scrisoarea lui O'Hagan și trădarea lui O'Neill, obosise de-atîta luptă cu problema rampelor, macaralelor și vinciurilor, a fluxului, a vremii, greutăţilor și liniilor de plutire.

Acum, în timp ce stăteau în ușa hambarului și priveau la dinozaurul dinăuntru, bunică-sa îi risipi o parte din griji.

— Sigur, nu-i nici o problemă. Am pilotat eu bulangii mai mari ca ăsta. Ţi-am povestit de vremea cînd am pilotat domul moscheii din Akbar ?

Nu era momentul pentru nostalgii arabe.

— O să ne dea ceva bătaie de cap pe schelă.

— Schelă, în curu' meu ! făcu Grace. O să-l lăsăm în cală.

— Cum ? Îl împingem ?

— E o faleză lîngă laguna aia a ta. Pui un vinci în vîrful ei și-l coborîm cu el pe ticălos.

Cull și membrii echipajului irlandez urcară pe promontoriu, împreună cu cei din Ordin, să vadă. Grace avea dreptate. La vreo sută de iarzi de la clădirile exterioare în lungul bazei falezei se afla o ieșitură. De unde stăteau, culmea movilei dinapoia lor ascundea casa. Nu era vizibil decît Farul, arătînd ca un soi de santinelă nătîngă, cu

coif. Era o zi calmă şi caldă, şi, lungindu-se pe burtă, putură vedea jos la vreo treizeci de picioare dinstanţă apa căreia fundul alb al mării îi conferea o culoare verde ca smaraldul, cretoasă. Acolo se afla un golfuleţ fără stînci, cu siguranţă destul de larg, şi la mareea înaltă suficient de adînc, pentru a cuprinde un vas de mărimea balingherei. După o lungă discuţie despre flux şi pescajul corabiei cînd era încărcată la limită, se hotărîră să îmbarce imediat tunurile. Barbary era mînată de o grabă ce-o făcea să n-aibă pace. Era deja amiaza. Puteau încărca tunurile mai uşoare în timpul după-amiezii, de pe ieşitură, fiind gata să coboare sakerul de pe faleză cînd mareea atingea apogeul, chiar dacă atunci avea să se fi lăsat întunericul.

— Va fi lună, spuse Barbary. Avem făclii. Hai să-i dăm bătaie, pînă nu ne ia ca din oală careva tropăitor-prin-bolovani.

Vameşii se ocupau cu patrulări neregulate pe coasta Kentului, unde avea loc o mare parte din contrabanda ţării.

Se apucară de treabă pe dată. Unul cîte unul, şoimii şi robineţii fură tîrîţi pînă-n capul treptelor unde ţevile fură demontate de pe afeturi, afeturile de pe roţi, şi fiecare piesă cărată separat jos pe promotoriu şi stivuită pentru ca marinarii irlandezi s-o ducă la bord. Şoimii aveau nevoie de trei oameni pentru fiecare ţeavă, robineţii de patru. Treptele deveniră netede ca gheaţa sub frecarea cizmelor lor, şi trebuiră să fixeze în vîrf un vinci.

Tot timpul, căldura făcu fierul turnat aproape insuportabil de mînuit. Sudoarea, muştele şi văpaia reflectată de mare îi orbeau cînd aveau mîinile prea pline ca să se şteargă la ochi. Mlaştinile de pe ambele laturi forfoteau de insecte ca un milion de castaniete, albinele zumzăiau prin perforaţiile mării în cretă.

Barbary se mînă pe sine şi pe toţi ceilalţi ca o stăpînă de sclavi. Toată lumina din lume părea concentrată pe acel cap stîncos şi pe ceea ce făceau ; cît mai aveau pînă să-i vadă cineva făcînd-o ? Se tot uita în jur, incapabilă să se debaraseze de ideea că era pîndită, dar cu excepţia

cîtorva oi și din cînd în cînd o cîte unei pînze ieșite din estuar, nu era nimic de văzut.

Walles și Dick Încornoratu nu erau buni la munca grea, munca grea fiind tocmai aceea de care vroiseră să scape cînd intraseră în Ordin, și trebuia să fie împinși de la spate cu răcnete. Winchard îi cîștigă inima în acea zi, Winchard care îi dădea-nainte ca un bou care nu se plînge, cu excepția menționării periodice a antipatiei față de muște, Winchard ale cărui mîini mari se bășicau și continuau să care. Winchard, își spuse Barbary, o perlă printre oameni, un miel în blană de mistreț, un om de nădejde. Winchard n-ar fi crezut prima minciună ce i se spunea, și să se ducă în Spania... Încercă să-și readucă sub control creierul. Curînd avea să se întunece și trebuiau să aducă sakerul în poziție.

De două ori merse în casă să le aducă oamenilor ceva de băut. Începu să scoată niște apă din puț ca să și-o toarne peste trupul transpirat, dar scripetele făcea un asemenea zgomot în curtea tăcută încît se opri, ca și cum ar fi putut-o auzi cineva. Răsunase un scîrțîit în casă? Intră, dar acolo nu era nimeni. Coborî în pivniță să umple cîteva căni cu bere din butoi.

Starea proastă în care lăsase Lambert casa nu fusese îmbunătățită prin prezența lui Winchard, Walles și Dick în timp ce-i așteptau reîntoarcerea de la Londra. Înainte de-a pleca, plătise servitorii rămași și-i trimisese de-acolo. Veniseră înapoi s-o spioneze? O pîndeau acum? Se opri din drum și privi iarăși împrejurul curții, în timp ce rînduielile ricoșau de pe pietre ciugulind din gunoi insecte. Nimic.

Mai devreme în cursul zilei Grace o întrebase, nonșalantă:

— Vii-napoi acasă, cu noi?

Iar ea spusese:

— Da.

Însemna să meargă în contra dorințelor lui O'Neill de-a o face pe spioana pentru el în Anglia dar, odată ce livrase tunurile, nu-i mai datora lui O'Neill nimic.

Făcuse tot ce putuse pentru Irlanda, însă se scîrbise de intrigi, ale Domnului Secretar Cecil, ale lui O'Neill, ale ei proprii. Avea să fugă din locul acesta sufocant înapoi

în Connaughtul verde şi curat, oricît de înfometat şi sfîşiat de război era.

Mai presus de orice, trebuia să plece înainte de revenirea lui Rob. Îl trădase, nu prin adulterul cu O'Hagan, ci folosindu-i casa pentru duşmanii lui. Era încă, la urma urmei, soţul ei legitim.

Şi o stînjeneau tunurile. În creier îi bubuiau vorbele Mabelei Bagenal : „Omoară oameni." O'Neill o trădase. I-l trădase pe cel mai bun prieten, O'Hagan. Cine ştie dacă nu va binevoi să folosească acele tunuri nu în apărarea modului de viaţă irlandez, ci împotriva vreunui clan ce-l supăra. „Omoară oameni." O'Neill omora oameni. Tunurile acelea omorau oameni.

— Ce altceva pot face ? se întrebă ea cu voce tare. Capcană în capcană-n altă capcană. Ei bine, aceasta era ultima capcană în care se va prinde iepurele... Avea să plece acasă.

Coborî cu cănile la promontoriu şi fu ocărîtă de irlandezi şi membrii Ordinului deopotrivă pentru că le adusese cidru, nu bere. Nu băgase de seamă.

Fu nevoie de toţi oamenii, înhămaţi ca nişte măgari, ca să tragă sakerul în susul movilei. Urmă un moment de teroare cînd se apropiară de ieşitură, iar pacostea ameninţă să se rostogolească în mare, tîrîndu-i cu sine. Reuşiră cumva s-o oprească şi pironiră funiile de pămînt. Legăturile pîrîiră, dar rezistară.

Se lăsase întunericul de-acum iar luna încă nu se înălţase îndeajuns ca să poată demonta tunul la lumina ei. Barbary îi trimise pe Dick Încornoratu şi Walles înapoi la conac să aducă torţe.

Grace şi echipajul coborîră să pregătească balinghera. Fără vînt, trebuiau să lopăteze de lîngă promontoriu pînă în golfuleţ.

Tocmai plecaseră, cînd siluetele lui Walles şi Dick apărură din beznă în spatele Barbaryei.

— E lumini sus în casă, Barb, spuse liniştit Dick. Tropăitori-prin-bolovani.

— Cît de mulţi ?

— N-am putut să văd. Destui.

Barbary încercă să gîndească intens. Prinsă în flagrant de contrabandă cu tunuri la bordul unui vas irlan-

dez, nici chiar Cecil n-o mai putea scăpa de la execuție ; nici n-ar fi vrut-o.

— Vin încoace, Barb, spuse Dick, cu blîndețe. Putea vedea și ea luminile făcliilor înaintînd spre movilă.

— Coborîți la navă, spuse. Ziceți-i Gracei să pună vîslașii s-o tragă în estuar, departe spre larg. Vă poate lăsa mai încolo pe coastă.

— Cum rămîne cu tine, Barb ? Și cu labagiul ăsta.

— Mă descurc eu. Fugiți.

Dick nu vroia s-o părăsească. Barbary țipă :

— Am să fiu în siguranță cîtă vreme nu trebuie să explic ce-i cu voi aici ! E casa mea, țineți minte ? Fugiți !

Fugiră. Barbary o luă și ea la fugă, spre ieșitură. Putea vedea felinarul de veghe al balingherei care, slavă Domnului, era încă lîngă promotoriu. Așteptă pînă auzi tropăitul cizmelor celor din Ordin pe limba stîncoasă. Bun. Alergă înapoi la saker și începu să smulgă frînghiile ce-l pironeau. Una dintre ele se fixase adînc. Trase și trase, privind înapoia ei. Făcliile ajunseseră pe movilă, putea auzi oamenii strigîndu-se unul pe altul. Aveau să vadă sakerul profilat pe întunecimea mai pală a cerului ? Cu puțin noroc, făcliile vor înnegri tot ceea ce se afla în afara sferei lor de lumină.

I-am venit de hac porcului ! Alergă de cealaltă parte a tunului, smulgînd cu șuturi restul funiilor.

Și sakerul nu se clinti. Barbary fugi la roata din stînga și împinse. Simți o vibrație, dar blestematul rămase pe loc. Se opinti iarăși din toate puterile și, nehotărît, cu disperată încetineală, tunul se urni, apoi o luă din loc, tot mai repede, îndreptîndu-se spre prăpastie cu frînghiile din jur zvîrcolindu-se într-un bun-rămas înnebunit. Văzu partea dinapoi a afetului înălțîndu-se într-o smucitură uriașă, obraznică, în timp ce cea din față se înclina, după care pămîntul i se căscă sub picioare. Greutatea fusese prea mare pentru streașina calcaroasă și o parte din faleză îl urmă pe saker în apă. Barbary se aruncă înapoi, agățîndu-se de iarbă. Sîngele îi bubuia prea tare în urechi ca să mai audă plescăitul cretei și-al fierului pe suprafața apei, dar văzu albeața spumei, o simți pe față.

Fără ca nimic să-i mai taie vederea, putea să observe acum balinghera, trasă de vîslași ca o trăsură cu șoareci

înhămaţi, clătinîndu-se cînd unda de şoc o izbi. Dar se îndepărtase de promotoriu şi înainta, deşi hidos de încet, spre larg. Slavă Domnului, Dick o convinsese pe Grace să judece raţional.

Cineva o lovi.

— Te-am prins, ticălosule ! Drepţi, în numele Reginei Elizabeth ! Doamne apără-ne, i-o femeie !

— Cu ce făceai contrabandă, curvo ?

Zăcea într-un cerc de făclii, buimăcită, dar una dintre umbre exclamă :

— Iisuse !

Barbary întoarse capul în direcţia vocii.

— Bună, Rob, spuse, şi leşină.

Cînd îşi reveni era tot la pămînt. Tropăitorii-prin-bolovani încercau să priceapă ce se întîmplă chestionîndu-l pe Rob, care le răspundea cu frazele scurte şi grele ale omului foarte furios.

— V-am spus. Am fost în străinătate cu treburi de-ale Reginei. După ce m-am înfăţişat Maiestăţii Sale, am venit aici. Aici locuiesc eu. Am văzut pe promontoriul meu nişte oameni încărcînd tunuri pe o corabie. Erau prea mulţi ca să mă descurc singur cu ei. Am alergat să vă chem.

— Ne-aţi spus că soţia dumneavoastră fusese răpită.

— Ei, e evident că nu. Ea este soţia mea.

Îl costa ceva să spună asta.

O, Rob, îşi spuse Barbary. Aici ţi-a scăpat o şmecherie. Prea cinsit pentru binele tău propriu. Ai fi putut face o Amy Robsart. Îi lăsai pe tropăitori să mă spînzure.

Apoi se trezi de-a binelea. Nu, n-ar fi putut-o face, nu-i aşa ? Fusese deja la Londra, o văzuse pe Elizabeth care i-o va fi pomenit pe Barbary. Era o persoană oficială. Ceea ce nu ştiuse Rob era că o va găsi aici la Tilsend ; nimeni nu ştiuse. Lui Cecil îi spusese că se duce să viziteze Penshurstul. Rob avea să trebuiască s-o protejeze, căci tot ce făcea ea se reflecta asupra lui. Un favorit al Reginei nu putea avea de soţie o criminală.

— V-am spus că m-am întors ca să-mi găsesc casa goală şi pe, pe soţia mea dispărută, şi nişte oameni îm-

barcînd tunuri — cred că erau tunuri — în golf. Motiv pentru care m-am și grăbit să vă aduc. Evident, a fost o greșeală. Îmi pare rău.

Cuvîntul de scuză fu scuipat, aproape mai mult decît putea îndura Rob.

— Acum puteți pleca. A fost o greșeală.

— Greșeală, oare ? Acolo-i o corabie, uite-o ! Merge cu vîslele, dar n-o s-ajungă departe, nu pe calmul ăsta. Putem lua șalupele de la Rochester și să ne ducem după ea.

Barbary se ridică în picioare.

— E corabia bunicii mele, spuse, în cea mai bună engleză a ei de curte ; bunica era un cuvînt respectabil ; avea nevoie de respectabilitate. De ce v-ați duce după ea ?

— Fiindcă n-a văzut tunuri.

Vameșul șef, un om masiv, arătă cu capul spre Rob.

— Contrabanda cu tunuri se pedepsește, bunică sau nu.

— Era cherestea.

Ce minunată mincinoasă mai putea fi !

— Transportă lemn la moșia din Irlanda a soțului meu, adăugă Barbary, întorcîndu-se spre Rob. Era pentru tine, Rob. Întotdeauna ai spus că-ți doreai mobilă de stejar englezesc la Hap Hazard. Să-ți aducă aminte de-acasă.

Îl privea cu ochi mari, îndemnîndu-l mutește. O va susține ? Rob se holba și el la ea, cu scîrbă.

— Presupun că arăta ca niște tunuri, trăncăni Barbary înnebunită. Avem trunchiurile montate pe roți. Asta te-a făcut să crezi că erau tunuri. Probabil că semănau cu niște țevi de tun.

Haide, Rob ! Las-o pe Grace să plece. Dacă tot ai ajuns pîn-aici.

Îl auzi gemînd, nu era actor. Nu se potrivise niciodată în Ordin. Dar buzele i se mișcară.

— Poate c-o fi fost cherestea, murmură.

— Ce ? făcu șeful vameșilor.

Barbary îl văzu pe Rob decizîndu-se. Era prins în cursă. O soție contrabandistă de tunuri l-ar fi ruinat.

— Am spus că trebuie să fi fost cherestea, repetă el cu glas sonor, am făcut o greșeală. Îmi pare rău, domnilor.

Nu erau mulțumiți.

— Atuncea ce-a fost cu prăbușirea aia grozav de mare de-o auzirăm pe cînd veneam încoace ?

O, Doamne, dacă se uitau în jos aveau să vadă sakerul ieșind din apă ?

— A cedat o parte din faleză, spuse Barbary. Șeful și cîțiva oameni se apropiară de margine. Privi și ea împreună cu ei. Acum luna scălda totul în lumină. Marea era netedă și neagră ca mătasea, dar pe suprafața golfulețului mai plutea spumă și, ici și colo, bucăți de cretă ca niște pești geometrici.

— Face d-astea, îi spuse șefului unul dintre oameni. Era o coastă în eroziune.

— Știu.

Totuși, nu-i convenea deloc. Un erou al Armadei îi spunea un lucru, iar instinctul său de prinzător-de-contrabandiști îi striga altceva, chiar dacă n-o putea dovedi. Dacă însă trimitea bărci după Grace, avea s-o prindă, Barbary știa asta. Echipajul balingherei nu putea vîsli pînă foarte departe.

Discutară între ei preț de-un veac. Nimănui însă nu-i venea să călărească înapoi la Rochester după niște bărci pentru ceva ce se putea dovedi o păcăleală de întîi aprilie. În cele din urmă, se întoarseră spre casă. Barbary nu putea umbla, picioarele i se topiseră de ușurare și oboseală. Rob o înhăță de braț și o trase după el, fără tandrețe. O ura, îi putea simți ura în strînsoare.

Ajunși la conac, oamenii poposiră în fața ușii, nesurîzîndu-le gîndul unei călătorii îndărăt la Rochester pe întuneric, așteptînd ospitalitatea pe care aveu dreptul s-o spere. Rob nu le oferi nimic. Iar acesta era încă un motiv de-a o urî ; casa lui era prea făcută de rușine ca să-i întrețină pînă și pe acei mărunți funcționari. Mînia pulsa în el ca un taur bătrîn cu copitele în pămînt.

— Noapte bună, spuse, o smuci înăuntru și trînti ușa.

Era o singură lumînare aprinsă pe masă lîngă vazele unde încă se mai aflau trandafirii morți ai Helenei. Barbary șchiopătă pînă la masă și se rezemă de ea. Auzi în spate zăvoarele trase peste ușă, apoi cizmele lui Rob apropiindu-se pe dale. Capul Barbaryei fu înșfăcat de păr și primi o palmă peste față.

— Unde-i Helen, cățea ?

Capul ei zvîcni într-o parte și încă o palmă îl aruncă la loc. Încercă să fugă, dar mîinile lui o găseau mereu și o tot loveau. Doar Preacinstitul Om o mai bătuse vreodată astfel. Rob era Preacinstitul Om. Se obișnuise să bată oamenii.

Furia-i era îndreptățită, trebuia s-o recunoască. Înviase din morți. Îi aruncase amanta și fiul afară din casă. Le dăduse pe sub mînă tunuri irlandezilor. Primejduise buna reputație a acestui om de seamă.

— Unde-i Helen, cățea ?

Își veni din nou în fire. Cine zicea că Rob are dreptate ? Ce-i dădea lui dreptul să spună ce era drept ? Cine-l pusese s-o ia de soție ? Propriul lui cîștig, ăla-l pusese ! Dacă nu-i convenea ca femeie, era din vina lui. Se săturase să fie lovită de bărbați cărora nu le convenea.

— Unde-i Helen, cățea ?

Bătaia nu-i lăsa timp să răspundă. Avea s-o ucidă. Îngrozitor. *Prostesc.* Nu-i stătea ei mintea să se lase omorîtă de un bărbat prost.

Se smulse de lîngă el și fugi la cufărul unde pusese pistolul.

Pentru a doua oară în viața lui, Rob se pomeni privind la capătul nepotrivit al Clampettului.

— Te-mpușc, Rob, jur.

Și nu mințea. Ținea pistolul cu cocoșul tras. Dacă avea să mai tragă sau nu după toți acei ani, nu știa. Nici el nu știa.

Rob reuși să-și înghită mînia, deși părea să-i ceară tot atîta efort ca împingerea unui saker. Gîfîiau amîndoi. Într-un minut, Barbary avea să se prăbușească.

— Să stăm jos.

Se lăsă pe-un scaun la un capăt al mesei și-i făcu semn cu Clampettul să se așeze în celălalt capăt. Acum era mai calm.

— Ce-ai făcut cu Helen ?

Asta, ca s-o spunem p-a dreaptă, îi era cea mai mare grijă. Helen însemna pentru el evident mai mult decît însemnase ea, Barbary, vreodată. Helen era genul lui de femeie, adoratoare, dependentă și neajutorată. Rob se îngroșase la trup. Era aventurierul și curteanul încunu-

nat de succes, dar ceva se stinsese în el. Încă mai era chipeş, însă fălcile şi burta îi erau cărnoase, şi dobîndise aerul brutal ce li se întipăreşte oamenilor realizaţi prin forţe proprii.

— Păi să vedem, spuse ea, Helen e la Kerswell. E bine. Am trimis-o la Kerswell. Pe ea şi pe Henry.

Vorbeşte, vorbeşte, era la fel de puternică pe cît era şi el dacă puteau sta de vorbă.

— E o doamnă drăguţă.

— Căţea !

Nu-i putea trece prin minte nici un alt mod de-a o numi.

Continuă să vorbească, era încă în pericol :

— Ştiu că-i un şoc, Rob, acum după ce m-ai crezut moartă. Dar circumstanţele... (Doamne, ce mai cuvînt nepotrivit.)... circumstanţele m-au adus înapoi în Anglia.

Îi aruncă în faţă nume mari ca să-i arate cît de oficială şi respectată era, şi că nu-i dăunase cu nimic reputaţiei lui.

— Am lucrat cu Domnul Secretar Cecil, şi am stat la mătuşa lui. Am trimis-o pe Helen pentru că Regina vrea să locuiesc aici. Mă îndrăgeşte.

Obosită, adăugă :

— Regina, nu Helen.

— Dar tot eşti gata s-o trădezi, căţea ! Spioană papistaşă !

Deschise gura să-i argumenteze ce era şi ce nu era trădare, dar nu mai avu energie.

— De-ajuns, spuse istovită. Sînt prea obosită.

Prea obosită, prea bătrînă, prea trădată la rîndul ei.

— Tot ce vreau acum e să am pace.

— Făcînd contrabandă cu tunuri ?

— Cherestea, Rob. Era cherestea.

Ştia ce văzuse, dar cherestea era varianta ei şi se ţinea de ea.

— Pentru prima şi ultima oară.

— Eşti o trădătoare, căţea !

Cum mai foloseau cuvîntul ! Supoziţia lor că Irlanda le aparţine pentru că aşa spuneau ei.

— Sînt irlandeză, spuse ostenită Barbary. Nu credeam că va conta cînd ne-am cununat, dar a reieșit că totuși contează.

— Căței irlandeză.

Se pregătise să fie rezonabilă, dar ajungea la capătul răbdării.

— Tu te-ai însurat cu cățeaua asta irlandeză. Sînt persoană oficială. Pe mine nu poți să mă Amy Robsărtești.

Rob înălță capul iar Barbary văzu, în ciuda tuturor celor întîmplate, că nici măcar nu se gîndise la așa ceva. Corpolent, un bivol, hrăpăreț, dar în cadrul acestor limite era totuși un om decent. Nu-și avusese niciodată locul în Ordin. Pe sub fața lui cărnoasă văzu un băiat cinstit, îmbufnat.

— O, îmi pare rău, Rob ! spuse. Îmi pare-așa de rău ! Am să ies din viața ta. Mă-ntorc în Irlanda. O să dispar. Poți să te însori cu Helen și să devii Lord Rob. Fă ce-ți place. N-am să te mai supăr.

Rob căzu pe gînduri. Furia i se stingea. Probabil că era la fel de obosit ca ea. Nu, nimeni nu era atît de obosit ca ea.

Silueta masivă din capătul opus al mesei deveni Tibbot ne Long. Tibbot al Corăbiilor. Unchiul Tibbot, ticălosul, binecuvîntat să fie. Pînă și masa aceea cumplită pe care o mîncase în turnul de la Clew Bay era scăldată în blînda lumină a stelelor pentru că fusese pe malul Golfului Clew. A doua zi, corabia venise plutind pe aripi de insectă s-o ducă la heruvimi. Plîngea în timp ce picotea. *Oro and Welcome Home,* cîntau vîslașii. Du-mă acasă.

Capul îi tresări. Aținise o clipă, dar el nu se clintise ; nu putea fi sigură, Rob aflîndu-se la marginea cercului de lumină a lumînării, dar avusese loc în el o anume schimbare. Valurile de agresiune încetaseră să mai străbată masa spre ea pe toată lungimea. Extenuată, își dezvăluise vulnerabilitatea, și asta-l dezarmase întotdeauna. Barbary uitase. Acum o privea fără ură ; nu cu prea multă simpatie, dar fără ură.

— Este vin ? întrebă.

Era o ușurare să audă o propoziție fără „căței" în ea. Aveau vin ? Îl băuseră oare băieții din Ordin pe tot ? Merse să se uite, luînd cu ea Clampettul — nu-i părea destul de rău pentru Rob ca să lase arma din mînă. Ieșise pe ușă, cînd își dădu seama că n-avea lumînare, și se întoarse să aprindă una de la cea de pe masă.

— Vin, spuse.

Dacă nu se concentra, creierul avea să i se facă țăndări și să-și piardă scopul. Găsi bucătăria și privi în jur la maldărele de resturi, împiedicîndu-se de o oală din care se risipi porridge pe dale. Locul puțea. Nu era vin.

— Vin.

Putea să se așeze și să doarmă ? Cît de departe ajunsese de-acum corabia ? Se simțea atît de singură ! Unicii oameni pe care-i iubea se aflau pe un vas îndepărtîndu-se în largul mării. O'Hagan n-o iubea. Altfel n-ar fi părăsit-o. Ea părăsise Irlanda. Irlanda o părăsea.

— Vin.

În pivniță erau niște butoaie, unul dintre ele conținînd încă puțin vin. Luă un ulcior, îl umplu. Avea nevoie de căni, dar într-o mînă avea Clampettul, în cealaltă ulciorul.

— Tavă, spuse, și găsi una. Se înapoie în sală.

— Vin.

Rob nu ridică privirea. Îi turnă vin, și ei. Se duse înapoi la locul său, își dădu seama că lăsase Clampettul pe tavă lîngă cotul lui, se duse să-l ia și în sfîrșit se așeză. Rob nu observă. Părea să calculeze ceva. Trăsese vaza cu trandafiri a Helenei lîngă el și freca ușurel o petală uscată între degetul mare și arătător. Dacă nu era atît de-al dracului de obosită, Barbary ar fi fost mișcată.

— Nu sînt supărată din cauza Helenei, Rob, spuse.

Cine era ea să se supere ? Dar vroia ca Rob s-o știe.

Continuînd să țină în mînă Clampettul, pluti înapoi la turnul lui Tibbot, pe malul golfului, așteptînd corabia heruvimilor să vină și s-o ia acasă.

— Nu vreau să pleci, spuse Unchiul Tibbot ; Barbary ridică privirea ; Rob ședea în jilțul lui Tibbot, reflectase, se hotărîse. Vreau să rămîn aici.

— Ce ?

Înnebunise, bietul om, la fel ca Tibbot.

— Vorbești serios ? Ai terminat cu toate tertipurile alea irlandeze ? Promiți ?

Tertipuri. Poate că erau. Cel puțin, ea și cu Grace reușiseră să elibereze Connaughtul de Bingham. Îl înzestrase pe O'Neill cu tunurile pe care i le făgăduise și, prin intermediul lui Will Clampett, cu mijloacele de a face și altele. Cu alea putea omorî mai mult decît destui oameni iar ea nu mai putea fi răspunzătoare de uciderl. Ajunsese la capăt.

— Da, spun adevărul.

— Știe cineva că nu ai copii ?

— Hm ?

Întrebarea era cu totul ieșită din comun în situația dată. Chiar își ieșise din minți.

— Știe Regina, știe cineva că nu ai nici un copil cu mine ?

Obedient în oboseala sa, creierul ei încercă să analizeze problema.

— Cred că nu. Nu s-a ridicat niciodată întrebarea asta.

Aparițiile ei la curte avuseseră loc cu ocazii oficiale, cînd nu se prea bîrfea. Desigur, curtenii își arătaseră curiozitatea față de ea, așa cum făceau în legătură cu oricine se aventura în cercul lor, dar Cecil îi spusese să nu vorbească prea mult despre trecutul său, și descuraja întrebările, chiar și din partea Ladyei Russel. În ce-i privea pe majoritatea oamenilor, era soția cu trecut irlandez misterios a lui Sir Rob.

— Știi că încă mai pot s-aduc nava aia înapoi, nu-i așa ?

Dădu din cap. Cu ramele nu putea ajunge prea departe înainte ca vîslașii să aibă nevoie de odihnă. Șalupele vămii o putea întrece fără greutate.

— Dacă o las să plece, tu trebuie să rămîi. Promite-mi. Acum. Pe Biblia Papistașă dacă așa-i necesar.

Gura i se strîmbă a dezgust ca și cum ar fi pomenit Coranul.

— Jură pe viața ta.

— Ce să jur ?

— Că rămîi aici. Ca soție a mea.

— *Ce ?*

Absolut dement. Își făcu vorbele mîngîietoare :

— Eşti obosit, Rob. A fost o noapte grea. Tu nu mă vrei. Nu mă iubeşti. O iubeşti pe Helen. O doamnă drăguţă. Mă laşi să plec, o laşi şi pe Grace, şi-am să dispar, şi te vei putea însura cu Helen şi-o să ai cea mai frumoasă viaţă. Ai să vezi.

Cuvintele îi erau atît de soporifice încît aproape că-i căzu şi ei capul în piept.

— A, nu. N-am să te las să fugi numai ca să răsari iarăşi şi să mă ruinezi. Eşti soţia mea legitimă şi soţia mea legitimă vei fi. Lady Betty. Margaret Betty. Îmi vei creşte fiul ca şi cum ar fi al tău propriu. Gata cu Irlanda. Cu trădările. Dacă juri, şi dacă eu te cred, voi lăsa corabia să plece. Dacă nu, tot împuţitul de echipaj, cu bunică-ta cu tot, n-are decît să atîrne în lanţuri.

Era uluită. Va să zică asta-i lipsea, în viaţa lui minunată, o nevastă legiuită care să-i dea respectabilitatea finală, începutul unei genealogii de Betty-ii. Dacă i-ar fi putut dovedi moartea, Helen ar fi preluat rolul, chiar dacă Reginei nu-i convenea. Dobîndise o mare putere, numai spre a descoperi, la fel ca şi alţi oameni, că nu valora nimic dacă nu-i putea fi transferată fiului său.

Raleigh, Leicester, Essex, iar acum Rob, toţi pregătiţi să-şi riste pierderea poziţiei la curte pentru a-şi asigura acest cel mai primitiv drept, un moştenitor. Raleigh se dusese în Turn în scopul de-a se însura şi a şi-l cîştiga pe-al lui, chiar dacă pînă la urmă reuşise să-şi folosească farmecele pentru a ieşi. Iar Rob păşea pe urmele lui Raleigh ; avea o soţie şi, mai mult, una ce era în termeni mai buni cu Regina decît sărmana Elizabeth Throckmorton Raleigh.

— Dar dacă dispar, te poţi căsători cu Helen, iar ea e mai genul tău.

O, Doamne, de ce nu-l putea uita pe O'Hagan, în noaptea aceea cînd îi descrisese genul lui de femeie ? Nu putea sta aici, în locul acesta lipsit de iubire, cu omul ăsta neiubitor şi calculat.

— Nu.

Era absolut ferm. O gîndise în amănunt.

— Ar trebui să cobor scara favorurilor Reginei şi s-o iau de le-nceput. Cineva ar putea să afle, tu s-ar putea

să reapari, chiar dacă n-o dorești. N-am să risc o acuzație de bigamie și pe Henry declarat bastard.

— Și dacă cineva află oricum că e ?

— Margaret.

Cuvîntul aduse înapoi o veche sufocare.

— Cum să poată fi declarat bastard dacă tu spui că nu e ?

Se aplecă spre ea astfel că fața îi intră în lumina luminării.

— Îți ofer viața bunicii tale, Margaret, în schimbul promisiunii că îți vei relua poziția ca Lady Betty, nevasta unui soț faimos, mama unui fiu deosebit. E un tîrg chiar așa de rău ? Te-ai achitat bine în societate pentru propriile tale țeluri. Achită-te bine și pentru ale mele, și pentru ale bunicii tale. Am dus-o destul de bine înainte, o putem face din nou. Vei trăi în lux. Facem tîrgul ?

Era brutal, avusese dreptate cînd i-o văzuse pe față ; omul realizat prin mijloace proprii, care cumpăra și vindea, îi oferea ăstuia o mită, ăluia o amenințare, ca să obțină ce vroia. Era pregătit să înlăture o femeie pe care o iubea ca să cîștige de la una pe care n-o iubea. Și era capabil s-o dea pe Grace O'Malley pe mîna călăului.

— N-am să-l iau pe copilul acela de lîngă Helen, spuse Barbary.

— Dacă e pentru binele lui va fi și ea de acord. Și e.

Cît de ciudați erau bărbații ! Se lăsă pe spate în scaun, obosită. Ce mama dracului îl făcea să creadă că poate avea încredere în ea odată ce Grace O'Malley era în siguranță ? Aproape că zîmbi.

— Mă pui să jur pe onoarea mea. Rob ?

Rob îi adulmecă slăbiciunea și deveni fermecător. Încă mai putea fi.

— Nu. Vreau să spui biștari.

— Biștari ?

Era formula de argou a Ordinului pentru tîrg. Rob se cobora la a vorbi într-o limbă pe care ea o înțelegea. Ordinul încălca jurăminte, dar nici un membru, niciodată, nu trădase un biștari. Ce om prost ! Cedează, zi c-o s-o faci, salveaz-o pe Grace, dormi puțin, pe urmă fugi cînd el e-ntors cu spatele, și O Doamne, n-o putea face. Viața

Gracei O'Malley însemna prea mult pentru ea ca s-o cumpere cu o promisiune pe care avea de gînd să și-o calce. Ajunsese, cu adevărart, la capăt.

— Nu ți-aș putea fi soție în pat, spuse Barbary.

Rob scutură din cap. Nici el nu vroia să-i fie.

— Nu va fi acel gen de căsnicie.

Christoase, era ridicol ! Dar poate că, la urma urmei, îi era datoare, pentru copilăria lor petrecută împreună, și cuvintele pe care i le rostise preotului cînd se cununaseră, pentru Grace O'Malley.

— Rob, spuse, chiar nu vreau.

— Nu poți să vezi că te salvez de tine însăți ? Cît timp mai poți s-o duci așa cu gunoaiele alea irlandeze ? Îți ofer o șansă de-a trăi în cea mai bună societate. Poți s-o primești, sau încalec și plec la Rochester în clipa asta. E bîstari sau nu e ?

— E bîstari.

Nu simți nimic memorabil în timp ce-o spuse, doar oboseală. O să le rînduiască ea pe toate mîine, cînd îi va funcționa creierul.

— Atunci dă-mi gheara Clampett, Margaret.

Ar fi putut rîde dacă ar fi avut energia. Rob dorea o capitulare simbolică. Privi liniile frumoase ale Clampettului și-i dădu dreptate ; era un simbol. Era cheia libertății și a independenței ; fără el era încuiată departe de Barbary Clampett O'Flaherty O'Malley a heruvimilor, încuiată în Margaret Betty a societății de curte engleză, soție de casă și mamă.

— Te rog, Margaret, adu-mi gheara.

Se ridică, cu Clampettul în mîna dreaptă, cu stînga ajutîndu-se să înainteze de-a lungul mesei. Drumul îi păru foarte lung. La capătul acestuia se găsi în fața lui Rob. El întinse mîna și îi luă Clampettul.

23.

Vînduse. Nu conta că o făcuse pentru a o salva pe Grace O'Malley și echipajul ei, ca să nu mai vorbim de Dick Încornoratu și ceilalți ; făcînd-o, renunțase la Irlanda, își negociase dreptul din naștere. Era dezmoștenită, și suferea din cauza pierderii. Formele morților spînzurați în Parcul Cerbilor de la Spenser Castle se înapoiau s-o bîntuie.

Dar odată cu această deposedare aveau să vină compensații care, de la bun început, o făcură să se simtă mai vinovată ca oricînd. Rob îi făgăduise lux și, ca un excelent negustor-aventurier ce devenise, avea de gînd să facă un tîrg cinstit.

La început îi rezistă și rămase la Tilsend, lucrînd la curățirea locului. Faptul de-a fi ocupată și lipsită de confort îi salva conștiința.

Nan Nevet sosi într-o zi să-i spună că Dick Încornoratu, Walles și Winchard ajunseseră în siguranță înapoi în Bermude, și că Grace plecase. Barbary fu recunoscătoare pentru sosirea lor fără probleme, dar plecarea Gracei o făcu se se simtă părăsită. Pierduse contactul cu Irlanda, Connaughtul, O'Hagan.

Treptat, însă, ușurarea de-a nu fi implicată deveni odihnitoare, liniște după larma unei vieți. Făcuse ce putuse. Nu lăsase nimic pentru înșelătorie și subterfugii.

Nu-i revenea nici o responsabilitate. Avea timp. Făcu plimbări fără nici un alt obiect decît bucuria plimbării. Rob, care își arătase încrederea în biștari plecînd

la Londra, trimise servitori care o ajutară să pună la punct conacul, şi începu să-i placă să-i lase s-o aştepte.

Ori de cîte ori se simţea prinsă în capcană, îşi spunea că poate pleca oricînd are chef. Grace era în siguranţă, nu se mai simţea ostatica unui biştari. Oricum, fusese o copilărie din partea lui Rob să creadă c-o poate lega printr-un biştari. *Putea* să plece. Dacă dorea. Dick Încornoratu era încă în comerţul cu whisky, putea lua oricînd una din corăbiile lui spre Irlanda. Dar Irlanda nu-l avea pe O'Hagan. Irlanda îl avea pe O'Neill.

Putea să stea aici o vreme şi să se odihnească. Nu merita puţină odihnă, pentru Dumnezeu ? Aşa că stătea, eliberată de către gîndul că era liberă să plece.

Apoi Rob veni să vadă cum o mai ducea şi s-o ia cu el la Londra. Era stîngaci şi pompos, dar îşi dădea toată silinţa.

— Te-ai descurcat bine aici, Margaret. A sosit însă vremea să-ţi vezi noul cămin. Am trimis după Henry.

— N-aş putea să-l cresc aici ?

Chipul lui Rob se indispuse.

— Trebuie introdus în societate. Aş prefera să mă însoţeşti la Betty House.

La Londra avea să fie mai aproape de Dick Încornoratu şi de căile de-a scăpa cînd îi venea la socoteală.

— Foarte bine, Rob.

Cînd ajunse la intrarea Strandului, strălucirea Casei Betty îi tăie respiraţia. Ştiuse că Rob o duce bine — acum era un gentleman din Privy Chamber [1] — dar nu atît de bine. Betty House se înălţa pe locul vechii Abaţii a Sfintei Maria, Rounceval, care se degradase după suprimarea ei şi împărţirea în locuinţe şi parcele.

— Regina mi-a aprobat pămîntul pentru casă, spuse Rob.

— Ţi-a aprobat şi cataroaiele cu care s-o construieşti ?

Pentru prima oară de cînd încheiaseră tîrgul, Rob zîmbi :

— Nu.

Nici măcar nu-i corijă folosirea argoului din Ordin.

[1] „Camera Privată" ≡ cabinetul particular al reginei, camera consiliului privat (N.T.)

Trebuia să fi costat mii, zeci de mii. Treceră prin porțile surmontate de leii din piatră ai blazonului ținînd scuturi pe care se întrepătrundeau literele RB, pînă într-o curte pătrată cu latura de vreo treizeci de metri. Barbaryei i se strîmbă gîtul privind la turle și turnulețe, și la un bovindou de trei caturi înălțime. Fu nevoie de întreaga dimineață ca să-i arate atît casa cît și grădinile. În pofida a orice altceva, o emoționa faptul că Rob dorea s-o impresioneze.

— Vezi, Margaret ? Ca-n palmă pînă la Scotland Yard, în direcția aia. Apleacă-te, și poți zări Whitehallul. Iar acolo, pînă la vechiul Debarcaderul Doamnei. Debarcaderul Betty, de-acum.

Mobilarea încă nu se încheiase.

— Aici or să vină tapiserii, bineînțeles.

Dar încăperile goale erau adorabile, cu grațioasele lor dimensiuni și frizele sculptate cu frunze ce încolăceau medalioanele RB. Pînă și cisternele erau niște opere de artă plumbuite în care se întipăriseră roze Tudor și alte RB-uri.

— Iar asta va fi camera ta.

O scară separată ducea pînă acolo, sus într-unul din turnuri, circulară, lambrisată, cu o fereastră boltită dînd spre rîu. Se străduí să nu fie copleșită.

— Păsat-de-ovăz îi asta, Rob... !

Mersese prea departe.

— Ai de gînd să mă-ajuți sau nu ? N-o să-mi las fiul să vorbească limba Ordinului sau să fie făcut de rușine de-o mamă care-o vorbește.

O mamă. Avea să fie o mamă. Avea să fie țiitoarea tuturor acelor lucruri. Presupunea că se va putea împăca, o vreme cel puțin, cu situația, doar ca să-și respecte tîrgul.

— Dragul meu Sir Rob, tărăgănă ea frumos, pot cum nu se poate mai sigur să-ncerc.

Și așa făcu. Siluetele din Parcul Cerbilor dădură înapoi în vreme ce luxul acesta nou deveni mai întîi ceva inedit, apoi un drog.

Se duse la Lady Russell și-i tocmi serviciile ca sfătuitoare. Înarmată cu punga lui Rob și gusturile Ladyei Russell, chemă ebeniști, furnizori de așternuturi, impor-

tatori de statui şi porţelanuri, cusătorese şi fierari. Îşi luă slugi şi ospătă. Se duse la croitori şi angajă un maestru de dans. Era uluită de propriul ei entuziasm şi-şi spunea că totul nu e decît trecerea peste un loc gol.

— Doar ca să înot *cu* fluxul o dată măcar.

Era într-adevăr o înşelătorie, folosirea lăudăroşeniilor, toate vechile prefăcătorii ale Ordinului de-a fi acceptată ca o doamnă. Cînd participase la solemnităţile de curte, în timpul absenţei lui Rob, se ţinuse, după sugestia Domnului Secretar, în fundal. Acum că Rob se înapoiase nu mai era, firește, invitată la curte, dar sub cercul regal mai exista unul, constînd din femei, soţii şi metrese care nu erau acceptabile la Elizabeth dar îşi formaseră cu toate acestea o înaltă societate a lor proprie. Şi în această scenă păşea ea acum, şi-i plăcea.

Aşa că rămase. Îşi spunea că e spre binele lui Henry, şi parţial şi era.

Deşi era un băieţel exuberant, îl tulburase despărţirea de mama sa şi se trezea nopţile plîngînd după ea. Rob, probabil fiindcă nu-i păsase niciodată de femeia ce fusese singura mamă pe care-o cunoscuse, nu-l putea înţelege.

— Iisuse, băiete, nu poţi să-ţi dai seama că-i spre binele tău ?

— Fir-aş a naibii, Rob, n-are decît şase ani.

Cu un an mai mic decît ea cînd îşi pierduse mama. Îl cuprinse pe copil cu braţele.

— Gata, purceluşule. Cînd se-nchcie sezonul ai să te duci înapoi la Kerswell să-ţi faci vacanţa cu mama ta. Uite, îţi trimit o scrisoare în care-i spun că l-ai întîlnit pe Domnul Secretar Cecil şi ce bine arăţi în pieptăraşul ăsta roşcat.

Elizabeth, după cîte spunea Rob, primise cu resemnare vestea că acest favorit al ei era tată. La fel era şi Essex. La fel şi Raleigh. Nu-şi putea închipui de ce bărbaţii din viaţa ei ţineau morţiş să facă pui, dar se părea că nu aveau încotro. Întrebă ce vîrstă avea „micul amic", se miră fără prea mare interes de ce nu auzise de el înainte, şi nu ceru să-i fie prezentat.

Oricum, în sub-cultura ce exista în afara curţii, Henry fu purtat pe la fiecare casă de marcă şi prezentat cu o înfloritură de către mama sa înlocuitoare.

— Doamne, dar ce bolnăvicios era ! Am socotit mai bine să-l lăsăm în Devon pîn-acum, să-l crească doica lui.

Dacă se vedea de la o poștă că Henry era cel mai puțin bolnăvicios copil din lume și, în ciuda atenționărilor, se referea la doica din Devon ca „Mama", nimeni nu comentă ; în societatea aceea erau prea multe schelete în dulapuri ca să-l mai arăți și pe-al oricui altcuiva.

Barbary coresponda regulat cu Helen care, spre mîngîierea ei, părea să fi primit pierderea fiului cu resemnarea împăienjenită cu care acceptase toate situațiile. Barbary știa că Rob avea și alte femei și că în cursul frecventelor sale călătorii la Bristol pentru a supraveghea echiparea corăbiilor lui negustorești sé abătea și pe la Kerswell și la Helen, iar ezitarea lui de-a o recunoaște o surprindea întotdeauna. Ea n-avea nimic împotrivă. Ei bine, data viitoare îl va putea lua cu el și pe Henry. Băiatul începuse să-și învingă tristețea, dar încă îi mai era dor de casă.

Ca să i-l aline, începu să atașeze copilul de ea. N-o putea întrece pe Helen ca mamă, nici n-o dorea, dar deținea dibăcii care Helenei îi lipseau.

— Cum faci asta ? întrebă Henry, alergînd pe cărăruie să recupereze pumnalul ce încă mai trepida înfipt în inima unui trandafir.

— Sînt de rîsu' lumii, făcu modestă Barbary. Bobocul îl ochisem.

— Dar cum o *faci* ? Vreau s-o fac și eu. Vreau s-o fac. Arată-mi.

Avea destule alte trucuri în mînecă, nu toate agreate de Rob :

— Margaret, n-am să-l las pe Henry să-nvețe să trișeze la zaruri.

— Nu-i trișare, Rob. Îi demonstram doar cum să le pună în pahar cu patrul în jos și să scuture paharul, așa, ca să iasă de fiecare dată treiurile. E un lucru care-i va fi de mare folos mai tîrziu în viață.

— Viața lui de mai tîrziu va fi în societatea cinstită, nu în Ordin.

— Ai jucat zaruri recent în societatea cinstită ? întrebă Barbary, care jucase.

Cu servitori și un perceptor care s-o elibereze de corvoadă, găsi starea de părinte imens de valoroasă. Henry avea toată voința și tăria de caracter necesare ca să-l poarte spre o maturitate plină de succes, iar ea nu se dădea înapoi, așa ca Rob, de la a încerca să i le modeleze. Ceea ce simțea copilul pentru ea nu era iubirea pe care o avea pentru Helen, ci prietenie, și cu cît deveneau mai buni prieteni, cu atît mai greu îi venea să facă efortul de-a-l abandona.

— Te-ai comportat excelent, Margaret, spuse Rob. Îți mulțumesc.

Și-i dărui o broșă cu diamante în formă de libelulă. Pentru că ea era pregătită s-o confirme, legitimitatea lui Henry era în afara oricărei discuții, și se puteau pune bazele unei dinastii Betty. Îndeplinise biștarii. Și totuși, nu pleca.

Apoi descoperi că dobîndise nu un copil, ci trei.

Roland, administratorul, intră în camera pe care Rob o botezase oarecum optimist „odaia de cusut", și pe care Barbary, nefiind în stare să coasă, o folosea ca salonaș privat. Făcea socoteli.

— Un vizitator, *my lady*. L-am poftit în galerie.

— Cine e, Roland ?

Pe Roland îl părăsi fudulia.

— Am uitat numele, *my lady*.

Slugi.

— Într-una din zilele-astea, Roland, am să-ți iau cîcja aia a ta și-am să ți-o vîr în... horn.

Trebuise să-l promoveze din funcția de valet pentru că nu era de găsit nici un intendent în toată Londra și Whitehallul.

— Iertare, *my lady*.

— Spune-i că vin într-un minut. Dulciuri și tămîios, Roland.

— Da, *my lady*.

Se duse la oglindă, cochetă. Nu te grăbești să-i saluți pe musafirii neașteptați, pare-se. „Intendentu-ți îl face să se simtă comod în vreun apartament spațios," spusese Lady Russell, „astfel ca să-i poată examina bogățiile. Bucătaru-ți îi aduce dulciuri și tămîioasă, în vreme ce tu, gazda, te

faci *point-device* în budoar. Apoi te duci la el, luîndu-l în vreun alt mare apartament..."

Avea fire albe în păr, sau era doar o farsă a luminii ? Sosise vremea să-i cheme pe vopsitori ? Nu. Lumina, slavă Domnului. Să-și pună oare un zbenghi ? Dracu' să-l ia, or fi făcînd furori aluniţele, dar nu-și putea lipi una fără a-și încleia toate degetele cu mastic.

Brocartul de lamé dădea bine cu dantelă. Fața din oglindă zîmbi gîndindu-se cît de departe ajunsese cu îmbrăcatul de cînd îi trimisese odinioară O'Neill una din ţinutele unei amante de-a lui, cu ani în urmă, cînd locuia la Spenseri. Spenserii, Maccy, copiii, Dublinul, Munsterul, Rosh, femeia spînzurată, O'Hagan... Gîndește-te mai bine la altceva.

Mîine trebuie să trimită după gulerar și să-i ceară un alt rapato ; pe acesta îl purtase cu ocazia prea multor evenimente ca să-i mai fie văzut, iar Rob insista să salveze permanent aparenţele. Ceea ce-i convenea pînă-n vîrfurile picioarelor ; căzuse pradă slăbiciunii de a purta lucruri frumoase, după cum o răpusese și să aibă servitori, să se distreze, să trăiască într-o casă unde fiecare cotitură aducea în fața ochiului frumusețea. Niciodată nu fusese părtașa unor bogăţii pe asemenea scară, nici chiar la Penshurst, și nu încăpea îndoială asupra seducţiei lor. Putea lîncezi cu drag la gîndul vechilor zile bune din Bermude și Connaught, dar fuseseră al dracului de incomode. De fiecare dată cînd urca treptele patului ei cu patru stîlpi, cu draperiile brodate mărunt și salteaua din puf de gîscă, în timp ce o slujnică agăța în dulap hainele pe care și le scosese, perspectiva de-a-l schimba pe-un prici de corabie sau o rogojină devenea și mai puțin ispititoare. La urma urmei, Rob își ținea făgăduiala și o lăsa să doarmă-n el singură, iar un tîrg *era* un tîrg. Henry chiar nu-și putea încă permite s-o piardă. La dracu', Irlanda o costase destul, pentru numele lui Iisus. Un cap mai înţelept decît al ei îi spusese să nu se mai întoarcă.

O pereche de ochi mirați se holbau la ea. De ce-ar face-o ? Ce era acum acolo pentru ea ? O'Neill ? O înșelase. O'Hagan ? O părăsise. Bunică-sa ? Will ? Ei, da, dar nu era nici o grabă...

Doamne, vizitatorul ! Etichetă sau nu, nu lăsai pe nimeni să aştepte atît de mult. Ieşi în galerie.

La fel ca restul Casei Betty, galeria impunea demnitate asupra ocupanţilor ei, iar înaintarea Barbaryei de-a lungul său fu un statornic foşnet de mătăsuri. Lungimea de patruzeci de metri pe latura sudică era aproape toată numai ferestre, 1.500 de ochiuri de geam separate privind spre Tamisa. O fi tras el, curentul, aici, cînd sufla vîntul de miazăzi, dar efectul era superb. Fiecare nişă din peretele opus avea cîte o masă acoperită cu covor turcesc, sau conţinea statui şi alte *vertu*, în vreme ce spaţiile dintre ele erau aşternute cu tapiserii. Aici făcuseră economii ; tapiseriile erau de fapt ale lui Hicks de Warwickshire, nu Gobelinuri de la Paris, dar era nevoie de un expert ca să se observe deosebirea.

O persoană aflată în capătul galeriei se ridică la apropierea Barbaryei. Simţul modei pe care-l dobîndise o ajută să-l evalueze. Îmbrăcat destul de bine, deşi pălăria-clopot era o greşeală şi, măi să fie, barba marquisetto nu mai era *ton*-ul. Şi, indiferent cine-o fi fost, îl impresiona locul, se vedea după felul de-a sta, şi nimeni din cercurile cuvenite nu arăta *vreodată* că e impresionat...

— Edmund !

Barbary se împiedică în tocurile înalte luînd-o la fugă spre el. Parcă faptul de-a se fi gîndit la Munster îl făcuse să apară.

— Lady Betty. Dar ce bine arătaţi !

Bănuitoare, îl privi pe sub gene mijindu-şi ochii. Adică, bine arăta comparativ cu paparuda ce fusese cînd i-o dăduseră prima oară în grijă la Dublin ? Mai bine decît arătase într-un răzor de cartofi noroios, în Munster ? Se pregătea să intre într-un mi-amintesc-de-tine-atuncea-cînd ? Nu, n-avea de gînd, binecuvîntat să fie. Edmund Spenser era înfiorat de cunoştinţa oamenilor de seamă. Rochia Barbaryei, bijuteriile, soţul ei, casa, toate declarau că atinsese măreaţa. Prin urmare, era încă o persoană cu care putea simţi fiori că se cunoaşte. N-avea s-o minimalizeze pentru că nu o dorea minimalizată.

— Iertaţi-mă, Lady Betty, că am dat buzna. Dar cu Sir Rob plecat...

— Dragul meu Edmund, sîntem prieteni vechi ! spuse ea cu grandoare. Sir Rob este la Bristol pe moment.

Se așează și-i oferi dulciuri.

— Cum mai merg lucrurile la curte ?

Era o amabilitate să presupună că știe, deși acum, stînd și gîndindu-se, își dădu seama că n-auzise decît referiri vagi la el, ca și cum ar fi fugit pe de margini, încercînd să ciupească atenția oamenilor.

Dar acesta era un punct dureros.

— Ah, Lady Betty, în ce vremuri de invidie și detracțiune trăim !

— Așa ?

Fără îndoială că era așa.

— Însăși neasemuita noastră Maiestate a fost atît de grațios încîntată de „Regina Zînelor" încît mi-a acordat o pensie de cincizeci de lire pe an, dar sînt unii care-mi creează dificultăți în a o obține.

Deduse că se referea la Burghely sau, mai probabil în zilele acelea, la Dl. Secretar Cecil, care nu-l putea suferi pe Spenser cu nimic mai mult decît tatăl său. Îi observă brusca amintire a relațiilor ei cu ambii gentlemeni.

— Deși neîndoielnic e o obstrucție a micilor funcționari ai oamenilor de seamă prea ocupați cu afacerile de stat...

Dregerea gafei îi luă ceva timp.

Sărmanul Edmund ! Își agățase steaua atît de strîns de căruța lui Raleigh încît i se stinsese cînd Raleigh căzuse în dizgrație — și în Turn — pentru căsătoria sa cu Elizabeth Throckmorton, și deși Raleigh își croia încet drumul înapoi spre acceptare, se părea că protejatul său nu se bucura de aceeași reabilitare. Iar protejatului nu-i putea da prin minte de ce. Cu tristețe, spunea :

— Sperasem că sărmanele mele rime vor fi găsit favoare cu cei ce au virtutea de-a le auzi.

Dumnezeu știa că încercase ; nu putea să intre într-o casă nobilă fără a vedea o dedicație de-a lui Edmund la adresa proprietarului, proeminent afișată. Fiind nouă în lumea vasalilor și-a umblatului lor de-a bușilea dinaintea patronilor, majoritatea acestora făceau să i se înnoade stomacul. Nimeni nu-i scăpase lui Edmund. Doar ca să

fie sigur, adresase una pînă şi „Tuturor Graţioaselor şi Frumoaselor Doamne de la Curte". Dar nu funcţionase. Nobilimea primea cu plăcere poezia, dar nu şi pe poet.

Îl privi în timp ce-i vorbea, încercînd să-şi dea seama de ce. Lucrările lui o lăsau amorţită de plictiseală, dar pe-atunci încă nu era educată ; cei care erau, spuneau că e cea mai măreaţă chestie de la Chaucer încoace. (Şi puţin din *el* avea s-ajungă departe, şi tot aşa.) Problema era că; puteai şti foarte bine că Edmund are geniu, dar cînd erai alături de el nu puteai vedea unde şi-l ţine. Părea că ar fi ceva complet separat de anxiosul, încăpăţînatul, slugarnicul, neremarcabilul omuleţ însuşi.

Sufletul nu-i era destul de mare, trase Barbary concluzia. Iată, Philip Sidney — care era un poet, nu vă fie cu supărare — fusese în stare să înţeleagă toate punctele de vedere, chiar şi pe cel irlandez. Nu ţi-l puteai imagina pe Philip stînd deoparte şi uitîndu-se în timp ce ai lui măcelăreau oameni neînarmaţi sau spînzurau femei gravide. Spenser o făcuse. Un mic lăutar mărginit, îşi spuse. Şi plictisitor. Tot ce vroia cu adevărat să audă era ce-i mai făceau copiii.

— Cum o mai duc Catherine şi Sylvestris ?

Edmund se lumină la faţă.

— Ce drăguţ să vă amintiţi, Lady Betty ! Şi cu asta revenim la motivul vizitei mele.

Tăcu un moment.

— Mă-nsor iarăşi.

— Felicitările mele.

Edmund roşi.

— O fetişcană de la ţară, irlandeză, plină toată de prospeţimea rouăi.

— Irlandeză ?

— Anglo-irlandeză, desigur. Paleză din Youghal. Elizabeth Boyle. Facem nunta la Cork. Mă voi despărţi de vanele extravaganţe şi falsele standarde ale vredniciei şi mă voi întoarce în ţinutul acela sălbatic unde încă mai există simplitate.

— Foarte drăguţ. Şi copiii ?

Mîinile lui Edmund se încleştară una de alta.

— Lady Betty, aţi fi de acord, ar binevoi Sir Rob, să-i luaţi la dumneavoastră în casă ? Cu dumneavoastră,

pot primi afecțiunea și introducerea în cea mai înaltă societate pe care le-aș putea-o dori. Tandrețea dumneavoastră față de ei și de biata lor mamă îmi dă îndrăzneala de-a v-o cere...

Și o ținu tot așa, înșirînd ceva despre sacrele Muze ca fiind doicile nobilimii, sau viceversa, ea și Rob dobîndindu-și nemurirea prin poemul pe care avea să li-l dedice. Îl privi lung, aducîndu-și aminte de chinul prin care trecuse cînd el își luase copiii la Londra și trebuise să-și smulgă de la gît mîinile lor.

Se scuturâ. Va fi Rob de acord ? S-ar putea, va fi probabil flatat să contribuie la tradiția conform căreia copiii de familie bună erau trimiși să-și învețe manierele în case de renume. Iar el admira opera lui Spenser ; era posibil să-i placă ideea de-a fi făcut nemuritor. Și începea să pună bază pe judecățile ei.

Află că proaspăta-de-rouă Elizabeth Boyle era nervoasă la gîndul de-a-și începe viața de familie cu doi copii vitregi, că Spenser vroia liniște și pace în care să compună un nou poem, oda de nuntă „Epithalamion" care va întrece pe departe...

— Am să vorbesc cu Sir Rob, îl întrerupse ea, dar cred că ne putem aștepta să accepte.

Îi primi cu grație recunoștința. L-ar fi putut săruta. O găsea demnă să-i încredințeze cele mai prețioase lucruri pe care le-avea, pentru că era spre binele lor. Nu mai era Barbary a Ordinului jucîndu-se de-a Lady Betty. *Era* Lady Betty.

Nouăsprezece companii engleze de pedestrași și șase trupe de cavaleriști, 1.750 de oameni cu totul, porniră din Dundalk sub comanda Mareșalului Henry Bagenal într-un marș de rutină ca să ducă provizii la fortul Monaghan. Mărimea forțelor avea doar scopul de a plimba drapelul Tudor de-a lungul hotarului cu Ulsterul și de-a descuraja orice clan s-ar fi simțit nemulțumit.

Monaghan era cea mai centrală dintr-un șir de garnizoane engleze de-a lungul a ceea ce administrației de la Dublin îi plăcea să considere un Zid al lui Hadrian divizînd nordul Irlandei pe teritoriile civilizate ; numai că nu era nici un zid, doar forturi izolate, și chiar și acestea

foarte puține. Totuși, irlandezii, și mai ales O'Neill, cărora le erau violate pămînturile, le simțeau prezența ca pe o insultă ; garnizoana Armagh, de pildă, ocupa una dintre cele mai vechi și mai sacre catedrale ale țării, pe o colină dăruită Sfîntului Patrick însuși de către Regina Macha. Iar în ultimii zece ani, englezii împinseseră zidul invizibil tot mai spre nord. Un alt fort fusese clădit mai sus de Armagh, pe rîul Blackwater, iar altele erau plănuite să umple golurile, cînd și dacă Elizabeth aproba fondurile pentru a le construi.

În ultima vreme, clanurile cauzaseră mai multe greutăți ca de obicei.

Mareșalul mărșăluia în obișnuitele trei divizii de avangardă, luptă și ariergardă, el și alți ofițeri stînd la urmă. Avangarda, punctul de minim pericol, dacă exista vreun pericol, consta mai ales din recruți necopți aduși din Anglia, dar pentru a le contracara lipsa de experiență coloana conținea o parte din cei două mii de veterani pe care Elizabeth îi rechemase recent din Bretania pentru a-și întări armata irlandeză.

În cea de-a doua zi a marșului, începură urletele. Pînă și veteranii bretoni, obișnuiți cu luptele, erau neliniștiți de peisajul aparent gol din care se înălțau vaiere ca și cum dealurile și copacii ar fi avut glas ; recruții erau zguduiți rău. Ca de niciunde, o bandă de țintași irlandezi apărură în fața avangărzii, trăgînd cu iuțeală și precizie. Recruții englezi se risipiră pe dată și o companie de veterani, cu muschete și sulițe, trebuiră să fugă în față să-i sprijine. La fel de repede pe cît apăruseră, irlandezii se făcură nevăzuți.

Coloana ajunse la Monaghan fără alte incidente. Fortul era clădit din pietrele unei abații pe care englezii o demolaseră în acest scop. Proviziile fură cărate în magazia ofițerului cu cartiruirea, se îngrijiră răniții, îngropară morții, armele fură curățate. Arseseră deja o bună parte din pulbere.

A doua zi, la zece dimineața, englezii lăsară o companie proaspătă în garnizoană și-și începură marșul de întoarcere. De astă dată, ofițerii și soldații fură distribuiți mai bine. Bagenal trecu în avangardă, iar doi dintre ofițe-

rii bretoni luară comanda centrului și a ariergărzii alături de recruți.

Fără căruțele grele care s-o încetinească, oștirea păși vioi în dimineața însorită și în plin coșmar. La trei mile distanță de Monaghan, urletele reîncepură. Nu se putea vedea nimic decît colinele și stufărișurile tremurătoare ale mlaștinilor, dar din ambele laturi ale coloanei mlaștina începu să scuipe foc. Deodată, drept în față apărură chipurile trei sute de soldați englezi, cu tunici roșii, trăgînd cu flinte englezești. Faptul de-a fi atacați de doppelgangeri îi doborî pe recruții deja stresați care o luară la fugă și trebuiră să fie înlocuiți de către divizia de luptă. Apoi tunicile-roșii dispărură, ca și cum s-ar fi sfărîmat o oglindă. Liniștea se lăsă peste frumoasa priveliște, cîntecul păsărelelor reveni. Bagenal ordonă continuarea marșului.

În fața lor era un curs de apă iar pe malul opus, în plină vedere, stătea un călăreț. Mai tîrziu, aveau să spună că strigase :

— Fie ca azi să se vadă dacă Regina sau eu sînt stăpînul Ulsterului !

O'Neill-ul se declarase, în sfîrșit.

Locul avea numele de Clontibret.

Majoritatea englezilor rămaseră nemișcați, dar un palez pe nume Seagrave se repezi, înainte la atac cu patruzeci de călăreți. Ca prin farmec, în spatele lui O'Neill apăru cavaleria tyroneză, trăgînd. Nu-l nimeriră pe Seagrave, care ajunse la O'Neill, îl doborî din șa și-i căzu deasupra. O'Neill fu salvat de unul din șefii săi subsidiari, O'Cahan, care îi reteză lui Seagrave brațul. O'Neill reuși să-și scoată pumnalul și-i puse capăt zilelor.

Din acel moment, coloana fu supusă unui atac continuu. Caii irlandezi erau mînați de cavalerișți, fiecare escadron fiind apărat de focul și cavaleria engleză de cîte o formațiune de trăgători. Era o manevră care-i aducea drept în rîndurile englezilor. Îngreunată de către răniți, dar dînd dovadă de curaj, coloana se oprea, lupta, pornea împleticindu-se mai departe, iar lupta, iar se-mpleticea. Călăreți și pedestrași irlandezi ieșeau zbierînd iar și iar din lăstărișuri, agățîndu-se de scările șeilor ca niște acrobați, trăgînd, împungînd, după care călăreții

îi trăgeau din nou în afară de pericol. Orice soldați îndeajuns de îndrăzneți ca să-i urmărească nu mai fură văzuți niciodată. Nu era un front clar. Muniția scădea. Bagenal dădu singurul ordin pe care-l putea da, să insiste cu marșul, suferind pierderi, oamenii prăbușindu-se în jurul lui. Astfel o ținu timp de opt ore.

La asfințit, englezii acoperiseră paisprezece mile până la o înălțime dintre mlaștini unde poposiră în formație de luptă. Strâchinile de cositor ale lui Bagenal fură topite și prefăcute în gloanțe iar unul din servitorii mareșalului — un irlandez, Felim O'Hanlon — fu pus să-și croiască drum până la Newry și să aducă ajutoare.

A doua zi, coloana de întărire străbătu mlaștina pentru a găsi tabăra englezilor obosiți și răniți într-un peisaj gol. Irlandezii dispăruseră. O'Neill rămăsese, la rîndul său, în pană de muniție.

Revenit la Newry, umilit și acoperit de rușine, Mareșalul Bagenal își înregistră pierderile la doar treizeci și unu de morți și o sută nouă răniți. De fapt, victimele în rîndul englezilor atinseseră cam șapte sute.

Oricum, nu numerele erau problema. Problema era ceea ce se întîmplase. O'Neill folosise irlandezi ce fuseseră instruiți de proprii ofițeri ai Elizabethei pe vremea cînd Regina avusese încredere în el și, mai mult, îi folosise într-un nou gen de război. Contrar celor pe care fuseseră toți îndemnați să le creadă, dușmanul nu era o adunătură. Unul dintre căpitanii bretoni îi scrise în particular lui Cecil spunîndu-i că O'Neill se dovedise un abil comandant de oști, la fel de disciplinat și precis ca oricare pe care-i fusese dat să-l întîlnească, folosind în mod strălucit terenul cu care era familiarizat, și că ar fi nevoie de o armată mai bine instruită și echipată decît cea care primise pînă acum misiunea de a-i apăra.

Mareșalul Henry Bagenal avea totuși un motiv de triumf. Forma schimbătoare ce era uneori Contele de Tyrone, credinciosul supus al Maiestății Sale, iar alteori O'Neill, căpetenie gaelică și susținător al rebelilor, încetase să mai pîlpîie și se definise ca o figură călare conducînd trupe împotriva englezilor. Se dezvăluise ca superrebel așa cum spusese întotdeauna cumnatul său că era.

Nici englezii, nici irlandezii nu-și pierdură vremea să afle de ce alesese tocmai acel moment pentru a trece Rubiconul său. Pentru clanurile din Ulster, sătule de schimbările lui de poziție, fu un motiv de bucurie sărbătorită în sălbăticie. Ca și cum cineva ar fi presărat praf de pușcă de-a lungul invizibilului Zid al lui Hadrian și i-ar fi dat foc, flăcări explodară în castelele, locuințele și forturile coloniale pe-o întreagă linie de la est pînă departe-n vest, ucigînd și arzînd civili și militari deopotrivă. Umilința și cruzimea fură răzbunate prin umilință și cruzime. Fratele lui Sir Richard Bingham, George, fu omorît în biblioteca palatului său din Connaught.

Răscoala de răspuns pentru Clontibret fu atît de imediată încît avu loc în timp ce scrisorile ce duceau vestea înfrîngerii erau încă pe drumul lor de patru zile spre Anglia.

— Nu va dura mult, Rob. Sylvestris e la lecția de greacă, cu noul dascăl. Catherine stă azi la familia Cumberland.

— Nu-mi place ca Henry să se ducă la Turn.

— N-o să intre în al lui Thomas. Poate merge cu Winchard să viziteze menajeria.

Rob ridică privirea de la birou :

— Nu-i face nici un bine reputației mele, Margaret, ca fiul meu să fie însoțit de-o maimuță căreia i se freacă nodurile degetelor de țurloaie. Cînd Winchard i-a deschis poarta lui Sir James Harington, alaltăieri, Sir James a refuzat să intre pînă nu l-a auzit vorbind.

— Asta-i slujba lui Winchard, să sperie oamenii. Nimeni n-o să mă atace, pe mine sau pe copii, cu Winchard prin preajmă.

Uneori se întreba chiar și ea de ce-l angajase pe Winchard, dar acesta era una din micile ei răutăți, scăpările deliberate pentru a-i aminti lui Rob, cînd devenea peste măsură de pompos, că și trecutul lui stătea tot în Ordin și, chiar dacă lui îi era rușine cu asta, ei nu-i era, și că încă mai avea o voință a ei proprie. Winchard era noul ei Clampett.

— Oricum nu te-ar ataca, spuse Rob. Era încă îmbufnat în urma incidentului din curtea bisericii Sf.

Pavel, cu două zile mai-nainte, cînd îi fusese tăiată punga. Pierderea pungii nu-l tulburase atît cît faptul că o primise înapoi după cîteva minute de la o arătare care murmurase : „Nu mă prinsei că eşti bărbatu' lu' Barb," înainte să dispară în mulţime.

— Cine era ? întrebă Barbary, cu interes. Damber Ciordilă sau Harry Poyning ? Harry lucrează la Pavel.

— N-am idee cine era, spuse Rob, şi dacă se poate aş vrea să n-ai nici tu.

— Oricum, urmă Barbary, reluînd discuţia despre Winchard, Henry îl place. Şi dacă crezi că poţi să găseşti unul mai bun, eşti invitatul meu să-ncerci.

Ambele argumente erau hotărîtoare. Henry era lumina ochilor lui Rob, iar servitorii buni ajunseseră tot atît de greu de găsit încît achiziţionarea lui devenise o treabă de specialişti.

— Foarte bine. Foarte bine.

De la o vreme-ncoace, în general, ceda.

Coborî împreună cu Henry şi Winchard în grădină, unde sub-portarul descuie poarta spre debarcader iar Winchard strigă după o barcă ce se îndrepta spre est. Strict vorbind, ar fi trebuit să ţină o barjă a lor proprie — Essex avea două — dar, după cum atrăsese atenţia Rob, Contele de Essex era îndatorat cu suma de £20.000 ; pînă şi Regina îi datora £3.000, *iar* ea îşi ceruse banii înapoi.

În timp ce ambarcaţiunea luneca pe sub grilajul cu ţepi al ecluzei Turnului Londrei, un gardian pe care nu-l mai văzuse îi ceru autorizaţie, dar sergentul acestuia ieşi în fugă pe uşa dosnică pentru a o ajuta să urce treptele :

— *Bună* ziua, Lady Betty. Nu vă puteţi ţine departe de noi, care va să zică ? Cam cald pentru luna mai, nu că da, Lady Betty ? L-aduseraţi pe puştiuleţ azi ? Ziua, tinere domn. Atenţie la pas, acuma, Lady Betty. Nu-i nevoie să v-arăt drumu'. Bună ziua dumneavoastră, Lady Betty.

Privi după ea, observîndu-i admirativ înaintarea prin curtea de la Sf. Thomas. Fusta şi corsajul îi erau din satin ca smaraldul brodat pe burtieră şi pieptar într-un apăsat model coral ; la gît purta un carcanet de aur ; părul îi era descoperit cu excepţia unei îndrăzneţe pene

de struț care se balansa. Lăsase în urmă pe malul cu miros de rîu, o pală de parfum italienesc din cel mai bun. Chiar dacă o însoțea un servitor cu înfățișare ca de gorilă, era întruchiparea modei.

— Asta-i Lady Betty.

— M-am prins, spuse gardianul.

— N-aș vrea s-aud, Henry, spunea Lady Betty, că ai împuns leul cu bețe printre zăbrele. Nici tu, Winchard. Azi îi va fi cald și s-ar putea să se-nfurie iarăși. M-auziți ?

— Da, Doamnă, răspunse Henry.

— Da, Barb, răspunse Winchard.

— Winchard ?

— Da, Lady Betty.

— Iar după aceea o să vă puteți duce la Turnul Artileriei și să vă uitați la tunuri. Spuneți-i lui Sir Roger că aveți permisiunea lui *my lord* de Essex. Voi veni și eu acolo.

— Ăla e ! exclamă Henry.

Winchard făcu cu ochiul :

— Tunuri, ai, Barb ?

— Winchard !

Privi cele două figuri discordante îndepărtîndu-se, una greoi, cealaltă zburdînd. Semnele și ocheadele lui Winchard la adresa trecutului ei erau rare și atît de impenetrabile încît nu le puteau înțelege decît cei în cunoștință de cauză, dar încerca să-l dezbare de ele, în special pentru a-l preveni de-a fi concediat de către Rob.

Rămase pe loc o vreme, sorbind din priviri împrejurimile, uitîndu-se în sus spre centrul complexității cenușii de clădiri unde fusese cîndva încarcerată. Vizitele ei la Turn erau prilejuite de tragedii, dar existau momente cînd contrastul dintre starea ei de-atunci și cea actuală o făcea să-i vină să strige : „Uitați-vă la mine ! Uitați-vă la mine, zăngănitori-de-chei ! Mă recunoașteți ?“ N-o recunoșteau, desigur. Cu două vizite mai-nainte trecuse pe lîngă temnicerul Morgan și, deși el fusese unul dintre cei mai blînzi paznici în timpul detenției ei, nu reușise să reziste unei răzbunări meschine : „Nu saluți o doamnă cînd treci pe lîngă ea, grăsane ? Am să-i informez pe superiorii tăi despre această nepolitețe.“ O făcuse fericită pe toată ziua, treaba asta.

Ei, bine. Barbary coti pe aleea spre poarta turnului St. Thomas. Înclină din cap spre gărzi, care o salutară, nici măcar deranjîndu-se să cerceteze coşul pe care-l purta, şi o luă prin sala pe care o clădise Edward I, spre scara din turla ce ducea la galeria ce dădea la rîndul ei în încăperea de deasupra ecluzei. Era o odaie frumoasă cu duşumea carelată, plafon boltit şi ferestre cu geamuri colorate răspunzînd spre rîu, astăzi deschise, lăsînd să intre soarele şi strigătele sacagiilor, o cameră neobişnuit de somptuoasă şi vrednică de evadare pentru un prizonier, chiar şi dacă era fiul unui rege. Dar prizonierul, care zăcea în marele pat cu faţa la ferestre, nu pleca nicăieri.

— Cum o mai duci azi ? întrebă Barbary aplecîndu-se, pe vîrfuri, să-l sărute ; răsuflarea îi mirosea a urină ; deschise coşul. Ţi-am adus jeleu de mere amestecat cu vin de porto şi o reţetă de la bucătarul meu ; o face din rădăcini de elicampane, ce-o mai fi şi-aia, şi...

— Whisky.

— Sir John, o să mă faci să fiu spînzurată. Doctorii...

— Ticăloşi aborţionişti. Whisky, femeie. Ce ziceai ?

Slăbise, şi era galben la fel ca răposatul Scutieru, dar încă mai avea autoritate.

Barbary privi la Cutress, valetul lui Sir John, care ridică din umeri. Scoase o sticlă dintr-un dulăpior, culese un biberon de lîngă pat, trecu la ferastră, scurse afară medicamentul şi îl umplu cu whisky. Fu nevoită să ţină sticla în timp ce bolnavul sugea nesăţios prin tetină. Regina, mustrată de conştiinţă pentru ceea ce-i făcuse fratelui ei după tată, îşi trimitea zilnic proprii doctori, dar era prea tîrziu. Sir John Perrot murea.

Toate eforturile Barbaryei şi ale Domnului Secretar Cecil de a dovedi probele împotriva lui ca fiind false se irosiseră degeaba. În ciuda insistenţelor lui Burghely, ale fiului său şi chiar ale lui Essex, a cărui soră era nora lui Sir John, Regina fusese decisă să-l aducă în faţa judecăţii pentru trădare. Judecătorii ei aşezaţi la Westminster refuzară să ia în discuţie descoperirile Barbaryei şi ale lui Cecil, scrisoarea falsificată fu acceptată ca dovadă prima facie, iar Sir John fu condamnat la moarte.

Principalii lui duşmani, Loftus şi Wallop, veniseră la proces. Barbary, privindu-l din loja doamnelor, putu

vedea că pînă și pentru ei verdictul fu o surpriză. La vremea aceea, nu mai era surpriză pentru ea. Nu presupusele tratative ale lui Sir John cu spaniolii erau problema ; miezul acuzațiilor consta în insultele lui Sir John la adresa Reginei. De fapt, era judecat pentru lezarea vanității Elizabethei. Juriul zumzăia de oroare auzind referirile la Maiestatea Sa ca „ipocrită scîrboasă", „bucătăreasă josnică, bastardă și pișăcioasă" și, cu Sir John strigînd epitete încă și mai suculente din boxă, reveniră cu un verdict de vinovăție după numai trei sferturi de oră.

Acela fu momentul cînd toată esența farsei deveni vizibilă ; Regina declină semnarea condamnării la moarte și refuză să sancționeze tradiția uzuală conform căreia proprietatea unui trădător era confiscată. Urmașii lui Sir John aveau să-l poată moșteni. Domnul Secretar Cecil fusese mai aproape de-a-și ieși din minți de mînie decît îl văzuse vreodată Barbary.

— Doar ca să-l învețe o lecție, spuse, bătînd cu pumnișorii săi în birou. Asta a fost tot, să-l învețe minte o lecție.

— Ei bine, a făcut-o, șuieră Barbary. Acuma poate să-i dea drumul din Turn.

— O să-i dea, spusese liniștitor Elful. O să-i dea drumul.

Dar cînd o făcu, Sir John era prea bolnav ca să mai poată fi deplasat.

— Umple-o la loc, domniță, îi spuse el Barbaryei cînd își sfîrși sticla. O s-o țin sub așternuturi. Repede, vin doctorii.

Dar nu erau doctorii, era Lordul Locotenent al Turnului, Sir Owen Hopton, pe care-l treceau toate nădușelile.

— Iertați că dau buzna, Sir John. Sper că vă e mai bine azi. Dar am nevoie de cunoștințele dumneavoastră despre Irlanda... ah, și Lady Betty ! Excelent !

Sir Owen devenea gînditor ori de cîte ori o vedea pe Barbary, ca încercînd să-și amintească unde o mai întîlnise.

— Ce este ? se răsti Sir John.

— Și stăpînește-ți vocea, domnule ! aruncă tăioasă Barbary. Te afli în odaia unui bolnav.

A-l ține pe Sir Owen din scurt era alta din răzbunările ei.

— Credeți că-i preludiul unei invazii ? șopti Sir Owen, trăgîndu-și un scaun lîngă patul lui Sir John. Căci dacă este, atunci munca de a pune Turnul în stare de război ar trebui începută de îndată.

— Ce tot zici, fir-ai al dracu' ?

— N-ați auzit ? Nu, sigur că nu, eu însumi abia am aflat. Clontibret, un loc numit Clontibret, în Irlanda. Jumătate din forțele lui Bagenal nimicite în ambuscada Contelui de Tyrone. Regina publică o...

— Ești sigur că era O'Neill ?

— De unde se știe că era O'Neill ?

Întrebările Barbaryei și a lui Sir John fură simultane.

— Mai mult ca sigur că era el. Stătea dincolo de-un rîu și rînjea c-o să fie Regele Irlandei în nici o lună. Pifanii lui au tăiat capetele soldaților noștri. Mișelul, mișel trădător, după ce Majestatea Sa l-a ridicat din praful drumului !

— Zi-ne ce s-a întîmplat, omule, spuse liniștit Sir John. Barbary se duse la fereastră în timp ce Sir Owen povestea ceea ce știa. Una din barjele corporației vîslea pe-alături, cu pavilionul atît de lung încît i se tîra pe apă. Oamenii rîului, așteptînd un bacșiș, jucau zaruri pe treptele pontonului. Folosise tunuri ? „Omoară oameni." Ea omoară oameni. Dacă-l înzestrai pe-un om cu tunuri, le folosea. Știuse asta. Oameni obișnuiți, ca aceia de-acolo, oameni care intrau în armata engleză ca să scape de sărăcia de-acasă, oameni cu nimic mai răspunzători pentru trecutul Irlandei decît era ea. Metalul ieșea în flăcări pe țevile tunurilor și smulgea bucăți din ei. Păruse atît de nedefinit, O'Neill temporizase atît de mult încît păruse că nu se va schimba nimic, categoric nu cu cîteva tunuri.

O Doamne, Will. Era în miezul problemei, și făcea și mai multe tunuri pentru O'Neill. Avea să-l ia înapoi. Îi va trimite Gracei O'Malley un mesaj prin corăbiile pentru whisky ale lui Dick Încornoratu cerîndu-i să-l scoată pe Will din toată povestea. Grace o putea face, ea putea face orice. Dar aunci bunica ei trebuia să se întoarcă în Connaught și să stea acolo, unde era în siguranță.

Încă întoarsă cu spatele spre încăpere, spuse :

— De ce-a acționat acum ?

— Pentru că-i un mișel, un trădător mișel.

Sir John spuse :

— Pentru că i l-au cerut pe fiu-său.

Barbary se răsuci spre el. Bătrînul din pat foșnea o scrisoare între degetele sale slăbite.

— James, fiul *meu*, mi-a scris. Dublinul i-a cerut lui O'Neill să-și trimită fiul cel mai mare ca ostatic. Asta l-a iritat, nu vedeți ? N-a fost niciodată un englez printre englezi. Îl tratau ca pe o căpetenie în blană de lup, nu ca pe un Conte cu pieptar și pantofi de mătase.

— Și pe bună dreptate.

Barbary se întoarse spre Lordul Locotenent al Turnului :

— Afară.

Sir John plîngea. Nu vroia ca un prost ca Sir Owen să-l vadă plîngînd.

— Dar mai e problema cu *my lord* Bingham. Oare acum Regina o să-i dea drumul, ce credeți ?

Iar asta era cea mai reușită din toate răzbunările Barbaryei. Deși Sir John se afla în Turn, tot acolo se găsea și unul dintre cei mai mari dușmani ai lui. Cîteodată, Barbary stătea sub fereastra celulei mici și inconfortabile unde Elizabeth poruncise să fie închis Sir Richard Bingham, și-și imagina pentru propria sa plăcere frica și umilința pe care le suferea. Îl vroia spînzurat astfel ca să-l poată privi pe eșafod, să-l audă cerșind ca un băiețel care știa să scrie și cerșea.

Dar acum nu se putea deranja cu toate astea.

— Ieși afară !

Sir Owen plecă, iar ea se apropie de pat și șterse fața galbenă ca de ceară cu batista ei.

— Nu acuma, nu. Dumnezeu e martor că ai făcut tot ce-ai putut, *my lord*. Nu s-ar fi întîmplat niciodată dacă te-ar fi ascultat.

De ce Sir John nu înjura, de ce nu urla de furie ? Cum putea fi atît de bolnav și totuși să-i pese așa de mult ?

— Ai fost cel mai bun englez pe care l-a avut vreodată Irlanda.

Cutress, de cealaltă parte a patului, era zdrobit.

— Să mă duc după doctori, *my lord, my lady?*

Pleoapele ridate se deschiseră, şi ochii bulbucaţi ai unui om de neam Tudor îl priviră, aruncînd văpăi.

— Whisky.

Îi dădură whisky şi se însufleţi.

— Ei, ei, a-nceput. Sfîrşitul a-nceput.

Barbary se apucă să-şi strîngă coşul.

— Poate că nu-i sfîrşitul.

— Ce zici ? îi apucă Sir John mîna într-o neaşteptat de puternică strînsoare. Crezi c-o s-o bată, nu-i aşa ?

Încă mai era şiret.

— Păi...

Era posibil să se întîmple ceva. Poate că Elizabeth se sătura de irlandezii ei rebeli, poate că se retrăgea, *poate* că porcii zburau. Orice era posibil.

— Îţi spui eu, duduiţă, ăsta-i sfîrşitul irlandezului. A jignit-o, nu vezi matale ? N-o să-l ierte niciodată. Ştiu. Eu să nu ştiu ? O să meargă pînă la capăt. S-o vezi numa' acuma pe bătrîna zgîrie-brînză ce-o să mai dea la bani peşin pe arme.

Căzu la loc pe perne.

— Cînd i-ar fi putut cheltui pentru pace.

Barbary îi şterse faţa. Carnea se desprindea de planul neted al oaselor. În timp ce-l săruta, mîna lui Sir John se mai strînse o dată pe-a ei.

— Barbary.

Era pentru prima oară că o numea astfel.

— Da ?

— Nu te mai du acolo. Auzi ce-ţi zic ? Să nu te mai duci acolo.

Henry, bucăţică ruptă tată-său, vru să se înapoieze pe rîu, aşa cum veniseră.

— Nu vreau să merg în lectică, e *ef*, un cuvînt cu *ef*. [1].

— Efeminat, vrei să spui — sper. Poate, dar pe mine mă strîng pantofii şi trebuie să trec pe la Pavel.

Henry o studie :

[1] Aluzie la cuvîntul „*fuck*" („fut") : prin aeneralizare cuvînt porcos. (N.T.)

— Chiar arăți obosită.

Doi dintre purtătorii de lectici de la Tower Hill, așteptînd să-i ducă acasă pe admiratorii de peisaje, săriră s-o servească. Henry se împotrivi din nou ;

— Eu pot să merg pe jos.

— Foarte bine, o să-l chem pe Winchard să călătorească pe lîngă mine și poate să-mi povestească *el* despre leu.

Rînjind, Henry se cățără în fotoliu. Era agresiv și, ocazional, brutal, dar cu toată tinerețea lui, umorul îi conferea o flexibilitate pe care tatăl său n-o posedase niciodată.

Aleea centrală de la Sf. Pavel avea astăzi un sunet diferit ; de obicei răsuna de tineri răcnindu-și conversațiile de la unul la altul peste negoțul zgomotos de la tarabe, ca să atragă atenția. Astăzi însă, zumzetul discuției era scăzut și concentrat. Winchard îi eliberă Barbaryei drum prin gloata din jurul unui stîlp astfel încît să poată citi foaia de știri. Era lungă și plină de invective împotriva lui O'Neill — printre altele, îl numea „Marele Satan" — dar nu conținea mai multe fapte decît le dăduse Sir Owen Hopton. Dedesubt se afla o altă foaie declarînd „durerea Maiestății Sale după pierderea și moartea atîtor soldați buni". Starea de spirit în jurul stîlpului era belicoasă cu o tușă de panică.

— E un bîrlog de vasilise. Totdeauna a fost. Să-i ștergem pe toți, zic eu.

— Sfinte, Regina a' trebui să mă facă pe mine Lord Delegat, le-aș arăta eu !

— Și dacă ticălosul se aliază cu spaniolii ?

Se simțea foarte obosită. Înapoi în lectică, închise ochii ascultînd nota nouă ce apăruse în glasurile de-afară pe măsură ce se răspîndea vestea despre Clontibret. În vîrful Colinei Ludgate, ea și Henry fură zguduiți de lectica ce se lovi de pămînt.

— Bochuc, *m'lady*, spuse unul dintre purtători.

Se aplecă afară pe fereastră, împingîndu-l pe Henry înapoi. Un lacheu fugea în susul colinei, spre ei. Printr-o lege nescrisă dar imuabilă, toți lacheii fugari erau irlandezi. Costumați în livrea, cu trupuri sîrmoase și accent gros, erau ținta glumelor londonezilor în timp ce alergau prin mulțimi cu scrisorile stăpînilor, strigînd :

— Daci-vă va o parce-acu ! Vă daci la o parce ge-acolo ?

Acesta alerga de-a binelea. Lăsase în urmă gloata ce-l fugărea, dar picioarele începeau să-i şovăie în vreme ce mulţimea se alegea cu recruţi noi pe cînd se apropia. Barbary putea auzi zbieretele :

— Ticălos Paddy ! Ucigaş Irlandez ! Moarte lui O'Neill !

Se aplecă şi mai mult şi le strigă lecticarilor :

— Lăsaţi-mă lîngă uşa aia. Repede !

Apoi :

— Înşfacă-l, Winchard. Împinge-l acolo-năuntru.

Purtătorii lecticii fură bucuroşi să se dea la o parte din calea mulţimii. În timp ce omul se clătina pe lîngă ei, Winchard îl apucă de ceafă şi cingătoare şi-l aruncă precis prin uşa laterală deschisă a lecticii, astfel că se prelinse peste genunchii Barbaryei. Închise uşa şi deschise laterala de lîngă ea. Se găseau drept în faţa intrării la Black Bush. Barbary arătă cu degetul, împingîndu-l pe lacheu de pe genunchii ei :

— Prin pasajul de-acolo şi-n jos pe trepte. E o uşă dosnică.

Era o cale de scăpare pe care o folosise nu numai o dată.

Omul schimonosi spre ea o faţă chinuită :

— Mulţumesc, *your ladyship*, mulţumesc !

— Încearcă să fugi.

Coborî din lectică. Alături de ea, Winchard scotea mormăieli. Unii dintre oameni încercau să intre la Black Bush dar se încurcau în suporţii lungi ai palanchinului. Lacheul avu timp să-şi ia tălpăşiţa. Barbary rămase cu faţa spre gloată, tarabagii în cea mai mare parte, un măcelar cu satîr, femei cu cozi de mătură, obişnuitul predicator — cauza întregului necaz — hămesiţi încă după sînge irlandez.

Nu s-ar fi putut face auzită peste toate urletele aşa că nici nu încercă, stătu doar acolo, pregătită să-şi negocieze sufletul, dacă ar fi avut unul, în schimbul Clampettului confiscat. După o clipă, lecticarii i se alăturară ; nu vroiau să-şi piardă taxa. Mulţimea se holba la cei patru, cei patru se holbau la mulţime. C-o ştia sau nu, Barbary

avea un păr roșu și o expresie pe față care aminteau de o mai tînără, mai scundă, Elizabeth.

— Se socoate Regină, nu ?

Una dintre femei încerca să-și îmboldească tovarășa înainte.

— Să ne taie capetele, hai ?

Fantezia gîdilă gloata, starea de spirit se schimbă. Fu petrecută cu plecăciuni ironice înapoi în lectică și ovaționată tot drumul pînă la poarta Orașului.

— Asta a fost interesant, nu-i așa ? întrebă Henry, nu tocmai sigur.

— Da.

— O aventură ?

— Da.

— Îl cunoșteai pe omul ăla ?

— Nu. Nici mulțimea nu-l cunoștea.

— Atunci de ce vroiau să-l bată ?

Barbary își frecă ochii.

Era un țap ispășitor. Asta-nseamnă că-l învinuiau pentru faptele altcuiva.

— De ce ?

— Nu știu. Lasă-mă să dorm.

— Tu ești foarte vitează, nu-i așa ?

— Da, spuse Barbary, a dracului de vitează mai sînt.

Ca întotdeauna cînd fusese plecată, Sylvestris era la ușă, s-o întîmpine. Se uitară unul la altul neliniștiți.

— Cum te descurci cu noul dascăl ?

Preceptorul trecut îl scărmănase cu regularitate dar băiatul nu suflase niciodată o vorbă. Cînd într-un tîrziu Barbary îi văzuse semnele, fugise după individ cu un bici de călărie, iar Rob se înfuriase pe comportamentul ei nepotrivit pentru o doamnă.

— Foarte bine, Doamnă, mulțumesc.

Barbary îi spuse în irlandeză :

— Băi anatomie mică de piele și os care vorbești în doi peri, dacă te prind cu-o minciună fie și cît o gleznă de sturz, am să-ți bat carcasa aia costelivă pînă fac din ea piftie de broască.

Sylvestris zîmbi și răspunse în aceeași limbă :

— Îi miroase răsuflarea, dar știe multe și e cumsecade.

— Ar face bine să fie așa.

Fusese îngrijorat la rîndul lui :

— A fost zarvă afară pe străzi și mi-era teamă. Cu tine, care ești irlandeză...

— Doamne, băiete, n-ar îndrăzni. Îți povestesc eu mai tîrziu, acum trebuie să-l văd pe Sir Rob.

— E-n bibliotecă. Lordul Șambelan a venit și l-a supărat, cred.

Sylvestris prindea subtilii curenți emoționali la fel cum adulmecă cerbul primejdia. Rob încerca să fie răbdător, dar îl considera pe băiat un papă-lapte și o și spunea. Barbary îl considera cel mai curajos copil pe care-l întîlnise vreodată ; păstrase tăcerea despre hiper-entuziastul baston al dascălului pentru că se temuse că reacția Barbaryei o va băga în belea cu Rob — așa cum se și întîmplase.

Profunzimea afecțiunii ei pentru fiul lui Edmund Spenser o luase prin surprindere, precum și a lui pentru ea. Fusese prea mic cînd părăsise Spenser Castle ca să-și aducă aminte conștient prea multe, dar, poate pentru că fusese nefericit în casa mătușii lui din Londra, atribuia perioadei cînd mama sa trăia toate fericirile posibile. Undeva înapoia memoriei sale exista un paradis irlandez scăldat de soare care, pentru că făcuse și ea parte din el, o îmbăia pe Barbary în aur. Tatăl lui îi spusese oarecum rușinat că băiatul insista să studieze și irlandeza pe lîngă latină și greacă, „deși s-ar putea să nu fie rău lucru pentru moștenirea lui că va înțelege ce spun servii". Dar în vreme ce, la fel ca majoritatea antreprenorilor, Edmund iubea pămîntul dar nu și pe băștinașii Irlandei, Sylvestris nu făcea nici o diferențiere și-și pisa sora să-i spună povești despre Rosh și familia ei, și tot ce-și mai putea aminti din legenda irlandeză.

Era un copil cu înfățișare neiesită din comun, avînd părul drept și blonziu al tatălui său, un fizic mai slab decît al lui Henry dar o minte mult mai bătrînă. Percepția lui îi atribuia Barbaryei o vulnerabilitate pe care ea n-o înțelegea, dar care-l făcea să fie permanent îngrijorat pentru ea și, întrucît această sensibilitate îl făcea vulnerabil, Barbary era la rîndul ei permanent îngrijorată

pentru el. Își iubea toți copiii adoptivi, dar iubirea pentru Sylvestris era feroce de protectoare. Cînd băiatul aproape murise de pojar nu se dezlipise o clipă de la căpătîiul său, ascultînd în panică de fiecare remediu pe care-l sugerau medicii, înfășurînd și reînfășurînd micul trup febril în flanele roșii noi, și rugîndu-se. Vindecarea lui îi adusese o ușurare cum nu cunoscuse niciodată, dar îngrijorarea pentru copil rămăsese.

Intrînd în bibliotecă, se aștepta să-l găsească pe Rob tulburat în legătură cu Clontibretul. Se înșela.

— Margaret, spuse Rob, întorcîndu-se spre ea, de-zastru. Vrea să vină la supeu.

Nu întrebă cine ; exista o singură persoană ce n-avea nevoie să fie numită.

— Rob, întreg iadul a luat-o razna-n Irlanda, pe străzile Londrei bîntuie mulțimile. E un dezastru că Regina vrea să vină la supeu ?

— Da, spuse el rece, este.

Barbary se prăbuși pe-un scaun, încercînd să se concentreze asupra problemei. Probabil că era un dezastru. Elizabeth mînca frugal, dar curtea ei nu. Costul mîncării era fenomenal, și era un cost pe care Maiestății Sale îi plăcea frecvent să-l pună pe seama altcuiva. Gazdele ei era de așteptat să fie flatate, dar favorul îi putea duce la faliment pe cei favorizați.

— Cel puțin n-a cerut să vină și să rămînă, spuse Barbary, amintindu-și de suferințele lui Sir Henry Sidney în timpul vizitei regale la Penshurst.

— Oricum e destul de rău.

Nu era numai prețul înfiorător al mîncării, ci și fastul care o însoțea. Elizabeth se plictisea lesne, și nu un singur curtean își chinuise creierul încercînd să se gîndească la magnificele noutăți care s-o predispună pe Regină spre el astfel încît să obțină cel puțin ceva, o baronie, o poziție remunerativă, o răsplată pentru cheltuielile lui.

— Hai s-o păcălim c-um picnic.

Gura lui Rob se strînse.

— De vreme ce numai Irlanda pare să te intereseze, poate ți-aș putea cîștiga atenția spunîndu-ți că e o șansă să fi următorul ei Lord Delegat.

— Rob !

Nu se putu stăpîni să nu zîmbească afectat.

— Cecil mă bagă în faţă.

Cecil băgase în faţă o mulţime de oameni pentru acest post, la fel şi Essex, şi fiecare îi anulase pe-ai celuilalt. Barbary n-o putea vedea devenind realitate şi pe asta. Rob responsabil de continuul genocid era un lucru căruia nu-i putea face faţă.

— Dar eşti...

Avea de gînd să spună „eşti hotărît ?" şi se corectă în :

— Eşti sigur ?

Se amăgea ; era marinar, nu general. Elizabeth nu l-ar fi trimis nicidecum.

— Asta distruge pe oricine. Uită-te la ei — Grey, Sir Henry Sidney, Sir John. Şi acum, cu O'Neill...

— Ştiu.

El însuşi se înfiora de-a asemenea perspectivă.

— Dar eu sînt omul. Aş putea-o face. Blestemul vine din partea înjunghierilor pe la spate cînd nu eşti la curte să le contracarezi, dar ar trebui ca eu să fiu mai scutit de-aşa ceva decît cei mai mulţi.

Aici avea dreptate. Se putea să se-ntîmple, o Doamne, se putea întîmpla. Rob dovedise înţelepciune evitînd fricţiunile de la curte atît cît era posibil. Atrăsese favorurile Elizabethei prin bravura sa împotriva Armadei şi, odată ajuns la curte, îşi păstrase locul nu încercînd să se-arate mai fermecător decît Essex, ceea ce nu i-ar fi reuşit, ci fiind cîinele-de-mare al Reginei, cinstit şi demn de încredere. Admiraţia sa pentru Raleigh lăsase locul prudenţei cînd văzuse cît de extremă devenise rivalitatea dintre el şi Essex. Lui Rob îi displăceau extremele, şi se distanţă de vechiul său prieten. Raleigh fusese lezat, dar Raleigh, care avea capacitatea de autoconservare a unui leming, se dusese la fund, cîtă vreme Rob rămăsese sus. Îşi îndeplinise solia în Ţările de Jos cu viclenie — erau momente cînd Barbary se gîndea că Rob datora antrenamentului său din Ordin mai mult decît admitea — şi cîştigase respectul lui Cecil. Deşi Elful îl manipula, aceasta se făcea, la fel ca toate manipulările Elfului, altfel ca

nimeni să nu bănuiască, iar Rob mai puțin ca oricine, că era omul lui Cecil. Era posibil să se întîmple.

— Nu ești la fel de compromis ca majoritatea, spuse Barbary, dar...

— *Sînt* compromis. M-ai compromis tu.

— Cum ? Pentru numele lui Dumnezeu, am muncit de mi-au sărit capacele...

Rob ridică o mînă calmă și enervantă.

— Nu ți-o reproșez, Margaret, nici nu încerc să te opresc de-a face ceea ce fără îndoială consideri că e datoria ta creștină, dar vizitele tale în Turn au fost și sînt un reproș la adresa Reginei. E sensibilă la subiectul lui Sir John...

— Așa și trebuie să fie, dracului !

— ...și al Irlandei, și cea mai mică pată îi poate afecta hotărîrea în această privință. Motiv din care un supeu încununat de succes e vital.

Își rezemă capul în mîini, cu sententiozitatea risipită.

— Ajută-mă, Margaret. Nu știu cum să-l fac.

Era pentru prima oară că se recunoștea neputincios. Barbary se simți zguduită.

— Nici eu. Ni-l putem permite ?

— Nu. Și nu ne putem permite nici să refuzăm.

— Iisuse, de-aș avea timp aș putea aduce pacea în țara aia ruinată. Aș putea. Nu mărirea mă interesează, nici măcar locul în istorie. Mi-ar plăcea să cîștig grația Domnului la fel ca și pe cea a Reginei înainte de-a muri.

Vorbea serios. Acest Rob era o revelație, și era uluită de-a fi putut trăi sub același acoperiș cu el fără să-l fi descoperit. Și dacă totuși o putea face ? Dacă el era omul ? Descoperirea o făcea să i se învîrtă capul. Visuri se asamblau în fața ochiului minții ei buimăcite. Guvernare rațională sub un creier rațional, asimilarea a două popoare într-o unică națiune fericită.

— Rob, trebuie să știu. Chiar dorești pacea ? Și prin asta înțeleg pacea pentru irlandezi, nu numai pentru englezi.

— Draga mea Margaret, cele două sînt indivizibile.

Doar Sir John Perrot ştiuse asta, sau cel puţin el fusese singurul care să demonstreze c-o ştia.

— Atunci trebuie s-o primim pe Regină la supeu.

Nopţile de joc ale doamnelor nobile se roteau între casele lor, iar în seara aceasta era rîndul „micii camere de jocuri" din casa lui Essex, o încăpere unde Budinca-ntr-o-Cîrpă s-ar fi putut acomoda confortabil. Şi s-ar fi simţit aici ca acasă, cugetă Barbary. Singura deosebire între trişările şi complotările ce se desfăşurau în ambele stabilimente era că acelea de la Budincă erau profesioniste.

Fusese şocată la început cînd îşi dăduse seama că Penelope Rich palma cărţi. Precum majoritatea celor din clasele inferioare, presupusese că doamnele de obîrşie aleasă duceau o viaţă de elan şi fapte bune. Apoi lăsase să-i scape un oftat confortabil, întocmai ca acasă, zău aşa. Dacă trişarea trebuia să fie la ordinea zilei, Barbary Clampett era femeia lor. Pînă acum nu fusese necesar, jocul lor obişnuit fiind cărţile, în special *Post and Pair*, care depindea de cacialma, ceea ce ei numeau „rivalitate", şi nici unul nu era în stare să-şi afle prin cacialma drumul afară dintr-o găleată. Ochii lui Rich scînteiau cînd trăgea o pereche, Frances Essex făcea o mutră tragică dacă nu avea, Elizabeth Vernon sărea în sus şi-n jos dacă primea un unu sau un doi.

Barbary făcea întotdeauna jocul prinzătorului, pierzînd puţin, necîştigînd niciodată prea mult, aşteptînd o mizăr mare care să merite efortul. Iar noaptea asta era noaptea cu pricina. În orele scurse de la conversaţia cu Rob, îşi flexase degetele.

Fu prezentată şi făcu o reverenţă adîncă, mijind ochii spre aura lumînărilor ce concentrau lumina pe mese şi lăsau restul încăperii într-o întunecime bogată.

— Lady Essex. Lady Leicester. Lady Southampton. Lady Rich.

Găsirea priorităţilor corecte era întotdeauna înşelătoare ; nu era niciodată sigură dacă o contesă moştenitoare, ca Lettice, care era mama lui Essex şi, acum, văduva Contelui de Leicester, o lua înaintea soţiei lui Essex, Frances, sau nu. Sau dacă Penelope Rich, ca soră a

lui Essex și fiică a casei, trebuia să se plaseze deasupra mamei lui Essex. Dar de vreme ce Frances Essex îi era gazdă, Barbary o puse pe primul loc. Acesta era unul dintre puținele lucruri la care erau sensibile, titlurile. Formalitățile de curtoazie odată încheiate, începură pupăturile.

— Lady Betty. Bine ai venit.

— Lady Betty.

— Lady Betty.

— Lady Boggart.

Asta era Penelope. Barbary îi rînji :

— Și cum o mai duce bogatul Lord Rich ?[1] Tot sus în nord ?

Penelope Rich își împreună mîinile frumoase într-o atitudine de rugă.

— Și mult s-ar mai putea să rămînă acolo.

— *Fee fi fo fum*, fîrnîi pe nas Barbary. Îmi miroase-a sînge de englez. Unde-i Lord Mountjoy ?

Elizabeth Vernon chițcăi de încîntare. Găsea comice glumele Barbaryei. Barbary o plăcea.

— Bărbații sînt la bile. De unde-ai știut ?

— Tatăl meu era necromant.

De fapt, mirosul de tutun ce persista în aer o înștiințase că era și el în vizită. Mountjoy era un fumător înveterat. Puteai spune întotdeauna cînd își consumau el și Penelope Rich afacerea ilicită : duhoarea de Trinidado.

— Săptămîna trecută ai spus că tatăl tău era tîlhar de drumul mare.

— Asta o să te-nvețe minte să mai crezi pe cuvînt clasele inferioare.

Din clipa în care adoptase aceeași măsură cu ele, abandonase orice pretenție de-a mai fi o doamnă. Rob era oripilat că-și exaltă nu numai poporanismul, ci chiar poporanismul criminal. Barbary însă știa ce are-n cap. Oricum n-ar fi putut păcăli multă vreme niște femei ca acestea ; mai bine să-și facă o virtute din ceva asemănător adevărului. Nu le interesa suficient ca să investigheze mai departe ; pentru ele, ea era o noutate, și iubeau noutatea mai presus de orice. Cele două grade, de sus și

[1] Joc de cuvinte : *rich* = bogat (N.T.)

de jos, erau capabile să împărtășească un lux la care nu aveau acces cei din mijloc — își amintea de eticheta rigidă și atentă a societății coloniale din Irlanda — luxul de-a fi ceea ce erau.

De fapt, îi aminteau de boarfe, deși nu erau tot atît de promiscue. Nu aveau nevoie să fie. Arătau însă aceeași nerușinare sfidătoare care, la fel ca în cazul tîrfelor, se năștea dintr-a fi izolate într-o societate numai a lor de către particularitatea împrejurărilor.

Toate erau izgonite din prezența Elizabethei ; Lettice pentru că își luase ca soț de-al doilea pe răposatul favorit al Reginei, Contele de Leicester ; Frances pentru că se măritase cu favoritul prezent, Contele de Essex ; Elizabeth Vernon pentru a se fi măritat cu Wriothesley, Conte de Southampton ; una din surorile Devereux, absentă, Dorothy, care se cununase cu fiul lui Sir John Perrot fără permisiune. Se spunea că era mai mult sînge feminin albastru în afara curții decît înăuntru.

Bine educate, istețe, netemîndu-se de nimeni în afara Reginei, erau forțate să-și investească splendida energie în farse, înfuriindu-i pe puritani cu moda lor — mînia curentă se îndrepta asupra pieptarelor bărbaților — scandalizînd străinii cînd sărutau vizitatorii, bărbați sau femei. Predicatorii tunau și fulgerau contra puterii pe care o aveau asupra soților lor pentru că, fără altă supapă, își canalizau considerabilele ambiții politice prin intermediul bărbaților.

Penelope Rich era doar una dintre cele ce încă se mai aflau în favorurile Elizabethei, deși se ținea în mod deschis cu prietenul fratelui ei, Lordul Mountjoy, și chiar și ea fusese suspendată temporar din Privy Chamber pentru că fusese „răutăcioasă" cu Regina. „Ei bine," spunea ea ca explicație, „la ce te poți aștepta cînd eu, moștenitoarea vechii aristocrații din Anglia, trebuie să fac față accesele de turbare ale descendentului unui bucătar galez ?"

Barbary putea să vadă ce anume îl vrăjise pe Philip Sidney ; coloratia ei de Devereux era încă fermecătoare, dar „Stella" cea din poeme dispăruse. Faptul de-a fi fost vîndută celui mai mare licitator împotriva voinței ei o înăsprise. Avea un anume frenetism. Indiscrețiile ei,

la fel ca și felul de-a trișa, erau atît de flagrante încît păreau concepute spre o provoca reacții adverse.

Era însă genială în materie de bîrfă.

— Ce mai fac Northumberlanzii ? o întrebă Barbary, așezîndu-se ; poveștile despre atrocitățile dintre Contele și Contesa de Northumberland erau pe-atît de distractive pe cît de incredibile. Ea îl mai amenință c-o să-i mănînce inima în saramură ?

— Draga mea, tărăgănă Penelope Rich, s-au împăcat. Contele vrea un moștenitor ca să le facă în ciudă fraților lui pe care spune că, alături de nevastă-sa, îi urăște mai presus de orice. Dar cred că iar s-a încurcat treaba pentru că s-a dus deunăzi la dihorul ăla de Cecil și i-a spus că nevastă-sa complotează să-l aducă pe James pe tron și că ar fi bine dacă Cecil i-ar spune-o Reginei, care s-o decapiteze.

— Cecil ce-a spus ?

— A spus că nu crede că i-ar ajuta reputației Contelui să fie cunoscut ca omul care și-a trădat propria soție. Contele a rămas nedumerit : nu putea vedea nimic în neregulă-n asta.

Cu toții complotau. În chiar acea cameră auzise conversații presupus criptice între Contele de Essex, Mountjoy și aceste femei, și ar fi trebuit să fie o idioată ca să nu le înțeleagă. Era greșeala Reginei, firește, că refuza să-și numească succesorul ; trebuiau să-și consolideze din timp poziția cu indiferent cine ar fi putut fi acesta. Dar o făceau atît de *neglijent*. Amatori, își spunea Barbary. Iar dacă-și închipuiau că Dl. Secretar Cecil nu era la curent cu ce ticluiau, erau nebuni.

— Zaruri sau cărți, astă seară ? întrebă Frances.

— Zaruri, răspunse Barbary. Elizabeth Vernon însă nu stătea mult, iar Lettice avea o migrenă, așa că zarurilor le fură preferate cărțile, și aleseră Gleek-ul, care se putea juca în trei. Păcat. Foarte greu de trișat la Gleek, care era un joc de memorie, răbdare și bluff. Oricum, Frances n-avea memorie la cărți, iar cît despre Penelope, răbdarea nu era o calitate pe care s-o posede membrii familiei Devereux.

— Și mizele ?

— Ca de obicei.

Jucau pe servitori, un bucătar bun sau o fată în casă fiind mult mai nepreţuiţi decît rubinele. Într-un joc recent de Ketch Dolt, Barbary reuşise să i-l paseze lui Vernon pe groaznicul Roland, înlocuindu-i cu Philip al Penelopei Rich.

Penelope desfăcu un pachet nou şi împărţi bonurile.

— Te previn draga mea Boggart, că în seara asta am de gînd să joc pentru Winchard.

— Winchard ?

— Mor după Winchard. E *atît* de urît ! Am să-l bag într-o plăcintă şi-o să-l pun să sară la Regină. Asta ar trebui să-i vină de hac babornitei.

Era ceea ce dorise. Barbary se prefăcu că nu prea-i convine.

— Winchard e un om între oameni. Azi a ţinut o gloată-ntreagă la distanţă de caleaşca mea.

Oferi o versiune prescurtată a întîmplării cu lacheul ce fugea. Se stricară de rîs.

— Da' io nu-s o ciupeşte-buci, cum spunem în Fleet. Îl mizez pe Winchard dacă-l pui şi tu la bătaie pe Joseph.

O spuse alene. Totul depindea de asta. Avea nevoie de Joseph. Mare nevoie.

Frances făcu o mutră alarmată. Era, la urma urmei, stăpîna casei, chiar dacă Penelope se purta de parcă ea ar fi fost.

— Te rog, te rog nu Joseph, dragă Boggart. Ce zici de Daniel ?

Barbary clătină din cap :

— L-am luat pe Philip.

— Janet ?

— Nu. O am pe Maria. Dar dacă miza e prea înaltă...

— Foarte bine. Joseph.

Bărbia Penelopei Rich se repezi în sus.

Pîn-aici toate bune. Joseph era motivul pentru care venise. Cu Joseph, un Leonardo da Vinci al marţipanului, putea stăpîni lumea şi, cu siguranţă, să pună de-un supeu de să-i sară Reginei ochii din cap. Acum era momentul.

Jucară, şi se întrerupseră să bea răcoritoare. Vin în pahare ce făceau cu ochiul ; fluierari pe canapele de salată, homari, tarte şi creme de la magicul Joseph. Barbary avea un avantaj de doi, Frances una iar Penelope trei,

Cîștigătoare avea să fie cea care va face prima maximum din șapte. Nu îndrăznea s-o lase pe Penelope să mai cîștige un joc, dar propriile ei cărți erau o mizerie. Cu toate trucurile pe care le-avea nu putea cîștiga dacă nu se schimba norocul. În momentul acela se afla de partea Penelopei. De ce nu insistase să joace zaruri ?

Essex, Henry Cuffe și Mountjoy veniră în casă de pe aleea de popice, mirosind a sudoare, a noapte de vară și, Mountjoy, a inevitabila nicotină.

— Rămîneți la supeu ? întrebă Frances dintr-o dată plină de interes. Essex își sărută soția pe păr :

— Iubito, cavalerul acesta obosit trebuie să se tîrască la palat dintr-o clipă-ntr-alta. Și ea vrea să joace cărți.

Frances făcu o mutră tragică, lucru pentru care avea exact genul de față potrivit, slabă și oacheșă. Ghinionistă la cărți, ar fi trebuit să aibă noroc în dragoste, își spunea Barbary, dar nu avea. Se măritase cu Philip Sidney nu cu mult înaintea morții lui, știind că adevărata lui iubire era Penelope Rich. Apoi îl luase de bărbat pe Essex, știind că iubirea lui, adevărată sau nu, era a Reginei. Biata și bătrîna Frances era o martiră înnăscută.

— Robert, spuse Penelope, ce-ai zice să-l avem pe Winchard al Bettylor în personalul nostru ? E ca și cîștigat.

— Excelent. Îl putem pune pe-acoperiș în chip de gargui.

— Încă nu l-ai cîștigat, spuse Barbary.

În timp ce femeile începeau să joace din nou, bărbații se retraseră într-un colț. Barbary putu auzi cîte ceva din murmurele lor :

— ...trimis lui Victor... somnul lui Venus căzînd...

Amatori. Se cuplase pe codul lor cu săptămîni în urmă, timp suficient ca să priceapă că „Victor" era James al Scoției, iar „Venus" Regina. Ei bine, dacă vroiau să joace zaruri cu moartea, era treaba lor. Ea avea nevoie să se concentreze pe cărțile din mînă. Juca pe-o miză mai mare decît a lor. Juca pentru sufletul Irlandei.

Tot încercau să-i reumple paharul ca să se cherchelească, iar cînd sorbea din vîrful buzelor o acuzau că trișează păstrîndu-și mintea limpede. Totuși, își dădeau

pe gît vinul mai repede decît ea. Strigătele li se auzeau tot mai tare :

— *Tib.* Cincizeci la cine-mparte.

— *Tim.*

— *Towser.*

— *Tumbler.*

— Atu.

— Bat la atu, spuse Barbary. Frances surprinsese pe toată lumea şi pe sine însăşi luînd două jocuri. Fiecare avea avantaj de trei. Aceasta era ultima mînă.

— Merg şi eu.

Frances avea picioarele reci.

— Merg şi bat şi eu, spuse Penelope.

Ia să vedem. Avea şase atu-uri, cavalerul, decarul, cinciarul, şesarul şi doiarul. Frances trăsese popa şi pătrarul cu o bucată de vreme în urmă, iar Barbary era aproape sigură că mai avea — dar nu la fel de mulţi ca ea. Ciştigase, doar dacă nu cumva avea afurisita de Penelope cei patru aşi, care luau jocul indiferent de atu. Cu siguranţă avea doi. Ochii îi scînteiau, dar asta putea fi şi din cauza vinului. Era al dracului de sigură că din cauza vinului era.

Punem pe masă Irlanda.

— Merg şi eu.

Frances îşi etală mîna. Doar patru atu-uri. Dar nici un as.

Încet, nedesprinzîndu-şi ochii dintr-ai Barbarey, Penelope plesni o carte pe masă. Asul de atu. Mai plesni una. Asul de roşu. Şi încă una. Asul de Pică. Apoi zîmbi, şi răvăşi restul pe masă, o colecţie pestriţă fără nici un as printr-însa.

— Îl iei pe Joseph acum, sau să ţi-l trimit ?

— Îl iau, spuse Barbary, făcut pachet..

Supeul fu un triumf. Din clipa cînd, în grădină, Regina ridică o mînă în crengile mărului de deasupra capului ei, culese un măr şi exclamă : „E marţipan !", succesul fu asigurat. Fusese un risc îngrozitor. Pe Rob îl

trecuseră sudorile aflînd alegerea de către Barbary a temei, care era „Robbery"[1].

— O piesă cu numele tău, nu vezi, Rob ?

— O piesă cu gîtul meu. Detestă să i se aducă aminte că furtișagul rentează.

— N-o să se supere. I-am scris lui Spenser să ne scrie un carnaval în care ea fură inimile tuturor. O să-i placă.

— De ce nu o temă navală ?

— Essex a făcut asta.

Pusese trei sute de artificieri să sape un lac în forma Canalului, și să-l umple cu vin și cu machete de corăbii aurite pe care le arunca în aer pulbere înmiresmată într-un simulacru de bătălie. În încheiere, îi dăduse Reginei o undiță de aur cu care aceasta pescuise un păstrăv din aur cu ochi de perle. Nu puteau concura pe-o asemenea scară.

Rob cedă pentru că nu se putea gîndi la nimic mai deștept. Trebuiau să mizeze pe noutatea ideii. Joseph se dădu de ceasul morții să-și încununeze cariera și să creeze o livadă completă din marțipan. Consumă încărcătura de zahăr a unei corăbii întregi, pe care Rob sperase s-o vîndă. Era un septembrie fierbinte iar Barbary aproape că ajunse și ea în pragul morții încercînd să împiedice blestemăția de-a se topi, ca să nu mai vorbim de ținerea mușteloi la distanță. Făcînd repetiții cu personalul, comandînd mîncarea, închiriind destulă argintărie pentru o sută cincizeci de oameni — era un supeu modest, după standardele Reginei — angajînd suficiente cusătorese ca să confecționeze costumele, consultîndu-l pe Lordul Șambelan asupra priorităților și etichetei, deveni slabă și plină de îndoieli.

— Oh, Rob, am greșit totul. Nu-i tema potrivită. Iartă-mă, Rob.

Odată zarurile aruncate, Rob devenise uimitor de calm.

— Că m-o trimite-n Irlanda sau în Turn, îți sînt recunoscător pentru tot efortul, Margaret.

Edmund Spenser se achită cu cinste. Le trimise din Munster un carnaval care începea cu Eva furînd mărul,

[1] „Jaf", „furtișag" (N.T.)

trecea prin hoți alegorici și mitici ca Pandora și Prometeu, inclusiv o mulțime despre care Barbary nu auzise, și se sfîrșea cu o sută de stanțe de cea mai grotească slugărnicie la adresa „Adorabilei Hiper-Jefuitoare Care A Răpit Inima Națiunii Ei" din care, traduse în zahăr material, ar fi putut face încă o livadă.

Existau roluri scrise pentru cei trei copii ; încă un risc. Elizabeth nu făcuse nici o referire la Henry de cînd luase cunoștință pentru prima oară de existența lui. Între timp Rob ajunsese atît de amorțit de enormitatea jocului de noroc, încît spusese :

— N-am decît un singur fiu și-un singur gît. Dă-i-na-inte.

Iar Henry, îmbrăcat în chip de valet de la jocul de cărți, furînd tarte de la Catherine, Regina de Roșu, aproape că fură toată distracția, mai ales cînd îi dădu tartele „Maiestății Ei, adevărata Regină a Inimilor," în public. Elizabeth spuse :

— Eleganța lui ne face să ne întrebăm cîți ani o fi avînd, Dumnezeu să-l binecuvînteze. Va fi un om deosebit.

Dacă să facă sau nu vreo aluzie de actualitate la Irlanda, îi costă pe Barbary și Rob nopți nedormite. Situația de-acolo se calmase, dar... Pînă la urmă o incluseră în bufonerie. Winchard, îmbrăcat într-un O'Neill măgăresc, apăru poticnindu-se pe scenă ; Rob, gătit în uniformă de soldat englez, făcută din mătase, îi fură irlandezului pantalonii, dezvăluind dosul lui Winchard ca purtînd o țintă prin care ieșea o coadă bifurcată. Arcași apărură de după copacii cu marțipan și traseră în ea cu săgeți boante.

Elizabeth rîse pînă o podidiră lacrimile. Barbary închise ochii ușurată. Nu se simțea cu nimic vinovată expunîndu-l pe O'Neill ridiculizărilor : greu ar fi putut dobîndi mai multă ură decît cîștigase deja, însă simțise o neliniște momentană de a-l expune pe Winchard — inutilă, după cum reieși. Winchard fu atît de fericit de creația sa încît refuză să părăsească scena și trebui să fie tîrît afară.

Perorația continuă minunat. Bufetul — pentru care jumătate din fauna sălbatică a comitatelor reședinței își

jertfise viața — se răspîndise dintr-un capăt al sălii în celălalt și avu un succes și mai mare.

În timp ce pleca, Elizabeth îi zîmbi maliţioasă Barbaryei :

— Ți-ai tras propria experiență, Boggart ?

Apoi se înmuie și o sărută :

— Ne-am distrat bine.

Cecil își conduse amfitrioana la bovindoul galeriei de unde priviră surpriza finală, îndelung repetată, a serii. Caleașca Elizabethei fu atacată de tîlhari înveșmîntați în argint, conduși de Rob, în scopul de-a-i fura o sărutare ocupantei sale regale.

— Te felicit, spuse Elful. O seară cum nu se poate mai distractivă.

— I-a adus lui Rob Irlanda ?

Fața mică a Domnului Secretar Cecil radie spre ea. Detesta întrebările directe aproape la fel de mult pe cît ura răspunsurile de-a dreptul.

— Cred că da. Maiestatea Sa a avut grațioasa plăcere de-a sugera ca Sir Rob să facă mai întîi o recunoaștere a terenului, cum se obișnuiește, și să i se alăture Mareșalului Bagenal pentru a vedea cu ochii lui problemele războiului pe care-l poartă. Tocmai mi-a șoptit să pregătesc ordinele necesare.

— Și-atunci va fi Lord Delegat ?

— Nu văd nici un motiv de-a nu fi. Doamne-ajută.

24.

Rob plecă spre Irlanda în cursul aceleiași săptămîni.

— Toată osteneala asta, gemu Barbary, toți banii, și încă nu ești numit.

Cu construirea și mobilarea casei, și cu șupeul, se îndatoraseră cu suma de £30.000.

Rob era mai puțin nemulțumit decît ea.

— Nu va fi rău lucru să cîștig experiență din forma asta de militărie la prima mînă. Dacă aș fi numit fără așa ceva, Ormond și toți oamenii din Dublin mi-ar spune să fac asta sau aia și n-aș putea avea cuvînt în fața lor.

— Să venim și noi cu tine ? Am putea sta la Hap Hazard, sau cu Spenserii.

În tot timpul de cînd locuiau împreună, n-o întrebase nicioadtă despre vremurile pe care le petrecuse în Irlanda.

— Nu, replică el tăios : apoi se îmblînzi. Aici sînt prea multe lucruri de care trebuie să te îngrijești.

— Foarte bine.

Trebuise să se ofere, dar era o ușurare că o refuzase ; începea să fie prea bătrînă ca să-și bată capul cu amintiri incomode și confuze. Era foarte aproape de vîrsta mijlocie, femeie cu răspunderi ; uneori, în zilele acestea, privea în urmă și se întreba unde găsise toate acele emoții fetița ce fusese.

Avea să-i ducă dorul lui Rob, totuși. Relația lor devenise echitabilă ; cel puțin, încrederea lui îi lărgea autoritatea. Cum ajunsese să se bizuie pe ea, devenise mai puțin reținut, mai apt să lepede formalismele și să dez-

văluie cîte ceva din adevăratul om aflat îndărătul lor. Și era un om demn de toată considerația, conchisese Barbary. Disperarea după avansare care-l adusese în panică în primele zile se relaxase acum că avansarea sosise. Era încă ambițios, dar ambiția începuse să-i includă și sufletul, nu numai averea. În zilele acelea de demult, în Ordin, își spunea ea, trebuia să fi visat la virtute precum și la bogății, și acum și-o ataşa cu grijă reputației sale. Era mîndru de-a fi cunoscut la curte ca Rob cel cinstit și drept. Într-o seară, cum stăteau împreună la masă, îi mărturisise că era dezamăgit de moralitatea societății în care se mișca :

— Cu toată cinstea, Margaret, sînt momente cînd te-ai putea crede înapoi în Bermude.

Nu se punea problema ca o asemenea descoperire să-i atenueze antipatia față de Ordin. Retezase legătura profesională dintre Barbary și Dl. Secretar Cecil, spunîndu-i Elfului că nu dorea ca soția lui să mai îndeplinească misiuni, și cu atît mai puțin pe acelea care o trimiteau înapoi pe vechile ei locuri. Netulburat, Cecil încuviințase.

Chiar și cînd Dick Incornoratu apăruse să-i informeze că Betty Armăsara era pe moarte și cerea să-i vadă pe amîndoi, Rob refuzase să se ducă.

— S-o fi putînd femeia aia considera maică-mea, dar eu n-am făcut-o niciodată, replică el.

Nici Barbary nu se dusese.

— Poți merge dacă vrei, Margaret îi spusese Rob, dar mi-ar părea rău să văd îmbunătățirea relațiilor dintre noi primejduită de o revenire la oamenii aceia.

Meditase, dar asta se întîmpla pe cînd Sylvestris își revenea după pojar și, cînd fu pe deplin vindecat, era prea tîrziu.

Zilele dinaintea plecării lui trecură într-un tumult de împachetări alternate cu instrucțiuni.

— Henry e de-acum prea mare pentru ca guvernanta să mai doarmă cu el în cameră.

— Debarcaderul trebuie consolidat. Tom Motte să se ocupe de asta.

— Nu neglijați rugăciunile în familie dimineața și seara. Fiecare servitor care nu participă la ele să fie amendat cu doi gologani.

— Cîrmîzul din Indii trebuie să ajungă la Bristol pînă la sfîrşitul anului. Vezi ca Martin să nu-l vîndă cu nici un penny sub patruzeci de şilingi livra. Va acoperi datoriile lăsînd destul pentru gospodărie şi utilarea a mai multe corăbii. Îi voi scrie lui Martin, dar trebuie să supraveghezi tu problema.

— În absenţa mea aş prefera să nu mai joci. Mai ales nu la Essex House. E un loc periculos şi şi-a atins scopul.

— O copie a testamentului este la John Forber de la Scriveners' Company, o alta la Curtea Arhidiaconilor. Effingham şi Cecil sînt executori, iar Effingham mai e şi paznicul lui Henry. Am inclus în document o instrucţiune să-ţi consulte sfatul în toate problemele privind educaţia lui Henry.

Se încruntă.

— Deşi nu şi să ţi-l urmeze neapărat.

— Foarte bine, Rob.

Plecînd, zăbovi stînjenit la uşă.

— Sînt foarte mulţumit, Margaret, de conduita ta de cînd ai devenit doamnă a casei mele...

Îl cunoştea bine de-acum. Pompozitatea lui se datora grijii faţă de Helen şi faptului că nu ştia cum s-o spună.

— Rob, spuse ea, la fel de pompoasă, am devenit ceea ce ar fi trebuit să fim dintotdeauna, prieteni. Voi avea grijă de Helen, şi de Henry, de Tilsend şi de Betty House şi de cîrmîz, pentru tine. Tu ai grijă de Irlanda, pentru mine.

Rămase în fereastra boltită să-l privească îndepărtîndu-se călare în susul Strandului. Era înveşmîntat în splendida lui catifea de culoarea prunei, cu suita urmîndu-l în livrele albastre cu emblema lui Rob, o ancoră, pe mîneca stîngă. Se simţea foarte mîndră. O mică gloată de londonezi, întotdeauna atraşi de tărăboi, ovaţionau. Barbary deschise un ochi de geam să facă semne de rămas bun cu batista, şi soţia credincioasă petrecîndu-şi domnul ce pleca la război se alese cu o ovaţie şi pentru ea.

Totuşi, nu era nici un război. Apoape la fel de repede pe cît dăduse foc nordului Irlandei, O'Neill îl înăbuşi şi reveni la vechile sale tactici, implorînd pace şi iertare, protestîndu-şi „draga dorinţă de a obţine favorurile Maiestăţii Sale."

Nimeni nu-l credea cu adevărat, dar administrația colonială era în neorînduială și avea nevoie de timp ca să-și revină. O sfătuiră pe Regină să-i dea rebelului asigurări „care mai tîrziu vor putea fi anulate și date uitării". Și încă mai licărea speranța ca O'Neill vorbește serios ; era geniul lui ca toți cei cărora le făcea promisiuni să-l creadă, în pofida tuturor probelor, că se va ține de ele.

Într-o Anglie ce fusese rău zguduită, revenirea la vechiul lui joc aducea liniștea. Din nou era Fiara Alergînd, prevaricatorul laș și care-și schimbă forma. Marele Satan din Clontibret fusese o aberație.

Scrisorile lui Rob începeau întotdeauna cu „Buna mea soție Margaret" și se încheiau cu „Afect. tău soț, Rob Betty, Kt." Paginile dintre prima și ultima îi reluau instrucțiunile, împreună cu altele care-i veniseră în minte de-atunci. Cu excepția faptului că Mareșalul Bagenal îl primise cu onoruri și că în Irlanda de nord-est ploua, nu avea nici o altă veste despre condiția lui.

Dar în iarna aceea scrise :

„N-ar trebui să fii prea uimită că Maiestuța Sa l-a eliberat pe Sir Richard Bingham din temniță și l-a trimis încă odată în Irlanda. E cunoscut pretutindeni ca un bun soldat iar ea va avea nevoie de unul ca el, chestiune cu mult mai grea la cîntar decît promisiunile pe care, spui tu, i le-a făcut unei piratese irlandeze de rînd.

Îmi spui că și-a adunat cîștigurile pe căi necinstite dar, dacă ai fi aici, lucru pentru care îi mulțumesc Bunului Dumnezeu că nici tu nici Henry nu sînteți, ai vedea asemenea fapte josnice ale servitorilor Maiestuței Ei pe aceste locuri încît te-ai întreba dacă n-ar fi mai bine să angajeze șobolani ordinari."

Din acel moment, plîngerile lui contra celor ce-și căptușeau propriile buzunare la Dublin în vreme ce oștirea umbla „goală pușcă și fără arme" fură constante. Barbary află despre veninosul cerc care susținea revolta, despre ofițerii ținuți în pană de provizii și leafă fiind siliți să ordone jupuirea clanurilor loiale, lăsîndu-le înfometate și revoltate.

Din punctul de vedere al Elizabethei, milioane de lire fuseseră turnate în Irlanda şi n-ajunseseră nicăieri. Rob însă spunea că proviziile, uniformele şi armele care soseau la Dublin reprezentau adesea jumătate din ordinele de rechiziţie, sau uneori n-ajungeau deloc. O mare parte din porumbul, pulberea şi fitilele ce hodorogeau pe drumul de şaisprezece zile pînă la Chester dispăreau în timp ce se găseau în magaziile cantinierilor, se stricau adesea pe parcursul traversării, şi se împuţinau şi mai abitir de cum ajungeau pe celălalt mal.

Contingentele de oameni ce fuseseră smulşi din satele engleze şi galeze pentru armata dintr-o ţară despre care mulţi dintre ei nici măcar nu auziseră vreodată erau în zdrenţe. Dezertau de îndată ce puteau, prădau ca să aibă ce mînca, sau mureau de boli. Căpitanii ţineau din scurt banii alocaţi pentru plata unei comenzi de putere deplină, apoi umpleau golurile cu irlandezi flămînzi ce călăreau pe crupa cailor altor soldaţi şi ale căror arme nu erau decît nişte ciomege.

„Luptăm contra prostimii cu prostimea", scria Rob. „Dumnezeu să ne aibă în pază dacă O'Neill se răscoală iar."

În ziua înmormîntării Lordului Burghley, Betty House fu îndoliată cu crep negru de Cipru asemeni tuturor reşedinţelor nobile de pe Strand ; pînă şi pe Charing Cross fusese legată o banderolă neagră din respect pentru durerea naţiunii.

Tribuna din curtea turnirelor fusese drapată în negru şi dusă la poarta deschisă astfel ca Barbary, Catherine şi Sylvestris să poată privi procesiunea în drumul său spre Westminster. Clopotul cel mare suna.

— Mă dor picioarele, spuse Catherine.

Luna august devenise fierbinte şi umedă şi, sub cerul greu de nori, transpirau cu toţii în hainele funerare ce acopereau fiecare centimetru pătrat de piele cu excepţia feţei. Stătuseră acolo timp de-o oră în vreme ce tobele înfăşurate băteau mereu şi mereu, ţinînd cadenţa marşului rar al arcaşilor oraşului, infanteriei, ţintaşilor şi tunarilor, companiilor gătite de gală, aprozilor de gardă şi de veghe, pădurarilor şi heralzilor.

— Îndură, spuse Barbary. Dricul încă n-a trecut.

Dar iată-l, coborînd colina pe lîngă Cross, tras de cai negri ca valtrapuri pînă la glezne, cu fanioane peste coame și cozi. Pe de lături păşeau gentlemeni pensionari cu vîrful sulițelor în jos. În urma dricului, un herald ducea de dîrlogi calul lui Burghley, fără călăreț.

— Îngenunchează.

Îngenunchează, dar de la înălțimea aceea puteau privi pe sub gene, văzînd statuia întinsă în sicriu.

— A fost un om bun ? întrebă Sylvestris.

— A fost un om mare.

Se gîndi cu ani în urmă la barja ce plutea spre Greenwich, atît de demult. Lucrul pe care și-l amintea cel mai bine era oboseala lui. Chiar și atunci, avusese doar cu puțin mai multă culoare în obraji decît marmura din coșciug, dar nu era vorba atît de oboseală fizică, cît de eroziunea unei personalități ce muncise prea din greu, știuse prea multe secrete. Creierul o manipulase, o șantajase și plănuise la fel cum șantajase și plănuise în toți acei ani scurși de-a atunci, ca să apere pacea Reginei. Bunătate sau nu, nu știa, dar era măreție.

Ultima lui apariție în Camera Consiliului coincisese cu o nouă izbucnire a lui Essex denunțînd pacea cu spaniolii și irlandezii. Abia capabil să vorbească, Burghley își scosese din buzunar cartea de rugăciuni și arătase tăcut la versetul douăzeci și patru al Psalmului 55 : „cei ce varsă sînge și cei deprinși cu vicleșugul nu vor ajunge la jumătatea vieții."

Iar acum bătrînul pungaș era mort, iar străzile erau înțesate cu oameni tăcuți ce se simțeau în mai puțină siguranță fără el. Elizabeth, se spunea, era zdrobită în bucăți.

— Trebuie să fi fost bun, spuse Catherine, ca să merite toate astea.

Cei doi fii mergeau singuri în urma carului mortuar. Thomas, Noul Lord Burghley, era cel ce arăta a om de stat, deși în realitate făcea tot ceea ce-i spunea să facă figura șchioapă și șuie de lîngă el. Expresia Domnului Secretar Cecil era atît de obișnuită încît, chiar și-acum, nu putea scăpa de ea și privea drept înainte cu un rictus vesel ce făcea mulțimile să murmure dezaprobatoare. În urma lor veneau ducii, conții, viconții, o neagră pădure

umblătoare de oficialități engleze, prinți străini și ambasadori.

— Uite-l pe Henry.

Barbary îl apucă pe Sylvestris de braț :

— Nu fă cu mîna.

Henry era prea tînăr ca să meargă la Abație, dar Garter King of Arms aprobase să-l reprezinte pe Rob în procesiune pînă la Betty House. Se comporta frumos, potrivindu-și pasul său scurt după cel al Lordului Amiral. Acum făcu o plecăciune spre dric și ieși din rînduri, mulțimea despărțindu-se ca să-i facă loc.

Se strecură printre stîlpul porții și tribună și privi la Barbary, tremurînd :

— Sînt disperat.

O Doamne.

— Du-te după rondul de trandafiri, pe urmă vino-aicea sus.

Așteptase ore în șir la Sf. Pavel, pînă se adunase procesiunea. Barbary putu auzi susurul uni mic șuvoi peste foșnetul încet al celor cinci sute de săraci și nevoiași ce treceau pe-alături, toți îmbrăcați în noile lor mantale și glugi negre.

Spera că Elizabeth, în suferința ei, aprobase ca Tezaurul să plătească toate astea. Cît o mai fi trebuind să *coste*. În zilele acelea nu se putea gîndi la nimic altceva decît la costuri. În chip amenințător, corabia cu cîrmîz încă nu acostase ; reușea să-i țină-n loc pe creditori doar convingîndu-i că Sir Rob avea speranțe mari. Trebuise să-și amaneteze broșa în formă de libelulă ca să plătească hainele de doliu și acele atotcuprinzătoare și sufocante glugi Mary Stuart pe care trebuiau să le poarte ea și Catherine.

— *My lady.*

Coborî privirea :

— Da, Philip ?

— Un oaspete, *my lady*. Lady Penelope Rich. A venit cu barca.

— Ești sigur ? întrebă ea prostește. Oricine era cineva, iar Penelope Rich era cineva, fie lua parte la înmormîntare fie asista.

— În bibliotecă, *my lady*.

Servitorii stăteau îngrămădiți cu toții la geamurile bovindoului, bucurîndu-se de procesiune. În bibliotecă era liniște. Penelope era în doliu de baronesă, cu o diademă peste gluga funerară. Mai tîrziu, Barbary avea să-și amintească de bunătatea ei, de îmbrățișare, cum o poftise să stea jos și-l trimisese pe Philip după un întăritor.

— Nu-i deloc ușor să-ți spun, draga mea. Sir Rob a fost ucis.

Barbary o bătu ușurel cu mîna a reproș. Zîmbi :

— Lady Rich, am primit o scrisoare de la el azi dimineață.

— Te rog, Boggart, nu. Vin de la Whitehall. Regina mi-a dat permisiunea să vin și o să treacă și ea. Am aflat-o direct de la Căpitanul Wingfield care a călărit zi și noapte de cînd a debarcat. Era acolo. Un loc numit Yellow Ford. Undeva lîngă Armagh. O ambuscadă de-a lui O'Neill și O'Donnell. Cumplit, atît de cumplit ! Trei mii de oameni morți și răniți, restul înfrînți. Credeam că Regina o să-și iasă din minți.

Era totuși o greșeală. Le citise copiilor propozițiile concrete ale lui Rob nu mai demult de dimineață ; încă le mai putea auzi. Frazele sporadice ale Penelopei o iritau ; dacă femeia s-ar fi dus numai, totul ar fi fost la fel cum fusese.

— Și Mareșalul Bagenal. Ulsterul e pierdut, poate toată Irlanda.

Arțăgoasă, Barbary întoarse capul pentru a o găsi pe Penelope îngenuncheată lîngă ea, cu mîinile împreunate :

— Dar un lucru-ți spun, Boggart. Va fi răzbunat. Acum au să-l asculte pe Essex.

În noaptea aceea Lady Russell o schimbă pe Lady Rich. Vorbeau cu glas scăzut lîngă ușa camerei de cusut a Barbaryei.

— E foarte calmă, doar că tot întreabă dacă l-a omorît un tun. De parc-ar avea vreo importanță. Poate contează pentru clasa asta, de unde să putem ști ?

— Cum a murit ?

— Se pare că a fost rupt în bucăți. Așa un haos, se zice ! Două butoaie cu praf de pușcă au fost lovite în apro-

pierea lui şi au explodat. Charles Percy, fratele lui Northumberland, s-a străduit să recupereze cadavrul. Au ştiut că-i al lui după calitatea pieselor de uniformă. I-am spus că a murit la fel ca şi Bagenal, un plumb de muschetă în frunte cînd îşi ridica viziera. Se pare că a liniştit-o. Dumnezeule mare, cine ar fi crezut că se poate întîmpla una ca asta !

— Ei bine, spuse Lady Russell cu vigoare, eu mi-am făcut aranjamentele. I-am scris nepotului meu, cerîndu-i să-mi dea un detaşament de halebardieri să-mi apere casa. Voi omorî cît de mulţi irlandezi pot înainte să mă taie. Şi spaniolii. Zice-se că spaniolii au şi debarcat pe Insula Wight.

— Mereu spun asta. Nu pun nici o bază. Cine-ar debarca pe Insula Wight dacă ar fi în stare ?

Vinovăţia învinse precum o tumoră monstruoasă. În timp ce făcea pregătiri, lua hotărîri, primea musafiri cu condoleanţe, o ducea cît de cît. Era pe propriul ei teren de luptă ; nimic din cele întîmplate la Yellow Ford nu-i schimbase cu o cîtime simţămintele faţă de cei trei bărbaţi pe care-i ştia implicaţi. Dădea înapoi din faţa înţelegerii motivului pentru care O'Neill şi O'Donnell atacaseră coloana engleză, dar de înţeles înţelegea, şi cu asta gata. Ştia cu ce idealuri înalte se dusese Rob în Irlanda şi i le aproba, dar asta nu-i dăduse dreptul de a se afla acolo pe pămînturile altora. Dacă în toată afacerea exista vreun drept, acesta era dreptul istoric, bărbătesc, de a cuceri. Iar dacă cucerirea era dreaptă şi Irlanda fusese iniţial cîştigată de englezi prin cucerire, atunci O'Neill îşi exercita acelaşi drept ca s-o cucerească înapoi.

Dar Rob era mort, iar ea ajutase la uciderea lui. Prieteni, îi spusese, amăgindu-l ca pe vreun iepure pe care plănuia să-l prindă. „Am devenit ceea ce-ar fi trebuit să fim dintotdeauna, prieteni." Nu fuseseră prieteni. Ajunseseră la un aranjament amical ca să ascundă adevărul.

N-o întrebase niciodată de ce trimisese tunuri în Irlanda, şi nici ea nu-i spusese. Pe măsură ce crescuse ca statură şi-şi dezvăluise maturitatea cîştigată în toţi aceşti ani, vroise să-i explice complexitatea Irlandei, pe O'Neill,

Grace O'Malley, femeia spînzurată, Will Clampett și motivul trădării lui. Nici măcar nu știa că Will *trădase*.

O dată sau de două ori atinsese subiectul, dar el devenise neliniștit și furios, iar ea se simțea atît de bine cu lucrurile așa cum erau încît nu insistase. Plecase nevătămat de cunoștințele pe care ar fi trebuit să le aibă. Dacă i-ar fi înțeles pe O'Neill și pe O'Donnell, Irlanda pe care o descoperise ea, poate că s-ar fi întîmplat altfel. Poate i-ar fi fost de ajutor. Poate că i-ar fi salvat viața.

Și iat-o aici, locatară a acestei frumoase ostentații ce nu fusese plătită, văduvă dintr-o căsnicie ce numai căsnicie nu fusese, mamă a unor copii care nu erau ai ei. Ajunsese într-o poziție la care Preacinstitul Om abia dacă putea să viseze doar. Era o mîndrie pentru el.

Frauda domnea pretutindeni. Placeboul oficial pe care guvernarea Elizabethei încerca să-l ofere pentru a pune capăt panicii era o fraudă. Doi comandanți supraviețuitori ai regimentelor de la Yellow Ford, Sir Thomas Wingfield și Sir Charles Percy, veniră s-o vadă și să-și exprime simpatia și, oricît de nobile le erau motivele, erau și frauduloase. Îi spuseră că Rob intrase călare în vîltoarea bătăliei, în fruntea oamenilor săi credincioși, glorios, iar relatările lor erau atît de strîmbe și, luate la întrebări, atît de contradictorii, încît știu că mințeau. Probabil că în toată harababura nimeni rămas în viață nu-l văzuse pe Rob murind.

Cu toate acestea, îl chemă pe Henry în cameră și-i privi fața în vreme ce cei doi îi vindeau cu blîndețe aceeași poveste și văzu că-i era de ajutor. Avusese dreptate să fie mîndru de tatăl lui, dar avea să vină o zi cînd va trebui să știe mai mult decît faptul că un om rău pe nume O'Neill întinsese o ambuscadă și măcelărise niște englezi buni, fără alt motiv decît acela că el era rău.

Ocupată cum era, îl chemă pe Dick Încornoratu. Nu-l mai văzuse de luni de zile. Ca rezultat, zece zile mai tîrziu își puse o manta simplă și luă o barcă împreună cu Winchard pînă jos la taverna lui Nell Bull de pe cheiul Deptford. Dick Încornoratu îi aștepta.

— Nu-s mulți, Barb. Cei mai mulți s-au descărcat în Wales și și-au aflat singuri drumu-napoi, și încă mai mulți

a dezertat şi se ascunde. Da-l avem pe el. Brent îi zice. Căpitan breton. I-acilea de două zile.

Şi nu se oprise o clipă din băut, după cum arăta. Căpitanul Brent sprijinea tocul uşii lui Nell şi oprea pe oricine încerca să intre sau să iasă. Mai şi striga :

— Marele Satan, aî ? Să-l spînzurăm pe O'Neill sus, aşa ? Hai ? Hai ? Hai să dăm vina pe bătrînu' şi bunu' Satan irlandez. Hai ?

Dick Încornoratu îi vorbi, iar ochii căpitanului se adunară cu efort asupra Barbaryei.

— Îţi pierduşi bărbatu' doamnă ? Mare păcat. Ce păcat.

Îşi smulse boneta şi dădu cu ea de pămînt.

— O calc în picioare. Asta-i capu' lu' O'Neill.

Înşfăcă pălăria lui Dick şi o trînti lîngă a lui.

— Şi p-asta calc. Ştii ce e ? E capu' lui' Bagenal. Asta-s io cum îl calc în picioare. Vezi ? Ai ? Mă vezi cum calc în picioare capu' lu' Bagenal ? Săracu de bătrînu' de bunu' de bătrînu' de împuţitu' de bătrînu' de Mareşal.

Fu nevoie de timp ca să-l calmeze şi să-l facă să stea jos în camera lui Nell unde nimeni nu mai putea auzi acele ofense.

— Împuţitu' de Bagenal ! spunea încontinuu. Împuţitu' de Bagenal. O să-ţ' zic io dă-mpuţitu' de Bagenal. El şi împuţita de soră-sa. Bine c-a murit. Bine c-a murit şi ea.

— A murit Mabel ?

— Aşa-i zicea ? N-am ştiut niciodat' cum o chema. Moartă ca un şobolan. Şi-mi luă şi băieţii cu ea. Împuţitu' de Bagenal.

Reuşiră să deducă faptul că, aflînd de moartea surorii lui, Mareşalul Bagenal pisălogise Dublinul să-i trimită lui pe cei două sute de recruţi noi pentru un atac împotriva lui O'Neill, care pusese sub blocadă Fortul Blackwater. Dublinul spusese nu ; încă mai existau termene de negociere. Bagenal insistase. Plictisit, bănuindu-l pe Bagenal ca fiind prea dezechilibrat, Dublinul îi ceruse lui Ormond să comande atacul, dacă era musai să atace.

— Dar Black Tom are prea mult bun simţ. Vroia să-şi protejeze propria lui proprietate din Leinster. Are-o mulţime de proprietăţi în Leinster. A zis nu.

Bagenal a continuat să insiste. Ca de obicei, recruții nu primeau nici o plată și, tot ca de obicei, se transformau în jefuitori și dezertori care terorizau orașul, așa că în cele din urmă administrația ceda și-i trimise o mie de oameni lui Bagenal.

— Ciurucuri, sughiță Căpitanul Brent, asta erau. Nu-și deosebeau sulița de sulă, scuzarisiți expresia.

Așa că Bagenal a mărșăluit cu patru mii de oameni în micile coline de la Armagh care, chiar și în august, erau niște insule în fîneața umedă.

— Ne-ntindeau pe-o afurisită de milă, ne-nmocirleam în blestematele de mlaștini, ridicam cizme cu juma' din Irlanda agățată pe ele, trăgeau împuțiții de cai, împingeam nenorocitu' de saker. Văzuși vreodată un saker, doamnă? Mare blestemăție. Niciodată n-a tras nici o afurisită de ghiulea, din cîte știu eu. Și ghici ce-a făcut împuțitu' de Bagenal. Ai? Haide, ghici.

Barbary clătină din cap.

— A lăsat o sută cincizeci de pași între fiecare regiment, își depărtă Căpitanul Brent mîinile, dînd peste cană. Blestemate de mari găuri. Da' corect. Rutină. Foarte sănătos la procedură, Mareșalu' nostru. M-am dus înapoi la el. „Uite ce-i, Mareșale," zic, „nu vreau nici o-mpuțită de gaură mare în împuțitu' meu de spate cînd mărșăluiesc prin teritoriul inamic," i-am zis. Crezi că m-a ascultat? „Du-te înapoi la poziția dumitale, căpitane," zice. Și m-am dus înapoi. Și-a venit.

Barbary mai comandă bere.

— Ce-a venit?

— N-ar fi bine să știi, doamnă, clătină Brent din cap. S-ar putea să crezi că tre' să știi, da' nu trebuie. Urlă, vezi matale. Știai cum urlă?

Da, spuse, știa cum urlă.

— Da' ăia nu erau sălbatici. Sălbaticii nu susțin atacu' ore și ore și ore și ore. Sălbaticii nu trag așa. Știi cum au murit oamenii mei? Împușcați. Se pișa cu gloanțe blestemate. Mai multe gloanțe decît aer. Se vîrau în găuri și ne turnau gloanțe-n cur. Nenorociții de recruți. Și-au aruncat armele și au fugit ca iepurii. Unu' n-a tras un foc înapoi. Și oamenii mei, își mînji el fața cu lacrimi, au fost cu minte prin toate războaiele din Țările de Jos,

Oameni de ispravă. Prea buni pentru împuţita de Irlandă. Au pocnit ca viespile.

Privi în sus spre ea.

— Ştii de ce ne-aduc acasă ? Fiindcă nu folosim naibii la nimica. Pricepi asta ?

Ridică un pumn murdar ce tremura ca lovit de paralizie.

— Frică ? Încă mai mi-e frică. Frică al dracului. Aşa că du-te-acasă, doamnă. Nu te mai gîndi la asta. Îngroapă-l ca pe-un nenorocit de erou, oricine-o fi fost. Du-te-acasă şi dă vina pe blestematul de O'Neill. Eu şed aici şi dau vina pe Bagenal.

După ce plînse pînă adormi, Barbary îi strecură o monedă în pungă şi-i spuse lui Nell să aibă grijă de el.

Pe chei, îi spuse lui Dick Încornoratu :

— Am poruncit o piatră de mormînt pentru Betty Armăsara.

Îi rămăseseră exact atîţia bani, după ce plătise servitorii.

— Frumos din partea ta, Barb.

— Nu vreau să spui asta. Nu vreau să spui nimic.

— Ce ai de gînd să faci, Barb ?

— Nu ştiu.

Edmund Spenser scrise din Irlanda cerînd să-i fie trimişi copiii acasă fiindcă, odată Rob mort, n-aveau să mai beneficieze de poziţia lui în societate. Scrisoarea nu punea problema astfel ; era plină de simpatie pentru ea, furie la adresa lui O'Neill, recunoştinţă, dar nu trebuia să mai fie împovărată în jalea ei, iar pe timpurile acelea îngrozitoare orice familie trebuia să stea laolaltă.

Cînd le spuse, nici Catherine nici Sylvestris nu vrură să se ducă. Catherinei îi plăcuse întotdeauna viaţa la Londra, mutarea în Betty House şi înalta ei societate o adusese în elementul ei. Barbary nu fusese în stare să se apropie şi de ea la fel de mult ca de fratele ei, deşi fata era îndeajuns de afectuoasă ; conversau împreună despre haine şi le plăceau ieşirile la cumpărături, dar treptat Catherine îşi făcuse nişa ei proprie printre contemporanele sale, fete de familie bună ce se apropiau şi ele de vîrsta feminităţii, şi fusese invitată pentru şederi lungi şi bîrfitoare la familia Cumberland şi la Penshurst şi Wil-

ton, locuința surorii lui Philip Sidney, Mary, contesa de Pembroke.

Catherine era disperată la gîndul de-a se înapoia în Irlanda :

— Dar e atît de periculos !

— Munsterul e departe de nord.

Chestiunea pericolului era unul din lucrurile ce-o țineau pe Barbary treză nopțile, dar scrisorile lui Spencer o asigurau că Munsterul era atît de bine apărat și, acum, atît de potolit încît nu mai exista posibilitatea necazurilor.

— Dar *my lady* Pembroke m-a invitat să stau la Wilton.

Barbary se gîndi la această variantă. Mary Sidney era o învățată și o femeie cumpătată, călăuză și tovarășă pentru Catherine mult mai potrivită decît majoritatea celorlalte, iar datorită vechii legături dintre Edmund și familia Sidney, era posibil să fie de acord s-o ia la ei pe Catherine, cel puțin pentru moment.

— Mai vedem. Trebuie să-i scriu Lady-ei Mary. Și tatălui tău, bineînțeles.

Catherine o sărută și fugi la bucătărie unde ea și bucătăreasa preparau o rețetă contra pistruilor.

Sylvestris recitea scrisoarea tatălui său :

— *Sîntem* o povară pentru jalea ta ?

— Nu.

De fapt, erau. Lumea se cutremura iar ei îi era teamă pentru toți. La Henry abia se putea uita fără a-i veni să-i facă scut, iar dacă Sylvestris fusese vulnerabil înainte, acum era de două ori pe-atît. Dar Edmund Spenser subliniase în mod deosebit că fiul său trebuia să se întoarcă în „simplitatea silvană" a Castelului Spenser și să învețe să administreze foarte considerabilele moșii din Munster pe care într-o bună zi avea să le moștenească. Îl cuprinse cu brațul pe după umeri :

— N-ai primit nici o invitație, Sir Stayon ?

Băiatul încercă să zîmbească.

— Poate că oamenii Lordului Amiral îmi vor cere să mă alătur teatrului lor.

Zîmbi și ea. I se dăduse o replică s-o rostească în carnaval, „Mai stai, dulce Sir Actaeon", dar fusese atît de emoționat încît ieșise „Mai act, dulce Sir Stayon". Spuse :

— Dar doreai să revezi Spenser Castle. Şi să pui flori la mormîntul mamei tale.

— Tu eşti mama mea, spuse Sylvestris.

Barbary părăsi în grabă odaia ; era atît de neputincioasă să-i ajute acum pe oricare dintre ei. Toată darea ei de mînă se risipise odată cu moartea lui Rob şi era dependentă de cinstea în afaceri a unor oameni asupra cărora nu avea nici un control. Lucra ca o diavoliţă să-l protejeze pe Henry în cumplita ei ruşine de-a-i fi făcut atît de vanitoasă şi răutăcioasă cu mîna, tatălui lui care pleca la război. Ar trebui să fie în siguranţă, îşi spunea, Rob a ales bine numindu-i-l păzitor pe Lordul Amiral Effingham, dar păzitorii nu garantau întotdeauna fericirea pupilului. Tatăl Penelopei Rich dorise ca ea să se mărite cu Philip Sidney la fel de mult pe cît o doriseră şi cei doi tineri, dar după moartea Lordului Essex paznicul ei, Contele de Huntingdown, i-o vînduse groaznicului Lord Rich.

E o judecată asupra mea, îşi spunea. Devenise atît de deprinsă cu puterea, jucînd cărţi pe servitori ca şi cum ar fi fost jetoane şi nu fiinţe omeneşti care poate se resimţeau de pe urma dezrădăcinării lor capricioase, folosindu-se de Winchard ca de o curiozitate. Doamne Iisuse, aşa cum provenea ea dintr-o clasă şi mai dé jos decît cea a servitorilor, ar fi trebuit să-şi aducă aminte ce însemna neputinţa. Îşi folosise originile ca să-i amuze pe cei din neamul Essex şi alţii asemeni lor, bîlbîindu-se ocazional în Cockney şi expresii de-ale Ordinului ca să-i facă pe toţi ceilalţi şi pe sine să creadă că nu exista nici un motiv de a le dispreţui. Dar dacă nu le-ar fi dispreţuit, de ce se lepădase de Dick Încornoratu şi găsise scuze să nu se ducă la patul de moarte al Armăsarei Betty ? Îi trădase pe ei şi pe ea însuşi ca să fie luată în seamă într-o societate unde noutatea însemna totul.

Ei bine, acum era noutatea zilei celei de ieri. Simpatia iniţială se tocise repede. Regina n-o chemase nici nu trimisese după ea, deşi Barbary primise o scrisoare regală de condoleanţe. Era văduvă de rînd a unui om de rînd fără bani sau proprietăţi : depindea de Henry pentru hainele în care se îmbrăca, iar Henry, pînă avea să-şi atingă

majoratul, depindea la rîndul său de păzitorul care putea să-i caute moștenirea — sau nu.

Ceea ce nu însemna că avea prea mult de moștenit. Barbary făcea și ea ce putea. Trimisese după Helen ca să-l ajute pe băiat în nenorocirea morții tatălui lui. Trimisese după Martin, agentul lui Rob la Bristol, ca să-i prezinte socotelile transportului. Curtea Testamentară a Arhidiaconilor scosese la iveală testamentul lui Rob surprinzător de repede, și urma să aibă o întîlnire cu Domnul Secretar Cecil, unul dintre coexecutori, chiar în aceeași zi.

Se așezară împreună în bibliotecă. În timp ce parcurgeau registrele de cheltuieli ale gospodăriei, picioarele Elfului se bălăbăncau peste marginea jilțului lui Rob care era prea mare pentru el. Aceeași strălucire îngrozitoare pe care o afișase într-o dimineață de vară, la înmormîntarea propriului său tată, îi era întipărită pe față. Moartea lui Burghley îl afectase, nici un tată și fiu nu fuseseră mai apropiați, și totuși era dificil să identifici schimbarea într-un om a cărui viață fusese un continuu antrenament de-a nu dezvălui niciodată nimic despre sine. Se simțea însă o încordare, o senzație că toate ușile închise ce conduceau la camera interioară a simțămintelor Domnului Secretar fuseseră de-acuma nu numai încuiate, ci chiar zidite.

Închise registrul de socoteli fără comentarii iar Barbary îi dădu catastifele agenților ce aveau de-a face cu tranzacțiile maritime ale lui Rob.

Rămășițele unui convoi negustoresc șonticăiseră în Bristol aducînd vestea că vasul cu cîrmîz se scufundase într-o furtună pe drumul de înapoiere din Indii, dar fusese enorm de ușurată să constate că printre corăbiile supraviețuitoare se numărau trei în care Rob avea interese parțiale, una aducînd zahăr, una mirodenii și o alta tutun.

— Martin îmi spune că vînzarea părții lui Rob din încărcături ar trebui să-mi aducă treizeci de mii de lire, spuse Barbary. Dar cel puțin zece mii din astea vor intra în alte afaceri pe care *my Lord* Amiral a promis să le supervizeze în folosul lui Henry.

Îl privi pe Cecil cu subînțeles.

— Şi aş putea dori să-l supervizezi dumneata pe *my Lord* Amiral în această problemă.

Fiecare să-l ţină sub control pe celălalt. Dintre cei doi executori, avea mai multă încredere în Effingham decît în Cecil, dar nu vroia ca nimic din viitorul lui Henry să ajungă în buzunarul Lordului Înalt Amiral.

— Categoric, cum nu se poate mai categoric.

Ochii îi stăteau încă la cifre. Cînd termină, ridică privirea.

— Corectează-mă dacă greşesc, Lady Betty, dar asta tot mai lasă un deficit de zece mii.

— Datorie, zise Barbary. Ne lasă încă într-o datorie de zece mii.

Se îneca în toate acele eufemisme, pierderi complete care erau „paşi înapoi", „N-a suferit", cînd nu ştiau dacă suferise sau nu. Nu era nevoie să se sperie de cuvîntul „datorie" cînd întreaga curte trăia pe credit.

— Şi ce paşi propui pentru această datorie ?

Sperasem ca javra aia mizerabilă care ţi-e stăpînă să propună, poate, paşii pentru datorie, îşi spuse Barbary. Dar, după ce plătise funeraliile lui Rob, îl înmormîntase în Westminster Alley, Regina se simţea în mod evident achitată de orice îndatorire faţă de răposatul ei curtean şi erou.

Cu voce tare, Barbary spuse :

— Propun să subînchiriem arenda pe Tilsend.

Asta avea să-i aducă lui Henry un oarecare beneficiu lăsîndu-i în continuare pe el şi Helen cu Betty House şi Kerswell.

— Şi mai propun şi să retez legătura fiului meu cu o ţară care deja l-a costat viaţa tatălui lui. Vreau să vînd Hap Hazardul.

Elful cugetă.

— Pare satisfăcător. Ai vrea să conduci dumneata însăţi vînzarea ?

— Cu permisiunea dumitale. Trebuie să-l duc pe fiul lui Edmund Spenser înapoi la tatăl său, deşi fiica lui rămîne în Anglia la Contesa de Pembroke.

Se aplecă înainte.

— Cît de sigur e Munsterul ?

— Oh, draga mea Lady Betty, nici nu se pune problema...

— Vreau să știu.

Lăsată de capul ei nu s-ar fi apropiat de locul acela, dar dacă Sylvestris trebuia să fie dus înapoi la tatăl lui, însoțirea sa avea să le mai amîne o vreme cel puțin despărțirea, și putea judeca singură felul în care avea să-l primească mama lui vitregă. Ellis arendase Hap Hazardul iar Spenser, în scrisoarea sa, dăduse de înțeles că omul era dornic să cumpere. Avea să-i facă plăcere să stoarcă de la ăla cel mai mare preț posibil.

— După cum eram pe cale să spun, draga mea Lady Betty, Maiestatea Sa e hotărîtă să pună capăt acelei insurecții odată pentru totdeauna. Pune întrebări cum că de ce sînt mai multe regimente pe hîrtia irlandeză decît pe pămîntul irlandez...

— Putea să fi întrebat asta și mai-nainte. Rob i-a spus. Mi-a spus și mie.

— ...și a ordonat recrutarea a douăzeci și cinci de mii de noi soldați ca să-l însoțească pe *my lord* de Essex cînd ia comanda.

Nici măcar un spasm nu-i tulbură fericirea afabilă de pe chip, dar dacă Barbaryci îi mai rămăsese vreo resursă de suferință, ar fi simțit-o ea pentru el. Îndelungata complicitate a tatălui lui, propria sa încordare de a menține pacea aceea complicată, se irosiseră pe nimic și în cele din urmă „cei ce varsă sînge și cei deprinși cu vicleșugul" din psalm cîștigaseră decizia Reginei în favoarea războiului.

— Sir John Norris e la comandă în Munster, continuă Elful, și este, după cum știi, un general dovedit. Fratele lui, Sir Thomas, comandă o garnizoană puternică la Mallow — orașul cel mai apropiat de moșia dumitale, mi se pare — și îmi scrie că doar un singur om de-al lui e egal în luptă cu trei irlandezi.

— Asta spunea și Bagenal înainte de Yellow Ford.

Îi era prea rău ca să mai fie politicoasă. Fu aproape de-a-i spune că puțin îi păsa dacă O'Neill sau Norris stăpînea Munsterul ; puteau supraviețui la fel de bine sub oricare dintre ei. Tot ce vroia să știe era dacă ea și Sylvestris aveau să se afle acolo cînd se va da bătălia.

Elful insistă. Nici un pericol. Dragă Lady Betty. Deie-i voie s-o asigure. Putea vedea că vrea să plece, şi încă mai era de citit testamentul.

Testamentul îi aduse lacrimi în ochi. Începea cu profesiunea de credinţă a lui Rob : „Îmi încredinţez sufletul Dumnezeului Atotputernic, Făuritorul şi Mîntuitorul meu, de deplin convins că voi fi izbăvit prin moartea şi patimile singurului Său Fiu Domnul Nostru Isus Christos cînd ultima trîmbiţă va suna."

Putea auzi vocea sonoră a lui Rob pe sub ciripitul Elfului. În sens fundamental era foarte simplu : cu excepţia cîtorva cadouri pentru servitori şi prieteni, Rob îi lăsase totul lui Henry. Dar era încărcat cu înţelesuri pe care Rob ştiuse că ea le va înţelege.

— „Lui Henry fiul meu,", citi Elful, „toate bunurile mele mobile neînscrise în testament, cu condiţia să-i fie sprijin mamei lui iar ea să aibă deplină libertate a casei mele de la Kerswell, cu vestmînt bun şi suficient, carne şi băutură şi servitori la timp de boală şi de sănătate pînă la sfîrşitul zilelor ei..."

— Domnule Secretar, îl întrerupse Barbary, am luat-o în casă pe verişoara soţului meu, o doamă pe nume Helen Westacott. Sir Rob se ataşase de ea din toată inima şi a lăsat-o să locuiască la Kerswell în toţi aceşti ani. Ea s-a ocupat de creşterea lui Henry de cînd era mic şi i-a fost din toate punctele de vedere ca o mamă. Cîtă vreme eu voi fi absentă, sau în eventualitatea morţii mele, termenii acestei secţiuni din testamentul lui Rob trebuie să i se aplice ei.

Elful aruncă o privire rapidă. O lăsă cu sentimentul că ghicise situaţia. La fel ca şi tatăl lui, îşi spuse Barbary, ştie secretele tuturor. Ar pune sub semnul întrebării legitimitatea lui Henry ? Ar putea-o face dacă asta i-ar sluji vreunui scop de-al lui, dar nu putea să vadă în ce sens ar face-o, nu cîtă vreme ea ar nega faptele.

— Nu văd nici un motiv pentru care asta să nu se poată aranja, spuse Cecil, şi reveni la lectura testamentului. „De asemenea îi poruncesc fiului meu s-o suporte pe buna şi credincioasa mea soţie să ocupe pe tot timpul vieţii şi după cum va voi toată sala şi camera ei specială în fiecare din casele mele de la Tilsend şi din aceea de pe

Strand cunoscută ca Betty House cu toate comoditățile ce i se cuvine unei doamne care a fost atît de îndatoritoare, și să ia în propria păstrare obiectul pe care-l va găsi în biroul bibliotecii din Betty House."

Asta era clauza ei, a Barbaryei.

Elful o privi cu ochi mijiți pe deasupra pergamentului :

— Asta-i tot, cu excepția martorilor.

Ai făcut bine, Rob, își spuse Barbary.

— Ca executor, tuși Cecil, mă tem că va trebui să întreb ce ar putea să fie acest obiect numit la urmă, Lady Betty.

Nu știa nici ea. Îi trecu prin minte că indiferent ce era, va fi fiind singurul lucru pe care-l poseda propriu-zis, în întreaga lume ; toate celelalte erau din toleranță. Ei bine, ce altceva avusese vreodată în proprietate în afara minții ei ?

Cecil îi întinse uriașul inel cu cheile lui Rob pe care cu atita ceremonie i-l prezentase ea la sosire. Barbary alese cheia biroului, traversă încăperea cu Elful pășind mărunt pe lîngă ea — își interpreta responsabilitatea pînă la limită — și deschise sertarul.

Înăutru se afla Clampettul

25.

Ar fi izbucnit în lacrimi la despărțirea de Henry dacă n-ar fi văzut că băiatul trebuia să-și folosească tot curajul ca să și le stăpînească pe ale lui proprii. Pînă atunci nu-și dăduse seama cît de mult ajunsese să însemne pentru el. Henry încă mai suferea după tatăl lui ; acum ea îi sporea durerea.

— O să mă întorc, spuse iute, dar Henry nu făcu decît să-și încleștеze și mai strîns fălcile. Și tatăl lui spusese că se va întoarce.

Barbary îi puse o mînă pe umăr.

— Doar înțelegi, purcelușule, stărui. Trebuie să mă duc. Hap Hazardul trebuie să se vîndă bine.

Vînzarea Hap Hazardului avea să-i pună finanțele într-o stare bună, și nu avea încredere în nimeni altcineva că va obține pe el prețul pe care-l dorea ea de la Ellis. Dacă nu era vorba de asta, ar fi trebuit să aleagă între cei doi băieți pe care-i iubea la fel de mult ca pe niște adevărați fii, între a sta cu Henry și a-l lăsa pe Sylvestris să plece în Irlanda de unul singur.

Probabil, își spuse, l-ar fi însoțit oricum pe Sylvestris. Era vorba de cine-avea mai multă nevoie de ea. Sylvestris era cel mai vulnerabil și, cu toată sfîșierea de la despărțire, Henry *avea* s-o ducă bine. Avea un caracter mai elastic, o avea pe Helen și pe niște oameni de seamă ca păzitori. Și deși n-o știa, avea să se bucure și de niște paz-

nici secreți, mai puțin slăviți ; Dick Încornoratu instruise Ordinul să aibă grijă de el.

Dar în acea clipă a despărțirii, cu bărbia lui Henry tremurînd abia capabilă să-și controleze propria ei voce, toate raționamentele din lume nu-i alinau cu nimic durerea.

— Să ai grijă de Helen, spuse ea repede. Vezi ca Winchard să nu se bage în belele. Și te iubesc foarte mult.

Se răsuci și o luă la fugă în jos pe trepte spre tărăsură, lăsîndu-l acolo, dintr-o dată foarte mic în enorma ușă a Casei Betty.

Dick Încornoratu îi petrecu pînă la Deptford. Cu o corabie de-a lui plecau, deși el se plînse :

— Ei, nu-i a mea, Barb, după cum știi. Mai degrabă a Domnului Secretar. Încă mă mai exploatează.

— N-o fă tu pe prostul cu mine !

Îi frecă între degete o părticică din haină pipăindu-i calitatea, apoi întinse mîna să-i atingă pălăria.

— Pălăria asta de castor a costat douăzeci de șilingi sau să nu-mi spui mie olandeză.

Dick zîmbi strîmb.

— Mai vreo treizeci.

— Ești în păsat de ovăz, băi blatistule.

Negoțul lui cu whisky prospera. Mulțumită mai ales lui Rattray, pe care Cecil îl pusese să organizeze afacerea, Dick și partenerul său erau acum proprietarii unei mici flote și aveau antrepozite la Deptford, Bristol și Milford Haven. Mantaua lui Dick era din cel mai bun postav cenușiu și, sub ea, coapsele lui groase erau înfășurate în veneției de mătase pînă jos la coturni. Încă mai avea ceva jerpelit — probabil mătreața — dar era o jerpeleală cu glanț. Și se maturizase ajungînd la vîrsta pe care ar fi trebuit s-o aibă întotdeauna. Barbary își dădu seama cu un șoc că Dick Încornoratu cel pe care-l cunoscuse în anii de demult fusese un bărbat comparativ tînăr care arăta între două vîrste. Acum era între două vrîste și nu arăta cu nimic mai bătrîn ; avea să rămînă între două vîrste pînă la mai mult de șaptezeci de ani.

Și încă-și mai făcea griji în privința ei.

— Nu-mi place că te-ntorci acolo, Barb.

Acum în Irlanda era război pe scară mare. Dick pierduse contactul cu O'Neill, ale cărui oştiri bîntuiau dezlănţuite nordul şi estul, şi prin urmare, şi cu Will Clampett, deşi încă mai încerca să restabilească legătura cu el.

Barbary îi zîmbi :

— Va fi păsat de ovăz. Munsterul e calm, nu-i aşa ?

În timp ce urcau schela, îl întrebă :

— Ce e încărcătura asta cu care mergem ?

Transporturile de whisky, la urma urmei, circulau doar într-un singur sens.

— Praf de puşcă.

Barbary se opri.

— Oh, îţi mulţumesc.

— În siguranţă ca şoarecele-n brînză, o zori el încurajator, zău că da, Barb. E pulbere ambalată, iar băieţii mei de-aici sînt băieţi vestiţi. Nici un pipangiu printre ei.

Tendinţa marinarilor de a fuma trimisese deja mai mult de-o singură navă cu muniţie la fund.

— Rechiziţionată conform legii, şi toate cele.

Îl privi bănuitoare :

— Conform legii ?

N-avea să iasă un profit prea mare dacă era un transport legal pentru armată.

— Vezi tu, Barb...

Se întrerupse şi-i spuse lui Sylvestris :

— Nu vrei să te duci şi să te uiţi la pînzele-alea frumoase, măi flăcăiandru ?

O conduse pe Barbary spre cabina ei :

— Vezi tu, Barb, Somonu-Roman ne plăteşte ca s-o ducem în Irlanda, dar cînd ajunge acolo altcineva ne plăteşte ca să-i lăsăm s-o trimită altundeva.

— Unde ?

— Eu nu-ntreb, Barb, şi...

— Unde, Dick ?

Oare pulberea de la Dick Încornoratu detunase ghiuleaua care-l ucisese pe Rob ?

— Barb, eu nu-ntreb. S-ar putea să se ducă la O'Neill, s-ar putea să nu. Nobili englezi vin la bord şi-o cumpără

înainte s-ajungă cantinierii de la armată. Vorbesc frumos și plătesc și mai frumos. Asta-i tot ce știu.

Barbary dădu din cap. Nu-l prea putea condamna pe Dick pentru că făcea ceea ce făcuse ea însăși la Tilsend, mai ales cînd se părea că o face sub autorizație engleză. Se întrebă dacă Dl. Secretar Cecil știa de unde-i vin profiturile.

— Ei bine, spuse, totu-i bine cîtă vreme eu și băiatul n-o s-ajungem la Dublin înainte s-ajungă corabia.

Dick păru șocat.

— Nu vă duceți la Dublin, Barb. Spre Kinsale vă îndreptați. Nu v-aș debarca eu la Dublin. Mai curînd v-aș trimite la Paltock.

— Chiar așa de rău e ?

Cei pe care Ordinul îi expulza din rîndurile sale, iar Ordinul în general nu făcea nazuri, se adunau la hanul lui Paltock. Băutori neprevăzători care se aventuraseră acolo nu mai fuseseră niciodată văzuți la față.

— Mai rău. Durii și licențioșii aleargă p-acolo ca scoși din minți. Iar O'Neill înaintează, a ajuns pînă la Drogheda. Acuma eu nu mă plec în fața nimănui cînd e vorba de respectul meu pentru O'Neill, cum știi, Barb, da' n-aș vrea să fiu în Dublin cînd intră-n oraș băieții lui veseli. Nu, acum negutăm prin Kinsale. Munsteru-i mai liniștit.

Încercă să-și amintească unde era Kinsale. Auzise odată despre el. Îi trecu prin minte că Dick Încornoratu știa acum mai multe despre Irlanda decît știa ea ; categoric, era mai la curent cu situația de-acolo. Dl. Secretar Cecil nu menționase prezența lui O'Neill la Drogheda.

— Kinsale-i pe coasta de sud, îi spuse Dick, departe bine de lupte. Ocolești pîn-la Cork și faci un pic la stînga. Unul dintre orașele din Pale, deși-i un loc minunat de șiret, Barb. Socot că i se spune Kinsale [1] fiindcă cetățenii de-acolo îți vînd și familiile dacă le ceri. Ți-ar vinde și puricii de pe cîine, zău că da, *Kin-salers*-ii.

Privi în jur.

— Fac negoț pînă și cu Don-ii, zău că da. Biblia, Barb. Am văzut o corabie acolo-n port acu' o lună. Îl mai ții minte pe Don Howsyourfather ? Fantele lu' bunică-ta ?

[1] „Kir" = rudă, neam ; „sale" = vinde, vînzare (N.T.)

Ei, era plin de tipi care-arătau exact ca el. La fiecare vergă fîlfîie steagu' spaniol. Şi Primaru' vorbeşte frumos cu ei, şi toate cele.

— Fugi de-aici.

Nici un oraş englez, nici chiar unul irlandez-englez, n-ar fi avut legături pe faţă cu Spania.

Dick ridică din umeri.

— Ce zic eu, Barb, e că Kinsaleu' are imaginaţie. Nu umblă cu restricţii. Orice necaz ai, Barb, o iei spre Kinsale. Una din corăbiile mele o să fie acolo să te culeagă mai devreme sau mai tîrziu.

— O să fie necazuri ?

— Poate, poate nu. E destul de liniştit. Antreprenorii e fericiţi, da' nu cred că şi irlandezii-s.

— N-ai încă nici o veste de la Will ?

Ştia că nu avea ; i-ar fi spus, dar continua să-l întrebe. În afară de afecţiunea pe care i-o purta, Will era alta dintre vinovăţiile ei. Se dusese în Irlanda din cauza ei.

— Nu. Ai primit mesajul despre Dumneaei ?

— Da, binecuvîntat să fii.

Una din corăbiile lui cu whisky se aventurase pînă în Connaught. — Dick Încornoratu susţinuse întotdeauna că whiskyul făcut din şuvoaiele Connaughtului era cel mai bun — iar Grace O'Malley o interceptase. În clipa cînd auzise, Dick trimisese un fugar să-i spună că bunică-sa era bine şi dădea din copite. Fusese în ziua înmormîntării lui Rob, singurul moment luminos.

— A cerut pilotaj, la fel ca-ntotdeauna, spuse Dick, clătinînd din cap. Ce mai Preacinstit Om ar fi fost, Barb.

— Bingham o hărţuieşte ?

— Bingham nu hărţuieşte pe nimeni. Moare, zice-se.

— Bine.

— Red Hugh O'Donnell ia înapoi tot ce-a luat Bingham. Connaughtul e iarăşi irlandez.

— Bine. Cred că nu-i nici o veste de la...

— O'Hagan ? Nu. M-ai mai întrebat şi ieri asta.

O bătu pe umăr.

Ultima ştire pe care-o avea venise, întîmplător, prin Cecil. Se nimerise să spună că ambasadorul lui O'Neill în Spania încă mai încerca să-l convingă pe Regele Spaniol să trimită trupe în ajutorul irlandezilor. „Un om pe nume O'Hagan", spusese Elful.

Căpitanul vîrî capul pe ușă :

— Gata să ridicăm ancora, domnule.

Trecură pe punte.

— Ești o comoară, Dick. Sau ar trebui să spun „domnule" ?

Nu reușea să se acomodeze cu imaginea lui într-o poziție de autoritate.

Dick exageră un oftat :

— Nu-i ușor, Barb. Trebuie să mă-ntorc înapoi și să le spun la toți mîzgălitorii de hîrtie ce să facă.

— Ce-i ăla un mîzgălitor de hîrtie ? întrebă Sylvestris, care-i auzise, în timp ce stăteau împreună pe punte făcîndu-i cu mîna lui Dick Încornoratu.

Privi cum distanța dintre ei și silueta masivă de pe chei creștea în timp ce nava se punea în mișcare.

— Un funcționar. Fă cu mîna.

— De ce vorbești caraghios cînd ești cu el ?

— E cel mai vechi prieten al meu. Am fost împreună în Ordin.

— Ce-i ăla Ordinul ?

Îi spuse. În timp ce corabia naviga spre Irlanda împinsă de-o briză ușoară pe o mare de septembrie liniștită, îi spuse practic tot ce era de spus, despre Ordin, despre relațiile ei cu Irlanda. Își punea literalmente viața în mîinile unui băiețel de zece ani, dar era important pentru ca să-l înarmeze pe acest viitor latifundiar anglo-irlandez cu toate cunoștințele pe care le ascunsese de Rob. Trebuia să fie conștient de o altă Irlandă în afara celei pe care o cunoștea tatăl lui, și singurul mod în care-i putea explica acea Irlandă era să i-o dezvăluie pas cu pas, așa cum i se dezvăluise ei. Aveau să-l ia de lîngă ea odată ce vor ajunge în Munster ; acum trebuia să i-o spună.

O ascultă liniștit, punîndu-i din cînd în cînd cîte o întrebare.

— De ce-ai vrut să-l salvezi pe omul care l-a salvat pe preot ?

— L-ar fi omorît. Avuseseră loc prea multe omoruri.

— E rău să omori preoții catolici ? E legal.

— Încep să mă gîndesc că e rău să omori pe oricine.

A doua zi, cînd dădeau la scrumbie, îi spuse :

— Iubești o mulțime de oameni, nu-i așa ? Dick Încornoratu, Grace O'Malley, pe O'Hagan ăsta, chiar și pe O'Neill, oricît te-a înșelat.

— Nu-i cu porția.

— Dar eu te iubesc numai pe tine și pe Catherine.

— Asta nu-i rău. Cînd eram de vîrsta ta, mă iubeam numai pe mine. Iar tu îl iubești și pe tatăl tău.

Sylvestris privi în jos la moțul de pînză argintie prins în cîrligul din apă.

— Nu-l cunosc foarte bine.

— Nu trebuie să-i cunoști pe oameni ca să-i iubești. Uită-te la mine și la tine. Cred că ești foarte ciudat.

Dar observă capcana în care-l împinsese.

— Uite ce e, Sir Stayon, n-ar trebui să ai secrete față de tatăl tău. Poți să-i spui toate astea după ce-ajungem și eu voi fi plecat.

Îl privi cu coada ochiului pe Sylvestris ; poate că fusese incorect din partea ei să-i smulgă ochelarii de cal printre care văzuse în mod inevitabil lumea în toată viața lui. Își aminti de ziua cînd Philip Sidney îi spusese dangătul ăla de clopote despre omul din Italia care afirmase că lumea se învîrtea în jurul soarelui mai curînd decît soarele în jurul lumii. O clipă, înainte de-a alunga ideea, încercase să o înțeleagă și se simțise amețită, așa cum trebuie că se simțea amețit și băiatul acesta, văzînd lucruri bine stabilite sărind dintr-o dată într-o altă poziție. Într-o singură lecție, i se arătase legalitatea văzută prin ochii unui criminal, oamenii mari făcînd crime mari, o adulteră scuzînd adulterul, și rebeliunea din punctul de vedere al unui rebel. Să le accepte, dacă avea să le accepte, îi va fi greu. Ei bine, își spuse, mie mi-a fost greu să le trăiesc.

— Pfui ! făcu copilul.

Îi plăcu. Asta pur și simplu exprima totul.

Coasta stîncoasă sudică a Irlandei se deschise la gura marelui Rîu Bandon, iar vasul cu praf de pușcă trebui să se țină departe de estuar, așteptînd fluxul, înainte de-a-și începe călătoria în susul lungii albii în formă de seceră a rîului printre dealuri. Trecură prin punctele înalte unde tunurile celor două mari forturi engleze, Rincorran la est și Castle Park la vest, controlau orice apropiere,

și de-a lungul unui șir de faleze cu limbi de plajă la poale. Era o zi frumoasă. Rîndunici-de-mare îi urmau în siajul navei. Undițari le făceau cu mîna de pe stînci, în vreme ce departe deasupra lor, pe dealuri, boi mici trudeau în fața plugurilor ce prefăceau petele de cîmpie cultivată în brazde precum catifeaua reiată. Pămîntul era roșiatic.

Acum își aminti. Kinsale era locul unde Will, un soldat rănit, își amintise de locuința sa din Devon ; acesta era Drumul spre Damasc al lui Will. Aici văzuse lumina care i-i dezvăluie pe irlandezi ca pe niște oameni ca oricare alții. Aici o salvase pe copila ce se prefăcuse în Barbary Clampett. Privi în jur, interesată să vadă ceea ce văzuse Will.

În clipa următoare era căzută pe punte, cu stomacul întorcîndu-i-se pe dos. Una dintre fețele falezei se aplecase și o supsese în propria ei perspectivă, astfel că devenise copilul agățat de ea, privind înapoi peste umăr la rîu, înfricoșat de hăul de sub el, speriat de soldații ce alergau pe creastă deasupra sa. Un om într-o barcă o chema prin semne. N-avea să reușească. Aveau s-o împuște înainte de-a ajunge la el. Frica o rodea. Frica și durerea. Îi spînzuraseră mama. De cît timp fugea și se ascundea ? De prea mult timp. Avea să se lase și s-aștepte s-o împuște.

— Mătușă Margaret. Oh te rog, Mătușă Margaret.

Sylvestris stătea aplecat peste ea iar Barbary se agăță de el, suspinînd.

La vremea cînd trecură de lunga meandră unde rîul se întorcea ca s-o ia din nou spre sud, apropiindu-se de cheiurile Kinsaleului, își venise în fire și era aspră.

— Mă cheamă Barbary, îi spuse ea lui Sylvestris.

Putea să vadă ce vroise să spună Dick Încornoratu despre Kinsale. Curbură colinelor dimprejurul portului era așternută cu căsuțe în diferite culori. Erau destule case mari, de asemenea, dar, măreție sau de rînd, ferestrele lor priveau cu toatele în jos spre locul unde vase de diverse naționalități descărcau sau încărcau marfă. Magaziile și oficiile orașului erau împinse cît mai în spate posibil, ca și cum s-ar fi retras din calea unui potop, pentru a le face mai mult loc cheiurilor largi înțesate de bunuri și oameni.

Nu așteptă să vadă cine va veni la bord să cumpere pulberea lui Dick. Fură duși cu barca la mal și-și croiră

drum printre tăvi cu peşte, pînzeturi şi postavuri, piei şi docheri care-i cereau să „Deranjaţi-vă-ţi schinarea aciia, rogu-vă, madam", în accentul palez ce-i datora mai mult irlandezei decît englezei. Se simţeau şi alte accente în gloata de oameni ce se tîrguiau strigînd şi, Dick avusese dreptate, un grup de domni în haine strălucitoare vorbeau exact la fel ca Don Howsyourfather. Nimeni nu clipi în afara ei. Kinsale era, aşa cum spusese şi Dick, un oraş al vînzărilor, şi puţin îi păsa cui vinde.

Un anume export le domina pe toate celelalte — lemnul. Cherestea tăiată cu fierăstrăul se înşira pe tot cheiul, şi încă mai multă era descărcată de pe barjele care tocmai veniseră în amonte din interior. Erau mai multe butoaie noi cu vin decît văzuse vreodată, stivuite pentru încărcare cu doagele libere la vîrf, iar lîngă ele grămezi de cercuri cu care să fie încheiate. Un docher ciocănea capacele pe lăzi conţinînd sute de doage pentru butii mari şi pe fiecare capac era întipărită creasta lui Sir Walter Raleigh. Cutii ce erau mînuite cu mai multă grijă aveau înăuntru sticlă, iar sticla avea nevoie de cantităţi masive de cărbune pentru a fi fabricată. Cineva, undeva, consuma o mulţime de copaci.

— Uite-l pe Tata, spuse Sylvestris.

Edmund era înconjurat de diverşi demnitari, dintre care cel mai mic în rang era Primarul Kinsaleului. La urma urmei, Edmund era un om important : Membru al Consiliului din Munster. Opţiunea de a fi un peşte mare în acest iaz provincial fusese o alegere înţeleaptă din partea lui, conchise Barbary, chiar dacă nu prea i se dăduse de ales. Era un provincial. Aici, unde era privit în sus, dobîndise autoritate. Ea, în ţinuta ei modernă de curteancă în doliu, era cea care arăta străină printre doamnele Munsterului ce tindeau spre stiluri conservatoare mai potrivite cu figurile lor. Doamnele din Munster, cel puţin cele ce veniseră s-o salute, se dezvoltau pe lăţime, la fel ca vacile. În Connaught, îşi aminti, expresia pentru o femeie grasă era „groasă ca o junincă din Munster".

Fu surprinsă că i se acorda o întîmpinare atît de simandicoasă, şi presupuse că li se aplica tuturor oaspeţilor lui Edmund ca un compliment la adresa lui, dar aceeaşi recepţie o aştepta în Cork în aceeaşi seară, după lunga călă-

torie în caleașca lui Edmund. Aici i se oferi o cină de corporație. Era Lady Betty, văduva bravului Sir Rob dintre morții glorioși de la Yellow Ford, care-și dăduse viața luptînd cu Marele Satan, și arătîndu-i ei respect îi arătau respect lui Rob. „Va fi răzbunat," i se spunea, iar și iar. „Regina și Essex îl vor răzbuna."

Cele două nume erau sinonime. Toastul de loialitate era „Pentru Grațioasa Noastră Maiestate, Regina Elizabeth, și Lordul Nostru de Essex, Dumnezeu să-i binecuvînteze." Politica lui Essex de exterminare a irlandezilor era una pe care o susținuseră în fața guvernului englez timp de ani de zile, iar acum că era pe cale să fie implementată nu-și mai încăpeau în piele. Primarul din Cork, mai cu prezență de spirit decît majoritatea, vorbi despre O'Neill ca îmbarcat pe un curs ce-avea să-l zdrobească „pe coastele lui Essex".

Barbary ascultă să prindă vreun semn de panică dincolo de rîsete și nu detectă nici unul ; aici domnea mai puțină îngrijorare decît la Londra. Prin însuși actul colonizării dovediseră că irlandezii erau inferiori. Clontibret și Yellow Ford fuseseră niște sughițuri într-un status quo la fel de ferm orînduit precum cele Zece Porunci, de condamnat, cu cruțarea prezenței ei, pe seama unei armate prost echipate prinse în ambuscadă. Nordul și Connaughtul nu fuseseră niciodată colonizate la fel ca Munsterul, explicau ei, O'Neill n-avea să ajungă niciodată la Dublin, iar Essex sosea...

Aceeași certitudine îi aștepta la Mallow Castle unde petrecură noaptea următoare împreună cu Sir Thomas Norris, Lord Justițiar al Munsterului, și soția lui, și de-acum Barbary începuse s-o accepte. Orașul se dezvoltase în anii cît lipsise ea, panta sa spre rîu fiind acum o stradă cu case și magazine înfloritoare. Însemnele hanurilor multicolore și foarte englezești, podul de piatră, garnizoana bolovănoasă prin fața ușilor căreia patrulau cu pas încet soldați cu tunici roșii, castelul de deasupra ei cu grădinile sale, toate dădeau un aer de stabilitate înrădăcinată. Tot ce era irlandez fusese izgonit, cu excepția accentului cîtorva prăvălieri și soldați, dar acei negustori aveau în vitrină portretul Elizabethei iar soldații strigau *„God Save the Queen"* în timp ce deschideau porțile în fața trăsurii lui Edmund.

Aici întîmpinarea fu mai tăcută decît la Cork. Rob şi Sir John Norris, fratele lui Sir Thomas, avuseseră împreună multe aventuri iar moartea lui Rob produsese un şoc sincer. Sir John era bolnav la etaj, anulînd ocazia de petrecere. Şi, în plus, Barbary însăşi era ţinută minte ca sosind în district cu o istorie dezonorantă agăţată de ea, ceva în legătură cu o îmbrăcăminte băieţească, dispărînd apoi în împrejurări ciudate. Din curtoazie faţă de răposatul ei soţ şi Jupîn Spenser, şi faţă de faptul că fusese apropiată unor oameni din rîndurile celei mai înalte nobilimi engleze, chiar dacă din naştere era irlandeză, Sir Thomas trebuia s-o întreţină, dar o făcu la masa familiei, fără alţi musafiri.

Lady Norris, în special, se chinuia neştiind cum să se poarte cu această parvenită al cărei comportament — Lady Norris se arăta ambiguă cu privire la forma pe care o luase — o descalifica de a sta la masa ei, dar care în acelaşi timp era calificată să se afle acolo, prin faptul de-a fi fost o obişnuită de-a Reginei şi a D-lui Secretar Cecil. Lady Norris nu era de acord cu Dl. Secretar Cecil şi politica sa tolerantă faţă de irlandezi, în egală măsură în care nu fusese de acord nici cu tatăl lui din aceleaşi motive, dar avea tot respectul femeii din colonii faţă de Graţioasa Sa Maiestate.

Barbary, care era obosită, avu nevoie de două rînduri din supeul acela greu ca să-şi dea seama că pe deasupra ciosvîrtelor de vînat zburau spre ea săgeţi verbale. Gazda încerca s-o mai pună la punct pentru aerele pe care nu-şi dădea seama că le arborează, încercînd în acelaşi timp s-o impresioneze cu cunoştinţele ei despre vîltoarea socială engleză.

— Cumnatul meu, Sir John, a fost uluit cînd ai răsărit din Lough Neagh, Lady Betty. O apariţie de-a dreptul arthuriană, a spus. Doamna din Lac.

— Da, spuse Barbary. Fusesem în vizită la Contesa de Tyrone. Ce mai face Sir John ?

— Nu prea bine, teamă mi-e. Sir Thomas joacă rolul de Lord General pe moment.

Lady Norris culese o nouă săgeată.

— Ah, biata Mabel. Nebună de legat la sfîrşit, se zice. Dar la ce să te poţi aştepta de la o căsnicie mixtă ?

Zîmbi ; marcase un punct în centru.

— Firește, draga mea Lady Betty, asta nu se aplică în cazul dumitale. Sînt sigură că dumneata și Rob ați fost cei mai fericiți, deși v-ați aflat de-atîtea ori departe unul de altul.

Ei căcat, își spuse Barbary, sînt prea bătrînă pentru treburi de-astea. Totuși, începu să-și sufleace în sinea ei mînecile.

— Chiar așa. Cît ești de înțeleaptă, Lady Norris, să stai alături de Sir Thomas, chiar dacă asta înseamnă exilul față de viața mondenă de la curte.

Săgeată în marginea țintei, dar începea să se încălzească. Mai spre capătul mesei îl văzu pe Sylvestris ridicînd abia perceptibil degetul mare.

Lady Norris mută priza.

— Cu toate acestea, dragă Lady Betty, sîntem în cea mai strînsă legătură. Soacra mea, după cum știi, e cea mai dragă prietenă a Reginei și n-a avut niciodată rușinea de a se certa cu Maiestatea Sa și a fi exclusă.

O lovitură bună în centru ; bătrîna Lady Norris avea chiar și distincția unei porecle regale, fiind „Cioara" Reginei. Înainte ca Barbary să-și poată puncta următoarea aruncare, Lady Norris continuă :

— A propus ca Maiestatea Sa să facă prima vizită a ei în Irlanda cu ocazia balului mascat pe care intenționăm să-l dăm la primăvară.

— Trebuie să-mi îngăduiți să vă conseiez asupra lui ; Sir Rob și cu mine i-am dat unul, nu de mult.

— Avea ca temă criminalitatea, nu-i așa ? Mă întreb de ce.

— Cunosc umorul Maiestății Sale, și a fost cu multă grație încîntată să spună că era cel mai reușit din toate la care participase.

La sfîrșitul cinei, Barbary pierduse socoteala scorului, dar se pomenise, spre propria ei surprindere, înviorată cum de mult nu mai fusese.

A doua zi dimineață, în trăsură, Sylvestris spuse :

— Ai cîștigat.

— Ești sigur ? A avut vreo două, trei, de aur.

— Cine-a avut aur ? întrebă Edmund. Despre ce vorbiți ?

Drumul de cinci mile pînă la Kilcolman îi era bine cunoscut, dar fu şocată de priveliştea pe care o văzu pe fereastră.

— Ce-aţi făcut cu copacii ?

Un prieten vechi şi chipeş chelise dintr-o dată. Peisajul de ţară era neted sub soarele bogat de septembrie, gardurile vii mărginind cîmpii pe care glugi de coceni se rezemau una de alta, dar pentru Barbary acestea nu erau decît biete smocuri de păr cruţate de o calviţie galopantă ; strălucirea ce încununase Munsterul nu mai era. Ceea ce fusese tainic era expus ca la fel de suburban precum regiunile dimprejurul Londrei ; acolo unde poienile sunaseră de cornii de vînătoare ai Fiannei, acum păşteau vacile pe o fîneaţă neîntreruptă.

Trecură de aleea ce ducea la Hap Hazard. Edmund Spenser se lăsă pe spate în fotoliu cînd Barbary se întoarse spre el :

— Unde mi-s afurisitele de păduri ? L-ai lăsat pe ticălosul de Ellis să-mi taie pădurile ?

— Stăpîneşte-te, Lady Betty. Defrişarea a trebuit să fie o politică deliberată, o problemă de securitate.

— Mă cac.

N-avea nici un sentiment profund pentru moşia Hap Hazard, dar acolo existase o privelişte cu mesteceni şi dîre de lumină căzînd printre crengi în nişte coloane piezişe. Iar blestematul de Ellis tăiase din rădăcină totul, aşa că acum casa nu mai era decît o reşedinţă englezească obişnuită într-un parc ordonat.

— Te rog să îi aminteşti băiatului, Lady Betty. E adevărat. Copacii îi adăposteau pe irlandezii rebeli şi ne deveniseră duşmani în aceeaşi măsură cu ei.

— Cum să poată deveni un copac duşmanul cuiva ?

Îşi aminti cheiurile de la Kinsale.

— Devine corabia cuiva, vrei să zici, butoiul de vin al cuiva, afurisita de doagă de butie a cuiva.

— Lady Betty, *te rog*. E adevărat iarăşi că mult din averea provinciei a derivat din cheresteaua ei, dar profitul a fost necăutat şi a fost rezultatul unei mari eficacităţi.

Barbary se rezemă de spătar, bombănind. Copacii diferenţiaseră Irlanda de Anglia, conferindu-i o nuanţă de Eden care acum era prozaică şi domesticită, pierdută pe

veci. Următorul lucru avea să fie răpirea mării Connaughtului. Din nou era pe deplin irlandeză, rebelă împotriva Lady-lor Norris, a Ellis-ilor și a altor asemenea pădurari. Își aminti cu o emoție vie minunata seară cînd îi luase urma lui Rosh prin împăduritele coline Ballyhoura spre locul Messei, seara care o condusese la O'Hagan.

Și Deer Park-ul lui Spenser dispăruse, sau cel puțin un adevărat parc al cerbilor înlocuise codrii ce flancaseră drumul spre intrarea lui Kilcolman. Stejari selecționați continuau să se înalțe în pîlcuri grijuliu-dezinvolte, împestrițînd cu pete de soare secțiunea lor din pajiște. O turmă de cerbi lopătari mîncînd și dînd din cozi se adunaseră în umbra ornamentală. Probabil aveau copitele bătute în cuie la pămînt, își spuse Barbary, dar nu se plînse ; vechiul Deer Park conținuse „nenumirea" Maccabeei, și pe Căpitanul Mackworth, și oamenii spînzurați. Poate chiar să fi existat unii copaci care trebuiseră să fie șterși de pe fața pămîntului. Dar, cînd cotiră pe aleea dinspre casă, privi în urmă și văzu că, dincolo de Parcul Cerbilor, colinele Ballyhoura dispăruseră și ele. Se zăreau munți, destul de limpede, dar erau roși pînă la oase, uriașa plapumă de verde în degradeuri fiind sfîșiată spre a dezvălui movile golașe pe care, de la distanța aceea, un soi de mușchi sau ferigi străluceau cu un roșu difuz ca și cum le-ar fi fost rușine.

— Ai muncit din greu, Edmund, spuse Barbary cu amărăciune.

— Mulțumesc, replică el. Ai să vezi unele schimbări.

La fel ca restul Munsterului, Spenser Castle avea patina împlinită prin prosperitate. Nici o buruiană nu mai înconjura casele porții, acum unite printr-un buiandrug și porți mari, în locul ușilor solide de lemn. Se strecurară printre garduri vii forfecate mărginind gazonul, zărind cupolele, verzi de verdigriul alamei veritabile, și hornurile răsucite de cărămidă. Mizerabilele bețe de tisă înșirate de-a lungul cărării dinspre hambar, pe unde ea și Rosh îl tîrîseră pe O'Hagan lipsit de cunoștință, în noaptea aceea cumplită, erau acum minuni ale grădinăritului ornamental. Prundișul ducea la trepte pe care stăteau urne mari de piatră conținînd geraniu. Nu era un castel, ci o foarte frumoasă vilă.

Edmund arăta o mîndrie îndreptățită și calmă.

— Un oarecare progres, cred, Lady Betty. Ai să ții minte cînd l-ai văzut pentru prima oară.

Încetă să mai fie arțăgoasă cu el, amintindu-și cît de curajos fusese în dimineața aceea cînd văzuseră amîndoi ridicolele cioturi și pietre din ceea ce el se așteptase să fie o mare fortăreață. Fu pentru ultima oară cînd ea și Edmund mai făcură vreo aluzie la trecut ; avu grijă de asta Elizabeth Spenser.

Noua soție a lui Edmund era o paleză tînără, vînjoasă și sănătoasă, blondă și deja gravidă cu al doilea copil al ei și al lui Edmund. Provenea din neamul antreprenorilor de clasă mijlocie — unchiul ei era Primar în Younghal — și n-avea nici o pretenție de-a fi altceva decît ceea ce era. Se aruncă într-un bun-venit voios adresat noului ei fiu vitreg și vizitatoarei și, o vreme, Barbary își spuse : Necomplicată, binecuvîntată să fie. Sylvestris se va simți bine.

Mai tîrziu, se înghionti în sinea ei pentru a fi crezut că lumea mai conținea vreo persoană necomplicată. Elizabeth Spenser, deși cu mult mai tînără decît Edmund, își adora soțul, se credea cea mai norocoasă femeie din lume pentru că se măritase cu un asemenea om de seamă, și era sfîșiată de gelozie la gîndul vremurilor cînd nu fusese.

Dacă Edmund își reprezentase sau nu căsnicia anterioară ca idilică, pe Maccabee ca pe o pildă de virtute, și timpul trecut de la moartea ei ca pe o perioadă cînd se plimbase, admirat dar îndurerat, cu prinții, Barbary nu putea fi sigură. Indiferent de cauză, Elizabeth nu tolera nici o pomenire a acestora. Dacă discuția se abătea cît de cît în direcția Angliei sau a oricărui moment anterior întîlnirii ei cu Edmund, Elizabeth se băga ca un stăpîn de cîini făcînd ordine într-o luptă și îi comanda revenirea la un comportament mai cuviincios, cu întreruperi de genul : „*My Lady* Norris mi-a recomandat doica propriilor ei copii, Lady Betty. Oare s-o accept ?“ Sau, „Ia uitați-vă la eczema de pe fruntea bebelușului ăstuia, Lady Betty, și spuneți-mi ce părere aveți.“

Barbary o absolvi de-a triumfa în fața propriei ei fecundități și a lipsei ei, a Barbaryei, de copii ; era gelozie pur și simplu. Elizabeth era o soție și mamă bună, dar

comoditatea cercului familial pe care-l crease o includea pe ea, pe Edmund și pe copilașul lor — pe care Edmund, cu ceea ce Barbary găsea o lipsă de imaginație fără egal, îl botezase Sylvanus — și pe nimeni altcineva. Barbary resimțea faptul că nu se interesa cu nimic de Catherine, și încă mai mult tendința deliberată de a-l exclude pe Sylvestris.

Fu condusă într-un tur al casei și împrejurimilor pentru a-i fi prezentate nu numai elementele noi ci și cele vechi, ca și cum n-ar mai fi fost în viața ei acolo. Pînă și Rosh îi fu recomandată : „Dă-mi voie să ți-o prezint pe inestimabila mea gospodină, Roisin."

Barbary se aruncă asupra vechii ei aliate, și fu respinsă. Smulgîndu-se din îmbrățișare, Rosh făcu o reverență și o salută cu un politicos :

— Lady Betty.

Elizabeth era încîntată.

— Rosh e întotdeauna puțin cam atentă cu vizitatorii, dar ai s-o găsești sarea pămîntului. Cunoaștem noi micile obiceiuri ale Roisinei, nu-i așa, Roisin ?

Evident că le cunoștea, și evident că Barbary nu le cunoștea, nu pe cele pe care le deprinsese între timp, în orice caz. După cină își ceru scuze și o descusu pe Rosh în bucătărie :

— Ei, bătrîna mea sarea pămîntului, ce-s chestiile astea cu tine și micile tale obiceiuri ?

Rosh o privi cu curtoazie dezinteresată :

— Pot să v-ajut cu ceva, Lady Betty ?

Retrăgîndu-se, lezată, Barbary se întrebă ce se întîmplase. Era oare Rosh ofuscată pentru că nu-i trimisese nici o veste din Connaught ? Dar îi expediase o scrisoare, via Edmund, una evazivă, adevărat, însă demonstrîndu-i că vechea lor legătură nu fusese dată uitării. Oare hainele ei, reputația ei, miroseau a acea opresoare, Regina Angliei ? Sau poate Rosh își transferase într-adevăr tot atașamentul noii stăpîne și, urmînd exemplul Elizabethei Spenser, îi ținea la distanță pe toți străinii ?

Improbabil. Vechea prietenie dintre ele fusese de la egal la egal, un lucru pe care Rosh nu-l putea împărtăși cu Elizabeth care, oricît de bună ca stăpînă, îi lua de sus și

le vorbea irlandezilor de rînd ca unui neam de cîini. O făcea chiar acum, în timp ce cosea la gherghef, așezată pe un taburet lîngă scaunul lui Edmund pe cît de aproape putea, cu micul Sylvanus într-un leagăn la picioare.

— Nu-s sigură că ar fi bine să-l tocmim pe fiul Nualei la vaci, Edmund dragă. Taică-său a fost un MacBrian și în MacBriani nu te poți încrede niciodată. Ar trebui să căutăm un O'Hanlan ; ăștia au priceperea cuvenită la turme.

— Ce s-a întîmplat cu tatăl lui Rosh ? întrebă Barbary. Și cu Lal ?

— Dudley a murit, bietul bătrîn, spuse Elizabeth, iar Lal a fost o dezamăgire. S-a dus. A dispărut pur și simplu. Rosh a fost așa de nefericită ; simțea că ne-a lăsat baltă.

— Unde s-a dus ?

Elizabeth ridică din umeri.

— Nu știe nimeni. Fac asta din cînd în cînd.

— Și încă mai aveți necazuri cu MacSheehyii ?

— O, draga mea, MacSheehyii au fost smulși din rădăcini de ani de zile.

Elizabeth schimbă subiectul care ar fi putut duce la un trecut în care nu fusese implicată :

— Edmund, zău citește-i Ladyei Betty „Imaginea Stării Prezente a Irlandei".

Privi spre Barbary.

— Acesta-i răspunsul pentru toți aceia din țară care încă mai cred că-i poți mîngîia pe irlandezi pe creștet fără să te-alegi cu mîna mușcată. Edmund atrage atenția că nu poate exista nici o pace de durată pînă ce toți irlandezii de rînd nu-s nimiciți, nu-i așa, Edmund ?

— Nu-i chiar așa, draga mea, spuse Edmund, vîrîndu-și degetul în carte ca să rețină locul. Planul meu, Lady Betty, este că anglicizarea acestei țări odată pentru totdeauna ar trebui organizată cum se cuvine. Triburile rebele ar fi să primească un ultimatum de douăzeci de zile, și dacă după aceea nu se supun, ar trebui vînați pînă la dispariție, recoltele distruse și vitele omorîte. N-ar dura decît o iarnă ; în vara următoare ar mai fi doar foarte puține necazuri cu ei.

Tema îl încălzea.

— Această politică *trebuie* să coexiste cu accentuarea vechilor statute Kilkenny, atît de lamentabil suspendate, de a condamna tradițiile și îmbrăcămintea irlandeză și limba irlandeză. Nici o căsătorie mixtă.

— Categoric nu, sublinie Elizabeth.

Edmund ridică mîna :

— S-ar putea să sune aspru, Lady Betty, și știu că ai pentru ei o anumită simpatie, dar noi cei ce trăim în mijlocul lor îi cunoaștem ca fiind o rasă rea care trebuie extirpată. Pe căi legale, bineînțeles. Nu sînt de acord cu aceia care propun asasinarea căpeteniilor.

— Așa un bătrîn lasă-mă-să-te-las mai ești, Edmund, spuse cu drag Elizabeth, și se întoarse spre Barbary. A respins de-a dreptul sugestia lui Sir Walter Raleigh de a i se trimite otravă lui O'Donnell. Sir Thomas Davis s-a oferit să se infiltreze în anturajul lui O'Neill și să-l înjunghie de moarte, dar *my lord* aci de față nu a acceptat nici asta. Personal nu văd nimic rău în așa ceva. Ei bine, să sperăm că Regina va citi și va lua notă de „Imagine".

Ridică privirea spre soțul ei :

— Ai să i-o arăți lui *my lord* Essex cînd vine, nu-i așa, Edmund ?

— O să-i placă, spuse Barbary, și se ridică. Aș vrea să mă duc la culcare.

Elizabeth aprinse un policandru.

— Edmund și-a pus în minte că ți-ar plăcea să ocupi vechea casă a porții cît timp ședi aici. Am spus că ți-ar fi mult mai comod în casă, dar cînd *my lord* vorbește... Am aranjat-o cum se cade pentru dumneata, sper. Îți luminez drumul pînă acolo.

Din ușă se întoarse :

— Să nu iei copilul în brațe, Sylvestris. Nu-i obișnuit cu străinii.

În timp ce stătea pe vechile trepte familiare ale casei porții, cu policandrul în mînă, și-și lua noapte bună de la gazda ei, Barbary presupuse că fusese o dovadă de grijă din partea lui Edmund să-și amintească de trecuta ei preferință pentru acel loc, dar simți o ezitare să intre și, odată ajunsă înăuntru, să urce la etaj. Nu se mai gîndea la O'Hagan în fiecare minut, nu se mai gîndea la el nici

măcar zilnic ; începuseră să treacă săptămîni întregi fără a o mai lua prin surprindere acea durere frumoasă şi cumplită pînă cînd, în cele din urmă, îşi pierduse toată teroarea şi o parte din frumuseţe. Furia din scrisoarea lui, pînă şi minciuna lui O'Neill, se şterseseră cu timpul.

Lumînările aruncau umbre pe pereţi iar paşii ei răsunară cu ecou pe cînd trecea prin dreptul uşii spre puţ, trezind alte amintiri. Se tîrîse înapoi aici după ce văzuse mama aceea spînzurată cu copilul. Vremea nu reuşise să înceţoşeze şi asta ; fusese cumpăna apelor vieţii ei. Urcă trecînd de primul etaj, spre dormitor, mai repede. Bărbaţii veneau şi plecau, mai mult plecau. Ce erau ei ? Simple maşini care să le ofere femeilor generaţia ce le urma, şi în scopul de-a deghiza faptul că nu aveau nici un alt scop în afară de acesta se grozăveau, purtînd războaie unii cu alţii, şi prin urmare primejduind însuşi motivul pentru care existau pe lume în primul rînd.

Cu un soi de bravadă, dădu de perete uşa camerei de sus.

Elizabeth o remobilase pentru ea, un pat de o persoană cu un baldachin de care stăteau agăţate perdele de dantelă pestriţă, un cufăr de haine cum nu se poate mai frumos, o masă rezemată de perete pe care se afla o oală cu dulciuri şi un pahar de cristal. O blăniţă de miel se găsea pe podea pentru a-i întîmpina picioarele cînd ce schimbau dimineaţa, o lopăţică de încălzit cu coada ieşindu-i de sub un fald al aşternutului, încă o măsuţă cu un ulcior şi o cană. La fereastră erau obloane, deschise spre noaptea de toamnă. Aceasta nu era odaia unde un bărbat o ocărîse pentru a-l fi îngrijit şi-i murmurase că părul ei avea într-însul culoarea vinului. Şi o treabă bună.

Abia cînd se strecură în pat văzu liliacul. Atîrna în colţul pe care şi-l însuşise strămoşul lui, privind-o cu aceiaşi ochi răi întorşi cu susul în jos, amintire întunecată şi atavică în farmecul camerei că unele lucruri erau de neschimbat. Timpul, la urma urmei, nu şterse nimic. Cu siguranţă, nu durerea.

Cum, necum, Ellis reuşise să devină primar în Mallow, membru al Consiliului Munsterului, al Ghildei Între-

prinzătorilor Comerciali din Cork, Comandant al Miliției din Awbeg, magistrat, și rămăsese un bădăran la fel de mare ca întotdeauna.

Învățase să-și așternă un văl subțire de jovialitate peste agresivitate, dar numai în scopul de a le afirma celor ce se ofuscau că nu știu de glumă.

Formula sa de salut adresată Barbaryei pe treptele Hap Hazadrului fu :

— Te-ai descurcat bine. Cine-o să fie soțul numărul doi ?

— Văd că succesul nu ți-a stricat, Jupîne Ellis.

Se simți flatat.

— Nu fu cazu'. Ellis n-a ajuns acolo unde-i azi prin vorbărie și dîndu-se pe după tufiș. O să-ți plătesc trei mii de lire pe casa și pămîntu-ăsta, adică juma' din cea plătit răsposatu' pe ele, știe Ellis ce zice, și nici un penny mai mult. Dar poftește. Poftește și servește ceva. Nevastă ! Pune mîna și-i dă la distinsa doamnă aci de față oarece beutură și mîncare.

Ascuns undeva în sufletul porcesc al lui Ellis, se convinse Barbary, trebuia să se găsească bun gust. Hap Hazardul prosperase sub gospodărirea lui, dacă nu puneai la socoteală siluirea pădurilor, și fusese îndeajuns de înțelept să nu schimbe exteriorul trăsnit, cu căpriori în alb și negru, al casei, care fusese o inovație în Irlanda cînd îl construise zidarul lui Rob, iar acum era la mare vogă în orașe, deși cel de-aici era singurul de-acest fel pe care să-l fi întîlnit vreodată la țară. Mobila lui Ellis, la care se așteptase să fie ostentativă, se limita la piese din stejar negru brun, parfumate și lustruite cu ceară de albine. Ipsosul alb era modelat de mîini experte. Vaze cu pot-pourri, trandafiri tîrzii și alte flori se reflectau în luciul unei vechi mese de refectoriu. Portretul lui Ellis de deasupra șemineului din piatră albă, mai delicat în materie de nas decît merita, fusese pictat în maniera lui Holbein.

Doamna Ellis, un alt exemplu al priceperii acestuia în a alege, scăpase de înfățișarea uzată pe care munca grea din primii ani le-o întipăriseră soțiilor antreprenorilor, îmbobocise sub chipul unei femei plăcute și fericite.

Ochii Barbaryei nu se desprinseră de Doamna Ellis în timp ce stăteau jos şi-l ascultau pe Ellis lăudîndu-se cu simţul său practic şi fălindu-se cu ce-ar plăti şi ce n-ar plăti. Ea era oglinda la jocul de cărţi ce se înalţa peste mîinile iepurilor acasă la Budinca-ntr-o-Cîrpă. Barbary avea nevoie să ştie cărţile lui Ellis dacă era vorba să-şi obţină cele 10.000. Cît de mult îşi dorea el Hap Hazardul ? Mai întîi o surprinsese simplul fapt că-l dorea : era, neîndoielnic, o reşedinţă de gentleman, dar din partea ambiţiilor lui Ellis s-ar fi putut aştepta să viseze la un castel ; cu siguranţă că şi-l putea permite. Oricum, antreprenorii din Munster căzuseră într-o oarecare măsură victime ale propriului lor succes ; tot pămîntul ce le stătuse la dispoziţie odinioară, cînd fusese luat de la irlandezii rebeli, era acum ocupat, fie de către noii colonişti, fie de vechea aristocraţie irlandeză care făcuse pace cu regimul elizabethan. Inflaţia care făcea prăpăd în Anglia, unde Trezorierul cerea anxios datoriile Coroanei pentru a înzestra noua armată a lui Essex, afecta în egală măsură Irlanda. Înţelegerea faptului că pădurile irlandeze erau practic o mină de aur azvîrlise în sus preţul cherestelei, iar în ritmul în care erau tăiate aceeaşi cherestea devenea din ce în ce mai rară. În primele lui zile, Ellis reuşise să pună mîna pe mai mult pămînt decît parcela lui originală, dar l-ar fi costat acum o avere să construiască pe el.

Doamna Ellis dorea să locuiască la Hap Hazard ; se arătă alarmată de protestele soţului ei cum că existau sute de conace mai mari în care se puteau muta. Atinsese sfera care-i convenea, nu vroia să se înalţe pe culmi unde ar fi fost silită să concureze şi să fie luată de sus de către Ladyile Norris ale stratului imediat superior. Iar Ellis se baza pe soţia lui în mult mai mare măsură decît lăsa să se înţeleagă ; se tot uita la ea aşteptîndu-i aprobarea.

O Barbary calmă şi plină de încredere încălecă pe cal şi porni la trap cu Ellis ca să-i arate neajunsurile vizibile ale moşiei. Cîmpul acela de-acolo era prea umed, colina aceea prea uscată. Uită-te la ăle afurisite de grajduri, trebuia să le repare pe toate şi ştia ea oare cît costau în vremurile-alea nuielele de alun ?

Singurele avarii reale se găseau în casele chiriașilor irlandezi. Acoperișurile a cel puțin trei colibe erau atît de dezgolite de șindrilă încît ploaia pătrundea înăuntru. Barbary rămase șocată ; Edmund Spenser, oricare i-ar fi fost opinia față de irlandezii de rînd, îi ținea cazați în condiții omenești.

— Sînt prea leneși ca să le repare, blestemații, spuse Ellis și adăugă pe negîndite : în plus, un acoperiș nou face să crească chiria.

Fiecare grădină era ocupată de cîte un răzor de cartofi, indicînd că stăpînul ei fie se spetea prea mult cu munca fie, conform spuselor lui Ellis, era prea afurisit de leneș ca să mai lucreze și altceva.

— Vă plac, nu ? strigă el la un grup de femei ce culegeau ultimele mere din livada lui. Sînteți o gașcă de scurmătoare cu săpăliga, nu ?

Era, evident, o glumă regulată. Femeile zîmbiră și se înclinară, iar una dintre ele îi răspunse în irlandeză.

— Da, da, replică Ellis, făcînd cu mîna, și se întoarse spre Barbary. N-am prins niciodată șpilul păsărești ăleia a lor.. Da' ne-nțelegem, io. și tropăitorii-prin-mlaștini.

Barbary se îndoia. Femeia spusese : „La ce poți să te-aștepți de la un porc dacă nu la grohăieli ?"

Întorși acasă, se duseră în bibliotecă iar Ellis își reformulă oferta :

— Trei mii, nici o para mai mult. Nu s-ar zice că o cucoană de soi ca mata ar avea nevoie de bani.

Tot timpul, asta fusese tema lui favorită, faptul că Barbary, legînd o căsnicie îndrăzneață, se descurcase foarte bine și, găsindu-și o alta, se va putea descurca mai bine chiar. Asemeni celor ce nu fuseseră niciodată la curte, Ellis trudea cu convingerea că toată lumea care pusese piciorul acolo era posesoarea unei rezerve inepuizabile de aur vrăjit.

Barbary luă o tăbliță și un condei din buzunarul fustei.

— Jupîn Ellis, am să aștept de la dumneata douăsprezece mii de lire să mi se achite în cursul acestei săptămîni, sau despărțirea dumitale de Hap Hazard la sfîrșitul lunii cînd îți expiră zapisul.

— Eşti nebună, femeie, spuse Ellis şi-şi încrucişă braţele. N-ai să pui mîna pe banii ăştia.

— Ba cred că da.

Făcu o însemnare.

— Articol. Nouăzeci şi patru de acri de mestecăniş tăiat fără permisiune, să zicem, două mii de lire.

— Îmbunătăţiri ! mugi Ellis. Siguranţa naţională !

— De asemenea, vînduţ lui Sir Walter Raleigh tot fără permisiune. Articol. O sută de acri de cărpiniş plantaţi cu puieţi şi vînduţi Jupînului Slade de la Kinsale pentru proptele etc. fără permisiune. Articol. Trei sute de acri de stejar vînduţi şi trimişi la marangozii din Bristol. Fără permisiune. Articol. Două sute de tise doborîte şi date armatei. Fără permisiune. Şapte sute de tone de cărbune trimise la fabricile de sticlă din Waterford. Fără permisiune.

Ridică privirea.

— Astea-s cele despre care am dovezi, fireşte, s-ar putea să mai fie. Articol. Chirii suplimentare ridicate de la locatari. Fără permisiune.

Se rezemă de spătar.

— Sînt darnică socotind-o la douăsprezece mii de lire. Curtea ar putea judeca o sumă mai mare.

Nici în timpul călătoriei prin Kinsale şi Cork, şi nici în cele două săptămîni trecute de-atunci, nu-şi pierduse vremea. Ellis, binecuvîntat să fie, s-o fi putînd el gîndi că era nepopular în district, şi aşa şi era, dar se găsiseră destui care să vină cu informaţii care l-ar fi doborît pe Ellis şi l-ar fi ajutat pe fiul lui Sir Rob să scoată un preţ frumos.

Îl scoase în aceeaşi zi. Ellis făcu tărăboi dar cedă cu o bruscheţe care-o făcu să se întrebe dacă vechiul clişeu cum că taurul dădea înapoi cînd îi ieşea în faţă un taur mai mare era adevărat, sau dacă se îmbogăţise într-atît din cheresteaua de pe acele pămînturi ale lui şi de pe altele încît banii chiar nu mai erau o problemă pentru el. Chiar îl subestimase.

— Noi, oamenii de rînd, ne înţelegem unii pe alţii.

Conveniră ca suma să fie achitată într-o mie de monezi de aur pe loc, iar restul să se acopere prin transferul către Henry al intereselor lui Ellis din trei corăbii de la

Bristol, hîrtiile urmînd să fie pregătite de către un notar la Mallow. Ellis scoase banii dintr-un ascunziș aflat în pivniță, îi numără într-un cufăraș iar pe acesta i-l puse în căruță.

— Oamenii ca Ellis îs ăia de fac ca o femeie să poa' să plimbe aur în siguranță prin Munster, bodogăni el, dar fu îndeajuns de afabil cînd o văzu plecînd. Zi-i lu' Edmund să-și țină ciubotele la fereală ! strigă. O să chem miliția pentru ceva instrucție-n plus.

Barbary zăbovi pe treaptă.

— De ce ?

— Blestematul de Dublin, scuipă Ellis, a convins Consiliul să trimită cea mai mare parte din oastea Munsterului la Sligo sub comanda tînărului Henry Norris și a lui Clifford Conyers ca să-l oprească pe O'Donnell. Le-a venit ideea să-l abată pe O'Neill departe de prețiosu' lor oraș. Vine Essex, zic ei. N-avem nevoie de oamenii pe care-i avem, zic. Da' io zic las' Dublinu' să-și găsească proprii lui oameni. Știe el, Ellis.

În timp ce dădea bice, Barbary intui că, o dată în viață, Ellis știa. Pacea ce domnea peste cîmpiile grase din Munster era extraordinară, dacă stăteai să te gîndești la cele ce se întîmplau prin alte locuri. Nu era nici o insurecție ; nici măcar un miel aparținînd antreprenorilor nu mai fusese omorît, de luni de zile. Secerătorii care o depășiră la poalele drumului spre Hap Hazard își agitară spre ea greblele nu cu furie revoluționară, ci într-un voios bună-ziua. Împrejurul ei, tufișurile erau pline de măceșe și mure tîrzii, copacii încă își mai păstrau frunzișul în culori tomnatice, și-și spuse că neliniștea i se datora faptului că intr-o zi întocmai la fel de frumoasă găsise trupul jupuit de viu al Căpitanului Mackworth.

Nu, nu asta era. Pînă și în acel calm decor sezonier fuseseră mici pîlpîituri ; nimic dramatic, întîmplări care ar fi trecut neobservate în zilele de început ale colonizării, pe care antreprenorii înșiși le izgoneau ca lipsite de importanță dar care, pentru un nas de-al Ordinului, miroseau a pește.

În penultima duminică, nu fusese nici un irlandez în congregația de la Effin unde Edmund încă mai predica ocazional ca să compensese deficiențele iubitorului-de-

plăceri Canonic Chadwick. Edmund se îngrijorase dar cînd, în duminica următoare, biserica se umplu din nou, hotărî să nu-i amendeze pe absenți, faptă la care avea dreptul ca magistrat, și îi supuse în loc de asta la o predică excesiv de lungă despre focul iadului ce-i aștepta pe aceia ce ignorau Sabatul.

Iar Ellis tocmai îi spusese că nici măcar un singur caz de beție nu fusese adus în fața curții de trei săptămîni.

— Cum rămîne cu Canonicul Chadwick ? întrebase ea. Credeam că el e mereu pînze-n-vînt.

— Vorbesc de irlandezii de rînd, femeie.

— Și ce știe Ellis despre asta ?

— Ellis știe că le-a confiscat tot împuțitul de poteen [1] și că-s prea ai dracului de puturoși ca să-și mai facă, asta știe Ellis.

Dar, tot drumul pînă înapoi la Spenser Castle, prin aroma frunzelor, a drumurilor prăfoase și-a bălegarului de cal, nasul Barbaryei palpită de-un alt miros.

Lîngă butucul pentru încălecat se afla un cal, iar învățătorul de la Buttevant stătea pe trepte, de vorbă cu Edmund.

— Care-i baiul ?

Învățătorul se întoarse spre ea, cu un abecedar de copil în mînă.

— Lady Betty, uitați-vă la asta. Vă rog. Îi spuneam lui Jupîn Edmund aici de față, e scandalos, iar ca magistrat ar trebui să ia măsuri împotriva copiilor. Biciul nu însemnă nimic pentru ei.

Împinse cartea sub nasul lui Edmund :

— Priviți !

— E un abecedar.

— Și unde-i pagina-ntîi ? Cea cu blazonul și titlul Reginei pe ea ?

— Ruptă.

— Exact. Și la fel s-a întîmplat cu toate celelalte cărți. Treizeci și patru de cărți din cele mai excelente cărora li s-a vandalizat marca Grațioasei Sale Maiestăți. Același necaz l-au avut la Doneraile. Sălbatici i-am găsit și sălbatici vor rămîne.

[1] Whisky irlandez (N.T.)

Barbary și Edmund rămaseră pe trepte după plecarea învățătorului.

— Se coace ceva, Edmund. N-ar fi timpul să-i mai faci o vizită surorii tale ?

Lipsa lui de surprindere demonstră că se și gîndise la asta.

— Dar nu va avea cine știe ce mare importanță, Lady Betty. Firește că au fost infectați de faptele lui Tyrone, dar acesta nu e nordul. Au fost subjugați de prea multă vreme ; trădători or fi ei, dar mai sînt și vlăguiți.

— Armata se retrage.

Îi reproduse ceea ce-i spusese Ellis. Edmund ridică din umeri :

— Avem o miliție puternică. Toate casele noastre sînt fortificate, iar irlandezii noștri proprii ne sînt loiali. Le-am rezistat MacSheehyilor, putem înfrunta cu siguranță o mică revoltă.

Barbary avea senzația incomodă de-a fi întrerupt un proces ce se putea încheia cu evacuarea temporară a Kilcolmanului, dacă sugerarea acestei soluții chiar de ea însăși nu i-ar fi stîrnit încăpățînarea. Ocoliră grădina ornamentală spre lac, care era acum pavat de jur-împrejurul malurilor, delimitarea subliniindu-i mai mult ca oricînd ciudata formă de semilună.

— Te-ai descotorosit de broaște ?

— Într-adevăr. Am pus să se dreneze balta de jivine, deși iarăși au început să ne deranjeze nopțile.

— Edmund, spuse ea, mi-am căpătat prețul pe Hap Hazard și aș vrea ca banii să ajungă în Anglia cît de repede posibil. Corabia prietenului meu ar trebui să revină curînd, așa că intenționez să plec mîine la Kinsale. Mă întreb dacă Sylvestris m-ar putea însoți.

— În Anglia ?

— Doar pînă la Kinsale. Am să mă mai întorc pentru o vreme, dacă pot.

Se prefăcu că reflectează, dar Barbary știu din prima clipă că nu-i va da voie băiatului să meargă cu ea. Fuseseră mai multe semne ale nemulțumirii față de apropierea dintre ei ; în felul lui propriu, era la fel de gelos ca și Elizabeth.

— Îți sînt recunoscător, Lady Betty, dar poate e timpul ca Sylvestris să se așeze să-și cunoască noua mamă mai bine decît pînă acum. Va rămîne aici.

În timp ce-și împacheta lucrurile în casa porții, îl auzi pe Sylvestris urcînd în goană scara.

— I-ai scos ?

— Da. Și încă două mii peste.

— O, bine lucrat ! Henry Croesus. Și pot să vin cu tine la Kinsale ?

— Nu. Tatăl tău spune că trebuie să stai cu mama ta vitregă. Și are dreptate.

Din spatele ei nu se auzi nici un sunet. Era viteaz, fir-ar al dracului.

— Ai să te duci în Anglia, nu-i așa ? Nu te mai întorci.

Barbary se răsuci pe călcîie. Băiatul încerca să zîmbească, deși ochii îi înotau în lacrimi.

— Mă-ntorc. Ascultă la mine, Sir Stayon ; astăzi e, ce. întîi octombrie. Sînt înapoi pe cinci, cu siguranță pe șase. Ai să fii aici, în camera asta, pe șase octombrie, iar eu am să vin direct aici. Dacă nu, înseamnă că s-a amînat sosirea corabiei și trebuie s-o aștept. Înțeles ?

— Da.

— Și-mi miroase a necazuri. Stai pe lîngă casă și nu ieși dacă nu-ți spune tatăl tău.

Sylvestris dădu din cap și o ajută să coboare scara cu coșul de răchită. În trecere prin hol o întîlniră pe Rosh, care se opri.

— Acuma pleci ?

Era pentru prima oară că-i vorbea Barbaryei nu ca unei străine.

— Doar pînă la Kinsale. Vin înapoi.

Avea convingerea că Rosh era pe cale să mai spună ceva, dar în clipa aceea li se alătură Edmund, în hainele lui de călărie și foarte bine dispus.

— Te însoțesc pînă-n Cork, Lady Betty. Am primit aseară convocarea. Înțeleg că urmează să fiu făcut șerif al Munsterului.

— Felicitări.

— Felicitări, tată.

Barbary și-ar fi dorit ca numirea să se facă în alt moment, Ea și Edmund fură întovărășiți de doi dintre foștii soldați pe care el îi folosea ca paznici ; lăsa casa lipsită de oameni prețioși. Edmund însă se hotărîse.

— Te tulburi prea mult, Lady Betty. Poporul nostru e loial, zidurile sînt solide iar miliția patrulează pe drumuri.

Încă odată, în timp ce o străbătea, expresia de permanență a priveliștii o liniști ; era greu să crezi în pericole printre cîmpii și dealuri asemănătoare celor din Kent, unde un păstor ce-și ducea vacile la Mallow se bătu amiabil cu pumnul în frunte pe cînd îi străbăteau turma, și o fată mulgînd o capră la marginea drumului cînta.

Ajunși mai aproape de Mallow, trebuiră să se cocoațe pe un mal și să aștepte pînă ce garnizoana, cu întăriri cu tot, mărșălui în lungul drumului la nord spre Limerick pentru a li se alătura Conyerilor și a înainta către Connaught. Tînărul Henry Norris saluță în timp ce trecea la trap pe lîngă ei în fruntea coloanei :

— Frumoasă zi, Jupîn Spenser. Am să-ți aduc capul lui Red Hugh și-ai să poți scrie pe el un poem.

— Strașnic băiat ! comentă Edmund, privind pe urmele lui. O familie minunată. Șase fii Norris, toți în serviciul Maiestății Sale, și unul deja ucis pentru ea în Bretania. Mama lor trebuie că-i foarte mîndră.

Fu nevoie de timp pentru ca soldații, vreo șase sute, să mărșăluiască toți. Probabil că au secătuit țara pînă la ultimul încorporabil, își spuse Barbary. Edmund făcu semne cu boneta și ovaționa pînă ce trecură, iar fluierul și toba fură înlocuite de foiala femeilor ce-și urmau bărbații la război.

Ellis o aștepta la notariat. Încălecînd apoi iarăși, Barbary își dădu seama cît de tare o preocupase tranzacția ; acum că se îndeplinise, iar Henry avea cele necesare, se simțea considerabil mai bine. Savură călătoria pînă în Cork, și cea din ziua următoare la Kinsale, deși acolo mai avu de așteptat două zile chinuitoare înainte de-a sosi corabia lui Dick Încornoratu. Erau același vas și același căpitan care o aduseseră în Irlanda cu trei săptămîni mai-nainte.

— Ai întîrziat, îi spuse ea iritată în timp ce păşea la bord ; după preţurile din Kinsale, cazarea ei şi a escortei fusese foarte costisitoare. Vreau lădiţa asta să fie pusă în butoiul special de whisky pentru atenţia deosebită a Stăpînului Dick, şi să i se dea hîrtiile astea. Mai face negoţ în Connaught anul ăsta, nu ştii ?

— Va trebui să se grăbească dacă mai vrea, îi spuse căpitanul, adulmecînd vremea. Încă o lună şi mările or să fie închise. Da' o să-i spun.

— Îmi poate trimite un mesaj la Kilcolman.

Că era anul ăsta, sau la anul, nu prea conta. Era o femeie liberă. Pentru prima oară în viaţa ei nu trebuia să reacţioneze în faţa împrejurărilor, nu prindea-iepuri nici nu era iepure-prins. Oceanul vieţii care o aruncase încoace şi-ncolo ca pe o sticlă goală intrase în sfîrşit într-o perioadă de calm. Nu era nici o grabă de-a se întoarce în Anglia. Putea chiar să-i facă o vizită bunicii ei mai întîi. Putea încerca să ia legătura cu Will.

Extrase treizeci de galbeni din lădiţă pentru propria ei folosinţă — la urma urmei, negociase pentru Henry mai mulţi bani decît s-ar fi putut aştepta el şi îi trebuiau şi ei. Se întoarse la han şi plăti păcătoasa de notă, după care, în euforia libertăţii, fu ispitită spre cumpărături. Putea foarte bine să cumpere de-aici haine pentru Connaught ; n-avea nici un rost să apară acolo în rochie de curte şi pantofi cu toc înalt. Avu greutăţi în a găsi ceea ce vroia, în Kinsale existînd îmbrăcăminte de modă englezească pentru toate clasele sociale, iar hainele pentru irlandezii de rînd fiind privite cu dispreţ. În cele din urmă dădu peste o tarabă din piaţă unde se vindeau mantale irlandeze şi-şi cumpără una bună, din cea mai călduroasă lînă, cu guler îmblănit înalt, rulou pentru cap, nişte pantaloni ecosez de lînă — veneau mai bine la bordul navelor decît fustele — şi un pumnal puternic. Piaţa o făcu să fie tentată de cumpărarea cîtorva cadouri ; un zurgălău pentru Sylvanus, dantelă pentru Elizabeth, o batistă fină pentru Edmund şi o carte de poezie irlandeză pe care o dezgropă dintr-o tarabă unde se vindeau de toate pentru toţi, destinată lui Sylvestris. După ce se gîndi puţin, cumpără şi nişte zaharicale pentru Rosh.

Pe drumul de înapoiere în Cork se stîrni o briză dinspre apus. Foarte bine, își spuse, Henry o să-și primească banii mai repede. Pe măsură ce se înteţea, începu să se îngrijoreze : mare parte din ouăle băiatului erau în acelaşi coş maritim îndreptîndu-se înapoi spre Anglia, fără a mai vorbi de echipaj. La vremea cînd ajunseră aproape de Cork, Barbary şi escorta trebuiră să-şi lege mantalele împrejurul trupurilor ca să nu le fîlfîie, dar de-acum aveau şi alte motive de îngrijorare. Drumurile gemeau de circulaţie, în majoritate trăsuri mari conţinînd familii bine chivernisite şi căruţe cu bagaje, şi călăreţi arătînd a persoane însemnate escortaţi de gărzi de gospodărie. Îl văzu pe Episcopul de Cork, care participase la cina ei de corporaţie, intrînd în oraş cu un convoi de douăzeci sau chiar peste. Dădu pinteni calului şi trecu lîngă el :

— Ce se întîmplă, *my lord ?*

Inelele de pe degetele lui grase scînteiară cînd mîna i se ridică într-un gest reflex de binecuvîntare :

— Pacea fie cu tine, copila mea.

Apoi o recunoscu.

— Nu-i nimic de ce să-ţi îngrijorezi căpşorul. Nişte insurgenţi au invadat provincia mai spre nord iar noi, conducători ai turmei noastre, ne strîngem să hotărîm măsurile potrivite.

— Cine-i, O'Neill ?

Măsurile potrivite pe care păreau să le fi hotărît conducătorii turmei constau în a ajunge între zidurile oraşului cît-mai repede cu putinţă.

— Nu, nu. Informaţiile noastre spun că nu-i decît unul din şacalii lui. O bestie renegată pe nume Tyrrell. Domnul îl va judeca şi-l va răpune, copila mea.

Fură împinşi în oraş. La porţi, pe Barbary o opri un paznic din miliţia locală :

— Ne trebuie escorta şi caii dumneavoastră, doamnă. Rechiziţie. Duceţi-i la postul de-acolo.

Era uluită.

— Ce se-ntîmplă ?

— Ordinele Consiliului, doamnă. Toţi bărbaţii apţi şi caii trebuie transferaţi miliţiei.

Dădu din cap şi se îndreptă spre postul unde se formase o coadă haotică de caleşti, călăreţi şi notabilităţi

furioase. Îi aruncă o privire şi se strecură pe-alături intrînd în oraş. N-aveau să pună mîna pe nici un cal de-al ei ; las' să-i ia pe-ai Episcopului. Aruncă o privire în urmă. Îi luau.

Pretutindeni domnea o activitate febrilă, dar nici un pic de panică. Fu uşurată să vadă că rechiziţionarea se opera numai la porţi ; încă se mai vedeau destui cai prin jur, deşi majoritatea trăgeau căruţe cu provizii şi muniţii spre turnurile zidurilor. Într-unul din scuaruri, suliţe şi arme de foc erau înmînate unei mulţimi de ucenici. Gospodine se îmbulzeau prin magazine şi ieşeau încărcate ca pentru un asediu. Doamne Dumnezeule, se *aşteptau* la un asediu. Trebuia să-l găsească pe Edmund.

Căutîndu-l şi-n gaură de şarpe, dădu peste el în camera consiliului municipal, deşi trebui să-i împingă în lături pe funcţionarii care spuneau că e prea ocupat. Edmund veni la uşă cînd îl chemă.

— Slavă Domnului, Lady Betty, cel puţin eşti în siguranţă.

— Ce se întîmplă ?

Era alb la faţă şi obosit, dar nici el nu intrase în panică.

— Tyrrell a sosit în Aherlow în fruntea unei oştiri puternice.

— Cine-i Tyrrell ?

— Unul din căpitanii lui O'Neill.

Stăpînirea de sine a lui Edmund se spulberă o clipă.

— Şi, bătu-l-ar Dumnezeu, e *englez !*

— Nu-mi pasă nici să fie chinez. Ce faci cu familia ?

— I-am trimis mesageri lui Norris să-i ducă la Mallow. Domnul să-i aibă în pază, nu-i pot lăsa aici. E primejdie că se va ridica acum şi clanul Geraldine. Există un pretendent la titlul răposatului Conte de Desmond, trădătorul ; dacă reuşeşte să-i răscoale pe irlandezi, insurecţia va izbucni peste tot Munsterul.

Căca-m-aş pe Munster.

— Plec la Kilcolman chiar acum.

— Nu, o opri sever Edmund. Sir Thomas se va îngriji de ei. Nu ne putem lipsi de Peter şi Oswald lăsîndu-i să te însoţească. Du-te acasă la Richard Boyle, e unchiul Elizabethei şi o să ne dea adăpost. Aşteaptă-i acolo.

— Prea bine, Edmund.

Să i-o spui tu lu' mutu' ! Indiferent cine-o fi Tyrrell ăsta, e-l draculuí de-aproape de Spenser Castle. Aherlow era cumplita vale prin care ea, Rob și antreprenorii fuseseră călăuziți de Căpitanul Mackworth printre urletele MacSheehyilor, cu atîția ani în urmă. Era drumul spre colinele Ballyhoura, spre Spenser Castle și Sylvestris. N-ar fi trebuit să-l părăsească niciodată, trebuia să-și fi ascultat nasul care avea mai mult bun simț decît tălîmbii ăia cu milițiile lor puternice și irlandezi loiali. Dacă totul era atît de puternic și loial, de ce acum atît de mulți ticăloși dădeau năvală să se-adăpostească ?

Ceea ce o zgîndărea era faptul de-a-i fi promis că se va întoarce. „O să te iau înapoi," îi spusese și ei O'Hagan, și n-o făcuse. Atîta despre bărbați. Un băiețel o aștepta să vină să-l ia înapoi. Și, Iisuse, avea s-o facă. Organizarea se sfărîma în bucăți. Cine știe ce se va întîmpla acum ? Ea știa. Avea să se ducă la Sylvestris. Calul îi era încă afară, deși nu se zărea nici urmă de escortă. Călări pînă la poarta de miazănoapte și le zîmbi gărzilor ce-i barară calea.

— Știu că aveți nevoie de calul meu, dragi băieți, le spuse, dar cred că mi-a căzut punga mai încolo c-un furlong [1] iar vărul meu, Primarul, mi-a dat permisiunea să mă aventurez afară și s-o caut degrabă.

Trebuise să fie ceva frivol. Regula Ordinului : cînd toate celelalte dau greș, treci pe lucruri ridicole.

— Ai capu' pe umeri, doamnă, lasă baltă punga.

— O privire doar ! Mă-ntorc imediat.

Fîlfîi din gene. Și o lăsară să treacă, cu exasperarea amuzată, smucind din bărbie, pe care i-o acordă bărbații încurajatoarei persistențe feminine de-a avea tărîțe-n cap pe vreme de război.

Era tîrziu și se întunecase cînd calul ei intră șonticăind în Mallow, dar nu-i fusese deloc greu să se țină de drum ; odată cu căderea serii, îi luminaseră calea făcliile din căruțe și felinarele trăsurilor ce se îndreptau spre Cork, și, de-a lungul ultimelor zece mile, făcliile și lămpile ce se duceau la Mallow. Era uimită cît de ușor

[1] A opta parte dintr-o milă (220 iarzi = 201 metri) (N.T.)

începea nobilimea provincială să-și abandoneze casele pe baza unui zvon. Nimeni nu știa nimic, doar că un renegat pe nume Tyrrell coborîse în Valea Aherlow, și că Geraldinii din sud se puteau răscula.

Se opri la Mallow Castle timp destul ca să se asigure că familia Spenser nu era înăuntru. Un grup de bărbați puneau întrebări gărzii. Era cazul să-și aducă familiile în interiorul zidurilor ? Ce se întîmpla ? Ce se întîmpla ?

Garda le vorbea încurajator. Sir Thomas Norris ieșise cu miliția, aducînd înăuntru familiile ce simțeau nevoie de mai multă securitate, dar nu era nici un motiv de panică. O spuneau atît de des încît Barbary chiar începu să intre în panică.

— A luat-o în direcția Castelului Spenser ?

— Nu-i nevoie să intrați în panică, doamnă, spuse iarăși gardianul. Da, se îndreaptă către Kildorrey și trimite cercetași să vadă ce se întîmplă în Aherlow. Nu-i nevoie să intrați în panică.

Se calmă. O putea lua de-a curmezișul regiunii pe cărarea forestieră ce străbătea moșia Roche, pe lîngă Abația Ballybeg și Hap Hazard, întîlnind drumul Buttevant, pentru a ajunge astfel la Spenser Castle. Miliția se va afla între ea și insurgenți ; dacă fusese evacuat Kilcolmanul, se putea înapoia.

Vîntul mîna încontinuu norii prin dreptul lunii, întunecînd drumul, dar ea îl cunoștea bine. Era o scurtătură pe care o folosise adesea ca să se ducă și să vină de la piața din Mallow, iar pe de altă parte calul, obosit, va fi trebuit să-l parcurgă la pas în cea mai mare parte. Bănuia că și ea e obosită, dar anxietatea o îmboldea înainte.

Frunze îi săltară în drum ca niște mici animale zvîrcolindu-se în agonie. Boscheții se legănau înainte și-napoi. Vîntul îi distrăgea atenția, făcînd crengile să se pocnească între ele aplaudîndu-i uscat înaintarea, uneori sunînd ca niște zbierete îndepărtate. În ruinele Abației Ballybeg ardea o lumină. Oare mai trăia bătrînul poet, Tadg O'Lyne, și locuia acolo ? Nu-i păsa atît de mult ca să afle, dar se opri în cercul de lumină de lîngă un zid îmbrăcat în iederă, își scoase Clampettul din traistă și-i trase cocoșul. N-avea cum să fie sigură dacă mai rămăsese vreo urmă de

putere explozivă în cartușe, dar se simțea mai în siguranță. Cît se afla prin zonă, își scoase mantia de curte și se înfășură în noua manta irlandeză. Acum se simțea mai sigură și mai încălzită.

Afurisitul de cal se odihnise destul, iar ea era mai obosită decît el. Îi sări în spinare și porni pe poteca spre Hap Hazard, ieșind înapoia casei unde se aflase cîndva făgetul. Vîntul țipa din nou, mai plin de viață ca oricînd. O Doamne, era o femeie ! Sunetul o călăuzi împrejurul zidului interior pe care, demult, îl bătuse pe Rob la cap să-l construiască, și spre porțile ce erau deschise, izbindu-se cu un sunet înfundat una de alta, feroneria lor așternînd desene, care solide, care încîrligate, pe prundișul albicios al aleii.

Toanto, n-a fost nimic. Tot timpul n-a fost decît vîntul. Nu se zărea nici o lumină nicăieri. Ba da, iată una. Cineva cu o torță venea călare pe un catîr. Scoase Clampettul de sub manta și apoi îl vîrî la loc, recunoscîndu-l pe unul dintre băieții lui Ellis.

— Richard, tu ești ?

— Robert.

Îi apropie făclia de față să vadă cine era.

— Îi caut pe mami și tati, Lady Betty. Credeam că Tata va fi ieșit cu miliția, dar tocmai au trecut pe la mine — acum îmi lucrez locul meu propriu peste Buttevant — și Sergentul Clancy a spus că nu se prezentase.

— I-ai văzut pe Spenseri ?

— Ne-am întîlnit de cîteva minute. Miliția îi ducea la Mallow.

— Pe toți ?

— Da. Coana Spenser zicea c-o să se ducă la Cork să se-ntîlnească cu bărbatu-său.

Îi venea să-l sărute.

— Eu nu mi-aș face griji în legătură cu tăticul tău, Robert.

Oamenii ca Ellis aveau întotdeauna dreptate.

— Ți-a dus-o pe mama la loc sigur și-i pe-acolo pe undeva, spunîndu-le irlandezilor să stea cuminți la locul lor. Nu-i nimeni în casă, e întuneric.

Îi văzu dinții într-o străfulgerare de rînjet. Cum reușise Ellis să producă o familie atît de drăguță, n-avea să știe niciodată.

— Atunci mai bine să-nchidem porțile, spuse Robert. Lui Tati nu-i stă-n fire să le lase deschise.

— Mult zgomot pentru nimic, adăugă Barbary ; ușurarea ei că Sylvestris era bine extindea sentimentul de securitate asupra tuturor. Descălecă să închidă porțile în timp ce băiatul bîjbîia după o cheie, dar nu vroiau să se împreuneze. Își trecu mîna în lungul bridei pentru a găsi ce le împiedica și atinse carne rece. Sări înapoi, iar poarta se lăsă la loc. Îi trebui un efort de voință ca s-o deschidă iarăși și să-i dea ocol. Trebuia să fie Ellis, știa, dar luna se ascunsese după un nor și tot ce putea vedea era o mogîldeață, un blazon în plus pe lîngă cel de care fusese legat. Apoi norul trecu.

În multe privințe era mai rău decît atunci cînd îl găsise pe Mackworth, pentru că celor ce-l uciseseră le arsese de glumă. Legaseră urechile lui Ellis, cu sîrmă, de feronerie, îi trecuseră sîrme prin mîini și picioare, iar în gură îi îndesaseră un măr.

Închise ochii și îl auzi pe Robert Ellis pășindu-i alături. După vreun minut începu să se-nvîrtă iar și iar pe loc, zbierînd :

— Mami ! Mami !

Fugi după el în susul aleii s-o caute. Lumina lunii intensifica fațada în alb și negru a casei, aruncînd-o din glumă în ceva feroce. Ușa era deschisă. Ar fi intrat împreună cu el, dar lașitatea o ținu în loc ; nu vroia s-o găsească pe Doamna Ellis. În loc de asta, se sili să dea tîrcoale preocupată casei, cu Clampettul pregătit fără rost în mîna ce-i tremura, și văzu forma lividă a unui sac alb zăcînd pe pămîntul negru arat din grădina de zarzavaturi.

— Nu vreau să mă uit. Nu-i decît un sac alb.

Dar nu împlînți cuțite de tranșat carnea în saci.

Scoase de-acolo cuțitul și-și așternu mantia de curte peste cadavru înainte de-a se duce să-l cheme pe puști. În moarte, fața femeii se relaxase în aceeași inteligență

plăcută pe care o arătase în timpul vieții, o femeie ce-l urmase pe bărbatul nepotrivit într-o țară nepotrivită.

În timp ce băiatul își căra mama jos la poartă, îl dezlegă pe Ellis astfel ca fiul lui să nu trebuiască el s-o facă încercînd să-și păstreze mintea detașată. O simplă trebușoară oarecare. Trupul se scurgea tot mai jos pe poartă pe măsură ce fiecare sîrmă era smulsă, pînă ce i se nărui la picioare. Băiatul era atît de șocat încît începu să se agite dacă să-l pună pe tatăl său sau pe mama sa peste spinarea catîrului, și un moment nu știu nici ea ; un catîr era mai puțin onorabil decît un cal. Calul ei era mai obosit, iar Doamna Ellis era mai ușoară, așa că o puseră pe cal iar pe Ellis pe catîr și-i duseră înapoi la Mallow pe un drum pustiu de orice în afară de vînt.

Trupurile Primarului și al soției lui fură luate în castel ca să-și aștepte priveghiul și înmormîntarea, dacă se putea găsi un preot care s-o oficieze. Locatarii plecaseră. Mai erau mulți refugiați, Sir George Bouchier cu soția sa și nepoții, familia Aylmer, alți cîțiva, iar sala răsuna de strigătele ascuțite de frică ale indignării că familia Norris fugise. Cînd trupurile neînsufletite fură aduse înăuntru, locul se cufundă în tăcere, cu excepția copiilor mici care plîngeau. Barbary se așeză pe o bancă împreună cu Robert Ellis, ținîndu-l de mînă atît de dragul lui cît și de-al ei.

Băiatul nu spuse decît un singur lucru în timpul acelei nopți lungi. O privi drept în ochi și rosti :

— Aveam să mă însor cu o fată irlandeză.

Fusese o izbucnire de vinovăție înainte de-a începe să plîngă, mărturisire că și-ar fi sfidat tatăl și Regina, care se raliaseră împotriva căsniciilor mixte. Iar acum crede că aveau dreptate, își spuse Barbary, și că cea mai rezonabilă soluție din toate nu mai poate reprezenta o opțiune.

Sir Thomas Norris și o unitate puternică de miliție apărură dimineață, și toți fură transferați în căruțe pentru călătoria spre Cork, Sir Thomas își dusese deja familia acolo, dar spunea că va patrula incontinuu pe drumul dintre Mallow și Cork pentru a-l ține deschis.

Dar *era* deschis, asta o sîcîia pe Barbary. Căzuseră cîţiva copaci doboriţi de vînt, însă singurul pericol venea de la ceilalţi ce puteau să cadă, şi la şfichiuirea crengilor rupte peste căruţele deschise. Nici un om, nici un glonte, nici un urlet în afară de cele ale vîntului. Miliţia raportase că într-adevăr se concentra o forţă inamică în Aherlow, dar deocamdată nu ieşise din vale.

Abia acum înţelese Barbary. Nu de armata duşmană se temeau coloniştii englezi. Lucrul de care le era frică îl exemplificau cele două trupuri zăcînd acum liniştite în capela Castelului Mallow. Duşmanul de-acasă. De aceea antreprenorii aristocraţi fuseseră atît de grăbiţi să-şi abandoneze castelele şi reşedinţele, pentru că dintotdeauna se temuseră, chiar dacă n-o ştiau, de oamenii pe care îi deposedaseră ; chiar şi în timp ce-i supuneau, îi transformau în slugi şi lucrători, le măreau chiriile, le arătau cruzime sau uneori chiar bunătate, le interziceau limba, îmbrăcămintea şi tradiţiile, îi făceau să le fie ruşine de inferioritatea lor şi apoi făceau glume despre ei, se temuseră că într-o zi aceste animale domestice îşi vor lăsa în jos coarnele şi se vor întoarce asupra lor. Nici armata, nici miliţia nu-i puteau apăra de propriile lor animale de casă, şi o ştiuseră. Adormi.

Se trezi cînd ajunse la Cork şi intrară pe porţi, în Iad. Ceea ce fusese un oraş alarmat dar în stare de funcţionare — ieri ? Nu se putea să fi fost doar ieri — degenerase într-o vastă tabără de refugiaţi. Căruţele din Mallow aveau de furcă să înainteze pe străzi, nu numai din cauza mulţimilor dar şi pentru că localnicii furioşi tot încercau să le întoarcă înapoi. Doi oameni bine îmbrăcaţi, negustori după înfăţişare, săriră în căruţa Barbaryei şi smulseră hăţurile vizitiului :

— Întoarce şi duceţi-vă-napoi ! Nu mai e loc !

Încercară să împingă îndărăt căruţa, nereuşind decît să se încurce printre cele din urmă, cînd Norris care călărea mai în faţă se înapoie :

— Ce-i asta ?

Unul dintre negustori îl recunoscu.

— Oraşul dă pe dinafară, Sir Thomas, nu mai putem primi pe nimeni. Nu e mîncare. O să ne-mbolnăvim de ciumă.

Thomas Norris își scoase spada :

— Dați-vă jos !

Se dădură jos. Căruțele își urmară drumul, săltînd peste baloturi rostogolite în stradă din îmbulzeala de pe margini. Bàrbary nu mai văzuse niciodată atîția oameni adunați într-un singur loc, familii înghesuite cu încăpățînare pe treptele ce deveniseră refugii de invidiat și le așezau mai presus de cei ce trebuiau să se chircească în glodul străzii. Jgheaburile pentru flori de pe pervaze serveau drept priciuri pentru bebelușii ai căror mame se ghemuiseră dedesubt, cu un braț ridicat pentru a-și ține copilul să nu cadă. Prin uși deschise se vedeau ganguri carpetate cu trupuri adormite. O femeie ales învești-mîntată ciocănea din inelul unei uși mari ce refuza să se deschidă.

Un aprod le tăie calea :

— Regret, Sir Thomas. Ordin. Consiliul spune că va trebui să vă duceți la Kinsale sau la Youghal. S-ar putea ca acolo să fie loc.

Sir Thomas își aținti spre el ochii nobili, injectați.

— Consiliul poa' să meargă să se fută, aruncă, și se întoarse spre cei pe care-i avea în grijă. Jos. Coborîți !

Milițienilor le spuse :

— Dați ocol orașului și întorceți-vă la Poarta de Nord. Odihniți-vă în căruțe. Dacă cineva încearcă să ia caii, uciderți-i. O să ne-ntoarcem după ce trag un pui de somn.

Lady Bourchier se agață de scara șeii :

— Dar unde-o să mergem ?

Sir Thomas azvîrli un braț expansiv, extenuat :

— Unde-ți poftește inima, madam !

Și plecă.

Barbary coborî din căruță, ținîndu-și strîns bocceaua. Încă mai conținea cadourile pe care le cumpărase pentru Spenseri. Daruri pentru cînd îi va găsi. Boyle, ăsta era numele pe care-l rostise Edmund. Richard Boyle, unchiul Elizabethei. Opri un om ce părea să știe încotro se îndreaptă :

— Unde pot găsi casa lui Richard Boyle ?

Omul ridică pumnul ca pentru a o pocni, dar se opri.

— Englezește vorbeai ? Ah, credeam că ești irlandeză, cu mantaua asta. Eu unul mi-aș scoate-o. O să-l spînzurăm pe fiecare ticălos de irlandez din oraș în noaptea asta, fie și numai ca să facem loc. Încolo pe lîngă Poarta de Est și mai întreabă.

Nu-și scoase mantaua, vîntul era tot mai rece, dar întoarse înăuntru gulerul de blană ușor identificabil ca irlandez și o luă spre Poarta de Est. Unele dintre străzile lăturalnice erau prea pline de oameni ca să răzbată prin ele și trebui să facă ocoluri, minunîndu-se iar și iar de existența unei frici atît de puternice încît îi alungase pe bărbați, femei și copii din casele lor călduroase de la țară făcîndu-i să se chircească în tunelurile-de-vînt ale unui oraș.

La un moment dat se pomeni jos pe cheiurile rîului, și se opri să-i privească pe soldații englezi debarcînd dintr-un transport de trupe. Un băiat, tipic pentru băieții de docuri de pretutindeni, îi pisa cu suveniruri.

— Aveți gologani englezești, domnu' ?

Unul dintre soldați îi dădu un șut, trîntindu-l. Ultimul, firav fuior de venin, frînse spinarea Barbaryei.

— Ticălosule ! De ce-ai făcut asta ?

Soldatul se întoarse, surprins. Era foarte tînăr.

— Păi îi irlandez papistaș, nu ?

— E palez, pentru numele lui Dumnezeu. E de partea voastră.

— Zău ? Atunci pentru ce vorbește așa ?

Obosită, Barbary spuse:

— Probabil că familia lui e aici de generații. Protestanți, la fel ca dumneata. Sau catolici loiali.

— Oh.

Complexitateta problemei îl depășea, dar avea intenții bune.

— Iartă-mă, fiule.

Dibui în buzunar și-i aruncă băiatului un penny.

— Ești unul din oamenii lui Essex ? îl întrebă ea.

— Garda de avans, doamnă ! răspunse voios soldatul. Sosirăm în estuar înainte să se-ntețească vîntul și de-atuncea tot în zig-zag o ținem. Bătrînu' Essex o fi și-acum înțepenit în Wales, așteptînd un vînt de la răsărit spre Dublin. Oricum, cum i-aicea în Cork ?

— Înghesuială, răspunse ea.

Casa lui Richard Boyle, cînd o găsi, era impresionantă, dar plină. Păşind peste oameni ce-şi făcuseră tabăra în sala lui, se interesă de Elizabeth.

— A, nepoata. La etaj, îi spuse înţepată o femeie. Are-o odaie numai a ei.

Era o cameră mică şi drăguţă, cu ferestrele spre colinele estice, zornăindu-i. Elizabeth stătea aşezată pe un scaun hrănindu-şi copilul, dar atenţia Barbaryei se îndreptă spre o masă pe care se găseau pîine, brînză şi o şuncă. Spuse ursuză :

— M-am dus înapoi să vă caut.

Şi se aşeză, începînd imediat să mănînce. Nu mai ţinea minte cînd simţise ultima oară gustul mîncării. În timp ce mesteca aşteptă întrebări, simpatie, vreo laudă sau dezmierdare. Îi trecu prin minte că n-avea să sealeagă cu nimic din toate astea. Privi în jur. Elizabeth se holba la ea.

— Sînteţi toţi bine, nu-i aşa? o întrebă Barbary. Unde-i Sylvestris ?

Elizabeth ţipă şi-şi acoperi faţa cu o mînă.

— O Doamne, o Doamne ! Cînd te-am văzut. am sperat... Nu l-ai luat cu tine ?

Barbary se opri din mîncat.

— Ce vrei să spui ?

Toţi, spusese Robert Ellis. Îi văzuse. Pe toţi Spenserii. O Doamne, nu văzuse decît familia pe care o cunoştea, iar pe Sylvestris nu-l ştia ! Era din vina ei, ar fi trebuit să-l ia la întrebări. Doamne, o Doamne. trebuie că-i în regulă. E aici, trebuie să fie.

— Barbary, s-a dus undeva. Totul s-a-ntîmplat aşa de repede, a fost atît de înspăimîntător, şi nu eram obişnuită cu el prin preajmă. Nu m-am gîndit decît la bebeluş.

Încă mai încerca să înţeleagă.

— L-ai uitat ?

Apoi înţelese.

— Căţea, căţea proastă ! L-ai uitat.

— Te rog, Barbary !

Explicații și scuze îi șiroiră pe gură. Un Spenser Castle dintr-o dată întunecat și gol din care dispăruseră toți servitorii. Scîrțîieli. Șoapte. Groază. Sosirea miliției, așa speriată cum era, grăbind-o. Ea, bebelușul și copilul încă nenăscut, cele mai importante lucruri din lumea ei, iar lumea aceea năruindu-se.

— Nu mi-am amintit de el pînă la Mallow. Atunci miliția s-a dus înapoi, dar au spus că nu era în casă.

— Unde se dusese ?

— Nu știu.

Elizabeth își șterse lacrimile pe capul copilului ; glasul îi era înfundat.

— Niciodată nu i-a plăcut de mine.

— Nici mie. Edmund știe ?

— E așa de furios ! O să-l pună pe Sir Thomas să se-ntoarcă acolo. Barbary, nu te uita așa la mine. Nu poate pleca de-aici, cu cîte răspunderi are pe cap. Dar se teme că băiatul va fi luat ostatic, sau chiar mai rău, din cauza...

— Din cauza la ce ?

— Smerwick.

Păcatele unui poet care stătuse alături și aprobase măcelul, abătute peste capul unui băiețel, mic și grav. Ellis legat cu sîrme de poartă și cu mărul în gură, cuțitul în pîntecele Doamnei Ellis. Datorii achitate, cu tortura ca dobîndă. Începu să smulgă mîncarea și s-o îndese în trăistă.

— Te rog, Barbary, Lady Betty. Unde te duci ?

— Înapoi.

O auzi pe Elizabeth plîngînd după ea în timp ce părăsea casa. Își croi drum prin oraș și așteptă lîngă căruțe pînă ce Sir Thomas Norris se întoarse și le conduse pe poartă afară, spre Mallow.

Depășiră mai mulți refugiați ce se îndreptau spre Cork, dar condiția acestora se schimbase. Familiile nobile și gentlemenii fermieri fie ajunseseră deja înăuntru, fie își fortificau casele. Aceștia erau antreprenorii de rînd, instalatorii și ipsosarii, prăvălierii, învățătorii, foștii militari, butnarii, oameni care răspunseseră chemării Elizabethei la colonizare și luaseră corăbiile de Irlanda spre o țară și o viață mai bune. Aveau mobilă, bunici și copii

pe care cu fîn, se țineau de cotețele de orătănii ca să nu le răstoarne vîntul din teleguțe, și își mînau cu ei vacile de lapte. Acești oameni nu-și părăsiseră pămînturile din cauza unui zvon, fuseseră alungați. Îl strigară pe Sir Thomas cînd trecea pe lîngă ei și-i spuseră că le ardeau casele, că fuseseră atacați de proprii lor lucrători.

Pe măsură ce ajungeau tot mai la nord, condiția refugiaților pe care-i întîlneau se schimbă iarăși, după cum irlandezilor ce se răsculaseră împotriva lor le sporea încrederea în sine și cruzimea. Oamenii pe care-i întîlneau acum nu mai aveau nici un fel de posesiuni, în afara propriilor vieți. Mulți dintre ei erau goi, cu toții răniți, unii aveau urechile retezate, nările crestate sau buzele tăiate. Un grup consta din femei și fete despuiate, ce stăteau ghemuite pe un taluz ținîndu-se de mînă. Zbierară și dădură să se ferească în clipa cînd Sir Thomas și cîțiva oameni de-ai lui se apropiară să le înfășoare în mantale.

Sir Thomas porunci să fie urcate într-o căruță.

— O, Dumnezeul meu ! Am trecut de semnul de la jumătatea drumului ? Nu. Ia, Francis, și tu, George, duceți-le înapoi la Cork. Sînteți înarmați ? Atunci mergeți, și nu vă opriți pentru nimeni. O, Dumnezeule !

Trimisese deja înapoi două căruțe cu unele din cele mai grave cazuri, iar Barbary îl auzi spunînd :

— Nu mai trimit nici una. De-acum ne trebuie fiecare pentru noi.

Ei nu-i adresă nici o vorbă ; nu-i fusese greu să-l convingă s-o ia cu el. Pe de o parte, era prea obosit ca s-o mai contrazică, iar pe de alta îl dezgusta, puțin îi păsa ce i se întîmplă. Era irlandeză.

Nu-l învinuia, și nici ei nu-i păsa. Tot ce dorea era să-l găsească pe Sylvestris. Fiecare nouă atrocitate peste care dădeau era o intensificare a ceea ce-și putea închipui că i se făcuse.

Drumul deveni pustiu ; se lăsa întunericul, dar ici și colo cerul era luminat de flăcările cîte unei case arzînd. Vîntul vuia și clătina căruțele ca niște mîini încercînd să le răstoarne. Apleca flăcările căsuței lui Hugh Cuffe peste drum, astfel că trebuiră să strunească armăsarii înfricoșați și să ocolească prin cîmp pentru a evita stavila stihinică, în vreme ce scîntei și așchii incandescente

şiroiau asupră-le. Sir Thomas privi spre stînga pînă ce putură din nou vedea în susul drumului, pînă la casă. Hugh Cuffe fusese un prieten de-al lui, prieten al Spenserilor. Casa mai avea doi pereţi în picioare, înălţîndu-se dintr-un rug.

— O, Dumnezeul meu, rosti liniştit Sir Thomas. O, Dumnezeul meu.

Un copac căzuse de-a latul drumului, mai în faţă, un ulm tînăr. Miliţienii descălecară şi începură să-l tragă la o parte. Răsună o împuşcătură, şi unul dintre ei se prăbuşi. Ghemuiţi, traseră copacul din drum şi urcară rănitul în căruţa Barbaryei, zorind caii într-un galop mărunt. Nu putea să vadă unde fusese atins pentru că era atît de întuneric, iar hurducăturile căruţei i-l zdruncinau în braţe. Oricum, muri după un minut şi, cînd era deja prea tîrziu, îi văzu pata de sînge din piept.

Se ţinu de el pentru a-i opri trupul să se răstoarne şi încă un glonţ îi vîjîi pe deasupra capului. Căruţa dinapoia lor fu lovită de două suliţe, şi încă se mai bălăbăneau înfipte în latura ei cînd trecură peste Blackwater. Miliţienii de pe pod aveau puştile ridicate gata să tragă, şi le coborîră uşuraţi cînd Sir Thomas strigă la ei.

— Slavă Cerului, *my lord*.

Cînd cotiră pe lîngă garnizoană şi începură să urce spre castel, Barbary se ridică în picioare, speriată. Trebui să ţipe ca să se-audă de vînt :

— Trebuie să ne urmăm drumul ! Trebuie s-ajungem la Kilcolman.

Sir Thomas îşi întoarse calul şi veni lîngă ea.

— Dacă nu-i aici, va trebui să-şi încerce singur norocul. Nu mergem mai departe.

— Dar i-un băieţel ! I-am promis !

— La Dracu cu ce i-ai promis ! Eu trebuie să am grijă de locul ăsta şi să-ncerc să ţin deschis drumul de Cork, şi am destul de puţini oameni pentru asta. N-am de gînd să mai pierd nici unul.

Ea nu putea vedea nimic în afara băiatului în vîrstă de zece ani. În castel, interogă fără milă oameni obosiţi şi răniţi. Spenser nu era acolo. Nu-l văzuse nimeni. Unii dintre ei nu făceau decît să se zgîiască la ea în

stupoarea groazei. Îl urmă pe Sir Thomas în camera lui. Tocmai punea să i se tragă cizmele.

— Sir Thomas, e un copil acolo, afară...

Încercă să-și păstreze calmul ; omul era epuizat. Deveni conștient că cineva îl bătea la cap.

— Ce ?

— Vă rog, Sir Thomas. Lăsați miliția doar cinci mile să mă mai conducă, pînă găsim băiatul.

— Nu.

— Dar nu-i decît un copil !

Sir Thomas se ridică în picioare atît de brusc încît valetul său căzu.

— Pe rănile Domnului, femeie, chiar de-ar fi propriul meu fiu nu m-aș putea aventura mai spre nord. Se fărîmă, nu vezi ? Irlanda se fărîmă în jurul nostru și tot ce pot face e să țin drumul pînă la mare deschis astfel ca să putem obține o armată și s-o clădim la loc. Și-al dracului de mare armată o să ne trebuiască.

Se așeză la loc pe scăunel și-și lăsă capul în mîini.

— Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce ne-ai lăsat ?

Barbary se holbă la el. Asta era mai mult decît încordarea de-a face față unei urgențe disperate după alta. Putea face așa ceva ; cei din neamul Norris proveneau dintr-o spiță ce făcuse față urgențelor Maiestății Sale în mai mult de-o singură parte a lumii, și erau gata să-și dea și viața făcînd-o. Dar Sir Thomas plîngea spulberarea unei speranțe ce-i susținuse țara preț de sute de ani ; securitatea unei insule ce era prea aproape și prea străină pentru liniștea Angliei. Alți mari latifundiari erau preocupați de ruina lor personală ; pe Sir Thomas îl teroriza faptul că visul celor două Anglii una lîngă alta, gemene plutind în tovărășie pe o mare asediată de națiuni inamice dintr-o parte și de către Necunoscut din cealaltă, i se evapora dinaintea ochilor.

Abia în acel moment evenimentele cărora le fusese martoră în ultimele douăzeci și patru de ore se legară unul cu altul în mintea ei. Acesta era, putea fi, sfîrșitul Irlandei Engleze, un eveniment masiv, să zguduie lumea. Și încă nu era nimic pe lîngă pericolul ce-l pîndea pe un băiețel vulnerabil.

N-avea vreme pentru trucuri ale persuasiunii. Spuse :

— Nu-mi pasă pe cine-a uitat Dumnezeu, dar dumneata îl uiți pe fiul lui Edmund Spenser.

Glasul lui Sir Thomas răsună înfundat dintre mîini :

— Așa să fie.

— Atunci eu mă duc. Dă-mi un cal.

— Nu.

— Dar nu-s decît cinci mile. Aș putea fi ucisă înainte s-ajung acolo.

Ridică privirea spre ea, iar Barbary îi citi în ochi că merita să fie ucisă, fiindcă făcea parte din rasa trădătoare ce zădărnicea planurile Reginei lui.

— Nu dumneata, spuse Sir Thomas. Ești de-a lor. N-au să te omoare pe *dumneata.*

— Dar-ar să mori ! zbieră la el Barbary. Închise ochii :

— Probabil c-o să mor.

Înainte de-a părăsi castelul, își scoase Clampettul din traistă, se asigură că era armat, și-și puse cartușiera pe umăr, pe sub manta. Jos, în bucătăriile goale, găsi un cuțit mic și ascuțit, și și-l vîrî pe mînecă. Aruncă pălăria, își scuturâ părul și-și puse pe cap ruloul.

Gărzile de la poartă, luptîndu-se cu șuvoiul de refugiați, nu-i aruncară nici o privire cînd trecu pe lîngă ele luînd-o în susul colinei ce ducea spre nord, gemînd de același trafic jalnic pe care-l văzuse pe drumul de la Cork. Încetă însă la nici o jumătate de milă distanță, drumul devenind mai pustiu decît dacă vîntul ar fi suflat de pe el totul.

De data asta ține-te de drum, își spuse ; e mai ușor de mers și ai mai multe șanse să afli vești despre Sylvestris. În plus, drumul încă mai părea să păstreze un oarecare vestigiu de normalitate și era în orice caz mai puțin îngrozitor decît bezna pustie ce-i conținuse pe soții Ellis. La urma urmei, lipsise timp îndelungat din Munster, și arăta acum foarte deosebită de stilata doamnă englezoaică ce le ținuse companie detestaților antreprenori, așa că era improbabil, cel puțin pînă ajungea în vecinătatea Castelului Spenser, să fie recunoscută. Iar dacă era, ei bine, asta avea să fie înălțarea ei la Cer pe calea pocăinței.

Insurgenții n-aveau să fie dispuși la explicații lungi despre asocierea ei cu seniorii lor.

Mă rog, cel puțin nu-și pierduse mințile ; Barbary a Ordinului putea șparli un băiețel de sub nasul țopîrlanilor de la țară ; nepoata Gracei O'Malley putea privi în jos la irlandezii de rînd din Munster dacă era nevoie, chiar și dacă-și ieșiseră din minți.

N-avea idee. Mai tîrziu își dădu seama de asta. Drumul era liber pentru că la o milă de-acolo, un convoi lung de antreprenori ce fugeau spre Mallow fuseseră ambuscați. Iar vîntul ce adusese făgăduiala eliberării de către marele O'Neill sfîrșise tot ce-i mai priponea pe cei ambuscați de marginile coerenței. Păși într-o dimensiune unde capacitatea de a comite atrocități devenise la fel de infinită precum atrocitățile ce-o înălțaseră. Nu exista saţietate. Un grup de bărbați îl tîrîseră pe un fermier din căruța sa și îl loveau cu picioarele, îl loveau de-atîta timp încît obosiseră ; unul dintre ei se ținea de oiștea căruței ca să stea drept pe picioare și să-l lovească mai departe, deși fermierul era mort. Unul se împletici spre cal, ce fusese ucis de-o lance înfiptă-n gît, ca să-i tragă și lui cîteva șuturi.

Încă mai loveau în timp ce-o priviră trecînd.

— Vrei o dușcă, duducă ? o întrebă omul care se ținea de oiște.

— Omu' meu-i la Aherlow și nu mi-ar părea rău să-i fiu alături, răspunse ea, da' Domnu' să-i aibă-n pază pe toți de-aici.

Omul zîmbi și mai dădu un șut în timp ce Barbary se îndepărta.

— Ține-o-nainte, își spuse. Băiatul contează.

Dar contau și ei destul ca s-o facă să se oprească mai încolo și să i se întoarcă stomacul pe dos.

Văzuse la viața ei urși hăituiți, spînzurări, sfîrtecări, dar rezistența la cruzime i se frînsese cînd văzuse mama și copilul spînzurați, și i se frîngea și mai mult acum sub apăsarea acestor excese necontrolate și necontrolabile. După alți cincizeci de iarzi, un om gol — i se păru că era Canonicul Chadwick dar nu putea fi sigură — era spînzurat pînă se sufoca, lăsat jos să-și revină și iarăși spînzurat pînă se sufoca, lăsat jos...

— Ţ-o plăcea să vezi asta, strigă o femeie ce-i ajuta pe cîţiva bărbaţi să tragă de funie. I-o făcură şi la unu' de-ai tăi, cum i-o făcură şi la a meu.

Dădu din cap şi se opri să urmărească ciclul, uluită că nu se mai plictiseau şi că omul nu murea, eliberată doar cînd se întîmplă în sfîrşit.

Femeia ieşi de sub copac, frecîndu-şi satisfăcută mîinile.

— Şi matale cine-oi fi, acuma ?

— Omu' meu-i la Aherlow. Mă duc la el.

Se duse. Purta o manta irlandeză, avea părul ei irlandez luminat de foc, răsfirat de vînt sub ruloul său irlandez, o boccea într-o mînă şi un cuţit irlandez în cealaltă, vorbind o irlandeză corectă, cu nimic deosebită de alte femei nebune irlandeze ce bîntuiau pe drum, decît că pe cuţitul ei nu lucea sînge.

Mai încolo, un foc de vreascuri lumina un loc de execuţie unde o nicovală juca rolul butucului şi un satîr slujea drept secure a călăului. Din nou fu invitată să privească, amabil, de parcă i s-ar fi oferit să plătească ei pentru ca ea să-l vadă pe ăl mai tare om din lume, la bîlci ; din nou, a refuza ar fi însemnat să trezească bănuieli. Nicovala era însîngerată şi unii dintre tineri rostogoleau capete în lungul drumului ca într-un joc de bile şi înjurau deoarece capetele săltau şi se abăteau din drum.

Doi bărbaţi, unul între două vîrste iar celălalt tînăr, fură decapitaţi în faţa ei şi a femeii ai cărei soţ şi fiu erau, ce ţinea alături încă un copil, un băieţandru, cam de aceeaşi vîrstă cu Sylvestris ; dar nu era Sylvestris, era mezinul Biddlecombe. O recunoscu pe Jupîneasa Biddlecombe. Cu sute ani în urmă, într-o altă noapte sălbatică, ea, Rob şi alţi colonişti îi însoţisră pe Biddlecombi la locuinţa lor. Şi-l aminti pe unul dintre copii, poate tînărul al cărui cap zăcea acum pe pămînt, spunînd că vrea să se ducă acasă, şi pe Jupîneasa Biddlecombe spunînd : „Aici *sîntem* acasă."

Omul cu satîrul se întoarse spre femeie şi copilul ei, iar mîna Barbaryei se strecură automat sub manta la Clampettul de la cingătoare. Omul dădu din cap spre băieţel :

— Vorbește irlandeza ?

Băiatul avea curaj și ură. Chipul lui spunea că avea să supraviețuiască pentru a crește mare și a-i omorî pe oamenii care-i uciseseră tatăl și fratele, dar gura sa spuse deslușit în irlandeză :

— O zi vîntoasă nu-i pentru pus fîn pe casă.

Oamenii din jurul nicovalei rîseră.

— Apt, băiatu', foarte apt ! Ziua asta vîntoasă-i pentru ucis, pe cinstea mea !

Omul cu satîrul întinse mîna să-l mîngîie pe băiat, dar de pe ea șiroia sînge și privi în jur după ceva de care să și-o șteargă. Cu un gest necugetat născut din ani de șters bărbații, Jupîneasa Biddlecombe își oferi șorțul, și plînse cînd omul îl folosi și-i mulțumi.

— Dacă tăticu' și frate-tău erau la fel de isteți ca tine, în clipa ar fi fost în viață. Acum ia-o pe buna ta mamă la Mallow, și zi oricui vă oprește că Ruairi Mac Dowd își dă permisiunea.

Distracția încheiată, Barbary se răsuci pe călcîie și plecă. N-avea să afle niciodată dacă Biddlecombii ajunseseră la Mallow.

Se opri să verse. Îi omorîți pe oamenii care nu trebuie, își spuse ; nu Biddlecombii dictau politica din care ieșiseră toate astea, ci Raleighii, episcopii, Wallopii, Loftușii și Norrișii, Spenserii și Elizabeth Regina, oportuniștii ce desconsiderau orice în afară de propria lor lăcomie, care inspirau ura aceasta și lăsau victime ca Biddlecombii s-o înfrunte. Oamenii care nu trebuiau sufereau.

Spenser Castle ardea, îl văzu, în timp ce se strecura prin Deer Park și auzi vuietul plin al vîntului ce ridica flăcările la șaptezeci de picioare în văzduh. Avu impresia că vede siluete mișcîndu-se prin preajmă, dar nu putea distinge clar. Casele porții erau încă nevătămate, forme negre și solide profilate pe văpaia portocalie. Acum, cu grijă. Pe acest teritoriu putea fi un țap ispășitor la fel cu sărmanii oameni uciși mai în urmă. Își lăsă traista sub un copac și o zbughi de-a curmezișul drumului pentru a se ascunde lîngă un tufiș pe cîmpul din dreptul zidurilor, dar pămîntul arat îi încetini pasul pînă la împleticeală. Umblă aplecată ca să-și țină capul sub nivelul de sus al

gardului viu, dar dacă cineva ar fi privit în direcţia ei slabe şanse să n-o vadă. Era lumină ca ziua.

Ajunse la zid şi se strecură pe lîngă el spre porţi, cu Clampettul într-o mînă şi cuţitul în cealaltă.

Cineva ieşea pe poartă, împingînd o roabă încărcată cu obiecte. Silueta se opri să le deşerte peste un maldăr de mobilier mic şi argintărie îngrămădite deja pe alee. Era Rosh.

Barbary se furişă mai în faţă pe lîngă zid şi şuieră :

— Rosh, *Rosh.*

Femeia se întoarse şi alergă spre ea cu paşi mărunţi.

— Dumneata eşti ? Maică Precistă, n-ai minte ?

— Ce faci ?

— Scap cîte ceva din lucrurile de preţ ale stăpînă-mii.

Barbary o înşfăcă de braţ :

— Rosh, Sylvestris e aici ? L-ai văzut ?

Văzu faţa lui Rosh golindu-se de expresie.

— N-a scăpat cu ceilalţi ?

— Nu. Trebuie să-l găsesc, va fi fiind aşa de speriat ! Ajută-mă, Rosh.

Lumina se reflectă din ochii femeii în timp ce o strîngea pe Barbary de braţ :

— Acuma n-ai de ce să-ţi faci griji. L-oi găsi eu pe micul gentleman. Stai aicea şi eu am să mă uit.

— Ai grijă. L-ar putea vedea ceilalţi.

Mugetul flăcărilor din casă se amesteca şi cu risete şi strigăte.

— Eh, îs prea ocupaţi să prade. De fiecare vacă-i un viţel şi de fiecare carte-o copie, cum zice proverbul.

— Fireşte.

Se rezemă cu spatele de zid, privind-o pe Rosh cum se îndepărta în văpaia de pe alee. Acum că-i împărtăşise şi altcuiva povara ei, era conştientă cît o apăsa. Am să mor, îşi spuse. Numai să-l văd în siguranţă, şi-apoi o să mor. O să vin înapoi, îi făgăduise. În şase octombrie, iar acum ce dată era ? Timpul devenise fără dată, oprit într-o altă dimensiune unde se transferase lumea. Christoase, acolo trebuia să fie. Unde-i spusese ea s-o aştepte. Dacă era undeva, acolo era.

Fugi la colțul casei porții și cătă în jur. Nici urmă de Rosh, mereu zgomot de activitate sus pe colina în flăcări, dar nimeni la vedere. Alergă cît putu de repede la trepte, urcă, și dădu de perete ușa turnului. Chemă calmă :

— Sir Stayon.

Nici un răspuns. Privi în casa puțului, în puțul propriu-zis, cuprinsă de-o oroare neașteptată. Urcă la primul cat. Aici nu se jefuise, dar nici băiatul nu se zărea. Auzi un pas pe pietrișul aleii de-afară și se furișă la ușa camerei de sus, mișcîndu-se într-o fracțiune de secundă. Dinăuntru se auzi un gîfîit. Intră.

— Iartă-mă c-am întîrziat.

Copilul era ghemuit pe patul ei. Se aruncă la ea și îl strînse în brațe.

— Gata, gata. E-n regulă, acum sînt aici. Am venit să te iau.

De afară, vocea lui Rosh chemă încet :

— Unde ești ?

Continuînd să-l țină în brațe pe Sylvestris, se aplecă pe fereastră. Numai Rosh stătea jos.

— Aicea, sus. L-am găsit.

— Stai acolo. Urc și eu.

— N-o lăsa !

Mîinile băiatului o strînseră de umeri.

— Ea-i aia. Ea le-a spus ce să facă. Am văzut-o.

Trecuse prin multe.

— E Rosh, îi explică Barbary.

Rosh se opri în ușa ce-i umbrea chipul de văpaia ce inunda restul încăperii, dar nu și cuțitul de bucătărie pe care-l ținea în față.

— Am să-ți mulțumesc dacă mi-l dai pe băiat, spuse ea rezonabil. Poți să pleci sau poți să stai, da' om nimici sămînța Smerwickului, dacă nu ți-e cu supărare.

Barbary rămase cu gura căscată, nevenindu-i să-și creadă urechilor, încă mai avînd încredere în Rosh cea cu care odinioară salvase o viață, prietena ei, dar instinctiv îl împinse pe Sylvestris înapoia sa.

— Ce tot vorbești ?

— De-asta am venit în casa asta, spuse Rosh, tot rezonabilă. De-asta am stat, pentru asta am lucrat. La

Smerwick era irlandezi la fel ca și spanioli, și omu' meu și fiu-meu ăl mai mare pîntre ei. Predați-vă, au zis, și ei s-a predat, și i-a spînzurat. Și omu' tău era acolo și-a scris că era o treabă bine făcută. Tată-su.

Asta era cu neputință. Nimeni n-ar fi putut petrece ani de zile fiind plăcută, fiind Rosh, lucrătoarea, Rosh cea cu proverbe caraghioase, și să ascundă secretele ce-i ieșeau acum pe gură. Ceva artificial se pogorîse peste toți trei în cameră, făcînd-o pe Barbary să nu-i fie frică. Fu și ea la fel de rezonabilă cînd spuse :

— Nu poți urî atîta vreme. Nu pe un băiețel.

Rosh surîse.

— O, au vîrfuit-o. Tot mereu au vîrfuit-o.

Afară sub fereastră, o voce de bărbat strigă :

— Unde ești matale, Roisín MacSheehy ?

Fu nevoie de cîteva secunde pentru ca gîndul să se așeze.

— O Iisuse Christoase, ești o MacSheehy.

Roisin înclină amabil din cap.

— Niciodată nu te-ntreabă numele. Știai asta ? În răutatea și-n prostia lor îți spînzură oamenii și nici măcar nu te-ntreabă de nume. Io eram buna și bătrîna Rosh, și buna și bătrîna Rosh am rămas pînă-n ziua cea de azi.

Lumina fulgeră pe tăișul cuțitului cînd păși spre fereastră. Era geamănul celui ce-i curmase zilele Doamnei Ellis. Rosh strigă :

— Aici sus ! Și repede !

Acum o credea. Acum îi era frică.

— N-ai să pui mîna pe el, Rosh. Încuie ușa.

Scoase Clampettul de la cingătoare.

— Încuie ușa sau te omor.

Îndreptase de-atîtea ori în trecut pistolul spre cineva, și trucul prinsese. Avea să meargă iarăși, ca de la o irlandeză la alta.

— Nu, răspunse Rosh și înaintă.

Barbary o împușcă. Degetul ei apăsă trăgaciul, cremenea nefolosită zgîrie placa de oțel rugos pentru a scăpăra pulberea, iar bila de fier pe care Will Clampett o modelase atît de grijuliu în retorta lui îi intră lui Rosh prin rochie

și în plămîni. Se rezemă de ușă, rămînînd încă în picioare, cu zîmbetul încă strîmbîndu-i fața.

Barbary făcu un pas, o împinse în lături făcînd-o să cadă, și încuie ușa.

— Tu, îi spuse ea lui Sylvestris, ieși pe fereastra aia.

Detunătura o asurzise temporar, parcă vorbea în lînă.

— Agață-te de viță și fugi în Deer Park.

Cineva bătea cu pumnii în ușă, aruncîndu-se cu tot corpul astfel că panourile de sus și de jos începură să sară cîte-o clipă din ramă.

— N-am să te părăsesc.

Ciclurile se împlineau în noaptea asta ; la fel îi strigase și ea mamei ei, iar mama ei rămăsese s-o omoare englezii. Acum ea era mama ei și, pentru numele lui Dumnezeu, irlandezii n-aveau s-o ucidă.

— Ieși. Vin și eu.

Începu să încarce din nou Clampettul în timp ce băiatul se cocoța pe pervaz strecurîndu-se printre obloanele deschise. Noroc că amîndoi erau mici de statură.

Ceva izbea ușa cu bufnituri regulate. Privi în jos. Rosh zăcea pe-o parte, înfigînd cuțitul în podele. Se aplecă și i-l luă din mînă.

— Iartă-mă, Rosh.

— Eh, făcu Rosh ca și cum n-ar fi fost nimic. N-ar fi trebuit să mergem mai întîi la Ellișî.

Sîngele îi șiroi pe gură.

Barbary se duse la fereastra ce dădea spre Ballyhoura. Băiatul era la jumătatea înălțimii, dar omul de pe palier părăsise ușa ca să cheme-n ajutor, îi putea auzi pașii coborînd în goană pe scări. Trecu la fereastra dinspre alee și, cînd omul ieși la vedere, îl împușcă, un glonț în spate.

— Domnul să te binecuvînteze, Will Clampett, că mare artist mai mi-ești !

Cu grijă, își vîrî pistolul la loc în cingătoare. Țeava îi pîrli pielea prin rochie lăsîndu-i o cicatrice de care n-avea să mai scape niciodată. Ieși pe fereastră și se căță în jos pe iederă, alegîndu-și cele mai bune puncte de sprijin pentru picioare. Nu era nici o grabă, putea face orice, putea să omoare oameni. Zăbovi chiar la baza zidului ca să tragă din nou cocoșul pistolului.

— Nu vor fi auzit, spuse. Vîntul şi focul urlă prea tare. Ia să vedem, încotro s-o luăm ? Trebuie să-mi iau traista şi pe urmă, înapoi, se pare. Stai aici.

Nu vroia, aşa că făcură un ocol larg ca să ajungă în Deer Park, trecu un secol pînă găsiră bocceaua, şi porniră printre copaci pînă ce ajunseră iarăşi în afara luminii flăcărilor ca să poată trece drumul.

Se tîrîră de-a lungul unor garduri vii ce se aplecau şi biciuiau, peste un zid, pe lîngă lacul în formă de semilună clipocind de apă aurită de flăcările Castelului Spenser, şi pe cărarea forestieră ce ducea pe dinapoia Hap Hazardului pînă la moşia Roche.

N-avea nici un simţămînt, putea să umble şi să umble, să ucidă şi iar să ucidă.

— Tata-i în siguranţă ? Şi Mama-vitregă ? Şi bebeluşul ?

Nu spuse decît că da, erau. Transparenţa ivindu-se la răsărit fu o surpriză, ca şi cum vîntul ar fi dobîndit o virulenţă deosebită de la toate uciderile din timpul nopţii putînd să spulbere lumina zilei.

— Sînt zorii, spuse Sylvestris. Nu credeam c-or să mai vină vreodată.

Putea asta să schimbe cu ceva situaţia ? Poate că oroarea era monopolul întunecimii iar ziua îi va trimite pe toţi înapoi acasă, şi-i va readuce pe toţi morţii la viaţă şi o va preface iarăşi pe Rosh în Rosh. Hap Hazard ardea în depărtare, întrecînd lumina aurorei.

— E ceva în faţă pe cărare.

Miji ochii spre locul unde frunzele săltau împrejurul unei protuberanţe prelungi pe potecă.

— Nu-i decît încă un mort. Nu te uita.

— S-a mişcat. E viu.

Nu era, cunoştea de-acum încremenirea morţilor, nu era decît vîntul mişcînd o manta, dar nu-l putea opri.

— O, biata doamnă, biata doamnă. Are o rană în spate.

Se întreba cum mai putea păstra cineva destulă emoţie ca să mai simtă mila. O dîră întunecată de iarbă strivită pornind de la picioarele femeii arăta că se tîrîse în direcţia drumului, care aici nu se afla decît la o parcelă distanţă.

Englezoaică omorîtă de irlandezi ? Irlandeză ucisă de miliție? Nu conta, era moartă.

— Las-o. E doar un alt cadavru. Sînt o mulțime pe-aici.

— Nu. E vie, se mișcă.

Inima i se frînse cînd se chinui să întoarcă trupul cu fața în sus. Exista satietate în noapte, la urma urmei, iar ea și-o atinsese pe-a ei ; dacă exista un Dumnezeu, și l-ar fi crucificat pe El sau pe Ea în fața ei, nici n-ar fi clipit. Îl auzi pe Sylvestris suspinînd și culegînd ceva ce ascunsese femeia moartă. Se apropie și-i puse în brațe un copil.

— Trăiește. Ea a murit, dar a ascuns bebelușul, biata doamnă, biata doamnă. Trăiește ?

Bănuia că da ; era cald. Involuntar, brațele ei îl strînseră la piept, dar cînd încercă să se ridice, nu putu.

— Nu mă pot mișca.

— Trebuie.

Împingînd, trăgînd, rugîndu-se, o ridică în picioare.

— Unde mergem ?

Își pierduse orice urmă de autoritate, pierduse totul. Băiatul spuse :

— Ballybeg Abbey. Nu-i departe de-aici. Tadg poetul o să ne primească înăuntru, i-un prieten de-al meu. N-o să ne trădeze.

Barbary clătină din cap spre el :

— Ba da.

Dar nu mai avea pic de voință, iar Sylvestris trase de ea :

— Te rog, Mamă. Te rog.

Cum, necum, ajunseră la ruinele Abației Ballybeg, ruine ce se răciseră de mult, după ce englezii dăduseră foc mănăstirii. Sylvestris alergă înainte în timp ce ea legăna copilul și-i gîngurea, după care se deschise o ușă, se aprinse o lumină, și un bătrîn orb spuse că avea deja înăuntru destui orfani, dar intrați, intrați și odihniți-vă.

Munsterul englez muri peste noapte. Civilizația care crescuse din ruinele Războaielor Desmondiene fu smulsă din rădăcini și reîntoarsă la starea de ruină nu de către armatele dușmane, ci de oamenii ce fuseseră siliți să ajute la construirea ei.

Forţele lui O'Neill abia sosiseră în Munster şi cu siguranţă că încă nu începuseră operaţiunile propriu-zise la data de 6 octombrie, şi totuşi şoaptele că erau pe drum fură de ajuns pentru bărbaţii şi femeile ce fuseseră atît de multă vreme subjugaţi. Fiecare strop din îndelungata lor suferinţă li se ridică în gît şi fu vomat sub formă de violenţă. Pe tot întinsul provinciei, porţile se deschideau pe dinăuntru spre a lăsa să intre oameni purtînd torţe, topoare şi pumnale. Animalele erau mînate afară, stăpînii lor ucişi.

Aceeaşi şoaptă trimise aristocraţia engleză la galop spre siguranţa oraşelor din Pale. Nici măcar un singur moşier bogat nu-şi pierdu viaţa în mîinile rebelilor, deşi majoritatea îşi pierdură pămînturile. Cele mai de seamă nume din Cork, Kerry, Limerick, Waterford şi Tipperary. Sir Henry Ughtred, Edward Fitton — Şeriful Kerryu-lui — Sir George Bourchier, Aylmer, Sir William Courtney, Judecătorul Goold, Episcopul de Cork, Judecătorul Şef Saxey, fură numai o parte din cei ce-şi lăsară în urmă reşedinţele să fie păzite de servitori care fie muriră apărîndu-le, fie le dădură pe mîna rebelilor fără luptă. O sută de slujitori de-ai lui Sir Henry Wallop fură omorîţi la domiciliul său din Enniscorthy, în vreme ce el însuşi se lupta să străbată Waterfordul cu familia sa şi cîteva bunuri. Bătrînul Warham St Leger ajunse la loc sigur, dar proprietatea îi fu nimicită. Senioria absentului Sir Walter Raleigh fu ştearsă de pe suprafaţa pămîntului.

Victimele omeneşti se înregistrară în rîndul claselor mijlocii şi inferioare, al familiilor mai puţin conştiente şi mai izolate. Clericii anglo-irlandezi ce le interziseseră irlandezilor religia lor fură automat trecuţi prin spadă ; la fel şi învăţătorii anglo-irlandezi care forţaseră o cultură şi limbă străină asupra elevilor lor, şi magistraţii şi avocaţii anglo-irlandezi, cu disprețul lor faţă de legile brehoniene locale şi insistenţa de a instaura statute ce acţionau împotriva oamenilor nevoiţi să li se supună. Nevestele şi copiii fie muriră alături de ei, fie fură violate şi trimise goale în oraşe cu nările crestate sau limbile smulse ca pildă a ceea ce îi aştepta pe toţi afară.

Iar în locuri ca Waterford, Cork, Youghal şi Kinsale, suprapopulate, fără condiţii sanitare şi lipsite de hrană,

supraviețuitorii zăceau pe străzi și în clădirile publice pe cînd vînturile de octombrie se întețeau și ploile lui noiembrie deveneau neîncetate. Crainici orășenești treceau printre ei strigînd nume, în încercarea de a reuni familiile despărțite, în vreme ce căutătorii studiau chipurile în gropile comune ca să vadă dacă nu puteau recunoaște o soție, un tată sau copil pierdut. Încartiruirea a o mie de nou-sosiți soldați englezi pe spinarea orășenilor din Cork nu făcu decît să sporească mizeria.

Proporțiile devastării erau atît de îngrozitoare încît primele rapoarte sosite în Anglia nu fură crezute. Cînd, în cele din urmă, nu mai putură fi expediate ca exagerări, Regina dădu vina pe coloniști înșiși, cum că dacă s-ar fi supus rigorilor ei de a angaja numai mînă de lucru engleză toate acestea nu s-ar fi întîmplat. Fără a fi vizitat niciodată Irlanda, refuza să-i asculte pe cei ce-i spuneau că dacă nu s-ar fi folosit lucrători irlandezi în colonie, colonia nici măcar n-ar mai fi existat.

Scrisoarea lui Edmund Spenser către Regină, scrisă „din cenușa dezolării și pustietatea acestui nenorocit tărîm al dumneavoastră", cerșea înțelegere și ajutor. Se scuza pe sine și pe toți semenii lui antreprenori și dădea toată vina pe îndărătnicia irlandezilor. Se gîndise că, așezîndu-le în față irlandezilor băștinași exemplul civil al vieții englezești, îi putea converti din sălbăticia lor. „Dar este pe departe altfel, căci în loc să-i urmeze, fug de englezi și îi ocolesc cu cea mai mare ură cu putință, din două cauze : mai întîi, pentru că au fost crescuți necuviincios și spre a face fiecare cum îl taie mintea ; apoi, fiindcă îi urăsc pe englezi, așa că și modul de viață li-l urăsc."

Ajutați-ne, scria, căci acum „nu ne-a mai rămas decît să plîngem după sosirea la timp a ajutorului dumneavoastră".

Fu ultima scrisoare pe care o scrise în viața lui, iar plînsul îi rămase fără răspuns. De-acum forțele lui Tyrrell se stabiliseră pe poziții și asediau orașele, O'Neill îl ridică pe James FitzThomas FitzGerald, nepotul răposatului Desmond, numindu-l noul Conte de Desmond în sud, și deși clanurile îl numeau „Contele Căpită-

pentru că singura lui avere fusese fînul, îl urmară la fe cum clanurile de la nord de Munster îl urmau pe Tyrrell cu o disciplină ce era un lucru nou pentru experienţa irlandeză. Toată instrucţia secretă a anilor din urmă îşi intră în drepturi, şi în sfîrşit căpeteniile din Munster se coordonară sub conducerea acestor doi noi general care, la rîndul lor, îşi primeau ordinele de la O'Neill.

Vechea aristocraţie irlandeză, căreia i se garantaseră din nou străvechile pămînturi şi i se dăduseră noi titluri englezeşti în schimbul depunerii jurămîntului de credinţă faţă de Coroană, văzînd dincotro bătea vîntul, îşi călcă legămîntul şi trecu de partea lui O'Neill. Familiile Mountgarret, Cahir, Devereux, Kavanagh, cu care se lăudase Elizabeth, îşi întoarseră hainele pe dos atît de repede încît prin decembrie Sir Thomas Norris, într-o scrisoare către Regină, nu mai putu enumera decît patru oameni de viţă princiară ce nu se revoltaseră. Ţara, spunea el, era „impracticabilă pentru orice supus credincios".

Black Tom, Conte de Ormond, rămase loial dar mai rămase şi în Leinster, luptînd să apere Dublinul şi propriile sale moşii şi incapabil să menţină contactul cu englezii pe picior de bătălie din Munster.

Cei o mie de ostaşi englezi din Cork ieşiră din fortăreaţă pentru a se împrăştia în noul sistem de război pe care-l pusese la punct O'Neill. Avură loc cîteva ciocniri izolate. dar încercînd să vină în contact direct cu duşmanul englezii fură amînaţi în mlaştini şi ambuscade montane sau li se subţiară rîndurile prin dezertări şi malarie. Munsterul fu sacrificat, mai întîi din neajutorare apoi deliberat, pentru ca Elizabeth să cîştige timp să-i adune Contelui de Essex cea mai mare armată care fusese trimisă vreodată în Irlanda.

Acest interval prilejui moartea mai multor oameni faimoşi. Sir Richard Bingham muri la Dublin, inapt să-şi ia în circă vechile îndatoriri. Sir John Norris muri, istovit. Fratele său mai tînăr, Henry, fu ucis în cursul unei ambuscade în Connaught, împreună cu oamenii săi şi cu Clifford Conyers. Sir Thomas Norris, încă încercînd să ţină drumul de Cork deschis, primi o lance irlandeză prin platoşa de pe piept şi muri de gangrenă la Mallow înainte ca şi acolo castelul să sfîrşească prin a cădea.

Regele Filip II al Spaniei muri, pentru a-i succeda la tron Regele Filip III.

Lăsîndu-și familia la Cork, Edmund Spenser aduse în Anglia ultimele depeșe de la Sir Thomas Norris și le dădu în primire la Whitehall, unde își stabilise Regina reședința cu ocazia Noului An, avînd întîlniri de urgență zilnice cu Consiliul. I se plătiră, pentru rolul de curier, opt lire, de care avea mare nevoie. Patronajul de care se bucurase nu mai exista, sau li se acorda noilor poeți, și, la fel ca și ceilalți refugiați din Irlanda, spunea o poveste pe care nimeni nu vroia s-o audă. O dată, menționă un copil ce se pierduse în jefuirea Kilcolmnaului.

Găsi o cameră într-un han aglomerat, la cîțiva iarzi dincolo de King's Gate, în Westminster, și căzu la pat. Era o iarnă în care Tamisa îngheță de la un mal la altul pentru prima oară în treizeci de ani, și trecură zece zile înainte ca oricare dintre prietenii lui să afle în ce stare se găsea. Muri în dimineața zilei de sîmbătă, 16 ianuarie, vegheat de îngrijitoarea hanului.

Cînd iarna trecu, Contele de Essex era gata să ridice ancora cu șaisprezece mii de picioare, aproape o mie cinci sute de cavaleriști și promisiunea a două mii întăriri în fiecare lună, așa că toată povestea putea s-o ia de la început.

26.

Cea mai mare nenorocire din lume e să fii civil înrădăcinat într-un pămînt pentru care se confruntă două armate opuse. Indiferent dacă armatele sînt eliberatoare sau cuceritoare, cînd praful se așează populația civilă e fie ucisă, fie înfometată, fie gravidă.

Iar a te afla în văile rîurilor Awbeg și Blackwater din Munster pe cînd secolul al șaisprezecelea se apropia de sfîrșit însemna să fii încontinuu ocupat (sau eliberat) de o armată, apoi eliberat (sau ocupat) de rivala ei.

Din punctul de vedere al combatanților, regiunea era dezirabilă pentru că forma o răscruce oferind acces ușor atît spre coastă cît și spre Irlanda de vest. Mai era și fertilă, iar războiul degenera în a se vedea care oștire se putea hrăni din recoltă la sosirea iernii, interzicîndu-i-o celeilalte.

Din punctul de vedere al civililor ce nu încercau decît să supraviețuiască — și deveneau din ce în ce mai puțini — era ca și cum ai fi fost un gîndac imobilizat într-o strachină unde se turna mai întîi vopsea roșie, apoi verde ; pe măsură ce cele două culori lunecau încoace și-ncolo, gîndacul sfîrșea prin a se îneca într-un brun murdar și oarecum familiar.

Stînd pe podețul ce-l susținea deasupra noroiului lîngă elegantul pavilion, Lordul Roche își auzi titlul anunțat greșit de către lacheul în livrea care-l întîmpinase la porțile taberei :

— Lordul Maurice Roche, *my lord !*

Și auzi la fel de clar răspunsul :

— S-aștepte.

Maurice, Viconte Fermoy, studie peisajul și vremea care tocmai devenise frumoasă dar geroasă după vara ploioasă și spuzea frunzele puținilor copaci rămași cu auriu și roșu. Aceasta fusese o vale cu copaci, își spuse, copacii Noștri, valea Noastră. Cu excepția corturilor și a animației taberei ce se întindea într-o răspîndire dezordonată de-a lungul a o milă și jumătate pe Blackwater începînd de la Mallow, privelișlea era pustie. Ba nu, cîteva ciori dădeau tîrcoale și croncăneau în jurul ulmilor de pe colinele ce se înălțau de ambele laturi. Uimitoare păsări. Se hrănise personal cu destui asemenea bulangii în iarna trecută ca să fi pustiit pînă la ultimul cuiburile din Munster, și totuși iată-i înapoi. Supraviețuitori. Scîrboasă mîncare, dar supraviețuitori. Maurice, Lord Roche, aproba supraviețuirea.

Privirea îi coborî pe mănușile cumpărate în 1598, anul trecut, înaintea neplăcerilor ; căprioară de Cordova, 12s. 4d, și s-ar fi crezut că pentru banii ăștia puteau să dureze ceva mai mult decît o făcuseră. Caitlin vroise să le fiarbă și să le servească garnisite cu legume la cina servitorilor, dar i se mutase gîndul prin învinețirea unui ochi. Bună bucătăreasă, totuși, cînd avea cele trebuincioase.

Întreaga chestiune a ținutei potrivite pentru această audiență Ne lăsase considerabil de perplex. Mantaua violetă de tafta cu mîneci și guler țeapăn, £18.7s, era prea bogată și le putea da englezilor ideea că putem contribui cu provizii pentru armata lor. În plus, avea vaga idee că moda mantalelor căzînd bifurcate se trecuse de anul trecut. Pe de altă parte, ticăloșii și cei săraci ar desconsidera una asemenea.

— Puteți pofti, *my lord.*

Maurice, Viconte Fermoy, intră în pavilion și se aruncă asupra cizmelor de gală ale Contelui de Essex, din piele de ciută precum smîntîna, cu catarame de aur, cinci lire sau nici un penny.

— Cum nu se poate mai magnific și de temut domn, stîlp al vieții mele, laudă veșnică pentru cavalerismu-ți de a salva din sălbăticie...

— Scoală sus.

Maurice Roche se ridică, aruncînd o privire spre chipul frumos în timp ce-și ștergea lacrimile din barbă. Arăta dispreț, dar se putea spune că urmaserăm liniile cuvenite. Și avusese dreptate în materie de mantale ; a lui Essex cădea în falduri pînă la glezne. Catifea. Cu canafi de aur. Totul la £24 după prețurile zilei.

— Scuzară-ți-mi emoțiunea, *my lord,* dar în sărmanii mei ochi sînteți împăratul soarelui, privighetoarea nopții de vară.

Slobozi un suspin. Categoric, pe liniile cuvenite.

— Îți declari loialitatea față de Grațioasa Sa Maiestate, nu-i așa ?

Doamne Sfinte, da' ce-o fi crezut că facem ?

— Nu s-a clintit nici o clipă, cum nu se poate mai nobile *my lord,* în gînd, vorbă, sau...

— Atunci unde ți-i fiul ?

— Doborît, puternice doamne, de-o rană primită luptînd în singuratica noastră bătălie.

— Pentru cine ?

— Eh ?

— Am spus, pentru cine. În folosul cui. De care parte era ?

Fusese oare cu putință ca nobilul lord să-l fi zărit pe David în timpul acelei ultime ciondăneli între englezi și Tyrrell ? Nu, fusese o ambuscadă iar David refuzase cu mult bun simț să poarte culorile irlandeze, și-și ținuse viziera coborîtă. Dacă am discuta cu un om rațional i-am explica faptul că a-ți trimite fiii să lupte pentru irlandezi, în vreme ce tu însuți te țineai cu englezii, era singura cale de-a putea să supraviețuiești acelui iad și încă să mai ieși cu credibilitate în fața indiferent cărei tabere cîștiga pînă la urmă. Dar Ne îndoim de rațiunea lui Essex. Dacă ar fi avut cît de cît, stătea acasă la căldurică-n pat cu Regina, cît era de ciolănoasă hoașca bătrînă.

Maurice își oțeli ochii cu reproș.

— Familia Roche a pretins Irlanda pentru Coroană cînd au debarcat cu Henric al II-lea, în secolul doisprezece...

— Foarte bine, foarte bine.

Ei bine, asta făcuseră. Mă rog, nu tocmai Henric al II-lea. Veniseră cu Strongbow în speranța unor prăzi ușoare, dar în momentul cînd Henric se dovedise mai puternic se declaraseră de partea lui. Sosise vremea darurilor.

— *My lord,* pentru a însemna această glorioasă predare în mîinile dumneavoastră, fie-mi îngăduit să vă dăruiesc...

Un potir într-adevăr fermecător pe care unii din ciracii lui îl luaseră din biserica de la Effin înainte de-a o fi ars, precum și un exemplar legat în șevro din „Colin Clout Se Întoarce Acasă" pe care MacSheehyii lui o zuliseră de la Kilcolman. Maică Precistă, ce mai titlu ! Dar nobilul Conte păru mișcat.

— Sînt mișcat, Viconte, mîngîie Essex coperta moale. Cel mai mare poet al nostru. A murit în sărăcie, cum le e soarta poeților. I-am trimis bani pînă-n ultima clipă dar a spus că era prea bolnav ca să-i mai cheltuiască, așa că a fost înmormîntat pe cheltuiala mea în Westminster Abbey, așa cum și merita să fie.

— Într-adevăr, *my lord,* ați acționat ca Mecena pentru un mare poet și un mare dispărut.

Și o mare durere-n cur. Al familiei Roche era pămîntul ce-i fusese acordat afurisitului de versificator, și stricaserăm £279.4s.8d cheltuieli de judecată, ca să nu mai vorbim de montarea MacSheehyilor, încercînd să-l scoatem de-acolo. Ei bine, acum se cărase.

— Dar te previn, *my lord,* spunea Essex, Maiestatea Sa nu va admite nici o temporizare din partea nobilimii sale irlandeze.

O să fim poftit la supeu ? Pe masa de campanie se lăfăia jumătate de plăcintă suculentă cu vînat și o cupă de băut în montură de argint cîntărind patruzeci de uncii de argint sau, dacă nu, nici una, și încă un pic de Bordeaux în ea. Cît trecuse de cînd nu mai gustase puțin vin bun ? Sau vînat, că tot veni vorba ?

— ...ar pretinde ajutorul dumitale în această privință, spunea Essex.

Maurice își smulse ochii de la masă.

— Vai mie, *my lord,* cu plăcere v-am ajuta în măreața-vă faptă, dar vitele i-au fost alungate de rebeli, fi-le-ar sufletele afurisite, spiță, neam și generație.

— Ți-o ia atenția razna, Viconte, spuse tăios Essex. După cum tocmai am explicat, una din numeroasele îndatoriri ce mi-au fost date să le duc la îndeplinire în această nefericită țară este de a descoperi dacă doamna în cauză mai e sau nu în viață, și dacă da, unde.

— Ce doamnă este aceea, *my lord* ?

— Pe dinții Domnului, omule, tocmai ți-am spus. Lady Betty.

Barbary, hai ? Ce vroiau cu ea ?

— E necuviincios, urmă Essex, ca văduva unui erou al Armadei, ba mai mult, care a fost primită de Regină, să fi suferit moartea în mîinile barbarilor și să zacă dezonorată în cine știe ce mormînt necunoscut.

Barbary ?

— Bucurați-vă, *my lord,* căci nu e moartă. Poate o veți informa pe marea noastră Regină că în groaznica noapte a masacrului, și cu un mare risc personal în ce ne privește, am adăpostit-o pe această sărmană doamnă și încă o mai adăpostim.

Nu *exact* în noaptea aceea, desigur ; în acea noapte Ne ferecaserăm și ascultaserăm la zbieretele țăranilor englezi. N-ar fi trebuit să vină niciodată în Irlanda și să ia pămînturi care nu fuseseră ale lor de la bun început. Călătorie isprîncenată. Dar Barbary... Spiritul Nostru creștin față de femeia aceea încăpățînată fusese neîntrecut.

— Atunci voi trimite la castelul dumitale să mi-o aducă.

Ah.

— *My lord,* nu locuiește *exact* la castel, acesta fiind deteriorat de mîinile rebele, ci în ținutul Roche. Ballybeg Abbey e locul unde o veți găsi.

Și mult noroc vă doresc. Inima lui Maurice căzu în coturnii săi roși, pielea spaniolă, 14s. cu doi ani în urmă, loialitate, hotărîrea Maiestății Sale de a-l răpune pe Marele Satan, etc., etc., și nici un afurisit de cuvințel despre a Ne invita la masă.

Contele Essex era victima unor fierbinți, deși trecătoare, accese de milă, în același fel în care femeile la menopauză suferă de călduri arzătoare, și unul dintre acestea îl încercă în timp ce femeia care jucase odinioară cărți la el acasă fu condusă în pavilionul lui în seara aceea. Îmbătrînise cu zece ani în ultimii doi ; părul uimitor de roșu era brumat ici și colo cu argintiu, era scheletică, ridată, și cu o ulcerație lîngă gură. Ochii verzi și duri erau holbați, dar nu păreau să-l vadă.

— Are orbul găinilor *my lord*, spuse sergentul, descîrligîndu-i brațele dimprejurul gîtului său și depunînd-o cu blîndețe într-un fotoliu.

Essex tresări. Cecitatea nocturnă era un simptom al inaniției.

— Adu mai multă lumină.

Se aplecă peste făptura din fotoliu :

— Vă amintiți de mine, Lady Betty ?

— Da. E ceva de mîncare ?

Contele pocni din degete să se-aducă supeul. Pentru a cruța rușinea doamnei, le ordonă tuturor ofițerilor să iasă cînd ea se năpusti asupra hranei : își umplea gura cu mîncare de parcă i s-ar fi fixat o limită de timp.

— Ce face Henry ?

— Mă scuzați ?

Barbary își goli gura destul cît să repete întrebarea :

— Ce face fiul meu ? Henry Betty.

— Într-o stare bună de spirit cînd l-am văzut ultima oară. Maiestatea Sa arată un interes continuu pentru bunăstarea lui.

O privi pînă ce termină de mîncat, împrăștiind plăcintă și tochitură pe mantaua ei nu tocmai curată.

— În curînd vă vom trimite înapoi la el.

Capacitatea femeii de a îngurgita mîncare era mică ; de fapt consumase foarte puțin, dar îl privi bănuitoare pe servitorul care încercă să îndepărteze dezastrul :

— Asta o iau acasă.

— Lady Betty, spuse Essex cu blîndețe, o fi fiind armata mea lipsită de cele necesare, dar veți lua acasă cît de multă mîncare doriți. Acum, serviți puțin vin.

Barbary făcu un efort să zîmbească.

— Nu beți împreună cu mine, *my lord* ?

Ceva vestigii ale femeii care fusese se observau încă. Essex se așează în fața ei și turnă vin pentru amîndoi :

— Cît de rău a fost ?

— Am cunoscut vremuri mai bune. Cum vă place Irlanda ?

Contele primise multe femei în pavilionul acela de la începerea campaniei, majoritatea avansînd pînă în patul lui, dar nici una dintre ele nu fusese familiarizată cu viața pe care o lăsase în Anglia așa cum era femeia asta ; cît de ciudat putea să pară, îi cunoștea pe aceiași oameni cu el, apreciind poziția strălucitoare pe care o deținuse. Și dusese lipsa conversației cu femei inteligente ; soția și sora lui erau cavoul fierărui plan, fiecărei ambiții pe care o nutrea. N-avea nevoie să se încreadă peste măsură în această sărmană epavă ale cărei legături cu irlandezii erau îndoielnice, dar vulnerabilitatea ei cerea ca, din pură curtoazie, să și-o dezvăluie pe a lui proprie. În plus, avea nevoie de informații de la ea.

Așa că îi răspunse la întrebare, și se lăsă purtat de vorbe așa cum făcea de obicei. Țara aceasta umedă și mizerabilă care-i decimase armata cu malaria și molimele și moleșeala ei, în viața lui nu dorise să pună piciorul acolo. Profețise osînda dinainte de-a porni la drum. În fața lui Dumnezeu și-a îngerilor Lui, era hărțuit cu porunci de la parveniți care n-aveau idee despre condițiile ce-l asediau pe omul de pe teren.

— Nu-i mîncare destulă, nici pentru cai nici pentru oameni, iar vitele-s prea slabe ca să fie mînate sau mîncate. Cum să *pot* merge spre nord împotriva lui O'Neill înainte de-a se fi instalat pacea în Munster sau Leinster ? Și totuși, depeșele Reginei latră că du-te la nord, du-te la nord, de parcă viața mi-ar dori-o, nu succesul. Ei bine, pe Dumnezeul meu, o s-o capete. I-o fi displăcînd ei cursul acțiunilor mele, dar îi va face plăcere felul cum voi muri. Am să năvălesc în calea săgeților dușmane, temîndu-mă de ele mai puțin decît de pumnalele pe care mi le înfig în spate cei ce îmi spun prieten.

Se plimba prin cort, stîrnind cu cizmele mirosul ierbii spre a se amesteca alături de cel al cerii de albine, al pielii și stambei. Ochii ei urmăreau cizmele cu interes și simpatie.

— Ea nu înțelege, *my lord.*

— Pe Dumnezeul meu, nu-nțelege. Auzi ce-mi scrie ? Agită o scrisoare :

— „Dacă bîntuie boala, de ce nu te-ai mișcat cînd armata era într-o stare mai bună ?“ Dar nu l-am scos eu din bîrlog pe Tyrrel la Pass of Plumes, chiar dacă pînă la urmă mi-a scăpat ? „Dacă se-apropie iarna, de ce s-au pierdut lunile de vară iulie și august ?“ N-am luat eu Cahir Castle ?

Stătu jos și se întinse peste masă, împingînd cu scrisoarea spre Barbary :

— Ghicești cine scrie asta ? Nu ea. Raleigh. Raleigh îi dictează în timp ce eu duc război împotriva unor sălbatici ignoranți în ce privește eticheta războiului, care înjunghie și fug ca niște lepădături lașe, care făgăduiesc bătălie dreaptă și ne atacă pe la spate.

— Nu-i cinstit, *my lord.*

Essex își șterse spuma de pe buze.

— Numai cei ca dumneata și ca mine, care-l suferim, putem pătrunde deplinul blestem al acestei pustietăți uitate de Dumnezeu.

Ochii îi erau blînzi și vicleni.

— Lady Betty, dumneata știi ceva despre Tyrone, i-ai cunoscut soția. Dacă ar oferi un armistițiu...

Putea totuși să îndrepte situația. Emisarul secret de la O'Neill oferise o cale de ieșire : o întîlnire între ei doi, față în față. Era în contact cu James al Scoției, iar spionii lui îi spuseseră că O'Neill era în contact cu James al Scoției. Acesta era un teren comun ; nici unul dintre ei nu dorea să precipite o situație ce se putea schimba drastic dacă James reușea să ajungă pe tron. De ce să se lupte unul cu altul cînd, dacă așteptau, puteau deveni conducătorii propriu-ziși ai respectivelor țări sub sceptrul lui James ? Putea petici un armistițiu, el putea să scape din locul acesta groaznic și să se ducă acasă pentru a contracara pagubele pe care rău-voitorii i le făceau pe la spate. Elizabeth avea să tune și să fulgere, dar o putea potoli pe carcasa aia bătrînă să facă ce vroia el, așa cum putuse întotdeauna.

Dar se putea oare încrede în O'Neill ? Asta avea nevoie să-i spună femeia din fața lui.

— ...dacă mă-ntîlnesc cu el față-n față. Cu toată lipsa lui de noblețe veritabilă, poartă un titlu de conte. Ar fi cazul să ne-ntîlnim dacă mi-o propune ?

Încercă să citească expresia ce se ivi în ochii verzi și înghețați, și dacă femeia n-ar fi fost un atît de tragic obiect s-ar fi putut gîndi că e amuzament.

— Eu n-aș face-o, să fiu în locul dumitale.

Se lăsă pe spătar. Detesta răspunsurile greșite ; n-ar fi trebuit să se înjosească întrebînd. Ce știa o șteoarfă ca asta despre înaltele politici ? Bine, dar era înfometată, degetele ce țineau piciorul cupei semănau cu niște lujeri, niște lujeri noduroși.

— Cu ce te-aș putea ajuta, domniță ?

Deveni destul de alertă la auzul acestor vorbe.

— Poți să mă duci pe mine și pe alți cîțiva la Kinsale ?

— Kinsale ? Domniță, n-aș putea să răzbat cu voi pînă la Cork, dar-mi-te la Kinsale. Ambele sînt asediate din greu. Aș avea nevoie de toată armata ca să-mi tai drum, iar mîine o pornim spre nord.

Barbary lăsă din nou ochii în jos. O auzi murmurînd :

— Trebuie s-ajung la Kinsale, trebuie s-ajung la Kinsale.

— Mai îndură puțin, domniță. Vei fi în destulă siguranță aici, cu garnizoana pe care-am s-o las în urmă să apere regiunea.

Puse capăt audienței. Erau multe de făcut.

— Du-te cu sergentul meu aci de față și poruncește ce provizii ai nevoie de la intendență să treci iarna, și vor fi duse cu dumneata la... unde spuneai ?

— Balleybeg Abbey.

Se ridică de pe scaun și se chirci în genunchi, înșfăcîndu-i cizmele cu mîinile ei ca lujerii :

— Sînt recunoscătoare, *my lord.*

Rămase lîngă faldul pavilionului, privind-o cum era condusă peste podeț. Jalnic, jalnic.

Ofițerii i se alăturară din nou, oameni de rang și titlu, mulți dintre ei chiar de el înnobilați. Mai adăugase încă un sfert la cavalerii Angliei de cînd era în Irlanda ; detractorii spuneau că spada nu-i ieșea niciodată din teacă decît ca să-l bată pe careva acolit pe umeri, dar, pentru Dumnezeu, acei prieteni ce îndurau același loc al chinurilor

cu el trebuiau să-și vadă loialitatea răsplătită. Jucară cărți pînă ajunse la concluzia că e obosit și se aruncă pe patul de campanie, observînd cu iritare în timp ce făcea aceasta că cizmele îșI pierduseră două din cataramele de aur.

Soldații șonticăiau înainte și-napoi între căruță și ce mai rămăsese din refectoriul Abației Ballybeg, descărcînd proviziile, trei butoiașe de făină, două hălci de șuncă, heringi uscați, saci de fasole, fitil, un poloboc cu bere. Sergentul era scorțos văzînd cum profitase femeia de generozitatea comandantului său.

— Aveți destul, cucoană ? Precis ? Pielea de pe noi nu vă face cu ochiul ?

Scutură din cap, prea preocupată de pradă ca să mai spună mulțumesc sau la revedere. Sergentul scuipă și le ordonă oamenilor să se întoarcă la căruță, bucuros că scapă. Dimineața era cețoasă, iar ruinele se vedeau ca niște forme nedeslușite înnegrite de iederă. Nu se simțea nici o mișcare sau sunet, nici măcar un cîntec de pasăre, dar după un an în Irlanda sergentul știa cînd e privit și o știa și acum. Dacă ajungeau înapoi la tabără fără să tragă careva în ei puteau spune c-au avut noroc.

Barbary ascultă tropotul copitelor și scîrțîitul roților stingîndu-se pe drum. Pielea de pe ei. Dacă pielea de pe ei ar fi fost comestibilă, le-ar fi luat-o.

Ascultase ceea ce avusese Essex de spus despre situația din Irlanda, dar nu reținuse decît atît cît o afecta personal. Irlanda se redusese la cele cîteva mile pătrate dimprejurul Abației Ballybeg, capcana ei, și odată ce înțelese că încă-i era imposibil să iasă, își pierdu orice interes.

Era aici... de cîtă vreme ? Nu-și putea aminti. Luni și luni de zile. Mai întîi, ea, Sylvestris și ceilalți se tupilaseră în siguranța relativă a casei lui Tadg din ruine în timp ce masacrul antreprenorilor continua în jurul lor. Casa cea mică fusese construită deasupra criptei, și în criptă se ascunseseră ea, Sylvestris și ceilalți copii englezi cărora le dăduse adăpost Tadg, cînd MacSheehyii scotociseră incinta mănăstirii în căutarea ucigașului lui Rosh. Tadg negase orice cunoștință despre ei. Bătrînul poet irlandez era unul dintre cei mai de seamă creștini pe care-i

întîlnise vreodată Barbary, hotărît să nu-şi abandoneze refugiaţii englezi în ghearele duşmanilor lor.

Cînd, mai tîrziu, mult mai tîrziu, o falangă de cavalerie engleză reuşise să-şi croiască drum prin sabie pînă la Mallow şi venise la abaţie să caute irlandezi de ucis, Tadg şi copiii irlandezi se ascunseseră în criptă, iar ea fusese aceea care îi salvase.

— Sînt Lady Betty, îi spusese ea căpitanului englez. Aş dori să mă escortaţi pe mine şi familia mea la Kinsale, dacă binevoiţi.

Se uitase la ea de parcă era nebună.

— Nu v-aş putea escorta nici pînă după colţ, cucoană. Mi-am pierdut jumătate din oameni ajungînd atît de departe. Armata ticălosului de irlandez e la sud şi la nord şi presează din răsputeri.

O privi bănuitor :

— Cum de-aţi supravieţuit, dacă-mi scuzaţi întrebarea ? Sînteţi singura englezoaică din zonă care nu-i un cadavru.

— Norocul, îi spuse ea scurt. Dar nu putem sta aici. N-avem ce mînca.

Căpitanul n-avea nici timp, nici simpatie.

— Aţi reuşit să rezistaţi atît de mult, o să trebuiască să mai răbdaţi un pic, pînă ştergem putregaiul ăsta ucigaş de pe faţa pămîntului.

Dar căpitanul şi oamenii lui fură şterşi, a doua zi. O ambuscadă de-a oamenilor lui Tyrrell îi omorî pe toţi. După asta, irlandezii redevenire forţă de ocupaţie.

Irlandezii se puseseră pe omorît pe oricine nu ştia irlandeza, englezii pe oricine nu ştia engleza. Iar Tadg, fir-ar să fie — începea să-i urască spiritul creştin — lua la el tot mai mulţi copii rămaşi orfani, astfel că vorbitorii numai-de-irlandeză li se alăturară vorbitorilor numai-de-engleză pe care-i scăpase din masacru.

Chiar şi-aşa, în acest stadiu, fiind singurii doi complet bilingvi, l-ar fi luat pe Sylvestris şi i-ar fi lăsat pe restul în voia soartei în timp ce încerca să răzbească pînă la Kinsale şi la corabia promisă de Dick Încornoratu. Kinsale era încă în mîinile engleze deşi irlandezii îl asediau din trei direcţii. Dar, socoti ea, nu puteau lua cu asalt marea iar Dick avea s-o salveze el cumva, numai să

poată ajunge. Călătoria avea să fie hidos de primejdioasă, știa, dar merita riscul dacă reușea să scape din curtea aia de măcelărie.

Aștepta un răgaz în lupte care nu mai venea. La un moment dat, trebuiră să evacueze mănăstirea complet și să se refugieze în cîmp deschis în timp ce o bătălie pentru posesiunea abației îi pustia jalnicele ruine. Cînd praful se așeză și fură în stare să se întoarcă, fu pentru a descoperi că lui Tadg îi fusese distrusă casa, și trebuiră să se mute în criptă la adăpost.

Treptat, inevitabil, sosi ziua cînd își dădu seama că nu putea pleca, nu fără a fi însoțită și de Tadg și de toți copiii. Deveniseră copiii ei, aproape la fel de prețioși ca însuși Sylvestris. Avea să-i țină ea cumva în viață pe micii găozari. Trebuia să devină bilingvi, astfel ca să nu fie uciși de indiferent ce armată era în ocupație, fără să conteze ale cui linii le aveau de traversat ca să ajungă la Kinsale. Mai mult de-atît, trebuiau să învețe să fure și să înșele așa cum învățase ea. Trebuiau să supraviețuiască.

Singură, flămîndă și disperată, în ruinele unei abații irlandeze, Barbary începuse să-și creeze un Ordin al ei propriu.

Numără din nou butoaiele pe care le adusese din tabăra lui Essex.

— Trei butoiașe de făină...

Un vîrf de pumnal o înțepă în șira spinării și o voce șuieră :

— Banii și viața.

Rămase împietrită.

— Sau, spuse. Banii *sau* viața. Lasă-i să aleagă, Gill.

— Nu eu. Și mă cheamă Giolla.

Miji ochii prin ceață și arătă spre un petec de material atîrnat deasupra rămășițelor de la turla mănăstirii :

— Aia-i roșie ?

Bosumflat, copilul dădu din cap.

— Atunci azi ești englez, așa că vorbește englezește. Nu aveam naționalități în vechiul Ordin și nici în ăsta nou n-o să fie. Cheamă-i pe băieții mai mari și ascundeți mîncarea asta. Zi-i lui Nanno să pună o tigaie de fasole la-nmuiat. Șuncă și fasole la micul dejun.

Ţopăi pe lîngă ea în timp ce se îndrepta spre altar :

— Nu m-ai auzit furişîndu-mă !

— Nu, răspunse ea obosită, te-ai descurcat bine.

Avea nouă ani şi nu-i plăcea prea mult de el, dar bănuia că înjungherea de moarte la vîrsta de opt ani a soldatului ce-i viola sora mai mică îi stinsese mult din farmecul natural. Adevăratul Ordin l-ar fi lepădat ca prea instabil, l-ar fi trimis la ai lui Paltock.

În faţa uşorilor goi ai uşii spre naosul dinspre miazăzi se opri să-şi recapete răsuflarea şi fluieră notele de trecere. Nava era dezgolită şi deschisă spre cer, singurul adăpost fiind jumătatea de acoperiş a altarului, ţinută la locul ei de rugi şi plante căţărătoare. O mînă dădu la o parte una din boziile ce crescuseră lîngă treptele crăpate şi ascundea vederii altarul, astfel ca să poată intra. Ceaţa ce plutea prin lumină la capătul de răsărit începea să se-arate galbenă, dar era frig şi copiii aşezaţi pe smocurile de iarbă din faţa altarului se îndesau unii-ntr-alţii. Cu excepţia gîturilor întinse ca să se uite la ea, nu făcură nici o mişcare. Tadg, ca un Samson mai vîrstnic, orb şi cu părul alb, stătea în picioare înapoia altarului, învăţîndu-i catehismul, iar Tadg putea auzi şi o frunză căzînd. Barbary dădu din cap liniştitoare, în sensul că adusese de mîncare, şi se întoarseră din nou spre el.

— Este Fiul Dumnezeu ? întrebă Tadg.

— Da, sigur că El este, răspunseră în cor.

— Îi va răsplăti Dumnezeu pe cei buni şi-i va pedepsi pe cei răi ?

— Sigur ; nu încape îndoială că El o va face.

I-o spusese iar şi iar ; la ce mama dracului folosea să-i înveţe în ambele limbi dacă, atunci cînd vorbeau englezeşte, o făceau în maniera irlandeză tipică şi foloseau patru cuvinte cînd numai unul ar fi fost de-ajuns. Nu se pricepea cine ştie ce la catehism, dar era al naibii de sigură că orice copil englez nu răspundea decît „Da“ sau „O va face“, nu „Sigur, nu încape îndoială că El o va face“.

Boziile se mişcară şi Sylvestris îi făcu semn să vină la el în naos.

— Ai făcut rost de mîncare ?

— Da. Gill o pune în criptă. Nu destulă, totuși.

— O să ne descurcăm.

— N-o să ne descurcăm. *Trebuie* să răzbim pînă la Kinsale înainte de căderea iernii.

— Nu putem.

— Știu asta, nu ?

Țipătul ei își aruncă ecoul în pereții goi de piatră ; nervi de foamete. Din altar, glasul adînc al lui Tadg strigă :

— Liniște acolo !

Barbary își dădu părul pe spate.

— Le-am mai luat și pe astea două.

Deschise palma și-i arătă cataramele de aur pe care le desprinsese de pe cizmele lui Essex. Sylvestris rînji și dădu din cap. Era într-o formă mai bună decît ea ; nu crescuse mult, dar vocea îi intrase în schimbare. Ea și Tadg își reduceau rațiile ca să păstreze mai mult pentru copii, dar Sylvestris începea să observe și insista să aibă și el dreptul adulților de-a se mulțumi cu puțin.

Spuse :

— Caitlin a lui Roche a zis c-au auzit că-s niște oi de vînzare la Doneraile. Cu astea am cumpăra două.

— Nu să le cumpărăm e problema. Vorba e cum le-aducem fără să ți le ia Roche.

— Essex ce-a vrut cu tine, la urma urmei ?

Încercă să-și amintească.

— A da, se mută cu oastea mîine. O'Neill trebuie că a reușit să-i trimită vorbă. Zicea că dacă cred că se poate încrede în O'Neill dac-ar fi să se-ntîlnească față-n față și să-ncheie un armistițiu.

— Ce i-ai spus ?

— N-avea rost să-i spun nimic. E disperat. A făcut fărîme armata pe care i-a dat-o Elizabeth fără să rezolve nimic. Dacă acceptă să se-ntîlnească cu O'Neill, și o s-o facă, va fi mestecat și scuipat afară în mărimea pe care-l vrea O'Neill s-o aibă. Nu-i deștept.

— Un armistițiu, totuși.

Bănuia că tinerețea era aceea care-l ajuta să mai spere.

— Dacă Essex nu reușește, Elizabeth va trimite pe cineva care o s-o facă. N-o să se mai termine niciodată.

— Ai credință-n iubirea lui Dumnezeu. Primise vești de la Henry ?

— E bine. Regina are grijă de el.

— Lăudat fie Domnul și sfinții Lui. Mai bine să văd de gustare. Am să-i învăț „Iliada" mai tîrziu, dar nu pot să-mi mai amintesc prea mult din ea.

— Învață-i ce poți.

Toți le dăruiau celorlalți ceea ce știau ; Tadg îi învăța pe copii poezia irlandeză, și cum să-și afle drumul pe întuneric. Sylvestris îi învăța englezește. Ea îi învăța supraviețuirea.

Plecînd, băiatul îndoi un genunchi în direcția altarului și se închină.

— Nu fă asta ! țipă la el Barbary.

Se întoarse spre ea :

— Ba am s-o fac. Am vorbit serios. Nu mă poți opri.

Spusese că vrea să se facă preot romano-catolic.

O Doamne, făcu în sinea ei Barbary. Chiar vorbește serios. Fie și dacă reușim vreodată să scăpăm de-aici, n-o să ne putem întoarce în Anglia. Nu va trebui să deschidă gura ca să-și dea de gol convertirea la catolicism. În felul lui propriu, și pentru propriile sale erezuri, Sylvestris era neînfricat. Avea să fie martirizat în Anglia.

Aproape tuturor copiilor, experiențele din noaptea masacrului și de după aceea le creaseră o formă sau alta de obsesie. Tabitha, în vîrstă de șase ani, care fusese ascunsă de mama ei sub o stivă de lemne, își auzise părinții și frații tăiați în bucăți. Familia fusese intens puritană, iar acum își repeta încontinuu, papagalicește, invocațiile către un Dumnezeu sever și militant într-o încercare de a-i păstra memoria vie, astfel că vocea ei mică și ascuțită, răsuna de „Slavă brațului puternic al Domnului" și „Îi va strivi pe păcătoși sub tălpile Lui".

Peter număra totul, crengi, pietre, trepte, boabele de fasole pe fundul său de lemn. Gill spunea povești dezlînate în care eroul omora oștiri de soldați englezi, iar surioara lui își spăla iar și iar păpușa.

Ceea ce Barbary găsea minunat era că urile și temerile pe care le căpătaseră în trecut nu se extindeau de la unul la altul. Irlandezi sau englezi, erau prea tineri, prea flămînzi și aveau prea mare nevoie de o comunitate pen-

tru a se mai vedea unul pe altul ca simboluri ai divizării ce le distrusese părinții. Gill nu îi echivala pe copiii englezi cu violatorul surorii lui, Tabitha nu recunoștea că Tadg o învăța un catehism care i-ar fi adus pe mama și tatăl săi la disperare pentru sufletul ei nemuritor. În primele zile, scoseseră lozincile obișnuite — toți irlandezii puteau, Regina Angliei era o cățea din Iad — dar treptat, suferința și dependența reciprocă îi uniseră.

În cazul lui Sylvestris, amintirea abandonării sale în noaptea masacrului se dezvoltase într-o ranchiună disperată contra femeii care-l părăsise. Nu pe irlandezii ce-i dăduseră foc la casă îi făcea răspunzători, ci pe Elizabeth Boyle. Mulțumită Barbaryei, avea o oarecare înțelegere a cauzelor răscoalei, dar mama lui vitregă reprezentase o trădare personală, și refuza să extindă orice înțelegere asupra panicii ei la adresa sugarului și a copilului încă nenăscut ; îl părăsise, tatăl lui fusese absent cînd avea mai mare nevoie de el, nici un milițian nu se întorsese să-l ia, întreaga structură pe care se bazase îl lăsase de izbeliște. Trebuise să găsească una nouă în care să se integreze, iar Tadg, cu litania și ritualurile lui catolice, i-o oferise ; se îndrăgostise de maica sfîntă ce nu-și părăsise fiul cînd fusese crucificat.

Cînd, la luni de zile după eveniment, auziseră de moartea lui Edmund Spenser, Sylvestris vărsase puține lacrimi. Era un lucru ironic, medita Barbary cu disperare, că aprecierea frumuseții pe care o moștenise de la tatăl lui îi răspundea unei religii pe care acesta o disprețuise. Nu că i-ar fi păsat cîtuși de puțin în ce credea cîtă vreme asta îl făcea fericit, dar nu era nevoie să se dedea extremelor. Iar el asta făcea. Sporovăia despre preoție, legăminte, despre întoarcerea în Anglia într-o bună zi pentru a o conduce afară din erezia ei și a o readuce la Singura Biserică Adevărată.

— Nu vrei decît să-ți găsești ac de propriul cojoc ! îi strigase ea. Au să te ucidă ! L-au ucis pe Edmund Campion, l-au tăiat în bucăți pe cînd încă mai era viu !

Dar el nu făcea decît să se uite la ea ca la un muritor inferior ale cărui picioare plebee și stîngace înnămoleau apele pure ale sufletului lui. Uneori era întristată că vechea lor comunicare se pierduse ; cu alte prilejuri, îi

venea să-l ia de urechi. Cel mai adesea o înspăimînta. Dacă ar fi ştiut în noaptea masacrului că Tadg va crea o oază pentru băiat, oferindu-i, prin catolicism, singura frumuseţe pe care s-o poată găsi în hidoşenia ce-l înconjura, nu i-ar fi acceptat ospitalitatea. Ba da, ar fi făcut-o. Nu exista nici un alt loc unde să se ducă.

Trebuia să-l oprească în vreun fel, fie şi numai pentru că le reducea opţiunile pentru ziua cînd aveau să plece de-acolo. Dacă ajungeau la Kinsale iar Dick Încornoratu sosea cu corabia lui, nu se puteau duce în Anglia cu un mugur de popă la bord. Încă-l mai putea vedea pe Campion, torturat, legat de snopul său de nuiele în drum spre moarte. În ce alt loc se puteau duce ? Spania ? Franţa ? Cu micuţa Tabitha Longman repetîndu-şi ca un papagal trăncănelile anti-papistaşe ? Inchiziţia ar muri după ea.

— Ajutaţi-mă ! Nu-i nimeni care să m-ajute ?

Cu cît stăteau mai mult, cu atît era mai rea mizeria în care se-adînceau, şi cu cît se înrăutăţea mizeria, cu atît trebuiau să stea mai mult. Credea în Dumnezeu la fel de ferm ca Sylvestris şi Tadg ; numai Dumnezeu putea să fi creat o capcană atît de minunat de perfectă. Îl putea vedea, cu cîrja în mînă, uns cu sînge de porc ; Preacinstitul Dumnezeu al Preacinstiţilor Oameni, siluitor, ucigaş şi escroc. Îi trimisese copiii astfel ca s-o poată privi cum îi priveşte murind. Crease un strat perpetuu de armate între ea şi Kinsale şi luase toate măsurile ca dacă ajungea vreodată acolo să n-aibă nicăieri unde să se ducă.

Dacă era un Dumnezeu femelă, aşa cum spusese Finola în „Vorba Femeii", zăcea în letargie, la fel cum în letargie zăceau toate femeile în lumea asta nebună şi masculină.

Dacă Essex ieşea din regiune a doua zi, irlandezii aveau să intre în locul lui şi să ucidă ostaşii pe care-i va fi lăsat în urmă, verdele şiroind înăuntru în vreme ce roşul curgea afară, şi singura schimbare va fi că iepurii de la care aveau să fure copiii ei vor vorbi într-o altă limbă.

În februarie, vecinul și stăpînul pămînturilor lor, Maurice Roche, Viconte Fermoy, sosi aducînd daruri. Lucru la fel de uluitor, el și omul ce-i mîna pe cei doi catîri așteptară politicoși la porțile abației pînă li se dădu permisiunea să intre.

Barbary ațintì Clampettul asupra lui.

— Ieși afară, Maurice. Nu-i nimic pentru tine aici.

De fapt, supraviețuiseră acelei ierni mai bine decît cu un an înainte ; Ordinul de la Ballybeg își învinsese primul mare obstacol.

— Mă îndurerezi. Lady Betty. Aduc un ospăț de Crăciun pentru dumneata și copii, întîrziat dar binevenit, sper.

Nedumerită, îl lăsă să intre și-l privi pe el și pe servitor despachetînd baloturile de pe primul catîr, întinzînd o față de masă și așternînd pe ea felii de pîine albă, patru pui fripți, un picior de vacă, un altul de oaie și un cap de vier cu un măr în gură, stacane, bere, prune uscate și miere. De pe al doilea catîr apăru un alămar în care aprinseră cărbuni, și un putinei de lapte. Laptele aproape că o doborî ; copiii nu-i mai simțiseră gustul de un an de zile, dar totuși nu-i chemă încă.

— E otrăvit, nu-i așa ? Ai să te descotorosești în fine de noi.

Maurice cufundă o cană în putinei și bău puțin, tăie cîte o bucățică din mîncăruri și le îndesă în gură.

— U-ai-î-e-leș, făcu, din care Barbary deduse că se simțea neînțeles. Fluieră, iar altarul se umplu de copii mici, îmblăniți — rechiziționaseră un transport de piei în drum spre asediatorii Corkului — și neprietenoși la înfățișare, toți înarmați cu pumnale și securi. Cei mai mari aveau pistoale, cadou de la intendentul nebăgător de seamă al armatei lui Tyrrel.

Vicontele Fermoy se cutremură. Pînă și noduleț acela de copil, nu putea avea mai mult de trei ani, și nu-i puteai ghici sexul, purta un jungher ce părea folositor.

— Dragii de ei, spuse, să nu putem noi revărsa puțină caritate asupra acestor inocenți ?

Barbary îl surprinse luînd mărul din rîtul porcului și aruncîndu-l, după care făcu semn din cap spre Ordin.

Fața de masă și conținutul ei dispărură sub un morman umflat de blană și piele. Parcă ai fi privit în josul unui cuib mare de șobolani viermuinzi. Maurice își feri ochii.

— Presupunem că curriculumul dumitale nu include și bunele maniere la masă.

— Nu.

Dar cu toată foamea lor, observă ea mîndră, nici măcar unul nu-i întorsese spatele Vicontelui sau omului său. Apucă un copan, și-i spuse lui Sylvestris :

— Ține de șase.

Apoi îl însoți pe Roche în naos.

— Ce vrei ?

— Abhorăm o asemenea suspiciune la o femeie, Barbary.

— Maurice, ne-ai acuzat, ai furat de la noi, ai încercat să-mi vinzi fetele mai măricele în bordelurile armatei. Iisuse, ai încercat să vinzi și băieții ! Fiecare bebeluș care-a poposit pe pragul tău mi l-ai dat mie, chiar și atunci cînd știai că n-am ce să le dau de mîncare.

— Exigențele războiului ne conduc pe cărări pe care am prefera să nu le urmăm.

— Crezi că nu știu ? Ce vrei ?

— Hai să ne plimbăm.

Era ger. Crengile copacilor erau la fel de osificate precum pietrele răsturnate ale abației, iar cînd păși afară pe iarbă aceasta le trosni sub tălpi. Barbary ronțăi din piciorul de pui pe care-l ținea cu mîna stîngă și și-o păstră pe dreapta înăuntrul manșonului de curte, din piele de focă, unde, după cum știa Maurice Roche, își ascundea pistolul.

— De O'Neill e vorba, spuse el. Face turul Munsterului, o paradă regală. Pretutindeni e recunoscut ca Regele Irlandei. Se spune că Sfîntul Părinte îi trimite o Bulă cu care să-i excomunice pe toți ereticii, și că i se pregătește coroana pentru înscăunare.

— Ei, ei.

Nu-i mai păsa. În plus, o aflase deja de la Sylvestris care era în cîrdășie cu Caitlin, bucătăreasa lui Maurice. Fără știrea Vicontelui, bucățelele de mîncare ce-o ajutaseră să-i hrănească pe copii în primele zile proveneau din propria lui bucătărie.

— Știai că intenționează să viziteze Roche Castle ?

Clătină din cap. Știa, dar ar fi fost nepractic să trădeze prietenia cu Caitlin.

— De ce ?

— De ce ? Pentru că vrea să ne dedicăm cauzei lui, de-asta. Nu-i destul că fiii noștri călăresc alături de el ? Vrea capul *și* trupul ? Oh, om aducător de necazuri ! Ce-o să ne mai compromită vizita lui în ochii englezilor, dacă ei cîștigă războiul ăsta !

— Încă mai crezi că englezii vor cîștiga, așadar ?

Merita să știi părerea lui Maurice.

— Cine poate ști ? Putem doar spune că pînă acum O'Neill nu l-a cîștigat. Iar amînările sînt fatale în Irlanda. A făcut minuni cu unirea clanurilor, dar crăpăturile încep să se arate. Ne imaginăm că așteaptă să vină spaniolii și să-l ajute să administreze doritul *coup de grâce*. Sau să moară Elizabeth, firește. Cum se mai agață femeia aia !

Tăcu cîteva clipe.

— Și totuși a avut energia să-i taie capul lui Essex.

O privi și slobozi un oftat studiat.

— E o lecție pentru noi toți să nu ne pripim. Pun prinsoare că tînărul a murit nu din cauza nesupunerii sau a rebeliunii, ci pentru că a galopat pîn-acasă și a surprins-o în baie.

Lord Roche clătină din cap :

— Scump preț pentru a fi zărit o regină fără perucă. Era foarte frig.

— Acum ai de gînd să-mi spui ce vrei ?

— Păi, nu poți opri vizita asta ? Ai influență asupra omului.

Barbary se holbă la el.

— Am eu influență ? Asupra lui O'Neill ? Ești nebun.

— Trebuie să ai. Știa că ești aici. Are informatori pretutindeni. Mesajul de la el subliniază anume că Lady Betty née O'Flaherty trebuie să se numere printre cei prezenți să-l întîmpine. Trimite pe cineva la el. Zi-i că avem ciumă. Zi-i ceva. Numai costurile...

— Nu. N-o să mă asculte pe mine mai mult ca pe tine. Niciodată nu m-a ascultat.

Maurice oftă.

— Ne temeam de asta. Bine atunci, cel puţin poţi să-l îmbunezi faţă de noi. Simţim că poate ne-a înţeles greşit poziţia în aceşti ultimi ani. Informează-l despre protecţia noastră asupra micuţilor, ce gardian v-am fost...

— Maurice, ceea ce mi-ai fost, ticălos se cheamă, şi dacă crezi că o ciosvîrtă de pui mă va face să-ţi pun o vorbă pe lîngă O'Neill, poţi să te mai gîndeşti.

— Nu putem fi în măsură să facem tot ce ne-ar plăcea, este adevărat.

Se opri şi-i puse o mînă pe braţ, privind-o în ochi.

— Dar reţine un lucru, Barbary. Nimeni nu le-a spus vreodată MacSheehyilor cine a împuşcat-o pe Rosh MacSheehy la jaful Castelului Spenser, în noaptea aceea.

Rămase nemişcată.

— Şi tu ştii ?

— Se pot face unele deducţii subtile.

N-o mai văzuse niciodată zîmbind, şi fu uimit. În pofida tuturor, încă mai era o femeie atrăgătoare.

— Maurice, nu ţi-am spus niciodată că te admir mai mult decît pe oricare bărbat pe care l-am întîlnit, dar aşa e.

Îl privi îndepărtîndu-se, ştiind că o crezuse ironică. Dar e adevărat, îşi spuse. Ai ascultat de preceptele Preacinstitului Dumnezeu cu deplină onestitate. Ţi-ai căutat ţie şi familiei tale drumul prin Infern şi ai scăpat cu viaţă, şi indiferent cine învinge sau pierde, voi veţi rămîne vii. Şi nimic nu-i mai de admirat decît asta.

Cînd O'Neill apăru la vedere, căpetenia ce stătea alături de Barbary spuse fără voie :

— Iată-l pe Moise.

Comparaţia nu era deplasată. Copilul care fusese cules din rogozul irlandez şi dus în casa Faraoanei Engleze devenise conducătorul ce-şi scotea poporul din captivitate. Făcînd manevre ca să menţină Ulsterul liber, omul se pomenise mîntuitorul unei naţiuni şi simbolul speranţelor ei. Mai mult de-atît, unul dintre micile steguleţe pe care le fluturase odată pentru a obţine avantaje devenise în mîna lui un stindard şi fîlfîia în urmă-i astfel că nu numai irlandezii ci toate naţiunile catolice ale lumii îl ovaţionau. O'Neill era acum războinicul sfînt ce apăra

Adevărata Credință împotriva mașinațiunilor unei Regine eretice.

În timp ce trecu la trap pe lîngă ea, cu ochii îndreptați către Roche Castle, Barbary se uită după vreo urmă a înșelătorului pe care-l cunoscuse, și nu găsi nici una. își lăsase părul și barba să încărunțească iar pe față îi era întipărit calmul uimit al omului ce-a fost depășit de destin. Populația împuținată a Blackwaterului și Awbegului întindea mîinile să-i atingă calul, scara șeii, cizma, arunca pumni de grîu prețios peste el, ovaționa și suspina, și alerga înaintea lui așternîndu-i calea cu frunze de stejar în locul celor de palmier.

Cavalcada care-l urma era aproape imperială. În afară de O-și și Mac-și mai mulți decît se putea număra, infanteriști irlandezi și căpetenii scoțiene, fiecare provincie aparținîndu-i lui Filip al Spaniei era reprezentată. Castilia, Aragon, Leon, ambele Sicilii, Ierusalim, Portugalia, Navara și Indiile, la fel ca și un cardinal din Italia, iezuiți cu pieptare și pantaloni bufanți și franciscani învești mîntați în cafeniu. Cardinalul își agita bereta și-i încuraja pe spectatori să strige mai tare.

— *Viva*, striga. *Viva Ugo, Conte di Tirone, Generale Ibernese !*

Și tot ce putu gîndi Barbary fu : Ce-o să le dea Maurice de mîncare ?

Maurice Roche se gîndea la același lucru. Cînd Barbary se înghesui în sală și îl zări îngenunchind dinaintea lui O'Neill, văzu că avea fața schimonosită în ceea ce alții ar fi interpretat ca o penitență exaltată, fiind de fapt îngrijorarea pentru propria-i cămară.

Vocea lui O'Neill era limpede și rece.

— Tu, spuse, tu ești, și cei ca tine, motivul pentru care Irlanda nu e unită ca să se scuture de jugul crud al ereziei și-al tiraniei. Alătură-te nouă în sfînta noastră acțiune, eliberează-ne de cea mai mizerabilă tiranie și bucură-te de religia noastră, de siguranța soției și a copiilor, pămînturi și bunuri, care toate sînt primejduite prin propria voastră necugetare.

Maurice, Viconte Fermoy, spuse că nu le mai rămăseseră prea multe bunuri de care să se bucure, dar că-și vor da toată silința.

Toate căpeteniile locale trecură să-şi aducă omagiul. Apoi veni rîndul Barbaryei să fie condusă în faţa jilţului ce fusese instalat pe estradă în chip de tron.

O chestionă curtenitor, ca o persoană regală catadicsind să pună întrebările cuvenite unui supus răpus de uimire. Şi era uimită. Crezuse că el se va aştepta s-o găsească furioasă pentru a o fi înşelat, că îi va prezenta dacă nu scuze, măcar eschive, un ghiont, ceva zeflemele conştiente de sine ca s-o readucă la o dispoziţie mai bună. Şi nimic din toate astea. Vechiul canal care le permisese întotdeauna să se înţeleagă unul pe celălalt nu numai că se astupase, putea nici să nu fi existat ; el era propria lui hagiografie, atît de completă încît istoria se rescrisese. Ea şi alte victime ale înşelătoarei, schimbătoarei strategii, asemeni strategiei însăşi, îi fuseseră şterse cu buretele din memorie. Diviziunea era înfricoşătoare şi atît de impenetrabilă încît se auzi pe sine răspunzîndu-i la întrebări cu sfiala unui curtean nou.

— Înţelegem că ai adunat mulţi din orfanii noştri locali în grija dumitale, spuse O'Neill.

— Da, *my lord*, aşa este.

— Ce interesant. Ai dorit această sarcină, sau ţi-a fost impusă ?

— Pur şi simplu au venit.

Unde era război, acolo erau şi orfani. Copilaşi concepuţi din violul mamelor ai căror soţi, şi uneori chiar ele însele, nu puteau îndura să-i privească în faţă. Copii cărora le muriseră părinţii. Copii ai căror părinţi nu-i puteau hrăni. Copii care pur şi simplu se pierduseră.

Şi, la fel de sigur cum era că el îi crease, războiul distrusese instituţiile ce aveau grijă de ei. Nu mai erau Legile Protestante pentru Săraci, nu mai erau mănăstiri catolice. Poate pentru că reputaţia lui Tadg şi ruinele Abaţiei Ballybeg încă mai păstrau un oarecare miros de sanctuar, acolo fuseseră duşi sau îşi găsiseră singuri drumul. În acele zile dintîi cînd ea şi Sylvestris vînau ca să aibă ce mînca, îi auziseră şi pe alţii plîngînd în pădure. Într-o zi găsise trei nou-născuţi părăsiţi înaintea altarului, unde careva suflet disperat şi credincios îi încredinţase unui miracol al Maicii Domnului. Toţi trei muriseră de expunere la soare.

Ca autoritate a districtului, mulți îi fuseseră lăsați Lordului Roche. Iar el i-i lăsase ei :

— Au nevoie de grija unei femei, Barbary.

— Au nevoie de mîncare, i-o întorsese ea. N-am cum să-i iau. Murim de foame.

Dar de luat îi luase, pentru că el nu vroia s-o facă. Și de foame, mureau.

— Cît de mulți ai ?

— Douăzeci și șase vii, *my lord.* Cincisprezece au murit.

— O proporție nu prea rea, comentă încurajator O'Neill.

Bun cuvînt, proporție. Practic. Nu conținea vomă, sau dizenterie ori hemoragii. Un cuvînt care înăbușea zbieretele, sufocările, tusea și strigătele după mame, și-i ștergea din existență pe cei ce muriseră fără a scoate măcar un sunet.

Cu gluma rezolvată, urmă :

— S-a adus în atenția noastră că probabil îl cunoști pe englezul Charles Blount.

Blount ? Blount ? Asta era Lordul Mountjoy, prietenul lui Essex și iubitul Penelopei Rich.

— Nu pot spune că ne cunoaștem ; am jucat cărți cu țiitoarea lui.

— Ce fel de om ai spune că era ?

— În ce context, *my lord* ?

— El e următorul pe care-l va trimite împotriva mea Elizabeth.

De astă dată, condescendența nu-i era adresată Barbarey, ci sărmanei Regine protestante care se tot vîra în gura lupului.

Mountjoy. Satin alb și negru profilat pe una dintre tapiseriile din odaia de jucat cărți a lui Essex, un rotocol de fum, o voce subțire care vorbea mult pe tema mîncării, o șoaptă în comploturile lui Essex. Ridică din umeri.

— Un mare fumător și un filfizon. Nu pot spune nimic despre calitățile lui de general.

O'Neill dădu din cap.

— Confirmi ceea ce am auzit și noi.

Se întoarse spre căpeteniile din jurul său :

— O să-l batem în timpul care-i trebuie ca să-şi sfîrşească micul dejun.

În timp ce rideau, i se mulţumi, fu binecuvîntată şi expediată. Abia cînd se întoarse supusă să plece, îşi dădu seama ce se întîmpla şi se răsuci spre el :

— Pentru numele lui Dumnezeu, O'Neill, nu mă trata aşa ! Cel puţin spune-mi despre Will. Cum o duce ? Unde e ? Unde-i Grace O'Malley ? Unde e O'Hagan ?

De ce nu venise nici unul dintre ei s-o salveze ?

Sala se cufundă în tăcere ; avea femeia aceea să comită cea mai gravă crimă de lèse-majesté, o scenă femeiască ?

O'Neill ridică din sprîncene.

— Jupîneasa O'Malley e bine, cred. Iar dacă te referi şi la ambasadorul meu din Spania, atunci am ştiri că şi el este bine.

Tot în Spania. Probabil credea că încă mai e tăinuită undeva la loc sigur în Anglia.

Bărbaţi se apropiară din toate părţile şi o zoriră să iasă. Fu condusă într-o cameră şi se regăsi singură cu Hoveden, secretarul englez, care avea chipul compus într-o expresie oficială de simpatie.

— *My lord* a dorit să vă spun în particular, şi să vă exprim simpatia lui, că Meşterul Clampett a murit luna trecută.

Aşteptă, dar ea rămase liniştită, aşa că urmă :

— Un accident, s-ar zice. Un tun care fusese prost încărcat pe o remorcă s-a răsturnat şi l-a prins dedesubt. A murit a doua zi.

Will.

Hoveden tuşi.

— Deşi într-adevăr *my lord* a găsit mai puţină folosinţă pentru tunuri în strategia sa războinică decît prevăzuse iniţial, Meşterul Clampett a fost înmormîntat cu toate onorurile cuvenite unui om care a lucrat cu mult folos pentru cauza noastră. Un preot era cu el şi ne-a spus că s-a prăpădit cu cinste.

Tuşi din nou.

— Nu vă pot reproduce ultimele lui cuvinte, căci preotul nu înţelegea engleza. Dar a murit cu cinste. Eraţi înrudiţi într-un fel, mi se pare.

— Era tatăl meu.

Se înapoie la abație prin cîmpii ce reveneau la sălbăticia din care fuseseră create, iar Will Clampett o însoți la tot pasul. În cea mai mare parte a drumului rămase tăcut, dar uneori îi auzea vocea devoniană propovăduindu-i teoriile științifice. Îl adusese în țara asta ca să moară aici, asistat de cine știe ce popă care-l pisa cu o vorbărie în care nu credea și pe care n-o înțelegea.

— O, Will, îi spuse, de ce nu m-ai lăsat să mă-mpuște soldații englezi ? Atunci ai fi putut muri de bătrînețe în patul tău, și n-aș fi fost pierdută fără tine, așa cum sînt acum.

Fiind o chestiune personală, Will nu-i răspunse la întrebare.

27.

Noul general al Elizabethei sosise în Irlanda odată cu noul secol.

Tatăl lui Mountjoy se ruinase pe sine și familia sa printr-o goană încăpățînată după Piatra Filosofală care va fi prefăcut metalele ordinare în aur. Îi lăsase fiului său patru lucruri : un nume ancestral, încăpățînarea, abilitatea de a recunoaște un nebun ca tatăl său imediat ce-l vedea, și convingerea că nu exista nimic de genul Pietrei Filosofale.

Deși Dublinul și orașele din Pale zbierau după el să le elibereze de asediatorii lui O'Neill, la fel cum zbieraseră și după prietenul și patronul său Essex, refuză să repete greșeala acestuia și să le asculte. Era aici ca să cîștige un război, nu să-și facă prieteni. „Josnicia și necinstea localnicilor anglo-irlandezi au fost principalele cauze ale nenorocirii acestui regat", fu argumentul cu care le respinse. Și, odată cu această declarație, timpul încetă să mai fie de partea lui O'Neill pentru a începe să treacă de partea lui.

Avea un mare avantaj într-o Regină la fel de încăpățînată ca el și acum pregătită să stoarcă Anglia pînă la ultimul strop de sînge dacă făcînd aceasta îl putea înfrînge pe O'Neill. O vreme, Mountjoy șezu cuminte în Dublin și-și puse bazele. Aliații lui, hotărî, aveau să fie Foametea, Timpul și Irlandezii înșiși. Apoi își scoase satinul negru cu alb, puse pe el o haină grea, patru perechi de ciorapi

de lînă, trei veste, un cocon de basmale, împachetă o rezervă îmbelșugată de pipe și tutun, și plecă la război.

Lăsînd Munsterul, Leinsterul și Connaughtul doar cu puțin mai mult decît garnizoanele lor engleze ca să le apere, porni în marș spre nord și începu ceea ce Elizabeth fusese întotdeauna prea zgîrcită cu banii ca s-o facă înainte, transformarea invizibilului Zid al lui Hadrian în realitate. Forturi se înălțară într-un șir lung, defensiv. Mai devreme sau mai tîrziu, raționa Mountjoy, avea să-l blocheze pe O'Neill îndărătul lor. Oriunde găsea animale domestice le omora, și tăia și săra fiecare cîmp pe care era cultivat porumb.

Treaba nu se făcu fără pierderi. „În fiecare zi lucram și aproape în fiecare zi luptam", scria el. O'Neill îi opuse rezistență tot timpul, dar forțele lui erau difuzate în întreaga țară, iar Mountjoy și le concentra pe ale lui asupra unui singur obiectiv la fiecare moment dat.

Îndîrjirea lui pe o singură problemă, trăsătură pe care irlandezii n-o dețineau în măsură remarcabilă, era înspăimîntătoare. Căpeteniile nu erau obișnuite cu un om care nu putea fi distras, iar războiul acesta lung și fără hrană îi obosea. Seniorii lor, O'Neill și O'Donnell, trebuiau inevitabil să aleagă între interminabil-contestata conducere a clanurilor, alegeri care la fel de inevitabil făceau ca oameni puternici să fie dați de-o parte, lucru care nu le plăcea.

Acolo unde auzea de asemenea oameni, Mountjoy le făcea curte. „Întorceți-vă la vasalitatea voastră", le spunea, „și vi se vor acorda la loc pămînturile și stăpînirea". Unii refuzau, dar ceilalți îl uimeau prin iuțeala și energia cu care-și întorceau haina pe dos. La loc de frunte printre ei se înscriau membri ai propriilor familii ale lui O'Neill și O'Donnell, și unii și alții tipici monarhi ipotetici incapabili de a-și depăși concepțiile tribale, Sir Arthur O'Neill și Niall Garv O'Donnell. Mountjoy scria acasă aproape îngrozit de promptitudinea cu care îi ofereau hrană și-l ajutau să le-o interzică foștilor lor aliați.

O'Neill spumega de furie și mizerie, recunoscînd că nu atît slăbiciunea de caracter îi îndepărta de el pe acești oameni, cît sistemul bolnav ce făcuse Irlanda neputincioasă în fața invaziilor timp de secole. O putea vindeca, o

vreme se descurcase, dar o tămăduire completă cerea timp, şi acesta îi lipsea cu totul. Pentru ca întreaga structură să nu se năruiască în jurul lui, avea nevoie de unul din cele două miracole aşteptate — moartea Elizabethei sau sosirea spaniolilor.

Moartea lui Will Clampett o ajută pe Barbary să-şi dea seama că stătuse în aşteptare. Întotdeauna în cele mai negre momente din viaţa ei, un *deus ex machina* sub forma lui Will, sau a lui Dick Încornoratu, a lui O'Hagan sau a bunicii ei, apăruse din umbre, şi în aceste cele mai negre momente din toate fusese incapabilă să se dezbare de ideea că unul sau altul dintre ei o va face iarăşi. Acum Will murise, iar ceilalţi nu apăreau. Nu îi mai rămăsese nici o speranţă. Sylvestris o privea în panică cum pierdea tot mai multă energie.

— Reuşim, spunea el, încercînd s-o facă să mănînce. La primăvară vom putea ajunge la Kinsale, cu ajutorul lui Dumnezeu. S-ar putea ca Dick Încornoratu să fie acolo. Poate o să vină O'Hagan şi-o să te ia de nevastă. Am putea fura o barcă şi să ajungem în Connaught.

Nu exista nici un Dick Încornoratu, nici un O'Hagan, nici o Grace O'Malley, şi cu siguranţă că nu exista nici un Dumnezeu care să-i ajute.

— Pur şi simplu nu mi-e foame.

— Eşti inutilă ! ţipă Sylvestris la ea. Eşti o laşă ! Ne-ai luat la tine şi acum ne laşi baltă !

Dar înainte ca ea să poată muri, se prăpădi Treasa. Era fetiţa pe care Sylvestris o găsise ascunsă sub femeia moartă, în noaptea masacrului, mîndria şi bucuria lui. Dintr-un motiv pe care Barbary nu-l putuse deduce niciodată, o numise „Trees", nume pe care copiii Ordinului îl adaptaseră străvechiului nume celtic Treasa. Indiferent de ce naţionalitate îi fuseseră părinţii, copila moştenise de la ei un umor înnăscut ; crescuse spre a fi clownul Ordinului, articulînd cuvintele pe măsură ce le învăţa, cu o gură ce se tîra în sus formînd zîmbete contagioase, sau în jos în groază maimuţărită. Pentru ea, Sylvestris încălcase instrucţiunile Barbaryei de a nu fura niciodată de la Lord Roche — regula Ordinului : nu-ţi spurci pragul propriei uşi — şi şterpelise o veche blană de lup din ances-

tralul zid al lui Roche ca să facă din ea un veșmînt ce cuprindea întreg trupul fetiței. Chipul mititel clipind de sub țeasta animalului amintea de o ciumăfaie.

Toamna, cînd culegeau fructele, căzu dintr-un alun și-și rupse șoldul. Tadg i-l puse la loc, Barbary vîrî cu lingurița porții suplimentare în gurița copilei, dar malnutriția incipientă o făcuse vulnerabilă la pneumonie, „prietenul mișneagului", care se împrieteni cu ea șaizeci și cinci de ani înainte să-i vină vremea.

Suferința lui Sylvestris fu cumplită. În loc de-a o ajuta pe Barbary să împreuneze mînuțele, așa cum făcuse de-atîtea alte ori cu alte mîini micuțe, luă trupșorul în brațe și începu să-l legene, refuzînd să lase să-i fie luată.

— Las-o-n pace. De ce n-ai oprit-o ? Puteai s-o fi oprit.

Barbary își luă capul în mîini.

— Să nu mai spui asta.

— Puteai. Tu ești deșteaptă. M-ai salvat pe mine. Și acum te dai bătută și ne lași aici. Și ea e moartă și vom muri cu toții.

Erau în criptă, înconjurați de întregul Ordin, pentru că acela era singurul adăpost complet și sigur pe care-l aveau. Din colțul unde dormea Tadg îi puteau auzi glasul, rugîndu-se. Lumina lumînărilor dezvăluia chipuri flămînde, speriate, pînă și ochii răi ai lui Gill înotau în lacrimi. Și se uitau la ea.

Nu-i dorea, pe nici unul ; pînă și Sylvestris îi căzuse pe cap, într-un fel. N-aveau dreptul să-i ceară ce nu le putea da. Făcuse tot ce era omenește posibil. Cum să fi putut face mai mult ? Tot timpul se dăduseră lupte în ținutul dintre ei și Kinsale, și cum se puteau aștepta ca ea să mîne pe-acolo douăzeci și șase de copii, din care cel puțin doi-trei fuseseră grav bolnavi într-un moment sau altul ? Și ce dac-ajungeau la Kinsale ? Dick Încornoratu n-avea să fie acolo, altfel ar fi reușit să ia legătura cu ea pînă acum. Rapoarte din toate orașele asediate vorbeau despre suprapopulare și refugiați cerșind pe străzi bani ca să-și cumpere drumul înapoi spre Anglia. Ce „proporție" din acești douăzeci și șase ar fi supraviețuit după așa ceva ?

Douăzeci și cinci. Acum erau douăzeci și cinci.

Christoase, îi invidia pînă şi pentru luxul de a fi neajutoraţi. Puteau muri fără chinul responsabilităţii ce era acolo, cu ea, în centrul acelui cerc patetic. Fusese ca ei cîndva, suferind într-o pivniţă rece din Londra cu Will tremurînd de malarie, murind de foame şi inocenţă, şi se simţise mai bine în postura acelei copile decît într-a femeii de-acum.

Şi atunci, privind în urmă la mica ea-însăşi de-atunci, văzu că în pivniţa londoneză păşise cel mai mare *deus ex machina* dintre toţi, Preacinstitul Om, un înger trimis de Preacinstitul Dumnezeu ca s-o înveţe că înşelătoria era cea mai folositoare din toate realizările omeneşti, iar supravieţuirea singurul cîştig. Fiară brutală cum era, Preacinsitul Om nu s-ar fi lăsat aşa cum se dădea ea bătută.

Îndurerată, se ridică în picioare şi veni lîngă Sylvestris.

— Am s-o opresc, spuse. Dă-mi-o pe Treasa.

A doua zi, înmormîntară fetiţa în secţiunea călugărilor din cimitirul unde îi îngropaseră pe toţi ceilalţi, după care începură antrenamentul.

Pînă acum, supravieţuirea lor depinsese de furtişagurile grosolane de la armatele cu tabere instalate de-a lungul Blackwaterului ; engleze sau irlandeze, erau întotdeauna păzite, dar călcîiul lor al lui Ahile, în ce-i privea pe membrii Ordinului, îl reprezentau cei ce se ţineau după tabere, pentru că aceştia aveau copii, ceea ce însemna că santinelele, văzînd cîţiva copii, mai mulţi sau mai puţini, tindeau să nu-i ia în seamă ; îi alungau de lîngă depozitele de mîncare aşa cum se găseau, dar nu-şi făceau probleme cu prezenţa lor propriu-zisă în tabere, şi odată pătrunşi înăuntru membrii Ordinului se puteau ascunde, pîndind şi aşteptînd, pînă la căderea întunericului. Doi dintre ei, Tabitha Puritana şi Coughlin, care avea zece ani, promiteau să devină buni deschizători de lacăte ; Seamus, mărişor pentru cei unsprezece ani ai săi, putea căra cantităţi mari sub manta, iar sub îndrumarea Barbaryei puteau scoate mîncarea din tabără pînă în locurile unde alţii aşteptau cu roabe.

Tadg dezaproba activităţile Ordinului — deşi niciodată pînă la punctul de-a refuza să le mănînce rezultatele — dar contribuise şi el arătîndu-le tuturor cum se calmează un cal, cum i se ciupeşte o venă la gît şi i se suge sîngele,

așa cum făceau păstorii irlandezi cu vitele după cîte un drum lung. Barbary și copiii englezi mai mari se codiră la acest gînd, dar foamea îi opri să mai fie mofturoși cînd îi văzură pe micii irlandezi extrăgîndu-și substanțele nutritive din liniile cavaleriei cu un cîștig considerabil pentru ei și, se părea, nici o vătămare adusă cailor.

Ordinul putea urmări, desface încuietori, fura și, cel puțin pînă în prezent, să iasă basma curată. Acum instrucția deveni mai sofisticată.

— Tadg, spuse Barbary, vreau să stai aici și să te plimbi un pic.

Se aflau pe iarbă, lîngă altar.

— Și mai vreau să-ți pui pietricelele astea în buzunarul mantalei și să țipi în clipa cînd simți că ți le scoate cineva.

Îi agăță la cingătoare o pungă zdrențuită.

— Dacă-i vorba să-i înveți pe micuții aceștia să fure din buzunare, eu nu mă bag ! mugi Tadg. Femeie n-auzit-ai niciodată de-a fi sărac da' cinstit ?

— Auzit-ai vreodată de-a fi cinstit da' mort ?

— Ah, dar, Barbary, pînă acum ne-am descurcat și fără asta. N-am să te-ajut să atîrni o piatră de moară de grumazul copiilor ăstora, mai bine s-ajungă-n Împărăția Cerurilor.

— Treasa a ajuns acolo, i-o tăie Barbary, și eu o vroiam aici. Dacă nu vrei, am s-o fac eu singură, deși tu ai fi mai bun.

Tadg era orb din naștere iar celelalte simțuri i se dezvoltaseră pînă la punctul în care putea simți mișcarea aerului în urma unei păsări ce trecea. Dacă puteau curăți cu succes buzunarele lui Tadg, aveau să le poată curăți pe ale oricui.

Tadg fu redus la tăcere ; Treasa fusese favorita lui.

— Am să îngădui josnicia, spuse, căci păcatul apasă pe umerii voștri, nu pe-ai mei.

Începu chiar să-i placă jocul, deși răgea că-i aude înainte ca puștii să se fi apropiat măcar.

— Nici măcar nu știți că v-ați născut, le spuse Barbary cînd își pierdură curajul. Pe mine Preacinstitul Om obișnuia să mă bată dacă se simțea atins.

În noaptea aceea, Tadg o chemă în cotlonul lui.

— Nu-i vorba numai de păcatul faptei, Barbary, mai e şi primejdia în care se bagă.

— Tadg, dacă avem de gînd să-i scoatem de-aici va trebui să ne mutăm în oraşe, şi nu cunosc nici un alt mod în afara ăstuia de-a supravieţui într-un oraş.

— Dar în oraşe nu mai e nici o lege, aşa aud. Şi unde nu-i lege, oamenii o iau în propriile lor mîini. Te gîndeşti ce-au să-i facă unui hoţ de buzunare, oricît de mic ?

— Iisuse Christoase, crezi că n-oi şti ?

Zăcuse trează, trecînd-o toate năduşelile cu gîndul la asta. O paralizase făcînd-o să stea la abaţie mai mult decît ar fi trebuit. A fi prinşi de soldaţi care nu-i credeau decît copii năzbîtioşi de pe lîngă tabere nici măcar nu se putea chema un risc, în comparaţie cu celălalt. Seamus fusese oprit în timp ce căra patru jimble de la magazia cantinierului oştirii lui Essex, şi explicase într-o engleză corectă, aşa cum îl învăţase Barbary, că fura pentru mama lui bolnavă. Mamele bolnave erau întotdeauna de mare folos, şi se găseau din belşug. Intendentul îi trăsese o săpuneală, dar îl lăsase să plece, ba chiar îi dăduse o pîine s-o ia cu el. Un negustor din Cork sau din Kinsale cu punga tăiată n-avea să fie atît de benign.

— Dar teama de asta e tot ce mă face să-i ţin aici. Şi dacă rămînem aici, au să moară cu toţii. Războiul ăsta nu se mai sfîrşeşte, Tadg. Trebuie să plecăm. Nu ştiu unde, dar undeva tot trebuie. Precinstitul Om nu-şi făcea griji niciodată dacă vreunul dintre noi cădea prins.

— Adorabil caracter, Precinstitul tău Om, văd.

— Ne-a ţinut în viaţă. Pe majoritatea.

Sylvestris, care devenea, din punctul de vedere al Barbaryei, tot mai obstrucţionist, nu era nici el de acord cu noul antrenament.

— N-am s-o fac, asta-i hoţie. „Să nu furi".

— Ce mama dracului am tot făcut de cînd sîntem aici ?

— Asta era altceva. Acum e... ceva personal. Domnul ne va da ce ne trebuie.

— Pîn-acum n-a făcut mare brînză !

Încercă să fie calmă.

— Uite ce e, Sir Stayon, cu nu pot să cos, să gătesc, să fac nimic. Nu ştiu nici un alt mod de-a supravieţui.

— Dar dacă răzbim pînă la Kinsale, te poți duce la Henry. O să aibă el grijă de tine.

— Nu poată să aibă grijă de douăzeci și patru de orfani asortați.

— Și-atunci o să-i ținem noi ?

Cu toată revolta sa împotriva autorității ei, încă mai privea relația lor ca fiind specială și era din cînd în cînd gelos pe ceilalți.

— Ce propui să facem cu ei ?

Nu se gîndise.

— Există locuri.

— Și am fost și eu în ele. Există străzile, asta-i tot ce există. Știu bine. Fetele devin curve, băieții la fel, poate. Asta-i singurul talent cu care putem supraviețui pînă să lucrăm ceva valabil pentru toți. Și da, am de gînd să-i țin lîngă mine. Poate c-o să mergem cu toții în Connaught și-o să ne facem pirați, dar Dumnezeul tău afurisit mi i-a adus pe cap, și dacă nu apare altcineva mai bun, eu sînt mama lor.

Toamna sosi din nou înainte ca Ordinul să fie gata.

Vara fusese bună într-un fel, proastă în altul. O lenevie se lăsase peste regiune, pe măsură ce alte și alte trupe irlandeze erau retrase să apere nordul. Asediile orașelor din Pale erau mai mult sau mai puțin încheiate, deși nici unul din refugiații slăbiți ce fuseseră blocați înăuntru nu îndrăznea să se aventureze în cîmp deschis și să-și reclame așezările, și probabil nici n-aveau s-o facă vreodată. Cînd și cînd, cîte o oaste sosea în Blackwater numai pentru a-l părăsi din nou după vreo săptămînă, sub amenințarea unui atac irlandez. Foarte rar avea loc cîte o ciocnire propriu-zisă.

Zvonurile cum că spaniolii erau pe drum să se alăture cauzei lui O'Neill se repetau în susul și-n josul drumurilor pe măsură ce oamenii începeau iarăși să se deplaseze, cu prudență ; o Armada fusese văzută în largul Connaughtului, sau pe lîngă Donegal, avea să debarce ba la nord, ba în vest, ba-n sud, dar asemenea zvonuri fuseseră monedă curentă prea multă vreme, și oamenii le transmiteau aproape pe un ton de scuză.

Cu veşnicul optimism al ţăranului, paorii irlandezi începură să adune o recoltă jalnică, în speranţa că acesta era anul cînd nu le va mai fi luată. Cea mai mare resursă a lor, poate singura, de-a lungul ultimilor ani, fusese oferită de unul dintre principalii lor opresori ; răzoarele cu cartofi pe care le plantaseră, ca să se hrănească pe cînd lucrau pentru antreprenorii englezi nu numai că înfloriseră, dar fuseseră şi adesea trecute cu vederea de soldaţii prăduitori care nu recunoşteau în tuberculi o sursă de hrană. Barbary şi Sylvestris făcuseră un raid nocturn prin grădinile căsuţelor de la Hap Hazard şi furaseră cîte ceva de sub nasul MacSheehy-ilor ca să-i răsădească într-un răzor săpat leneş între zidurile refectoriului abaţiei, rămas fără acoperiş.

— Ziceţi voi ce-oţi vrea despre Sir Walter, spusese Tadg, cînd zi de zi singura lor masă consta din supă de cartofi sau cartofi fierţi, plăcintă cu cartofi ori cartofi copţi, dar le-a făcut irlandezilor un mare serviciu cînd a adus blestemăţia asta pe ţărmurile noastre, putrezi-i-ar oasele.

Pe de altă parte, în timpul verii vremea fusese răcoroasă şi umedă iar acum, pe cînd se pregăteau să plece, una dintre fetele englezoaice, Priscilla, tuşea.

— S-ar putea să fie boală de plămîni, Barbary, spuse Tadg. N-ar trebui să plece la drum.

— Trebuie. N-o să se facă mai bine dacă stă aici pe timpul iernii. Avem teleguţa, Seamus o s-o-mpingă. Aş fi vrut să fii şi tu, Tadg.

O scosese adesea din minţi cu principiile şi religia lui, îl învinuia amarnic de-a-i fi umplut lui Sylvestris capul cu nonsensuri popeşti, dar răzbise fără mîncare cînd copiii mureau de foame şi plînsese cînd piereau. Fusese singurul adult cu care se putuse sfătui, şi cel puţin îi dăduse iluzia că nu purta complet singură povara responsabilităţii.

— Sînt prea bătrîn. Nu v-aş fi de nici un folos pe drumuri pe care nu le cunosc şi care nu mă cunosc. Maurice o să-mi dea cele de trebuinţă cînd voi veţi fi plecat, aşa cum a mai făcut. O să vă fie bine.

— Bine.

Se aşeză lîngă el şi-şi rezemă capul de peretele criptei.

— O să fie bine. Nu știu încotro ne îndreptăm, sau de ce, sau ce-o să facem cînd ajungem acolo. Mi-e frică să plec și mai frică mi-e să rămîn. Și-s așa de-al dracului de obosită. Nu vroiam asta... scăparea asta de sub control. Știai, Tadg, că într-o vreme credeam că pot salva Irlanda ? Să-i aduc lui O'Neill tunurile, să scăpăm de Bingham, să-l păcălim pe ăsta, să-l înșelăm pe ălălalt. Ce mai toantă ! Nu pot salva măcar o gașcă de copii flămînzi.

Sylvestris, căruia i se inflamaseră polipii, sforăia încetișor în colțul lui, Priscilla tușea, restul Ordinului dormea, cu excepția lui Gill care era de veghe în turla clopotniței uitîndu-se după tîlhari. Înăbușit de buruienile și boziile ce ascundeau partea de sus a treptelor, țipătul bufniței din refectoriu ajunse la ei în criptă, pe cînd pleca la vînătoare.

Mîna lui Tadg pipăi în josul brațelor pînă o găsi pe-a ei și o strînse.

— M-am gîndit în ultima vreme că poate nu întîmplător i-ai numit pe copiii ăștia Ordinul. Aici sînt gaeli și gali, celți și saxoni, și deși în furt se unesc, unire e ceea ce fac. O fi ea de furat, dar împart între ei mîncarea fără să se gîndească la strămoși, sau la țară, sau chiar religie, Domnul să aibă milă de ei. Să salvezi Irlanda, zici tu, și poate-ai s-o salvezi, și pe ea, și Anglia. Nu ești o toantă, Barbary O'Flaherty, indiferent ce-or fi ei.

Nu înțelegea despre ce-i vorbește, dar glasul bătrîn și sonor era încurajator. Îi frecă mîna venoasă cu degetul mare, și adormi cu capul pe umărul lui.

Primul popas fu la Mallow. Deși doar la cinci mile distanță, călătoria era exact atît de lungă pentru ca să-i poată face față cei mai mici dintre copii. Dacă orașul avea să fie pustiit, vor trece rîul și vor încerca să găsească adăpost pe malul sudic, gata să-și continue drumul dimineață ; dacă era ocupat, atunci Ordinul putea foarte bine să-și înceapă munca acolo la fel ca în oricare altă parte. Își simți stomacul înnodîndu-se la gîndul riscurilor, dar trebuia să și le asume.

Ultima oară cînd vizitase Mallowul fusese printre ocupările orașului, ca să aducă niște apă din aceea care izvora caldă din piatra de var ce-i înconjura Puțul

Doamnei şi avea reputaţia de a vindeca reumatismul, frigurile şi diareea. De vreme ce majoritatea membriior Ordinului suferau de una ori de alta, ea şi Seamus riscaseră călătoria, deşi, oricît de bine le făcu apa, ar fi putut să nu-şi dea osteneală. Oraşul fusese complet părăsit, cu excepţia unei bătrîne ce moşmondea într-o grămadă de pietre şi se ascunsese auzind hodorogitul teleguţei lor. Acolo unde prăvăliile mărginiseră strada coborînd spre rîu nu mai erau acum decît simple resturi de zid, nu mai înalte de trei picioare, iar peste ele puteai privi la cioturile ce fuseseră odinioară castelul.

Astăzi, însă, Malowul funcţiona ; de la o milă distanţă putură auzi trompetele sunînd, şi cîţiva ţărani irlandezi, mereu gata a-şi satisface curiozitatea chiar dacă asta-i costa viaţa, se îndreptau spre sursa sunetului.

— Sigur c-o să fie grozav să vezi un strop de viaţă, chiar dacă-i englezească, strigară ei spre Barbary. Şi zău că sub un strașnic număr de tufe de agrişe găsişi toţi copiii aiştia, duduie !

— V-am spus, le zise Barbary celor din Ordin în timp ce oamenii le-o luau înainte, sîntem uşor de observat. O să ne separăm aşa cum v-am spus eu. Ocolim oraşul către apus, traversăm rîul lîngă Castelul O'Callaghan şi alegem un loc în care să ne putem da întîlnire mai tîrziu. Ce nu faceţi ?

— Niciodată nu-ţi găsi drum într-un oraş, han sau puşcărie din care să nu-ţi poţi găsi drum să ieşi, răspunseră în cor.

— Al dracu' de-adevărat.

Aşa că, atunci cînd într-un tîrziu se apropiară de Mallow, o făcură dinspre sud. Rupseră rîndurile ca să treacă podul, în grupuri separate de cîte doi, trei, amestecîndu-se în surprinzătorul număr de oameni ce-l treceau odată cu ei. Barbary împingea şareta, stînd de vorbă cu Priscilla, a cărei tuse cedase sub impresia evenimentelor interesante din jurul ei. Soldaţi englezi cu mantale roşii şi suliţe stăteau pe pod, grăbind circulaţia.

— Haideţi, haideţi ! Întindeţi compasu' ! Nu vă vreţi berea pe gratis ?

Un bătrîn de lîngă Barbary întrebă :

— Ce strigă saxonii ?

— Că ne dau bere pe gratis.

— Bere pe gratis, așa ? O spînzurătoare pe gratis e tot cu ce-o să ne-alegem de la ei.

Dar grăbi totuși pasul înainte.

O femeie cu fața hăituită și cu un copil mic îi arăta Barbaryei coșul plin cu goldane.

— Oare saxonii-or să le cumpere p-astea de la mine, acu ?

Barbary pipăi una, tare ca piatra.

— Poți să-ncerci.

Sus pe deal, dincolo de intrarea castelului, era locul unde se înălțase cîndva în mijlocul străzii sala municipală, cu lemnăria pe jumătate instalată. Nimic nu mai rămăsese din ea, pînă și molozul fusese îndepărtat, iar într-o latură se ridicase o platformă largă. Pretutindeni prin oraș se vedeau soldați, deși Barbary nu zărise nici urmă de bagaje sau corturi, așa că era de presupus că nu vor ridica tabăra. Mai îngrijorătoare era marea mulțime de bărbați, femei și copiii irlandezi, care forfoteau în jurul estradei înălțate, cu expresia unei turme de vite.

— Ne-au adunat aici-șa, răspunse o femeie la întrebarea Barbaryei. Bere pe gratis, ziceau, și nu ne fac nici un rău, da' mie nu-mi place.

Nici Barbaryei nu-i mirosea a bine. Adopta oare Elizabeth soluția finală a răposatului Jupîn Spenser pentru problema irlandeză și începea un program de genocid ? Privi în jur disperată, dar copiii ei se dispersaseră prin mulțime. Doamne, unde-i adusese ?

Își înfrînă panica. Trăind ca un șobolan atîta amar de vreme, uitase că se afla într-o poziție privilegiată cu fiecare tabără ; la nevoie putea porunci oricui se afla în fruntea acelor soldați s-o transporte, pe ea și copiii, la Mountjoy, spunînd cu deplină îndreptățire că aveau prieteni comuni la curte. Putea el să ridice din sprîncene la vederea numărului de copii, dar ea avea să-i spună că erau refugiați englezi pe care-i scăpase din masacru, după cum și erau mulți dintre ei. Prefera să nu petreacă prea mult timp în compania englezilor, unde convertirea lui Sylvestris la cauza catolică, ca să nu mai vorbim de ura lui Gill față de soldații englezi, avea să-i împingă pe toți în

bucluc mai devreme sau mai tîrziu, dar putea funcţiona ca o cale de evadare pe termen scurt.

Oricum, n-avea să aibă loc nici un masacru. Buţi de bere fură ridicate pe platformă şi li se dădu cep. Soldaţii îngenunchează, oferind de băut din cupe de fier celor ce stăteau cu uimire la coadă, ca nişte preoţi administrînd sfînta taină a vinului la slujbă. Oricui avea o cană proprie îi era umplută. Barbary scotoci printre păturile Priscillei şi scoase două dintre ceştile pe care le împachetase pentru drum. Un soldat glumeţ i le umplu :

— Iacătă, domnişorică, îneacă-ţi amarul. Iacătă, tinerico, asta ţ-o aduce bujorii-n obrăjori.

— Pentru ce este ? îl întrebă ea.

— Pen' ce, pen' ce ? Fiincă-s'tem pretini, domnişorică. S'tem ăi mai buni pretini de-i aveţi voi, irlandejii. Pui pariu că păcătosu' de Tyrrel nu vă dete nicicînd nici o bere, nu ?

Barbary clătină din cap.

— Iacătă, dar. Acuma mereţi şi beţ-o şi-om avea o surpriză drăguţă pentru voi p-ormă.

Cu Priscilla ţinînd ceştile, Barbary împinse teleguţa într-o margine a scuarului unde se construiau nişte gherete şi se aşeză.

— Bea, purcico, o să-ţi prindă bine.

Era bere bună şi le prinse bine amîndorura.

Încercă să priceapă ce se întîmpla. Se părea că situaţia politică şi militară se echilibrase atît de bine încît, oarecum cam într-al doisprezecelea ceas, englezii se hotărîseră să-ncerce a cîştiga inimile şi minţile irlandezilor de rînd.

— Crezi că o ceaşcă de bere o s-o dreagă ? o întrebă ea pe Priscilla, care-i răspunse cu un rînjet, tuşind. Nici eu.

După ce băuseră doar apă de fîntînă atîta vreme, berea o făcea să i se învîrtă capul. Iar soarele ieşise în sfîrşit, împrumutînd o dulce aură de septembrie mantalelor roşii şi brune deopotrivă, alungînd paloarea de pe chipurile irlandeze şi îmbătrînind ruinele din jurul lor sub formă de relicve interesante.

Nanno şi Peter trecură în pas de plimbare pe lîngă ea, Peter fluierînd. Totu-n regulă ? Barbary îi răspunse la fluierat. Totu-n regulă.

Amîndoi aveau treisprezece ani. Părinții irlandezi ai lui Nanno muriseră de inanițiș în prima iarnă de după răscoală, Peter era fiul unui colonist englez masacrat. Nanno avea talent organizatoric, și devenise femeie la toate. Ceilalți o priveau cu respect, printre ei fiind și aceia care, la marea lor strîmtoare, scăpau din vedere că se putea ca mama și tatăl ei să fi fost aceia ce-i lăsaseră orfani.

Barbary se instală în postura cerșetoarelor, cu un picior îndoit, lipit de pămînt, și celălalt genunchi ridicat, și începu discursul milogului :

— Aibi milă domnu', mă rog de mîncare pentru mine și micuții mei.

Putea cîștiga un penny sau doi, dar mai presus de orice își dobîndea culoarea protectoare ; piața era plină de alți cerșetori, mai mult femei și copii, fără ea nimeni să-i bage în seamă.

Pe platformă se întîmplau fel de fel de lucruri. Un ofițer englez cu panaș la pălărie se cocoțase sus, în vreme ce soldații făceau gloata să tacă. Avea o voce sonoră.

— Oameni buni, sînt Căpitanul Price, reprezentant în acest loc al Grațioasei Noastre Maiestăți, Regina Elizabeth. Mă aflu aici ca să vi-l aduc pe adevăratul vostru domn, Contele de Desmond.

Captase atenția mulțimii, și o surprinsese. Barbary auzi rumoarea oamenilor ce-și puneau unul altuia întrebări. Îl capturaseră așadar englezii pe James FitzGerald ? De ce proclama saxonul ăsta cu pene un om pe care O'Neill și-l declara aliat iar Regina îl declara trădător ? O voce cu un amestec drăguț de cutezanță și umilință strigă :

— Scuze, înălțimea voastră, dar vă referiți la Contele Căpiță, căci credeam că nu vă place de omu' ?

Zbîrr, zbîrr făcură irlandezii a încuviințare. James FitzGerald era Contele lor Căpiță, care lupta alături de Tyrrell împotriva englezilor.

— Nici nu ne place, sfîșie accentul tăios al Căpitanului Prince aerul de deasupra capetelor mulțimii. Omul acela e un fals conte și un renegat. Nu, nu, oameni buni. Mă aflu aici pentru a vi-l da pe adevăratul vostru Conte, fiul lui Gerald, Conte de Desmond.

Un trompetist stînd în picioare pe partea dinapoi a estradei slobozi o fanfară, dar nu fu necesar. Numele însuşi era o fanfară. Gloata trase adînc aer în piept şi vui :

— Gerald !

Munsterul fusese comitatul său şi timp de cincisprezece ani omul îl împinsese la rebeliune contra englezilor pînă ce i se tăiase capul în 1583. Nu conta că fusese un domn la fel de crud precum englezii înşişi, fusese al lor, seneşalul său un MacSheehy, bastarzii săi născuţi de femeile din Munster, iar prin rebeliunea şi moartea lui micile vini îi fuseseră spălate, lăsîndu-i memoria curată pentru întipărirea în legendă. Deşi era întrecut de Marele O'Neill, avea un loc special pentru ei, Geraldinii lui. Şi revenise sub forma fiului său.

Împreună cu soldaţii erau şi negustori, privind mulţimea la fel de atenţi pe cît se uita şi mulţimea la Căpitanul Price ; se foloseau de prima ocazie pe care-o prinseseră ca să vadă ce ciupeli erau de găsit în Blackwater Valley.

Barbary se uită în jur după Ordin. Acum era momentul să acţioneze. Dacă le-o spusese o dată, le-o spusese de o sută de ori : „Un eveniment public e ceea ce priveşte omul care nu-şi priveşte punga." Ordinul londonez îşi realiza cele mai grase prăzi la procesiuni şi spînzurări. Dacă le luase minţile acest contele-cutare, îşi răcise gura degeaba. Ca o mamă-raţă văzîndu-şi bobocii luînd-o pe apă, o privi pe Dorren, sora mai mică a lui Gill, privind încrezătoare în sus la unul dintre negustori. Acesta coborî privirea spre ea, zîmbi, înainte ca atenţia să-i revină spre mulţime. Îi tăie punga atît de repede încît pînă şi Barbary scăpă din ochi mişcarea. Copila avea destul de puţină minte ca să-i zîmbească oricărui bărbat, dar o făcuse.

O altă fanfară răsună. Căpitanul Price arătă spre intrarea ruinată a bisericii protestante Sfînta Ana :

— Priviţi, oameni buni, priviţi-l pe Contele de Desmond al Reginei !

Ceea ce priviră fu un om slab şi adus de spate, la vreo treizeci de ani, care chicoti cînd ochii mulţimii se întoarseră spre el, şi care avu nevoie de oarece ghionţi de la cei din jur ca să se urnească din uşă, pînă la plat-

formă. Barbary, care tocmai îl văzuse pe Seamus operînd o mangleală pe un negustor care nu observase, îi aruncă o privire Contelui în timp ce era săltat sus, zărind o paloare atît de profundă încît părea verde.

— Obișnuiam să numim tenul acesta Bujorii Flotei, îi mărturisi Priscillei ; privi din nou în sus. Dumenezeule ! El e.

Sus pe platformă, cu capul aplecat ca să privească la niște însemnări pe o hîrtie înainte de-a-și ține discursul, stătea vechiul ei tovarăș din Turn, Freci-paru.

Chipul Barbaryei radia. Ce mai zi ! Va să zică, îi dăduseră drumul pînă la urmă bietului drăcușor, sperînd că va aduce poporul tatălui său înapoi sub pulpana Elizabethei. Doar dacă nu cumva progresase, n-ar fi putut aduce un miel înapoi la maică-sa.

— Oameni buni din Munster, spuse : Căpitanul Price îi șușoti la ureche, iar Contele își ridică bălmăjeala cu un decibel, doi. OamenibunidinMunster... ăă, vin astăzi printre voi... îi, ca asigurare, și ca semn că, mm, străvechiul titlul al acestei, ăă, provincii...

Barbary își pierdu interesul. Bobocii ei se întorceau. Rămase cu capul aplecat în timp ce o pungă îi căzu în poală. Își apropie genunchii și-și schimbă poziția, îndreptînd cu bătăi ușoare pătura Priscillei. Două monezi. Pătura avea nevoie să fie iarăși întreptată. O batistă frumoasă cu încă o monedă înfășurată în ea.

În mulțime, un negustor englez care tocmai fusese ușurat de punga sa o privi pe fetița ce i-o luase dănțuind drăgălaș spre o cerșetoare chircită lîngă o șaretă. Porni pe urmele ei.

Irlandezii aveau răbdare cu Contele lor.

— Sigur, în orice clipă o să-i scuture din ei pe cei șapte draci, o auzi Barbary șpunînd pe una dintre femei.

— Și vreau să, mm, veniți și să-i aducem mulțumiri lui Dumnezeu împreună.

Firește, avcau să meargă oriunde cu el. Dar de ce se îndrepta omul nostru șonticăind spre biserica protestantă ?

Trei nasturi căzură în poala Barbaryei din mîna lui George. Bun băiat. Strînse repede genunchii peste ei. O pereche de cizme păși în cîmpul ei vizual și se opriră. Își păstră capul în jos și scheună :

— Io și micuța rugămu-vă pentru-o bucățică de pîine, bunule domnu'.

Cizmele erau tari, din piele cafenie ; văzuse o sută ca ele la viața ei, cizme de pedeli, cizme de vardiști, cizmele autorității. Se înclinară cînd proprietarul lor se așeză lîngă ea :

— Nu-mi dăduși de furcă nici pe jumate, Barb.

Bucuria o frînse, eliberînd frica și singurătatea de ani de zile. Nu se întoarse, nu privi, nu spuse nimic, doar rămase așa cum era, suspinînd ca un copil mic.

Dick Încornoratu șezu în liniște o vreme, pînă își istovi plînsul.

— Mi-udai și eu nițel baveţica, spuse, ștergîndu-se la ochi, da' mai bine să mergem, Barb.

Icnind, o potoli pe Priscilla, care se tulburase și orăcăia :

— Baa-baa.

— Baa-baa-i în regulă, purcico. Nu plînge.

— Cine-i țîncu' ? întrebă Dick. Cam măricică pentru cărucior, nu-i așa, Barb ?

— E lovită.

Rănile fetiței, cînd o găsiseră, bebeluș fiind, indicau că cineva o dăduse cu capul de-un perete. Avea patru ani și nu spunea nimic, decît Baa-baa.

— Sînt o mulțime, Dick. Oh, Dick, blatist bătrîn, cum m-ai găsit ?

— Mi-am urmărit punga. Somonu-ăla mic a luat-o frumos, același stil exact de cînd erai o puștoaică, Barb. Neața, Dick, am zis, asta-i învățată de Ordin, sau mi-s eu un olandez

— Ai ochit-o, totuși.

— Ei, ca de la un profesionist la altul, Barb.

Vorbeau din simpla plăcere de a se auzi unul pe altul vorbind, dar începeau să fie înecați de mulțimea ce devenea dezilUzionată și furioasă. Palidul Conte stătea pe treptele bisericii St. Anne, încercînd nehotărît să le facă semn irlandezilor să-l urmeze, soldații îi zoreau mai cu forța, din vîrful bont al sulițelor, dar oamenii nu se clinteau. L-ar fi urmat pe tatăl lui și-n Iad — îl urmaseră — dar dacă fiul credea c-o să-i bage într-o biserică protestantă, trebuia să se mai gîndească.

— Nu ești fiul lui Gerald, strigă cineva. Du-te să-i fluieri un danț la o piatră de hotar.

O femeie cînta vechea melodie :

— Dacă nu te faci roman nicicînd n-o să m-ai mireasă.

Iar altcineva țipă :

— Se află un Iad roman pentru tine, protestantule băiete !

Acestea le spuneau cei politicoși, cei mai puțin curtenitori se uitau în jur după proiectile. Un bulgăre de bălegar de cal ateriză la picioarele Contelui. O goldană tare ca piatra aproape-l nimeri în nas. Scoase un chițcăit și se retrase.

Căpitanul Price le ordona oamenilor săi să împingă mulțimea înapoi. Avea expresia omului care a acționat după ideea unui superior, știind că n-o să meargă.

— Au să se revolte dintr-o clipă-ntr-alta, spuse Dick. Hai să mergem. Unde-i locul de-ntîlnire ?

— Castelul vechi, la vest pe malul celălalt. Ne vedem acolo.

Barbary fluieră adunarea în timp ce Dick dispărea, dar în hărmălaia tot mai puternică puțini din ordin o putură auzi, iar restul erau furați de propriul lor succes. Reuși să-și croiască drum pînă la Sylvestris și-i spuse să ia legătura cu ceilalți.

În timp ce o împingea pe Priscilla pe pod, zece membri ai Ordinului o depășiră fără a-i da nici un semn. Privi înapoi spre locul unde un nor de praf și strigăte indica faptul că revolta era în plin avînt, dar unul cîte unul ceilalți copii ieșeau din vîltoare.

— Ce mai zi, Priscilla ! spuse, iar Priscilla zîmbi.

Îl prezentă pe Dick Încornoratu Ordinului în timp ce, cîte doi, cîte trei, își anunțau sosirea printr-un fluierat și se strecurau în cochilia a ceea ce fusese cîndva sala lui O'Callaghan. Afară, pe malul rîului, iarba era vopsită în galben de către soarele ce asfințea, cîteva potîrnichi albe cloncăneau în trestii. Cînd și cînd, un sunet ca un croncănit slab venea în susul rîului dus de briza serii ca să le dea de veste că în Mallow continuau tulburările.

— Pe Sylvestris îl știi. Asta-i John Hapgood. Pe Priscilla ai cunoscut-o. Barnaby, Seamus, Coughlin, Aileen, George, Orlaith — Orlaith, acesta e domnul căruia i-ai

tăiat punga — Benen, Harry, Mary, Peggy, Tabitha, Fergal și Festus — sînt gemeni — Nuala, Percy, Alsander, Clodagh, iar acolo sus e John Smith.

Încercă să-i vadă așa cum îi vedea Dick Încornoratu ; murdari pe față, zdrențuiți, toate vîrstele de la patru la paisprezece ani, toate înălțimile, toți slabi, unii amintindu-și de bunele maniere iar alții îmbufnați. Vedea întocmai bogăția diverselor personalități, a diferitelor forme de curaj și căi de a înfrunta ceea ce li se întîmplase, proporția celor ce supraviețuiseră. Și absolut la fel de clar își amintea fețele și numele celor care nu reușiseră.

— Încîntat să vă cunosc, fiți siguri, spuse Dick Încornoratu, fără sinceritate. Dracu' să mă ia, Barb, știu c-ai spus o mulțime, da' asta întrece măsura.

— Mai trebuie să vină patru.

Ridică privirea spre locul unde John Smith stătea ca o maimuță agățat de niște iederă :

— Vreun semn, John ?

— Încă nu.

— O să fie probleme să-ncapă-n rulotă.

— Rulotă ? Ai o rulotă ?

Aproape uitase că mai existau și alte mijloace de transport în afara teleguței.

— Cu cal ?

— Cu doi.

— Dar, Barb, destrăbălatul cel dur se-ntoarce la Cork diseară. De ce nu călătorim toți în siguranță cu căruțele lor de bagaje ?

— Nanno și Dorren și Peter, psalmodie John Smith. Nanno o cără pe Dorren și gîfîia.

— E Gill, Barbary. Unul din soldați a bătut-o pe Dorren la poponeț și Gill l-a înjunghiat în braț.

— L-au prins ?

— Nu-s sigur. A fugit și eu am fugit după el.

Ochii Barbaryei îi întîlniră pe ai lui Dick Incornoratu.

— De-asta nu-ndrăznesc să stau prea mult în compania englezilor. Ordin, mă duc înapoi. Cînd se-ntunecă, urcați în rulota lui Mister Dick și mergeți cu el la Kinsale. Ne-ntîlnim acolo.

Tăcu un moment.

— *Ai* o barcă la Kinsale ?

— Da. dar...

— Gill trece rîu-not, anunță John Smith. Nu-i urmărit.

Gill se tîrî înăuntru, șiroind de apă și buruieni, apoi începu să pozeze.

— Asta o să-l învețe pe ticălos să nu mai pună mîinile pe sora mea.

Dick Încornoratu îl măsură o clipă.

— Eu l-aș arunca înapoi, Barb.

— Știu că l-ai arunca, dar eu n-am s-o fac. Du-ne doar la Kinsale.

28.

Dick Încornoratu încercase fără încetare să o găsească. La fel făcuse şi Grace O'Malley. Ocupată cum era să-ncerce să-şi ţină poporul în viaţă într-un Connaught înfometat, îşi trimisese cîţiva oameni la Kilcolman pentru a încerca să afle ce i se întîmplase nepoatei ei, dar nimeni nu ştia dacă ajunseseră sau nu acolo. Nu se mai întorseseră. Cu siguranţă că fuseseră ucişi, dar cum, sau de ce, sau de către cine, era imposibil de spus. Oamenii din Connaught deveniseră cîteva leşuri măcelărite în plus în ruinele Munsterului.

Informaţiile pe care le putuseră aduna Dick şi Grace indicau că Spenser Castle era o epavă părăsită şi arsă, şi că Barbary era probabil moartă.

— Dar nu vroia să se dea bătută, Barb. I-a frecat ridichea lui O'Donnell pentru că nu a invadat Munsterul ca să te găsească, şi i-a frecat-o şi lui O'Neill tot de-aia, şi pe urmă la primăvară pleacă în Spania să-i frece ridichea Regelui Filip pentru că n-a invadat Irlanda ca să te găsească. *Ce mai* Preacinstit Om ar fi fost, Barb !

— Spania ? O să-l vadă pe O'Hagan ?

— Asta era intenţia ei, Barb. Era vorba să vină-napoi acu' o lună, dar probabil s-a dus la Connaught 'nainte să vie-aici. Încă-mi mai aduce cîte-un transport de whisky cînd poate, deşi n-ai să ghiceşti niciodată ce-au făcut ăi Vînzători-de-Neam, Barb.

Nu putea. Era prea obosită, mulțumită doar să șadă lîngă el pe șaretă și să-l audă vorbind în timp ce-i purta spre sud prin provincia Munsterului.

— S-a pus taxă portuară pe whisky. Te-ntreb, Barb. Domnu' Secretar Cecil nu i-a făcut nici lui plăcere, că scotea o sumă frumușică din tîrg. Da' am găsit o cale s-o ocolim. E un golfuleț pustiu cu o casă veche-n el, de cealaltă parte a Vechiului Cap Kinsale, la opt mile de drum. Acolo trag cînd mă-ntîlnesc cu Grace, deși se află puțin din prețiosu' whisky prin preajmă. Fură ani grei pentru orz.

Ani grei pentru orz, repetă în sinea ei Barbary.

Dick sporovăia înainte. Nu se schimbase. Chiar și în timpul asedierii Kinsaleului, își petrecuse o bună parte din timp încercînd s-o găsească.

— Cumpărai un cuibușor drăguț acolo, Barb, prețurile fiind la fundu' sacului. Și într-o corabie. I-am zis *„The Barbary"*.

Îndatoritor, îi oferi o batistă să-și șteargă lacrimile.

— Și Henry, a-ncercat și el să dea de tine. Crește ca buruiana și-i bucățică ruptă tată-său.

Atît Henry cît și Dick Încornoratu îl hărțuiseră pe Dl. Secretar Cecil să-i dea dispoziții Contelui de Essex s-o localizeze pe Barbary.

— Și a trimis vorbă că te văzuse, Barb, da' nătăflețu' n-a zis nici o clipă unde, și la vremea cînd a dat buzna-napoi în Anglia în contra poruncilor Somonului-Roman era la fel de-nnebunit ca mița lu' Connolly. Eram acolo cînd a-ncercat să ridice orașul împotriva Reginei. El și prietenii lui fugeau strigînd, și noi ăștia gură-cască nu ne clinteam, dar ne zgîiam. Jalnic a mai fost. Și toată lumea luată la-ntrebări, pînă și soră-sa cu care-ai jucat cărți.

Dick oftă.

— Da' se zice c-a murit frumos, deși nu ni s-a dat voie să-l vedem. O rugase pe Regină dacă poate fi decapitat fără public, și măcar atîta i-a dat voie.

Barbaryei nu-i păsa cu adevărat. Essex, Regina, Cecil, erau niște figuri îndepărtate. Presupunea, chiar dacă Dick n-o spusese clar, că după această unică încercare,

Cecil nu-şi mai dăduse osteneală cu sarcina de a descoperi ce i se întîmplase agentei lui de la un moment dat. Utilitatea ei se risipise. Pe Regină n-o interesa văduva unui favorit de-al ei mort. Necazurile cu Essex îi luaseră mintea de la orice altceva.

— Toată lumea credea c-o să fie pe ducă după moartea lui, continuă Dick, de durere zice-se. Da' cînd Comunele începură să se-ncreadă în legătură cu monopolurile ei, se duce-n Casă şi trage-un discurs de le-a făcut baveţicile leoarcă.

Clătină din cap cu admiraţie.

— Material Preacinstit acolo, Barb.

El însuşi era material Preacinstit. Îi duse în Cork, prin Cork, şi se instalară la un han. Avu grijă să fie hrăniţi copiii cum nu mai fuseseră de ani de zile şi o ajută pe Nanno să-i culce. Apoi se aşeză cu Barbary, îndemnînd-o să mai mănînce.

— Am văzut lujeri de mazăre mai graşi ca tine.

Îi atinse mîna cu un deget :

— A fost rău, Barb ?

— Da.

N-avea nici un rost să-i spună, nimeni nu-şi putea imagina cît de rău fusese dacă nu trecuse prin ce trecuse ea. Şi era aproape oarbă de oboseală ; nu vroia decît să stea jos cu el lîngă foc şi să se uite la frumosul lui chip de oaie grasă, şi să-l lase pe el să ia asupră-i toată răspunderea. Dar îi spuse despre Sylvestris şi convertirea lui la romano-catolicism.

— Vrea să fie un patrico ? întrebă şocat Dick. Asta-i rău, Barb.

— Nu ştiu ce-o să facem, Dick. Nu-ndrăznesc să mă-ntorc cu el în Anglia. O s-ajungă-n Turn, sau mai rău. Şi tînărul Gill... Ce-am să mă fac, Dick ? Unde ne putem duce ?

— O să rezolvăm noi cumva, Barb. Ne luăm la trîntă cu ceasul.

O ajută să meargă pînă la patul lung, comun, de scînduri, pe care urma să-l împartă cu fetele, şi o înghesui între Dorren şi Priscilla să se încălzească, dar Dorren avea coşmaruri şi Priscilla tuşea, şi ambele condiţii o

inundau pe Barbary, așa că avu o noapte proastă. Era din nou pe litoralul Kentului, și niște frînghii o țineau legată de sol astfel că nu putea trece peste buza falezei ; una cîte una, cineva le dădea drumul. Își pierdea sprijinul.

A doua zi dimineață, reuși să se urce în căruță lîngă Dick pentru drumul psre Kinsale. Dick intenționa să conducă drept prin oraș și de-a lungul malului stîng al Rîului Bandon, care despărțea Kinsaleul de capul ce-i proteja portul, pînă la bac, să treacă rîul și să continue peste promontoriu pînă la golful său ascuns și la *„The-Barbary"*. Dar la vremea cînd ajunse în Kinsale ploua, iar Barbary murmura cuprinsă de febră, așa că în locul celor plănuite se îndreptă spre casă.

În dimineața următoare, o armată spaniolă sub comanda lui Don Juan del Aguila debarcă la Kinsale cu patru mii de oameni.

Alegerea Kinsaleului de către spanioli pentru debarcare a fost discutată pe tot întinsul Europei, atunci și mai tîrziu. Cînd a aflat, ambasadorul venețian la Paris a raportat convingerea francezilor că, acostînd pe coasta sudică atît de departe de fortărețele aliaților săi din nord, Regele Filip își aruncase oamenii la gunoi.

Raționamentul spaniolilor era că nu e o armată de invazie ci un grup de sprijin pentru a-i ajuta pe O'Neill și O'Donnell să-i mături pe englezi din Irlanda și că Kinsaleul era un punct de pornire convenabil pentru al doilea obiectiv, care avea să fie o invazie ulterioară în Anglia. Toate bune cîtă vreme Regele Filip nu uitase soarta Armadei tatălui său pe coastele ostile de vest și de nord.

O'Donnell ar fi preferat grozav ca debarcarea să aibă loc mai aproape de pămînturile lui din Donegal. Știa că părăsindu-și propriul teritoriu în acest stadiu risca să nu mai aibă pe ce teritoriu să se întoarcă ; vărul său Niall Garv avea să se îngrijească de asta. Dar nu era el omul care să cîrtească. O luă din loc imediat și coborî spre sud pe vreme proastă, în ceea ce unul din generalii lui Mountjoy, Carew, avea să descrie mai tîrziu drept „cel mai mare marș de care s-a auzit vreodată", evitînd armata pe care

Mountjoy o trimisese să-i taie calea la trecerea prin Slieve Phelims, de obicei niște rovine, după ce le acoperise gheața.

O'Neill fu mai puțin precipitat. Cunoștea mai bine ca oricare altul pericolele și le cumpănea cu grija lui obișnuită. Dar implorase ajutorul spaniol, și acesta sosise. Încet, adunîndu-și oamenii, porni spre sud.

Cel mai rapid dintre toți fu Mountjoy. Auzi despre debarcare în timp ce se afla la Kilkenny, în Leinster, pe data de 27 septembrie. În aceeași săptămînă ajunse lîngă Kinsale. Aceasta era ocazia lui. Războiul, așa cum se ducea în acel moment, n-avea să ajungă nicidecum la o concluzie satisfăcătoare pentru Regină, dar dacă-și putea ademeni adversarii în cîmp deschis, spre colinele întinse dinapoia Kinsaleului, avea șansa de-a-i înfrunta într-o bătălie decisivă în locul mlaștinilor și pădurilor pe care le foloseau cu atîta pricepere.

După lupte considerabile, reuși să-i disloce pe spanioli din cele două fortărețe de la Rincorran și Castle Park care dominau Riul Bandon la sud, silindu-i să intre în orașul propriu-zis. Acolo, îi prinse ca într-o sticlă.

Dublinul schelălăia că a fost lăsat fără apărare, pînă și Elizabeth își exprima îngrijorarea că întreaga ei armată din Irlanda se concentrase într-un singur loc, dar Mountjoy era de neclintit. Ceru și mai mulți oameni și provizii și rămase pe loc.

Boala Barbaryei era compusă din malnutriție, epuizare și ușurare ; transferarea responsabilității către Dick Încornoratu o secătuise de energia care-o susținuse și se deda răsfățului de-a boli într-un pat de puf. Călătoria spre Kinsale fusese la fel de grea și pentru copii, mulți dintre ei nefiind într-o stare mai bună decît Barbary, și cîțiva sucombară unei diversități de tuse, diaree și febre. Mereu omul care să facă față unei crize, Dick Încornoratu angajă două femei irlandeze ca s-o ajute pe Nanno în a avea grijă de ei, își mută lucrurile din magazie în propria pivniță și se retrase posac la un han din apropiere pînă ce situația avea să se rezolve.

Dacă debarcarea spaniolă ar fi avut loc într-un oraș portuar englez, s-ar fi dispus imediat evacuarea pe toată

linia, pentru a scăpa de inamic despre care se credea că are coada bifurcată și miros de pucioasă. În Anglia, Don însemna Diavol. Majoritatea cetățenilor importanți și ajunși din Kinsale, inclusiv Primarul și Corporația, fugiră în clipa cînd văzură corăbiile spaniole intrînd în golf, dar o proporție considerabilă a populației, prăvălierii, hangiii, proxeneții, hotărîră să rămînă mai degrabă decît să devină refugiați dependenți de caritatea rivalilor lor profesionali din Cork și Youghal. Or fi fost ei anglo-irlandezi loiali Maiestății Sale, dar erau totodată mai cosmopolitani decît majoritatea. Negociaseră cu Don-ul spaniol de ani de zile, în tot timpul războiului, și găsiseră în el un client binevoitor și curtenitor. Comerțul, la urma urmei, era comerț.

Barbary se trezi din somn pentru a o auzi pe Priscilla zbierînd, singurul sunet care să-i poată pune membrele în mișcare. Se pomeni adunîndu-se dintr-un pat ciudat, într-o cameră ciudată, șonticăind afară pe un palier ciudat și privind în jos peste o balustradă într-o sală tipică negustorească. Un grup mare de copii dădeau înapoi dinspre ușa principală în care stătea un bărbat cu ten mai închis decît avea dreptul să fie al oricărui om, turban în cap, cercei de aur barbari și pantaloni enormi, ca niște aripi de liliac. Mai era și ud.

— Vine Baa-baa, purcico.

Atotputernică, căci credea că visează, reuși să coboare scara și să se interpună între Priscilla și arătare. O alungă cu mîna :

— Cară-te de-aici.

Dinții omului luciră într-un rînjet.

— Cară-te, am zis.

Intrînd de-afară, tot leoarcă de ploaie, Dick Încornoratu se strecură pe lîngă sarazin și-i arătă o bucată de pergament de care atîrna o pecete mare. Omul rînji, salută și dispăru. Barbary se lăsă pe podea și o strînse-n brațe pe Priscilla, care suspina.

— Asta l-a-nvățat minte.

— L-a-nvățat mare scofală de tine și toate cele, Barb, spuse Dick. Barbary se holba la o pereche de picioare subțiri, desculțe ; ale ei proprii. Era într-o cămașă de

noapte subțire, iar membrii Ordinului îi aruncau ocheade și chicoteau.

— Ce se întîmplă ?

Nanno și Dick o ajutară să urce scara, să-și pună o manta și să se așeze pe un scaun la fereastra care domina un scuar, vorbind tot timpul. Aici era la Kinsale, în casa lui Dick, sub ocupație spaniolă, nu-ți fă griji, totu-i în regulă. Barbary înțelese cîte ceva, dar în cea mai mare parte a timpului o privi cu ochi mari pe Nanno.

— Ești mai grasă.

Părul fetei căpătase luciu, iar obrajii îi erau trandafirii.

Nanno se fuduli :

— Nu-i grozav ? Două mese pe cinste zilnic, Barbary. Două. Și un foc în hol, și haine călduroase și ghete, Barbary, o, ce ghete frumoase pe care Unchiul Dick le-a salvat de ocupația spaniolă, ca un gentleman de seamă ce este. Acuma vrei să-ți pui pătura asta peste genunchi ? Priscilla zice de-acu' Daa-daa cînd îl vede. Am să fug să-ți aduc o ceașcă bună de lapte.

Barbary o privi plecînd și-și întoarse încet privirea spre Dick.

— Unchiul Dick ?

— Las-o baltă, Barb, se foi el, n-a fost ideea mea.

— Ce făcea jos omul ăla negru ?

— Rechiziționa. Unul din africanii lui Don Aguila, și cu gust pentru whisky.

Aceste două atribute, explică el, fuseseră cele care să-i permită să-și păstreze casa, în timp ce atîția irlandezi erau dați afară dintr-ale lor ca să fie cazați ofițerii spanioli, și trebuiau să se înghesuie în sala orașului, peste drum.

— L-am luat pe după deget imediat, Barbary, n-are rost să nu fim prietenoși chiar dacă-i un Don. Și oamenii lui se poartă frumos, și toate cele. Don Aguila le-a zis că dacă se zgîiesc doar la gleznele unei doamne, îi lasă fără nucșoare.

— Deci sîntem prinși în capcană.

— Doar dacă nu ț-o da prin minte să te tîrăști peste liniile de apărare și să te-mpuște englezii, Barb, ceea ce nu-ți recomand, recunosc că sîntem. Don Aguila a încer-

cat să parlamenteze cu Mountjoy ca să-i lase pe femei și copii să plece, da' Mountjoy a zis nu.

Era în stare. Mountjoy reprezenta războiul total, iar războiul total însemna să părăsești cît mai multe guri posibil într-un oraș asediat, ca să-i consume proviziile.

— Da' dă-mi voie să-ți zic asta, Barb, mai curînd șed aci frumos și la căldurică decît colo pe ăle dealuri cu Mountjoy și tranșeele lui care i se umplu cu apă. N-ai mai văzut așa ploaie în viața ta, Barb. Și pînă una alta avem mîncare berechet.

Dar pentru cîtă vreme ? În cele din urmă, un oraș asediat trebuie să rămînă fără resurse, altfel n-ar mai avea nici un rost să-l asedieze.

— N-am să mai las Ordinul să moară de foame, Dick.

— Sigur că nu, Barb, o mîngîie el. Sigur că nu. O să iasă ceva la iveală. Da' nu prea avem multe ce să facem pînă nu ți-o fi ție mai bine.

Îi luă mai multă vreme decît altă dată ca să se facă mai bine. Imaginea sakerului și a frînghiilor desprinzîndu-se o bîntuia ; moartea se strecurase mai aproape decît presupuneau anii ei. Perioada trecută de la masacru îi răpise un timp pe care n-avea să-l mai primească niciodată înapoi. Se preocupa de sine însăși, dar mai mari griji își făcea pentru membrii Ordinului, ale căror chipuri anxioase apăreau în cadrul ușii în fiecare dimineață să vadă dacă îi era mai bine. De dragul lor, încerca să mănînce tot ce i se punea dinainte, să doarmă cînd i se spunea și să-și petreacă zilele odihnindu-se într-un fotoliu și privind pe fereastră.

Cel puțin avea parte de distracție. În ciuda ploii neîncetate, torențiale, scuarul era centrul activităților sociale din Kinsale. Ofițeri spanioli cu coifurile lor cu boruri metalice, pieptare bogate și nădragi largi, umpluți cu rumeguș, intrau și ieșeau din casele rechiziționate, poposind la tarabele unde încă se vindea pește — o parte din port se afla în bătaia puștilor englezi — și ultimele fructe din grădinile Kinsaleului. Îi privi vizitînd bordelul „Ai Milă de Mine" din partea dosnică a scuarului, care, cu un spirit întreprinzător tipic kinsalez, își schimbase denumirea în *„The Conquistador"* în clipa cînd acostaseră spaniolii, sau flirtînd cu fetele ce se aplecau din balconul

sălii orășenești în ciuda a tot ce puteau face țîfnoasele lor mame ca să le împiedice.

Preoți și călugări se zăreau în tot locul, pregătindu-se să-și aducă serviciile înapoi în Irlanda cea înfometată spiritual. Dominicani, franciscani, iezuiți, benedictini, își făceau reclamă pentru afaceri, iar biserica din vîrful scuarului era re-sfințită cu ceremonie și o procesiune cu moaște și statui de sfinți, aurite, în vreme ce clopotele îi răsunau voios pentru reinstaurarea Adevăratei religii. Barbary era prea nereligioasă ca să-i pese că o biserică unde se auziseră cîndva rugăciuni pentru sănătatea reginei Elizabeth răsuna acum de rugi pentru damnarea ei, dar simțea o artificialitate, ca și cum preoții înșiși ar fi fost conștienți că culoarea ritualului și sfinții lor străini, nepămînteni, nu-și aveau locul în neutralitatea acestui oraș irlandez spălat de ploaie.

Ceea ce o preocupa era faptul că Sylvestris, deși se interesa cu regularitate cum o mai duce, o vizita mai rar decît ceilalți și era văzut intrînd tot mai des în biserica din scuar, în companie preoțească. Așteptă pînă se simți destul de în putere, apoi deschise fereastra cînd trecea pe dedesubt și îl strigă. Oarecum fără tragere de inimă, băiatul îi vorbi omului care-l însoțea, care dădu din cap, și îl aduse sub fereastră :

— Dă-mi voie să ți-o prezint pe mama mea, Părinte Dermot.

Observă că ea era cea care-i fusese prezentată preotului, nu el ei.

Părintele Dermot era unul dintre noii iezuiți, în pieptar și pantaloni scurți din catifea neagră, și cu ochi lumești. Singurul semn al religiei lui era crucea mare de aur de pe piept.

— Ah, doamnă, am plăcerea să-l instruiesc pe acest pușți al dumitale într-ale Credinței.

Accentul său irlandez era spoit cu emfază spaniolă.

— Și promițător subiect reiese a fi. I-am spus că va fi binevenit în seminarul Societății lui Iisus din Madrid de îndată ce-l putem duce acolo.

Era prea slăbită pentru abordări subtile.

— Nu e destul de mare ca să hotărască pentru un asemenea lucru, spuse ea, și observă cît de hidos îl stin-

gheri pe Sylvestris. Băiatul roși și deschise gura să protesteze, dar Părintele Dermot îi puse pe umăr o mînă prevenitoare.

— Femeile nu înțeleg aceste lucruri, băiatul meu. Las-o în seama mea.

Ridică ochii spre Barbary :

— N-ai să te amesteci, femeie. Băiatul aude chemarea Domnului și Domnului îi va fi dăruit. Are de lucru în propria lui țară ca să-i aducă pe eretici înapoi la Biserica Maicii Sfinte.

Plecară, Părintele Dermot ținîndu-și brațul pe după umerii fiului ei.

— N-ai să-l capeți, se pomeni Barbary spunînd. N-ai să-l capeți, ticălosule.

Sylvestris avea cea mai frumoasă minte din cîte întîlnise, și dacă ea putea face ceva în legătură cu asta, avea să fie moștenită de copiii lui. Mai degrabă murea decît să i-o lase sucită într-a crede că suferința e un cîștig, sau să-i fie extirpată de cuțitul eviscerator al cine știe cărui călău. Se lăsă moale înapoi în jilțul ei. Trebuia să-i scoată de-aici, trebuia.

Aerul zbieră ca ecou al chinului ei mintal, se auzi un zgomot de parcă două coline s-ar fi ciocnit una de alta, și tencuială din tavan îi căzu pe cap spulberată. Știu ce era și ce lovise podeaua, înainte ca praful să se fi așezat. Mountjoy își adusese tunurile și bombarda orașul. Auzi strigăte de la parter.

— Oh, pentru Dumnezeu, spuse, e prea mult. Prea al dracului de mult.

Și coborî să mîne Ordinul în pivniță.

Bombardamentul, la fel ca ploaia, fu necontenit, încetinind puțin nopțile, dar necontenit, iar orașul suferea, mai ales de pe urma pierderii celor mai mari case din piatră ale sale care ofereau ținte mai vizibile și erau mai vulnerabile în fața ghiulelelor decît colibele din împletituri și chirpici ce puteau primi un proiectil de tun prin pereți fără să se prăbușească. Fură surprinzător de puține pierderi de vieți omenești : Kinsaleul era străbătut de beciuri și subterane întinse, boltite, și în acestea se retraseră negustorii, birtașii și prostituatele să-și ducă viața și afacerile înainte, ca și cum ar fi fost troglodiți. Un han

se năruí peste pivnița sa, care era plină de clienți în acel moment — norocoși, după cum avea să reiasă, căci îl ajutară pe proprietar să sape prin zid în beciul vecin și să iasă.

Barbary era impresionată de moralul înalt al orășenilor și al propriului ei Ordin, întrebîndu-se cîteodată dacă nu cumva noutatea acestei vieți extraordinare îi ținea înviorați. Pentru ea nu era nici o noutate să se afle sub bombardament, și trebuia să înfrunte panica pentru a părea calmă în fața Priscillei, singura în afară de ea pe care o îngrozea toată afacerea. Peter și alți cîțiva dintre băieți deveniseră fascinați de artilerie ca subiect și, cînd Dick le spuse că era expertă, începură s-o piseze pe Barbary cu întrebări despre calibre, traiectorii, greutăți și pulbere, pînă urlă la ei s-o lase în pace.

Dar se deprinse și cu asta, omul se putea deprinde cu orice. După două săptămîni, era posibil să se spună, după șuieratul aerului dislocat, unde avea să nimerească ghiuleaua, ce zone se aflau în afara bătăii tunurilor și care erau nesigure. Chiar și nevăzuții tunari deveniră familiari în obiceiurile lor, astfel că orășenii știau cînd era sigur să iasă și să aducă apă pentru că bateria sakerului de pe colina de nord-vest lua întotdeauna pauză de prînz, sau că servanții de peste rîu, situați în Castle Park, erau leneși și nu se sculau devreme. Era obositor ; fețele oamenilor deveniseră hăituite datorită senzației de vulnerabilitate, care-i făcea să se simtă ca și cum ar fi defilat tot timpul în pielea goală prin fața unui violator. Dar se obișnuiră și cu asta.

Fetele aveau atîta minte să le fie frică de tunuri, dar pivnița lui Dick Încornoratu era mai bine echipată, mai confortabilă, decît cripta de la Ballybeg Abbey, și mirosea a whisky. În pauze, Dick le scotea afară la ceea ce el numea „liberări" iar alți oameni denumeau „jaf", ciupind ocazional cîte un sac de făină scăpat din vedere, dar cel mai adesea aducînd înapoi lădițe cu haine ce fuseseră abandonate de stăpînii lor. Barbary nu vedea rostul, dar fetele petreceau zile lungi și fericite neluînd în seamă exploziile, în timp ce se îmbrăcau.

De la un timp, începu să se simtă lipsa hranei ; biserica din piață oferise zilnic o supă de pui pentru ceilalți

rezidenți, dar într-o noapte Dick raportă că militarii spanioli ordonaseră să înceteze.

— Donu' ăla-mi zice : „Cînd vin irlandejii voștri să vă salveze ? Unde vi-s irlandejii ?" Și io zic : „Nu-s irlandejii mei, da' aș vrea să se grăbească." Și chiar vreau, Barb, fincă o s-ajungem curînd într-o minunată lipsă de cele trebuitoare.

— Pe Sylvestris l-ai văzut ?

De-asta ieșise, ca să afle de ce nu mai venea Sylvestris acasă.

— L-am văzut pe Părintele Dermot ăla. Zicea că-i mai ușor pentru instruirea puștiului dacă rămîne acolo.

O bătu pe spinare :

— Va fi destul de în siguranță, Barb, biserica-i în afara bătăii.

— Trebuie să plecăm înainte de-al pierde cu totul și oricum flămînzim cu toții. Trebuie să mergem.

— Totuși, cum, Barb ?

Trebuia să existe o cale. Vechea Barbary tînără s-ar fi gîndit la un plan șiret să găsească drumul, și să mai și cîștige ceva pe deasupra. Noua Barbary cea bătrînă nu se putea gîndi la nimic, mai ales într-un beci plin de copii jucîndu-se, certîndu-se, pregătindu-se de culcare. Luă o lumînare și urcă în casa goală dorind puțină liniște, și se opri în ușa de la stradă respirînd aerul umed și răcoros.

Era prea întuneric ca să vadă altceva în afara ploii ce licărea în lumina lumînării, ieșind pieziș pe lîngă ușă, dar știa ce se afla acolo în beznă — ruinele laturii de vest a scuarului ce fusese lovită iar și iar de ghiulelele sakerului, pe o traiectorie care rata de fiecare dată acoperișul casei lui Dick. O grămadă de moloz stătea pe locul unde se înălțase turnul orașului și sub ea, trăind în pivnița acestuia, se găseau familii care curînd aveau să moară de foame.

Sărman Kinsale. Era un oraș pe care ajunsese să-l admire. Dick îi spusese că după masacru nu așteptase ca refugiații să-nceapă să moară, așa cum se întîmplase la Cork și Youghal. În schimb, negustorii săi, recunoscînd riscul ciumei, plătiseră de bună voie pentru ca aceștia să fie transportați cu vasele în Anglia unde puteau deveni problema altcuiva. Motivul era interesul egoist, dar rezul-

tatele fuseseră demne de laudă ; cel puțin în Anglia coloniști fără un sfanț aveau rude care-i puteau lua la ele. Iar acum ceea ce fusese o comunitate prosperă și întreprinzătoare se reducea la doar încă o devastare într-o țară devastată.

Ceva îi săltă peste picioare, și coborî lumînarea pentru a vedea două broaște țopăind prin rigola ce șiroia. Frumoasă vreme pentru broaște. Se întrebă dacă erau comestibile.

Căderea ploii era hipnotică, și rămase ghemuită pe loc privind-o și ascultînd vîntul suflînd dinspre apus. Apusul. Alergă la trapa pivniței și-și vîrî capul înăuntru :

— Ai ceva tutun, Dick ?

— Te-ai luat de fumat, Barb ? Face bine la umezeala din oase, zice-se.

— *Ai* puțin ?

— Două polobocele. Aduc cîte-un pic pentru bună-ta la fiecare drum. Curat tabagioaică mai e.

— E-aici ?

— Nu-l las niciodată pe vas, Barb, să nu-l fumeze echipajul.

Coborî scara pînă lîngă el.

— De cînd suflă vîntul de la apus ?

— O, nu știu, Barb. De săptămîni. Unu' din Doni rîdea că vîntul nu-i ajută pe englezi la fel cum a făcut-o contra Armadei și că Mountjoy săracu' n-o să capete nici un fel de provizii din Anglia pînă nu se potoleste.

Îi dădu un pumn ușor în piept.

— Și nici tutun.

— Probabil că nu, Barb.

Era răbdător, ca în fața unui copil.

— Eu aș trage-un pui de somn, să fiu în locul tău.

— Da' asta-i toată frumusețea, zicea Raleigh. Tutunul te face toxi... toxi nu știu ce, odată ce-ai început să nu mai poți trăi fără el, iar Mountjoy fumează o pipă după alta fără pauză între ele. L-am văzut.

Cîntări ideea, și-i plăcu.

— Merită să-ncercăm, Barb. O să merg să-l văd pe Don Aguila.

— Ba fără mine nu te duci.

Nu era chiar atît de bătrînă pe cît crezuse.

— Ce-aș putea pune pe mine ?

Umblase în vechea ei manta și o pereche de cizme băiețești liberate din prăvălia unui cîrpaci absent.

— Avem un cufăraș drăguț cu bulendre aparținînd familiei Primarului.

Și-o amintea pe soția Primarului.

— Vreau să le port, nu să locuiesc sub ele.

— Primarul avea fete subțirele, spuse Dick Încornoratu.

Nanno încă era trează și-i ajută să scotocească.

— Nu-i adorabilă rochia asta, cu purpuriul ei și papagalii ăștia ?

— P-asta s-o porți tu. Eu-s prea bătrînă pentru papagali purpurii.

Pînă la urmă scoaseră o robă în stare bună, strînsă pe corp, verde-marin, cu guler Medici și mîneci largi tivite cu panglică gri. Barbary le ocărî pe fiicele Primarului pentru că erau demodate cu aproape treizeci de ani dar, folosind judicios boldurile, i se potrivi.

Neluînd în seamă efuziunile lui Nanno, se privi în oglinjoara atașată la betelia cu panglică și scoase un geamăt. Pielea feței i se întindea atît de tare peste oase încît îi făcea ochii piezișî, și era de-o albeață care-i făcea pistruii să pară niște firimituri de pîine prăjită risipite. Părul încărunțise la tîmple, dar cum gustul fiicelor Primarului în materie de pălării era inexprimabil în cuvinte, o lăsă pe Nanno să i-l prindă sub un fileu argintiu, înșfăcă cea mai la îndemînă manta decentă și se mulțumi cu atît.

Spaniolii erau destinși în privința camuflajului, cîtă vreme nimeni nu lăsa să se vadă vreo lumină ; rărirea bombardamentelor pe timp de noapte însemna că atunci fetelor le era mai comod să viziteze barăcile, dar ea și Dick Încornoratu fură opriți în două rînduri de patrule pe cînd se îndreptau spre port. De fiecare dată li se îngădui să treacă.

— Ah. Señor Whisky.

— Cît de mult le-ai vîndut, pentru numele lui Dumnezeu ? întrebă Barbary, în timp ce grăbeau pasul.

— Tre' să mă gîndesc la pietele viitoare, Barb.

Don Aguila își instalase cartierul general, cu multă compătimire, în exteriorul casei Port-Reeve, ce stătea

cuibărită atît de aproape sub colina din nord-est încît bateria din vîrful acesteia nu putea trage în jos asupra ei. Dar, pe cît de sigură era, pe-atîta era de zgomotoasă. Aşteptînd în faţa uşii pînă ce o santinelă se duse să-i anunţe comandantului său, Barbary privi în sus şi văzu cerul luminîndu-se de la flacăra scuipată de un tun. Se făcu mică, în timp ce ghiuleaua şuiera spre capătul vestic al portului : Dick învăţase să nu tresară cînd ştia că nu-l păştea nici un pericol în vecinătate ; ea n-avea să reuşească niciodată.

Fură conduşi pe o scară frumoasă pînă într-o încăpere lungă şi impunătoare unde atîrnau tapiserii spaniole cu figuri — în mod vizibil, Don Aguila îşi adusese cu el toate dichisurile — iar de pe o masă erau înlăturate resturile supeului. Numărul tacîmurilor indica faptul că participase un mare număr de oameni, cîtă vreme mirosul de colonie ieftină sugera că nu toţi fuseseră bărbaţi.

Dick o prezentă.

— Ah, Doña Offlarty, cum mai graţiaţi acest biet apartament cu frumuseţea voastră. Sînteţi irlandeză, da ?

— Da.

Don Aguila era scund, oacheş, cu nasul ca un bompres şi sprîncene grele deasupra unor ochi amuzaţi, un bărbat urît şi cu farmec.

— Faceţi-mi onor de gustaţi acest vin. Este bun ?

Era delicios.

— Cum am onorul să vă servesc ?

Mai luă o sorbitură.

— Don Aguila, înţeleg că Lord Mountjoy refuză să le dea voie femeilor şi copiilor de-aici să treacă prin liniile sale.

— Am parlamentat, explică Don Aguila, dar regret. Omul e fără cavalerism. Poate că dacă vede frumoasa voastră faţă...

Erau farafastîcuri dar, asemenea vinului, delicioase. Trecuse timp îndelungat.

— Mai înţeleg şi că nu poate primi nici un fel de provizii din Anglia.

Don Aguila zîmbi, arătîndu-şi dinţii albi şi frumoşi.

— E vînt spaniol. Nu ca vîntul englez din optzeci și opt.

Apoi chipul i se strîmbă într-o grimasă ridicolă, ca o amintire tristă.

— Plus de asta, nici pe mine nu mă lasă să primesc. Cînd vin irlandezii, ce credeți ?

— N-am idee.

Refuza să fie împinsă spre alte subiecte.

— Problema e, Don Aguila, că Mountjoy e fumător. Știți despre tutun ? Tu-tun ?

— Frumoasă doamnă, noi l-am inventat.

— Aha. Ei bine, dacă nu-și primește rezervele, nu primește nici tutun. Și-mi închipui că ar cam vrea. Foarte tare. Prietenul meu aci de față se întîmplă să aibă două polobocele și ne-am gîndit că i-ar putea fi oferite lui cu condiția să lase femeile și copiii să treacă.

Dick avea pașaportul emis de Cecil și ar fi putut trece și el, dar Barbary nu pomeni nimic de asta, neștiind cum stătea Don Aguila cu subiectul D-lui Secretar Cecil.

— Credeți că e chiar așa un prost ?

— Cred că e chiar așa un toxicoman.

Își amintise cuvîntul.

— Ei bine, spuse Don Aguila. O facem.

Fu luată pe nepregătite de iuțeala cu care adoptă el ideea ; se așteptase la certuri sau, cel puțin, discuții, dar Don Aguila își și chemase un ajutor :

— *Pronto,* Don Abruzzi.

Și-i dădu instrucțiuni să sune goarna semnalul unei solii.

— Nu-i puțin cam tîrziu ?

Nu vroia ca lui Mountjoy să i se prezinte oferta cînd era iritat că-l treziseră din somn.

— Nu, nu. Îi place parlamentarea. E plicitisit, ca mine. E monoton, un asediu. Și nu are nici o doamnă frumoasă care să-l viziteze.

Mai bine să batem fierul cît e cald.

— Don Aguila, mai e încă o chestiune asupra căreia v-aș fi recunoscătoare pentru asistență.

Don Aguila își desfăcu mîinile pentru a indica faptul că debarcase cu patru mii de oameni pe acest litoral străin numai și numai ca să-i fie de folos Doñei Ofllarty.

— E vorba de fiul meu. Este foarte tînăr şi s-a înhăitat cu unul din preoţii dumneavoastră care vrea să-l ducă în Spania şi să-şi depună jurămîntul sau ce-o fi ăla. Încă e mult prea tînăr. Vă rog să-i spuneţi acelui om să-l lase-n pace.

Don Aguila se încruntă.

— Ce preot este acela ?

— Un anume Părinte Dermot.

— Părintele Dermuchio. Iezuitul.

Spîncenele lui spuneau lucruri extraordinare despre Societatea lui Iisus.

— Regret, Doña Offlarty. Nu vă pot ajuta cu aceasta. Nu cutez. Eu sînt militar, nu pot veni între Biserica Sfintei Maici şi sufletele ei.

— Dar sînt mama lui !

Nu Biserica Sfintei Maici veghease nopţile lîngă el cînd era bolnav, nu ea furase pentru el, *ucisese* pentru el.

— Nu cutez. Regret.

Barbary se lăsă la loc în jilţ, furioasă şi disperată.

E gata să mă ajute să-l uşurez de povara celor ce depind de el, îşi spuse, dar n-ar ridica un deget să mă ajute pe *mine*. El nu ştia că nu era mama adevărată a lui Sylvestris ; era absolut pregătit, la fel ca şi biserica, să lase să-i fie luat băiatul, iar ea n-avea nici un ajutor. Dac-aş fi blestematul de taică-său, reflectă Barbary, altfel ar sta treaba. Un tată are drepturi, o mamă nici unul. Şi-acuma ai făcut-o fiartă, Barbary Clampett O'Flaherty. Dacă Ordinului i se îngăduie să plece din Kinsale iar Sylvestris rămîne. pe loc, tu ce-o să faci ? Ai să-l răpeşti ? Se gîndi la asta, imaginîndu-şi cum ar fi să-ncerce a trece un tînăr preot potenţial care-i opune rezistenţă, prin liniile spaniole şi engleze.

Don Aguila îi oferea mereu vin şi încerca s-o includă în conversaţia lui cu Dick, ca şi cum ar fi fost o fetiţă bosumflată pentru că nu i se dăduse voie să mai ia o porţie.

— Cînd Señor Robertson vine în Spania cu whiskyul lui după război, Doña Offlarty, vă rog să veniţi cu el. Am să vă introduc la *Corrida des toros*, la Alhambra, la frumoasele noastre *haciendas*.

Era prea furioasă și tulburată ca să-i răspundă.

Cu toții se simțiră ușurați cînd Don Abruzzi se întoarse să anunțe că solia fusese aranjată și urma să aibă loc imediat, sub o încetare a focului.

— Puteți veni, spuse Don Aguila, dintr-o dată auster. Dar vă uitați. Eu vorbesc, dumneavoastră nu spuneți nimic.

Îmbrăcară mantalele și îl urmară în ploaie, coborînd spre port și spre Poarta de Est. Fusese fortificată imens, cu taluzuri de pămînt pe fiecare latură, dar primise o lovitură directă mai devreme în timpul zilei și oamenii băteau cu ciocanele o foaie de fier peste gaură. Fură aprinse făclii, iar Barbary își dădu seama cît timp trecuse de cînd vedea bezna luminată numai de focul tunurilor. Trompete răsunară, tobe bătură, după care porțile se deschiseră pentru a lăsa să apară un grup de oameni aflați de cealaltă parte.

Don Aguila se înclină spre o siluetă îndesată de pe urma faptului că nu lăsase nimic în urmă în materie de boarfe. Doamne Sfinte, ăsta era Mountjoy Filfizonul ? Se înclină cu mai puțină ceremonie, iar Barbary se alarmă că era nervos. Dar nu, stătea acolo, în ploaie, ascultînd răbdător.

Poate că Don Aguila avea dreptate. Asediile erau atît de plicticoase încît orice spargere a rutinei era binevenită. Își putea imagina cum era să stai pe colinele alea golașe în ploaie și găsi înfiorător că un om ca Mountjoy, obișnuit cu confortul, fusese pregătit s-o îndure săptămîni de-a rîndul, armata împuținîndu-i-se cu inevitabilele dezertări și boli, așteptîndu-i pe irlandezi să-i cadă-n spate. Înfiorător pînă la limita groazei. Irlandezii nu mai făcuseră niciodată față unui asemenea oponent. Renunță la orice speranță pentru planul ei ; cineva atît de căpos n-avea să-i îngăduie inamicului un avantaj numai pentru că nu putea trage o pipă.

Dar Don Aguila vorbea mereu și mereu, luînd-o frumos, folosindu-și smalțul spaniol pentru a deghiza faptul că oferea mită. Și, pentru Dumnezeu, figura încotoșmănată dădea din cap. Reușise planul acela ridicol ? Poate că pe Mountjoy îl interesa cît de cît propria reputație și nu era dispus să lase să moară de foame femei și copii care erau, la urma

urmei, proprii supuşi ai Reginei. Sau poate că în zilele acelea lungi de noroi şi monotonie, ideea unui fum devenise copleşitor de atrăgătoare.

Oricum, parlamentarea se apropia de sfîrşit. Alte plecăciuni. Alte trompete. Contingentul englez se întorcea să urce înapoi colina.

Iar altceva o cobora. Auziră ropot de copite. Un cal cu călăreţ galopa în josul dealului cu o viteză ce le punea în primejdie gîturile amîndorura. Nu încetiniră cînd ajunseră la grupul de englezi, care fură nevoiţi să se împrăştie pentru a nu fi călcaţi în picioare.

Văzu mantaua călăreţului umflîndu-i-se înapoi în timp ce sărea peste un soldat spaniol ce căzuse la pămînt în graba de-a se da la o parte din drum, după care trecu prin poartă şi inerţia îl duse dincolo de ea.

Don Aguila ţipă la oamenii lui să închidă porţile :

— *Pronto, pronto ! Esta Don Haguenne.*

Porţile se trîntiră şi ascunseră faţa uimită şi furioasă a lui Mountjoy şi ale ajutoarelor sale. Ofiţeri spanioli fugeau după călăreţ să-l însoţească înapoi în locul unde Don Aguila stătea în aşteptare, cu braţele deschise în semn de bun venit :

— *Olé, Don Haguenne ! Olé, Don Haguenne ! Bravo ! Bravo !*

Barbary îl luă pe Dick Încornoratu de mînă. Nimeni nu-i observă în timp ce se îndepărtau.

Dick era prost dispus.

— Nu ştiu cine era poponaru-ăla, Barb, da' ţi-a dus ideea pe apa sîmbetii. Mountjoy o să se-nfurie aşa de-al dracu' de tare că careva ticălos s-a strecurat înăuntru în timp ce el parlamenta, că n-o să mai lase niciodată pe nimeni să iasă, nici pentru tot fumatu' din Americi.

— Era O'Hagan, spuse Barbary.

Îl recunoscuse pe dată. Pitise gîndul la el undeva într-un cotlon îngrădit al minţii unde n-o mai putea face să sufere. Şi apoi, o formă stropită cu noroi, aplecată peste gîtul unui cal, ţîşnise din întuneric, şi în plin salt vechiul şi frumosul chin reveni înapoi în viaţa ei. Era minunat. El era aici, în ploaia aceasta splendidă, în acest loc miraculos.

Preț de-o secundă stătuse într-o grădină fermecată, după care luase mîna lui Dick și ieșise de-acolo. Nu putea ține piept emoției ; mai bine să stea în limbă decît să rişte să afle că se însurase, sau c-o uitase, sau chiar că o iubea dar, regrete, tocmai era în drum spre altundeva și nu se putea opri. Mai presus de orice, nu putea îndura ca el să o vadă, să-l vadă schimbîndu-se la față cînd constata cum ajunsese sau, mai rău, nici măcar să n-o mai recunoască.

Picioare alergînd plescăiau prin băltoace în urma lor. Îl zori pe Dick, dar doi soldați li se opriră în față.

— Don Aguila ! strigau. Mata, señora, și mata, Señor Whisky !

Trebuia să se întoarcă.

În timp ce urcau scările, tunul din vîrful colinei bubui. Dacă ghiulcaua lui ar fi făcut-o să explodeze-n fărîme în clipa aceea, ar fi fost o femeie fericită. Își trase gluga mantalei peste ochi, pînă abia putu să mai vadă doar, și rămase în umbră.

Un moment crezu că încăperea era goală cu excepția lui Don Aguila, dar apoi zări pe cineva întins pe-o canapea de cealaltă parte a mesei, cu cizmele înnoroiate una peste alta și ochii închiși. Simți un impuls disperat de tandrețe ; avea dreptul să doarmă, după ce călărise prin liniile engleze ca să ajungă aici. De ce trebuia să se afle în grosul problemei ? De ce nu le dădeau altora treburile periculoase ?

— S-a întors la noi Don Haguenne, explică Don Aguila, radios. Don Haguenne, aceștia sînt Dona Offlarty și Señor Robertson. Oh, el doarme.

Se răsuci înapoi spre ei :

— Pot avea încredere în dumneavoastră, Dona Offlarty ? Sînteți irlandeză, da ? Nu mă veți trăda englezilor, nu ?

— Nu.

— Iar Señor Robertson e prietenul dumneavoastră, un om de lume. Nu mă va trăda englezilor ?

Nu, spuse Dick, nici el n-o va face.

Îi crezu ușor pe cuvînt. E neglijent, își spuse Barbary, sau poate că se pricepe la judecat oamenii.

— Don Haguenne s-a întors la noi, repetă Don Aguila. Viteaz om, îmi aduce informația că irlandezii au sosit în sfîrșit. Ia să vedem.

Muie un deget în paharul cu vin și desenă pe masă o formă ce semăna cu o jumătate de ceapă avînd doar două foi. Miezul cepei era orașul Kinsale.

— Aceasta, indică el foaia interioară, este Mountjoy. Iar aceasta, o arătă pe cea exterioară, este Don O'Neill și oștirile irlandezilor. Curînd O'Neill și oastea lui, și eu cu a mea, ne întîlnim.

Degetele sale străbătură jumătatea de ceapă în trei puncte.

— Dar mai întîi Don Haguenne trebuie să se înapoieze la irlandezi cu mesajul meu.

Trase cu degetul mare o dîră din mijloc prin ambele învelișuri.

— Merge cu dumneata și doamnele și copiii, mîine. Poate îl îmbrăcăm în doamnă așa că Mountjoy nu are să-l vadă.

Dick Încornoratu se uită la Barbary pentru a sublinia cel puțin una sau două dintre cele mai flagrante lipsuri ale planului și, cum ea nu spuse nimic, o făcu el :

— Doamnele din Kinsale n-au să însemne mare lucru, vă garantez, *my lord,* dar bănui că chiar și Mountjoy o să observe că una din ele are șase picioare înălțime și obișnuiește să poarte barbă. Și pe urmă, iarăși, o să ne lase Mountjoy să trecem ? Don... ăă... Haguenne a fost foarte viteaz, neîndoielnic, dar a făcut de tot căcatu' solia și a stricat acordul de încetare-a focului. Lui Mountjoy nu-i va fi făcut cea mai mare plăcere.

Don Aguila ridică din umeri la adresa neplăcerii lui Mountjoy.

— L-am trimis deja pe Don Abruzzi cu scuzele mele. Îi zice că Don Haguenne era unul din proprii lui dezertori, un soldat englez trecînd la spanioli.

Dick își dădu ochii peste cap.

— Chiar dac-o s-o creadă, o să ceară regula soliei și pe dezertor îndărăt.

— Poate să-l primească.

Don Aguila nu vedea nici o problemă în asta.

— Îl trimit la el pe unul din proprii mei prizonieri englezi. Am luat mulți în luptă. În loc de asta, Mountjoy îi spînzură.

Conceperea planului era toată problema, nu dacă va funcționa sau nu.

— Oh. Bine. Atunci e-n regulă.

Dick se uită fără speranță la Barbary, dar ea era preocupată, și se îndrepta spre ușă. Figura de pe canapea era la fel de încremenită ca un cruciat de piatră, poate că va reuși totuși să iasă fără ca el s-o vadă.

— Aceasta este bine, spuse Don Aguila, fericit. Mai bem puțin vin și apoi dormim. Curînd se face ziuă. Sînteți mulțumiți, toată lumea ? Nici o întrebare ?

Nu, nimic. Doar lăsați-mă să ies de-aici.

Fără să deschidă ochii, figura de pe canapea spuse :

— Am eu o întrebare, Don Aguila.

Don Aguila îl privi cu drag :

— Ce ați dori să știți, Don Haguenne ?

— Aș dori să știu dacă Dona Offlarty primește să mă ia de bărbat.

29.

Fură lăsaţi singuri în cameră în timp ce în jur ofiţerii răcneau ordine, soldaţii erau trimişi să adune femeile şi copiii din Kinsale, trompetele răsunau, tobele băteau, iar Mountjoy îşi arăta neplăcerea faţă de violarea soliei, printr-un baraj complet cu toate tunurile pe care le-avea.

Din cînd în cînd, Don Aguila trecea tiptil prin cameră, care făcea legătura dintre hol şi camera lui cu hărţi, exagerîndu-şi păşitul pe vîrfuri, ca un elf. Din treacăt, le şoptea evoluţia evenimentelor :

— Mountjoy acceptă scuzele. Plecaţi la amiază. Sau :

— Mă ocup eu de nuntă. Înainte să plecaţi, mm ?

Dar se îndoia că-l aud. Îl dezamăgeau prin faptul că nu făceau decît să şadă la masă unul în faţa celuilalt, cu bărbiile proptite în mîini. Le-ar fi oferit dormitorul lui dacă arătau vreo înclinaţie spre aşa ceva, dar se părea că irlandezii erau la fel de nepătimaşi ca şi englezii. Ceea ce reuşea să prindă din murmurele lor, în trecere, nu conţinea nimic romantic, nici o văpaie.

— O'Flaherty, arăţi groaznic, spuse O'Hagan.

— Şi tu la fel.

— E vremea să fac din tine o femeie cinstită.

— Credeam c-ai făcut o femeie cinstită dintr-una din haciendele alea spaniole adorabile.

— Eh, n-am întîlnit nici o hacienda cu păr destul de roşu.

Iar al ei era, încă era, destul de roșu pentru el. Nu vedea cît e de bătrînă ; ochii i se plimbau peste fața ei parcă lingînd-o. Nici ea nu putea să vadă cît îmbătrînise el ; cel mult, în unele momente zărea pentru prima oară cum avea să arate cînd va fi foarte bătrîn, în alte momente era mai tînăr decît fusese în casa porții de la Spenser Castle. Nu erau îndrăgostiți unul de vîrsta celuilalt, ci numai unul de celălalt.

— De ce nu m-ai luat înapoi ?

— Nu știam unde ești. Credeam că te afli în Anglia. N-am cercetat prea îndeaproape, nu vroiam să mai aud de tine dacă erai din nou cu soțul tău. Apoi a apărut în Spania Grace O'Malley și mi-a spus că te găseai în Munster la vremea masacrului.

Își trecu o mînă peste ochi ca încercînd să șteargă o amintire.

— Iisuse Christoase. De ce face toate aceste lucruri ? Chiar și atunci, n-am putut pleca. Iar la vremea aceea, fie erai moartă, fie supraviețuiseși.

— Ai încărunțit de-a binelea, spuse ea.

— Din vina ta. Și dintr-a afacerilor Irlandei în Spania. Nu vroiau să se urnească, iar O'Neill avea nevoie de mine ca să mă dau cu capul de blestematul lor zid birocratic și să mă tocesc de oficiali și eticheta lor afurisită, să aștept zile-n șir pe coridoarele din împuțitul de Escurial, să-mi smulg părul din cap, cerșind invazia, cerșind ajutor, cerșind pîine. Părea important pe vremea aia.

Cutele adînci ce-i brăzdau în jos ambii obraji fuseseră săpate de ani întregi de uzură.

— O'Neill ne-a înșelat.

— Știu. Mi-a spus Grace O'Malley.

— Ne-a *înșelat.*

O'Hagan se strîmbă, dar numai ca la adresa unui păcat de iertat din partea unui copil iubit.

— E O'Neill. M-am gîndit la asta, și oare noi am fi făcut cumva altfel ? Tu nu te-ai fi dus în Anglia să spionezi pentru el ? Și eu nu m-aș fi dus în Spania ?

- Nu merită.

— Să nu spui asta.

Se aplecă peste masă și o scutură, prima oară că o atingea.

— N-ai să spui asta. Irlanda merită tot ce avem să-i dăm. Aşa să-mi ajute Dumnezeu, dacă acum încep să te sărut, n-am să mă mai opresc. O să te am aici, pe podea.

— De ce n-o faci ?

Don Aguila intră din nou tiptil în încăpere.

— Scuzele mele. Nu mai e mult de-acum.

Reveniră cu bărbiile-n pumni.

— Spune-mi cît de rău a fost, îi ceru el.

Toată lumea o întrebase asta, de parcă s-ar fi putut descrie.

— A fost rău pentru negoţul cu whisky.

Erau atît de aproape unul de altul, ştiind tot ce-aveau nevoie să ştie, încît era un lucru deconcertant să se informeze între ei despre fapte petrecute pe cînd fuseseră despărţiţi. Aproape fără tragere de inimă, Barbary îi făcu un rezumat, insistînd mai mult pe Sylvestris şi strîngerea Ordinului.

El era omul potrivit pentru ea ; găsea totul amuzant.

— Nici n-am avut timp să ne consumăm căsnicia şi deja sînt tatăl a douăzeci şi cinci de copii.

— Adu-mi-l pe Sylvestris înapoi, O'Hagan.

— Eh, o să fie darul meu de nuntă. Tu m-ai oprit pe mine să mă fac popă, nu văd de ce i-ar reveni lui privilegiul ăsta.

— Chiar am făcut-o ?

Era fermecată.

— M-am gîndit la asta. Dar nici un bărbat care-şi petrece nopţile gîndindu-se la o femeie aşa cum m-am gîndit eu la tine nu e nimerit pentru preoţie, asta ţi-o pot spune.

— Prieteni, e timpul, anunţă Don Aguila.

Procesiunea de nuntă îşi croi drumul pînă la biserică printre băltoace şi o canonadă. Bateria de răsărit îşi împinsese bătaia pînă în latura sudică a pieţei şi înteţea focul, astfel că bombardamentul era aproape continuu : grupul nuntaşilor se adăpostea în uşile caselor de pe drumul ce ducea în piaţă, aşteptînd cîte un prilej s-o ia la picior. O'Hagan o strînse pe Barbary la piept cînd o parte din acoperişul unei case de la colţul opus se prăvăli maiestuos, şi-i strigă în ureche :

— De ce nu poate ticălosul s-arunce cu boabe de orez, ca toată lumea ? !

Barbary ştia cum se simţea. Mountjoy avea să pună mîna pe ei mai devreme sau mai tîrziu ; putea să-i lase să se cunune mai întîi. În sfîrşit, se făcu o pauză în tragere şi goniră prin ploaie pînă la biserică.

Dick Incornoratu, ştia că Dick fusese, făcuse minuni. Interiorul radia ca un manuscris luminat cu lumînări ce dezvăluiau sfinţii străini, pictaţi şi auriţi, pe care-i aduseseră spaniolii cu ei. Lîngă amvon, flăcările lumînărilor de ofertoriu, înghesuite, erau de un alb orbitor, emanînd căldură. Ordinul se înşira în partea din faţă a laturii pentru mireasă a naosului, arătînd grozav în hainele lor şterpelite. Dick mai liberase de undeva şi nişte brebenei, aşa că fiecare dintre fetiţe avea cîte un buchet. Preoţi în odăjdii cu fir de aur umblau încoace şi-ncolo prin faţa altarului.

Pe latura mirelui stăteau ofiţerii spanioli cu platoşe strălucitoare peste pieptare, şi coifurile vîrîte sub braţul stîng. Prostituatele de la *„The Conquistador"*, care aveau să-i însoţească prin linii, stăteau pîlc în jurul uşii, urîndu-i noroc, cîteva dintre ele ştergîndu-se la ochi cu batiste parfumate. Ţipară, cînd o ghiulea de tun căzu în partea opusă a scuarului.

O'Hagan se desprinse de lîngă ea pentru a străbate naosul şi a-şi ocupa locul pe treptele altarului. Don Aguila i se alătură. Dick Încornoratu i se alătură Barbaryei. Îi puse o cunună de flori din mătase pe părul ud.

— E-n regulă dacă mi te dau, Barb ?

— Nimeni altul dacă nu tu, Dick.

Dar, în timp ce înainta în lungul naosului, încet, ţinîndu-l pe Dick de braţ, se gîndi la Will Clampett.

— Baa baa.

Priscilla se smulse de lîngă Nanno care o ţinea pe loc şi porni cu ei, luînd-o pe Barbary de cealaltă mînă.

Sylvestris îndeplinea rolul de ministrant, îmbrăcat într-un stihar alb, şi zîmbindu-i. Nu dură mult, nu era vreme de discursuri, iar Părintele Dermot, ca preot oficiant, trăncăni slujba într-un monolog rapid, înăbuşit cînd şi cînd de canonadă. Mai tîrziu, Barbary îşi descoperi pe deget un inel şi nu-şi putu aminti decît chipul

lui O'Hagan cînd i-l pusese. Odată ceremonia încheiată, o sărută, iar Don Aguila trebui să-i despartă.

— Puţină vreme să bem ceva, şi apoi plecăm.

— Un moment, interveni O'Hagan. Îl luă pe Părintele Dermot la o parte şi începu să-i vorbească. Preotul dădu din cap. O'Hagan îşi petrecu un braţ pe după umerii lui Sylvestris şi îl duse în sacristie.

Barbary se aşeză pe treptele altarului, dispărînd sub îmbrăţişările Ordinului. Don Aguila şi alţi ofiţeri împărţeau vin congregaţiei, de la o masă laterală. Sylvestris stătea în faţa ei :

— Am promis să am grijă de tine pînă ce se va sfîrşi bătălia.

Îl strînse la piept cu putere.

— Mulţumesc.

Părea că beatitudinea se acumulase undeva, adunîndu-se pînă nu mai putuse fi stăpînită şi revărsîndu-se în josul unui jgheab cu gura pătrunzînd prin acoperişul bisericii ; încercă să absoarbă detaliile care să-i ajute memoria să revină aici şi să hoinărească într-o reconstituire perfectă, dar tot ce putu reţine erau anumite scene fără legătură între ele. O'Hagan şi Dick îşi strîngeau mîinile iar Barbary îşi aminti că nu se cunoscuseră niciodată. Era uluitor să-l auzi pe Dick spunînd :

— Am auzit o grămadă despre dumneata.

— Şi eu de dumneata.

Dick ridică o bucată de pergament cu un sigiliu :

— Dar de nuntă.

— Mulţumesc. Ce este ?

— Un paşaport.

Era atît de mîndru încît îl ştia pe dinafară.

— Îndreptăţindu-l pe Dl. Robertson, negustor de whisky în folosul Domnului Secretar Cecil şi pe un servitor, să treacă nestînjenit de nici un supus al Maiestăţii Sale. Vorbeşti cumsecade engleza, Domnu' O'Hagan ?

— Pot să pronunţ „*th*"-ul, Domnu' Robertson, cînd sînt îmboldit.

— Ei bine, dumneata o să fii Domnu' Robertson, iar eu o să fiu servitoru'.

Barbary îi privi cum se certau şi se întrebă dacă vreunul din sfinţii de ghips din biserică înfăptuise vreodată

asemenea miracole precum Sfîntul Dick Încoronatu, care acum venea cu argumentul hotărîtor :

— Ei bine, io arăt mai ca un afurisit de servitor decît arăți mata ca o afurisită de muiere !

Don Aguila îi zorea afară în scuarul cenușiu, iar Barbary auzi ușile bisericii închizîndu-se în urma ei pentru a nu lăsa să intre ploaia. Tot drumul pînă la poarta de est O'Hagan protestă că ar trebui să li se dea un cal și o căruță.

— Vrei ca soția și copiii mei să umble pe jos pe-o vreme ca asta ?

— Scuze. N-avem cai.

— Îl aveți pe-ăla pe care-am călărit eu.

Din Aguila ridică din umeri.

— Mă tem că nu. În acest moment, bucătarul îl gătește.

— Maică Precistă, ăla era un cal bun ! Atunci catîri. Haide, Juan, oricum n-ai cu ce nutreț să-i ții.

— Foarte bine. Doi. Dar voi irlandezii trebuie să atacați curînd.

— Ți-am spus.

Dick Înecornoratu vroia să ia ceea ce mai rămăsese din butoaiele lui cu whisky alături de cele două poloboace de tutun, dar generozitatea lui Don Aguila se epuizase odată ce catîrii fură înhămați la o căruță. Le făcu cu mîna în timp ce ieșeau prin Poarta de Est ca și cum s-ar fi dus să facă o plimbare la țară și-aveau să se întoarcă în curînd.

Aproape trei sute de femei și copii îi însoțeau. Barbary privi nevestele sărutîndu-și soții de rămas-bun, fetele agățîndu-se de iubiții lor. Unii dintre aceștia, soldați spanioli. Curînd avea să-i vină și ei rîndul. O urcă în căruță pe cea mai bătrînă dintre femei împreună cu copilul cel mai plăpînd, și ar fi urcat toată colina pe lîngă O'Hagan, dar acesta o ridică și o așeză astfel că picioarele i se bălăbăneau peste portița deschisă de la coada căruței.

Barbary își întinse mîna în jos, iar el i-o ținu în timp ce mergea.

— Aguila mă-ngrijorează. Ești sigur că o să vă susțină cînd atacați ?

— Buna mea femeie, n-a venit în Irlanda ca să şadă cu curul pe Kinsale.

O culese pe Priscilla care alerga după Barbary, vrînd să urce în căruţă, şi şi-o puse pe umeri.

— Nu-i cam proastă femeia asta ? Doamna de colo, aia cu care tocmai m-am însurat.

— Eşti sigur ?

— Nu Aguila mă frămîntă pe mine. De O'Neill mi-e.

Potrivi fustele Priscillei astfel ca să poată privi în jur, dar femeile din căruţă şi cele ce-o urmau erau prea cufundate în mizerie ca să-i asculte.

— Omul tău n-a mai făcut niciodată faţă unei bătălii decisive şi dacă ar fi deschis sfaturilor mele nici acum n-ar face-o. Loveşte şi fugi îi e stilul, şi o face sclipitor. Mountjoy are calea tăiată spre provizii, iar vremea asta îl costă o sută de oameni pe zi.

— Şi-atuncea ce-ai să faci ?

— Ce i-am spus lui O'Neill. Îl las pe Don Aguila să fiarbă, literalmente. Îi culeg pe oamenii lui Mountjoy cu raiduri repezi, şi-l flămînzesc pînă la capăt.

Gîdilă genunchiul Priscillei.

— Dar, ce ştiu eu, mm ? Eu sînt omul care a făcut războiul la loc sigur şi călduţ, în Spania.

Şi slavă Domnului pentru asta, îşi spuse Barbary. Chipul lui însă recăzuse în brazdele sale adînci. Spania fusese penitenţa lui cînd s-ar fi putut distra grozav cu primejdiile mlaştinilor, alături de O'Neill.

— O să facă paradă, ăsta-i adevărul, spuse, deodată. Vrea să le arate Regelui Filip şi Sfîntului Părinte şi tuturor celorlalţi că poate cîştiga o mare bătălie, şi a instruit armata să folosească formaţia *tercio*.

— Asta ce mai e ?

— Eh, o idee de care spaniolii s-au folosit cu bune rezultate pe cîmpurile de luptă din Europa. Însă nu-i o treabă irlandeză, O'Flaherty. Băieţii noştri nu pot deosebi un *tercio* de Cele Zece Porunci.

— Are să piardă ?

Vroia să spună : ai să fii ucis ?

— Deloc, deloc. Sîntem mai mulţi de-ai noştri decît de-ai lor. La nevoie vom masa rîndurile şi-o să-i împingem pe ticăloşi de pe faleze.

— Cînd o să se-ntîmple ?

— Poate mîine, sau poimîine. Lui Aguila i s-a spus să aștepte zgomotul împușcăturilor și pe urmă să atace.

Privi dincolo de el în josul colinei pe care urcaseră, spre orașul în ruine, drapelele spaniole albe cu ciucurii lor roșii fîlfîind drăguț pe acoperișurile rămase, și la coada lungă, mohorîtă, de femei și copii ce șerpuiau afară din oraș. Pretutindeni în lumea creștină oamenii aveau să aștepte rezultatul acestei lupte ce se apropia, trecînd morții pe răboj ca „pierderi", ciungii ca „răniți", fără a-i categorisi cîtuși de puțin și pe acești năpăstuiți ce veneau în urma ei. Oricît îl iubea, simți pornirea de a se apleca și a i-o lua de pe umeri pe Priscilla.

— Vreau lună mea de miere, spuse ea fără nădejde, și mi-o vreau acum. Hai să mergem drept la corabia lui Dick, și să ne ducem pînă la Clare Castle.

— Vîntul suflă prost în chiar momentul ăsta, răspunse el, și-i zîmbi. Ne întîlnim acolo după luptă.

O știuse.

— Nu plec fără tine. Am să te-aștept pe corabie. E-n golfulețul de după capul ăla.

— Ai să m-aștepți pe Clare.

— Am să te-aștept. Pe. Corabia. Aia.

O'Hagan i se adresă Priscillei :

— N-ar fi trebuit să mă-nsor niciodată cu tanti.

Curînd aveau să ajungă la liniile engleze. Trebuia să-i spună lui Sylvestris să nu-l scape din ochi pe Gill.

— Cum ți-ai aranjat ploile cu Sylvestris ?

— I-am devenit tată, și prin urmare conducător absolut. Moș Dermot și Sfînta Biserică nu se pot pune între un bărbat și fiul său.

— Vreau să zic, ce i-ai spus lui Sylvestris ?

Erau pe cale să dea ultimul cot al drumului. Vremea să se despartă.

— Asta-i o treabă între un bărbat și fiul său.

În timp ce o ajuta să coboare, mai spuse :

— Acuma nu trebuie să te alarmezi dacă Mountjoy vrea să ne ia la întrebări, pe Dick și pe mine.

Îl privi urcînd pe capră lîngă Dick Încornoratu și biciuind catîrii la un trap fără chef spre palisada de bușteni

teni şi porţile ce însemnau începutul liniilor engleze. Îi arătă paşaportul uneia dintre santinele, care aruncă o privire sigiliului şi făcu semn căruţei să treacă.

Deşi se aflau sus deasupra mării, ploaia înăbuşea orice senzaţie de altitudine, reducînd vizibilitatea, ţinînd în jos capetele femeilor şi copiilor în timp ce mergeau buluc spre poartă într-o lungă gîgîială, cu apa picurîndu-le de pe nasuri, păr şi vîrfurile degetelor. Ca de obicei, soldaţii englezi nu făceau deosebirea între irlandezii rebeli şi cei loiali. Dacă n-ar fi existat un ofiţer ce-i supraveghea de pe cal, femeile din Kinsale ar fi fost atacate ; aşa, se mulţumeau cu batjocurile verbale.

— Ştecarfe.

— Donu' nu face nazuri pe cine să flocăiască, nu-i aşa ?

— Dacă era după mine, vă spînzuram pe toată ciurda.

— Ia, îi spuse un soldat Barbaryei, în timp ce trecea pe lîngă el. Ce-nseamnă *meschini* ?

— Nu ştiu.

— Aşa ne zicea ăi ticăloşi de papistaşi în timpu' la trompetă. Ziceam c-oi vorbi corent Doneza de-acu'.

Ofiţerul le îndemna pe femei să grăbească pasul.

— Nu vă vînturaţi pe unde-aveţi chef, se-aude ?

— Unde ne duceţi ? îl întrebă Barbary.

— Nu vă ducem nicăieri. Aveţi o escortă pînă la drumul de Cork şi de-acolo sînteţi de capu' vostru.

— Dar sînt douăzeci de mile pînă la Cork.

— Şi armata irlandeză la mijloc. Cu asta v-aţi ales preferînd să staţi cu spaniolii. Acuma bagă-i pe-afurisiţii ăia de copii în rînd şi mişcă !

— Sîntem cu domnul de-acolo. Mergem spre vest.

Putea vedea căruţa cu catîri stînd lîngă un cort cu stindardul Tudorilor fîlfîindu-i ud pe acoperiş.

— Are treburi cu Lord Mountjoy.

Ofiţerul horcăi şi scuipă. Nici un gentleman adevărat nu s-ar coborî atît de jos ca să adopte o femeie terfelită cu-o duzină de plozi la fel de terfeliţi, dar îi lăsă să stea acolo unde erau, în timp ce femeile din Kinsale îşi tîrau picioarele prin noroi.

Barbary se întrebă cîte dintre ele aveau să-şi revadă casa şi căminul. Nu prea multe. Dar avea destule griji

ale ei proprii ; Ordinul retrogradase la mantalele de blană, aşa cum trebuise şi ea să facă reluîndu-şi haina ei irlandeză, jegoasă dar caldă — sub ea se afla Clampettul — şi reuşise, mulţumită lui Dick Încornoratu, să se încalţe bine la Kinsale, dar unii dintre ei dîrdîiau. Stăteau liniştiţi, fără să se plîngă, ca nişte boi mici. Pînă şi Gill încetase să se mai uite urît în jur. Ploaia torenţială, neîncetată, răpea orice iniţiativă ; bănuia că ar trebui să se bucure că acelaşi efect îl avea asupra întregii tabere, şi că erau scutiţi de curiozitatea şi întrebările cărora i-ar fi putut supune energia unei zile însorite, dar îşi dorea să-i poată duce pe copii la adăpost. O cuprinse o disperată uşurare cînd îi văzu pe cei doi ieşind din cort. Dick avea un felinar pe care îl aprinsese deja, şi îl puse cu grijă sub capră. Copiii cei mai mici se îngrămădiră în căruţă şi se acoperiră cu prelata ce ferise poloboacele de umezeală. Mountjoy le luase pe amîndouă. Barbary se aşeză pe capră lîngă O'Hagan, iar Dick scuturâ apa de pe hăţuri. Posomorîţi, catîrii se urniră, membrii mai măricei ai Ordinului mergînd pe de lături. Urmau un ofiţer călare care avea să-i ducă prin tabără spre apus.

— Te-a luat la întrebări, Domnule Robertson ?

— Nu.

— Asta-i bine.

— Asta-i prost, înseamnă că ştie tot ce-are nevoie să ştie despre forţele lui Aguila. E un trădător în Kinsale, mai mult ca sigur.

Ridurile reveniră pe faţa lui O'Hagan. Privea în jur, estimînd efectivele, calculînd amplasamentele. Barbary nu putea să vadă decît noroi, şi oameni mizerabili scobind tranşee, cai pe jumătate flămînziţi, cu capetele atîrnînde, nesfîrşite cioturi ale copacilor care acum ardeau pe focurile de tabără unde soldaţii încercau să-şi usuce cizmele şi mantalele, iarăşi noroi, tunuri protejate de huse în vreme ce servanţii lor stăteau aşezaţi în ploaie, pîlcuri de spînzurători sub care atîrnau trupurile dezertorilor recapturaţi, cu mîinile amputate îndesate în gură.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu se duc cu toţii acasă ? întrebă Barbary.

— Nu-i subestima. Privește cu atenție, toți sînt în alertă.

Își aruncă discret un deget spre dreapta :

— Vezi escadronul ăla de-acolo ? Sub umbrarul de trestie. E gata înșeuat.

O cuprindea spaima pentru că și pe el îl înspăimînta ; fusese tulburat încă de cînd părăsise cortul lui Mountjoy.

— Cum mai e Mountjoy la ora asta ?

— Impresionant.

Se apropiau de șiruri de pari ascuțiți legați în arici pentru străpungerea cailor din șarje. Mai încolo, începea panta spre Bandon, o lucire cenușie și dezordonată în depărtarea mohorîtă. Călăuza lor vorbi cu o santinelă care-și chemă cîțiva tovarăși pentru a-l ajuta să dea la o parte unul dintre arici și să-i lase să treacă. Ofițerul salută :

— Dacă spre litoral vă-ndreptați, o să aveți de lucru cu trecutul rîului. Dar faceți bine și-l treceți. Liniile irlandeze sînt mai în sus pe partea asta. Trăiască Maiestatea Sa.

Îi dorir㠠să trăiască și o luară în josul unui drum, spre țărm. Era o înaintare mai bună din toate punctele de vedere ; deși ploaia nu slăbea, drumul era pietros și le oferea oarecare sprijin copitelor catîrilor ; din nou creșteau arbuști și copaci, și cîntece de păsărele. Dick spuse că ar trebui să fie un bac ceva mai încolo.

— Ar trebui să fie, îl îngînă posac O'Hagan. Era singurul neafectat de libertatea ce exista dincolo de tabără ; Barbary știa că încă se mai afla acolo, ticluind planuri de atac. Deja o părăsise.

Bacul era o plută cu două plase groase fixate de fiecare latură a bazei și întinzîndu-se pînă la niște frînghii petrecute pe după scripeți instalați pe montanți de ambele părți ale apei. Pe malul îndepărtat se afla coliba luntrașului, dar în absența proprietarului pasagerii se tractau singuri, mînă cu mînă, peste ceea ce în mod normal era o porțiune îngustă a rîului. Acum ploile îl făcuseră să-și iasă din matcă, iar pontonul din partea lor era scăldat de destulă apă pentru a-i face pe catîri să fie nervoși cînd fu vorba să pășească pe el, și chiar mai mult la

a curentului. Căruța se clătina, Priscilla plîngea, toată lumea striga și se ruga, și în cele din urmă, cum, necum, ajunseră dincolo.

Își spuseră formulele de rămas bun. O'Hagan avea să se înapoieze imediat. Apăsarea conștiinței faptului că putea fi ucis inhiba tot ceea ce doreau să-și spună mai degrabă decît să-i elibereze, și aveau fiecare responsabilitățile lui separate ; el trebuia să găsească liniile irlandeze înainte de-a se întuneca, întocmai la fel cum ea și Dick aveau de ales între a ajunge la golf și a lăsa Ordinul să înnopteze într-o căruță deschisă. Așa că momentul fu vremelnic, cu importanța lunecîndu-i neajutorată departe de ei, într-un sărut rece și ploios. Un „Ai grijă de tine" impotent, și pași înapoi pe bac.

— Ne vedem la corabie, adăugă.

— Mă găsești acolo. Poimîine.

Traseră de capetele dinspre ei ale funiilor pînă ce el ajunse în siguranță pe țărmul celălalt, după care traseră pluta înapoi la malul lor. Le făcu o dată cu mîna, dar concentrarea figurii slabe și înalte, în timp ce plescăia cu picioarele în susul malului spre amonte, arăta că mintea lui se ocupa cu alte probleme decît grupul ce-l privea cum se îndepărtează.

— Haide, Barb. Curînd o să fie negru ca cizmele de călărie ale Contelui Iadului.

Urcară în căruță, tăcuți, cu excepția sudălmilor lui Dick către catîri, care deveneau cu fiece minut tot mai arțăgoși. Pentru a le ușura povara Barbary trebui s-o ia pe jos cu ceilalți copii mai mari și se pomeni cu Sylvestris mergînd alături. Acum era mai înalt decît ea și vorbise foarte puțin de cînd părăsiseră orașul Kinsale, și-și dădu deodată seama de propria ei impertinență de a trece peste dorința lui să se facă preot. Folosindu-se de O'Hagan ca de un instrument îl manipulase întocmai ca și cum n-ar fi fost decît un iepuroi oarecare. Băiatul nu mai era băiat, fusese stîlpul puterii ei prin ani cumpliți, iar ea îl tratase ca și cum ar fi căzut pradă unei obsesii adolescentine. Avea s-o facă din nou dacă ar fi

trebuit, dar îi părea rău că fusese nevoită s-o facă. Îl luă de braţ.

— Sînt o bătrînă băgăreaţă.

— Eşti.

— Îmi pare rău dacă O'Hagan te-a silit să vii cu noi. Ce ţi-a spus ?

O privi surprins.

— Nu m-a silit. M-a întrebat dacă sînt sigur că vreau să intru în preoţie şi că, dacă da, îmi va respecta hotărîrea.

Vorbele lui o făcură să clipească din ochi. Fără a o consulta, O'Hagan riscase să-i acorde fiului ei beneficiul de a se decide singur.

— Şi ?

— Şi m-am hotărît că nu.

Se încruntă.

— Cred că dorisem o certitudine.

Îl putea înţelege ; şi de asta se dusese lipsă la fel ca de toate celelalte, în anii din urmă.

— Dar, stînd de vorbă cu Părintele Dermot, el era *prea* sigur. Spunea că Dumnezeu a voit moartea Treisei şi a tuturor celorlalţi, că Papa e infailibil, toţi protestanţii sînt eretici, toată lumea ce nu aparţine Bisericii Sfintei Maici se va duce în Iad. L-am ascultat şi parcă-l auzeam vorbind pe tata. El zicea că toţi romano-catolicii vor ajunge-n Iad, că Biserica Angliei e singura biserică adevărată. Întocmai la fel, numai că denumirile erau diferite. Amîndoi puseseră monopol pe Dumnezeu.

Trase adînc aer în piept.

— Şi am ajuns la concluzia că, indiferent ce-o fi Dumnezeu, El e mai mare decît toate astea.

Ar fi trebuit să aibă încredere în el. O încerca sentimentul de admiraţie şi pierdere ce le vine tuturor mamelor cînd îşi dau seama că odraslele lor au crescut mai presus decît ele.

— Sau Ea e mai mare decît toate astea, completă Barbary.

— Ce ?

Dar n-avea energia să continue. Litoralul se întindea pe mile și mile de pustietate cu iarbă bătută de vînt, și trudeau în tăcere, amorțiți de oboseală, în vreme ce pescărușii li se roteau pe deasupra capetelor în efortul de-a înainta împotriva vîntului și se dădeau bătuți, pentru a fi măturați spre răsărit. Ocările lui Dick Încornoratu deveneau tot mai feroci, iar Barbary știa că dacă pusese prinsoare că vasul lui va mai fi sau nu acolo unde-l lăsase, după toate acele săptămîni, sorții nu prea înclinau de partea lui. Nu intrase în golf decît pe calea apei, niciodată de pe uscat, și folosea deducția pentru a găsi cărarea pe care o văzuse coborînd de pe faleză. Îi spuse lui Sylvestris să pună o lumînare nouă în felinar, dar lumina le reducea capacitatea de a vedea prin întuneric, așa că și-l coborî la loc între picioare. Într-un tîrziu, Sylvestris dibui o porțiune fără iarbă între niște copaci, și găsiră drumul. Fergal și Fergus coborîră din căruță să conducă jos catîrii, Fergus ținînd sus felinarul. Puteau mirosi marea undeva în beznă. O deosebire în sunetul copitelor și al roților le dădu de veste cînd ajunseră pe nisip. Ceilalți băieți săriră jos să ajute la mînatul catîrilor spre o pată neagră mai clar definită, pe o ridicătură din dreapta.

— Bine-ați venit în bîrlogul lui Dick, spuse Dick Încornoratu.

Căsuța era umedă, rece, goală și mirosea a animal.

— Țîncii o să stea cuibăriți comod pe corabie pe-acolo pe undeva, arătă Dick. Nu-l crezu nimeni.

Indiferent cine fusese ultima oară în colibă, lăsase înăuntru cu bună știință vreascuri și butuci uscați, și aprinseră un foc care le dezvălui două lavițe goale, un dulap la fel de gol, niște scăunele, și o vulpe care scuipă spre ei și o zbughi pe ușă afară.

— Nimica de mîncare, zise Nanno.

— Am adus cu noi. Peter, ia du-te tu și scotocește sub căruță. O să găsești o căldare cu tocăniță agățată dedesubt. Gill și Fergal, vedeți că-n dos i-o cocioabă în care-ar trebui să se găsească niște fîn. Băgați catîrii

acolo și frecați-i. Întindeți-vă mantăile la uscat, fetelor. Unde-ai pus âle cești de le-aveai, Barb ?

Barbary se smulse din nemișcarea pricinuită de oboseală și admirație.

— De unde ai mîncarea, băi blatist bătrîn ?

— Îi zisei la bucătaru' lu' Don Aguila unde poa' să găsească ultimul butoiaș de whisky înainte să dea peste el Don Aguila.

După ce mîncară, se culcușiră să doarmă, incomod dar la căldură, cu stomacurile pline de-o parte din calul lui O'Hagan.

Aurora dădu la iveală copii adormiți, ploaie intrînd printr-o fereastră spartă, și pe Dick Încornoratu stînd în ușa deschisă, privind afară.

— Nu-i nevoie să te-agiți, Barb, spuse. Nu-i nici o corabie.

Barbary se extrase cu grijă dintre Priscilla și Dorren și veni lîngă el. Nu era atît un golf, cît o căldare apreciabilă formată între colinele înalte din ambele laturi, ceața și norii apropiind mult orizontul. Ploaia ciocănea deopotrivă nisipul și apa.

— Mă-ntreb ce li s-o fi-ntîmplat, spuse Dick. Era băieți buni.

Barbary îl cuprinse cu brațul de umeri.

— N-avea nici un rost să stea aici, spuse ea. Am știut tot timpul asta.

Cu un pic de noroc, echipajul navigase înapoi în Anglia înainte de-a cădea în mîinile spaniolilor sau a fi rechiziționat de către englezi. Ciudat, era mai puțin preocupată decît el de poziția în care se aflau : oricum erau într-un limbo pînă să hotărască bătălia ce și cum. Mintea ei avusese nevoie de-o noapte de somn pentru a absorbi vraja plutitoare a zilei dinainte iar acum o pusese la locul ei, de unde nimeni și nimic n-avea să i-o mai poată lua. Ce anume visase nu-și putea aduce aminte, dar avusese vise mai frumoase decît cunoscuse vreodată. Și se simțea mai bine ; a iubi și a fi iubită făcea bine, categoric, la sănătate.

— N-au să ne ude bavețica, nu-i așa ?

— Nu, răspunse el, mai puțin convins.

— Hai să mergem la pescuit.

În puținii săi ani, Ordinul nu făcuse nimic doar de dragul distracției. Prinși între liniile frontului și mare, fără nici o salvare în perspectivă, membrii săi avură parte de cea mai frumoasă dimineață din cîte-și puteau aminti. Scoaseră acele din rochia de nuntă a Barbaryei, găsiră niște undițe cu firul făcut colac pe un raft în colibă, mai descoperiră și altele abandonate pe plajă, și folosiră scoici ca să scurme după momeală.

Iluzoria stare de bine a Barbaryei păli pe măsură ce trecea ziua ; încontinuu cerea Ordinului să tacă pentru a putea asculta, înnebunită de susurul necontenit al ploii. Avea să audă tunurile, cu vîntul de apus îndepărtînd de ea sunetul ? O'Hagan spusese că vor porni atacul azi sau mîine. Poate că viitorul se hotăra în chiar acel moment, al ei, al lui, al Irlandei, iar ea pierdea vremea punînd rîme în ace îndoite, și așteptînd, cu gîtul înțepenit de-atîta privit la falezele dinapoia ei.

Dick Încornoratu se uita în direcția opusă. Ședea pe o stîncă, refuzînd să pescuiască, și privea tot timpul marea, ștergîndu-și ploaia din ochi.

— Mă tot gîndesc că „*The Barbary*"-i p-acolo p-undevașilea, spuse el. Mă tot gîndesc că văd ceva.

Binecuvîntat să fie, trecuse prin destule.

— O s-o scoatem la capăt, Dick. Cînd se-ntoarce O'Hagan, o s-o scoatem noi la capăt cumva. E timpu' să mergem înăuntru și să ne uscăm.

Mareea se retrăsese iar ceața camufla gura golfului ; acolo nu putea fi nimic în afară de cormorani, și pînă și aceștia ar fi avut probleme cu vizibilitatea.

George, care era admiratorul lui Dick Încornoratu și rareori se dezlipea de lîngă el, chițăi că vede și el ceva.

— Și eu ! exclamă Nanno. Ceva...

Barbary se concentră pînă ajunse să-i lăcrimeze ochii. Avea impresia că unele zone ale ceții erau mai dense decît altele, dar orice definiție era înșelătoare, iar ea nu mai avea vederea de altădată.

— Nimic.

— Ascultă.

Recunoscu scîrţiitul ramelor, multe rame.

— Treceţi între stînci !

Alergă să o culeagă pe Priscilla. Indiferent cine era, putea fi la fel de inofensiv ca ei, sau nu. Ordinul supravieţuise prin abilitatea sa de a se ascunde, repede ; în cîteva secunde, plaja fu goală şi atît de tăcută încît cîţiva pescăruşi şi cormorani, deranjaţi de la masa cotidiană, reveniră, făcură acrobaţii aeriene şi aterizară în căutarea crustaceilor şi moluştelor pe care le descoperise refluxul.

Scîrţiiturile deveniră mai puternice. Barbary îi dădu lui Dick Încornoratu mantaua ei şi pe Priscilla, să le ţină, îşi scoase cartuşiera şi începu să încarce Clampettul.

— E prea mulţi, Barb, şopti el.

— Doar să fiu sigură.

Bărcile apărură cu lentoarea lugubră a unor spectre, un minut invizibile, apoi un contur, apoi formă solidă. Zece luntri prelungi, în fiecare înghesuindu-se cam treizeci de oameni, unii în armură completă, unii cu coifuri, alţii fără, alţii în străvechi platoşe şi căşti de piele. În timp ce debarcau, săreau şi-şi descărcau armele, la fel de asortate precum îmbrăcămintea : suliţe, archebuze, prăştii şi spade. Pentru o unitate militară, le lipsea uniformitatea, dar ca marinari erau experţi ; vîsliseră împotriva refluxului cu o precizie lipsită de efort, şi totuşi lăsară bărcile să plutească neasigurate în urma lor, în vreme ce se răspîndeau pe plajă. Se adunară în rînduri dezordonate. Conducătorul lor era un om uriaş şi grandios, care ducea cu el un coif ornamental în ton cu armura sa ornamentală, dar tot mai purta pe cap o pălărie înaltă, cu panaş.

— De cine-ţi aminteşte ? şopti Barbary.

Şi pe Dick Încornoratu îl sîcîia o amintire, la fel ca pe ea.

— De cineva.

Glasul omului se înălţă sonor peste plajă :

— Domnilor, intrăm în bătălia finală !

Și apoi, cu mai puțină siguranță de sine :

— Tot ce-avem de făcut e s-o găsim.

Accentul era inconfundabil.

Barbary îi dădu lui Dick Clampettul.

— Împușcă-l numai dacă-i nevoie.

Nimeni nu avea motive mai întemeiate ca ea să știe că omul nu era demn de încredere, dar se simțea împinsă să stabilească contactul pentru că el aparținea unei perioade cînd fusese fericită. Oricum, era curioasă. Anchilozată de poziția chircită, șonticăi pe plajă, fluierîndu-i Ordinului să rămînă ascuns. Omul cu pălăria cu panaș o văzu și nu o recunoscu.

— A, o hoașcă. Unde-i bătălia, buna mea femeie ?

Făcu cu mîna spre faleze :

— Ține-o tot spre nord pînă treci rîul, englezii la dreapta, irlandezii la stînga... Unchiule Tibbot.

El se holbă la ea, și ea se holbă la el, ca s-o poată vedea mai bine. Nu se schimbase nici c-o fărîmă, chiar dacă era acum mai mult Unchi Tibbot decît fusese vreodată ; un băiat lacom și nesigur continua să privească prin ochii lui, pe deasupra pungilor lor desfrînate.

— Ce faci aici ? întrebă Barbary, cam fără rost. Unde-i Grace O'Malley ? Acolo în golf ?

— Te cunosc de undeva ?

Se schimbă la față.

— Madame, chiar nu pot sta aici pălăvrăgind cu pescarii. Am un război de cîștigat.

Scoase spada ca și cum inamicul ar fi fost la doar o sută de iarzi distanță iar el era gata să atace.

— Înainte, băieți !

Se buluciră după el, mai mult ca pantomimii care se vînzolesc de Întîi Mai decît ca o armată. Barbary nu se simțea ofensată. O recunoscuse ; nerecunoașterea fusese felul lui de-a o pedepsi, deși pentru ce anume, nu era sigură ; nu se dovedise ca fiind amenințarea care se temuse el cîndva că ar fi, dar poate simplul fapt că mama lui îi arătase afecțiune fusese destul ca să pună la fiert gelozia în cazanul neguros din creierul lui Tib-

bot-ne-Long. Fusese încîntată să-l vadă, parte pentru că întîlnirea fusese atît de neobișnuită și, pentru moment, mintea i se abătuse de la neliniștile ei, dar mai ales fiindcă îi lăsase atît de multe bărci. Dick Încornoratu și Ordinul le și trăgeau în sus pînă deasupra urmei fluxului. Un strigăt de triumf se auzi dinspre Peter, care agita o felie de pîine — cineva din armata lui Tibbot lăsase în urmă proviziile.

Cotcodăcind cu surescitare, Ordinul se adună în colibă cu prada zilei : pîinea, șapte păstrăvi-de-mare, o caracudă și patru crabi. Diseară urma să aibă borș de pește. Începuse să le răspundă la întrebări despre Tibbot cînd Dick, care stătea lîngă fereastră, spuse :

— Văd și nu cred ce văd.

Toată lumea dădu buzna lîngă el. Barbary privi și, la fel ca și Dick, nu-i veni să creadă. Capul i se învîrtea ; neîndoielnic, careva mare păcălici din cer dădea un spectacol de varietăți, încercînd să le ia mințile de la delirul războiului oferindu-le distracții. Ieșind din ceața golfului, într-o cadă de baie enormă și propulsînd-o cu scînduri, stăteau în picioare Grace O'Malley și Cull.

Barbary se repezi în josul plajei, plescăind prin băltoace în timp ce drăcovenia acosta, răsturnîndu-și ocupanții pe mîini și genunchi. O îmbrățișă pe cea dintîi, apoi pe celălalt. Cull o strînse și el în brațe. Grace O'Malley spuse :

— Fugi d-aci !

Erau mai puțin surprinși s-o vadă decît ea că-i vedea pe ei.

— Ne gîndeam noi că dacă Whisky Dick o să te găsească, aici te-aduce, explică Cull. Ridică o traistă de piele și și-o aruncă pe umăr.

Barbary avea o sută de întrebări, dar cea mai urgentă părea să fie :

— Ce mama dracu' faceți în copaia asta ?

Grace O'Malley scoase din albie o sabie de abordaj și o pipă și le vîrî pe amîndouă la cingătoare. Agită pumnul spre faleze și, probabil prin generalizare, spre fiul ei :

— Silită să mă înjosesc, fost-am. Ticălosul ăla necopt luă pînă la ultima bărcuță de provizii din flota-mi, zburar-ar Diavolul cu el. Asta era singura bulangioaică care să plutească.

Se răsuci și o amenință pe Barbary cu pumnul :

— Și nici tu să nu scoți v'o vorbă despre ea !

— Ești cu flota în golf ?

— Mi-s. Și fiecare O'Malley decent de la Two Owels la bord.

O luă cu pași mari peste plajă, smulgîndu-și fustele grele și ude de pe picioare. Era mai slabă și nu-i mai rămăsese nici un fir roșu în păr, dar în afară de asta nu-și mai arăta cu nimic vîrsta. Dădea cu picioarele în apa ce-o împiedica la fel ca un om croindu-și drum cu șuturi printr-o încăierare de ciini.

Cull, din partea lui, devenise un moșneag de cînd nu-l mai văzuse Barbary, de parcă ar fi luat asupră-i povara îmbătrînirii Gracei alături de-a sa.

— Dumneaei pleacă, Barbary. Cred că pleacă din Connaught.

Vorbele acestea erau atît de cumplite încît ochii i se strînseră iar gura se lăți ca a unui bebeluș. Începu să suspine.

— Și-a adus tot poporu' cu ea.

— Cull.

Îl luă de braț și-l conduse spre mal.

Ordinul se holba la Grace ca la o Venus geriatrică înălțată din spuma unui soi de scoică domesticită și foarte irlandeză. Grace nu-i băgă în seamă.

— E ceva de transportat, fir-ii a dracu' ? îl întrebă ea pe Dick Încornoratu, care le spuse gemenilor să se ducă și să pregătească animalele.

— Și unde mi-i buruiana ?

Dick înghiți în sec. Barbary fu cea care spuse :

— A trebuit să i-o dăm lui Mountjoy ca să ne lase să trecem prin liniile engleze. Încotro te duci, Bunico ?

Grace dădu din cap spre faleze și spre Tibbot :

— După ăla.

— De ce ?

— Ca să-i dau binecuvîntarea de mamă, își dezveli Grace colții. De ce alta ?

Barbary îi aruncă o privire lui Cull, care clătină din cap. Se hotărî şi îi luă pe Dick Încornoratu, Sylvestris şi Cull la o parte.

— Plec cu ea.

— Da' ea un-să ducc, Barb ? Şi de ce ?

N-avea idee de ce, iar în dispoziţia pe care-o avea Grace nu erau şanse să-i spună, dar spre bătălie în orice caz.

— Mă duc oricum. I-am promis lui O'Hagan că mă-ntîlnesc cu el la bac cînd se termină totul, şi pot la fel de bine să merg în compania ei ca şi-n oricare alta.

Sylvestris clătină din cap, dar Dick Încornoratu îşi umflă obrajii :

— I-aş ţine spatele contra irlandejilor, englejilor şi Donilor deodată. Dacă trebuie să mergem, trebuie.

— Nu „noi". Eu.

Îşi scoase mantaua, smulse cartuşiera şi i-o dădu lui Dick, împreună cu Clampettul.

— Vreau ca tu şi Sir Stayon aci de faţă să luaţi Ordinul, să-i băgaţi în luntri şi să lopătaţi pînă la flotă — nu poate fi foarte departe. Oricine cîştigă sau pierde lupta asta, Irlanda n-o să fie locul în care s-aducem Ordinul, nu pentru multă vreme.

O impacienta faptul că nu se arătau convinşi ; doar nu vedeau că Grace O'Malley era un miracol şi că nimeni n-ar fi fost dispus să binevoiască a le acorda un altul ? Trebuiau să plece din locul acela, cu toţii.

— Pentru numele lui Dumnezeu, am căzut de acord să plecăm în corabia lui Dick, care-i diferenţa dacă plecăm cu-a Gracei O'Malley ?

Îl privi pe Cull, iar el încuviinţă :

— Sigur, şi-i loc din belşug. Tibbot o plătit pentr-un drum numa' dusu', el şi oamenii lui, n-a zis nimic de-o călătorie-napoi. Da' mai bine s-o întrebaţi pe Dumneaei.

Dick oftă.

— Diferenţa e, Barb, că nu ştim încotro se-ndreaptă.

— Nu ştiam nici încotro ne vom îndrepta *noi*.

Grace intrase în conflict cu unul dintre catîri care, amintindu-şi de truda din ajun, nu se arăta dispus a fi încălecat.

— Stai la un loc, băi ticălos bălegos și rîios, pîn-te-n-ealic.

Cull îi făcu scară din mîini și o săltară sus.

— După bătălie, Bunico, unde plecați dumneata și flota ?

Catîrul încercă o mișcare circulară și primi un ghiont în coaste care-l convinse să nu mai facă.

— Unde ne-o duce vîntu', spuse Grace. Barbary îl privi pe Cull în căutarea unui ajutor, iar el ridică din umeri că nu are de unde să-i dea.

— O să ne dai la toți o trecere ?

— Care toți ? Am nevoie să mă mai slăbești cu întrebările.

Barbary arătă gloata din jurul ei :

— Și lui O'Hagan. După luptă.

— O'Hagan i-acum, în luptă ? Și eu, care credeam că-i în Spania !

Pentru prima oară păru să observe că un mare număr de copii se zgîiau la ea.

— Unde-ai găsit toți puradeii ăștia ? Hai, bine, n-am vreme să mă cert, da' avem biruri și-o să vedem noi dup-aia de banii pe trecerea lor.

— Vrea să zică da, spuse Cull. Se bucură că vă vede.

— M-am dus, aruncă Grace și mînă catîrul spre drum. Cull se aburcă pe al doilea catîr — oriunde se ducea Grace O'Malley, el o urma — și se aplecă s-o tragă pe Barbary în fața lui.

Sylvestris o opri.

— Bine, o s-o facem, spuse el, da' tu trebuie să vii înapoi.

— Am să mă-ntorc.

— Vorbesc serios. Nu pentru mine-i, nu pentru tine, ci pentru Ordin. Au avut prea multe de îndurat, și te iubesc. N-ar trebui să pleci. Dacă te-omoară, n-ar supraviețui. Au fost abandonați prea de multe ori.

Vorbea cu o autoritate care Barbaryei îi apăsa umerii.

Privi în jur la fețele întoarse spre a ei. Numai Sylvestris încerca s-o oprească, pentru că ceilalți n-aveau nici o speranță că va rămîne ; chipurile lor erau fixate într-o putere de a îndura cu care crescuse și ea zi de zi,

printre copii ai căror concept asupra normalităţii era anormalul. N-aveau nici o speranţă că viaţa le mai rezerva şi altceva decît ceea ce puteau să-i şterpelească ; nu le acorda nici un fel de drepturi iar ei nici măcar nu ştiau că ar trebui. Ea şi Tadg şi Sylvestris şi Ballybeg Abbey fuseseră singura binecuvîntare pe care o primiseră după masacru, dar însăşi natura acestei binecuvîntări îi învăţase să facă faţă pierderii ei. O puteau îndura, îşi spuse, puteau îndura orice. Dar să fiu a dracului dac-o să trebuiaseă.

— Orice s-ar întîmpla, le spuse, am să mă-ntorc.

30.

Nici chiar Grace O'Malley nu era capabilă să obţină viteză de la un catîr ce se împotrivea ; cel al lui Cull şi Barbary se grăbi destul ca să-şi ajungă tovarăşul odată ce atinsese culmea colinei, dar după aceea ambele animale încetiniră la pasul greu al ritmului lor propriu. Tibbot şi oştirea lui dispăruseră în ceaţă şi ploaie, iar Grace se resemnase la inevitabilitatea catîrească ; cu excepţia înviorării de-a da pinteni animalului din cînd în cînd, călărea într-o tăcere preocupată.

— De ce se ţine după Tibbot ? întrebă Barbary peste umăr. N-au venit cu aceeaşi corabie ?

— Ba da, da-i o poveste lungă.

I-o spuse, cu trupul lui apărîndu-i spatele de vînt şi respiraţia năvălindu-i puternic în ureche, odată cu silabele marilor nume de clanuri şi căpetenii pe care şi le amintea din copilărie. Dermot O'Connor al Donului O'Connor de Roscommon, O'Connor Sligo, MacWilliam, Bourke de Mayo, Bourke de Clanrickard, MacJordan, MacDonnell, Clandonnell, complexitatea triburilor înrudite toate între ele şi în permanent război, ale căror bătălii seculare deveniseră şi mai monstruoase sub amestecul britanic.

Vechiul prieten şi tovarăş de puşcărie al Gracei, Red Hugh O'Donnell, intrase în forţă în Connaught ca să conducă rezistenţa irlandeză contra englezilor.

— El îi marele om tînăr, Barbary, grăbit şi căpos, da' măreţia s-a pogorît asupră-i în anii ăştia din urmă

odată cu influența lui O'Neill, și Dumneaei i-a recunoscut asta. Dar a luat hotărîrea să forțeze prin alegerea lui MacWilliam care a pricinuit asemenea discordie între clanuri în anii ăștia, și ăl de l-a ales pentru titlu-i Theobald, fiu' lui Walter. Ei bine, Barbary, cum știi, Tibbot al Corăbiilor a avut dintotdeauna pretenții la MacWilliamie, și nu i-a făcut plăcere. S-a dus la saxoni și ăia l-au avansat căpitan în solda Reginei Saxone, căci tare dibaci mi-s să joace oamenii unii-n contra ălorlalți.

Își schimbă poziția, nu numai pentru că a călări un catîr ciolănos pe deșelate în ploaie cu găleata era incomod, deși chiar era, ci pentru că glasul lui Cull coborîse la același ritm cu pasul catîrului și căpătase calitatea incantatorie a recitatorilor din copilăria ei, povestind vechile mituri. Omul nu putea să îndure ceea ce-i spunea, așa că se distanța de proximitatea faptelor vorbind despre ele ca și cum li s-a fi întîmplat unora morți de mult. Și are dreptate, reflectă ea. Aceștia sînt oamenii mei, rudele mele, vii acum, și reprezintă trecutul. El relata distrugerea Connaughtului, iar ea auzea distrugerea Irlandei.

— Nici Dumneaei nu i-a convenit și l-a mustrat pe O'Donnell, dar a rămas alături de el.

Un moment, Cull reveni la vocea lui de zi cu zi.

— Știu c-o joacă pe securea-războiului, Barbary, da' oricum ea-i a mai deșteaptă. A fost în Spania și pe coasta Africii și s-a dus în Anglia cu tine unde a-ntîlnit-o pe Regina Saxonă, și-așa că s-a dus la Tibbot și i-a zis c-o să fie timp destul să se lupte pentru MacWilliamie după ce i-au alungat pe saxoni, și n-o să-i alunge pe saxoni bătîndu-se între ei. „Sîntem lupi într-o cursă", i-a zis, „și dacă trebuie să ne roadem propriu' picior ca să scăpăm, nu trebuie să ni-l roadem unu' la altu'."

— Zău ?

Barbary privi la forma de vultur a bunicii ei stînd îndesată pe catîrul ei, cu gulerul de blană al mantalei ridicat.

— I-o femeie cît ușa, spuse Cull, și recăzu în cîntecelul său. Și a continuat să lucreze pentru O'Donnell-u'.

Da' Tibbot nu-i mintos decît pentru el însuși și-a jucat jocu-ăl vechi, trăgîndu-și solda de la saxoni în timp ce i-ambusca pe dușmanii lui O'Neill-u' cînd O'Neill-u-i zicea s-o facă. Și cînd O'Neill-u' a trimes vorbă că i-ar fi îndatorat dacă Tibbot ar aduce-o oștire să-l ajute să lupte-n bătălia asta mare și hotărîtoare ca să-i arunce pe saxoni din țara noastră, Tibbot a fost de acord și a tocmit-o pe maică-sa să-l transporte. Bătrînă cum era, a zis că va lupta alăturea de el, și-așa aș fi făcut și eu, și alții. Da', Barbary, în dimineața asta cînd flota dormea încă după călătorie, și grea mai fusese, Tibbot și-a luat oamenii și ne-a furat toate luntrile și-a venit la mal. Și cînd a descoperit asta, Granuaile a zis : „Mi-s de părere că s-a dus să lupte pentru saxoni și nu pentru O'Neill și trebuie să mă duc după el, așa că lăsați la apă afurisita aia de cadă !" Și restu-l știi.

— O să facă asta ? Să lupte alături de englezi ?

— O să lupte alături de oricine crede el c-o învinge.

Printre norii mai întunecați cerul era de o nesănătoasă culoare mușțar, iar ploaia varia între a cădea pur și simplu și rafale de-o intensitate atît de violentă încît părea dirijată de un zeu cu probleme la cap.

— Cred că Dumneaei e Noe, spuse Cull.

— Ce ?

Lumea-ntreagă șuiera.

— Noe, strigă Cull. Și-a adus tot poporu' cu ea fiindcă nu putea să-i lase să stea pe loc și să moară de foame, și zice că dacă saxonii învinș ea pleacă din Connaught. Da' cred c-a auzit vocea Domnului zicîndu-i c-al doilea Potop e p-aproape, și uite-l că e.

Probabil că avea dreptate. Copitele catîrilor se afundau în pămîntul ce ajunsese la punctul de saturare iar surplusul se întindea în pînze de apă mari cît niște lacuri, așa că picăturile de ploaie se izbeau și ricoșau într-o ceață de apă dansîndă care ajungea pînă la turloaiele animalelor.

— Văz ceva ? răcnî Cull la Grace și arătă cu mîna. Barbary își puse mîna streașină la ochi pentru a privi, dar apa din gene îi deforma vederea. Călătoriseră ore-n șir,

bazîndu-se pe simțul de navigator al lui Cull să-i țină tot spre nord. Grace dădu din cap și-și îmboldi iarăși catîrul, fără speranță ; cu greutatea ei în spinare, avea greutăți pînă și să-și smulgă copitele din glod.

— Am văzut ceva, îl auzi Barbary pe Cull murmurînd. Era pălăria aia prostească a lui Tibbot.

Dacă fusese într-adevăr, n-o mai văzură pînă ce ajunseră la dealul de deasupra Bandonului și-și croiră drum spre vest de-a lungul lui, căutînd bacul. Ochii Barbaryei cercetau colina opusă, căutînd semne de luptă, dar nu se zărea nimic.

— Uite-l ! strigă Cull. Încă mai erau la oarecare distanță deasupra bacului și în amonte de el, dar un grup mare de oameni stăteau pe malul celălalt, ajutînd la tractarea ultimei sarcini de soldați de-ai lui Tibbot. Pălăria lui Tibbot era inconfundabilă, deși penele i se pleoștiseră pe umăr, și la fel de inconfundabile îi erau și fluturările grandilocvente ale spadei în timp ce, fără să mai aștepte, își conducea oastea în susul colinei de vis-à-vis de-a lor. Acum nu-l puteau prinde, iar Grace nici nu încercă.

— Unde-s liniile irlandeze ? o întrebă Cull pe Barbary.

— La stînga.

Acum oamenii se adunaseră în vîrful colinei, un grup mic și cocoșat de la acea distanță, concentrați toți spre figura ca un bețigaș a conducătorului lor. O ultimă văpaie mustar de la nenorocitul soare răzbătu printr-o subțiere a norilor de deasupra lor, și-l putură vedea sclifosindu-se în lumină pe cînd se adresa oamenilor. Apoi se răsuci și-o luă din loc, cu oamenii bulucindu-se după el Spre dreapta. Tibbot al Corăbiilor se dădea cu englezii.

Cel mai șocant sunet pe care-l auzise vreodată Barbary răsună atunci din gura Gracei. În el nu se simțea nimic din ura și demența crescîndă a urletului clanului MacSheehy, era un vaier liniar de disperare, destul de străpungător ca să zboare peste meandrele rîului pînă la mare, izvorînd dintr-o fisură a trecutului pentru a se

lărgi în viitor. Continuă iar și iar, *ullagone*-ul, cîntecul durerii, nu pentru ea, nu pentru fiul ei, nu pentru nimic altceva decît un chin nelocalizat, nedirijat, al condiției umane.

Lucrul ciudat era că nu era ciudat ; cu excepția surprinzătoarei surse de unde provenea, părea natural, asimilîndu-se în ploaie și în țara verde-cenușie, vîrstată de apă, dezolantă, ca și cum ar fi fost așteptat. Chiar și după ce Grace închise gura, apa din văzduh și de pe pămînt păru să-și continue vibrația de pe urma lui.

Cînd le redădu libertatea, Cull și Barbary alergară la bătrînă. Ochii Gracei erau absolut goi. Trase adînc aer în piept și spuse :

— Va să zică asta e. Va trebui să înnoptăm în *seantigh*-ul ăla de-acolo de jos.

Barbary o luă la pas pe lîngă ea în timp ce Cull mîna catîrii în josul povîrnișului spre coliba pentru luntrași, bătînd-o pe umăr ca o persoană încercînd să adune iar la un loc un ornament fracturat.

— O s-avem nevoie să plecăm în zori dimineață, continuă Grace. E o groază de făcut înainte de-a prinde fluxul.

— Oh, Granuaile !

Barbary o mai bătu puțintel.

— Pentru că Tibbot a trecut de partea lor nu-nseamnă că englezii au să cîștige.

Grace păru jignită.

— Îl iei drept prost ? Nu s-ar fi dat cu ei dacă nu învingeau. Dacă nu poate să fie MacWilliam-ul, va fi un domn printre saxoni.

Dacă *ullagone*-ul nu i-ar fi răsunat încă în urechi, Barbary ar fi crezut că Grace era mîndră de el.

Se înnopta cînd ajunseră la coliba luntrașului, iar vîntul se întețea iar. Curtoazia tradițională a irlandezilor lăsase iarăși găteje și lemne uscate lîngă vatra din mijlocul căsuței, deși pe unele le udase ploaia ce se repezea înnăuntru prin gura de fum din acoperiș. Cull priponi catîrii sub cel mai des copac pe care-l putu găsi, și intră

să facă focul. Tirajul vui în sus, așa că după o vreme își puteră scoase mantalele și cizmele, începînd să se usuce. Cele două femei își întinseră fustele. Barbary avea dîre lungi și înțepătoare pe partea dinăuntru a coapselor, acolo unde acestea se frecaseră, goale, de pielea animalului. Grace își puse în gură pipa goală și începu s-o sugă.

Ședeau în jurul focului, abia reușind să se vadă unul pe altul prin aburii de la haine și fumul pe care-l împingea înapoi în colibă rafalele de curent. Lăsară ușa deschisă astfel ca să poată respira, dar oricum ar fi ținut-o deschisă; dădea spre rîu și le dădea iluzia patetică de-a păstra legătura cu ceea ce se întîmpla pe colinele din partea cealaltă.

Vîntul izbi partea dinapoi a colibei cu o forță care o făcu să se clatine, ridicînd rîul în valuri ce biciuiră malul opus cu spumă albă. Urmă un fulger orbitor și după cîteva secunde, bubuitul tunetului. O, pentru Dumnezeu, își spuse Barbary, e ridicol! Preacinstitul Dumnezeu se lăsa dus de propriile lui teatralisme, ca un oarecare meșter în spatele scenei dintr-un teatru zgîlțîind o folie de tinichea. Toate erau acolo, căldura blestemată, liniile de luptă așteptînd atacul, nu mai era nevoie și de tunete. Exagerezi. Apoi își spuse: irlandezii au acum șanse să cîștige; soiul ăsta de dramatism e tocmai aliatul lor.

De ce trebuiau pur și simplu să se lupte? Să-i lase la o parte pe mijlocași, toți acei soți, tați și fii, mijlocași frumoși și de valoare, ca O'Hagan, și să-l aibă numai pe Mountjoy și O'Neill jucînd totul la șah, sau la zaruri, și să pună taxă la intrare. Marele premiu: Irlanda. Dacă plouă, înăuntru.

Fu o noapte lungă. În primele ore ale dimineții, deveni imposibil să se gîndească, Preacinstitul Dumnezeu arătînd ce putea el face atunci cînd își punea mintea, străpungînd rîul și colinele cu fulgere, cu o frecvență care-i înfățișa pe toți trei unul altuia în străfulgerări spectrale. Tunetul bubuia atît de tare încît tresăreau. Cînd se mută pentru a ocupa poziția deasupra cîmpului de luptă, liniș-

tea comparativă în care îi lăsă trebui să fie umplută cu vorbe. Într-un tîrziu, Barbary și Cull începură să vorbească ; Grace rămase tăcută.

— De ce plecați din Connaught ? o întrebă Barbary, și apoi, către Cull : de ce pleacă Dumneaei ?

Cull spuse fără tragere de inimă :

— Nu există nici un Connaught. Există un loc unde dacă crește ceva, saxoni sau irlandeji îl taie, dacă un om clădește o căsuță, cineva i-o arde, dacă vine pe lume un vițel, e mîncat de cum iese din mamă-sa. Sîntem alungați de pe-o insulă pe alta : dacă debarcăm, ne omoară saxonii, dacă ridicăm pînzele, vin după noi. O flotă, zice ea, da' nu ne-au mai rămas decît „*Grace of God*“ și încă două vase.

Gura i se lăți iarăși în grimasa aceea cumplită de copil mic.

— Au omorît-o pînă și pe mătușa lui Kitterdy Doi.

— O, nu !

Tragediile micuțe, suplimentare, erau aproape insuportabile.

Cull dădu din cap :

— Chiar dacă aduce ghinion, mănîncă focile. Și focile vin să fie ucise cînd le cheamă, căci nu-s obișnuite să le omoare oamenii.

Se aplecă și o luă de mînă.

— Acuma nu plînge, poate că Dumneaei o să se-ntoarcă-n Connaught într-o bună zi. Zi-ne ce ți s-a-ntîmplat ție. Dumneaiei a trimis niște O'Malley să te găsească, da' n-au mai venit.

Le spuse, mai pe larg decît le povestise lui Dick Încornoratu și lui O'Hagan, în scopul de-a umple liniștea ce preceda ivirea zorilor.

— Mîine va trebui să aștept aici. Pe soțul meu.

Cull se plesni peste frunte cu călcîiul palmei.

— Și eu am whisky în bocceluță ca să beau pentru fericirea voastră !

Cotrobăi și dădu din mînă în mînă o butelcuță de piele. Grace O'Malley se animă și ridică sticla spre Barbary înainte să bea.

— În cinstea ta și-a omului tău, Barbary Clampett, O'Flaherthy, O'Malley, O'Hagan. Poate c-o să așteptăm cu tine pînă vine.

Era uimitor de reconfortant. Își spuse : Clampett, O'Flaherty, O'Malley, *Betty*, O'Hagan. Era nimerit ca mama atîtor copii, cu părinți atît de diversificați, să aibă un șir de nume atît de variate rasial. Sînt o relație anglo-irlandeză, reflectă ea, și mai trase o dușcă din butelcuța. Dacă exista vreo vreme să se-mbete, acum era.

Grace O'Malley o trezi la realitate :

— Se-ntîmplă ceva.

Se înghesuiră în ușă. Încă mai fulgera peste colinele de dincolo de rîu, după cum mai și tuna în depărtare, dar aveau impresia unei alte lumini, difuzia de la mii de licurici, și un zgomot ce-și pierdea definiția în vînt.

Undeva acolo, oamenii își aplecau spinările în vînt și aplicau fitile pe creuzete, înjurînd cînd pulberea de încărcat le exploda din muschete și flinte. Disciplinați împotriva instinctului firesc de-a o lua la fugă, alergau înainte să întîmpine inamicul, atît de speriați încît unii dintre ei își evacuau măruntaiele în timp ce fugeau, sau micturau [1] fără s-o știe. Caii nechezau în șarjele de cavalerie pe cînd se năpusteau spre țepi ce-aveau să-i spintece și arici în care urmau să se-agațe, zbierînd, pînă la moarte. Brațe, coame, capete, cozi, se dezintegrau în exploziile tunurilor.

La cîteva mile distanță, trei oameni într-o ușă vedeau pîlpîirea drăguță a licuricilor și auzeau cuvenitul zumzet.

N-avea nici un rost să privească iar cînd răsări soarele, cît era el de mizerabilă scuză a zorilor, înlătură distincția dintre lumină și întuneric și făcu licuricii să pălească, dar cei trei rămaseră acolo unde erau. Murmurul inegal ce venea de peste coline era acoperit de tunete. Cuibărit în buzunarul Kinsaleului, Don Aguila auzea oare și el tunurile, sau vîntul sufla în altă direcție zgomotul ? Impulsul de-a se duce să vadă era covîrșitor.

— Eu trec rîul.

[1] A mictura : a urina intermitent, involuntar. (N.T.)

Mîna Gracei se încleștă de-a ei.

— Ba nu-l treci.

Nu, era o prostie ; n-avea să aibă nici o șansă de-a-l găsi pe O'Hagan printre miile de oameni ce se luptau acolo. Nu mai vroia să participe, în nici o tabără ; vroia doar ca O'Hagan să nu fie ucis, să nu fie ucis nici unul dintre ei. Fiul Gracei era și el pe-acolo pe undeva, propriul ei soț, O'Neill, Red Hugh, oameni pe care-i întîlnise la curtea Elizabethei, oameni care, poate, luptaseră alături de Rob. Printre spanioli puteau fi rude de-ale lui Don Howsyourfather, sau Don Howsyourfather însuși. Toți, încercînd să se omoare între ei. Așteaptă, doar așteaptă alături de restul lumii, să vezi dacă această parte din ea își va asuma o înfățișare diferită. Așteaptă ca unul din talgerele balanței să coboare.

— De cît timp durează ?

— Cam de trei ore.

Se observa o schimbare. Dimineața devenise vag mai luminoasă și mult mai rece, ploaia cădea drept în loc s-o mai ia oblic. Sunetele bătăliei se auzeau mai clar, dar nu conțineau tobe sau trompete, numai urlete.

Un grup de oameni apărură pe orizontul opus, alergînd peste colină și drept spre rîu, fără a se opri la povîrniș ci aruncîndu-se în josul acestuia, agățîndu-se de tufișuri pentru a-și opri tumbele, căzînd ca niște ciorchini de prune. Prima duzină care ajunse la bac începu imediat să-l tragă, iar cei rămași în urmă trebuiră să sară ca să ajungă la bord. Greutatea lor clătină pluta, făcîndu-i pe cîțiva să cadă pe spate ținîndu-se de ceilalți. Cei care nu reușiră să se urce la loc înfășcară scîndurile și se lăsară tîrîți prin apă. Unul nu se mai putu agăța și fu luat de curent spre aval.

Fiecare om de pe bac trăgea de frînghii ca să grăbească traversarea. Era înfricoșător, nu pentru că cele trei figuri care-i priveau apropriindu-se se simțeau în pericol, ci fiindcă frica generată de oameni înșiși era contagioasă. Nu aveau nici un obiect care să le primejduiască pe femei și pe Cull, nu se duceau *spre* nicăieri

și *pentru* nimic, doar fugeau *de* undeva. Suspinînd de efort, înjurînd, izbiră bacul de piloții debarcaderului și se cățărară pe mal. Nu le dădură celor trei mai multă atenție decît dacă ar fi fost un pîlc de copaci. Fără a se opri, se întoarseră spre amonte s-o ia la fugă de-a lungul malului. Un om rămăsese în urmă și începu să taie funia ce trecea prin scripetele de pe stîlp.

Grace își scoase sabia de abordaj.

— Las-o, spuse. Pentru ceilalți.

Omul se opri și holbă ochii la ea, era atît de năclăit cu noroi încît nu se putea spune ce anume purta, sau dacă purta ceva.

— Unde erau blestematii de spanioli ? întrebă. Apoi se întoarse s-o ia la fugă după ceilalți.

Colinele de pe malul opus încolțeau oameni pe tot orizontul, o mulțime, devenind o avalanșă de trupuri lunecînde, căzînde, șiroind ca printr-o pîlnie spre bac. Cull privi neliniștit la frînghia parțial retezată :

— Doamne-ajută să țină, pentru sărmanii diavoli.

N-aveau timp să facă nimic cu ea, pluta fu adusă înapoi la țărmul celălalt unde cel puțin o sută de oameni se îmbulziră pe ea. Nici o frînghie deteriorată n-avea să le suporte multă vreme greutatea.

— Leag-o cînd ajunge iar aici, îi spuse Grace lui Cull. O s-o matisim.

Barbary era uimită de stăpînirea lor de sine, de faptul că mai aveau minte să gîndească logic în torentul acela de iraționalitate.

Al doilea transport cu bacul ajunse la mal, ochii arătîndu-se albi prin măști de noroi, cu privirea fixă a animalelor lovite de streche. Cull și Grace înhățară barbetele bacului și le agățară de babale, în timp ce Barbary păzea montantul. Un om își ridică pumnalul spre funia de tracțiune, iar ea păși în fața lui. O clipă crezu că oricum va lovi cu cuțitul, dar omul zbieră la ea și fugi. De cealaltă parte a apei alți fugari încercau deja să tragă pluta înapoi, stînjenindu-l pe Cull, care lucra la funia

tresărindă. Strigătele lor răsunau prin ploaie în rugăminți în sudălmi cumplite. Unii își lepădau cizmele și armurile și săreau în rîu, fiind duși de apă.

— Mai iute, mai iute, Cull !

Nu se vedea nici urmă de primul om care căzuse în rîu ; avalul era gol cu excepția unui copăcel pierind în depărtare, răsucindu-se odată cu vîrtejurile curentului. Mîinile stabile ale lui Cull lucrau cu grija meșteșugarului într-o-singură-viteză, dar se înecau oameni. Într-un tîrziu, fu gata.

— Va trebui să fac iar după primul drum dacă se-nghesuie prea mulți, spuse el. N-o să țină cu sutele.

Grace desprinse bacul și păși pe bord. Barbary o urmă. Era nevoie de amîndouă ca să stăvilească panica, de-o armată era nevoie. Chiar și-așa, trebuia să reziste impulsului de-a nu se apropia de indiferent ce teroare era aceea care-i hăituia pe oameni.

Ca să se dea jos de pe bac de cealaltă parte trebuiră să țină piept presiunii oamenilor care se urcau, apoi să se lupte pentru a încerca să-i oprească pe cei ce depășeau limita. Barbary zbieră la ei :

— Se rupe funia ! Nu așa de mulți ! apucînd brațe înnoroiate ce-i lunecau din strînsoare ca să se elibereze de ea. Grace lovea în jur cu latul sabiei :

— Stați locului, căpiaților ! Așteptați !

Amîndouă ar fi putut să fie foarte bine niște țînțari dănțuind în sus și-n jos ; Barbary fu trîntită în noroi și cizma unuia îi strivi mîna în graba omului de-a ajunge la bord. Se tîrî din calea lor, se ridică și rămase privindu-i. Nu exista nici o speranță. Oamenii se uitau încontinuu înapoi spre colină, dar numai alții și alții asemeni lor continuau să șiroiască peste ea.

Aceasta deci era debandanda, această atingere a zeului cu coarne ce orbea ochii oamenilor și le răgea în urechi, prefăcîndu-i în animale ce gîfîiau și suspinau și-și pierduseră uzul rațiunii. Iar și iar se înnămoleau în jurul ei în timp ce Cull ținea bacul dincolo să dreagă frînghia, iar

ea era pierdută într-o hoardă înnebunită de groază. Îi zgîlţîi, ţipă la ei :

— Staţi, staţi ! Nu l-aţi văzut pe O'Hagan ?

Erau însă prostiţi de abrutizare şi groază. Unii o întrebau la rîndul lor :

— Unde-au fost spaniolii ?

Se zăreau şi răniţi, nu atît ajutaţi cît tîrîţi, urlînd cînd le erau izbite oasele rupte, dar într-o panică atît de mare ar fi putut foarte bine să fie lăsaţi în urmă. Unii lăsau pe jos dîre de sînge. Un cadavru încă îşi mai ţinea braţele peste umerii a doi camarazi care nu-şi dădeau seama că urcă un mort pe bac.

Oamenii aceştia împrăştiindu-se ca potîrnichile fuseseră soldaţi doar cu puţin timp în urmă ; unii erau veterani purtînd emblema cu mîna roşie de Ulster a lui O'Neill. Pe teren propriu i-ar fi putut întrece în isteţime şi luptă pe cei mai buni pe care-i putea trimite Elizabeth împotriva lor ; avînd de îndurat depărtarea de casă şi foametea, rămăseseră neînfrînţi. Dar asta se întîmplase pe pămînturile lor, iar acum păşiseră pe meleag străin.

Pe coline apăruseră călăreţi dînd cu săbiile în cei ce încă se mai revărsau peste culme. Barbary o apucă pe Grace şi începu s-o tragă spre bac, la fel de înspăimîntată precum cei din jurul lor.

— Cavaleria engleză !

Grace clătină din cap :

— Irlandezi. Încearcă să-i oprească.

Barbary privi înapoi şi-l văzu pe unul dintre fugari prăbuşindu-se tăiat de spada unui ofiţer. Nu conta cu nimic pentru debandadă, nu era decît încă un om ucis, şi de astă dată chiar de către cineva de-al lui. Lasă-i în pace, lasă-i în *pace !* S-a sfîrşit, nu mai pot lupta, n-au să mai poată. Sînt învinşi. Nu erau făcuţi pentru asta. Nimeni nu e făcut pentru aşa ceva. Lăsaţi-i în pace.

Bacul plecă, reveni, plecă, reveni iar. Nu-şi putea da seama de cîtă vreme stătea împreună cu Grace pe malul acela. Mereu şi mereu încercau să-l ajute pe cîte unul

dintre răniți și erau împinse la o parte. Rîul era o barieră în fața englezilor iar ochii oamenilor stăteau ațintiți spre malul opus ca ai unor suflete din Iad întrezărind apa. Nimic nu putea să-i țină pe loc.

Poate pentru că veniseră dintr-o parte mai îndepărtată a cîmpului de luptă, cei ce coborau acum panta erau mai liniștiți de către o oboseală care anestezia panica. Puneau aceeași întrebare :

— Unde erau spaniolii ?

Aceleași uniforme erau pocite de același noroi, dar stăteau fără să se plîngă așteptînd bacul în timp ce Cull repara iarăși funia. Barbary observă că evitau să se uite la ea și la Grace, ba chiar și unii la ceilalți : stăteau aduși de spate și-și frecau fețele ca niște fete sfioase. Un băiat, nu mai mare decît Sylvestris, trecu pe lîngă ea cu chipul îngropat în mîini.

Christoase, nu era destul că fuseseră bătuți ? De ce trebuiau să simtă o asemenea rușine ?

— Ați pierdut, îi spuse ea băiatului, pradă unui îmbold. Nu-i nici o crimă, doar că ați pierdut.

Dar el clătină din capul pe care și-l acoperea și li se alătură celorlalți.

Cuvîntul își trimise ecoul înapoi la ea :

— Pierdut.

Absorbită de tragedii separate, uitase în ce se acumulau acestea. Era Irlanda pierdută ?

Trei ore. Nu era cu putință să ștergi de pe fața pămîntului libertatea unei întregi seminții în numai trei ore. Aveau să se regrupeze sau ce-or fi făcînd armatele zdrobite. Dar era nevoie de mai mult pentru a-i aduna pe acești oameni laolaltă ; doar dacă nu era posibil să se pună la loc unul cîte unul toate sufletele frînte, Irlanda murise în trei ore.

Se întoarse spre bunica ei să-i ceară ajutorul și văzu o femeie adusă de spate, rezemîndu-se de-o sabie înfiptă în pămînt ca pe un baston, cu capul tremurîndu-i de paralizia celor foarte bătrîni.

Barbary fugi de-a lungul malului şi în sus pe deal, ferindu-se de caii obosiţi şi de călăreţii care-i spuneau să se dea la o parte din drum. Trebuia să-l găsească pe O'Hagan. În acea dezintegrare totală, trebuia să-şi găsească soţul. Se agăţă de scări şi cizme :

— Nu l-aţi văzut pe O'Hagan ? Vă rog, l-aţi văzut pe O'Hagan ?

Era o femeie care nu fusese acolo ; o tratau ca pe cineva din afară încercînd să se vîre în exclusivitatea nenorocirii lor. Majoritatea o îmbrînceau, unul dintre ei dădu cu cizma şi o trimise înapoi în noroi. Se adună pe picioare şi alergă spre următorul cal :

— L-aţi văzut cumva pe O'Hagan ?

Privea la chipul lui O'Neill. Forma pe care o cunoştea atît de bine se afla acolo, dar nimic altceva. Omul era mort. Respira, şi ţinea căpăstrul calului şi măsura din priviri priveliştea pînă jos la bac, dar era mort. Dacă l-ar fi putut aduce înapoi astfel ca el să i-l poată răpi iarăşi pe O'Hagan, ar fi făcut-o în chiar acel moment. Acum că văzu carcasa, înţelese pentru prima oară măreţia ce sălăşluise într-însa. Nu un om bun, uneori nici măcar unul drăguţ, toate şicanele lui avuseseră rolul de a furniza cimentul cu care se lipise o cărămidă de alta în colosalul edificiu pe care-l crease din nimic. Faptul de-a-l fi construit pe o prea veche, prea putredă temelie, nu fusese din vina lui, asta fusese tot pe ce putuse clădi.

În cursul zidirii sale, el devenise Irlanda iar Irlanda devenise el, şi acum amîndoi erau morţi. Nu avea pălărie, aşa că stropii de ploaie îi picurau de pe nas şi-i udau barba. Ochii îi erau cea mai uscată parte, privind fix ca nişte pietre la restul vieţii lui în care nu-i mai rămăsese nimic de făcut decît să şi-o salveze.

O'Donnell călărea lîngă el, singurul om viu din tot peisajul, pentru că era furios. Striga, îl auzise de la distanţă, iar şi iar :

— O să mă duc în Spania, zău c-o să mă duc ! O să primesc o armată nouă şi-o explicaţie de la Filip, ticălosul, chiar şi dacă mă omoară !

Îi privi pe amîndoi cum coborau colina, O'Donnell continuînd să răcnească.

Alți oameni trecură pe lîngă ea, apoi o siluetă subțiratică, trăgînd un cal de căpăstru. O cuprinse din trecere cu un braț iar ea porni cu pași mărunți, pe lîngă el, ștergîndu-i noroiul de pe față cu mîinile. Puse aceeași întrebare nepotrivită pe care i-o adresase el în ziua nunții lor :

— A fost rău ?

— Nu, răspunse el rezonabil. Nu, nu rău. O mie de morți, poate, dar anticipaserăm mai mulți dacă am fi învins.

— Unde-au fost spaniolii ?

— Nu știu. Poate nu ne-au auzit. Nu contează. N-ar fi schimbat cu nimic lucrurile.

— Englezii ce fac ? Vin după noi ?

Continua să fie rațional.

— N-aș crede. Dădeau zor spre nord cînd i-am văzut ultima oară. Înțelegi tu, i-am obosit alergînd atît de repede. E o strategie nouă și măreață. Cînd așa de mulți de-ai noștri fug de le sfîrîie călcîiele, inamicul se omoară singur încercînd să ne-ajungă.

— Încetează ! Încetează ! Ce s-a-ntîmplat ? O'Hagan, uite-te la mine !

Nu se uită. Dădu din umeri.

— Nu eram gata pentru asta. Nu se fac afurisitele de *tercio*-uri, nici despăduririle, sau cavaleria disciplinată, în cîmp deschis. Au atacat, oamenii noștri au încercat să lupte — și n-au reușit. Parcă te-ai fi uitat la un lucru croșetat ce se deșiră. Cineva a apucat un fir și a început să alerge-ncoace și-ncolo de-a lungul rîndurilor cu el și toate cusăturile s-au desfăcut. Toate au ieșit, toate. Am încercat să-i oprim, așa să-mi ajute Dumnezeu, și-am omorît cîțiva, dar ne-au călcat în picioare.

Se îndoi de mijloc, vomînd. Barbary îngenunche lîngă el și-i ținu fruntea. O'Hagan se șterse la gură.

Toată împuțita de lume așteaptă renașterea Irlandei, și ne trezim c-un avort.

Îl cuprinse cu brațul pe după umeri și-l ajută să se ridice.

— Hai cu mama, purcelușule. Un picior, așa. Și ălălalt. Te iubesc atît de mult !

Îl coborî la bac, care deja traversase. Grace trecuse cu el. Stătea lîngă coliba luntrașului privind la O'Neill și O'Donnell care se îndepărtau în susul malului. O'Donnell și-acuma mai vocifera.

Iisuse, ajută-mă să-i culeg pe toți și să le spun că-s minunați și că o să iasă totul bine. N-ar fi crezut-o și n-avea să iasă nimic bine. Dacă Preacinstitul Dumnezeu ar fi fost un Dumnezeu, El fie i-ar fi făcut să scape de disperare prin victorie, fie i-ar fi ucis pînă la unul ; în loc de asta, crease balanța perfectă a urii, îndesînd-o în sol și aer astfel că pășind peste ea, respirînd din ea, englezii și irlandezii aveau să se otrăvească pe vecie.

— Nu mai e nici o speranță ?

— Nu.

Cull le aducea bacul. Acum pe partea dinspre ei a rîului nu mai erau decît foarte puțini oameni, un ultim drum avea să-i ducă pe toți. Colinele se epuizaseră iar sus deasupra lor dădeau tîrcoale doi ulii șorecari în ploaia ce stătea să se domolească.

— Bună, Cull, salută O'Hagan.

— *My lord.*

Traversară în tăcerea spartă numai de vuietul apei.

La debarcare, O'Hagan se mai uită o dată înapoi și, cu o violență care-i făcu să tresară, scoase spada și reteză frînghiile ce țineau bacul atașat de montant. Pluta deveni o nouă bucată dusă de valuri, smulgînd funia din scripetele de pe cealaltă parte și plutind liberă, rotindu-se într-o vîltoare ca un dansator stîngaci făcînd piruete doar pentru propria lui plăcere. Rîul se înveșmîntă într-o anume nuditate și, deși Barbary nu avea stare de simboluri, își zise că oricît de multe bacuri sau poduri îl vor traversa în viitor, bariera pe care o forma acum n-avea să mai fie trecută niciodată.

O briză nouă aduse cu sine țipătul îndepărtat și prelung al pescărușilor.

— Rîd, spuse O'Hagan. Maică Precistă, ascultă-i cum rîd !

— Sînt pescărușii, îl contrazise ea. Ai închipuiri.

— Pe Dumnezeul meu că am. O să am întotdeauna. Ce aveau cu toții ? Scăpaseră vii, și în loc să-i mulțumească Dumnezeului lor și să-și vadă de viață, se purtau ca niște oameni care vroiau să facă schimb de locuri cu cadavrele pe care le lăsaseră-n urmă. Inventau onoare și cavalerism, rușine și dizgrație, și adorau aceste concepte de parcă ar fi fost realități. Ea, la vîrsta de șapte ani, știuse mai multe despre cum se-nvîrte lumea.

Ei bine, avea să-l ducă de-acolo și să-l facă să fie fericit că supraviețuise.

O'Hagan îi săruta Gracei O'Malley mîna :

— Mergem spre Inishannon. Vii cu noi, Granuaile ?

Grace clătină din cap.

— Atunci, cu bine.

— Dar tu vii cu noi, interveni Barbary. Vii cu mine. Grace e cu flota în golf, iar Ordinul este la bord. Ai spus că ne întîlnim lîngă corabie, așa am aranjat.

O'Hagan îi întorcea spatele, iar ea îl răsuci înapoi, bîlbîindu-se.

N-o înțelegea.

— Femeie, n-am să-l părăsesc acum. Nici unul din noi nu-l putem părăsi acum. E înfrînt. Nu vezi că omul tău e înfrînt ?

— E mort.

Îl apucă de mînecile pieptarului cu ambii pumni.

— E mort, e mort, e mort !

— N-are importanță. Dacă se duce-n Iad, n-o să-l lăsăm să se ducă acolo singur. Are nevoie de noi. Are nevoie de mine, iar eu am nevoie de tine.

Își vîrî brațul pe sub al ei, ca și cum s-ar fi împăcat după o ceartă :

— Acum hai să mergem.

— Nu, se smulse Barbary de lîngă el. Nu, nu-mi pot' părăsi Ordinul. Le-am promis.

— Grace o să aibă grijă de ei.

— Nu. Sînt copiii mei.

— Nu-s cu-adevărat ai tăi.

O spuse de parcă ar fi jucat un joc căruia îi venise vremea să se sfîrşească.

— Ba sînt. Şi ai tăi sînt. Tu ai spus-o.

Vocea îi era pierită de disperare.

— Ei sînt vii, iar O'Neill-u-i mort !

O'Hagan privi în susul rîului, unde siluetele ce plecaseră ce pierdeau în ceaţă. N-avea timp pentru aşa ceva.

— Ascultă aici. E vorba de onoarea mea. El e fratele meu adoptiv şi nu există pe lume loialitate mai mare ca asta.

— Ba există ! zbieră Barbary. Voi le-aţi făcut pe toate, tradiţiile-astea, regulile, dar nu-s reale ! Loialitatea ta sînt copiii. De-asta sîntem puşi aici, ca să avem grijă de ceea ce trăieşte. Lucrurile astea cu care vă jucaţi voi, n-au nici o importanţă. Războaie şi ritualuri... tot timpul irosiţi copiii. Aţi luptat cît aţi putut de bine, dar aţi pierdut. Las-o baltă ! Te rog, O'Hagan, te rog ! Vino cu mine !

Îl trăgea atît de tare spre coliba luntraşului încît făcu şi el cîţiva paşi, după care se opri să privească în urmă. Barbary ridică mîinile şi îi întoarse capul spre ea :

— Nu te uita la el !

Mortificarea lui O'Neill avea să dăinuiască generaţii de-a rîndul, mereu divizîndu-se, la nesfîrşit, cîtă vreme corabia Gracei O'Malley era dezordonatul amestec de neamuri ce reprezenta singurul răspuns raţional în faţa întregii mizerii.

Trebuia să vină cu ea. Încercă să-şi stăpînească vocea :

— I-am dat cea mai mare parte din vieţile noastre lui O'Neill, poate să ne scutească de ce ne-a mai rămas.

Avea să moară dacă-l pierdea din nou. El era singura coardă ce mai împiedica sakerul să se prăvale de pe faleză.

— Eşti soţia mea, spuse O'Hagan. Vreau să vii cu mine.

Şi eu vreau, replică în sinea ei Barbary. Să fiu cu tine pentru restul vieţii e tot ce vreau, chiar dacă înseamnă să

fim hăituiți ; poate chiar ar fi romantic să ne jucăm de-a oamenii scoși în afara legii, cel puțin ne-am putea iubi, iar cînd vom fi morți oamenii au să scornească legende despre noi. La urma urmei, asta era tot ce doreau el și O'Neill și O'Donnell, că numele lor să trăiască pe vecie în povești. N-avea să fie nimic romantic în a se duce înapoi la copiii ei și a-și lua iarăși pe umeri toată povara, nu se găsea material pentru legende în care se țin copiii sătui și curați. Chiar pe cînd îi spunea cît de importanți erau copiii, n-o simțise cu adevărat, cuvintele ieșiseră prin cine știe ce lanț de comandă mai bătrîn și mai puternic decît ea.

— O'Flaherty, spuse O'Hagan, iar Barbary își aminti fiecare moment cînd o numise astfel. M-am juruit lui. Trebuie să plec.

— Te-ai juruit mie, răspunse ea.

— Vii sau nu vii ?

Deschise gura să spună da. Mai mult decît orice altceva în viața ei vroia să spună da. Spuse :

— Nu.

— Ei bine, replică el, ascultă ce-ți spun eu.

Și știu că îl pierduse.

— Acum tu du-te cu copiii. Trimite-mi un mesaj cînd ajungeți acolo unde mergeți. Dar eu trebuie să plec cu el chiar în minutul ăsta.

O iubea atît de mult pe cît putea. I se citea pe chip că suferă. Cînd vor avea un răgaz între urmăriri avea să șadă cu O'Neill lîngă un foc, iar cineva va cînta un cîntec de dragoste și el va simți din nou suferința. Dar nu îndeajuns.

Barbary spuse :

— Am să las de știre unde ne ducem, în coliba din golf. După ce va muri O'Neill, ai să vii la mine ?

— Tu ești bătaia inimii mele, dar n-ai nevoie de mine așa cum o are el. Tu nu ai nevoie de nimeni. Îți mai aduci aminte cînd ți-am spus ?

Își amintea.

— Ai să vii după mine ?

— Da.

— Ai grijă de tine.

— Ai grijă de tine.

Noroiul de pe faţa lui era pe a ei, noroiul de pe rochia ei, de cînd căzuse la pămînt, era pe platoşa lui. Apucă hăţurile calului şi se îndepărtă, după O'Neill. N-avea să se uite înapoi, nu era de ce să mai aştepte.

Pe drumul spre promontoriu se gîndi la moarte. Era o alegere atrăgătoare. Nu-şi mai putea aduce aminte de ce nu se dusese cu el. Se îndrepta în direcţia greşită şi nu-şi amintea motivul. Nu simţea trupul lui Cull în spatele ei, pe catîr. Nu ştia dacă Grace călărea alături. Timpul trecea şi priveau în jos peste un golf unde „Mila Domnului" şi alte două vase erau ancorate aproape de mal, pe fluxul maxim.

— S-a schimbat vîntul, spuse Grace.

— Chiar ?

— Adună-te, pentru Dumnezeu.

— Ai să-mi dai îndrumări pentru el, Bunico ?

— Am să-ţi dau. Acum adulmecă vîntul, fato.

Ca un cîine făcu ceea ce i se spusese, vînt rece, de la răsărit. Din Anglia. Mountjoy avea să-şi capete tutunul. Pe plajă li se lăsase o luntre.

— Unde ne ducem ?

Poate că se va răzgîndi, chiar şi-acum.

— Ia auzi-o pe femeia asta ! Ascult-aici, Barbary. Ne ducem unde ne-o duce vîntul. Mergem spre vest.

— Spune-mi traseul, aşa ca să-l pot scrie şi el să-l poată înţelege.

Grace îi spuse traseul iar ea scrijeli instrucţiunile pe pragul de sus al uşii cu cuţitul Gracei, adîncindu-le mai mult şi mai mult pînă ce Grace o trase de-acolo.

— O să pierdem refluxul, fato.

Plutiră pînă la *„Grace of God"* unde un şir lung de capete mărgineau copastia, strigînd de bucurie la apropierea lor, deşi unele chipuri erau verzi de rău-de-mare. Barbary le privi în timp ce escalada scara de frînghie. Sylvestris, Priscilla, Nanno, George, Gill, Peter... Îi numără, toţi prezenţi şi corecţi în Ordinul lor care, presupunea, trebuia să conteze mai mult pentru ea decît bărbatul de care tocmai se despărţise, altfel n-ar fi fost aici.

Alte femei se aflau la bord cu copiii lor, oamenii lui Grace, și încercau să ajute nedemnul de-ale mării Ordin, dar cînd Barbary ajunse la bord fură împinse de-o parte. Priscilla se împletici spre ea și-i vomită pe rochie. Gill i se agăță de braț :

— O să mor?

Fața rotundă a lui Nanno era zgîrcită și verde, holbîndu-se la ea cu lipsa de speranță a morților vii.

Poate, mai tîrziu, va avea timp să mediteze la toată tragedia, la bărbații care preferau onoarea în locul vieții reale, dar nu acum. Nu putea da vina pe bărbați. Realitatea erau copiii ce vomau ; procesul curățirii lor n-avea să fie niciodată pus pe melodie, nici nu va intra în legende care să poată fi repovestite în jurul focurilor pîlpîitoare pentru a le aminti ascultătorilor de gloria trecută. Unde să găsești ceva romantic într-un copil bolnav și mucos care plînge ?

Dar aici erau funiile ei, douăzeci și cinci la număr, douăzeci și șase dacă-l socoteai și pe Dick Încornoratu, douăzeci și opt cu Grace și Cull, să țină sakerul pe loc. Destul ca s-o mai păstreze un pic în viață. Și aici, dimpreună cu mirosul de vomă, mai erau și alte miresme familiare, lanolină, pînză de vele. Connaught.

Grace se regăsise pe ea și corabia ei. Dădea ordine, oamenii trăgeau de frînghii. Barbary zări prieteni vechi printre ei, Keeroge, Kitterdy Doi — erau prea ocupați să ridice ancora pentru a o mai și saluta dar făcură cu mîna, binecuvîntați să fie, și-i surîseră.

Ca o mamă-pelican, vela mare a „Milei Domnului" fîlfîi și se umflă și, cu cele două galioane mai mici alături, corabia porni spre gura golfului.

Ar fi vrut să meargă la pupa și să privească malul, în caz că, în ultima clipă, apărea acolo o siluetă subțire făcîndu-i semne să se întoarcă, dar pe punte săreau stropi și-i uda copiii. Întrezări țărmul în timp ce-i cobora în cabina Gracei, sub dunetă, iar acesta era pustiu.

Bunica ei intră, împingîndu-și înapoi părul ud :

— Ți-am zis cumva că ți-am adus cu mine și împuțitul ăla de pony ? E jos în cală, patruped cu draci ce e.

— Spenser ?

Încă o frînghie, mă rog, mai mult o sforicică, dar se bucura.

— Credeam că l-aţi mîncat pîn-acum.

— Încă se mai poate. O să fie o călătorie lungă. Şi cîtă vreme ne-am înhămat la ea...

Prost dispusă, Grace o alungă pe Dorren de pe un scrin pe care se aşezase, îl deschise şi scoase un pergament zdrenţuit.

— Mai ştii scrie ? Atunci poţi să te-ocupi cu Kishta. Dacă bărbaţii nu vor să-mi scrie amintirea, va trebui s-o facă o femeie.

Acum Barbary era pe deplin vie, reintrată în contact cu grijile şi răspunderile.

— Unde-ai zis că mergem ?

— Dacă ascultai în loc să urli la lună, spuse bunică-sa, ai şti. Vîntu-i bun şi ne-ndreptăm spre Lumea Nouă. Am întrebat-o pe Regina ta saxonă dacă nu vrea să vină cu mine, da' femeia aia n-are pic de iniţiativă. Irlanda-i prea mică pentru astea ca mine, şi sper că Americile or fi mai mari.

În sfîrşit, deplina înţelegere o izbi pe Barbary. Instrucţiunile de traseu nu însemnaseră nimic pentru ea.

— Grace, spuse, n-o să reuşim. Americile sînt la mii de mile cale pe ocean. Mi-a spus Raleigh. O să ni se termine mîncarea şi apa, o să ne scufundăm.

— Nu m-am scufundat încă niciodată şi provizii avem o grămadă. Şi ce ştie Raleigh ? A fost acolo ?

— Nu, răspunse Barbary încet. Nu, nu cred c-a fost vreodată.

— Ei, poftim. Şi cu blestematul de Dick Încornoratu care le-a dat la saxoni buruiana mea, n-am cu ce să-mi umplu pipa, aşa că trebuie să mă duc la sursă. Să tăiem copilu-n două. Ai de gînd să nu-ţi mai faci griji ? O să răzbim destul de bine. Şi dacă ni se termină proviziile, putem foarte bine să oprim alt vas şi să mai pilotăm.

Barbary îşi privi bunica. Pierderile acelei femei erau mai mari ca ale ei iar ea şi le tăia din scurt. Aici, poate, adăsta adevărul Finolei Dumnezeiţa. Aici era adevărata legendă, implacabila, neiertătoarea luptă a supravieţuirii feminine. Dacă Grace O'Malley se îndrepta spre America

cu încărcătura ei de piraţi şi pungaşi şi hoţi de buzunare şi prinzători-de-iepuri şi înşelători, o Arcă a lui Noe cu trişori, atunci Americile făceau mai bine să se păzească.

— De ce nu ? întrebă ea.

Instrucţiunile de traseu aveau să rămînă pe buiandrugul colibei lui Dick Încornoratu, şi spera că într-o bună zi omul ei o să le citească. Poate o va face.

„Grace of God" şi flota ei plecară din Irlanda sub un vînt de la răsărit care încreţea marea în valuri ca un banc de-un milion de scrumbii, îndreptîndu-se spre Lumea Nouă.

EPILOG

Înşelătoria a fost dusă pînă la capăt.

O'Neill a fost vînat prin nordul bîntuit de foamete şi, în martie 1603, a fost silit în sfîrşit să se predea. A primit o promisiune de termeni şi a venit la Mellifont Abbey, unde Mountjoy l-a ţinut în genunchi timp de-o oră. Negociatorii englezi ştiau deja că Regina lor murise, dar ştirea i se ascunsese lui O'Neill pentru cazul că, ştiind că un James cu mult mai înţelegător se afla acum pe tron, va cere termeni mai buni. I-au spus după aceea.

A mai lungit-o cîţiva ani în Irlanda, dar, la data de 14 septembrie 1607, împreună cu nouăzeci şi nouă de companioni, a ridicat ancora şi a murit la Roma, în 1616, în vîrstă de şaizeci şi şase de ani.

Imediat după Kinsale, Red Hugh O'Donnell s-a dus în Spania, încă sperînd să mai primească ajutor de la Regele Filip. A fost otrăvit după cîteva luni, se spune, de către un asasin englez numit Blake, care fusese trimis după el.

Mountjoy s-a întors în Anglia şi s-a bucurat de o reunire fericită, deşi scurtă, cu Penelope Rich. A murit în 1606, la patruzeci şi trei de ani.

Contele legitim de Desmond, după ce-şi petrecuse cea mai mare parte a vieţii în Turnul Londrei, a fost trimis înapoi şi a murit acolo după nouă luni, la fel cu vărul său, „Contele Căpiţă".

Fiul Gracei O'Malley, Tibbot, a luptat atît de bine contra irlandezilor în timpul bătăliei de la Kinsale încît a fost înnobilat şi, în cele din urmă, creat ca primul Viconte Mayo. A murit în 1629, iar tradiţia spune că l-a asasinat cumnatul său, Dermot O'Connor.

Deşi Grace O'Malley în persoană a devenit o legendă irlandeză, nu a fost niciodată menţionată de cronicarii irlandezi contemporani ei, şi asta numai pentru că îi deranja atît de tare pe englezi încît există înregistrări considerabile ale activităţilor ei printre documentele Statului Elizabethan. Cînd a murit sau unde e înmormîntată, rămîne un mister.

PHILIP CORNFORD

VIGILENȚII

Efectul fu nimicitor. Mai mult de șase sute de schije din cupru topit sfîșiară carne, plastic, piele și chiar metal pînă la a nu mai putea fi recunoscute. Aramă alb-incandescentă străpunse rezervorul de benzină, aprinzînd vaporii și cufundînd Zil-ul în flăcări.

Gerald nu simți nici o bucurie. Strigătul ce scăpase din el nu însemnase triumf ci eliberare.

Trase a doua rachetă în Zil-ul ce ardea.

De astă dată în loc de curent fierbinte, Gerald simți o înțepătură ușoară pe obraz.

Începuse să ningă.

1990 Moscova. Un membru marcant al Biroului Politic este asasinat. Imediat, ucigașul se autodistruge. Simultan, la Washington, se desfășoară o scenă similară. Victimă : un senator american. Deviza teroriștilor : „Mai bine să moară cîțiva vinovați pentru ca toți nevinovații să supraviețuiască."

Pur și simplu extraordinar... Pe măsură ce citesc sînt tot mai convins că Philip Cornford a pus bazele Thriller-ului „post-glasnost" și că vor mai trece probabil cel puțin zece ani pînă cînd cineva va putea să creeze ceva mai bun și mai convingător decît el.

John Trenhaile

O lectură zgîlțîitoare.

George Pruteanu

BEST SELLER

P.C. WREN

BEAU GESTE

Culcat pe spate, cu ochii privind stinși la soare, se afla Comandantul, cu o baionetă în inimă, una din baionetele noastre franceze, subțiri și lungi !

Nu, nu fusese împușcat, căci era de altfel nevătămat, numai baioneta îi ieșea din inimă !

Un fort apărat de morți, un comandant ucis, un cadavru dispărut, confesiunea unui tîlhar, sînt doar cîteva fragmente din uluitoarea situație cu care se confruntă Henry de Beaujolais ajuns la Fortul Zinderneuf într-o misiune de salvare.

Un roman extraordinar despre oameni extraordinari !

Un roman despre Legiunea Străină, despre curaj, hotărîre și aventură într-un deșert exotic și violent unde camaraderia, brutalitatea, revolta, nebunia și moartea năpraznică se împletesc cu soarta fraților Gèste și a fabulosului safir Blue Water.

Personajul principal a fost magistral întruchipat de celebrul actor american Gary Cooper în filmul ce s-a bucurat de un enorm succes. BEAU GESTE.

BEST SELLER

COLIN FALCONER

VENIN

„Ei bine, voi supraviețui... promise el în tăcerea nopții.

„Voi supraviețui și mă voi răzbuna pe toți. Pe toți..."

A început asemeni unei povestiri din Kama Sutra.

O fermecătoare franțuzoaică și un tînăr indian înlănțuiți de o mistuitoare dar ilicită pasiune.

Rezultatul este Michel. Aruncat în stradă va crește în mijlocul periculoasei și ferocei lumi interlope a Saigonului. Dar va supraviețui hrănit de ură și o nelimitată dorință de răzbunare față de cei care consideră că l-au trădat. Posedat de o formidabilă dar primitivă energie sexuală, un teribil spirit malefic și mînat de o violență fără milă, va lăsa o urmă de sînge ce se întinde din mahalalele Bombay-ului pînă pe bulevardele Parisului.

Iar atunci cînd justiția va încerca să-și dea verdictul, destinul îi va juca o ultimă și ironică festă...

„Exotic, excitant, suspens zguduitor, un roman extraordinar"

Campbell Armstrong

BEST SELLER

HENRY MEIGS

POARTA TIGRILOR

Pentru o clipă, privi cerul nemărginit. Cînd își îndreptă din nou privirile asupra pumnalului arăta relaxat, aproape zîmbitor. Despachetă cu grijă Wavizashi. Lama străluci ca gheața, în soarele după-amiezii. Mînerul era lucrat din metal, sub formă de crizantemă, indicînd legătura de rudenie cu familia regală. Generalul își dezveli trunchiul musculos.

Băiatul închise ochii și se rugă.

Robert Ludlow, agent CIA și inspectorul Tetsuo Mori încearcă să descopere adevărul în legătură cu asasinarea în centrul orașului Tokio a unei americance. Tînăra lucra pentru o companie japoneză producătoare de tehnică de vîrf în domeniul computerelor.

Ludlow și Mori se confruntă cu intrigi subtile și primejdii teribile țesute de *yakuza*, capi ai mafiei japoneze, agenți KGB, șefi cinici din cadrul CIA și poliției nipone, politicieni veroși și lipsiți de scrupule.

Surprizele șoc se țin lanț într-o atmosferă de tensiune extremă, în mediul exotic și tipic societății japoneze contemporane.

Un roman excepțional plin de suspans și, în același timp, revelator privind viața cotidiană din Japonia.

David Halbertstam

BEST SELLER

Tipărit sub comanda nr. 30141
Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria CORESI București
ROMÂNIA

În ultima sa oră dinaintea morții, Maire ni Domnall a făcut tot ceea ce i-a stat în putință pentru a asigura viitorul singurului ei copil rămas în viață. Cu autoritatea obișnuită le-a poruncit tovarășilor de temniță, deja înghețați de frig, să-și scoată cămășile și șalurile și i-a pus să-și înnoade hainele laolaltă, formînd o funie. În vreme ce erau ocupați cu asta, și-a chemat copilul într-un colț.
— Spune-mi cine ești.
Recitalul genealogic dură cîteva minute.
Maire dădu din cap.
— Să ții minte. Spune-mi unde-i comoara. Încet.

Cînd Elisabeta I-a a Angliei a aflat despre comoara ereditară a clanului O'Flaherty, imediat o dori pentru sine. Dar cheia comorii se află în posesia nepoatei reginei piraților irlandezi, și dispărută după executarea mamei sale de către englezi,

O palpitantă saga a unei extraordinare luptătoare în Irlanda medievală

Bookseller

Diana Norman este un autor care știe cu adevărat cum se scrie un roman palpitant.

Best

Coperta: Walter Riess

ISBN 973-9085-18-0

Vol. 1 + 2

Pret 2000 lei